Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

HAZİNEDEN PIRILTILAR 7

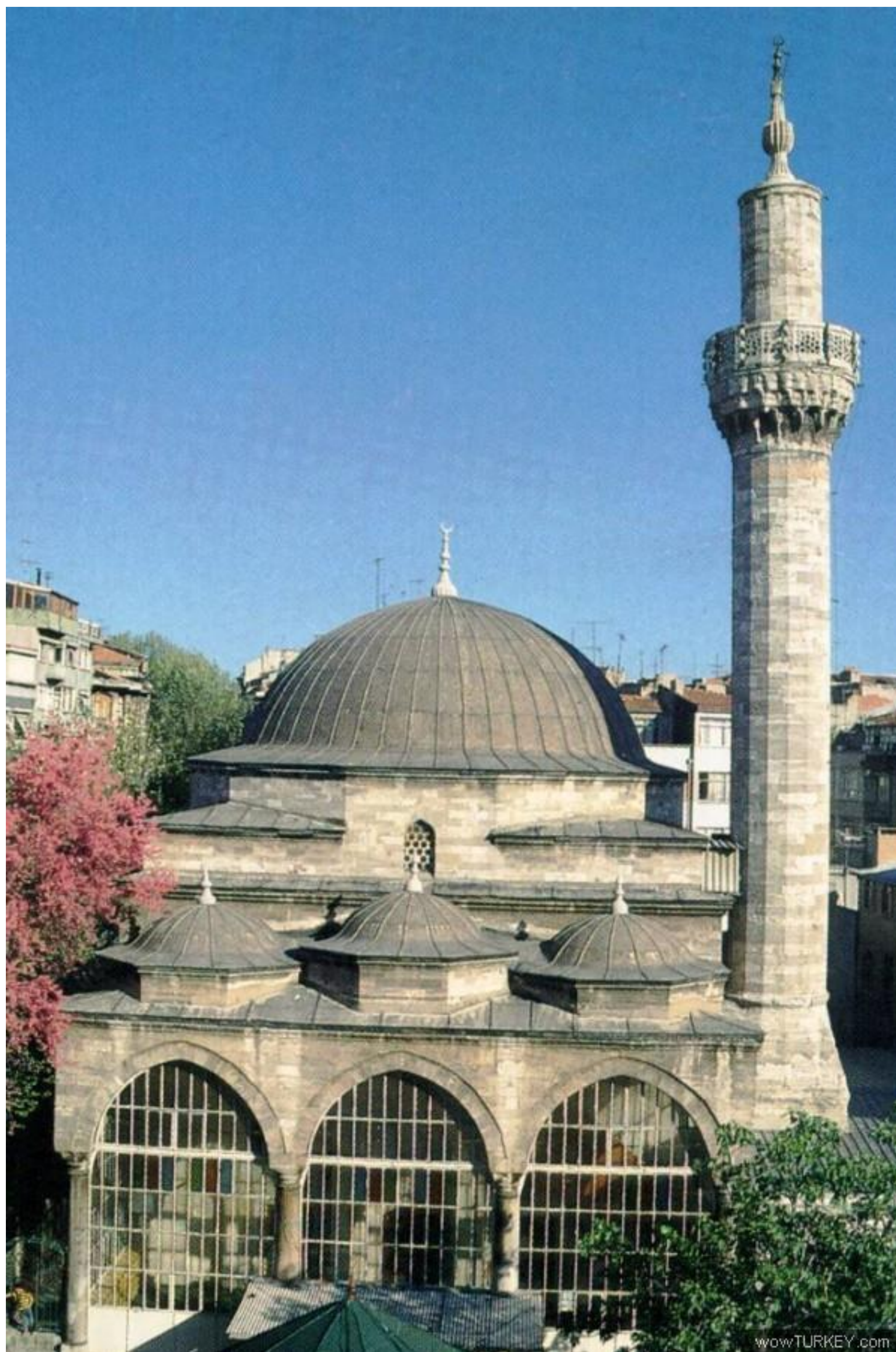
CUMA SOHBETLERİ
20. 11. 1998 – 09. 07. 1999

Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

İÇİNDEKİLER

wowTURKEY.com

©H. Ali Erkaya - sonuy

ÖNSÖZ

“Dînî eğitimimiz biraz mektepte, biraz camide, biraz evde yapılıyor; ama tahsil çağı dışında olan veya bazı sebeplerle camiye gelemeyen ve evinde de kendisine dinini öğretecek kimsesi bulunmayanlar ne yapacak?.. İşte bu gibiler için radyo mükemmel bir araç... Bu emsalsiz fırsat kaçırılmamalı, çok iyi, çok verimli değerlendirilmeli!..

Radyo konuşmaları teybe alınabilir, böylece zaman zaman, gereken yerlerde, gereken kişilere tekrar tekrar dinlettirilebilir. Ama daha iyi istifade edilmeleri için basılmaları, kitap haline getirilmeleri münasiptir. Tabii, hem bant, hem kitap halinde olursa aliyyü’l-a’lâ olacaktır.” (M. E. C.)

İşte elinizdeki kitap, bu yoldaki bir çalışmanın ürünü... Merhum Prof. Dr. Mahmud Es’ad Coşan Hocaefendimiz’in, Ak-Radyo’da cuma günleri yapmış oldukları sohbetlerin yazıya geçirilmesiyle oluştu. 31 Mart 1993’te başlayıp, vefatından önceki son cuma günü olan, 2 Şubat 2001’e kadar devam eden bu sohbetlerde, Hocaefendimiz çok zaman Râmûzü'l-Ehàdis’ten, bazen de Muhtârü’l-Ehàdis’ten veya Riyâzu’s-Sàlihîn’den bir miktar hadis-i şerif okuyup, izah ediyorlar. İçinde bulunulan zamanın, ayın, günlerin ihyâ edil-mesiyle ilgili bilgiler veriyorlar ve hatırlatmalarda bulunuyorlar. Ayrıca ülkemizi ve insanımızı ilgilendiren güncel konulara temas ediyorlar. Genellikle yurtdışında seyahatte oldukları için, bulundukları yerlerden de bahsediyorlar. Bu da konuşmayı ayrıca ilginç kılıyor.

Merhum Prof. Dr. Mahmud Es’ad Coşan Hocaefendimiz’in teşvikleri ve manevî ilgileriyle tamamladığımız bu çalışma, 9 ciltten oluşuyor. Elinizdeki 7. cilt, 20 Kasım 1998’den 9 Temmuz 1999’a kadar yapılan 32 sohbetten oluşuyor.

Konuşma dilini muhafaza ederek hazırladığımız bu çalışmamızın, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını; Rasûlüllah Efendimiz'in sünnetini öğrenip, Allah'ın sevdiği ve razı olduğu kul olma yolunda ışık tutacağını ümid ediyoruz. Fotoğraflarda ve teknik konularda yardımcı olan H. Ali Erkaya'ya ve Abdüllatif Erkaya'ya teşekkür ediyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Eylül 2003

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh/ anhâ/anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

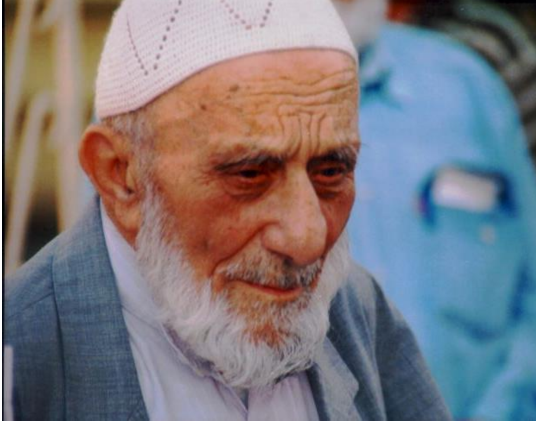
Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda Türkçe ve Hümaniter Bilgiler derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

1973 yılında, Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi.

Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, "İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye" isimli takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medrese-lerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kim-seydi. Çanakkale Sava-şında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Gençliğinde Gümüşhaneli dergâhına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Medreseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928). Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

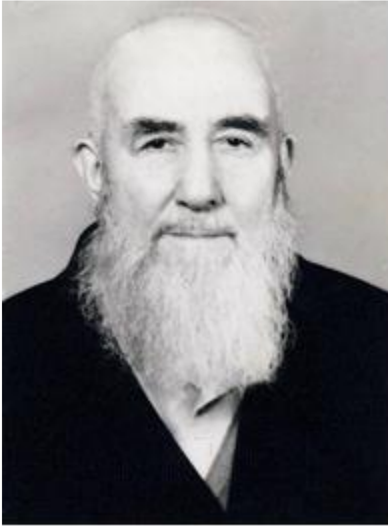
1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapçadan, Farsçadan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu. Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi.

Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm edebiyatında, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu, "Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu,

altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi. Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

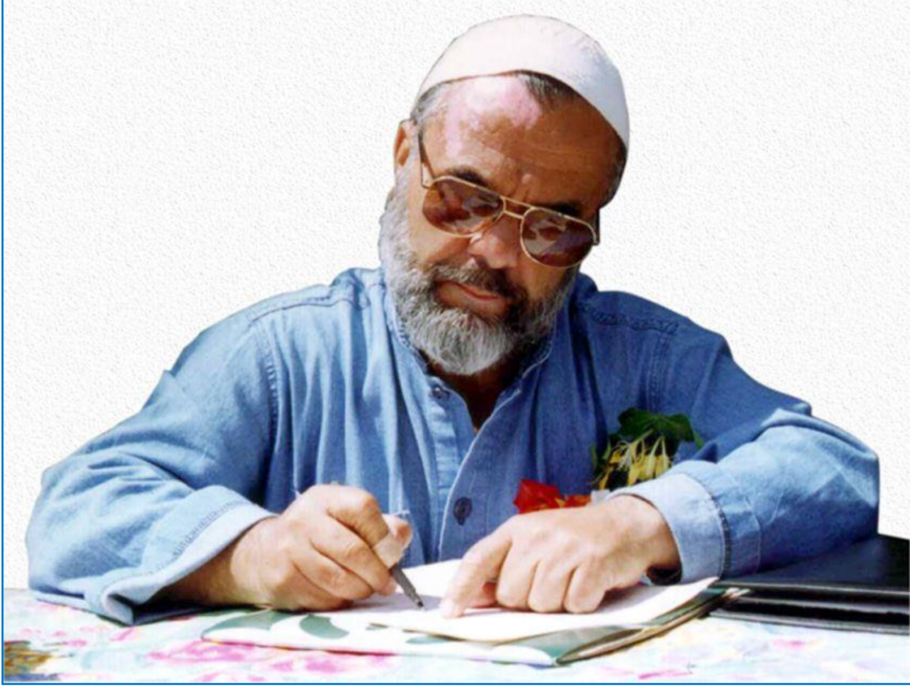
Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu “Hakyol Vakfı”nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında Kadın ve Aile ve İlim ve Sanat dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda isePanzehir dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo* (AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul

öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa, Ferda…)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)
04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete!.. (1997)

31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

1. DİN GİDERSE TOPLUM ÇÖKER

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, Ak-Televizyonumuzun sevgili izleyicileri!

Allah'ın rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cumalarınız mübarek olsun... Allah nice mübarek günlere, aylara, yıllara, gecelere, kandillere erdirsin... Dünya ve ahiret saadetine cümlenizi nâil eylesin...

a. Ümmette Karışıklığın Olması

Peygamber SAS Efendimiz'den Abdullah ibn-i Ömer RA'nın rivayet ettiği ve hadis alimi Deylemî'nin *Müsnedü'l-Firdevs* adlı kitabında kaydettiğine göre, Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:[1]

وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ لَيَكُونَنَّ بَعْدِي فَتْرَةٌ فِي أُمَّتِي ، يُبْتَغَى فِيهَا الْمَالُ مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ ، وَيُسْفَكُ فِيهَا الدِّمَاءُ ، وَيَسْتَبْدِلُ بِهَا الشِّعْرُ مِنَ الْقُرْآنِ (الديلمي عن ابن عمر)

RE. 456/7 (*Ve'llezî beasenî bi'l-hak, leyekûnenne ba'dî fetretün fî ümmetî, yübteğà fîhe'l-mâlü min gayri hıllihî, ve yüsfekü fîhe'd-dimâ', ve yüstebdelü bihe'ş-şi'ru mine'l-kur'ân.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

---

[1] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.378, no:7099; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.276, no:31158; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.373, no:25105.

Bu sayfa yine kur'a ile açıldı, ekseriyetle böyle yapıyoruz. Bir hoca arkadaşımıza, meclisimizdeki yaşlı mübarek, muhterem bir kimseye, "Aç bakayım hangi sayfa çıkacak?" diye kur'a çekmesi için hadis kitabımızı veriyoruz. Öyle çıkmış bir sayfanın içinden, benim seçtiğim üç tane hadis-i şeriften birincisi bu.

Peygamber SAS Efendimiz istikbalde, kendisinin zamanından sonra Ümmet-i Muhammed'in üzerinde, içinde olacak bazı olayları haber vermiştir. Allah evveli ahiri, geçmişi geleceği bildiği için, sevgili kulu Muhammed-i Mustafâ'sına bildirdiği için; Peygamber Efendimiz de ibret olsun, tedbir alalım, dikkat edelim diye bize bildirmiştir.

لاَ يَعْلَمُ الغَيْبَ إِلاَّ اللهُ

(*Lâ ya'lemü'l-gaybe illa'llàh*) "Gaybı Allah'tan başka kimse bilmez." Ama bildirdikleri bilirler. Allah kime ihsân etmişse; peygamberlere mucizeler vermiştir, evliyâlara da kerametler vermiştir.

كَرَامَاتُ الْأَوْلِيَاءِ حَقٌّ

(*Kerâmâtü'l-evliyâi hakkun*) Allah'ın evliyâsının kerameti de haktır, olağanüstü olaylardır; onlar da bilirler. Nasıl bilir, kendiliğinden mi?.. Hayır, Allah bildirdiği için biliyor. Allah bildirmişse bildirir, öğretirse öğretir.

Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

(*Vellezî beasenî bi'l-hakkı*) "Beni hak bir görevle, hak ile, peygamberlik vazifesi ile, insanlara Allah'ın emirlerini ileteyim diye görevlendirerek peygamber tayin etmiş, seçmiş ve insanlığa göndermiş olana and olsun ki..." Yâni, Allah'a and içiyor, vallàhi demiş oluyor, yemin ediyor. Kendisini Allah'ın gönderdiği cümlesi ile yemin ediyor. Onu peygamber gönderen Allah... Allah Peygamber Efendimiz'i elbette kendi emirlerini tebliğ etmek için, ahir zaman peygamberi olarak, hakkı tebliğ etsin diye, Kur'an'ı

bildirsin diye, Allah'ın emirlerini, yasaklarını kullara tebliğ eylesin diye göndermiştir.

"Beni hak ile ba's edene, gönderene and olsun ki, (*leyekûnenne ba'dî fetretün fî ümmetî*) benden sonra mutlaka ve mutlaka ümmetimde bir fetret olacak." Fetret devri ne demek?.. Bir gevşeme devri... Osmanlılarda da biliyorsunuz, Timur ile Yıldırım Bayezit arasındaki savaştan sonra devlet bir şaşırdı, cihad işleri aksadı, fütûhat bir asır geriledi, çok ziyanlar, zararlar oldu. İki müslüman, hattâ aynı ırktan iki ordunun çarpışması bir fetrete sebep oldu.

Biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz de bir fetretten sonra, Hazret-i İsâ'dan sonra uzunca zaman devam eden bir fetret devresinden sonra peygamber gönderildi. Yâni peygambersiz bir bulanık, karışık gevşeme devresi... Peygamber Efendimiz de bu kelimeyi kullanıyor.

"Benden sonra ümmetimin içinde bir fetret olacak; bir gevşeme, bir boşluk, bir fütur olacak." diyor. Nasıl bir fütur, bu fütûrun şartlarını söylüyor:

(*Yübteğà fîhe'l-mâlü min gayri hıllihî*) "İleride, benden sonra, asr-ı saadet geçtikten sonra gelecek bu gevşeme devresinde, İslâm'dan uzaklaşma devresinde, mal helâl olmayan kaynaklardan kazanılmağa çalışılacak, oradan elde edilecek. O devirde helâl olmayan yerlerden, haram yerlerden, rüşvetle, hırsızlıkla, aldatmakla, zulümle; Allah'ın yasak kıldığı çeşitli gayri meşru kazanç yollarıyla mal kazanılmağa başlanacak."

(*Ve yüsfekü fîhe'd-dimâ'*) "Bu fetret devrinde yine haksız yere çok kanlar dökülecek; katillikler olacak, çarpışmalar olacak, öldürüşmeler olacak, vuruşmalar, çatışmalar olacak..."

(*Ve yüstebdelü bihe'ş-şi'ru mine'l-kur'ân*) "O devirde Kur'an'ın yerine, millet şiiri tercih edecek, şiir okuyacak. Kur'an'ı kenara bırakacak da şiirle meşgul olacak. Kur'an yerine şiir geçecek, Kur'an'a şiir bedel tutulacak." buyuruyor.

Bunların hepsi çok kötü şeyler tabii... Haramdan mal kazanmak çok kötü, Allah'ın cezalandıracağı çok yanlış bir şey... Yiyen de hayrını görmez. Böyle haramdan mal kazanılan toplum da, bir çöküş içinde demektir. O da kötü bir şey...

Kanlar dökülecek haksız yere; demek ki insanlar Allah'tan korkmayacaklar, cana kıymaktan çekinmeyecekler. Birbirlerine saldıracaklar, vuracaklar, kıracaklar. Kan davası, yol kesme, haydutluk, hırsızlık, çeşitli şekillerle... Müslüman müslümanın kanını dökemez, olmaz, haram... Ama döküyor, öldürüyor, katillik yapıyor.

Neden?.. Çünkü Allah korkusu kalmıyor, fetret devri çünkü... Haramdan mal alıyor, neden?.. Çünkü Allah'tan korkmuyor. Hesabının sorulacağını, ahirette burnundan fitil fitil geleceğini, hattâ dünyada da haramdan bir kârı olmayacağını düşünmüyor. Kur'an'ı bırakıyor da millet, şiirle, edebiyatla, boş şeylerle, lehviyatla, eğlencelerle, keyifli şeylerle meşgul oluyor.

Halbuki Kur'an-ı Kerim Allah'ın kelâmı, Allah'ın emirleri var içinde... Ciddî bir iş, onu herkesin öğrenmesi lâzım! Allah'ın kelâmını öğrenmek her müslümanın boynunun borcu, farzlardan önce farz... Allah'ın emirlerini öğrenecek de emrini tutacak; yasaklarını öğrenecek de yasaklarından kaçacak. Müslümanım diyor, İslâm'dan hiç haberi yok...

Az önce buradaki kardeşlerimizle sohbet ediyorduk... Haramından kazanıldığı zaman, mal hayır etmez. Ahirette Allah haram yiyeni mutlaka cehenneme atar, cayır cayır cehennemde yakar. Ama dünyada da hayır görmez; ya çocuğunda, ya malında, ya evinde, ya ailesinde, ya kendi vücudunda bir zarar olur haramdan dolayı... Amansız hastalığa tutulur, yangın olur, işyeri yanar, hırsız girer, bir zararı olur.

Şimdi bunun bir misâli olarak, bizim kardeşlerimizin bir hatırasını az önce dinledik. İbretli geldi, hepimiz Allah Allah dedik. Size de bilgi olarak, bu hadis-i şeriften misâl olsun diye anlatayım. Yâni haramdan mal kazanılınca, hem ahirette cezası olacak, ama dünyada da faydası olmayacak, zararı olacak.

Burada hocalık yapan bir kardeşimiz, bir zaman Türkiye'de bizim talebemizdi. Ben buraya, "Hocalık yapsın, İslâm'ın emirlerini öğretsin, İslâm'ın yayılmasına vesîle olsun!" diye göndermiştim. Onlar Türkiye'de öğrenci iken, yaz tatillerini boşa geçirmeyelim, eğlenceyle geçirmeyelim diye... Hani Allah rahmet eylesin, Arif Nihat Asya'nın ne kadar güzel bir şiiri var:

Yürü hâlâ ne diye oyunda oynaştasın,
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!..

Ne güzel bir söz! Rahmetli aynı zamanda Mevlevî dervişi idi. kendisiyle tanışmıştık, şerefyâb olmuştuk. Çok güzel söylemiş. Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaş, yirmi bir yaş... Genç olduğu bir zaman insanın ama, bizimkiler zamanı boş geçirmeyelim, ilim öğrenelim diye; işte tefsir okunsun, hadis okunsun, fıkıh öğrenilsin, namaz kılmayı öğrensin bilmeyen gençler diye, deniz kenarında bir yer tutmuşlar. Gençler, aynı yaşta insanlar toplanmışlar. Genç hocalar da, "İşte namaz şöyle kılınır. Hadisler böyle, ayetler böyle..." diye tatil zamanında, deniz kenarında dinini güzel bir şekilde öğretiyor.

Ne güzel, ne iyi bir şey!.. Bu gibi şeyleri Avustralya hükümeti burada gençlere bedava yapıyor. Tahsisat veriyor, teşvik ediyor, derneklere yardımcı oluyor. Bizimkiler kendiliklerinden yapmışlar. Belki bizim vakıflarımız yapmış, derneklerimiz yapmış; Allah razı olsun sebep olanlardan...

Şimdi orada deniz kenarında yerleşmişler. Kimsesiz, hazine arazisi, taşlık, kayalık, evsiz barksız bir yer... Oraya gitmişler, çadır kurmuşlar. Şöyle tabiatla baş başa, mahrumiyetli ama tatlı bir hayat... Gençler bunu biliyorlar.

Onların bulunduğu mıntıkada komşu arazi, birisinin bağıymış. Bizim kardeşlerimiz müslüman, mütedeyyin; kimsenin malına yan bakmaz, kimsenin malını ağzına atmaz, yemez, yutmaz müslüman çocuklar. Ama bağın sahibi iftira etmiş:

"—Benim bağımdan üzümleri çalıyor bu gençler!" filân diye şikâyet etmiş.

Yok öyle bir şey, kesinlikle yapmazlar. Aç kalırlar, ama yine yapmazlar.

Zan üzerine, tahmin üzerine veya yapmasınlar diye engellemek için, veyahut da, "Orada durmasınlar, ben böyle bir iftira atayım da gitsinler. Neme lâzım, bağım emniyette olsun!" filân diye, jandarmaya şikâyet etmiş. "Burada işte şöyle faaliyetler oluyor, böyle faaliyetler oluyor... Bağımdan üzümleri çalıyorlar!" diye, kim bilir nasıl yalanlar söyledi.

“Halbuki bir üzüm almayız. Haram olduğu için almayız. Zâten bizim tanıdığımız kardeşlerimizin babaları var, onların bağları var; zâten sepet sepet getiriyorlar. Bir ihtiyacımız yok, kıtlık, yokluk da yok...” diyor. “Jandarma geldi, etrafı çevirdi, ‘Bakalım siz aldınız mı, almadınız mı?’ diye sorgu sual açacak tabii...” diyor.

Şu Allah’ın hikmetli işine bakın ki, gelen jandarma bir girmiş bu şikâyetçinin bağına, “Biz jandarmayız, ne olacak?” diye bütün üzümleri koparmışlar, harab etmişler. Sonra da bizim arkadaşların bir şey yapmadığı anlaşılmış ama, bağın sahibi korktuğuna fazlasıyla uğramış, üzümleri daha çok berbat olmuş.

Yâni muhterem kardeşlerim, kim bir kuyu kazarsa, kazdığı kuyuya kendisi düşer; kim haram lokma yerse, burnundan fitil fitil gelir. Bu bir kesin kaidedir, benim ömrüm boyunca tecrübelerle, misallerle öğrendiğim bir husustur. Size de kesin olarak söylüyorum, kalın harflerle böyle yazılsın, başlık atılsın diye söylüyorum:

Haram mal dünyada da fayda vermez; insanı sonunda hapse götürür, mahkemeye götürür, yüce divana götürür... Ya hastalık olur, ya çoluk çocuğuna tesir eder, ya evinde yangın olur, ya işyerine hırsız girer, bir şey olur. Tecrübeler çok, belki sizin de bildiğiniz çok misaller vardır.

Haram yemez müslüman ama, bir gün gelecek fetret olacak, o zaman bazı insanlar haramdan mal kazanacak. Neden?.. İslâm öğretilmediği için... İslâm toplumun ilacıdır. İlaç verilmezse, o zaman haşerât çoğalır. İnsanları terbiye etmezseniz, insanlar terbiyesiz olur. Terbiye edilmeyen toplum, terbiyesiz olur. Dindar yetiştirilmeyen toplum dinsiz olur. Allah’tan korkmayan toplum, kanundan da korkmaz, hiç bir şeyden korkmaz; fırsatını buldu mu, her türlü haramı irtikâb eder.

İslâm dünyadaki hayatın da mutlu, düzenli ve güzel olması için şarttır. Burada Melbourn’daki üniversiteli kardeşlerimiz beni toplantılarına çağırdılar. Üniversite idaresi bizim buradaki müslüman kardeşlerimize yardımcı oluyor, mescid açıveriyor. “Aman sizin adediniz çoğalsın!” diyor. Çünkü ötekiler iyi değil. İslâm terbiyesi görmemiş öteki öğrencilerden müslümanların çok farklı olduğunu görüyor idare... Teşvik ediyor, “Aman sizin sayınız

artsın! Buyurun, derneğinizi destekliyorum.” diyor, mâlî yardım yapıyor, mescid açıyor.

Neden?.. Çünkü, çocuk müslüman oldu mu, dersine çalışıyor. Çocuk müslüman oldu mu, birinci oluyor. Çocuk müslüman oldu mu, uyuşturucu kullanmıyor. Çocuk müslüman oldu mu, düzensiz iş yapmıyor, saygılı oluyor.

Ben hatırlıyorum, bizim Adapazarı Akademisi'nde dersimiz olurdu. Haftada bir gün Ankara’daki üniversiteden izin alırdı akademi, bizim orada hocalığımız olurdu. Cumartesi günleri başka yerlerde tatil, orada ders var; ben derse giderdim. Başka hocalar da öyle; hukuk fakültesinden, İstanbul Teknik Üniversitesi’nden hocalar gelirdi, Sakarya DMMA’nde ders verirlerdi.

Orada bir hukuk profesörü bizimle sohbet ederken söyledi, hiç unutmuyorum. Bunlar bilinsin, bunlar gerçekler, vakıalar, olgular bunlar, hayal değil... Profesör bana anlatıyor, dedi ki:

“—Hocam, ben Ankara’da filanca fakültede profesörüm. Hem Erzincan’a gidiyorum, hem Isparta’ya gidiyorum, hem

Adapazarı'na geliyorum; böyle ek derslerim var. Burada çocuk kapıyı çalıyor sabahleyin, kapıda:

'—Hocam kusura bakmayın, tren arıza yaptı, geciktiği için dersin başlangıcında yetişemedim. İzin verirseniz girebilir miyim?' diyor.

Ben çocuğun kibarlığına hayran kalıyorum,

'—Buyur evlâdım!' diyorum, içeri giriyor." dedi.

Bunlar müslüman çocuklar... Sakarya Akademisi'nin çocukları müslümanlığıyla tanınmış, dillere destan... Vukuatları var, "*Lâ ilâhe illa'llàh, muhammedün rasûlü'llàh*" diye pankartlarla yürüyüşler yapmışlar, resimleri çekilmiş. Akademide mescidleri vardı, biliniyordu.

"Ama ben falanca şehre gittiğim zaman, ders esnasında kapıya bir tekme vuruluyor, kapı açılıyor. Bir haydut, ceketi yanında... Böyle ceketini yanından sallaya sallaya, ne selâm, ne sabah, ne saygı, ne sevgi; gidiyor, oturuyor. Bu da anarşist..." diyor. Sonra tabii çeşitli eylemler yaptılar.

İslâm olunca insan müeddep oluyor, hocasına saygılı oluyor. Topluma yararlı oluyor, çalışkan oluyor, dürüst oluyor, hırsızlık yapmıyor. İslâm gittiği zaman oluyor bu şeyler... Kan dökülmesi, İslâm gittiği için oluyor. Haram yenilmesi, İslâmî terbiye olmadığından oluyor.

Milletin Kur'an'ı bırakması, şiiri daha çok sevmesi ondan oluyor. Halbuki Kur'an'ı okusa, Kur'an-ı Kerim insanı yetiştirir, Kur'an-ı Kerim insanı doğru yola çeker. Kur'an-ı Kerim'i okuyan insanın gözleri yaşarır. Kur'an-ı Kerim'i okuyan insan hizaya gelir. Kur'an-ı Kerim hidayet rehberidir çünkü... İşte onlar olmadığı için, Kur'an öğretilmediği, din öğretilmediği için, haram helâl öğretilmediği, haram helâl fikri verilmediği için, bu kötülükler oluyor.

Bunların verilmemesi ilericilik değil, çağdaşlık değil, çağ dışılık...

Ben şimdi Avustralya'dayım. Daha önce Almanya'daydım, daha evvelki sene Amerika'ya gittim. Her tarafı biliyorum. Bu ileri toplumlar, bizden çok daha fazla dinlerine bağlı...

Muhterem kardeşlerim, muhterem dinleyiciler, muhterem izleyiciler! Bu ileri toplumlar vallàhi Türkiye'den dinlerine daha bağlı... Kiliseleri var, din adamlarına saygıları var, din adamlarının toplantıları var... Kiliselerin kreşleri var, ilkokulları var, ortaokulları var, üniversiteleri var, geniş geniş kolejleri var... Pahalı yerlerde paralı, yüksek, güzel eğitim yapan müesseseleri var... Hastaneleri var, her türlü teşkilatları var.

Neden?.. Dindar toplum, dine bağlı toplum, onun için... Yâni kendilerini ilerici sananlar, devrimci sananlar, dine karşı olanlar çok yanlış hareket ediyorlar. Dünyayı bilmiyorlar, ileri toplumları bilmiyorlar, batıyı bilmiyorlar. Batıcıyız diyorlar, batıya karar verdik diyorlar, batının ne olduğunu bilmiyorlar.

Ben içlerindeyim, görüyorum. Üniversite hocasıyım, inceliyorum, hayret ediyorum. Bizimkiler hiç mi Avrupa'yı görmemiş, hiç mi Amerika görmemiş, hiç mi bunların nasıl dine saygılı olduğunu görmemiş?.. Clinton Rusya'ya gidince niye kiliseye gitti?.. Dögol Türkiye'ye geldiği zaman niye doğrudan doğruya Fransız kilisesine gidiyor?.. Bunların sebepleri var, toplumu dindarlığa çekmeye çalışıyorlar. Çünkü, dindarlıktan ayrıldığı zaman esrarkeş olduğunu biliyorlar, felâkete uğradıklarını biliyorlar. Bu toplumları ilerleten, bu toplumlarda hayır yapan, iyilik yapan insanların büyük çoğunluğu dînî duygularla yapıyor.

Onun için, din giderse her türlü felâket gelir, her türlü toplumsal hastalık gelir, her türlü kişisel hastalık gelir, her türlü ahlâkî hastalık gelir, toplum batar.

Bu hadis-i şeriften ne anlıyoruz?.. Demek ki böyle şeyler olacakmış. Olacakmış ama, bu sadece bir haber mi?.. Haber bile olsa, biz bundan tedbirimizi, ibretimizi almalıyız. Dinimize sarılmalıyız, Allah'tan korkmalıyız. Çocuklarımızı Allah'tan korkan insanlar olarak yetiştirmeliyiz. Kur'an'ı baş tacı etmeliyiz. Ahlâklı toplum kurmak için, herkes elinden gelen bütün gayreti göstermeli, önüne koymalı; boş durmamalı, "Neme lâzım, beni ilgilendirmez!" dememeli!..

Çünkü toplumlar, kişilerin güzel faaliyetleriyle ilerler. Kişiler güzel faaliyet yapmayınca, güzellik çıkmaz ortaya...

b. Kötülüğü Engellemeyenlerin Cezası

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، لَيَخْرُجَنَّ مِنْ أُمَّتِي مِنْ قُبُورِهِمْ فِي صُورَةِ الْقِرَدَةِ وَالْخَنَازِيرِ ؛ بِمُدَاهَنَتِهِمْ فِي الْمَعَاصِي ، وَكَفِّهِمْ عَنِ النَّهْيِ وَهُمْ يَسْتَطِيعُونَ (أبو نعيم عن عبدالرحمن)

RE. 456/8 (*Ve'llezî nefsî bi-yedihî leyahrucenne min ümmetî min kubûrihim fî sûreti'l-kıredeti ve'l-hanâzîri; bi-müdâhanetihim fi'l-meàsî, ve keffihim ani'n-nehyi ve hüm yestatîùn.*)[2]

Bu da Ebû Nuaym el-Isfahânî'den nakledilmiş bir rivâyet. Abdurrahman isimli bir râvîden ama, babası, kabîlesi yazılmamış. Ben de elimde kaynaklar olmadığı için, açıklamalı kitaplara bakarak kimliğini geniş söyleyecek şartlara sahip olmadığımdan, söyleyemiyorum. Abdurrahman RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz yine yemin ederek başlıyor sözüne. Niçin yemin ederdi Peygamber Efendimiz?.. Sözünün önemli olduğunu belirtmek için.

(*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) *Nefsî* ne demek?.. Benim canım, hayatım, nefsim demek. *Bi-yedihî* ne demek?.. Onun elinde demek. "Şu canım, şu hayatım, şu ruhum, şu nefsim elinde olana yemin olsun ki..." İnsanın hayatı, nefsi, canı kimin elindedir?.. Allah'ın elindedir. Dilerse yaşatır, dilerse öldürür. Varlığımız ondan, hayatımız ondan, yaşamamız, her şeyimiz ondan.

"Nefsim elinde olana, yâni Allah'a yeminler olsun ki, (*leyahrucenne min ümmetî min kubûrihim*) ümmetimden bazı kimseler kabirlerinden çıkacaklar..." Öldükten sonra İsrâfil AS Allah'ın emriyle kıyamet kopmasının işareti olan sûra üfürünce, insanlar kabirlerinden kalkmayacak mı, mahşer yerinde

---

[2] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.366, no:7058; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.315, no:951; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.169, no:5605; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.414, no:25200.

toplanmayacak mı?.. (*Ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun*) Kabirlerinden kalkacaklar.

Ümmetimden bazı kimseler kabirlerinden kalkacaklar, ama nasıl kalkacaklar?.. (*Fî sûreti'l-kıredeti ve'l-hanâzîr*) Maymunlar ve hınzırlar şeklinde, sûretinde kalkacaklar kabirlerinden... Mutlaka ve muhakkak ki bu tarzda kalkacaklar. Benim ümmetimden bazıları, kıyamet kopup da kabirlerinden kalkarken insan sûretinde kalkmayacaklar; maymunlar sûretinde ve hınzırlar sûretinde kalkacaklar."

Neden?.. (*Bi-müdâhanetihim fi'l-meàsî*) *Meàsî*, *ma'sıyet*'in çoğulu; yâni Allah'a isyanlar, günahlar. "Allah'a isyanlara yumuşak davranmaları, alttan almaları, yağ çekmeleri; Allah'a isyanlara aldırmamaları, önemsememeleri, göz yummalarından dolayı; (*ve keffihim ani'n-nehyi*) günahlardan insanları alıkoymaktan, nehy-i münkerden kendilerini geri çekmeleri dolayısıyla, kabirlerinden maymunlar gibi, hınzırlar gibi, o sûrette kalkacaklar."

(*Ve hüm yestatîùn*) "İnsanları engellemeye güçleri yettikleri, yapsalar yapabilecekleri halde yapmayıp geri durduklarından dolayı; günahlara göz yumduklarından, aldırmadıklarından dolayı; günahları yapanları engellemeğe güçleri yettiği halde, onları engellemediklerinden dolayı, kabirlerinden maymunlar sûretinde, hınzırlar, domuzlar sûretinde kalkacaklar, insan sûretinde kalkmayacaklar."

Bu nedir?.. Allah'ın bir cezasıdır. İnsanlık en büyük şereftir; insan gibi kalkmıyor, maymun gibi kalkıyor. İnsan gibi kalkmıyor, domuz sûretinde kalkıyor. Şimdi, "Maymunların büyük özelliği nedir, domuzların büyük, bâriz, belirgin özelliği nedir?" diye düşünelim:

Maymunlar taklitçidir, oyun oynarlar, hoplarlar, zıplarlar, taklidi çok yaparlar. Demek ki, bazıları Allah'ın emirleri karşısında mertçe, insanca davranmıyor, maymun gibi oyun oynama, atlama, zıplama, başka kavimleri taklit etme sûretinde olduklarından, "Siz misiniz öyle maymun gibi davranan; sizi maymun sûretine soktum!" diyor Allah, öyle kaldırtıyor. Amellerinin çirkinliğine göre sûretleri çirkinleşiyor.

Hınzırın ana vasfı nedir?.. Çok yemesi, şehvetine çok düşkün olması, hırs küpü olmasıdır. Onlar da dünyada iken günahlara niye göz yumdular?.. "Canım işte yapsın, ben de yapmıştım." filân gibi hoş görüyor, engellemiyor. Neden?.. Rahatlarına düşkün, şehvetlerine düşkün... Günahlar, çalgılar, türküler, zinalar, kumarlar engellenmesin, içkiler engellenmesin istiyorlar. İşte bu engel tanımaz hırstan dolayı domuz suretinde; o taklitçili denilen şaklabanlıklarından, oyunlarından dolayı da maymun sûretinde, kabirlerinden ceza olarak öyle kalkacaklar.

Ama, iyi insanlar nasıl kalkacak?.. Peygamber SAS Efendimiz'in bir hadis-i şerifini hemen bunların karşısında, insanlar güzeli görsün, bilsin diye söyleyelim:[3]

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ مِائَةَ مَرَّةٍ ، إِلاَّ بَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ ، وَلَمْ يُرْفَعْ لأَحَدٍ يَوْمَئِذٍ عَمَلٌ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهِ ، إِلاَّ مَنْ قَالَ مِثْلَ قَوْلِهِ أَوْ زَادَ (طب. عن أبي الدرداء)

RE. 365/12 (*Leyse min abdin yekùlü lâ ilâhe illa'llàhu miete merreh, illâ beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti ve vechuhû ke'l-kameri leylete'l-bedri, ve lem yürfa' li-ehadin yevmeizin amelü efdalü min amelihî, illâ men kàle misle kavlihî ev zâd.*)

"Günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llàh* diyen bir kulu, Allah kıyamet gününde, yüzü dolunay gibi pırıl pırıl olarak diriltir. Mahşer yerine, yüzü mehtap gibi nur saçarak, parlayarak gelir. O gün hiç kimsenin ameli, onun bu amelinden daha faziletli olarak

---

[3] Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.103, no:994; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.8, no:6021; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.56, no:179; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.96, no:16830; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.312, no:19502, 20628.

yükseltilmez. Ancak onun kadar veya daha fazlasını söyleyen müstesnâ...”

Demek ki, günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llàh* demek, insanı mahşer yerine dolunay gibi pürnûr olarak, nur yüzlü olarak getirtiyor. Eh ne güzel, öyle yapalım!

Günahlara göz yummak, maymun ve hınzır suretine getiriyor. Günahları engellememek bu duruma düşürüyor.

Demek ki, müslümanın bu hadis-i şeriften çıkartacağı, anlayacağı ders nedir: Müslüman günahları yaptırtmaz; çocuğuna yaptırtmaz, hanımına yaptırtmaz, komşusuna yaptırtmaz, kendisine yaptırtmaz, toplumuna yaptırtmaz...

Bakın, ben hayret ettim: Burada Rassıl Adası diye bir ada var, Brisbane diye bir şehrin karşısında. Biz ona mahsustan ad değiştiriyoruz, şaka lâtife yollu “Rasûl Adası” diyoruz. Rasûl Adası, güzel büyük bir ada, tertemiz bir ada... Rasûl Adası'nın sakinleri kendi adalarına meyhane açtırtmamışlar. Karşı tarafta bir başka ada var, adını şimdi unuttum; araba vapuru ilk önce o adaya uğruyor, ondan sonra bizim Rasûl adını verdiğimiz adaya uğruyor.

Birinci adadakiler de, orada bir meyhane açılmasına rıza göstermişler. Halkın içinden bazıları, “Açılmasın, berbat olur buraları!” demiş ama, açılsın diyenler galip gelmiş, o adada bir meyhane açılmış.

Zaten bu hristiyanlar biliyorsunuz, dinî bakımdan da şarabı haram görmüyorlar, içiyorlar. Yâni dinlerinde bir yasak yok ama, akılları, ilimleri, Yirminci Yüzyıl'ın çağı, bunun zararlı olduğunu, karaciğere, pankreasa, mideye zarar verdiğini, siroz yaptığını, hastalık yaptığını, sarhoşluk yaptığını, zararlı olduğunu biliyor. Bir çok yerde içirtmiyorlar. Bazı şehirlerde, “Bu şehrin bu mıntıkasında içki içmek yasaktır!” diye levhalar gördüm, şaşırdım.

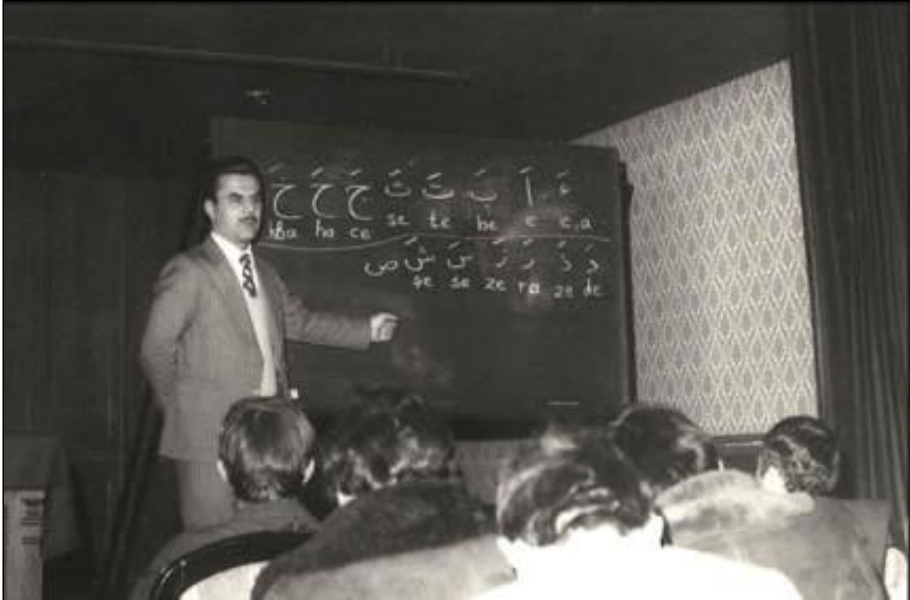
Türkiye'de biz bunu koyamayız. Koysak, “Vay seni, gerici seni!” derler. Buradaki, Avustralya'daki İngilizlerin hepsi gerici demek... Şehirde, “İçki içemezsin burada!” diyor. Çünkü, içki içince kanun dinlemeyecek. Kanun dinlemeyince, polis gelse de anlamayacak. Başından, “Burada içki içme; içeceksen, git evinde iç!” diyor.

Öbür tarafta, içki içilmesin diye meyhane açtırtmamak isteyenler de olmuş ama, açılsın diyenler galip gelmiş. Vapurda konuşuyoruz —eski bir hatıramı söylüyorum,— bize diyor ki:

“—Burada meyhaneyi açtılar, her gün kaç tane vukuat oluyor. Bizim adamız güzeldir, bizim adamıza gelin; sizi misafir edelim!”

O Rasûl Adası dedikleri yerde meyhane yokmuş. Bakın, yâni ibret alın! Bizim Türkiye’nin ilericiyim diyen tutucuları, softaları, devrim softaları, yobazları batıyı bilmiyorlar. Doğuyu da bilmiyorlar. İçki zararlıysa içirtme, öğretme, sattırtma, azalt! Biz meselâ bu bira satışı biraz azalsın, millet, çoluk çocuk alışmasın, alkolikliğe doğru gitmesin diye usüller, yasaklar koymaya çalışırken; “Büfelerde satılmasın, hiç olmazsa belli yerlerde satılsın!” derken, bazıları bunu şiddetle engellediler. İçmeyi seviyorlar, yaygınlaştırmaya çalışıyorlar; ama çok vukuat oluyor, çok zarar oluyor.

Demek ki, müslüman kötü olan şeyleri, günahları, isyanları yaptırtmamaya çalışacak. Çocuğuna yaptırtmayacak, “Evlâdım içme, yapma!” diyecek. Konu komşusuna yaptırtmayacak, talebesine yaptırtmayacak, sözü geçen insanlara yaptırmayacak...

Meselâ ben imtihana girerdim. Sorarlardı:
"—Hocam sigara içmek serbest mi?.."
"—Yasak!" derdim.
"—Hocam işte kafamızı toparlayamıyoruz da, bilmem ne de..."
"—Yanındaki arkadaşın içmiyor. Bu sefer, o da senin dumanından rahatsız olur. İçme!" derdim. "Sonra ben sana hoca olarak iç diyemem. Çünkü sigara zararlı... Sigara zararlıysa, talebeme de sen içebilirsin demem. İçme kardeşim, içmemeni tavsiye ediyorum." derdim, biraz gülerdim.

Onlar da ah vah edip, kalemi ellerine alıp imtihana devam ederlerdi. Benim üniversite hocalığı hatıralarımdan...

Demek ki, kötülüğü yaptırmayacağız, bir. Bir de onları engellemeğe gücümüz yetiyorsa engelleyeceğiz. Yapamaz. Bak, İngiliz; "Burada meyhane açamazsın!" demiş, açtırtmamış kendi adasına... Öbür adada, öteki açabilir diyenler açtırmışlar ama, pişman olmuşlar. "Şimdi çok pişmanlar. Adada rahat yok, huzur yok! Her gün bir kaç vukuat oluyor. Hırsızlık, yüzsüzlük, arsızlık, kavga, gürültü, kaza vs. her gün oluyor." diyor.

Evet, aziz ve muhterem kardeşlerim, iyilikten yana olacağız. Her yerde tarafsız olmak iyi değildir. Hak ile batılın mücadelesinde tarafsız kalamazsınız; haktan yana olacaksınız! Şer ile hayrın mücadelesinde tarafsız kalamazsınız; hayırdan yana olacaksınız, şerrin karşısına çıkacaksınız! Taraf olacaksınız. Arkadaş ben tarafgirim, taraf tutarım. Hangi tarafı tutarım?.. Hak tarafı tutarım, güzel tarafı tutarım, tatlı tarafı tutarım, faydalı tarafı tutarım... Merhametli tarafı tutarım... Vatanıma milletime faydalı tarafı tutarım. Onları kötü yollara sevk etmemeye çalışırım.

Ben çirkin çirkin mecmualar hatırlıyorum; çocuklara müstehcen şeyleri, şöyle yapılır, böyle yapılır diye bir de tarif ediyorlardı utanmadan... Onlara ceza yok veya varsa bile az bir şey. Ama dinden imandan bahsedince, millet hop oturup hop kalkıyor, "Vay gerici, vay yobaz!" diyorlar. Asıl yobaz onlar... Çünkü batıda böyle değil. Bak, Avustralya'da müslümanlığını daha rahat yapıyor bizim kardeşlerimiz. Avrupa'da, Almanya'da, Amerika'da çok daha rahat yapıyor. Hem de devlet yapabilir diye

serbestlik veriyor. “Kimse kimseye karışamaz. Karışanı cezalandırırım!” da diyor. Laiklik bu, ama kimisi anlayamıyor.

c. Mü’min Altın Gibidir

Evet, bu iki hadis-i şeriften sonra böyle okurken yüzüme çok tebessümler yayılmasına sebep olan, içindeki konular tatlı, ballı, kaymaklı bir hadis-i şerifi de okuyarak sohbetimi bitirmek istiyorum, sevgili izleyiciler, dinleyiciler!

Peygamber Efendimiz Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-Âs RA’ın rivayet ettiğine göre buyurmuşlar ki... Bunu daha önceki bazı sohbetlerimde, çok sevdiğim için fırsat buldukça söylemişimdir. Ama bu sayfada yeri geldi, üçüncü hadis olarak bunu da seve seve size tekrar nakllediyorum, dinlemeyenler dinlemiş olur:[4]

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ لَكَمَثَلِ الْقِطْعَةِ مِنَ الذَّهَبِ، يَنْفُخُ عَلَيْهَا صَاحِبُهَا ، فَلَمْ تَغَيَّرْ وَلَمْ تَنْقُصْ ؛ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ لَكَمَثَلِ النَّحْلَةِ ، أَكَلَتْ طَيِّبًا ، وَوَضَعَتْ طَيِّبًا ، فَلَمْ تُكْسَرْ وَلَمْ تَفْسُدْ (هب. عن ابن عمرو)

RE. 456/9 (*Ve’llezî nefsi muhammedin bi-yedihî, inne mesele’l-mü’mini kemeseli’l-kıt’ati mine'z-zeheb, yenfuhu aleyhâ sàhibuhâ felem tetegayyer, ve lem tenkus; ve’llezî nefsî bi-yedihî inne mesele’l-mü’mini kemeseli’n-nahleti, ekelet tayyiben ve vadaat tayyiben felem tükser ve lem tefsüd.*)

Ne kadar tatlı... Keşke bunu yazsanız, ezberleseniz!..

---

[4] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.199, no:6872; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.409, no:2435; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.XI s.404, no:20852; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XX, s.43; Ebü’ş-Şeyh, *Emsâl*, c.I, s.392, no:343; Abdullah ibn-i Mübarek, *Zühd*, c.I, s.561, no:1610; Deylemî, MüsAbdullah ibn-i Amr RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.279, no:794; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXII, s.377, no:25114.

(*Ve'llezî nefsi muhammedin bi-yedihî*) "Şu Muhammed'in canı elinde olana yemin olsun ki..." Kendisinin adını, kendi mübarek diliyle telâffuz ederek söylüyor: "Şu ben Muhammed'in nefsi, canı elinde olan Rabbü'l-àlemîn Mevlâma yemin olsun ki..." demek istiyor yâni.

(*Ve'llezî nefsi muhammedin bi-yedihî*) "Muhammed'in nefsi elinde olana and olsun, yemin olsun ki, (*inne mesele'l-mü'mini*) mü'minin misâli (*kemeseli'l-kıt'ati mine'z-zeheb*) altından bir parçaya benzer. Mü'min bir altın parçasına benzer."

Eğri olsun, buruşuk olsun, toprak altından çıksın, levha olsun, kırık olsun, dökük olsun, her neyse... "Altından bir parçaya benzer." *Zeheb*, altın demek Arapça'da. "Altından bir parçaya benzer."

Nasıl olur altın, nasıl bir madendir?.. Soy madendir, soylu madendir. Öyle okside olmaz, küflenmez, bozulmaz. (*Yenfuhu aleyhâ sahibuhâ*) "O altının sahibi üzerine körükle üfler, ateşte eritir, üfler, (*felem tetegayyer*) bozulmaz altın. Yani altın gene sapsarı durur. Hatta içinde katışıkları varsa o ayrılır. Sâfîleşir yâni, (*lem tetegayyer*) bozulmaz altınlığı, (*ve lem tenkus*) miktarı da azalmaz."

Başka madenleri ateşte erittiğin zaman, yüksek fırında ergittiğin zaman, ne olur? Cürufu filân ayrılır, azalır. Altın sâfî olduğundan hiç bir şey olmaz. Ne eksilir, ne bozulur. Pırıl pırıl altındır. Yıllarca toprağın altında durur, bozulmaz. Ama bakır dursa, bakır kırmızıyken yemyeşil olur. Kurşun dursa bozulur, gümüş dursa bozulur... Ama altın bozulmaz. Altın onun için kıymetli, onun için mücevher yapılıyor.

"—Muhammed'in canı, nefsi elinde olan àlemlerin Rabbi Mevlâma yemin ederim ki, mü'min bir altın parçası gibidir. Sahibi onu potaya koyup da körükle üflediği halde, kızdırıp erittiği halde ne bozulur, ne de eksilir."

Mü'min böyledir. Yâni maddesi altın gibi olduğundan hiçbir zor şart altında erise, ezilse, ne olursa olsun bozulmaz. Müslüman sâfî, tertemiz, işte bu altın gibidir.

Peygamber Efendimiz müslümanı altına benzetiyor. Allah sizi altın gibi müslümanlar eylesin, sevgili izleyiciler!..

d. Mü'min Balarısına Benzer

İkinci bir söz daha ekliyor hadis-i şerifine SAS Efendimiz:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ لَكَمَثَلِ النَّحْلَةِ ، أَكَلَتْ طَيِّبًا ،
وَوَضَعَتْ طَيِّبًا ، فَلَمْ تَكْسَرْ وَلَمْ تَفْسُدْ .

(*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Nefsim elinde olana yemin olsun ki..." Burada ismini söylemedi, "Benim nefsim" dedi bu sefer. "Nefsim elinde olana yemin olsun ki, yâni canım, hayatım, ruhum elinde olan Allah'a yemin olsun ki..." Bir de ikinci yemin yapıyor sözünün ortasında. Yeminle başlıyor, ikinci bir cümleye de gene yeminle başlıyor. Ortasında da yemin var. İşin önemine binâen.

(*İnne mesele'l-mü'mini kemeseli'n-nahleh*) "Mü'min bir de neye benzer: Bal arısına benzer." *Nahle*, noktasız "*ha*" ile. Eğer noktalı "*hı*" ile olsaydı, o zaman hurma ağacı demek olurdu. *Nahle*, arı demek. *Sûretü'n-Nahl* var Kur'an-ı Kerim'de de. Allah-u Teàlâ Hazretleri arıya kabiliyet vermiş, emreylemiş:

“—Her ağaçtan çiçekleri dolaş da, malzemeyi topla da bal yap!” diye, onu anlatan ayet var. Burada da *nahle*, tekili...

Yâni, “Mü’min bir arıya benzer.” Arının vasfı nedir?.. (*Ekelet tayyiben*) “Arı güzel şey yer. Çiçekten çiçeğe dolaşır, çiçeğin içine burnunu, hortumunu sokar, çiçeğin dibindeki balını çeker alır.”

Biz de küçükken arsalarda *ballı baba* diye eflâtun, pembemsi çiçekler olurdu. Onların dibini emdiğimiz zaman ağzımıza tad gelirdi. Çiçeğin dibinde tad var. Arılar da gelirdi aynı çiçeğe...

“Tatlı şey yer arı...” Yâni *tayyib* ne demek? İyi, hoş, güzel demek... “Tayyib, güzel şey yer. Yediği şey iyidir.”

“—Hocam, madem arının böyle güzel şey yediğini söyledin, bir de güzel şey yemeyen bir başka mahlûk söylesene!..”

Söyleyeyim, arıya benzeyen bir başka mahlûk sinek… Sinek ne yapar? Leşe konar. Haydiii... Onun yediğine bak, arının yediğine bak...

(*Ekelet tayyiben*) “Arı hoş, güzel, temiz şey yer, (*ve vadaat tayyiben*) o yediğinden sonra da bal yapar. Ortaya çıkardığı,

koyduğu şey de baldır; o da güzeldir. Güzel bir şey ortaya koyar. Müslüman böyledir işte."

Sonra? (*Lem tüksir*) veyahut (*Lem teksir*) de olabilir. Bu "s" de "*sin*" ile, peltek "*se*" ile olsa mânâ başka olur. (*Lem teksir*) "Kırmaz." Neyi kırmaz?.. Bindiği dalı, çiçeğin sapını kırmaz. Çiçek şöyle bir eğilir, arı içine konduğu zaman şöyle bir sallanır. O da memnun olur.

Hatta arıları çiçek davet ediyor. Bilseniz, mânevî bakımdan görseniz, arıları çiçek davet ediyor. Yalvarıyor arılara: "Ne olur gel!" diye. Çünkü arı geldiği zaman, çiçek de arıdan istifade ediyor. Ona balını veriyor ücret olarak. Çiçek tozlarını arı alıyor, öteki çiçeğe götürüyor. Böylece tozlaşma dediğimiz çiçeklerin üremesi, meyvaların olması için gerekli bir olay, tohumlama, aşılama olayı meydana geliyor. O da arıyı seviyor.

Arı çiçeğin dalına konar. Sapı uzun bile olsa çiçek, şöyle bir sallanır ama kırılmaz. Arı kırmaz, arı güzel yer, hoş malzeme yer, hoş malzeme çıkartır ortaya, imalâtı bal; o da hoş. Kırmaz; yâni bindiği dalı, çiçeğin sapını kırmaz. (*Ve lâ tüfsid*) "Bozmaz. Yâni fesâda uğratmaz, berbat etmez, kirletmez."

İşte mü'min böyledir. Ne mutlu mü'min olanlara!.. Mü'min altın gibidir. Hiç bir hâl, hiç bir olay, hiç bir vukuat, hiç bir tesir onun altınlığını bozmaz. Som altın, pırıl pırıl, her yerde, her zaman... Mü'min arı gibidir. Güzel yer, ortaya güzel eser koyar. Kırmaz, bozmaz.

Güzelleştirir, bozulanı düzeltir. İnsanların bozduklarını, hatta ifsâd ettiklerini ıslah eder. Islah ettiğini burada söylemiyor Peygamber Efendimiz ama, ben başka hadis-i şeriflerinden hatırladığım için söylüyorum: Mü'min ıslahçıdır, ıslah edicidir, ıslahatçıdır. Kâfir yıkıcıdır, kırıcıdır, öldürücüdür, olay çıkartıcıdır, anarşisttir. Mü'min yapıcıdır, acıyıcıdır, affedicidir, merhamet edicidir. Ondan ülkemiz esen kalıyor. Yoksa müslümanın huyu kâfirlerin huyu gibi olsa, karma karışık olur ortalık...

Mü'min bal arısı gibidir. Mü'min som altın gibidir. Allah bizi imandan, İslâm'dan ayırmasın... Verdi; verdiğini almasın...

Yâ ilâhî, saklagıl îmânımız;
Verelim îmân ile tâ cânımız!

Süleyman Çelebi Efendimiz (Rh.A)'e çok hayranım. Mi'rac kandilinde de hep ruhu şâd olsun diye dualar eyledik. Ne güzel söylemiş: (*Yâ ilâhî saklagıl îmânımız!*) "Yâ Rabbi, imanımızı koru!.."

Eskiden emir sîgasının sonuna "-gıl, -gil" takısı gelirdi. Emir takısıydı bu. *Saklagıl*, sakla demek. Ama emir olduğundan "-gıl" takısı geliyor. (*Yâ ilâhî saklagıl îmânımız!*) "Ey Mevlâm, imanımızı koru, muhafaza et!" Hani, "Allah saklasın!" diyoruz. Öyle bir şey olmasın, Allah saklasın, yâni korusun demek.

Yâ Rabbi imanımızı koru da zarara uğramasın! Kâfirler bizi aldatmasın, kafamızı çelmesin, kalbimizi karartmasın... Şeytan bizi imandan sonra küfre çektirtmesin, ayağımızı kaydırtmasın da; (*Verelim îmân ile tâ cânımız!*) Sakla da yâ Rabbi, canımızı mü'min olarak verelim, mü'min-i kâmil olarak verelim!..

Mü'min nasıl ölecek muhterem kardeşlerim?.. Peygamber Efendimiz'in bildirdiğine göre: Gözünden perdeler kaldırılacak, cennetteki makamlarını görecek... Köşklerini görecek, hizmetçilerini görecek, hûrilerini, gılmânını görecek... Allah'ın lütfunun kendisine mükâfat olarak verileceğinden memnun, mesrûr...

"—Mi'rac nedir?" diye soruyorlar Peygamber SAS Efendimiz'e... Buyuruyor ki:

"—Merdiven gibi nurdan çok güzel bir şeydir. Mü'min vefatı anında onu görür, ona bakar."

Çünkü oradan o da mi'rac edecek. O göklere mü'minin ruhu da oradan gidecek. Çok güzel bir şey tabii... Onu görür, cenneti görür, can ata ata gider. Bir gül bahçesine girercesine şehidliğe gider. Kelime-i şehâdet getirerek ahirete mü'min-i kâmil olarak gider.

Allah bizi imandan ayırmasın... Mü'minlik çok güzel!.. Herhangi bir hileyle, herhangi bir tuzakla, herhangi bir aldatmayla Allah bizi aldananlardan ve imanını kaçıranlardan, elden cevherini çaldıranlardan etmesin...

"—Dünyayı gezdiğin zaman, en çok ne görüyorsun hocam?" diye bana soracak olursanız: Dünyada mü'minlerin imanını

çalmak için çok tuzakların olduğunu görüyorum... Ve bu hırsızların, iman hırsızlarının çok zengin, çok kurnaz, çok teşkilâtlı olduğunu görüyorum. Çok teşkilâtlı; ışıklar, reklamlar, tanıtmalar, aldatmalar, propagandalar, neler neler neler... Hep mü'minin iman cevherini almak için şeytanın ordusu çalışıyor. Şeytan çalışıyor. Mü'minlikten kopartıp kâfirliğe ayağını kaydırsın, mü'minin imanın çalsın diye.

Yâ ilâhî, saklagıl îmânımız;
Verelim îmân ile tâ cânımız!

Allah bizi mü'min-i kâmiller olarak yaşatsın... İslâm'a güzel hizmetler yapmamızı nasib eylesin... Mü'min-i kâmiller olarak ruh teslim etmemizi nasib etsin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım. Cennetine girelim, cemâlini görelim, rıdvân-ı ekberine erelim...

Aziz ve sevgili Akra izleyicileri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

20. 11. 1998 - AVUSTRALYA

2. ÖYLE BİR ZAMAN GELECEK Kİ...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!..

Allah'ın selâmı, rahmeti bereketi üzerinize olsun... Cumanız mübarek olsun...

a. Şeytanın Evlâtlara Ortak Olması

Peygamber SAS Efendimiz'den Ebû Hüreyre RA'ın rivayet ettiğine göre, buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:[5]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يُشَارِكُهُمُ الشَّيَاطِينِ فِي أَوْلاَدِهِمِ. قِيلَ: أَوَ كَائِنٌ ذٰلِكَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : نَعَمْ . قَالُوا : وَكَيْفَ نَعْرِفُ أَوْلاَدَنَا مِنْ أَوْلاَدِهِمِ ؟ قال: بِقِلَّةِ الْحَيَاءِ ، وَقِلَّةِ الرَّحْمَةِ (ابو الشيخ عن أبي هريرة)

RE. 504/4 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yüşârikühümü'ş-şeyâtînü fî evlâdihim. Kìle: Eve kâinün zâlike yâ rasûla'llàh? Kàle: Neam. Kàlû: Ve keyfe na'rifü evlâdenâ min evlâdihim? Kàle: Bi-kılleti'l-hayâi ve kılleti'r-rahmeh.*)

İlginç bir hadis-i şerif... Tabii hadis-i şeriflerin hepsi ilginçtir. Bu hadis-i şerifin mânâsını söylediğim zaman, siz de ilginç bulacaksınız. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına devirler geçip bir zaman gelecek ki, Peygamber Efendimiz'in yaşadığı zamandan sonra, ileride insanların üzerine bir zaman gelecek ki, (*yüşâri-kühümü'ş-şeyâtînü fî evlâdihim*) şeytanlar onlarla çocuklarında

---

[5] *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.239, no:5795.

ortaklık yapacaklar. Şeytanlar bu kişilerin çocuklarına ortak olacaklar."

(*Kìle: Eve kâinün zâlike yâ rasûla'llàh?*) Bunu duyunca sahabe-i kirâm *—rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*, Allah hepsinden razı olmuştur, şefaatlerine erdirsin cümlemizi— şaşırarak, hayret ederek dediler ki: "Bu olacak mı?.. Yâni biz evleniyoruz, bizim çocuklarımız oluyor, olan çocukların bir kısmı şeytanın çocukları nasıl olacak; bu olacak mı yâ Rasûlallah?.."

(*Kàle*) Buyurdu ki Peygamber Efendimiz: (*Neam*) "Evet, olacak." Doğan çocukların bir kısmı sizin çocuğunuz, bir kısmı şeytanın çocuğu... Bakın ne kadar ilginç.

(*Kàlû: Ve keyfe na'rifü evlâdenâ min evlâdihim?*) "Yâ Rasûlallah, biz doğan her çocuğu kendi evlâdımız biliriz. Doğan çocukların arasından hangisi bizim evlâdımız, hangisi şeytanın evlâdı; bunu nasıl ayıracağız, tefrik etmek için bir işaret, bir emâre var mı?.."

(*Kàle: Bi-kılleti'l-hayâi ve kılleti'r-rahmeh.*) "Utanmalarının azlığından, yâni hayâsızlıklarından, utanmamalarından ve merhametlerinin, acımalarının azlığından, gaddar, zâlim, merhametsiz oluşlarından anlayabilirsiniz."

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu hususta konunun açıklanmasını sağlayacak bazı bilgiler vererek konuyu genişletmek istiyorum:

Peygamber SAS Efendimiz'in huzurunda birisi yemek yiyordu. Yemeğe başladı, bir zaman sonra aklı başına geldi, besmele çekti yediği yemeğe... O zaman Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:

"—Sen besmele çekmeden önce, senin tabağından seninle beraber şeytan da yemek yiyordu. Sen o besmeleyi çektikten sonra, bıraktı."

Hattâ, (*Bi'smi'llâhi min evvelihî ve âhirihî*) "Evvel anından ve şimdiden *bi'smi'llâh!*" demiş o zât-ı muhterem; o zaman şeytan daha evvelinden beri yediklerini de çıkarmış diye rivayet var.

Tabii, şeytanları biz göremiyoruz. Kur'an-ı Kerim'de şeytanlar hakkında:

إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لاَ تَرَوْنَهُمْ (الاعراف:٢٧)

(*İnnehû yerâküm hüve ve kabîlühû*) “O ve onun avanesi, şeytan ve şeytanın ordusu, evlâtları, maiyyetindeki küçük şeytanlar vs; (*min haysü lâ teravnehüm*) sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler, siz onları görmediğiniz halde...” (A’raf: 7/27) buyruluyor. Şeytan böyle bir yaratık, ama şeytanın olduğuna dair çok ayet-i kerimeler var...

Bizim görmediğimiz ama, varlığı olan pek çok varlık var ki, aletlerle ölçüyoruz veya emârelerinden anlıyoruz, sezinliyoruz. Aletler gösteriyor. Meselâ, hiç bilmediğimiz radyoaktiviteyi aletler fark edip, “Ooo, çok fazlalaştı!“ diye ikaz edebiliyor, kırmızı noktaya gelebiliyor.

Demek ki, biz yemeği besmelesiz yemeye başlarsak, şeytan da bizim tabaktan başlayacak yemeye... Şeytan beslenecek, biz zarar göreceğiz. Onun için, *eùzü besmele* çekmek lâzım!

Sonra evlendiği zaman insan, müslüman her yaptığı işe eùzü besmele çekerek başlayacak. Eùzü çekmek müstehab, besmele çekmek Allah’ın emri... Hattâ Kur’an-ı Kerim derslerimizde de sizlere ilk hafta açıkladık; Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin ilk inen emri:

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (العلق:١)

(*İkra’ bi’smi rabbike’llezî halak*) “Yaratan Rabbinin adı ile oku!” (Alak, 96/1) Yâni, bir işe başlarken Allah’ın adı ile başlanılacak, “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*” denilecek. Allah’ın rızası düşünülecek, Allah’tan yardım istenilecek, öyle başlanacak.

Tabii, yemeğe de besmele ile başlayacak insan; düğüne, derneğe, gerdeğe de besmele ile başlayacak. O zaman her şeyi hayırlı olacak. Dükkânını da besmele ile açacak, işine de besmele ile başlayacak; o zaman işi rast gidecek.

Ama besmelesiz başladığı zaman;

وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالأَوْلاَدِ وَعِدْهُمْ ، وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ

إِلاَّ غُرُوراً (الاسراء:٦٤)

(*Ve şârikhüm fi'l-emvâli ve'l-evlâdi vaidhüm, ve mâ yaidühümü'ş-şeytànü illâ gurûrâ.*) [Onların mallarına, evlâtlarına ortak ol, kendilerine vaadlerde bulun! Şeytan, insanlara, aldatmadan başka bir şey vaad etmez.] (İsrâ, 17/64)

Öyle başlanmadığı zaman şeytan, kabiliyeti dolayısıyla, yaratılışındaki hünerleri dolayısıyla, insanın besmelesiz başladığı işlerine iştirak ediyor, katılıyor, ortak oluyor. Böylece evleniyor insan, çoluk çocuk sahibi oluyor, ama çocuğu şeytanın çocuğu olabiliyor. Onun farkında değil... Çünkü işler hayırlı yapılmıyor, besmeleli yapılmıyor, günahla oluyor, haramla oluyor. Haramla yuva kuruluyor, haramla düğün yapılıyor. Eğlenceler haramlarla, yasaklarla, içkilerle devam ediyor. Ondan sonra tabii şeytan ortak oluyor.

Böyle çocuklar nasıl anlaşılır?.. Huyu değişik, çocuk merhametsiz, çocuk gaddar, çocuk utanmaz, arlanmaz... İşte o şeytanın çocuğu.

Demek ki, aziz ve muhterem kardeşlerim, her işimizde besmele çekeceğiz, her işimizde şeytandan Allah'a sığınacağız. Her işimizin başlangıcında, o işimizin Allah'ın rızasına uygun olup olmadığını düşüneceğiz. Uygun değilse, yapmayacağız. Uygunsa, Allah'ın rızasını kazanmak için yapacağız o işi...

Eğer hayırlı bir işi yapmağa başlamışsak, biliyoruz ki güç kuvvet Allah'ın elinde, o yardım ederse olur, yardım etmezse olmaz. Kudret verirse olur, men ederse insan kolunu kıpırdatamaz, gözünü açıp kapayamaz. Ondan yardım dileyeceğiz, ona tevekkül edeceğiz.

İş çocukların oluşmasına şeytanın iştirakine kadar varıyor ve bazı çocuklar şeytanın çocukları olabiliyorlar. Çok ilginç bir konu bence... Çok korkmak lâzım, çekinmek lâzım, tedbir almak lâzım ve her işi besmeleli yapmak lâzım! Şeytandan sakınmak ve şeytana karşı dâimâ Allah'a sığınmak lâzım!

b. İslâmî Hayatın Zorlaşması

İkinci hadis-i şerif... Aziz ve muhterem kardeşlerim! Peygamber SAS buyuruyor ki:[6]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، لاَ تُطَاقُ الْمَعِيشَةُ فِيهِمْ إِلاَّ بِالْمَعْصِيَةِ ، حَتَّى يَكْذِبَ الرَّجُلُ و يَحْلِفَ ؛ فَإِذَا كَانَ ذٰلِكَ الزَّمَانِ ، فَعَلَيْكُمْ بِالْهَرَبِ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، وَإِلٰى أَيْنَ الْمَهْرَبُ ؟ قال: إِلٰى اللهِ ، وَ إِلٰى كِتَابِهِ ، وَإِلٰى سَنَّةِ نَبِيِّهِ (الديلمي عن أنس)

RE. 504/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün lâ tütàku'l-maìşetü fîhim illâ bi'l-ma'sıyeh, hattâ yekzibe'r-racülü ve yahlif; feizâ kâne zâlike'z-zemân, fealeyküm bi'l-hereb. Kìle: Yâ rasûla'llàh, ve ilâ eyne'l-mehreb? Kàle: İla'llàhi, ve ilâ kitâbihî, ve ilâ sünneti nebiyyihî.*)

Bu mübarek kelimelerini okuduğumuz hadis-i şerifi, Deylemî Enes RA'dan rivâyet etmiş. Şimdi kısa kısa, bu ikinci hadis-i şerifimizi açıklamaya geçelim:

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların üzerine bir zaman gelecek; mübarek asırlar geçecek, devirler değişecek, zaman ilerleyecek; toplumlar İslâmî yapısından ayrılacak, bozulacak, kokuşacak, tefessüh edecek... (*Lâ tütàku'l-maìşetü fîhim illâ bi'l-ma'sıyeh*) Müslüman toplumlarda bile yaşam, kazanç o zamanda ancak günah işleyerek sağlanacak. Geçim yalan dolan ve günahla olacak. Allah'a isyanla hayat ve geçim temin edilecek ve sürdürülecek."

(*Hattâ yekzibe'r-racül*) Hattâ adam yalan söyleyecek." Halbuki yalan söylemek müslümanın en yapmadığı şey... Müslüman doğru sözlüdür, aslâ yalan söylemez. Yalan söyleyecek. (*Ve yahlif*) "Ve yemin edecek, 'Vallàhî, billâhî, tallàhî...' diye Allah'a yemin ediyor

---

[6]Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8687; Enes İbn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.348, no:998; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.455, no:26414.

ama doğru değil. Yâni yalan yere, kandırmak için yemin ediyor." Öyle bir kötü zaman... Halbuki müslüman böyle şeyi yapmaz.

Müslüman her işi Allah'ın rızasına uygun yapardı, günah olan şeyden kaçardı. Doğru sözlü, doğru özlüydü eski devirlerde... Sözün aslâ yalan olmamasına, doğruyu söylemeye dikkat ederdi. Boş yere yemin etmezdi ve yalan yeminden kaçınırdı. Ama çağlar değişip de huylar bozulunca, toplumlar tefessüh edince böyle şeyler olacak diye, Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor.

(*Feizâ kâne zâlike'z-zemân*) "Eğer benim bu hadisimi işitenler veyahut rivayetlerini okuyanlar, ümmetimden birileri böyle bir zamana ulaşmışsa; (*fealeyküm bi'l-hereb*) o zaman firar edin, kaçın!" diyor Peygamber Efendimiz. *Herebe-yehribü*; kaçmak demek.

(*Kìle: Yâ rasûla'llàh, ve ilâ eyne'l-mehreb?*) "Yâ Rasûlallah, kaçış nereye? Öyle bir durumla karşılaşırsak, nereden nereye kaçalım? O devirde yaşayan bir kardeşimiz nereye kaçsın, ne yapsın?.." dediler.

(*Kàle*) Peygamber SAS Efendimiz yine ilginç bir cevap veriyor:

(*İla'llàhi*) "Allah'a kaçsın! (*Ve ilâ kitâbihî*) Allah'ın kitabına, Kur'an'ına kaçsın! (*Ve ilâ sünneti nebiyyihî.*) Allah'ın peygamberinin sünnetine kaçsın!"

Bu ne demek?.. Yâni, "Allah'ın sözünü dinlesin, Kur'an'a uysun! Peygamber Efendimiz'in sünnetinin gereği neyse onu yapsın! Öyle yaşamını, kazancını yalana, dolana dayatmasın! Onlarla kazanç sağlamaya, geçim sürdürmeye, ömrünü devam ettirmeğe sapmasın!" demek olur bu...

Aziz ve muhterem kardeşlerim, bana çeşitli telefonlar geliyor. Kaldığım, misafir olduğum evdeki telefonu buluyorlar, soruyorlar:

"—Başımızda şöyle bir sıkıntı var hocam, sizin fikrinizi almak istiyoruz; ne yapalım?"

İşte Peygamber SAS Efendimiz söylüyor: Müslüman günaha sapmayacak, yalana sapmayacak, boş yere yemin etmeyecek, Allah'ın rızasını düşünecek. Allah'a sığınacak, kötülüklerden Allah'a kaçacak. Yâni Allah'ın rızasını tercih edecek. Mahrumiyetli de olsa, kayıplı da olsa, sıkıntılı da olsa Allah'a iltica edecek.

Allah'ın Kur'an'ına sığınacak. Kur'an ne diyorsa ona bakacak. Ondan sonra gönül hoşluğu ile, huzur-u kalb ile, "Kur'an böyle söylüyor, kardeşim ben o günahı işleyemem, işlemem! Eksik olsun oradan gelecek fayda..." diyecek ve sapasağlam, kale gibi dik duracak, merdâne duracak ve Peygamberimiz'in sünnetine sarılacak.

Tabii, Peygamber SAS Efendimiz'in sünneti çok büyük bir hazine, çok teferruatlı bir hazine... Kur'an-ı Kerim'i okuyacaksınız, öğreneceksiniz. Tefsirlerini okuyacaksınız. Hocalara rica edeceksiniz:

"—Aman bize Kur'an-ı Kerim'i anlat, öğrenelim!" diyeceksiniz.

Biz de, arkadaşlarımız bizden ricâ ettiği için, salı akşamları [Akra'da] tefsir derslerine başladık. Haftada bir de olsa, ne yapalım seyahatte hiç olmazsa haftada bir, bir ders yetiştirelim diye...

Kur'an-ı Kerim'e çalışacaksınız. Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini okuyacaksınız. Büyük ariflerin, müttakî sàlih kimselerin hâlis muhlis, ihlâslı kimselerin davranışlarını okuyacaksınız, tercihlerini göz önünde bulunduracaksınız. Siz de günahlardan kaçınacaksınız, Allah'ın rızası tarafına geleceksiniz. Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de emrettiklerini öğrenip, o tarafı tercih edeceksiniz. Şeytânî tarafı terk edeceksiniz.

Toplum bozulmuş, her şeyi hoş görüyor. Hayır! Siz Allah'ın istediği, Kur'an'da yazılı, ahlâk kurallarına uygun tarzı seçeceksiniz. Peygamber Efendimiz'in sünnetini öğreneceksiniz. Hayatınızı, iş hayatınızı, kazancınızı sünnet-i seniyye-i nebeviyyeye göre tanzim edeceksiniz. Harama, günaha dayalı bir kazanç, yaşam aslâ düşünmeyeceksiniz, sağlam duracaksınız.

Çünkü, dünya hayatı bir imtihandır. Günahlar câzibedardır, çekicidir; onun için insanlar günahlara dalıyor. Onların bir de öyle şeytânî lezzeti vardır; insanın canı ister, ağzının suyu akar, kendini zor tutar. Oraya meyli olur herkesin... Koşmak, kaçmak ve oraya gitmek ister. Ama sonunda zarar vardır.

Meselâ, bu esrarkeşler o esrarı para vererek, hatta hırsızlık yapıp para tedarik ederek, her türlü tehlikeyi göze alarak yapıyorlar. Parayı temin ettikten sonra alıyorlar, kullanıyorlar.

Buralarda [Avustralya'da] görüyoruz, çok yaygın olduğu söyleniyor. Bunu yapıyorlar, isteyerek yapıyorlar, adam parasıyla alıyor. Sonra kısa zamanda vücut tahrib oluyor, beyin tahrib oluyor, insan ölüyor. Yâni kısa bir zevk, arkasından fecî bir akıbet...

Günaha dayalı, yalana dolana, boş yere yemine dayalı kazanç, geçim yolları; onlar da öyle... Tatlı gibi görünür, sonu kârlı gibi görünür; maddî ve mânevî, dünyevî ve uhrevî felâketle, hüsranla, ziyanla sonuçlanır.

Onun için Allah'a döneceğiz, Kur'an'a sarılacağız. Peygamber Efendimiz'in sünneti çizgisinde, o cadde-i kübrâ-yı Muhammediyye'de yürüyeceğiz. Bozuk yollara, çamurlu, uçurumlu, çukurlu, tehlikeli, yol kesicilerin olduğu, haramîlerin olduğu taraflara sapmayacağız. Dinimizin ana caddesinden, dümdüz sırat-ı müstakîminden gideceğiz, sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

c. Niyetlerin Bozulması

Bugünkü sohbetimizin üçüncü hadis-i şerifini de, okuduğumuz kitap Hazret-i Ali (*RA ve kerrama'llàhu vecheh*) Efendimiz'den rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[7]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، هَمُّهُمْ بُطُونُهُمْ ، وَشَرَفُهُمْ مَتَاعُهُمْ ، وَقِبْلَتُهُمْ نِسَاؤُهُمْ ، وَدِينُهُمْ دَرَاهِمُهُمْ وَدَنَانِيرُهُمْ ، أُولٰئِكَ شَرُّ الْخَلْقِ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ عِنْدَ اللهِ (السلمي عن علي)

RE. 504/7 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek ki; yâni devirler değişecek, asırlar geçecek, toplum değişikliklere uğrayacak, iyilikler azalacak, kötülükler

---

[7] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8688; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.192, no:31186; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.399, no:3270; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.458, no:26420.

çoğalacak... Ahir zamanda, dünyanın bozulmasına yakın zamanda olacak bunlar. Öyle bir zaman gelecek ki, (*hemmühüm bütùnuhüm*) insanların bütün gayretleri, çalışmaları, çabalamaları mideleri, yâni karınlarını doyurmak olacak. Bütün gayretleri bu olacak, ne yiyelim diye düşünecekler."

Halbuki eskiler böyle yapmazdı. Eskiler haram yememeğe çok dikkat ederlerdi, haram yemektense aç durmaya gayret ederlerdi. Hattâ helâl yiyecekleri bile azaltarak, orucu çok tutarak nefislerini ıslah etmeye dikkat ederlerdi. Demek ki o devir geldiği zaman, insanların akılları, işleri, güçleri karınlarını doyurmak olacak. Ha babam, ye babam... Doyuncaya, patlayıncaya, tıksırıncaya kadar yemek...

Bütün gayretleri mideleri, karınları, işkembeleri olacak. (*Ve şerefühüm metâuhüm*) Şerefleri de sàhip oldukları malları, mülkleri olacak. "Şu kadar evim var, şu kadar otomobilim var, şu kadar bilmem neyim var." diye onunla öğünecekler. Halbuki onlar, İslâm'a göre doğrudan doğruya şeref sebebi değil; haramdan kazanılmış ise, aksine şerefsizlik sebebi ve insanın kötü insan olduğunun alâmeti olur. Malın çokluğuyla, azlığıyla değildir insanın şerefi, asâleti; dürüstlüğüyledir, güzel ahlâkıyladır, takvâsıyladır, ihlâsıyladır, topluma, insanlara yaptığı iyiliklerledir.

Ama toplum bozulunca, onların işleri güçleri maddiyat olduğu için, materyalist kişiler oldukları için, şerefleri ellerindeki eşyalar, mal mülk olduğu için, "Şu kadar yüzüğüm var, bu kadar pırlantam var, şu kadar otomobilim var, bu kadar malım var, mülküm var, köşküm var, Mercedes'im var... vs." diye öğünecekler.

(*Ve kıbletühüm nisâühüm*) "'Ve kıbleleri de kadınları olacak." Yâni müslüman dağ başında, tarlada, bayırda, çayırda, seyahatte bile olsa, namaz kılacağı zaman, "Aman kıble ne tarafta?" diye araştırır. Mekke-i Mükerreme tarafını bulup, Kâbe-i Müşerrefe kıblemiz olduğu için o tarafa döner. Ama o bozuk zamanın insanlarının kıblesi ne olacak buyuruyor Peygamber Efendimiz?..

Söyleyen güzel, nakleden güzel; sözler de acı da olsa haklı... Dost acı söyler, düşman güldürür: (*Kıbletühüm nisâühüm*) O zamanın insanlarının kıbleleri karıları olacak. Yâni, kadının

ağzına bakıyor, ne derse tamam... Gerdanlık isterim!.. Tamam... Bilezik isterim!.. Tamam... Pırlanta isterim, tamam... Güzlük isterim yazlık isterim!.. Tamam...

"—Bunları nereden kazanacak?.."

"—Ne yaparsa yapsın, bana ne?.. Getirirse, getirir; getirmezse boşanırım, anamın babamın evine giderim. Ben arkadaşlarımın yanında mahcup oluyorum. Kıyafetim şöyle olacak, böyle olacak... Geçen nişanda, düğünde giydiğimi bir daha giymem!.."

Bunları hep duyuyoruz. Bir tantana, bir şâşaa, bir debdebe... "Pekiyi hanımcığım, olur efendim, derhal efendim!" diye, erkekler de hanımların ağzının içine bakıyor; haram mı istiyor, günah mı istiyor, yanlış mı istiyor, hiç itiraz yok...

Halbuki onları yönetecek ailenin reisi erkek... O dengeyi tavsiye edecek, ölçüyü tavsiye edecek, iktisadı tavsiye edecek, ahlâkı tavsiye edecek... Onları frenleyecek, yönlendirecek, Allah'ın rızası yönünde yönetecek. Sorumluluğu var... Ama o, kıbleye döner gibi yönünü hanımına çevirmiş, hanımı ne derse onu yapıyor. Hanımı dine aykırı, Allah'ın emrine aykırı, sünnet-i seniyyeye aykırı, ailenin bütçesine aykırı, akla mantığa, mâkul çizgilere aykırı, ölçüye aykırı, ölçüsüz, sınırsız kaprislerle, tavırlarla, yıkıcı isteklerle erkeği parmağında oynatıyor, avucunun içinde oynatıyor; günahlara sevk ediyor, baştan çıkartıyor ve mahvediyor.

Öyle tipler var ki, hattâ bazıları av avlar gibi peşinden koşup, maalesef evli erkekleri bile baştan çıkartan, mahveden kimseler olabiliyor. Allah şerli olanların şerrinden cümlemizi korusun...

"Kıbleleri kadınları olacak. (*Ve dînühüm derâhimühüm ve denânîruhüm*) Dinleri de altın gümüş paraları, dinarları, dirhemleri olacak." Dini imanı para deriz, bir insanın gözü başka bir şey görmüyorsa... Aklı fikri parada ise, arkadaşlık, ahbaplık, dürüstlük, kanun, insaf, merhamet, acıma diye bir şey yok... Adamın gözünü hırs bürümüş; para, para, para... İşte dinleri imanları, dinarları dirhemleri oluyor. Yâni aslında din, iman kalmamış oluyor, dünya hırsı gözlerini kaplamış oluyor.

(*Ülâike şerrü'l-halk*) İşte bu sıfatlarla, Peygamber SAS Efendimiz'in çizdiği bu çizgilerle tasvir edilen kimseler; aklı fikri

karınlarını doyurmak olan; övünçleri, şerefleri ellerindeki zenginlikler, mal mülk olan, takı, süs, zînet olan; kıbleleri kadınlar olan, dinleri imanları da para pul, dinar dirhem olan kimseler... "Bunlar Allah indinde mahlûkàtın en kötüleridir." Çünkü İslâmî bütün değerlerden yoksun bunlar...

(*Lâ halâka lehüm inda'llàh*) "Allah indinde onların hiçbir kıymeti, değeri, nasîbi, mükâfâtı, ecri, sevabı olmayacak." Tabii, ahirette bu vurdumduymazlıklarının, günahkârlıklarının, sınır tanımazlıklarının, dinden imandan uzaklaşmalarının, ahlâksızlığa sapmalarının, yaptıkları kötü şeylerin mutlaka cezasını çekecekler.

Tabii, aziz ve muhterem kardeşlerim, bu seferki okuduğumuz hadis-i şerifler, hepsi alfabetik sırayla sıralanmış olduğu için, (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) diye başlayan hadis-i şerifler geldi karşımıza... Biz de Peygamber Efendimiz'in asr-ı saadetine göre o ilerideki zamanda; yâni insanların bozulduğu, toplumların dejenere olduğu, artık kıyametin yaklaştığı zamanda neler olacağını öğrenmiş olduk. Bunlardan bizim çıkartacağımız hisseler nelerdir?..

Bu hadis-i şeriflerin ana fikrini anlamaya çalışmalıyız. Buna benzer durumlar varsa, tehlikeler varsa, çevremizde oluşmağa başlamışsa, kendimizi onlardan korumalı, Peygamber SAS'in tavsiye ettiği çizgiye gelmeliyiz.

Bir müslümanın aklının, fikrinin karnını doyurmak olmaması lâzım! Aklının, fikrinin Allah'ın rızasını kazanmak olması lâzım!.. (*Hemmühüm bütùnühüm*) yerine, (*hemmühüm tahsîlü rıdà rabbihim*) diyebiliriz. Yâni her mü'minin asıl gayreti, Allah'ın rızasını kazanmak olmalı...

(*Şerefühüm metâühüm*) "Şerefleri, öğünçleri, itibarları paralarındadır, mallarındadır." cümlesinin karşılığı ne olmalı?.. (*Şerefühüm ilmühüm ve irfânühüm ve ahlâkuhüm ve âdâbühüm*) demek lâzım. Yâni insanın şerefi ahlâkıdır, ilmidir, irfanıdır.

(*Kıbletühüm nisâühüm*) "Kıbleleri hanımlarıdır." cümlesinin karşılığı olarak; müslümanın kıblesi Kâbe-i Müşerrefe'dir. Sözünü dinlediği kaynak da Allah'ın kitabıdır, Peygamber Efendimiz'in tavsiyeleridir, dinimizin emirleridir.

Dinleri altın, gümüş parası, dinar, dirhem olan bu insanların karşısında müslümanın durumu ne olur?.. Müslümanın dini takvâya dayalı, ihlàsa dayalıdır. Cenâb-ı Hakk'ın bir gün huzuruna varıp da, bu dünya hayatındaki her şeyden hesap vereceği ahiret günün düşünür. *Mâlik-i yevmi'd-dîn* olan Allah'ın, bir gün kulları huzuruna çağırıp, onları mahkeme-i kübrâda muhakeme edeceğini düşünür ve dindarlığını hâlisâne yapar, ihlâsla yapar.

Böyle insanlar, aklı fikri Allah'ın rızasını kazanmak isteyen mübarekler; ilim, irfan, edeb, ahlâk sahibi insanlar, yapacakları işlerin neler olmasını, hanımlarını ağzına bakarak değil de, dinimizin emirlerine, Kur'an'a bakarak tesbit eder. Ahiret gününü, mahkeme-i kübrâyı düşünüp de, her işini Allah'ın emrine, yasağına, Peygamber Efendimiz'in sünnetine yapmağa çalışırlar.

Hazret-i Ali Efendimiz RA'ın rivayet ettiği hadis-i şerifleri çok seviyorum ve Hazret-i Ali Efendimiz'i çok seviyorum. Efendimiz'in bu hadis-i şerifi de Hazret-i Ali tarafından rivayet edilmiş. Hepimize herhalde çok şeyler hatırlatacak ve çok uyanıklığa sebep olacak. Yeni şevk ile inşâallah dînî yaşantımızı Allah'ın rızasını kazanmaya yönelik tarzda düzenleyeceğiz.

Ramazan yaklaşıyor. Şa'ban ayının birinci haftası gitti; ikinci haftasının sonunda, Şa'ban'ın on dördünü on beşine bağlayan gece Berat Gecesi'dir, çok önemli bir gecedir. Kulların saîd mi, şakî mi olduğunun divanlara kaydedildiği, bir senelik işlerin, mukadderatın teferruatının semâ-yı dünyaya nüzûl ettiği bir gecedir.

Ondan sonra da mübarek Ramazan... O günleri, o geceleri, o mübarek Ramazan ayını düşünerek zâten kendimize bir çeki düzen vermemiz gerekiyordu. Üç Aylar insanın gafletten uyanması, iyi müslüman olmaya yönelmesi mevsimiydi; ortasına gelmiş bulunuyoruz. Bu hadis-i şerifler de tam Şa'ban ayına ve mevsimin özelliğine uygun oldu.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Şa'ban ayının feyzinden, bereketinden en yüksek derecede faydalananlardan eylesin... Bu ayı da güzel geçirip, Ramazan'a da erişip, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin "Bin aydan daha hayırlıdır." diye methettiği Kadir

Gecesi'ne de isabet ederek ihyâ etmeyi nasib eylesin... Böylece bir ömür boyu çalışarak kazanılacak mânevî sevapları kazanmayı nasib eylesin...

Hàsılı sonuç olarak hüsnü hàtimeler ile ahirete göçüp, şu can emanetimizi Allah'ın sevdiği vech ile teslim edip, ahirete Allah'ın sevdiği kul olarak varmayı, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı, Allah cümlemize nasib eylesin... Allah hepinizden razı olsun... Yardımcı olsun hepinize, terfikini refîk eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri ve seyircileri!..

27. 11. 1998 - AVUSTRALYA

3. ÖLÜME HAZIRLIKLI OLALIM!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!..

Allah'ın selâmı, rahmeti bereketi, ihsânı, ikrâmı, lütfu üzerinize olsun... Dünyada ve ahirette Allah CC cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin...

a. "Yâ Erhame'r-râhimîn!" Diyerek Dua Edilmesi

Ebû Ümâme RA'ın rivayet ettiğine göre Peygamber SAS buyuruyor ki:[8]

إنّ مَلَكاً مُوَكَّلٌ بِمَنْ يَقولُ: يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ! فَمَنْ قَالَهَا

ثَلَاثاً ، قَالَ لَهُ الْمَلَكُ : إِنَّ أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ قَدْ أَقْبَلَ عَلَيْكَ ،

فَسَلْ (ك. عن أبي أمامة)

RE. 130/9 (*İnne meleken müvekkelün bi-men yekùlü: Yâ erhame'r-râhimîn. Femen kàlehâ selâsen, kàle lehü'l-melek: İnne erhame'r-râhimîne kad akbele aleyke, fesel.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu müjdeli bir hadis-i şerif. Peygamber SAS buyuruyor ki:

(*İnne meleken müvekkelün*) Bir melek vardır, vazifelidir. (*Bi-men yekùlü yâ erhame'r-râhimîn.*) "*Yâ Erhame'r-râhimîn!*" diyene cevap vermekle, onunla meşgul olmakla görevli bir melek vardır. (*Femen kàlehâ selâsen*) Kim bu sözü üç defa söylerse, (*kàle lehü'l-melek:*) bu görevli melek, tayin edilmiş melek bu sözü söyleyen mü'min kula der ki: (*İnne erhame'r-râhimîne kad akbele aleyke)*

---

[8] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.728, no:1996; Ebû Ümâme RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.333, no:3839; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IX, s.272, no:8400.

"Erhamü'r-râhimîn hiç şüphe yok ki sana teveccüh buyurdu, sana yöneldi; (*fesel*) iste bakalım ne isteyeceksen!" buyurur.

Bu bir müjdeli hadis-i şerif. Biliyorsunuz aziz ve sevgili izleyiciler, çok sevaplı, şerefli, değerli, kıymetli günlerde bulunuyoruz. Üç Ayların ikincisi olan, Peygamber SAS Efendimiz'in benim ayım diye benimsediğini beyan ettiği Şa'ban ayının ortasındayız. Berat Gecesi'ni idrak ettiniz. Duaların çok makbul olduğu, ibadetlerin değerli olduğu Üç Aylar'ın ikincisi... Tabii, biz dualarımızın kabul olmasını isteriz. Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizim isteklerimizi bizlere ihsan etsin diye dileriz. Ama bunu nasıl sağlayacağız?.. Hadis-i şerifte elimize bilgi verilmiş, sunulmuş oluyor sevgili Peygamberimiz tarafından...

Biliyorsunuz, "*Yâ Erhame'r-râhimîn*" sözündeki *erham*, merhameti en çok olan demek. Yâni, ism-i tafdil sîgası. Nasıl *ekber* en büyük demekse, *erham* da merhameti, rahmeti en çok olan demek. *Râhimîn* de, merhamet edenler, acıyanlar demek. "*Yâ Erhame'r-râhimîn*" dediği zaman insan ne demiş oluyor?.. "Ey acıyanların, merhamet edenlerin, rahmeyleyenlerin en merhametlisi olan Rabbim!" demiş oluyor.

Bu çok önemli bir sözdür. Cenâb-ı Mevlâ'nın merhametine, rahmetine teveccüh etmiş oluyoruz. Ona yönelmiş, ondan boyun büküp isteme durumunda olmuş oluyoruz. Bu sözden Allah-u Teàlâ Hazretleri hoşnud olur, çok sever. Bunun için bir melek tayin etmiş. Bir insan bunu "*Yâ Erhame'r-râhimîn!.. Yâ Erhame'r-râhimîn!.. Yâ Erhame'r-râhimîn!..*" diye üç defa söyleyince, o zaman o melek ona der ki:

"—Tamam! Erhamü'r-râhimîn olan Rabbin sana şimdi teveccüh buyurdu, yöneldi. İste bakalım ne isteyeceksen! Hadi bakalım muradını söyle, isteyeceğini iste!" der.

Melek ona teşvikkâr olarak böyle hitab eder, söyler. Meleğin böyle söylemesi çok güzel bir durum...

Onun için, bu mübarek günlerde niyazı olan, muradı olan, isteği olan kardeşlerimiz bu müjdeli hadis-i şeriften istifade etsinler. Bu "*Yâ Erhame'r-râhimîn!*" sözünü üç defa söyleyip, ondan sonra da isteklerini, dileklerini Cenâb-ı Mevlâ'ya arz etsinler.

Tabii biliyorsunuz dua eden insanların yapacağı işleri... Kendisine dua edebilir. Anne babasını duadan unutmaması lâzım! Mü'min kardeşi için dua ederse, mü'min kardeşi için dua ettiği zaman, onun duası daha da geçerli ve daha çok faydalı olur. O bakımdan bu kelimeleri hatırınızda tutun ve dua ile meşgul olun! Çünkü dua da ibadettir; hattâ ibadetin özüdür, esasıdır, çok kıymetli bir şeklidir. Çünkü insan Rabbinin varlığını, birliğini kabul etmiş olarak, onun her şeyi vereceğini, duaları kabul edici olduğunu, dilekleri onun ihsân edeceğini bilerek yönelmiş oluyor.

Onun için, dua çok değerli bir ibadettir. Aziz ve muhterem izleyiciler, dualarınızı böyle, "*Yâ Erhame'r-râhimîn!*" diyerek sıralayın! Tabii Peygamber SAS Efendimiz'e salât ü selâm da getirirseniz, daha güzel olur. Çünkü, başında ve sonunda salât ü selâm getirilen dualar reddolunmaz.

Bir de burada metnini okumadık ama, daha başka bir yerde geçen bir hadis-i şerifi de bu münasebetle size nakletmek istiyorum. Bu "*Yâ Erhame'r-râhimîn!*" niye bir defa denmeyip de üç defa deniliyor diye...

Hadis-i şeriflerde böyle üç defa söylemek tavsiye edilmiş, teşvik edilmiş. Tabii bir defa söyleyince, isteği bakalım candan mı, isteyen kararlı mı, yoksa şöyle bir dudağının ucuyla isteyiverdi mi? Arzusu gelip geçici mi, yoksa ısrarlı mı; tam belli olmuyor. Bir defa daha söylüyor, bir defa daha söylüyor ki, böyle üç defa söylemek çok istekli, çok ısrarlı olduğunun göstergesi oluyor. Bu üç defa söylemekle ilgili bir hadis-i şerifi nakletmek istiyorum. Tabii çok memnun olacak dinleyenler.

Şeyh Sa'dî-yi Şirâzî diye İranlıların çok meşhur büyük bir hakîm, feylesof şairi var. Çok sanatı yüksek, çok değerli bir kimse... O da *Gülistan*'ına almış. Muhtelif hadis kaynaklarında da var. Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde:

Günahkâr, kusurlu, pür-hatâ bir kul, elini Cenâb-ı Mevlâ'ya açar ve gönlünü, yönünü döndürür ve "Yâ Rabbî!.." der. Allah-u Teàlâ Hazretleri onun "Yâ Rabbî!" demesine nazar buyurmaz. Çünkü günahlı, çünkü suçlu, çünkü hatâları çok...

Sonra kul yine devam eder, tekrar "Yâ Rabbî!.." yâni, "Ey benim Rabbim!.." der. Cenâb-ı Hak yine nazar buyurmaz; çünkü

kabahati, kusurları çok... Ama üçüncü defa, "Yâ Rabbî!.." diye tekrar söyleyince, o zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri meleklerine der ki:

"—Ey meleklerim, şahit olun, ben bu kulumu afv ü mağfiret eyledim!"

Hattâ hadis-i şerifin müteşâbih kelimelerinden bir cümle var:[9]

قَدِ اسْتَحْيَيْتُ مِنْ عَبْدِي ، وَلَيْسَ لَهُ رَبٌّ غَيْرِي.

(*Kad istahyeytü min abdî, ve leyse lehû rabbün gayrî*) "Ey meleklerim, ben bu kulumdan utandım. Onun benden başka Rabbi, Mevlâsı olmadığını bildiği halde ve bana 'Yâ Rabbî!.. Yâ Rabbî!.. Yâ Rabbî!..' diye yöneldiği halde, ona icabet etmemekten ben utandım ve onu mağfiret ettim." buyurur.

Şeyh Sa'dî burada cümleyi yapıştırmış, diyor ki:

"—Şu Mevlâ'nın keremine, lütfuna bakın ki, günahı kul işliyor, yapıyor; ama Allah affetmemeğe utanıyor!.."

Tabii asıl utanması gereken kul... Çünkü hatâlı, çünkü günahkâr, çünkü suçu, kabahati çok... "Ama öyle ısrarlı isteyene vermemek benim şânıma yakışmaz!" diye Cenâb-ı Hak, "Ben kulumdan utandım. O benden başka Mevlâsı olmadığını bildiği,

---

[9] Muhtelif lafızlarla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.468, no:1488; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.556, no:3556; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1271, no:3865: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.160, no:876; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.675, no:1831; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef,* c.X, s.443,no:19648; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.211, no:2965; *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.165, no:1111; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.138, no:337; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.235, no:1311; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.465, no:7486; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.423, no:13557, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan;

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.31, no:4591; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.391, no:1867, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.142, no:4108; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef,* c.II, s.251, no:3250; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ,* c.IV, s.61, no:912; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.64, no:3128, 3166, 3167, 3266-3268; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IX, s.16, no:7811-7814; RE. 87/13.

bana yöneldiği halde ben ona cevap vermezsem olmayacak. Ben onu afv ü mağfiret ettim. Şâhit olun, onu bağışlıyorum.” der.

Demek ki, “*Yâ Erhame’r-râhimîn!*” sözünü tekrar tekrar söylemek lâzım ve ısrar etmek lâzım! Duada ısrarı seviyor Allah-u Teàlâ Hazretleri...

“—Acaba ayıp olmaz mı? Çok ısrar edersek edepsizlik olur mu?..”

Hayır... Allah-u Teàlâ Hazretleri duada ısrar edilmesini seviyor.

Artık Ramazan’a da iki hafta kaldı. On bir ayın sultanı, pür-nur, pür-feyz güzel Ramazan da geliyor. Onun için şu mübarek günlerde dua etmeye daha bir hız verelim, daha çok gayret edelim! “*Yâ Erhame’r-râhimîn!*” sözünü çok söyleyelim. Kendimiz için, anne babamız için, çoluk çocuğumuz için, müslüman kardeşlerimiz için, Ümmet-i Muhammed’in hâl-i pür-melâli düzelsin diye, dertlerine çareler gelsin diye dua edelim!

Çeşit çeşit iletişim araçları da geliştiği için, her yerden acılı şeyler duyuyoruz. Her yerdeki müslüman kardeşlerimizin duaya ihtiyacı var. Kimisi müslüman annenin babanın çocuğu ama İslâm’ın güzelliğini unutmuş, gàfil, câhil ömür geçiriyor; o bir fenâ durum...

Kimisi iyi durumda, namazlı niyazlı, fakat düşman tepesine binmiş, eziyor, zulmediyor; o da bir başka fenâ durum... Kimisi yoksulluktan ızdırap çekiyor. Öteki ülkeler çalışmışlar, gelişmişler. Halkına hizmet eden yöneticiler, belediyeciler, memurlar, zenginler, halkla ilgili işleri yapanlar güzel çalışmalar yapmış; bakıyorsunuz her taraf çok güzel...

Biz şimdi iki-üç gündür yollardan geliyoruz. Bakıyorum Avustralya’da çok güzel hizmetler edildiğini görüyorum. Bir şehirden geçiyoruz;

“—Burası parklar şehri diye tanınır.” diyorlar.

Her taraf park, bahçe; her taraf güzel çimen çayır, çiçek... Sokaklar bizim caddelerimiz kadar geniş. Sokakların kenarında yeşil çimen şeritler var, kesilmiş, gayet güzel... Bisikletler geçsin diye yerler var, yayalar geçsin diye yerler var... Ağaçlar dikilmiş... İmreniyor insan, güzel hizmet etmişler.

Birbirlerine, kendilerine, çoluk çocuklarına, nesillerine, milletlerine hizmet etmişler. Bizim yollarımız çamurlu, yapılmamış. Evlerimizde, köylerimizde sular yok... Hizmetler aksak; halk mazlum, mağdur... Çok dua etmek gerekiyor.

İşte duanın anahtarı, işte mübarek aylar, mübarek geceler, mübarek zamanlar... İşte alemlerin Rabbi, Erhamü'r-râhimîn Mevlâmız duaları kabul edecek... Hattâ hatamıza, suçumuza, günahımıza bakmayacak; ne kadar güzel...

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize insaf versin; müslüman kardeşlerimiz için dua da mı edemeyiz?.. Hiç bir şey yapmıyoruz. Para harcamıyoruz, koşuşturmuyoruz, fiilen hizmet ortaya koymuyoruz diye, artık başka bütün yollar kapanmış mı oluyor? Hiç olmazsa dua da mı edemeyiz?..

"—Ben fakirim, ben acizim, ben ihtiyarım, ben gidemiyorum... Bosna'ya yardım edemiyorum, Kafkasya'ya yardım edemiyorum, Orta Asya'ya yardım edemiyorum, Keşmir'e yardım edemiyorum, Endonezya'ya yardım edemiyorum, Afrika'ya, Somali'ye yardım edemiyorum..."

E dua da mı edemeyiz?.. İşte bak, Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul ediyor.

Sonra insan bir şeyi böyle dua edip isterken, isterken kabul olduğunu anlayamıyor ama; aradan bir zaman geçiyor, bir zaman geçiyor, bir de bakıyorsunuz, Allah o dua ettiğiniz şeyi yapmaya size fırsat da vermiş. "Allah, Allah!.." diyorsunuz, şaşırıyorsunuz; "Haa, ben bunun duasını yapmıştım ama, kabul olmuş, aradan biraz zaman geçti, Allah nasib etti." diyorsunuz.

Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri bazen anında verir, bazen belli bir zaman sonra verir. Hikmetinden sual olunmaz, sebebi bilinmez. Niçin geciktirdiğinin muhakkak sebepleri, hikmetleri vardır.

Onun için, "Ben dua ediyorum, ediyorum da, henüz daha duamın sonucunu görmedim!" diye de düşünmemek lâzım! O da yanlış, o da ayıp, o da suç, o da eğri bir düşünce... Ne yapmalıyız?.. Duaya devam etmeliyiz.

Birinci hadis-i şerif, duanın anahtarı bir güzel, faydalı hadis-i şerif oldu. İnşâallah *Yâ Erhame'r-râhimîn*'li duaları unutmazsınız. Bizi de duadan unutmayın!..

b. Ölünün Ardından Okunacak Dua

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Avustralya'dayım. Burada güzel çalışmalar yapıyoruz. Melbourne şehrine gitmiştik, orada on gün kadar güzel konuşmalar, çalışmalar oldu. Çok faideli oldu. Biz şah-sen memnun olduk, oradakiler memnun oldular. İnşâallah güzel gelişmeler olur.

Bu arada da çok sevdiğimiz, aziz ve değerli, muhterem, kıymetli bir alim olan Asım Köksal Hocaefendi'nin vefatı haberi geldi. *İnnâ li'llâh, ve innâ ileyhi râciûn...*

Kendisiyle çok yakınlıklarımız vardı. Tabii bizden daha büyük nesilden, önceki nesilden tecrübeli bir alimdi. Diyanet İşleri teşkilatında yüksek mevkilerde bulunmuş, çok güzel hizmetler yapmıştı. Çok güzel eserler verdi, dünya çapında namı duyuldu. Nam, şöhret peşinde değildi ama, Allah duyurdu. Merhum Ziyâü'l-Hak kendisini Pakistan'a çağırdı ve orada alnından öperek, tebrik

ederek yazdığı kitaplar için, özellikle *İslâm Tarihi* kitabı için ödül verdi kendisine...

Biz de Ankara'da ikàmet ettiğimiz zamanlar, İlâhiyat Fakültesi'nde vazifeli iken Kalaba'da otururduk. Onlar da bir-iki durak yukarıda Keçiören'in bir semtinde otururlardı. Manzaralı güzel bir yamaçta evleri vardı. Biz kandil oldu mu kalkar, onlara giderdik. Onların camisinde, o da çıkar konuşma yapardı. Veyahut evine giderdik, evinde yazdığı *İslâm Tarihi*'nden tesbit ettiği bilgileri bize anlatırdı. Çok memnun olurduk.

Allah rahmet eylesin... Makàmını a'lâ eylesin... Kabri cennet bahçesi olsun...

Bu konuda, bu bakımdan açtığım sayfada da bir hadis-i şerif var, onu okumak istiyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[10]

إِنَّ لِلْمَوْتِ فَزَعاً ، فَإِذَا بَلَغَ أَحَدَكُمْ مَوْتُ أَخِيهِ فَلْيَقُلْ: إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ. اَللَّهُمَّ أَلْحِقْهُ بِالصَّالِحِينَ ، وَاخْلُفْهُ عَلٰى ذُرِّيَّتِهِ فِي الْغَابِرِينَ ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَوْمَ الدِّينِ . اَللَّهُمَّ لاَ تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ ، وَلاَ تَفْتِنَّا بَعْدَهُ

(كر. في معجمه وابن النجار عن أبي هند الداري)

RE. 130/6 (*İnne li'l-mevti fezean, feizâ beleğa ehadeküm mevtü ahîhi felyekul: İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn. Allàhümme elhıkhü bi's-sàlihîn, va'hlifhü alâ zürriyetihî fi'l-gàbirîn, va'ğfirlenâ ve lehû yevme'd-dîn. Allàhümme lâ tahrimnâ ecrehû ve lâ teftinnâ ba'deh.*)

---

[10] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.59, no:12469; Taberânî, *Dua*, c.I, s.351, no:1159; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Asâkir, Mu'cem, c.II, s.229, no:1565; Ebû Hind ed-Dârî RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.77, no:3945; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.883, no:42216, 42217; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IX, s.195, no:8230, 8231.

Biz de bu duayı, o aziz değerli büyüğümüzün vefatı dolayısıyla okuyoruz. Ama mânâsı da hadis-i şerifin içinde. Bu duayı Peygamber Efendimiz bize tavsiye buyuruyor, öğretmiş oluyor. Onu da hadis-i şerif olarak size okumak ve mânâsını vermek istiyorum. Ezberlemenizi, defterinize kaydetmenizi dilerim. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz SAS:

(*İnne li'l-mevti fezean*) "Ölümün bir soğukluğu, korkusu vardır; soğuk, korkutucu bir olaydır. (*Feizâ beleğa ehadeküm mevtü ahîhi*) Sizden birinize, müslüman kardeşlerinden bir kardeşinin vefatı haberi ulaştığı zaman, şu sözleri söylesin:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (البقرة:١٥٦)

(*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn.*) 'Biz Allah'ın kullarıyız, muhakkak ki biz ona döneceğiz.'" (Bakara, 2/156)

Bu dünya hayatı fânî idi, işte geldi, geçti, geçiyor. Bazıları gözümüzün önünde ahirete göçüyorlar, biz de göçeceğiz. Cenâb-ı Hakk'ın takdiri böyle; dünya fânî, kullar fânî, burada bir müddet imtihan olup gidecek insanlar... Hepimiz Allah'ın kullarıyız, hepimizin yazısı böyle ve hepimiz onun huzuruna varacağız. Ne mutlu huzuruna sevdiği kul olarak varanlara! Ne yazık Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna âsî, mücrim, kâfir, müşrik, sevmediği kul olarak varanlara!..

Herkes gidecek, ister istemez gidecek. Böyle, (*İnnâ li'llâh, ve innâ ileyhi râciùn.*) diyoruz. Buna *istircâ'* derler. Bu sözü söylemek çok sevaptır. Allah büyük mükâfat verir diye başka hadis-i şerifler var.[11]

Duanın ikinci cümlesi: (*Allàhümme elhıkhü fi's-sàlihîn*) "Yâ Rabbi, bu vefat eden kardeşimi sevdiğin sàlih kullar zümresine

---

11 Bakınız: Müslim, *Sahîh*, c.II, s.631, *Cenâiz*, no:918; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.27, no:16388; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.195, no:2734; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.192, no:1349; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.246, no:437; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.334, no:6907; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.564, no:6701; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.118, no:9697; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.131, no:13530; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

ilhak eyle, onların arasına kat, onlardan eyle!” *Sàlih* ne demek?.. İyi demek, salâh sahibi demek; işi iyi olarak yapan, hâli iyi olan, ahlâkı güzel olan demek... Peygamberler bazen bu kelime ile vasfediliyor Kur’an-ı Kerim’de; “O sàlih bir kul idi.” filân diye geçiyor. Önemli bir vasıf bu...

(*Va’hlifhü alâ zürriyyetihî fi’l-gàbirîn*) “Ve onun, geride kalan çoluk çocuğu ve zürriyeti üzerine hayırlı bakıcılar, kayırıcılar, onların işleriyle meşgul olan insanlar ihsân eyle... Yâni, vefat eden öldükten sonra, geriye kalanları sahipsiz kalmasınlar. Onları çekip çevirecek, gözetecek, işlerini görecek yardımcılar ihsân eyle...” diye bir güzel dua. Bu da duanın üçüncü cümlesi...

(*Va’ğfirlenâ ve lehû yevme’d-dîn.*) “Mükâfatların, cezaların, kulların amellerinin karşılıklarının verildiği günde, bize ve ona mağfiret eyle yâ Rabbi!..”

Sonuncu cümlesi de: (*Allàhümme lâ tahrimnâ ecrahû*) “Yâ Rabbi, onun ecrinden bizi mahrum etme!..” Onun ecri ne demek?.. Mü’minin vefat eden bir kardeşine karşı görevleri vardır. Cenazesini kaldırır, geride kalanlarına bakar, yardımcı olur, göz kulak olur. Hayırla yad eder, ruhunu şad edecek hatimler indirir, dualar gönderir, kurbanlar keser, hayır hasenât yapar...

“Böyle ona dua ettiğimizden, onun hizmetlerini gördüğümüzden dolayı ecrimizi, sevabımızı bol bol ver! (*Ve lâ teftinnâ ba’dehû.*) Ondan sonra da bizi fitnelere, belâlara, musîbetlere uğratma! Artık o vefat etti gitti, bizi arkada sulh ü salâh içinde, huzur ve refah içinde yaşamaya muvaffak eyle; belâlara dûçar eyleme...” demiş oluyor.

Biz de böyle uzaktan hadis-i şerifleri okuyarak, bu duaları aynen Asım Köksal Hoca için de düşünüp yapıyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri sàlihler zümresine katsın... Geride kalan yakınlarına ecr-i cezîl, sevâb-ı kesîr ihsân eylesin... Sıhhat afiyetle, uzun ömürle muammer olmayı nasîb eylesin... Evlâtları ona hayrü’l-halef olsunlar... Onun gibi, onun namını yaşatacak güzel işler yaparak, Ümmet-i Muhammed’e faideli işler yaparak yaşasınlar.

Çocuklarını da çok iyi tanırdık. Damadı da bizim fakülteden mezun talebemizdir, onu da çok severdik. Allah onlara sabr-i

cemîl, ecr-i cezîl, sevâb-ı kesîr ihsân eylesin, uzun ömür ihsân eylesin diye, onlara da dua ediyoruz, acılarına iştirak ediyoruz. (*İnnâ li'llâh, ve innâ ileyhi râciùn*) diyoruz. Çünkü, işte böyle hayatın kuralı bu, işin sonu bu...

c. Ölüm Ansızın Gelir

Peygamber SAS Efendimiz bir başka hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[12]

إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ لَيَنْظُرُ فِي وُجُوهِ الْعِبَادِ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ نَظْرَةً ، فَإِذَا ضَحِكَ الْعَبْدُ الَّذِي بُعِثَ إِلَيْهِ يَقُولُ : يَا عَجَبَاهُ بُعِثْتُ إِلَيْهِ لأَقْبِضَ رُوحَهُ وَهُوَ يَضْحَكُ (ابن النجار عن أبي هدبة عن أنس)

RE. 130/10 (*İnne meleke'l-mevti leyenzuru fî vücûhi'l-ibâdi külle yevmin seb'îne nazraten, feizâ dahike'l-abdü'llezî buise ileyhi yekùlü: Yâ acebâhü buistü ileyhi li-akbeda rûhahû ve hüve yedhak.*)

Enes RA rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*İnne meleke'l-mevte*) "Muhakkak ki melekü'l-mevt, ölüm meleği, Azrâil AS, insanların ruhunu almakla Allah'ın görevlendirdiği melek, (*leyenzuru fî vücûhi'l-ibâdi*) kulların yüzlerine bakar; (*külle yevmin seb'îne nazraten*) her gün yetmiş bakışla bakar, yetmiş defa bakar."

Yâni, kulların yüzlerine böyle yetmiş defa bakıyor; düşünün! Rakamı kesret ifade etmek için söylemiş olabilir Peygamber SAS Efendimiz. Araplar böyle çok demek gerektiği zaman, *seb'în* kelimesini kullanırlardı. Çok fazla bakar demek; ille yetmiş olacak, altmış dokuzdan sonraki yetmiş mânâsına gelmeyebilir.

---

[12] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.233, no:894; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.872, no:42185; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.268, no:8392.

Demek ki, Azrâil AS, melekü'l-mevt bize bakıp duruyor, görüp duruyor. Zâten melekler hep görüyorlar, zâten alemlerin Rabbi her şeyi görmekte... Biz nasıl günah işliyoruz, nasıl gàfil duruyoruz, nasıl cahillik yapıyoruz; hayret edilecek bir şey!..

Bir gün gelip de ruhumuzu kabzedecek olan melekü'l-mevt de, günde yetmiş defa bakıyor. Artık bunun vadesi yetti, bunun canını al diye Allah'ın bildirdiği bir kulun, hiç bir şeyden haberi yok güldüğünü görünce, melekü'l-mevt der ki:

(*Yâ acebâhü*) "Allah Allah, ne kadar şaşılacak, amma tuhaf, amma acaib şey! (*Buistü ileyhi li-akbeda rûhahû ve hüve yedhak*) Ben şu adamın ruhunu kabzedeyim diye gönderildim, şu adama bak, hiç bir şeyden habersiz hâlâ gülüp duruyor. Biraz sonra canını alacağım!" diye şaşırdığını Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Biliyorsunuz, tasavvufta ölümü unutmamak, ölümü yad etmek, ölümü aklından çıkarmamak vazifesini anlamışlardır mutasavvıf büyüklerimiz. Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi odur:[13]

أَكْثِرُوا ذِكْرَ الْمَوْتِ (الديلمي عن أبي هريرة)

(*Eksirû zikre'l-mevt*) [Ölümü çok zikredin, çok hatırlayın!] buyurmuşlardır.

Başka bir rivayette:[14]

---

[13] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.74, no:218; Ebû Hüreyre RA'dan.

RE. 80/15.

[14] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.553, no:2307; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.4, no:1824; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1422, no:4258; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.292, no:7912; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.259, no:2992; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.357, no:7909; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.256, no:8560; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.78, no:34327; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.600, no:1950; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.384, no:356; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.37, no:146; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.56, no:5780; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.78, no:34326; Ebû Seleme RA'dan. Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.498, no:826; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.283, no:843; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.72, no:6475; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.840, no:42095; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.187, no:500.

أَكْثِرُوا ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ (ت. ن. ه. حم. حب. ك. طس. ش.
عن أبي هريرة)

(*Eksirû zikre hâzimi'l-lezzât*) [Lezzetleri yok eden ölümü çok zikredin, çok hatırlayın!] buyrulmuştur. Onun için, hocalarımız bunu vazifelerin arasına katmışlardır, Peygamber Efendimiz emretti diye...

Zikre oturdukları zaman, şöyle nasıl öleceğini, Azrâil AS'ın nasıl yanına geleceğini, nasıl göğsüne çökeceğini, nasıl ruhunu kabzedeceğini, nasıl kan ter içinde kalacağını, nasıl o sırada imdâd-ı ilâhî erişip,

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû.*) deyip de mü'min-i kâmil olarak can vereceğini, temennî yoluyla böyle düşünüp, zikri öyle yapar dervişler.

Bu ölümü düşünmek Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyesi olduğundan, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin sevap verdiği mühim bir iş olduğundan ve faydalı bir iş olduğundan; insanları gaflette kurtardığından, haramdan günahtan geri tuttuğundan çok önemli bir vazife... Bunu insanların hatırından çıkartmaması lâzım!

Biz bu dünyaya geldik, işte geldik, işte gidiyoruz. Yunus Emre'nin ilâhilerini hatırlayın:

Biz dünyadan gider olduk,
Kalanlara selâm olsun!
Hasta iken halimizi,
Soranlara selâm olsun!

diyor. Sonra o kabirlerin halini anlatan ilâhileri ne kadar güzeldir. Onları hiç unutmamak lâzım! Bu ölüm birden geliverir. Fânî dünya insanı aldatır, aldatır, oyalar, oyalar; birden

boşayıverir, bırakıverir. Vefâsızdır çünkü... Fânî dünya vefasızlıkla tanınmıştır. Bu fânî dünyaya dalanlar, sonra bir gün bu dalmalarının acı acı cezasını çekerler.

"—Ölümü düşünelim de gözümüz mü yaşlansın, dünyamız mı kararsın?.."

Peygamber SAS Efendimiz tavsiye ediyor. Senin hoşuna gitse de gitmese de insan ölümü düşündü mü, ölümü düşünmek insanı hizaya getirir, güzel işler yapmaya yöneltir. En iyi ıslah vasıtalarından birisi ölümü düşünmektir. Düşündükten sonra da murad nedir?.. Ölüme hazırlıklı olmaktır. Hemen Azrail AS gelse, "Ver bakalım emaneti!" dese; "Pekiyi, buyur al!" diyecek kadar ölüme hazır olmak lâzım!.. Çünkü, Yunus Emre çok güzel anlatıyor:

Halkı bostan edinmiştir,
Dilediğin üzer ölüm.

Öyle tarif ediyor. Köyde yaşayanlar bunun anlamını bilirler. Ne kadar tatlı benzetmelerle, ne kadar güzel anlatıyor. Bostan dediğimiz, kavun, karpuz ekilen yerdir. Sonra mevsimi geldiği zaman sahibi gelir tarlaya, bahçeye... Gider hangi karpuz olmuş, hangi kavun olmuş diye şöyle uzaktan bakar. Sapının kenarında şöyle incecik bir yeşil kısmı vardır. Orası kuruduğu zaman olgunlaştığı belli olur. Ona bakar, tık tık vurur, şöyle eliyle tartar, sapından koparır.

Azrâil AS'ı nasıl anlatıyor Yunus Emre:

Halkı bostan edinmiştir,
Dilediğin üzer ölüm.

Üzmek tabii, bugünkü mânâsıyla değil, koparmak mânâsınadır. Bizim anladığımız mânâya, müteessir oldu mânâsına gelmez. İp koptu anlamında, ip üzüldü derler. O zaman bu şiirin mânâsı nasıl olur:

Ölüm halkı bostan tarlası gibi gezer, içinden bir tanesini seçer. Allah'ın emrettiğini, vâdesi geleni alır, koparır, götürür. Bostancının, tarla sahibinin kavunu, karpuzu olmuş artık bu diye kopardığı gibi alır, götürüverir. Yaşa da bakmaz. Gelinlik kızı alır,

güveyi olacak yiğidi alır. Askere gider, şehid olur, cenazesi gelir. Dede durur, torunlar ölür. Allah'ın işi bilinmez, akıl sır ermez. Onun için, ölüme hazırlanmak lâzım!..

Ölüme hazırlanmayan ne olur?.. Gàfil gider, hazırlıksız gider. Ahirette çok pişman olur, perişan olur ama, bir işe yaramaz.

Onun için aziz ve sevgili kardeşlerim, göçenlerin göçmesinden ibret alıp Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönelim!.. Hak din, en güzel din olan İslâm'a sımsıkı sarılalım!.. Tertemiz inanç olan İslâm inancına sımsıkı sarılalım!.. Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmağa fırsatı ganimet bilelim!.. Hayatımız elimizde bir fırsattır. İş işten geçmeden, ölüm meleği gelip, "Ver emaneti!" demeden, yapabildiğimiz kadar hayrât ü hasenât yapalım, günahlardan uzak duralım!..

Bu günahlara dalanlar, bu zulümleri yapanlar da utansınlar, korksunlar, titresinler ki, bir gün ölüm onlara da gelecek, onların da boynunu buracak, koparacak... Allah kötüleri de ıslah eylesin... İyilere de güzel işler yapmayı nasîb eylesin...

Hepinize Cenâb-ı Hakk'ın rızası yolunda güzel güzel ömür sürüp, ibadet edip, hayırlı işler yapıp, faideli olup; arkada hayırlı evlâtlar, hayırlı eserler bırakıp, hayır hasenat müesseseleri bırakıp; Allah'ın huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı temenni ederim, dilerim.

Ömrünüz uzun olsun, àkıbetiniz hayır olsun... Dünya ve ahiretiniz ma'mur olsun... Cenâb-ı Hak cümlenizi cennetiyle, cemâliyle taltif eylesin, aziz ve sevgili izleyiciler!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

04. 12. 1998 - AVUSTRALYA

4. HESAP GÜNÜNDE SORGU

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri!..

Allah'ın selâmı, rahmeti bereketi, üzerinize olsun... Size Avustralya'dan bu cuma konuşmamı yapıyorum. Aldığım haberlere göre İstanbul karlıymış, hattâ Bursa'dan umreye gidecek kardeşlerimiz, kar dolayısıyla uçağa zor yetişmişler.

Buralarda tabii havalar güzel gidiyor. Aşağı yukarı yaz mevsiminin başlarındayız. İşte karpuz kavun yiyerek, buzlu sular içerek yaşıyoruz. Dünyanın hali böyle, yarısı yaz yarısı kış oluyor, yarısı gece yarısı gündüz oluyor.

a. Caminin Önemi

Size bugün okuyacağım hadis-i şeriflere geçmeden önce, beni çok etkileyen bazı hadis-i şerifleri zikrederek başlamak istiyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[15]

مَنْ بَنٰى لِلَّهِ مَسْجِداً ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ
(حم. م. عن عثمان بن غفَّان)

(*Men benâ li'llâhi mesciden, bena'llàhu lehû beyten fi'l-cenneh*) "Bir kimse Allah rızası için bir mescid binâ ederse, yaptırırsa,

---

[15] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.250, no:5298; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.70, no:506; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.167, no:11712; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.351; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.268, no:1291; Hz. Osman RA'dan.

Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.II, s.123, no:912; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.330, no:1047; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.305, no:1703; Hz. Aişe RA'dan.

Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.131, no:135: Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.649, no:20728, 20753; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.124, no:21678.

yaparsa; Allah da ona sevap olarak, mükâfat olarak cennette bir köşk ihsân eder. Yâni cennete girer, cennette köşkü olur bu camiyi yaptıran kimsenin.” diyor.

Onun için, ben dâimâ kardeşlerimi, mümkünse kendileri namına cami yapmağa teşvik ediyorum. Hattâ latîfe yollu da söylüyorum:

“—Eğer kendi camimiz yoksa, Rahmetu'llàhi Aleyh Mehmed Zâhid Kotku Hocamız adına yapılmış Kotku Caminiz yoksa, beni çağırmayın, gelmem sonra!” diye latîfe de ediyorum.

Birçok yerde cami çalışmalarımız iyi gidiyor, el-hamdü lillâh... Meselâ İngiltere'de New Castle'da Kotku Camimiz var, cuma namazı dahi kılınıyor. Burada da hâkezâ çalışmalar güzel.

Bir de beni etkileyen hadis-i şeriflerden birisi; Ebü'd-Derdâ RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[16]

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ ، لاَ يُؤَذَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ ، وتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ ؛

إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيهِمُ الشَّيْطَانُ (حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) “Hiç bir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezzenü fîhim bi's-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, (*ve tükàmü fîhim bi's-salâh*) namaz için ikàmet getirilmiyor; (*ille'stahveze aleyhimü'ş-şeytàn*) şeytan oraya hàkim olur, şeytan oraya bastırır, gàlip gelir.”

Yâni, “Bir yerde beş müslüman aile varsa, eğer onlar ezan okumuyorlarsa, kamet getirmiyorlarsa, toplanıp cemaatle namaz kılmıyorlarsa, şeytan oraya hakim olur, orayı istilâ eder ve oradaki insanları esareti altına, hükmü altına alır.”

---

[16] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

Bu da beni çok etkileyen bir hadis-i şerif. Onun için, bir yerde üç-beş aile teşekkül ettiyse, diyorum ki:

"—Salonlarınızdan bir tanesini mescid haline getirin, orası beş ailenin mescidi olsun, namazınızı kılın! Ya da ayrı bir daire tutun, orası mescidiniz olsun!" diyorum.

Yâni, şeytanın hükmü altına düşmemek, şeytanın esareti altına girmemek, şeytanın hüküm sürdüğü bir alanın içinde mecbûren oturan bir insan durumuna düşmemek için bunları böyle söylüyorum.

Şimdi hadis kitabından bugün açtığım sayfada da, melekler hangi evlere girer, hangi evlere girmezler diye bu hadis-i şerifler geldi karşıma... Onun için bunu hatırladım.

Biliyorsunuz, insan şeytanın emri altına girerse, mecbûren girerse; yâni ezan okunmuyor, namaz kılınmıyor diye şeytan orayı istilâ ederse, hakimiyetini oraya kurarsa; oradaki insan şeytandan yakasını zor kurtarır. Başı dertten, belâdan kurtulmaz. Günahtan, haramdan elini çekemez tabii. Şeytanın şerrinden

korunmak lâzım, Allah'a sığınmak lâzım! Şeytandan uzak olmanın yollarına bakmak lâzım!

Meselâ, insan evine girerken nasıl girmeli?.. (*Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm, bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) diyerek girmeli. O zaman şeytan kapıda kalır, içeri giremez. Neden?.. Eùzü-besmele ile girdiği için şeytan dışarıda kalır.

Şeytan besmelesiz, teavvüzsüz yapılan işlerde ortak oluyor. Besmelesiz yemeğe başlamış insan, şeytan da onunla beraber yiyor. Onun lokmalarının bir kısmı şeytanın oluyor. Lokmasına, hattâ evlâdına, evine, her şeyine ortak oluyor şerik oluyor. Hatta geçen haftalar okumuştuk, besmelesiz filân olunca bu işler, insanın bazı çocukları şeytanın çocukları oluyor. Allah saklasın...

b. Meleklerin Girmediği Yerler

Şimdi bu açtığım sayfada da üç rivayet var. Birisini Aişe-i Sıddîka Validemiz'den Ahmed ibn-i Hanbel; ve Ümm-ü Seleme Validemiz'den Neseî rivayet etmiş. Diğeri Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Birisi de Hazret-i Ali Efendimiz (*RA ve Kerrema'llàhu vecheh*)'ten rivayet edilmiş.

Hazret-i Ali Efendimiz'in rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[17]

لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتًا فِيهِ صُورَةٌ ، وَلاَ كَلْبٌ ، وَلاَ جُنُبٌ

(د. ن. ك. عن علي)

RE. 470/9 (*Lâ tedhulü'l-melâiketü beyten fîhî sûretün, ve lâ kelbün, ve lâ cünübün*) "Melekler bir eve girmezler, eğer o evin

---

[17] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.108, no:227; Neseî, *Sünen*, c.I, s.141, no:261; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.150, no:1289; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.5, no:1205; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.278, no:611; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.265, no:313; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.17, no:110; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.201, no:920; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.121, no:257; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.642, no:41564; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.83, no:16276.

içinde sûret varsa...” *Sûret*, resim veya heykel demek. (*Ve lâ kelbün*) “Köpek varsa, köpeğin olduğu yere de melek gelmez. (*Ve lâ cünüb*) Cünüb insan varsa, gusül abdesti alması gerekmiş de yıkanmamış, öyle gusülsüz geziyor, duruyor. Oraya da melek gelmez.” Bu Hazret-i Ali Efendimiz’in rivayet ettiği hadis-i şerif. Ebû Dâvud’da, Neseî’de ve Hàkim’in *Müstedrek*’inde var.

Melekler hangi eve girmiyor?.. İçeride sûret varsa, resim, heykel, köpek veya cünüb insan varsa; yâni cenabet durumundan gusül abdesti alarak yıkanmamış, öyle kalmış insan varsa, oraya melek girmiyor.

Başka:[18]

لاَ تَدْخُلُ المَلاَئِكَةُ بَيْتاً فِيهِ جَرَسٌ ، وَلاَ تَصْحَبُ رَكْباً فِيهِ جَرَسٌ

(حم. عن عائشة ؛ ن. عن أم سلمة)

RE. 470/7 (*Lâ tedhulü’l-melâiketü beyten fîhî cerasün, ve lâ tashabü rakben fîhî cerasün*)

Hazret-i Aişe ve Ümm-ü Seleme (*Radıya’llàhu anhümâ*) validelerimizden rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

(*Lâ tedhulü’l-melâiketü beyten fîhî cerasün*) “İçinde çıngırak, çan olan eve de melek girmez. (*Ve lâ tashabü rakben fîhî cerasün*) Bir kervanda da eğer çan, çıngırak varsa, ona da melek gelmez.”

İlginç... Tabii, bunları Peygamber SAS Efendimiz söylemeseydi biz bilemezdik. Şimdi biz buralarda geziyoruz. Çeşitli evlere, çeşitli sebeplerle gitmemiz gerekiyor. Meselâ, Çinliler bu şıngır mıngır şeylere çok hevesliler. Evlerinin kapılarına filân asıyorlar. Rüzgâr estiği zaman sesler çıkıyor. Nedenini öğrenmek için, artık

---

18 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.242, no:26094; Hz. Aişe RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.180, no:5222; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.383, no:2622; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XI, s.369, no:2494; Ümm-ü Seleme RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.V, s.70, no:4699; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.177; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XV, s.642, no:41562; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.2011, no:3010; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.82, no:16272.

onların medeniyetlerini incelememiz lâzım, tanımamız lâzım! Orta Asya'da yaşadığımız zamanlarda, Çin bizim doğu ve güney komşumuz idi. Şimdi de dünyanın en büyük devletlerinden birisi...

Onlar şıngır mıngır, çanlı manlı, zilli şeyleri seviyorlar. Ama melekler böyle cıngır mıngır bir şey oldu mu, o eve girmiyor. Bir kervan, bir kafile, yolculuk yapan bir katar içinde de böyle çan, çıngırak varsa, ona da melekler gelmiyor, kaçınıyorlar.

Üçüncü bir rivayet:[19]

لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتًا فِيهِ تَمَاثِيلُ أَوْ تَصَاوِيرُ

(م. عن أبي هريرة)

RE. 470/8 (*Lâ tedhulü'l-melâiketü beyten fîhi temâsîlü ev tesàvir.*) "Melekler, içinde timsaller ve tasvirler olan eve girmezler."

Timsal demek, resim-heykel demek... *Tasvir*, o da resim demek. Tasvir denilen şey iki türlü olabilir. Birincisi, düz bir satha yapılmış, iki boyutlu olabilir; ona resim diyoruz. Üç boyutlu olursa, kabartma veya doğrudan doğruya mücessem olursa, o zaman da heykel diyoruz. Arapça *timsâl* deniyor. İşte böyle şeyleri sevmiyor melekler, gelmiyorlar.

Hattâ Peygamber SAS Efendimiz'e bir ara Cebrâil AS gelmedi. Gelmeyince de Peygamber SAS, "Acaba vahiy niye kesildi?" diye meraklandı. Meğer odanın içinde, bir eşyanın arkasında bir hayvancık vefat etmiş, onun leşi olduğundan gelmiyormuş melekler.

---

[19] Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1672, no:2112; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.115, no:2805; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.965, no:1734; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.90, no:11876; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.160, no:5849; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.475, no:1303; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.642, no:41563 ve 41566; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2011, no:3010; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.82, no:16270.

Bundan neyi anlıyoruz: Evimizin çansız, çıngıraksız, tasvir, heykel, resim olmayan, köpek olmayan bir ev olması lâzım! Böyle olduğu zaman melekler gelmiyor. Cünüb gezmemek lâzım! Cünüb olduğu sırada melekler gelmiyor. İnsanların kişisel olarak temiz olması lâzım!

Evin içini, duvarları neyle süsleyelim?.. Çiçekle süslenebilir. Bizim ecdâdımızdan kalma çok güzel töremiz, medenî zevkimiz ayrı... Güzel ayetler yazıyoruz. O ayetlerin hem yazılışı çok meşhur hattatlar tarafından, hem de işlemesi, tezhibleri, ebrûları, çerçeveleri hârika güzellikte oluyor. Hem de gözümüzün önünde bir nasihat oluyor, bir ayet oluyor, dînî ibare oluyor, *Lâ ilâhe illa'llàh* sözü oluyor vs. Tabii bunların hepsi güzel şeyler. Resim olunca melek gelmiyor. Demek ki böyle şeyler yapmayacağız.

Şimdi bu Avustralya'da gezerken görüyorum, bunlar heykele, resme çok düşkün... Medeniyetlerimiz farklı. Hele köpeğe çok düşkün... Bir evde birkaç tane köpek oluyor. Kucaklarında oluyor, koltuklara oturtuyorlar.

Bizim hanım iki bebeğin oturabileceği, geniş bir bebek arabası görmüş. İki tane oturma yeri varmış. Merak etmiş:

"—Demek ki kadıncağızın iki tane bebeği var, ikisini birden oturtmak için böyle çift oturma yerli, geniş bir bebek arabası var." diye bakarken, bir de ne görsün; bir tarafta çocuk oturuyor, öbür tarafa da böyle, öpe koklaya köpeği oturtmuş.

Köpeği ile bebeği yan yana, onları öyle seviyor. Epeyce bir güldük.

Tabii medeniyet, anlayış ve inançlarda farklılık oluyor. Bizim bilmemiz gereken şu: Öyle olduğu zaman melekler gelmiyor. Meleklerin gelmediği yer hayırdan, bereketten mahrum oluyor. Meleklerin gelmeyip de şeytanın geldiği yer, daha da fenâ bir yer oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri melekleri etrafımızdan eksik etmesin... Melekler bizi korusun, melekler bize yardımcı olsun... Melekler dualarımıza âmin desin, melekler her türlü hayırları getirsin... Şeytanlar da uzak olsun... Allah şeytanın etkisi altında kalmaktan, onun yoluna sapmaktan ve ona kanmaktan bizi, çoluk

çocuğumuzu, zürriyetimizi, aile efradımızı korusun... Evimizi korusun, evimiz nurlu, hayırlı, bereketli olsun...

Biliyorsunuz Kur'an okunan eve, ezan okunan yere şeytan gelemiyor, kaçıyor. Bakara Sûresi okunan yere gelemiyor. Bunları kardeşlerimizin bilmesinde faydalar var. Tabii bunları düşünüp, tedbirini alıp, ona göre bunları okuduğu zaman da, evi bereketli olacak, güzel olacak, tatlı olacak. O zaman kendisi de farkı anlayacak.

Şimdi arkadaşlarımızdan birkaç tanesi Jakarta'ya gittiler. Yâni Endonezya'ya, Avustralya'nın kuzeyinde en büyük İslâmî ülke... Karışıklıklar olduğunu filân duydunuz. Oradan el-hamdü lillâh telefon haberleri geldi, çok güzel haberler... "Bir hayır var, bir bereket var. İşlerimizde bir himmet var, bir tatlı gelişme var, çok teveccühlü..." diyor.

Tabii, bir işin hayırlı olduğu zaman, himmetli olduğu zaman, bereketli olduğu zaman hali başkadır; bereketsiz, uğursuz, şom olduğu zaman hâli başkadır. Onu bilen bilir. Onun için evlerimizi ona göre hazırlayalım!

Hattâ Peygamber SAS Hazretleri Hazret-i Ali Efendimiz'i bir sefere gönderdiği zaman, vazifelendirdiği zaman, buyurdu ki:[20]

لاَ تَدَعْ تِمْثَالاً إِلاَّ طَمَسْتَهُ، وَلاَ قَبْراً مُشْرِفًا إِلاَّ سَوَّيْتَهُ

(م. ن . عن علي)

RE. 470/12 (*Lâ teda' timsâlen illâ tamestehû, ve lâ kabren müşrifen illâ sevveytehû.*) "Gittiğin yerde bir timsâl, heykel görürsen, hemen alaşağı et! Yüksek yapılmış, süslenmiş, şâşaalı,

---

[20] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.666, no:969; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.96, no:741; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.524, no:1366; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.407; Dâra Kutnî, *İlel*, c.IV, s.184; Begavî. *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.79; Hz. Ali RA'dan.

Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.306, no:2059; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.108, no:152; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.521, no:1492 ve c.IV, s.655, no:11012; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.88, no:16290.

saltanatlı kabir görürsen, onu da alaşağı eyle!” diye Hazret-i Ali Efendimiz’e emretmiş.

Bunlar da bizim dînî bakımdan bilgimizin olması lâzım, ona göre davranmamız gerekiyor.

c. Kendinize Beddua Etmeyin!

İlginç bulduğum konuyu anlattıktan sonra, diğer hadis-i şerife geçiyorum. Peygamber SAS buyuruyor ki:[21]

لاَ تَدْعُوا عَلٰى أَنْفُسِكُمْ ، وَلاَ تَدْعُوا عَلٰى أَوْلاَدِكُمْ ، وَلاَ تَدْعُوا عَلٰى خَدَمِكُمْ ، وَ لاَ تَدْعُوا عَلٰى أَمْوَالِكُمْ ؛ لاَ تُوَافِقُوا مِنَ اللهِ سَاعَةً نِيلَ فِيهَا عَطَاءٌ فَيُسْتَجَابَ لَكُمْ (د. عن جابر)

RE. 470/16 (*Lâ ted’ù alâ enfüsiküm, velâ ted’ù alâ evlâdiküm, ve lâ ted’ù alâ hademiküm, velâ ted’ù alâ emvâliküm; lâ tüvâfikù mina’llàhi sâaten nîle fîhâ atàün feyüstecâbe leküm.*)

Ebû Dâvud, Câbir RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz men ediyor, nasihat ediyor bize, buyuruyor ki:

(*Lâ ted’ù alâ enfüsiküm*) “Kendinize beddua etmeyin!”

Hani duyuyorsunuz, “Allah benim canımı alsın!” diyorlar, “İki gözüm çıksın ki...” diyorlar. Söylemeyi, nakletmeyi bile istemediğim alışkanlık tarzında söylenmiş sözler oluyor. “İşte bundan sonra ben yaşamayayım; Allah beni şöyle yapsın, böyle yapsın...” lafları söylenebiliyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Kendi aleyhinize beddua, kötü dua etmeyiniz, kötü söz söylemeyiniz!”

Başka?..

---

[21] Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2304, no:3009; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.479, no:1532; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.51, no:5742; Tahàvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.VIII, s.84, no:3020; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.143, no:3292; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.91, no:16300.

(*Ve lâ ted'ù alâ evlâdiküm*) "Çoluk çocuğunuza, evlâdınızın aleyhine de kötü sözler söylemeyiniz!"

Hani, "Canın çıksın!.. Boynun devrilsin, kahrol!" gibi laflar söylenebiliyor. Böyle sinirli anneler çarşıda, pazarda, sokakta gezerken bir yaramazlık yaptı diye kızıyor çocuğuna, ağzına geleni söylüyor. Çocuklarınızın aleyhine de kötü sözler söylemeyin, beddua etmeyin, kendinizin aleyhine de söylemeyin!

(*Ve lâ ted'ù alâ hademiküm*) "Hizmetçilerinizin, çalıştırdığınız memurlarınızın aleyhine de beddua etmeyin! (*Ve lâ ted'ù alâ emvâliküm*) Mallarınıza da beddua etmeyin!"

İşte, "Hay kahrolasıca otomobil... Hay kahrolasıca şu eşya, bu eşya... Allah kahretsin, şu bıçak da kesmiyor..." filân diye çeşitli alışkanlıklar vardır. Hikâyelerden, romanlardan, filmlerden, edebiyattan bilirsiniz, çevrenizden duyarsınız. Mallarınızın da aleyhinde böyle konuşmayın, beddua etmeyin!

(*Lâ tüvâfikù mina'llàhi sâaten nîle fîhâ atàün*) "Olmaya ki Allah'ın duaları kabul ettiği, kullarına ihsân ettiği, isteğini verdiği bir saate denk gelir; (*feyüstecâbü leküm*) o bedduanız kabul oluverir de, sonra kahrolursunuz." Kendi aleyhinize konuştuysanız, kendiniz kahrolursunuz. Çocuğunuza dediyseniz, çocuğunuz kahrolur. Hizmetçilerinize söylediyseniz, onlara bir zarar gelir. Malınıza söylediyseniz, ona bir telef gelir.

İnsan güzel konuşmaya alışmalı, kötü söz söylememeli! Alışkanlık yoluyla da olsa, edebiyat yoluyla da olsa, kızgınlıktan da olsa bu gibi şeyleri süzmeliyiz, alışkanlıklarımızın arasından çıkartmalıyız. Kötü sözlerle ağzımızı böyle tehlikeli yollara çevirmemeliyiz, başımızı dertlere sokmamalıyız, aziz ve sevgili kardeşlerim!..

Bu da herhalde bize bir ibret... Sözümüze dikkat edeceğiz, beddua etmemeğe dikkat edeceğiz. Peygamber SAS Efendimiz, önemli bir konuda bizi ikaz etmiş oluyor.

d. Cennet ve Cehennemin Büyüklüğü

Buhàrî, Müslim, Neseî ve diğer kaynaklarda Enes RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif.

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[22]

لاَ تَزَالُ جَهَنَّمُ يُلْقَى فِيهَا وَ تَقُولُ: هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ؟ حَتَّى يَضَعَ فِيهَا

رَبُّ الْعِزَّةِ قَدَمَهُ فَيَنْزَوِي بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ وَتَقُولُ: قَطٌّ قَطٌّ ، وَعِزَّتِكَ

وَ كَرَمِكَ ، وَلاَ يَزَالُ فِي الْجَنَّةِ فَضْلٌ حَتَّى يُنْشِىءَ اللهُ لَهَا خَلْقاً آخَرَ

فَيُسْكِنَهُمْ فِي فُضُولِ الْجَنَّةِ (حم. خ. م. ن. حب. عن أنس)

RE. 471/11 (*Lâ tezâlü cehennemü yülkà fîhâ ve tekùl: Hel min mezîd? Hattâ yedaa fîhâ rabbü'l-izzeti kademehû feyenzevî ba'duhâ ilâ ba'dın ve tekùl: Kattu kattu ve izzetike ve keremike. Ve lâ yezâlü fi'l-cenneti fadlün hattâ yünşia'llàhü lehâ halkan âhara feyüskinehüm fî fudùli'l-cenneh.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mà kàl, ev kemâ kàl.*

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Cennet ve cehennem haktır, cennet ve cehennem vardır. Cennet ve cehenneme inanmak dinimizin, imanımızın önemli bir bölümüdür, ahirete inanmanın bir parçasıdır. "Cennet de, cehennem de bu dünyada..." diye bir söz duymuşsanız, onun mânâsı ancak şöyle olabilir: "Cennete de, cehenneme de bu dünyada müstehak olursunuz, çalışmalarınızla kendiniz hazırlarsınız." demek olabilir. Yoksa ahirette başka cennet, cehennem yok gibi bir mânâ yanlıştır, günahtır, haramdır. Böyle bir söz inkârdır, küfürdür, insanı —Allah saklasın— mahveder.

"—Şimdi cehennem ne kadar büyüklükte?.."

"—Çok muazzam..."

---

[22] Buhàrî, *Sahîh*, c.VI, s.2453, no:6284; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2187, no:2848; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.390, no:3272; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.134, no:12403; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.501, no:268; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.438, no:3140; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.411, no:7725; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.356, no:1182; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.127, no:2551; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.407, no:1171; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.118, no:16369.

“—Cennet ne kadar?..”

“—Çok muazzam, uçsuz, bucaksız....”

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ tezâlü cehennemü yülkà fîhâ*) “Günahkârlar, kâfirler, müşrikler, katiller, haydutlar, zalimler, müstehak olmuş olan edepsizler, Allah’ın cezalandırılacak kulları cehenneme atılır atılır, atılmaya devam eder. O atılma devam ederken, (*ve tekùl*) cehennem her seferinde der ki: (*Hel min mezîd?*) “Var mı daha, daha ziyadesi var mı? Varsa, onu da getirin!”

Yâni, iştihası çok ve boyna gelsin, atılsın diye hışm ile, gayz ile “Var mı daha?” deyip duruyor. Hattâ başka hadis-i şeriflerden biliyoruz, alevleriyle sağa sola saldırarak, alevlerini uzattırarak, saldırgan bir tavırda kükreyerek, uğultu çıkarak, cehennem böyle der durur.

(*Hattâ yedaa fîhâ rabbü’l-izzeti kademehû*) “İzzet ve Celâl sahibi Allah-u Teàlâ Hazretleri kademini ona koyuncaya kadar...” Bunun mânâsı ne demekse; yâni, “Bir şeye ayağımızla bastırıp da ezdiğimiz gibi kudretiyle cehenneme öyle baskı yapınca, (*feyenzevî ba’duhâ ilâ ba’dın*) cehennemin bir kısmı bır kısmına böyle geçer, göçer, katlanır. O tazyikten geriye itilir, büzülür. (*Ve tekùl: Kattu kattu ve izzetike ve keremike.*) ‘Senin izzetine, keremine and olsun ki tamam tamam, hiç hiç, aslâ aslâ, pes pes yâ Rabbi!’ der. Artık hiç istemiyorum, kesinlikle hayır hayır mânâsına... Yâni demek ki, Allah onu durup dururken sindirecek, ezdirecek, bastıracak.

(*Ve lâ yezâlü fi’l-cenneti fadlün*) “Cehennemin bu durumuna mukàbil, bütün cennetlikler cennete girmeye devam ederler ve cennette yine geniş yerler kalır.” Yâni izdiham, sıkışıklık, birisine yer kalmaması gibi bir durum bahis konusu değil, fazlalık kalır. (*Hattâ yünşia’llàhü lehâ halkan âhar*) “Hattâ, Allah cennetlik başka mahlûklar yaratır; (*feyüskinehüm fî fudùli’l-cenneh*) cennetin bu fazla yerlerine, o cennetlik başka mahlûkları da yerleştirir.”

Yâni, cennet de geniş, cehennem de geniş... Hattâ, “Herkesin cennette ve cehennemde işaretlenmiş yeri var. Sàlih amel işlerse, Allah cennete koyar, cehennemdeki yerinden kurtulur. Kötü iş yapan bir insan da cehenneme atılır, cennetteki yeri mü’minlerden birisine bağışlanır.”deniliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi bi-gayri hisâb, azabına, kahrına, gazabına uğramadan doğrudan doğruya cennetine giren, sevgili, iyi, has, hàlis kullarından eylesin... Yolunda dâim eylesin, ibadetinde müdâvim eylesin, aziz ve sevgili kardeşlerdim!..

e. Ahirette Dört Şeyden Sorulması

Bir başka hadis-i şerif... Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[23]

لاَ تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ : عَنْ عُمْرِهِ فِيمَ أَفْنَاهُ ، وَعَنْ عِلْمِهِ مَا فَعَلَ فِيهِ ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَ أَبْلاَهُ ؟ (ت. ع. طب. حل. عن برزة الاسلمي)

RE. 472/9 (*Lâ tezûlü kademâ abdin hattâ yüs'ele an erba': An umrihî fîmâ efnâhü, ve an ilmihî mâ feale fîhî, ve an mâlihî min eyne iktesebehû ve fîmâ enfekahû, ve an cismihî fîmâ eblâhü.*) Tirmizî hasen sahîh demiş bu hadis-i şerife. Mânâsı şöyle:

(*Lâ tezûlü kademâ abdin*) "Bir kulun ayakları bir yerden öbür tarafa kıpırdamaz, bir adım kaymaz, ayrılmaz; (*hattâ yüs'ele an erbain*) dört şey kendisine sorulmadıkça..."

---

23 Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.612, no:2417; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.144, no:537; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.351, no:7434; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.232; Ebû Berze el-Eslemî RA'dan.

Dârimî, *Sünen*, c.I, s.145, no:539; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.60, no:111; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.125, no:34694; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.74, no:7498; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.102, no:11177; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.266, no:1435; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.92; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.436, no:38982, 39012, 39013; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.379, no:3163; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.134, no:16411.

Bu ayaklarının bir yere kıpırdamaması, ayrılmaması ne zaman olacak?.. Ahirette olacak, mahkem-i kübrâda olacak. O zaman insanlar Cenâb-ı Hakk'ın huzurunda, mevkıf-ı azîmde durdurulacaklar. Oradan bir yere kıpırdamak yok, insanlara şu dört şeyden sorulacak:

1. (*An umrihî fîmâ efnâhü*) "Ömrünü nerelerde geçirdin, nerelere harcadın?" diye herkese soracaklar. "Kaç yaş yaşadım, bu ömrünü nerelerde harcadın?" diye soracaklar.

Ömür bir sermaye, hayat bir emanet, Allah-u Teàlâ Hazretleri bunu soracak. Seneleri, günleri, saatleri, zamanları nerede harcadığını; ömrünü, gençliğini, ihtiyarlığını hepsini soracak Allah-u Teàlâ Hazretleri... Sorgu sualin olmadığı mâsum devre bitip de, büluğ çağına erişip àkıl, bâliğ olduktan sonra, yaptığı şeylerin hepsinin cezası, mükâfâtı işleme giriyor. Ömrün kıymetini bilmek lâzım, aziz ömrü iyi kullanmak lâzım, boşa harcamamak lâzım, günahlardan uzak durmak lâzım; bu bir... Bunlar sorulacak.

2. (*Ve an amelihî*) "Neler işlediğinden sorulacak. (*Mâ feale fîhî*) Ne gibi ameller işledin?

"—Sen mü'min misin?.."

"—Mü'minim!"

"—İman ettiğine göre, neler yaptın bakalım?.. Farzları yerine getirdin mi, haramlardan kaçındın mı?.. Benim emrettiğim vazifeleri yaptın mı, zekâtını verdin mi?.." diye amelini soracak Allah...

Ne işler yaptığını, ne ibadetler yaptığını veya yapmadığını, niçin yapmadığını soracak. Bu da çok önemli. Yapmamız gereken şeylerin neler olduğunu bilmeli ve yapmalıyız. Yapmamamız gereken şeyler nedir, onları bilmeli, onlardan da sakınmalıyız.

Allah bize ne görevler yüklemiş, görevlerimizi bilmeliyiz. Bu görevleri alimlerimiz önemlerine göre sıralamışlar. Mutlaka yapılması gerekenlere *farz* deniliyor. Yapılırsa sevap kazanılacak olanlara *sünnet*, *müstehab* deniliyor. Serbest, yapsa da olur, yapmasa da olur, kendi keyfine kalmış, yapmazsa bir cezası olmayana *mubah* deniliyor. Yapması iyi olmayana *mekruh* deniliyor. Kesinlikle yapmaması gerekene *haram* deniyor.

E bunları bilmek lâzım! Niye bunları böyle sıralamışlar?.. Kulların yaptığı işlerin cinsini, önemini kullar bilsin diye... Meselâ, içki içmek haram... Haram demek, çok fenâ demek, hiç yapılmayacak demek. Yalan söylemek haram... Müslümanın müslümana üç günden fazla dargın durması haram... Haram denildi mi, hemen kırmızı ışık yandığını anlayacak, o işi yapmayacak müslüman.

Farz dediği zaman da, “Aman farzları bileyim, yapayım!” diye çoluk çocuğuna küçük yaşta farzların neler olduğunu öğretecek. “Aman evlâdım, bak şunlar Allah’ın çok önemle bize emrettiği vazifelerimizdir; sakın bunları ihmal etme!” diyecek.

Şimdi düşünün muhterem izleyiciler, dinleyiciler; namaz farz... Hattâ namazın içinde nice nice farzlar da var. İçinde birçok farzlar olan mühim bir farz ibadet... Bu farz ibadeti yapmazsa insan, ne kadar suçlu bir duruma düşüyor.

Zekât farz bir ibadet... Dünyanın üstünde bir sürü fakir müslüman var. Yurt içinde, yurt dışında, çevremizde, Balkanlar’da, Kafkasya’da, Bosna’da, Hersek’te, Afrika’da, Filipinler’de... Zaten bu Güneydoğu Asya’yı ve Okyanusya’yı bizim Türkiye’deki kardeşlerimiz çok az biliyor. Maalesef, varsa yoksa batı demişler, bir şeyden haberleri yok...

Halbuki burada bir büyük alem var, büyük nüfus var. Müslümanların en kalabalık olduğu bölge buraları... Buralarda başka ülkeler harıl harıl çalışıyorlar. Endonezya’da iki yüz kişiye bir misyoner düşüyormuş. Ne kadar korkunç bir hızlı çalışma... Ne kadar kuvvetle yüklenmişler. “Oradaki insanları, köylüleri, cahilleri, acaba İslâm’ı öğrenmeden kendi dinimize çekebilir miyiz?” diye çalışmak için, ne kadar gayret gösteriyorlar.

Ben Avrupa’dayken televizyonlarda seyretmiştim, Eskimoların arasına gidiyorlar... Herhalde bizden Eskimolara giden hiç yok gibidir. Gidiyorlar, hristiyanlığı öğretiyorlar. Dünyanın her yerine gidiyorlar.

Demek ki çalışmamız lâzım, vazifeleri bilmemiz lâzım, farzları bilmemiz lâzım! Haramları bilip, haramlardan da kaçınmamız lâzım, çok önemli...

Farzları ve haramları mutlaka öğrenmeli, çoluk çocuğumuza da öğretmeliyiz. Çünkü Allah neler işlediğimizi soracak. İşlediğimiz şeyler iyi şeylerse, onlardan mükâfat var. İyi şeyleri işlemediysek, ceza var. Kötü şeylerin işlenmemesinde sevap var. Kötü şeyler işlendiği zaman da şiddetli cezalar var. Cehennem işte, "Var mı daha?" diye sağa sola saldırıp duruyor, isteyip duruyor. Onu hiç gözümüzün önünden ayırmamamız lâzım!

3. (*Ve an mâlihî min eyne'ktesebehû ve fîmâ enfekahû*) "Malından da sorulacak insan, kazancından sorguya, suale tâbî olacak ahirette..." Dünyada da soruyorlar, sorabiliyorlar, soramıyorlar. Vergi kaçırılıyor, haksızlık yapılıyor, gayri meşrû kazanç vs. dünyada da sormaya çalışıyorlar. Ama ahirette kesin, her şeyi bilen, Alîm ve Habîr Allah-u Teàlâ Hazretleri malını soracak.

(*Min eyne'ktesebehû*) "Malı bu kul nereden kazandı? Haramdan mı kazandı, helâlden mi kazandı, bu para nerden eline geçti?.." Tabii, haramdan kazandıysa, muazzam ceza...

(*Ve fîmâ enfekahû*) "Ve malı nereye sarf etti, harcadı; hayra mı, şerre mi, zevke mi, keyfe mi?.." İşte [yılbaşı] geliyor önümüzdeki günler, Allah saklasın; içkiler, kumarlar, eğlenceler, barlar, pavyonlar, haramlar, zinalar, fuhşiyat, münkerat... neler neler olacak. Allah her türlü haramdan, günahtan korusun...

Malı da Allah soracak; nereden kazandığını soracak, bir de nereye harcadığını soracak.

4. (*Ve an cismihî fîmâ eblâhü.*) "Bir de vücudundan soracak Allah insana... 'Sen bu vücudu nerede yıprattın, gel bakalım?' diyecek."

Sevgili kardeşlerim, İslâm'a göre vücut bizim değil.

"—Sana ne, benim vücudum işte benim elim, beni bacağım, benim dizim, benim ciğerim, benim kalbim, benim midem..."

Senin ama emanet; yâni tam senin değil, Allah sana bunu emanet vermiş. Bu cismi nerede yıprattığını Allah soracak. "Nerede yıprattın bu ciğeri, nasıl yıprattın?.. Bu kalbi nasıl böyle yordun, hasta ettin?.. Bu gözü nerede harcadın, kullandın?.. Bu dizin niye böyle yıprandı?.. Bu vücudun niye böylearardı, soldu? Bu gücünü, kuvvetini niye yitirdin?.. Ne yaptın, niçin böyle hor

kullandın bu aziz emaneti?..” diye Allah-u Teàlâ Hazretleri insanın cismini, vücudunu da soracak.

Sevgili izleyiciler, dinleyiciler, şimdi biz burada görüyoruz, ikindiden sonra görüyoruz, sabahleyin namaza giderken görüyoruz. Kadın erkek, yaşlı, genç böyle sokaklarda yürüyorlar. Daha iş saatine çok var. Kısa şortlarını giymişler, uzun uzun kilometrelerini yürüyorlar, koşuyorlar. Yâni vücudunu sağlıklı tutmak için çalışıyor, idman dediğimiz işleri yapıyor. Yürüyüş, koşu, yüzme, çeşitli oyun şeklindeki vücudu çalıştırıcı, hünerini, kabiliyetini artırıcı şeyler...

Bunların bir kısmını —güreş gibi— Peygamber Efendimiz tavsiye buyurmuş, teşvik buyurmuş. Çünkü insanın bedenî kabiliyetini arttırması lâzım olacak hayatında... Sonra ata binmek gibi şeyler; bu devirde çeşitli cihazları kullanmak olabilir. Sonra ok atmayı tavsiye etmiş Peygamber Efendimiz. Nişancılık, bu devrin çeşitli silâhlarını bilmek... Bunlar önemli.

Çeşitli idmanlar yapılması lâzım ve vücudun yıpratılmaması lâzım, hor kullanılmaması lâzım!..

Adam sigara içiyor. Niye içiyorsun bu sigarayı?.. Duman, acı, para da veriyorsun, içiyorsun; ondan sonra da ciğerlerin zifir doluyor, öksürmeğe başlıyorsun. Bunlar ciğerinin içini kapladığı için nefes alanın daralıyor, sararıyorsun, soluyorsun.

Sonra o ciğerlerin içinde akciğer kanserine sebep oluyor, damar sertliğine sebep oluyor. Adam kırk beş yaşında, bakıyorsun sapsarı sararmış, solmuş. Elinin parmaklarına bakıyorsun, sapsarı... Nikotinden, tütünün kokusundan parmaklarının bile rengi değişmiş, dişlerinin rengi sararmış solmuş... Hakkın yok ki senin, kendini böyle yıpratmağa! Çünkü bu vücut senin değil, emanet bu... Allah bunun da hesabını soracak.

Onun için aziz ve sevgili kardeşlerim! Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna çıkacağız, bu dünya hayatından hesap vereceğiz ya; bu hesabı vermeden önce, burada iken aklımızı başımıza toplamamız lâzım! Orada mahkeme-i kübrâda nasıl hesap vereceğimizi düşünmek lâzım! Hesabı verilmeyecek bir acaib işimiz, yalan yanlış işimiz olmamalı! Her işimiz açık olmalı, güzel olmalı, Allah'ın rızasına uygun olmalı!..

Çok güzel... Şimdi Türkiye'den gelen kardeşlerimiz, bizim orada hazırlattığımız bir flamamız vardı, onu getirmişler. Orada yazıyor:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*)

Bizim şiarımız, bizim esasımız, bizim Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği ana düşüncemiz nedir?.. Her yaptığımız işi Allah rızası için yapmaktır.

(*İlâhî ente maksùdî*) "Yâ Rabbi benim maksûdum, arzum, istediğim, gece gündüz durmayıp dilediğim, temenni ettiğim sensin! (*Ve rıdàke matlûbî*) Ve ben senin rızanı kazanmak istiyorum. Senin rızanın olduğu her şeyi seve seve yaparım, senin rızanın olmadığı işi de yapmam; çünkü sen istemiyorsun, razı değilsin. Senin istemediğin şeyi yapmam yâ Rabbi!"

Her müslümanın böyle hareket etmesi, böyle düşünmesi, bu zihniyete sahip olması lâzım! Bu bayrağı her müslüman evine asmalı, göğsüne rozet olarak —rozet değil, yaka gülcüğü olarak— takmalı! Parmağına yüzük olarak takmalı! Eskiden yüzükleri mühür olarak da kullanırlarmış. Şöyle bastığı zaman da, (*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) diye görülmeli!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi gaflet uykusundan uyarsın, uyandırsın... Her yaptığı işi Allah'ın rızasına uygun yapmak durumuna Allah hepimizi getirsin... Yolunda dâim eylesin.. Ümmet-i Muhammed'e faideli eylesin...

Yüksek seviyeli, olgun müslüman olmayı nasib eylesin... Tatlı, efendi, edebli, ahlâklı, faydalı, çalışkan, bilgili, görgülü insan olmayı nasîb eylesin... İnsanca, insan-ı kâmil olarak ömür sürmeyi nasib eylesin... Huzuruna, mahkeme-i kübrâya sevdiği razı olduğu kul olarak, bi-gayri hisâb, sana hesap sormağa lüzum görmüyorum, gel kulum, cennetime gir!" dediği, bi-gayri hisâb cennetine dahil eylediği, cemâlini gösterdiği kullarından eylesin Allah cümlemizi, sevdiklerimizle beraber...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve izleyicileri!..

11. 12. 1998 - AVUSTRALYA

5. ORUCUN FAZİLETLERİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Üç mübarek ayın ikincisi olan Şa'ban-ı Şerif'in son günlerindeyiz. Mübarek Ramazan geliyor. Ramazan ayında oruç tutmak müslümanların çok önemli ibadetlerinden birisidir, çok sevaplı ibadetlerinden birisidir. İslâm'ın temel ibadetlerinden birisidir. Onun için, Ramazan orucunu tutmaya, şer'î bakımdan özrü olmayan, bedeni sıhhatli olan her müslümanın büyük gayret göstermesi lâzım! Allah-u Teàlâ Hazretleri bu büyük mükâfatların verildiği, büyük sevapların kazanıldığı mübarek aydan en güzel tarzda, en çok şekilde istifade etmeyi hepinize, hepimize nasîb ü müyesser eylesin...

Ramazan orucu Kur'an-ı Kerim'de,

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmü kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm leallekûm tettekùn*) [Ey iman edenler, sizden önceki ümmetlere yazıldığı gibi, sizin üzerinize de oruç yazıldı, farz kılındı; tâ ki bu sayede takvâya erersiniz.] (Bakara, 2/183) ayet-i kerimesi ve devamıyla emredilmiş, kesin bir temel ibadettir.

a. Oruç Tutanın Günahları Affolur

Size bu Ramazan ayıyla ilgili bazı hadis-i şerifler okumak istiyorum. Okumak istediğim Ramazan ayının sevabını gösteren sahih hadis-i şeriflerden birisi... İmam Buhàrî, Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Neseî ve diğer kaynakların Ebû Hüreyre'den

ve İbnü'n-Neccâr'ın da Enes RA'dan rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[24]

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ (حم. خ. م. د. ت. ه. حب. عن أبي هريرة ؛ ابن النجار عن أنس)

RE. 425/10 (*Men sàme ramadàne imânen va'htisâben gufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî*) "Kim Ramazan ayını Allah'a inanarak, imanla ve sevabını Allah'tan bekleyerek ihyâ eder, Ramazan orucunu güzelce tutarsa, o güne kadar işlemiş olduğu geçmiş günahları afv ü mağfiret olunur, Allah affeder." buyuruyor. Bu duyulmuş, meşhur, her Ramazanda söylenen bir hadis-i şerif. Kaynakları sağlam olan bir hadis-i şerif.

Herkesin tutması lâzım! Tabii şimdi Türkiye kış ayında, gündüzler kısa, geceler uzun. Hem teravihleri kılmak kolay, hem de gündüz oruç tutmak birkaç bakımdan kolay: Birincisi; gün kısa olduğu için oruç kısa saatlerde tutulacak... İkincisi; çok sıcak olmadığı için insan aç ve susuz kalmağa daha rahatlıkla dayanabilecek.

Geçen gün İsveç'te, Stockholm'de bulunan ihvânımıza, kardeşlerimize telefon açtım:

---

[24] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.22, no:38; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.523, no:760; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.436, no:1372; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.157, no:2203; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.526, no:1641; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.232, no:7170; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.194, no:1894; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.344, no:8821; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.336, no:5930; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.306, no:3609; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8289; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.88, no:2513; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.283; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.93, no:2823; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.422, no:950; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.78; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.225; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.338, no:2207; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.II, s.86, no:2502; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.744, no:23678; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.458, no:22611.

"—Nasılsınız, orada imsak kaçta kesiliyor, iftar kaçta oluyor?" diye sordum.

Dediler ki:

"—Sabahleyin altı civarında imsak kesiliyor, öğleden sonra üç civarında iftar oluyor." dediler.

Yâni, dokuz saatlik bir oruç oluyor orada, Stockholm hesabıyla...

Şimdi ben Avustralya'da bulunuyorum. Avustralya'da mevsim yaz... Burada da Melbourn'a doğru —Melbourne en güneydeki şehirlerden birisi— artık 16 küsür saat oruç tutacaklar. Olsun, Türkiye'de de yaz aylarında harman yaparken, döğen döğerken, harman savururken, tarlada çalışırken mübarek kardeşlerimiz oruçlarını tutarlardı. Ramazan orucu yaza geldiği zaman, yine o sevapları alırlardı. Allah'ın rızasını kazanmak için fedâkârlıktan kaçınmazlardı.

Demek ki, eski günahları Cenâb-ı Hak afv ü mağfiret ediyor, bu kesin.

b. Oruç Vücudu Temizler

Peygamber SAS Efendimiz, bir diğer hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[25]

لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ، وزَكَاةُ الْجَسَدِ الصَّوْمُ (هب. ه. عن أبي هريرة؛ طب. عد. هب. عن سهل بن سعد)

RE. 350/4 (*Li-külli şey'in zekâtün*) "Her şeyin bir temizlenmesi, zekâtı vardır." Malın zekâtını biliyorsunuz, parasının kırkta birini

---

[25] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.555, s.1745; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.423, no:1449; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.V, s.122, no:963; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.336; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.193, no:5973; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.292, no:3578; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.136; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.708, no:23572.

ayırıyor, fakirlere veriyor. Sürüsünde kırk tane koyunu varsa, bir koyununu veriyor. Arazisinden mahsûl varsa, mahsulün öşrünü veriyor... Her şeyin zekâtı vardır, o zekât verildiği zaman, fakirin hakkı çıkarıldığı zaman mal temiz olur. Ayrılmadığı zaman pis, iyi olmayan bir kazanç ve mal olmuş olur. Her şeyin zekâtı vardır.

(*Ve zekâtü'l-cesedi es-savm.*) "Vücudun zekâtı da savmdır, yâni oruç tutmaktır." Bu ay oruç tutmak böyle vücudun paklanmasını, maddeten ve mânen temizlenmesini sağlayan bir ibadet oluyor. Bu da çok önemli...

c. Oruçlu İken Ölen Kimse

Peygamber SAS Efendimiz, bir hadis-i şerifinde müjdelemiş ki:[26]

مَنْ مَاتَ صَائِمًا ، أَوْجَبَ اللهُ لَهُ الصِّيَامَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

(الديلمي عن عائشة)

RE. 444/5 (*Men mâte sàimen, evcebe'llàhu lehü's-sıyâme ilâ yevmi'l-kıyâmeh.*) Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemizden rivayet edilmiş bu hadis-i şerif. "Bir insan oruç tutarken, yâni Ramazan ayında oruçlu iken vefat etse, Allah-u Teàlâ Hazretleri ona, kıyamet gününe kadar oruç tutmuş gibi sevap yazar. Kıyamete kadar oruçluymuş gibi ecrini ihsân eder." diye müjde var.

Demek ki, ne kadar güzel mükâfatlı bir ibadet olduğu buradan da görülüyor.

d. Oruç Cehennemden Uzaklaştırır

Başka bir hadis-i şerif okuyalım. İmam Buhàrî, Müslim, Tirmizî, Neseî, Ahmed ibn-i Hanbel Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet etmişler:[27]

---

[26] Deylemî*, Müsnedü'l-*Firdevs. c.III, s.504, no:5557; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.732, no:23643; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.417, no:23887.

مَنْ صَامَ يومًا فِي سَبِيلِ اللهِ ، بَاعَدَ اللهُ بينهُ وبينَ النَّارِ بِذٰلِكَ الْيومِ

سَبْعِينَ خَرِيفًا (حم. ط. خ. م. ت. ن. عن أبي سعيد)

RE. 425/14 (*Men sàme yevmen fî sebîli'llâh, bâada'llàhu beynehû ve beyne'n-nâri bi-zâlike'l-yevmi seb'îne harîfâ.*) *Harîf*, sonbahar demek. "Kim Allah yolunda, Allah rızası için bir gün oruç tutarsa, Allah onunla cehennemin arasını yetmiş sonbahar, yâni yetmiş sene açar, cehennemden uzaklaştırır."

Yâni, cehenneme girme ihtimali azalıyor, cehennemle arasındaki mesafe çoğalıyor. Oradan, cehennemden uzaklaşmış oluyor.

e. Oruç Günahları Sildirir

Bu hususta başka hadis-i şerifler de var. Oruçlunun sevabı ile ilgili diğer bir hadis-i şerifte, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[28]

---

[27] Buhàrî, *Sahîh*, c.III, s.1044, no:2685; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.808, no:1153; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.172, no:2245; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.547, no:1717; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.59, no:11577; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.291, no:2186; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.6, s.317, no:6512; Saîd ibn-i Mansùr, *Sünen*, c.II, s.163, no:2423; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.302, no:9685; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.398, no:3875. Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.296, no:8235; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.97, no:2552; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXIII, s.40; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.580, no:10805 ve c.VIII, s.718, no:23600; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.469, no:22642.

[28] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.55, no:11541; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.219, no:3433; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.322, no:1058; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.310, no:3623; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8288; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.180; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.24, no:98; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.392, no:4496; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.761, no:23727; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.459, no:22613.

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ، فَعَرَفَ حُدُودَهُ ، وَحَفِظَ مِمَّا يَنْبَغِي أَنْ يَتَحَفَّظَ مِنْهُ ، كَفَّرَ مَا قَبْلَهُ (حم. ع . حب . حل. هب . ق . ض. عن أبي سعيد)

RE. 426/2 (*Men sàme ramadàne fearafe hudûdehû ve yetehaffeza mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü, küffira mâ kablehû.*)

Bu da Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Ya'lâ, İbn-i Hibbân, Beyhakî ve diğer kaynaklarda var. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men sàme ramadàne*) "Kim Ramazan orucunu tutarsa..." Ama şartı var: (*Fearafe hudûdehû*) "Bu orucun sınırlarını, cezalarını, ahkâmını bilirse... Yâni, ne yaparsa orucu tamam olur, ne yaparsa orucu bozulur, sevabı kaçar; bunları bilirse... (*Ve yetehaffeza mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü*) Ve oruçluyken sakınması gereken şeylerden de sakınır, çekinir, kendisini korursa; (*küffira mâ kablehû*) geçmiş ömründeki günahlara keffaret olur." Yâni, günahları mağfiret olur, bu oruç onları sildirir demek.

Tabii, insanın oruçlu iken nelerden çekinmesi gerekiyor?.. En basiti yemekten, içmekten ve diğer tabii olarak hakkı olan beşerî ihtiyaçlarından, ilmihal kitaplarında yazılan şeylerden Allah rızası için sakınacak. Tamam, bunlar maddi sakınma; yemeyecek, içmeyecek vs. Bunun dışında gıybet etmeyecek, gözüyle harama bakmayacak, kulağına haramı dinlettirmeyecek, kulağını harama vermeyecek, elini harama uzatmayacak, ayağıyla harama varmayacak, her şeyine dikkat edecek.

Midenin orucu yemek yememekse, gözün orucu da harama bakmamaktır. Dilin orucu da haramı, günahı, Allah'ın sevmediği sözleri söylememektir. İşte orucun hududunu bilmek ve sakınılması gereken şeylerden sakınmak bu mânâları ihtivâ ediyor.

Bunu geçmiş konuşmalarda, geçtiğimiz senelerde üstüne bastıra bastıra çok geniş bir şekilde açıklamış, bu konuda hadis-i şerifler okumuştum. Yâni, millet sadece yemek yemiyor, su

içmiyor, bitiyor sanıyor. Halbuki bütün hareketlerine dikkat etmesi lâzım! Oruçluyum diye, kendisine ibadet ettiğinin şuurunu hiç unutturmadan, aklından onu çıkarmadan, haramların her çeşidinden kendisini koruması lâzım!

Onları yapmazsa... Oruçlu kalkıyor, plaja gidiyor; oruçlu kalkıyor, günah yerlerine gidiyor...

"—Ben oruçluyum, yemiyorum, içmiyorum!"

Yemiyorsun, içmiyorsun ama, gözün harama bakıyor, dilin günah işliyor, kulağın günah işliyor, elin günah işliyor; olmaz! Yâni, onlardan korunma da çok önemli...

O hadis-i şerifleri geçen senelerde okuduğum için, bu seferki konuşmamda o hadisleri seçmedim. Kaçınılması gereken şeyler sadece yemek içmek değil, oruçlu günahların her çeşidinden kaçınacak, her azasını günahtan sakınacak... Bunu tekrar söylüyoruz.

f. Oruçlunun Duası ve Amelleri

Böyle güzel tuttuğu zaman, oruçlunun mükâfâtı çok büyük oluyor, geçmiş günahları affoluyor. Ayrıca bir başka müjde var, Abdullah ibn-i Amr ibn-i As RA'dan, Deylemî rivayet etmiş. Oruçlu, oruç tutması sebebiyle Allah'ın nazlı bir kulu oluyor, muazzez bir kulu oluyor, itibarlı bir kulu oluyor; her şeyi kıymet kazanıyor. Buyuruyor ki Peygamber SAS:[29]

صَمْتُ الصَّائِمِ تَسْبِيحٌ ، وَنَوْمُهُ عِبَادَةٌ ، وَدُعَاؤُهُ مُسْتَجَابٌ ، وَعَمَلُهُ مُضَاعَفٌ (الديلمي عن ابن عمرو)

---

[29] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.397, no:3761; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.718, no23602 ve s.728, no:23631; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.25, no:13696.

RE. 308/14 (*Samtü's-sàimi tesbîhun*) "Oruçlunun sükûtu sanki tesbih çekmiş gibi sevaptır. (*Ve nevmühû ibâdetün*) Oruçlunun uykusu da ibadettir." Uyuduğu sırada bir şey yapmıyor, şuursuz, kendinden geçmiş, yatıyor; ama o bile ibadettir.

(*Ve duàühû müstecâbün*) "Duası müstecâbdır, kabul edilir." Dualara da dikkat etmek lâzım! Kendimize, ana babamıza, kardeşlerimize, sevdiklerimize, dostlarımıza, geçmişlerimize duayı çokça edelim; çünkü duası da müstecâbdır oruçlunun. (*Ve amelühû mudàafun*) "Ameline de sevapları, kat kat fazla miktarda verilir."

Şimdi biz burada bir cami yeri almağa karar verdik. Bir arsaya tàlip olduk, arsanın sahibi de vermeye razı oldu. Fakat paramız denk gelmiyor, vaad etmiş arkadaşlar var; şimdi onlara gideceğiz, diyeceğiz ki:

"—Bakın, Ramazan'da yapılan işin sevapları başka zamanlara göre daha fazla veriliyor, kat kat fazla veriliyor. Söz vermiştiniz, öbür arkadaşlar verdi, siz vermediniz. Şu hayrınızı verin de, sevabınız kat kat fazla olsun!" diyeceğiz.

Demek ki, oruçlunun ayrıca her şeyi değer kazanıyor. Sükûtu tesbih oluyor, uykusu ibadet oluyor, duası müstecâb oluyor; ameli de kat kat mükâfâtlı, sevâbı fazla veriliyor. Ramazan'da verdiği, Ramazan dışında verdiği sadakadan daha sevaplı oluyor. Ramazan'da kıldığı namaz, Ramazan dışında kıldığı namazdan daha sevaplı oluyor.

Her ibadeti böyle kat kat fazla oluyor. Meselâ, Ramazan'da umreye giderse, başka zamanlardakinden sevabı fazla oluyor ve bir hac yapmış gibi —Peygamber Efendimiz'le bir hac yapmış gibi diye de rivayet var— sevap veriliyor.

Belki garipsemişsinizdir oruçlunun uyumasını; Peygamber SAS Efendimiz uykuyu da tavsiye ediyor. Tabii bizi sevdiğinden, ümmetine acıdığından, ibadetlerini rahatlıkla yapsınlar da, bayılmasınlar, halsiz, bîtab düşmesinler diye. Ama orucun faydası da hasıl olacağı için, orucu da tutsunlar diye kolaylık da gösteriyor.

g. Orucu Kolaylaştıran Dört Şey

Peygamber SAS Efendimiz, Allah'ın verdiği kolaylıkları da bize bildiriyor. Onu okuyayım size... Hàkim *Târih*'inde kaydetmiş, Deylemî Enes RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[30]

أَرْبَعٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ قَوِيَ عَلَى صِيَامِهِ: أَنْ يَكُونَ أَوَّلُ فِطْرِهِ عَلَى مَاءٍ ، وَلاَ يَدَعُ السَّحُورَ ، وَلاَ يَدَعُ الْقَائِلَةَ ، وَأَنْ يَشُمَّ شَيْئًا مِنْ طِيبٍ

(ك. في تاريخه ، والديلمي عن أنس)

RE. 69/7 (*Erbaun men fealehünne kaviye alâ sıyâmihî: En yekûne evvelü fıtrihî alâ mâ', ve lâ yedau's-sahùr, ve lâ yedau'l-kàileh, ve en yeşümme şey'en min tıyb.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu sefer daha önce zikretmediğim hadis-i şeriflerden seçmeye çalıştım; yenilik olsun, câzib olsun, hatırınızda yeni şeyler kazanılmış olsun diye... Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde:

(*Erbaun men fealehünne*) "Dört şey vardır ki, kim bu dört şeyi yaparsa, (*kaviye alâ sıyâmihî*) orucuna kuvvetli olur, oruç tutmaya bedeni tâkatli olur, dinç olur; yâni orucu kolay tutar."

Biliyorsunuz, kış gününde oruç tutmak kolay da, yaz gününde zordur. Hele Suudî Arabistan'da geçtiğimiz senelerde bulunduk. Ramazanın tam yaza geldiği zamanlarda, çok zor oluyor. Sıcakta insanın sanki ilikleri akmış gitmiş de, içi boşalmış gibi oluyor. Oraların kuvvetli sıcaklarında oruç tutmak çok zor oluyor.

Peygamber Efendimiz bu dört şeyi, oruç tutacak kimselere tavsiye etmiş. Kim bunları yaparsa, orucunu rahatlıkla tutar, oruç tutmağa bedeni kuvvetli olur, tâkat getirebilir.

---

[30] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.371, no:1496; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.851, no:23071; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.223, no:3092.

1. (*En yekûne evvelü fıtrihî alâ mâ'*) "İlkönce su ile iftar ederse..." Demek ki iftar vaktinde orucunu açacağı zaman, suyla iftar ederse kuvvetli olur; çünkü susuzluğu fazladır.

Tabii, suyu soğuk içmemek lâzım, soğuk su bedene dokunur. Soğuk olmayan, buzdolabına girmemiş suyu içmek lâzım! Peygamber Efendimiz'in zamanında zaten buzdolabı yoktu. Zemzem içerse tabii, zemzem çok daha iyi olur.

İftarında su içen insan, sulanmış bir çiçek gibi olur. Saksıda yapraklarını salmış bir çiçek, suladığın zaman bakıyorsun, diriliyor. Bizim bahçeye şimdi buraya bir arkadaş getirdi, domates, biber vs. ekti. Gündüzün sıcağını görünce böyle buruşuyor, yaprakları sarkıyor. Sulayıverdiğimizde, sular sulamaz dimdik ayağa kalkıyor. Su hayat demek, suyla iftar etmeyi tavsiye ediyor.

Su ile iftar etmek olur, hurma ile iftar etmek olur, zeytin ile iftar etmek olur. Suyla olursa, bedeni kuvvetli olur diye SAS Efendimiz tavsiye ediyor.

2. (*Ve lâ yedau's-sahûr*) "Sahur yemeğini ihmal etmemek..."

Bazıları ben dayanabilirim diyor, sahura kalkmıyor. Halbuki sahurda bereket var. Sahura kalkacak, sahurun o vaktinde uyanmış olmak önemli...

Rahmetli Hocamız'ın büyük kız kardeşi halamızdan dinlemiştik. Çok yıllar önce, elli altmış yıl önce o Medine-i Münevvere'de iken, sahur vaktinde sahur ezanı okurlar orada; evin gelini gitmiş, kundaktaki bebeğin burnunu sıkmış, yanağını sıkmış, uykudan uyandırmış. Hala sormuş:

"—Niye bu çocuğu uyandırıyorsun?.."

"—Sahur ezanı okunuyor, teheccüd ezanı okunuyor, onun için uyandırdım."

"—Küçücük çocuk, daha bebek?.."

"—Olsun, efendim kızar. Bu saatte bebekler uyumaya alışırsa, ondan sonra büyüdüğü zaman sahura, teheccüde kalkamaz." demiş.

Sahura kalkmakta hem sahur yemeğini afiyetle yemek gibi bir imkân var, bir de sahur vakti kıymetli... Sahur vaktinde kalkmağa alışmak lâzım! Sahur vaktinde ibadetin başka günlerde de çok değeri var. Onu alışkanlık haline getirmek gerektiği için,

sahura kalkmak lâzım! Birazcık su, birazcık hurma, zeytinle bile olsa, sahur yemeyi ihmal etmemek lâzım!

Sahur yer, orucu kolay tutar, oruca kuvvetli olur. İftarını suyla açar, oruca kuvvetli olur.

3. (*Ve lâ yedau'l-kàileh*) Kaylûle uykusu denilen gündüz uykusunu terk etmemeyi de tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz.

Biliyorsunuz müslüman sahura kalkar, sabah namazına gider, ondan sonra işine gider. Öğlen vakti oldu mu, zaten bir mesâiyi tamamlamış demektir. Peygamber SAS öğlenden sonra, o sıcak vakitte bir miktar uyurdu. Ona *kaylûle* uykusu denir, sünnettir ve vücuda çok faydalıdır. Gece ibadetine de insanın vücudunu hazırlar, kuvvetlendirir. Onu uyuyan Ramazan'ın dışında da geceleyin teheccüde kolay kalkar. Ramazan'da da sahura kolay kalkar, orucu da kolay tutar.

Onun için, gündüzün bir vaktinde şöyle bir gündüz uykusu uyumayı da, Efendimiz tavsiye buyuruyor oruç tutacak ümmetine...

4. (*Ve en yeşümme şey'en min tıyb*) "Güzel bir koku koklamak da insanın vücudunu oruca kuvvetlendirir. Güzel bir koku koklamak da faydalı olur." buyuruyor Peygamber SAS.

Dört tavsiye buyurmuş, bunları tutmağa çalışalım! Bunlar Allah'ın ikrâmı, Peygamber Efendimiz'in de orucu kolay tutalım diye bize tavsiyesi olmuş oluyor.

h. Oruçlunun Mükâfâtları

Şimdi ben asıl seçtiğim, orucun faziletini anlatan bir hadis-i şerifi okumak istiyorum. Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz'den İbn-i Adiy, Dâra Kutnî ve Beyhakî *Şuabü'l-İman*'ında rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Uzunca bir hadis-i şerif ama, hoşunuza gideceğine kànîim. Müjdeleri duyunca sevineceksiniz, aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

Peygamber SAS bu hadis-i şerifte buyuruyor ki:[31]

---

[31] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.368, no:7749; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.92, no:840; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.299, no:3591; İbn-i Hacer,

مَا مِنْ عَبْدٍ أَصْبَحَ صَائِمًا إِلاَّ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ ، وَسَبَّحَتْ أَعْضَاؤُهُ ، وَاسْتَغْفَرَلَهُ أَهْلُ السَّمَاءِ الدُّنْيَا إِلٰى أَنْ تَوَارٰى بِالْحِجَابِ. فَإِنْ صَلَّى رَكْعَةً أَوْ رَكْعَتَيْنِ أَضَاءَتْ لَهُ السَّمٰوَاتِ نُوراً وَقُلْنَ أَزْوَاجُهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ: اَللَّهُمَّ اقْبِضْهُ إِلَيْنَا ، فَقَدِ اشْتَقْنَا إِلٰى رُؤْيَتِهِ . وَإِنْ هَلَّلَ أَوْ سَبَّحَ أَوْ كَبَّرَ ، تَلَقَّاهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ ثَوَابَهَا إِلٰى أَنْ تَوَارٰى بِالْحِجَابِ (عد. قط. في الأفراد ، هب. عن عائشة)

RE. 386/3 (*Mâ min abdin asbaha sàimen illâ fütihat lehû ebvâbü's-semâ', ve sebbehat a'dàühû, ve'stağfera lehû ehlü's-semâi'd-dünyâ ilâ en tevârâ bi'l-hicâb. Fein sallâ rek'aten ev rek'ateyni edàet lehü's-semâvâtü nûrâ, ve kulne ezvâcühû mine'l-hùri'l-în: Allàhümma'k-bidhu ileynâ fekadi'ştaknâ ilâ rü'yetihî. Ve in hellele ev sebbeha ev kebbera telkàhu seb'ûne elfe melekin yektübûne sevâbehâ ilâ en tevârâ bi'l-hicâb.*) *Sadaka rasûlü'llàh.*

Oruçlunun her şeyinin ne kadar kıymetli olduğunu, ibadetlerinin ne kadar sevaplı olduğunu gösteren bir hadis-i şerif. Şimdi cümle cümle size açıklamasını söyleyeyim:

(*Mâ min abdin asbaha sàimen*) "Hiç bir kul yoktur ki, sabahleyin oruçluyken kalkmış olsun da şu mükâfâtları almış olmasın. Yâni oruçlu olarak sabahlayan bir insana, şu mükâfâtlar Allah tarafından veriliyor." Nedir o mükâfâtlar?..

1. (*İllâ fütihat lehû ebvâbe's-semâ'*) "Semâvâtın kapıları ona açılır." Tabii bunun ne demek olduğunu başka sohbetlerimde

---

Lisânü'l-Mîzân, c.II, s.101, no:410; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.123, no:330; İbnü'l-Cevzî, el-*İlelü'l-Mütenâhiyye*, c.II, s.546, no:897; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.720, no:23630.

zaman zaman açıklıyorum, belki duymayan kardeşlerim vardır. Mi'rac'da da Peygamber Efendimiz karşılaştı. Kur'an-ı Kerim'de de geçiyor, semânın kapıları var, her semânın kapısı var. Bir semâdan öteki semâya dualar, ibadetler, insanlar vs. varlıklar öyle paldır küldür geçemiyorlar. Semânın vazifeli meleği soruyor:

"—Sen kimsin, neyin nesisin?.." diyor.

Bazısına müsaade ediyor, bazısına etmiyor. Meselâ riyâkâr bir kul bir namaz kılsa, melekler sevaplarını alıyorlar, Allah'a götürecekler. Semânın kapısına gelince, görevli melek diyor ki:

"—Durun bakalım, ne götürüyorsunuz?.."

"—İşte falanca kul namaz kıldı da, onun sevabını dergâh-ı izzete götürüyoruz."

"—Götürün geriye, bu kıldığı namazı o riyâkâr herifin yüzüne patlatın, kafasına çalın! Bana Allah emretti, riyâkârın amelini buradan öteye geçirmem. Onun için boşuna uğraşmayın, dönün geriye!" diyor.

Şimdi semânın kapıları kapalı oldu mu, vaziyet fenâ... Semânın kapıları açık oldu mu, geçit kolay... Sınırlar, gümrük kapıları, bir yerden bir yere giderken mânîler olmadı mı, rahatça geçti mi, insan seviniyor:

"—Oh, el-hamdü lillâh... Kimse aramadı, yormadı, üzmedi, bavullar açılmadı. Rahatlıkla geçtik, çok şükür!" diyoruz.

Kimisi diyor ki:

"—Beni didik aradılar, her şeyi ortaya döktüler. Çok fenâ oldu, toplaması zor oldu."

O bir şey değil, yine toplarsın, yerleştirirsin de, bir de ibadet yapıp da sevabı kabul olmazsa, ibadet dergâh-ı izzete gitmezse, semâdan öteye geçmezse fenâ...

Oruçlunun ilk mükâfatlarından birisi ne oluyor; bir kere semânın kapıları ona açılıyor. Yâni gümrük yok, teftiş yok, engelleme yok... Semânın kapılarından öteye, tâ Cenâb-ı Mevlâ'nın dergâhına kadar ibadetler gidecek, sevaplar gidecek, dualar gidecek, niyazlar gidecek... Çok güzel! Yâni, serbestlik var, bir büyük kolaylık var.

2. (*Ve sebbehat a'dàühû*) "Oruç tutanın bütün a'zâsı, eli, ayağı, hücreleri, iç uzuvları, her şeyi tesbih eder. E tabii onların da

sevabı, onların sahibi olan kişiye geliyor. Sonuç itibariyle bütün vücudunun hücreleriyle, zerreleriyle, a'zâsıyla tesbih eder. Mübarek bir insan olduğundan mükâfâtı çok oluyor.

3. (*Ve'stağfera lehû ehlü's-semâi'd-dünyâ*) "En yakın semânın ehli onun için istiğfar eder. 'Yâ Rabbi, bu oruçlu kulunu mağfiret eyle!' diye, şu bizim en yakın semâda bulunan melekler, mübarek varlıklar; yâni dünya ehlinin halini bilen, onları takip eden sayısız melekler ona istiğfar eder. Allah'tan affedilmesini taleb ediverir."

Ne zamana kadar?.. (*İlâ en tevârâ bi'l-hicâb*) "Perde ile perdelenip öbür tarafa gidinceye kadar." Bu ne demek?.. Allahu a'lem, güneş batıncaya kadar demek... Yâni oruç bitinceye kadar, akşama kadar mânâsına gelebilir.

4. (*Fein sallâ rek'aten ev rek'ateyn*) "Bir rekât, iki rekât bir namaz kılarsa, (*edàet lehü's-semâvâtü nûrâ*) kıldığı namazdan dolayı semâlar onun için nur saçar. Yâni nur dolar, nurla aydınlanır. (*Kulne ezvâcühû mine'l-hùri'l-în*) Cennetteki hùri'l-înden olan zevceleri başlarlar duaya:

(*Allàhümma'kbidhu ileynâ*) 'Yâ Rabbi, bu efendimize biz çabuk kavuşalım! Onu bize çarçabuk kavuştur. (*Fekadi'ştaknâ ilâ rü'yetihî*) Cemâlini görmeye müştâkız, muhabbetimiz ziyade oldu.' diye dualar ederler." Bu da cennetteki hùrilerin kendisi için duası demek oluyor. O da güzel bir şey...

El-hùri'l-în; *hùr* ve *în* iki tane sıfattır, çoğuldur. *Hùr*'un tekili *havrâ*, *în*'in tekili *aynâ*'dır. *Havrâ*; son derece kirpikleri uzun, gözünün siyahı siyah, akı ak; şöyle baktığın zaman fevkalâde güzel demek. *Aynâ* da, gözü fevkalâde güzel mânâsına geliyor. Her ikisi de göz güzelliği ile ilgili iki sıfat... Tabii hùrilerin çeşit çeşit evsafı var. Gözleri çok şâhâne olduğundan onlar *el-hùri'l-în* diye adlandırılmış. Onlar, "Yâ Rabbi, şuna kavuşalım!" diye, artık tezâhürata başlıyorlar cennette, oruçlu için.

5. (*Ve in hellele ev sebbeha ev kebbera*) "Eğer bu oruçlu kimse *Lâ ilâhe illa'llàh* derse, tesbih çeker, *Sübhàna'llàh* derse; veyahut tekbir getirir, *Allàhu ekber* derse; (*telkàhu seb'ûne elfe melek*) onun bu *Lâ ilâhe illa'llàh*'ını, *Sübhàna'llàh*'ını, *Allàhu ekber*'ini yetmiş bin melek karşılar. (*Yektübûne sevâbehâ ilâ en tevârâ bi'l-hicâb.*) Tekrar aynı tabir geldi. Perde ile örtünüp saklanıncaya kadar,

yâni güneş ufuktan batıncaya kadar mânâsına olmalı, Allahu a'lem. Yâni akşama kadar yetmiş bin melek onun *Lâ ilâhe illa'llàh*'ını, *Sübhàna'llàh*'ını, *Allàhu ekber*'ini yaza yaza devam ederler mânâsına...

Bu konuda daha pek çok hadis-i şerifler var, ben bir sohbetlik hadis-i şerifleri seçtim kitaplardan. Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Bu hadis-i şeriflerden anlıyoruz ki, oruç çok muazzam bir ibadet ve oruçlunun her işi çok büyük mükâfâtlarla taltif ediliyor. Kendisine çok özel bağışlarda ve özel muamelelerde bulunuluyor.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, özellikle bu Ramazan, artık şimdiye kadar kusurlu olan kardeşlerimiz de varsa dinleyenler içinde; "Efendim işte, doktor bana tutma dedi de... Biraz zayıflıyorum da, benim işim ağır da..." vs. bahanelerle oruç tutmama durumuna düşmesinler!

Bunların bir kısmı gerçekten doğru ise, doktor hakîkaten tabîb-i müslim-i hàzık olacak, mü'min bir doktor olacak ki, buna şeytanlığından engelletmek istemesin. Hakîkî mü'min bir doktor, "Tutabilirsin, o kadar çok mühim değil!" diyorsa, o zaman olmaz. Bazıları işte böyle beynamaz özrü filân dediğimiz gibi, küçük sebeplerden, şeytanın aldatmacası olarak bu güzel ibadetten geri duruyorlar.

Oruç ibadetine bu sene çok büyük bir aşk ile, şevk ile, geçtiğimiz senelerden çok daha güzel bir şekilde sımsıkı sarılalım! Bu Ramazanı çok güzel tutmağa gayret edelim! Bakın, ne kadar büyük mükâfâtlar var... Güzel tutulursa ne kadar muazzam mükâfâtlara ulaşılıyor, sonuç ne kadar güzel oluyor.

Kendimiz oruç tutalım, hane halkımıza tutturalım, yakınlarımıza sevabını söyleyelim!.. İnşâallah şöyle ümmet olarak, ibadetle, tâatle, dualarla çok güzel bir Ramazan geçirmeğe gayret edelim!.. Dualar müstecâb, duaları unutmayacağız. Zikirleri unutmayacağız, namazları unutmayacağız. Haramlardan korunmayı unutmayacağız. Güzel bir Ramazan geçireceğiz.

Cenâb-ı Hak'tan dilerim ki, Ramazanınızı Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetine muvâfık, kitaplarımızda anlatılan âdâbına riayetle, güzel bir şekilde

tutmayı; gündüzleri oruç tutmayı, akşamları da gece ibadetini, teravihi ihmal etmemeyi, takvâ ile onları kılmayı, hayr u hasenâtı çok yapmayı Allah nasîb eylesin; muvaffak eylesin, tevfîkini refîk eylesin... Güzel kulluk yapmayı nasîb eylesin... Büyük mükâfâtlara, çok büyük mükâfâtlara nâil eylesin... Evvelâ afv ü mağfiret eylesin... Ondan sonra da cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Nice nice Ramazanlara sıhhat ve afiyetle erişmenizi nasîb eylesin... Hele Ramazan'ın içinde saklı olan Kadir Gecesi'ni de —bütün Ramazan'ı ihyâ edince, elbette bir akşam da o olacak— ibadetle geçirip, bin aydan daha hayırlı bir geceyi ihyâ etmiş olmayı da, nasîb ü müyesser eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

18. 12. 1998 - AVUSTRALYA

6. RAMAZAN MUHTEŞEM BİR AY

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Akra dinleyicileri!

Ramazanınız mübarek olsun, mübarek geçsin... Allah büyük ecirlere, mükâfâtlara, sevaplara, hayırlara erdirsin...

a. Ramazan'ın Özellikleri

أَنَّ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ قَالَ يَوْمًا وَحَضَرَ رَمَضَانَ : أَتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرُ بَرَكَةٍ ، يَغْشَاكُمُ اللهُ فِيهِ ، فَيُنْزِلُ الرَّحْمَةَ ، وَيَحُطُّ الْخَطَايَا وَيَسْتَجِيبُ فِيهِ الدُّعَاءُ ، يَنْظُرُ اللهُ تَعَالَى إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ ، وَيُبَاهِي بِكُمْ مَلاَئِكَتَهُ ، فَأَرُوا اللهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا ، فَإِنَّ الشَّقِيَّ ، مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ (الطبراني عن عبادة بن الصامت)

TT. 2/436 (*Enne rasûla'llàhi SAS kàle yevmen ve hadara ramadàn*) Ubâdetü'bnü Sàmit RA, Ramazan'ın yaklaştığı bir günde Peygamber SAS'in şöyle buyurduğunu naklediyor:[32]

(*Etâküm ramadàn*) "Ramazan size geldi. (*Şehru bereketin*) Bir bereket ayı... (*Yağşâkümü'llàhu fîhî*) Bu ayın içinde Allah sizi rahmetiyle kaplar, rahmetine daldırır. (*Feyünzilü'r-rahmete*) Rahmeti üzerinize indirir. (*Ve yehuttu'l-hatâyâ*) Hataları, günahları, daha önce işlemiş olduğunuz cürümleri kaldırır, siler. (*Ve yestecîbü fîhi'd-duâ'*) Ve duayı bu ayda kabul eder."

---

[32] Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.271, no:2238; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.749, no:23691, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.344, no:4783; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.158, no:255; Münzirî, *et-Tergîb*, c.II, s.60, no:1490.

(*Yenzuru'llàhu teàlâ ilâ tenâfüsiküm fîhi*) Bu aydaki hayra yarışmalarınıza nazar eyler Cenâb-ı Hak Teàlâ Hazretleri... Oruç tutuyorsunuz, Kur'an okuyorsunuz, namaz kılıyorsunuz, teheccüd kılıyorsunuz, teravih kılıyorsunuz. Bu gayretlerinize, hayırda ibadette yarışmanıza nazar eyler. (*Ve yübâhî biküm melâiketehû*) "Ve 'Bakın benim kullarım ne güzel ibadet ediyorlar!' diye meleklerine sizlerle iftihar eder. (*Feeru'llàhe min enfüsiküm hayran*) Kendinizden Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne bu ayda hayır ortaya koyun, hayır çıkarın, ibadet yapın ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri sizin hayrınızı görsün!"

(*Feinne'ş-şakıyye men hurime fîhî rahmeta'llàhi azze ve celle*) "Şakî olan kimse, bu ayda Allah'ın rahmetinden mahrum kalan kimsedir. Allah'ın rahmetine erememiş olan kimse, gerçekten bedbaht, şakî, eşkıyadan, kötü, berbat bir insan demektir." diyor.

Böyle dediğini Ubâdetü'bnü Sàmit RA haber vermiş. Peygamber Efendimiz Ramazan gelmeden önce, Ramazan'ı bu kelimelerle tasvir buyurmuş.

Şimdi bu kelimeler üzerinde biraz durmak istiyorum. Ramazan'ın beş günü geçti. Allah-u Teàlâ Hazretleri bu günleri güzel değerlendirmeyi nasîb etsin... İbadette, zikrinde, şükründe, kendisine güzel kulluk yapmakta tevfikını bizlere refîk eylesin... Bizlere yardım eylesin, lütfeylesin...

Bir kere diyor ki: (*Şehru bereketin*) "Bereket ayıdır Ramazan..." Maddeten de öyledir; sofralar bereketlenir, zamanlar bereketlenir, ömürler bereketlenir, her taraftan bereket fışkırır. Mü'minin hayatına hayır ve bereket gelir. Çoğalma olur, her şeyde bir bolluk belirir, mânevî bir feyiz olur. Hem maddî eşyada, eldeki parada, pulda, kesedeki, kasadaki imkânlarda, sofradaki yiyecek, içecekte, her şeyde bir güzellik, bereket olur. Çünkü Allah bu ayı bereketin coştuğu bir ay yapıyor. Bu bereketler tabii, mü'minler için... Bereketlerden istifade etmeye çalışmak lâzım!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu ayda kullarını rahmetiyle görür, rahmetini kullarının üstüne yayar. Üzerlerine rahmet indirir. Bu da güzel bir şey... Allah'ın rahmetine mazhar olmak, Allah'ın rahmetine gark olmak çok güzel bir şey...

Biliyoruz ki, bu ayda cennetin kapıları açılıyor, cennet süsleniyor; cehennemin kapıları kapanıyor, şeytanların azılıları

zincirlere vuruluyor. Kulları azdırmasınlar diye, fırsat verilmiyor onlara, engelleniyor. Böylece hakîkaten rahmetin cûşa geldiği, tecellî ettiği bir ay oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu ayda çok günahları, evvelce işlenmiş hataları afv ü mağfiret eder, bağışlar. O iftar vakti geldi mi, Allah-u Teàlâ Hazretleri nice insanları affettiği, mağfiret eylediği, lütfuna erdirdiği kullar safına geçiriverir. Şekàvetlerini saadete döndürüverir. Güzel bir ay... Bu bakımdan da eski suçların bağışlandığı, günahların affedildiği bir ay...

(*Ve yestecîbü fîhi'd-duâ'*) "Allah bu ayda duaları kabul eder." Duaların kabul olması çok önemli... Çünkü dua edilecek çok konu var. Duaya çok ihtiyacı var Ümmet-i Muhammed'in... Türkiye'de, Türkiye'nin dışında gariban, mazlum, mağdur, makhur, esir, hakkı gasbedilmiş, kendisine zulmedilen birçok kardeşimiz var... Mazlum, ma'sum, bîçâre, güç yetiremiyor. Zalimler kuvvetli, mazlumlar da âciz, güç yetiremiyorlar. Cenâb-ı Mevlâ'nın lütfundan başka bir dayanağı yok... Mü'minin mü'mine duası makbul...

Onun için, çok dualar etmek gerekiyor. Kendimize, annemize, babamıza, ninelerimize, dedelerimize, geçmişlerimize, ecdâd ü ceddât ü akrabâ u taallükàtımıza; evlâtlarımızın hayırlı evlât olmasına, memleketimizin hayırlara ermesine, berekete mazhar olmasına; iktisàdî sıkıntılardan, siyâsî bunalımlardan, diğer kötülüklerden korunmasına; düşmanların fırsat bulamaması, kötülük yapamaması hususuna yapılacak dualar çok... Böyle düşünüp, gece gündüz Cenâb-ı Hakk'a yalvarıp dua etmek lâzım! Çünkü duaların kabul olduğu bir ay...

Birinci konuşmamda da bunu beyan etmiş ve "Aman çok dua edin!" diye ikaz etmiştim.

(*Yenzuru'llàhu teàlâ ilâ tenâfüsiküm fîhi, ve yübâhi biküm melâiketeh*) Müslümanların Ramazan ayındaki gayretleri, çalışmaları, ibadetlerindeki şevki, aşkı; sabahları camilere erken gidişleri, yatsılardan sonra teravihleri tekbirler getirerek, salât ü selâmlarla güzelce eda etmeleri; bunların hepsi coşturucu güzel haller, manzaralar, görünümler... Cenâb-ı Hak bunları meleklerine gösterip:

“—Bakın, işte mü’min kullarım ne güzel ibadet ediyorlar!” diye mubâhat eyler, iftihar eyler, medheyler, müslümanları över. Ne kadar güzel!..

O halde biz de, Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi üzere, kendimizden ortaya bir şeyler koymalıyız. Bizden yana yapmamız gereken nelerdir diye düşünerek, Cenâb-ı Hakk’ın razı olacağı hayırları, hayrât ü hasenâtı, işleri yapmağa bir gayret içine girmeliyiz. Efendimiz böyle ikaz ediyor.

“—Kendinizden gayrete gelin, Allah’a yapacağınız güzel ibadetleri arttırın, ortaya koyun!” diye tavsiye buyuruyor.

Bu çalışmaları yapmak lâzım!

Şimdi bazı insanlar, belki bilmiyor. Türkiye’de tabii kandiller yanıyor, el-hamdü lillâh, minârelerden Ramazan'ın geldiği belli oluyor. Teravihlerden, belki bazı yerlerde, samîmî muhitlerde sahura kaldırmak için davullar çalınıyor. Eskiden her yerde çalınırdı. Şimdi her yerde olmaz ama, belki mahallelerde, köylerde oluyordur. Ramazan’ın geldiği biliniyor.

Ama kimisi de, belki Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin bu mübarek ayından haberdar değil... Bu ayın evsafı hakkında bilgisi yok. Bir şey söylememiş kimse… Camiye gitmemiş, duymamış; cumaya gitmemiş, öğrenmemiş; radyosunu açmamış, dinlememiş... Çevresi bozuk bir çevre, dinle imanla ilgili insanlar yok... O da Ramazan mı değil mi, hiç bir şeyden haberdar değil... Muhiti de böyle müslümanların çok olduğu bir muhit değilse, İslâmî yaşantının olmadığı bir muhitse, Ramazan'dan, hayırlardan, bereketlerden, nimetlerden, rahmetlerden hiç haberi olmadan Ramazan'ı geçiriyorsa, ne kadar fenâ!..

Şimdi burada, bizim Avustralya’da sekiz buçuk dönüm bir arazi almıştı arkadaşlarımız. Bir de içinde iki katlı bir ev vardı. Ama büyük, muhteşem bir ev... Alt katını tamamen açtık, direklerle takviye ettik; güzel, yeşil zeminli, hoş, sevimli bir mescid oldu. Tabii, bu şehirde müslümanların adedi mahdut, Türkiye gibi her taraf müslüman dolu değil. Biraz da mütevâzi olduğu için, *Garibanlar Mescidi* diye kendi kendimize isim koyduk.

Namaz kılınıyor, Allah kabul eylesin... Hafız kardeşimiz geliyor, her gün Ramazan’ın kaçı ise Kur’an-ı Kerim’in o cüzünden

ayetler okuyarak teravihi kıldırıyor. Ramazan'ı tatlı, neşeli geçiriyoruz.

Şimdi yakınımızda bir başka kasaba var. Eskiden cuma namazı kılınıyordu. Biz biri iki defa yaz çalışmaları yaptığımız sırada, aile toplantısı yaptığımız sırada, "En yakın cami nerede?" diye bakmıştık. Otuz kırk km mesafe, tamam, "Gidelim, namazı şurada kılalım!" diye gitmiştik. Kapıyı biz açmıştık, bana nasib olmuştu cuma hutbesini okumak... Böyle namaz kılmıştık.

Sonra baktım, orayı bile ellerinde tutamamışlar. Kiralık yerin kirasını vermekten kaçınmışlar, elden çıkartmışlar; sahibi de satmış. Kalmışlar yersiz, yurtsuz... Ben arkadaşlara dedim ki:

"—Şunlara bir cami alıverelim! Ramazan geliyor, bak istifade etsinler." dedim.

Fakat oraya cumaya namaz kıldırmaya giden kardeşimiz, bir cuma kimse gelmeyiverince, cumayı bile kılamamış. Öğle namazını kılmış, gelmiş. Yâni, oradaki müslümanlar ilgilenmemiş.

"—Yâhu etmeyin, eylemeyin, çalışın çabalayın!" diye ikaz edin vs. dedik.

Ama işte Ramazan geldi, bir imdat, bir yardım talebi de yok. "Aman bize hoca gönderin! Biz evi açtık, burada namaz kılalım!" diyen de yok. Ramazan'dan habersiz günlerini geçiriyorlar; acıyorum. Biz gayret ettiğimiz halde onlar hiç bir gayret göstermedikleri için, cumaya bile gelmedikleri için olmadı. İşte on - on beş aile olan bir yermiş ama, İslâmî bir çalışma da yapmıyorlar.

Bakın bu hadis-i şerifin sonunda Peygamber SAS Efendimiz ne buyuruyor:

فَإِنَّ الشَّقِيَّ ، مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ .

(*Feinne'ş-şakıyye men harume fîhi rahmetu'llàhi azze ve celle*) veyahut, (*men hurime fîhî rahmeta'llàhi azze ve celle*) "Aziz ve Celil Allah'ın rahmetine eremeyenler; işte asıl bedbahtlar, şakîler,

haydutlar, eşkıya, bahtsız, mutsuz insanlar onlardır. Neden?.. Ramazan'dan istifade edemediler." diyor Peygamber Efendimiz.

Bu durum, bu kasabaya göre uygun... Ramazan gelmiş, teravih bile kılmıyorlar. Cuma gelmiş, 40-50 km uzaktan bir hoca geliyor cumayı kıldıracağım diye, onlar camiye bile gelmemişler. Eldeki caminin bile kirasını vermemişler. "Yâhu şunlara bir cami alalım!" dedik biz, o da olmadı, Allah nasîb etmedi.

Alsak, birer ikişer belki gelirler ama, nasib de olmadı. Ramazanları öyle mahrum geçiyor, Allah etmesin... Allah insanı cezalandırıp sevaptan, hayırdan, güzel hallerden, sevdiği razı olduğu durumlardan böyle mahrum duruma düşürmesin... Çok acı... Evlâtlarımızın, kardeşlerimizin, akrabamızın, sevdiklerimizin, arkadaşlarımızın böyle Allah'ın sevmediği, rahmet ve lütuf eylemediği insanlar durumuna düşmemesi için, tabii hepimizin çok çalışması gerekiyor.

b. Duası Kabul Edilen Üç Kimse

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilen diğer bir hadis-i şerife geçmek istiyorum. Bu ayda duaların müstecâb olduğu ile ilgili bir hadis-i şerif olacak bu da... Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[33]

ثَلاَثَةٌ لاَ تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: اَلصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ ، وَالْإِمَامُ الْعَادِلُ ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ ؛ يَرْفَعُهَا اللهُ فَوْقَ الْغَمَامِ ، وَتُفْتَحُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ ، وَيَقُولُ

---

[33] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.672, no:2526; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.557, no:1752; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.304, no:8030; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.199, no:1901; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.409, no:7101; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.345, no:6186; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.968, no:1071; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.415, no:1420; Taberânî, *Dua*, c.I, s.392, no:1315; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.380, no:1075; Ebû Nuaym, *Fazîletü'l-Àdilîn*, c.I, s.131, no:23; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.155, no:3325; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.477, no:11240.

الرَّبُّ : وَعِزَّتِي ، لَأَنْصُرَنَّكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ (حم. ت . ابن خزيمة ؛ حب. عن أبي هريرة)

TT. 2/445 (*Selâsetün lâ türeddü da'vetühüm*) Üç cins insan vardır ki, onların duaları reddolunmaz:

1. (*Es-sàimü hattâ yüftıra*) "İftar edinceye kadar oruçlunun duası reddolunmaz." İftar edinceye kadar, oruçlu bulunduğu müddetçe Cenâb-ı Mevlâ imkân veriyor, salâhiyet veriyor, ruhsat veriyor, izin veriyor, lütfediyor, fırsat veriyor; dua etsin, duası kabul olacak.

2. (*Ve'l-imâmü'l-àdilü*) "Adaletli önder." *İmam* önder demek, lider demek, başkan demek, hükümdar demek... İşin başına getirilmiş salâhiyetli, kendisine ittibâ ve itaat edilen kişi demek... Adaletli imamın da duası reddolunmaz. Çünkü, Allah ona salâhiyet vermiştir. Mü'minler de ona tâbî olacaklar. Tâbî olmadıkları zaman, sorumlu, veballi duruma düşerler.

Tabii adaletli yönetici, adaletli devlet başkanı, devletin mü'min, adil yöneticisi çok önemli; duası da reddolunmuyor. Adaletiyle tanınmış bir kimse olarak, Hazret-i Ömer misal verilebilir, Ömer ibn-i Abdül'aziz verilebilir... Osmanlı sultanlarından o mübarek fatihler, mücâhidler nümune olarak verilebilir. Zamanımızdaki dindar, dine hizmet etmek isteyen yöneticiler misâl verilebilir.

3. (*Ve da'vetü'l-mazlûm*) "Mazlumun, zulme uğramış insanın da duası reddolunmaz. (*Yerfeuha'llàhu fevka'l-gamâm*) Bunların dualarını Allah bulutların üstüne yükseltir. (*Ve yüftehu lehâ ebvâbü's-semâ'*) veyahut (*yeftehu lehâ ebvâbe's-semâ'*) Semânın kapılarını onlar için açar, veya semânın kapıları bu duaların önünde kapalı kalmaz, açılır. (*Ve yekùlü'r-rabbü*) Ve alemlerin Rabbi, Mevlâmız buyurur ki: (*Ve izzetî*) İzzetime and olsun ki, (*leensuranneke velev ba'de hîn.*) Ey mazlum, mutlaka ve muhakkak ben sana yardım edeceğim; bir sebeple, hikmetten dolayı biraz gecikmiş gibi olsa da..."

O ihmal değildir, bir müddettir. O müddeti vermesinde Cenâb-ı Hakk'ın hikmeti vardır. "Ondan sonra mutlaka ben sana yardım edeceğim! Zalimden mazlumun intikamını alacağım, zalimi kahr u mahv edeceğim." demek oluyor. Hadis-i şerifin sonu böyle... Demek ki, mazlum müslümanların bu yönden de duaları makbul, dua edecek zamanı Ramazan... Mazlumiyet var, oruçluluk var; dualar makbul.

Dünyanın her yerinde böyle fennî bakımdan, ilmî bakımdan ilerleyememiş, geri kalmış olan müslümanlar sömürülüyor, eziliyor. Harplerle, iç karışıklıklarla, isyanlarla uğraştırılıyor. Şöyle İslâm Alemi'nin durumuna bakıyorum, acıyorum. Azınlık oldukları ülkelerde müslümanların zavallı durumlarına bakıyorum, çoğunluk oldukları yerlerdeki sıkıntılarına bakıyorum; "Allah Ümmet-i Muhammed'e rahmeylesin!" diye dualar ediyorum.

Bu hadis-i şeriften, oruçlunun duasının iftar edinceye kadar makbul olduğu müjdesini de böylece öğrenmiş olduk. Duaların kabul olduğunu zaten geçen hafta da söylemiştik. Bir kere daha, başka bir rivayeti söyleyerek beyan etmiş olduk.

c. Oruç Tutmayanın Kaybı

Nihayet sohbetimizin üçüncü hadis-i şerifine geçmek istiyorum. Bu hadis-i şerif de yine Ramazan'la ilgili olacak. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Rasûlüllah SAS buyurmuş ki:[34]

مَنْ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ رَمَضَانَ، مِنْ غَيْرِ رُخْصَةٍ وَلاَ مَرَضٍ، لَمْ يَقْضِهِ صَوْمُ الدَّهْرِ كُلِّهِ وَإِنْ صَامَهُ (ت. د. ن. ه. خز. ق. عن أبي هريرة)

TT. 2/450 (*Men eftara yevmen min ramadàne, min gayri ruhsatin ve lâ maradin, lem yakdıhî savmü'd-dehri küllihî ve in sàmehû.*)

Bazı kimseler çeşitli sebeplerle oruç tutmayabiliyorlar. Müslüman, Amentü'ye inanmış, kelime-i şehadet getirmiş, müslüman anneden babadan; ama İslâmî terbiyesini almamış, takvâsı eksik... Dînî bakımdan ibadetlerine bağlı değil, gevşek, ibadetlerini muntazam bir şekilde, ciddî bir müslüman olarak, müttakî bir müslüman olarak yapmıyor. Şimdi böyle bir kimsenin durumu hakkında, Ebû Hüreyre RA'ın rivayet ettiği, sağlam kaynaklarda yazılmış bu hadis-i şerifin mealini söyleyelim:

---

[34] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.682, *Kitâbü's-Savm* 36/29; *Ebû Dâvud*, Sünen, c.I, s.729, no:2396; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.101, no:723; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.534, no:1671; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.470, no:10082; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.19, no:1715; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.238, no:1987; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II,s.211, no:31; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.331, no:2540; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.198, no:7475; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.110, no:12569; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c..III, s.318, no:3654; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.228, no:7854; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II,s.244, no:3278; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.296, no:273; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.462; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.569, no:5785; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.255; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.53, no:1312; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.786, no:23796; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.31, no:21415.

(*Men eftera yevmen min ramadàn*) “Kim Ramazan'dan bir günü yemek yerse, oruç tutmadan geçirirse; (*min gayri ruhsatin ve lâ maradin*) bir müsaadesi, mâzereti, bir hastalığı olmadan...” Yâni hastalığı yok, bir mazereti de yok, ama Ramazan orucunu tutmuyor, yiyor. Ramazan'da oruç tutması lâzım gelirken oruç tutmuyor, yemek yiyor.

Tabii, ruhsat ne olur?.. Meselâ, yolcu ise bir insan, seferde iken Ramazan orucunu tutmayabilir. Çünkü yolculuğun sıkıntıları, meşakkatleri içinde belki iftar edemez, belki yemek bulamaz. Tabii çeşitli sebepleri var. Seyahat halindeki yolculukta böyle bir ruhsat var. Ramazan’da mâzeretli olur, sonra öder. Ama tutsa da olabilir. Tuttuğu takdirde tutması mümkün, ama ruhsatı da var, isterse tutmayabilir de...

Veya hasta ise, hastalığı dolayısıyla, *tabîb-i müslim-i hàzık*, müslüman bir doktor söyleyecek. Müslüman olmayan bir doktor, belki orucun önemini, kıymetini bilmediği için; belki de oruca karşı olduğundan, müslümana karşı olduğundan, “Tutma, sana dokunur.” filân diyebilir. Öyle değil, müslüman bir doktor olacak. ikincisi; hàzık bir doktor olacak, mesleğinde mâhir olacak. “Tutma, bu sana dokunur. Oruç tuttuğun zaman sen zarar görürsün.” dediği zaman, hakîkaten tecrübeli bir doktor olacak.

Bizim burada, Avustralya’daki hoca kardeşlerimizden birisi anlattı. İlâhiyattan benim talebem olur. “Hocam burada Avustralyalı İngiliz'in birisine anlattım:

‘—İşte biz Ramazan'da oruç tutarız, yemek yemeyiz, su içmeyiz.” dedim.

‘—Vayy!.. Peki, ne vakitten ne vakite?..’

‘—Sabah erken güneş doğmadan, şu vakitten, akşam güneş batınca, şu vakte kadar...’

‘—Hiih, vayy!.. Bu kadar oruç tutulur mu, bu kadar aç kalınır mı?..’ dedi.

Adam sanıyor ki, bunları yemezse insan ölecek... Hayır, hiç bir şey olmuyor. Hattâ daha uzun zaman aç kalanlar var. İnsan böyle yemek yemeden oruç tuttu diye, başına öyle bir hal gelmiyor. Ama o ölecek sanıyor kendisini, sanki oruç tutsa, ölecek... Zor geliyor.

Veyahut şeytan usta bir aldatıcı olduğu için, herkesin kafasına girer, aklını çeler, bir mazeret uydurur, bir bahane bulur ona:

“—Sen ağır işte çalışıyorsun, dizin titriyor, yoruluyorsun, işini güzel yapamıyorsun...” vs. bir bahane uydurur.

Böyle bahanelere ne denir?.. Beynamaz özrü, (*bî-namaz* demek daha doğrusu) uyduruk mâzeret, sağlam mazeret değil, Allah’ın kabul edeceği bir mazeret değil de, işte ayartıcı bir fikirden doğan, aslında mâzeret olmayan, kaytarma, kaçma, kaçınma vesîlesi...

Bazıları bir bahane buluyorlar, bir şeyler söylüyorlar. Öyle herkesin kendi kendine düşündüğü şey geçerli değil... Böyle geçerli olmadan, hasta değil, bir ruhsatı yok, dinin müsaade ettiği bir özel durum yok... Tutmadı, ne olacak?..

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“Böyle hasta olmadığı halde, sağlam bir sebep olmadığı halde, Ramazan'dan bir gün yemek yese, herkes oruçlu iken oruç tutmasa, bir günü oruçsuz geçirse; (*lem yakdıhî savmü’d-dehri küllihî ve in sàmehû*) savm-ı dehr denilen yılın her gününü, bütün senesini ömrü boyunca oruçlu geçirse, tutsa, bu ona karşı gelmez.”

Yâni, Ramazan'dan kaçırdığı bir günü, ondan sonra artık telâfi etmek imkânı olmuyor. Neden?.. Kaçtı bir kere, fırsat elden gitti. Onu yamamak, telâfi etmek, onun sevabını tekrar kazanmak mümkün olmuyor. Aziz ve muhterem kardeşlerim, onun için Ramazana sımsıkı sarılmak lâzım!

Hem de orucun pek çok sıhhî faydası da var... El-hamdü lillâh, yakınımda olan arkadaşlarım bilirler; geçtiğimiz senelerde midemde rahatsızlık vardı. Doktor arkadaşlar bizi muayeneden geçirmişlerdi. Şeker hastalığı buldular. Aman şunun perhizi, aman şuna dikkat... Ramazan gelince hepsi geçiyor, hiç bir rahatsızlık kalmıyor. Hattâ hastalıklar tedavi oluyor.

Ramazan muhteşem bir ay... Maddeten de vücuda faydası var, tıbbî bakımdan da faydası var, rûhî bakımdan da faydası var... Sayılamayacak kadar çok faydaları var. Allah onun için emretmiş.

Allah-u Teàlâ Hazretleri kötü şey emretmez kullarına... Dilese, emretse, kimse ona herhangi bir şekilde, “Niye bunu böyle emrettin?” diyebilecek durumda değil tabii. Allah ne dilerse, ne emrederse kullar onu tutmak durumunda...

Meselâ kâfirler, münafıklar, Peygamber Efendimiz’in zamanında;

رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ (النساء:٧٧)

(*Rabbenâ lime ketebte aleyne'l-kıtâl*) "Yâ Rabbi, niye bize savaşmayı farz kıldın?" (Nisâ, 4/77) demişler. Öyle şey olur mu?.. Allah ne emrettiyse, emri baş üstüne diye tutulması lâzım!

Ama, Allah-u Teàlâ Hazretleri kötü şey emretmiyor. Kullarının iyiliğine, maddeten ve mânen, dünyevî bakımdan da faydalı olacak şeyleri emrediyor. Oruç da öyle faydalı şeylerden...

Şimdi o faydalı şeyi bir sebeple tutmuyor insan... İşi Allah'a itaat etmek olduğu halde; kulun vazifesi Allah'a itaat etmektir. Allah'a itaat etmesi gerektiği halde itaat etmiyor, tutmuyor. Sonradan pişman olsa, aklı başına gelse, "Dur ben şunu tutayım da, sevabını tamir edeyim, kaçırdığımı tekrar kazanayım!" diye uğraşsa, bütün senesini oruçla geçirse, yine telâfî edemez.

Çünkü o zamanında olacaktı. Ramazan'ın özel zamanının faydaları vardır. O faydaları kaçırmış olduğundan, artık onu bir daha elde etmesi mümkün olmaz.

Tabii bir insan hiç niyet etmeden, böyle oruçsuz gezse, borcu kalıyor Ramazan'dan... Bir gün tutmadı, bir gün borç kalıyor. Onu sonra ödeyecek. Aklı başına geldiği zaman, uslandığı zaman, pişman olduğu zaman, Allah'ın rızasını istiyorsa, gözyaşı dökecek, "Affet beni yâ Rabbi!" diyecek, kaza edecek.

Tutulmayan oruçlar kaza edilir. Kılınmayan namazlar kaza edilir. Bu dünyada, ölmeden evvel, bu dünyadayken yine borcunu ödemeyi emrediyor Allah... Tutulmayan oruçların ödenmesi de farzdır, kılınmayan namazların ödenmesi de farzdır. Yâni o da Allah'ın emridir.

"—Tutamamıştım yâ Rabbi, o zaman çok delişmendim, çok akıl-sızdım, idrak edememiştim. Şimdi akıllandım, dünyayı anladım, hayatı anladım. Şimdi artık iyi kulun olmak istiyorum."

Tamam, o eski kılmadıklarını kıl, tutmadığın oruçları tut! Onların ödenmesi de farzdır. Ama tabii, vaktinde kılınan namazın, vaktinde tutulan orucun sevabını elde edemez.

Biliyorsunuz cemaatin de çok sevabı var. Bir insan namazını evde kıldı, camide kılmadı. Camide kılsaydı, 27 kat sevap alacaktı; evde kıldı, bir kat sevap alıyor. Eğer mahalle mescidinde namaz kılarsa, 27 kat sevap alır. Cuma namazı kılınan bir camide kılarsa o vaktin namazını, o zaman 50 kat sevap alır.

E gidemedi, kılmadı, tembellik etti, kaçırdı. Televizyon seyretti, gazete okudu, şeytan vakti geçirttirdi, camide kılmadı... Evde kıldığı, camidekinin 27'de biri gibi oluyor. Gitseydi 27 kat veya 50 kat sevap alacaktı, şimdi burada bir sevap alıyor.

Salihlerden bir kimse cemaatle namaza gidememiş. Bu hadis-i şerifleri bildiği için, aynı namazı evinde 27 defa kılmış. O sevaba erişti mi acaba?.. Gece uyuduğu zaman rüya görmüş, Rüyada bakmış ki, önde mübarek atlılar, güzel bir amaca doğru at koşturuyorlar, güzel bir yere hızla gidiyorlar. Bu da onlara yetişmek istiyor, atını koşturuyor ama, onların çok gerisinde kalıyor. Ötekiler çok ileride… Ne kadar dehlediyse atını, kamçıladıysa, onlara yetişemiyor, arkada kalıyor. Öndekilerden birisi dönmüş demiş ki:

"—Sen boşuna uğraşma, ne kadar koştursan bize yetişemezsin! Çünkü biz namazı camide kıldık." demiş.

Yâni, demek isteniyor ki bu rüya ile: Camide kılmak 27 kat sevap; evde 27 defa o namazı kılsa o sevaba erişebilir mi?.. Yine erişemez. İşte o önde giden atlılar gibi olur.

Her şeyi vaktinde yapmak lâzım, emredildiği şekilde yapmak lâzım! Emredildiği zamanda, emredildiği usül üzere yapmak lâzım!.. Namazın evvel vaktinde kılınması çok önemli... Bu bir edebdir, bir terbiyedir. Müslümanın bu edebi, bu terbiyeyi, bu alışkanlığı kazanması lâzım! Kendisine bunu kural haline getirmesi lâzım:

"—Allah ne emrettiyse, onun emrettiği vech ile yapacağım. Emri kendi keyfime göre değiştirerek değil, Allah'ın emrettiği şekilde yapacağım." demesi lâzım!

Allah'a itaat etmesi lâzım, itaatli olması lâzım! (*Semi'nâ ve eta'nâ*) demesi lâzım! Ne demek *semi'nâ ve eta'nâ*?.. "Yâ Rabbi, emirlerini duyduk, emrin başımız üstüne, itaat ettik, uyduk, aynen uygulayacağız, kabul yâ Rabbi!" demek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, kulluğu güzel yapmaya cümlemizi muvaffak eylesin... Bu güzel ayın, bu mübarek ayın, bu şerefli ayın, bu feyizli ayın maddî mânevî güzelliklerini sezip, tadıp, onlardan kısmetini, hissesini eksiksiz almayı nasîb eylesin... Cümlemizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Bütün Ümmet-i Muhammed'e umûmî olarak rahmetiyle tecellî eylesin... Hastalarımıza acilen şifalar, devâlar bahşeylesin... Dertlilerimizin dertlerine çareler ihsân eylesin... Mağdur kardeşlerimizi mağdûriyetten, mazlum kardeşlerimizi zulümden kurtarsın... Esir kardeşlerimizi esaretten halâs eylesin, hürriyetlerine kavuştursun...

Gönüllerimizin muratlarını ihsân eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin... Hem dünyada hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

25. 12. 1998 - AVUSTRALYA

7. NEFİSLE CİHAD AYI

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi şu mübarek ayda üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri maddî, mânevî, dünyevî, uhrevî her türlü mükâfâtlarla, ödüllerle sizleri sevindirsin... İki cihanın hayırlarına erdirsin...

a. Gıybet Orucun Sevabını Engeller

Çok güzel, çok mübarek, çok nurlu, çok kazanç imkânları olan güzel bir ayda bulunuyoruz. Bu münasebetle oruçla ilgili bazı hadis-i şerifleri size okumak istiyorum. Onlardan birisi, Ebû Hüreyre RA'dan Deylemî rivayet eylemiş, *Müsnedü'l-Firdevs* isimli eserinde. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[35]

الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ ، مَا لَمْ يَغْتَبْ مُسْلِمًا ، أَوْ يُؤْذِيهِ

(الديلمي عن أبي هريرة)

RE. 217/7 (*Es-sàimü fî ibâdetin, mâ lem yağteb müslimen, ev yü'zîhi*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Sàim, oruçlu demek. "Oruçlu, oruçlu olduğu müddetçe ibadet halindedir." İbadet halinde olunca tabii, devamlı sevap kazanacak. Sevap göstergesi diyelim; hani taksiye biniyorsunuz, taksimetresini açıyor, fiatını yazıyor. Saat ilerledikçe, kilometreler değiştikçe taksimetre çalışıyor. Siz de inerken arabanın parasını o

---

[35] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.411, no:3825; el-Cevzî, *İlel*, c.II, s.540, no:886; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.307, no:7895; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.272, no:8889; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.318, no:3651; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.301; Ebû Àliye Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.811, no:23862; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.48, no:13762.

taksimetreye bakarak veriyorsunuz. Devamlı çalışıyor; durakladığınız zaman da çalışıyor, gittiğiniz zaman da çalışıyor. Onun gibi, (*Es-sàimü fî ibâdetin*) “Oruçlu dâima ibadet halindedir.”

Ama bir şartı var, Efendimiz’in bu hadis-i şerifte belirttiği, öğrettiği; ben de onu vurgulamak istiyorum zâten... (*Mâ lem yağteb müslimen*) “Oruçlu kimse bir müslümanı gıybet etmedikçe; (*ev yü’zîhi*) veyahut da onu üzmedikçe, ezâlandırmadıkça, bir müslümana eziyet vermedikçe...”

Demek ki, orucun sevabının çalışması için, saatin çalışması için, kazancın artması için şart, oruçlunun birtakım kötü işleri, günah olan şeyleri, zulüm olan şeyleri yapmaması lâzım!.. Bu hadis-i şerifte bunlardan zikredilen bir misâl, oruçlunun gıybet etmesi...

Gıybet nedir?.. İnsanın diliyle yaptığı bir günahtır. Nasıl yapılır?.. Konuşulan yerde olmayan, o anda orada hazır bulunmayan, gàib olan, orada nâ-mevcut olan bir insanın aleyhinde bir şeyler söylemek; bu söylediği şeyler doğru olsa bile... Gerçekten yalan söylemiyor, doğru olsa bile, o orada olmadan, onun arkasından konuşulduğu için gıybet oluyor. Günah, İslâm’da bu yok! Bir kimsenin arkasından, gıyabından konuşmak; onu olmadığı yerde, nâ-mevcut olduğu yerde, onun aleyhinde doğru da olsa kusurunu söylemek, doğru değil...

Eğer iyi niyetli isen, git yüzüne söyle:

“—Ben senin şöyle bir kusurunu görüyorum, düzelt bunu kardeşim!” de!

Veyahut gizlice, sessizce:

“—Kardeşim ben seni çok seviyorum ama, sende de şöyle bir hatâ var gibi geliyor bana... Acaba yanılıyor muyum, bilmediğim bir sebep mi var?” filân de!

“—Şunu düzeltirsen iyi olur. Gàlibâ sen şu hadisi bilmiyorsun, şu ayeti duymadın? Bak dinimizde senin yaptığın doğru değil. Ben bunun kusur olduğunu biliyorum, istersen bir müftüye, bir vaize, hoca efendiye de sor. Sen bunu yapmasan iyi olur.” de!

Samîmî insan sessizce, evde kendi çocuğunu terbiye eder gibi; “Evlâdım bak, yabancılar yokken söylüyorum, şöyle yapma, böyle yapma!” dediği gibi söyler. Samîmî insan, kusurlu olan kimseye

kusurunu tenha bir yerde söyler. Öyle mahcup edecek bir yerde söylemez. Hele aleyhinde söylemek ne oluyor, kötü bir huy oluyor. Çünkü adam bilmiyor ki kusurunu, düzeltsin... Ama başkaları biliyor, ona karşı muhabbeti azalıyor.

Onların yanında kusurunun söylenmesinin ne faydası var?.. Fayda yok, zarar var! Muhabbetler bozuluyor, bir kimsenin öteki arkadaşlarının gözünde değeri düşüyor. Cemiyet, toplum bozuluyor. Muhabbetler zarara uğradı mı, tahrib edildi mi, insanlar arasındaki muhabbet kalmadı mı, toplumlar çöker. Toplumları yükselten, o toplumu teşkil eden fertlerin, kişilerin birbirlerine muhabbeti, sevgisi, saygısı, bağlılığı ve fedâkârlığıdır. Onu tahrib ediyor.

Onun için, gıybet dille yapılan bir günah... Haklı da olsa, bir kimsenin hatasını, kusurunu, o yokken başkalarının yanında başkalarına söylemek gıybettir; söylenmemesi lâzım!.. Haksız bir şey söylüyorsa, olmayan bir şey söylüyorsa; o iftiradır, o da günah...

“—İftira ediyor. Ben böyle bir şey yapmadım, aslâ aslı esası yok! Yanlış anlamış benim yaptığım işi, doğru değerlendirmemiş, beni kötü bir şey yaptı sanıyor ama, ben öyle bir şey yapmadım. Aslında şöyle bir şey yaptım. Binâen aleyh, iftirâ...”

İftira da günah, yâni onda olmayan bir kusuru, kabahati, bir kötü durumu söylemek; iftira... Olan bir şeyi söylemek; o da günah, o da gıybet...

Şimdi, oruçlu ibadette idi ama, gıybet etti mi, bitti. Hani ibadeti kalmadı ki, günah işliyor. Günahla ibadet bir arada olmaz ki!.. İbadet işliyordu, ibadetini tahrib etti, bozdu; çünkü gıybet etti. İşte sevgili kardeşlerime, dinleyicilerine benim anlatmak isteğim ve her Ramazan geldiği zaman bütün hocaların, müftü efendilerin, vaiz efendilerin, yazanların, çizenlerin, konuşanların hatırlatması gereken önemli nokta bu...

Yâni oruç tutuyoruz, tamam... “Hocam oruç tutuyorum, çok memnunum! Oh, çok rahatım! Fazla kilolarım da gidiyor, yağlarım da eriyor, vücudumda da bir hafiflik oluyor. Sıhhî bakımdan da iyi oluyor. Şu Ramazan çok güzel ay...” vs.

İyi ama Ramazan sadece aç ve susuz kalmak ayı değildir. Ramazan nefisle savaş, nefisle cihad ayıdır. Büyük cihad, en büyük savaş... Çünkü insanlar nefsiyle cihad etmediği zaman; kendi kendini aşmadığı, yenmediği; kendi zalim nefsini aklının, imanının hizmetinde, uslu uslu hizmet eden bir varlık haline getirmediği zaman, zaman çok tehlikeli olurlar. Gangsterler, katiller, hırsızlar, gàsıplar, yol kesenler, haydutlar, çeteler, haram yiyenler, rüşvet alanlar, milletin kasasını soyanlar; hepsi neden oluyor?.. İşte bu zalim nefisler, insanların hırsları, hevâ-yı nefisleri, göz dönmüşlükleri nefsin terbiyesizliğinden, iç terbiyesinin alınmamış olmasından...

b. Ramazan ve Nefis Terbiyesi

Nefis terbiyesinin temeli dindir, imandır. O olmadan da nefisler terbiye olmuyor Adam fakülteleri bitiriyor, kolejleri bitiriyor, okulları bitiriyor ama adam haydut, canavar, eşkıya... Tüm topluma, tüm insanlığa asırlar boyu zarar verecek işler yapıyor. O bilgisiyle, o diplomalarıyla kötü şeyler yapabiliyor. Neden?.. Nefis terbiye olmadığı için.

Nefis terbiyesi İslâm'dadır. Peki nereden belli?.. İşte bir aylık oruç, Ramazan ayı, nefisle cihad, nefsi terbiye, nefsi kötü alışkanlıklarından kopartmak, nefsi güzel alışkanlıklara tembellense bile çekmek, alıştırmak... Askerî eğitim gibi. Devlet askere alıyor, yetiştiriyor. Silâhı böyle tutacaksın, böyle yürüyeceksin, yere böyle yatacaksın, düşmandan böyle sakınacaksın, düşmana böyle saldıracaksın... Bunları öğretiyor, öğretmeden olmuyor.

İşte bu Ramazan ayı da, nefisle cihad ayıdır. Sahurda, "Ben oruca niyet ettim." derken ne diyeceksiniz?..

"—Nefsimle cihada, nefsimle savaşa, nefsimin kötü arzularıyla da mücadeleye niyet ettim. Bugün harama gözümle bakmayacağım. Dilimle gıybet, yalan, dedi-kodu, kötü söz, küfür, hakaret, karıştırıcı laflar; bunları söylemeyeceğim. Elimi harama uzatmayacağım. Ayağımla haram, günah, yasak yerlere gitmeyeceğim... Nefsin bütün kötü alışkanlıklarını bıraktıracağım. O zalim nefse, o laf dinlemez, kendi başına giden, kendi burnunun doğrultusuna giden, beni zarardan zarara sokan, günahtan

günaha bulaştıran nefsi ıslah edeceğim!" diye niyet edecek oruçlu, o niyetle oruca başlayacak.

Sadece aç kalıyor, susuz kalıyor; kolay, biraz da faydalı... Doktorlar da faydalı diyorlar, "Bu kiloları at kardeşim!" diyorlar. Beni de geçenlerde muayene ettiler;

"—Vay, senin kanında kolesterol fazlalaşmış, aman hocam perhiz yap!" dediler.

Perhiz yaptım, geçti. Perhiz iyi geliyor; kolesterolün fazlalığına iyi geliyor, tansiyona iyi geliyor, mide rahatsızlıklarına iyi geliyor.

Tamam, amma iş sadece bir tıbbî tedavi işi değil. Tıbbî tedavi bedeni tedavi ediyor. Bir de ruhun, nefsin tedavisi lâzım! Onun da hastalıkları var. Kendini beğenmişlik bir kötü hastalık... Harama bakmaktan kendini alamamak, irade zayıflığı bir hastalık... Alıştığı kötü işleri, "Seviyorum, ne yapayım, bırakamıyorum!" diye, kötü olduğunu bile bile yapmak bir hastalık...

Sigara elinde;

"—Biliyorum kardeşim bu çok zararlı, doktorlar da söylüyorlar. Cümle cihan bangır bangır söylüyor, sigara zararlı... Biliyorum ama ne yapayım, bırakamıyorum." diyor.

Biliyorsan, bırakacaksın. Kötü olduğunu bildiğin bir şeyi bırakmak lâzım!

Bırakamıyor. Neden?.. Nefsi kuvvetli. Zalim nefis bıraktırtmıyor. "Zararlı olsa da, ölsem de istiyorum!" diyor. Bunun daha kötüsü var; afyona, esrara, uyuşturucuya alışıyor. Onu elde etmek için anasını, babasını döğüyor. Cam çerçeve kırıp kasa soyuyor, polisten korkmuyor, hiçbir şeyden korkmuyor. İlle o parayı alacak, ille o uyuşturucuyu kullanacak...

"—Kardeşim, otuz yaşında öleceksin, bırak bunu!.."

Polisler peşinde, devlet peşinde... Uyuşturucu kaçakçılarına darbe üstüne darbe vuruluyor. Ama bir sürü istekli var, bir sürü müşteri var. "Aman bana bir parçacık uyuşturucu..." diye yalvarıyorlar ve kullanıyorlar. Neden?.. İradesi artık engelleyemiyor nefsini, ille onu kullanacak. Ondan kurtulmak çok zor...

İşte bu iradenin terbiyesi, bu nefsin terbiyesi demek... Bu nefsi ıslah etmek lâzım!.. Oruçlu bunu öğreniyor. Bir ay, bilen bir

insanın böyle anlata anlata bilgilendirmesi sonucu insan oruç tuttu mu, çok güzel bir eğitim olur bu... Ama alışkanlıklarla geçerse, olmaz. Kimisi Ramazanı ortaoyunu, Karagöz oyunu sanıyor. İşte bilmem eski Osmanlılarda Şehzâdebaşı'nda meşhur ortaoyuncusu filânca varmış da, falan kantocu, filân sanatkâr şöyle diyormuş da, böyle diyormuş da...

Kardeşim, oruç Karagöz oyunu değil ki, ortaoyunu değil ki, meddah işi değil ki... Şarkı türkü, dans caz, eski usül, yeni usül eğlence, haram, günah değil ki... Bunların zararlı olanlarını terk edebilme eğitimi... İşte onu yapmadığı zaman, oruçlunun artık ibadette olması kalmıyor. Sevabı kapanıyor, boşuna akşama çıkmış oluyor, oruç tuttum sanıyor. Halbuki çoktan orucun saati durdu. O gıybeti yaptığı için, mükâfât yazılmamağa çoktan başlandı.

Bir de, ne diyor Peygamber SAS Efendimiz: (*Ev yü'zîhi*) "Bir müslümanı ezâlandırırsa..." Ha,, müslüman kardeşine ezâ cefâ da etmeyecek. Üzmeyecek, itmeyecek, kakmayacak, çimdirmeyecek, yumruklamayacak, tekmelemeyecek, bağırmayacak, çağırmayacak, kalbini kırmayacak, hakaret etmeyecek. Çünkü bazen dil yarası, el yarasından ağır oluyor. Hattâ büyüklerimiz, ecdadımız atasözü söylemişler:

"*—El yarası onulur da, dil yarası onulmaz.*"

Onulmak ne demek, iyi olmak demek. Yâni, elinle bir tane vurursun, kanar dişleri, dudağı patlar. Geçer sonra, bakarsın iyi olur. Yumruktu, bilmem kandı... Bazan yüzükle bir tane vuruyor ötekisinin yüzüne... O şövalye yüzüğü denilen altın, kenarlıklı yüzüğü mahsustan silâh olarak takıyor parmağına. Karşı tarafa bir tane yumruk patlatıyor, falanca yerinden filânca yerine kadar yırtıyor. Çünkü yüzük sert, kenarlı, köşeli, mahsustan öyle yapılmış. Haydi hastaneye, gömlekler, pantolonlar kan revan... Dikiş atıyorlar.

Tamam, o geçer de, dil yarası, yâni dilinle birisinin kalbini kırdığın zaman, ezâlandırdığın zaman, bazen ömür boyu devam ediyor. Hattâ ölürken bile onu görmek istemiyor, "Aman, o benim yanıma gelmesin!" filân diyor.

Demek ki ezâlandırmak, maddeten ezâlandırmak da olabilir, mânevî yönden de, kalbini kırarak, üzerek, hakaret ederek de

olabilir. Onu da yapmayacak. Onu da yaptığı zaman da orucun sevabı işlememeğe başlıyor.

Orucun en önemli yönünü, bu hadis-i şerif vesilesiyle ifade etmiş oldum. Oruca niyet ederken:

"—Yemeyeceğim, içmeyeceğim, suyu içmeyeceğim, yemekleri yemeyeceğim, kimseyi üzmeyeceğim, hiçbir günaha bulaşmayacağım, her âzâmı her günahtan sakınacağım! Şu zalim nefsimle iyi bir mücadele edeceğim. Kötü arzularım karşısında iyice direneceğim. İyi şeyleri yapmak istemese de, isteksiz olsa, tembellense de, o iyi şeyleri yaptırtacağım; ibadetleri yaptırtacağım, alıştırtacağım, sevdireceğim." diye niyet edecek.

Bir zaman geliyor, insanlar ibadeti seviyor, severek yapıyor. Bu kadar güzel ibadetleri, zor ibadetleri aşk ile, şevk ile yapıyorlar. Arkadaşım faks çekmiş bana, diyor ki:

"—Hocam, Beytullah'ta, Harem-i Şerif'te kırk gün halvete girmek istiyorum!" diyor.

Mâşâallah, Allah kabul etsin, ne kadar hoşuma gitti, takdir ettim. Kırk gün Harem-i Şerif'ten çıkmayacak, ibadet edecek. Kimseyle konuşma, mâlâyâni ile boş bir vakit geçirme yok... Kur'an okuyacak, ibadet edecek, tefekkür edecek, zikredecek... sevap kazanacak. Bunları aşk ile, şevk ile yapıyor.

Ama eğitim lâzım! Bir zaman gelir, kıymetini anlar. Bizim burada, geçen sene Ramazan'ın son on gününde i'tikâfa girdi arkadaşlar. Bazıları diyor ki:

"—Hocam, o i'tikâfın tadı ne kadar güzeldi!"

Ne yaptın i'tikâfta?.. Uykuyu azalttın, yemeği azalttın, ibadeti çoğalttın. Yâni başkaları bunlardan kaçıyor bucak bucak; sen bunu nasıl sevdin?.. Tatmayan bilmez. İnsan tattığı zaman o ibadetin zevkini, tekrar arıyor:

"—Ah keşke gelse de zamanı, tekrar yapsam!" diyor.

Hattâ, bir gül bahçesine girercesine ölüme gidiyor, şehid olmağa gidiyor. Süslenerek, davulla, zurnayla, düğüne bayrama gider gibi cihada gidiyor. İman meselesi bu...

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu nefsi, bu kötü alışkanlıklarından, bu kötü zevklerinden koparmak, düzeltmek, eğitmek lâzım! Yapılmıyor bu, kolejlerde olmuyor, üniversitelerde olmuyor. Nerede olacak bu eğitim?.. İşte dînî müesseselerde olacak. Keşke şöyle dînî yerler olsa, insanlar orada toplansa... Kahvede, oyun oynanan, sigara içilen, gürültülü, patırtılı, sıhhate aykırı yerlerde değil de, şöyle güzel yerlerde oturulsa...

Eskiden akşamları evin büyükleri, beyleri, çocukları nereye gitmişler?.. Tekkeye gitmişler. Hoca efendinin vaazını dinlemişler. Zikir yapmışlar, ilim öğrenmişler, edeb öğrenmişler. Büyükleri saymayı, küçükleri sevmeyi öğrenmişler.

İşte bu bir eğitim meselesi... Onun için insanın bu nefsi düşman bilip, onunla mücadele etmeyi hatırından çıkartmaması lâzım! Orucun sevabını kaçırmamağa dikkat etmesi lâzım! Çünkü oruçlu, oruçlu olduğu müddetçe ibadettedir, hattâ yatıp uyumakta olsa bile...

c. Oruçlunun Uykusu İbadettir

Enes RA'dan Deylemî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurmuş:[36]

اَلصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ ، وَإِنْ كَانَ نَائِماً عَلٰى فِرَاشِهِ
(الديلمي عن أنس)

RE. 217/6 (*Es-sàimü fî ibâdetin, ve in kâne nâimen alâ firâşihî.*) "Oruçlu ibadet halindedir, yatağında uyumakta olsa bile..."

Tabii bu, "Gece gündüz horul horul uyuyun!" mânâsına değil. Peygamber Efendimiz, oruçlu için hafif bir gündüz uykusunu tavsiye ediyor. Bu uyku gece ibadetlerini neşe ile, aşk ile, şevk ile, severek, güzel, canlı yapmasına vesile olur. Ama o uyku bile ibadettir.

İşte bu güzel ibadeti, yanlış işlerle, günahlarla, nefse uyarak berbat etmemek lâzım!

d. Meleklerin Oruçluya Dua Etmesi

Üçüncü hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz'den yine bir müjde sayılır oruçlu kardeşlerimize... Tirmizî ve İbn-i Mâce rivayet etmişler. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[37]

---

[36] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.411, no:3824; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Lafız farkıyla: Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.307, no:7895; Ebû Àliye Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.720, no:23607; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.49, no:13764.

[37] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.153, no:784; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.556, no:1748; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.365, no:27105; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.28, no:1738; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.307, no:2138; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.VIII, s.216, no:3430; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.57, no:7148; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.333, no:9616; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.297, no:3585; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.305, no:8296; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.242, no:3267; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.65; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.98, no:2; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.453, no:1568; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.136, no:872; Şeybânî, *el-Ehad ve'l-Mesânî*, c.VI, s.142, no:3370; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.500, no:1424; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I,

الصَّائِمُ إِذَا أَكَلَ عِنْدَهُ الْمَفَاطِيرُ، صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ

(ت. ه. عن ليلي عن مولاتها أم عمار)

RE. 217/5 (*Es-sàimü izâ ükile indehü'l-mefâtîru, sallet aleyhi'l-melâikeh.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

"Oruçlunun yanında yiyecek, içecek bir şeyler yenilirse..." İştahı çekici, yenildiği zaman insanın orucunu bozacak şeyleri oruçlu yemiyor ama, karşıdaki çocuk yiyor, hasta yiyor, ihtiyar yiyor. Yâni, oruç tutmaması mâzur olan kimseler var, veyahut gayrimüslim var. Karşı komşu gayrimüslim, o oruç tutmuyor...

Ama, Osmanlılar zamanında duyarız. Belki büyüklerden duydunuz, kitaplara da belki yazılmıştır. Ne diyorlar: O devrin gayrimüslimleri, müslümanların Ramazan'ı geldi diye, yiyecekleri içecekleri ellerine verip çocuklarını sokağa salmazlarmış:

"—Aman, müslümanların oruç zamanıdır, saygılı olmak lâzım! Onların gözü önünde bir şey yemeyin!" diye çocuklarını edeplendirirlermiş, yedirtmezlermiş. Kendileri yemezlermiş, gizli yerlermiş. Tabii, mâzur olanların da gizli yemesi lâzım!..

Fakat bütün bu nasihatlara rağmen birisi karşısında, tam oruçlunun canının çektiği bir şeyler yedi, içti. Buzlu su geldi, içti. Veyahut tatlı meşrubat veya canı ne istiyorsa... Şimdi Türkiye kışta tabii, şimdi meselâ sıcak çay istiyordur belki. Veyahut sabahleyin salep istiyordur, "Ah sıcacık bir salep olsa, sütlü, güzel, tarçın kokulu..." filân diyordur. Birisi de içiyor karşısında onun... Veya güzel kebap kokuları geliyor, birisi yiyor. Baklavacının önünden geçiyor, güzel tatlılar vs. görüyor.

"Oruçlunun önünde, mefâtîr denilen kendisiyle iftar edilen yiyecekler, içecekler yenilip içildi mi; (*sallet aleyhi'l- melâikeh*) o zaman, melekler oruçluya dua ederler."

---

s.633; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1448; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VIII, s.140, no:11809; Leylâ Rh.A'dan, o da Ümm-ü Ummâre bint-i Kâ'b el-Ensàrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.732, no:23642; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.47, no:13756.

"—Yâ Rabbi, bak bu senin oruçlu kulun, kendisi oruçlu olduğu için bir şey yemiyor. Canı da çekiyor, yutkunuyor ama yemiyor. O karşıdaki yedikçe, atıştırdıkça, höpürdettikçe, lıkır lıkır içtikçe, canı çekiyor ama sabrediyor; senin için sabrediyor yâ Rabbi!" diye ona dua ederler.

Meleklerin duası da tabii çok kıymetli, geçerli, önemli... Mü'mine meleklerin destek olması, ona dua etmesi çok hayırlı bir şey...

Tabii Türkiye'de şimdi oruç tutanlar var, tutmayanlar var. Büyük miktarda artık oruç tutmamak genişlemiş durumda... Eskiden oruç tutmayanlar saklı yer içermiş. Şimdi insanlar da bir değişik oldu. Karşılıklı toplumsal muhabbetler de zedelendiği, örf ve adet de iyi öğretilmediği ve her şeye de ileri geri, tenkit yollu herkes bir laf söylediği için, millet neye inanacağını; neyin güzel olduğunu, neyin doğru olduğunu şaşırdı. Kimisi artık hiç aldırmıyor, açıkça yiyor.

Tamam, böyle bir durumda oruçlu ayrıca sevap kazanıyor. Onlar yedikçe, bunun canı çektikçe, melekler ona dua ediyor, Allah da ona mükâfât veriyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, siz oruçlarınızı tutun! Tutmayanların tutmaması sizi gevşetmesin veya, "Hay Allah!" filân diye tereddütlere düşürmesin. Yolunuzda sağlam yürüyün, çünkü güzel bir şey yaptığınız muhakkak!.. Allah kabul eylesin...

e. Oruç ve Kur'an'ın Şefaatçi Oluşu

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan Ahmed ibn-i Hanbel'in, Hâkim'in, Ebu Nuaym el-Isfahânî'nin, Taberânî'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Geçen sene de okumuştum, ama tabii duymayanlar olabilir. Önemine binâen bu sene bunu da okumak istiyorum:[38]

---

[38] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.174, no:6626; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.740, no:2036; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.346, no:1994; Abdullah ibn-i

الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . يَقُولُ الصِّيَامُ : أَيْ رَبِّ ، إِنِّي مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ ، فَشَفِّعْنِي فِيهِ. وَيَقُولُ الْقُرْآنُ: رَبِّ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ ، فَشَفِّعْنِي فِيهِ ؛ فَيُشَفَّعَانِ (حم. طب. حل. ك. هب. عن ابن عمرو)

RE. 219/14 (*Es-sıyâmü ve'l-kur'anü yeşfeâni li'l-abdi yevme'l-kıyâmeti yekùlü's-sıyâm: Ey rab, innî mena'tühû't-taàme ve'ş-şehevâti bi'n-nehâr, feşeffi'nî fîh. Ve yekùlü'l-kur'ân: Rabbi mena'tühü'n-nevme bi'l-leyli feşeffi'nî fîhi; feyeşfeàn.*)

"Oruç tutmak ve Kur'an-ı Kerim kıraat etmek, kula şefaat ederler kıyamet gününde..." Biliyorsunuz mü'min kula çeşitli şefaatler var. Şefaat haktır. Peygamberlerin şefaatleri var... Allah'ın izin verdiği mübarek alimlerin, şehidlerin şefaatleri var... İşte böyle orucun, ibadetlerin ve Kur'an-ı Kerim'in şefaatleri var.

Şefaat ne demek?.. "Yâ Rabbi, bunu affediver! Yâ Rabbi, buna iyilikle muamele buyuruver... Bunun cezasını affediver yâ Rabbi!.. Bunun mükâfâtını arttır yâ Rabbi!.. Buna mükâfât ver yâ Rabbi!" diye aracı olmak, iyiliği için Allah'tan bir şeyler istemek mânâsına...

Şimdi Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Kıyamet gününde kula oruç da şefaat eder, Kur'an-ı Kerim kıraat etmek de şefaat eder. (*Yekùlü's-sıyâm: Ey rab*) 'Ey benim Rabbim!' der oruç."

"—Oruç tutmak ağaç gibi, ev gibi, bulut gibi, dağ gibi maddî bir şey değil ki, nasıl böyle şefaat ediyor?.."

Mübârek, *Zühd*, c.I, s.114, no:385; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.99, no:98; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.161; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.444, no:23575; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.III, s.419, no:5081; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.96, no:1871; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.89, no:13854.

Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle manevî varlıklara maddî bir şekil verdirtip, konuşturur ki, ancak maddî şekilleri görüp, duyup, anlayan insanoğlu onu anlasın... Yoksa görünmez bir şekilde oruç, Allah'tan böyle şefaat dilese, anlamaz. Ama onun anlayacağı şekilde olması için, Allah-u Teàlâ Hazretleri okuduğu Kur'an-ı Kerim'i, kıldığı namazı, ibadetlerini kulun anlayacağı şekilde karşısına çıkartır.

Güzel yüzlü bir arkadaş gibi, karşısında bir adam...

"—Sen kimsin" diye sorar.

"—Ben Tebâreke Sûresi'yim." der.

Allah Allah! Tebâreke Sûresi'ne Cenâb-ı Hak, güzel yüzlü bir insan şekli verdirtip, kulunun karşısına çıkarmış. "Hani sen beni okurdun ya dünyadayken. İşte ben senin okuduğun Tebâreke sûresiyim!" der. Bu hususta hadis-i şerif var.

E şimdi oruç da böyle bir mücessem, kulun baktığı zaman göreceği, dinlediği zaman duyacağı bir şekilde Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzurunda şefaatçi olur. Allah her şeye kàdir.

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ (يسٰ: ٧٩)

(*Ve hüve bi-külli halkın alîm*) [Çünkü o, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir.] (Yâsin, 36/79) Her türlü yaratmaya kàdirdir.

Nasıl bizim teypler, şeritler sesleri görüntüleri tekrar tekrar seyretmemize, dinlememize vesile oluyor. Nihayet bir şerit, yâni kurdele şeridi gibi bir şerit. Ama makinenin içine koyduğunuz zaman, çalıştırdığınız zaman sesi duyuyorsunuz, görüntüyü görüyorsunuz. Alıştınız da bu olağanüstü güzel şeylere, hiç de yadırgamıyorsunuz.

Ama aslında olağanüstü şeyler. Bak, nasıl konuşuyor, konuşur mu? Upuzun, yamyassı, dümdüz bir şerit... Nasıl konuşuyor? Bu makine nasıl bunu konuşturuyor? Konuşturuyor işte...

"—Allah Allah! Bak, şimdi bu kaseti televizyonun içine koyduk, video tarafından bak, görüntüler çıktı karşımıza! Nasıl yapıyor bu işi?.."

Nasıl yapıyorsa yapıyor. Bilimsel olarak, gidersen, fakültede okursan, nasıl yapıldığını da anlarsın. Belki sen de yaparsan,

belki daha güzelini yaparsın. Ama olabiliyor. Demek ki, Cenâb-ı Hak ona da o şekli vermeye kàdir...

Der ki oruç: (*Yâ rabbi mena'tühü't-taàm*) "Ben bu kulunu yemek yemekten men ettim, engelledim. (*Ve'ş-şehevât*) İştihâ duyduğu, şehvet duyduğu şeyleri yapmasını men ettim." Yâni yemek yiyecek; oruç diyor ki: "Yeme oruçlusun!" Su içecek; "İçme!" diyor. Başka nefsânî arzusunu yerine getirecek: "Yapma, oruçlusun!" diyor. Oruçlu bunları yapmıyor. Oruç, Cenâb-ı Hakk'a diyecek ki:

"—Yâ Rabbi ben bunun yemek yemesini, şehvetlerini uygulamasını engelledim. (*Bi'n-nehâr*) Gündüzleyin..."

Oruç vakti nedir?.. Gündüz vaktidir.

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ، ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ (البقرة:١٨٧)

(*Ve külû veşrabû hattâ yetebeyyene lekümü'l-haytü'l-ebyadu mine'l-hayti'l-esvedi mine'l-fecr, sümme etimmü's-sıyâme ile'l-leyl*) [Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden (karanlığından) ayırdedilinceye kadar yeyin, için; sonra akşama kadar orucu tamamlayın!] (Bakara, 2/187) ayetlerinden, kelimelerinden kesin olarak bildiğimiz şekilde, oruç fecr-i sàdıktan başlar, akşam ezanına kadar devam eder.

"—Yâ Rabbi, gündüzleyin bu kulunu ben yemek yedirtmedim, şehvetlerini uygulattırtmadım. Yâni hakkı olan, sevap olan, meşrû olan haklarını yaptırtmadım. (*Feşeffi'nî fîhi*) Bana bugün müsaade ver, benim onun hakkında şefaat etmemi lütfen kabul buyur. Ben bu kuluna şefaat edeceğim yâ Rabbi! Bunun taltif edilmesini, mükâfatlandırılmasını, ödüllenmesini, affedilmesini, cennete girmesini isteyeceğim yâ Rabbi! Bana lütfen bu hakkı, salâhiyeti tanı yâ Rabbi!.." der.

(*Ve yekùlü'l-kur'ân*) Kur'an okuyuş da, Kur'an okuması da der ki: (*Rabbi mena'tühü'n-nevme bi'l-leyl*) "Ben de geceleyin bu kulun uyumasını engelledim, beni okudu. Uyumadı da okudu. (*Feşeffi'nî fîhi*) 'Bana da müsaade et, ben de buna şefaat edeyim! Benim de

şefaatimi bunun hakkında kabul buyur, makbul buyur; mer'î ve meşrû say, lütfeyle, tesirini ihsân eyle!..' (*Feyeşfeân*) Ve ikisi şefaat ederler."

Şimdi burada dikkat ederseniz, düşünürseniz, gündüz yemek içmekten oruç men ediyor; geceleyin Kur'an okuyuş uykudan men ediyor. Ne anlıyoruz?.. Demek ki oruçlu, gündüz oruç tuttuğu gibi, Ramazanda gecesini de ihyâ edecek. Nasıl ihyâ edecek?.. Kur'an okuyarak. Kur'an okuyuş nasıl olur?

1. Koltuğa oturup, Kur'an'ı açıp okumak şekliyle olur.

2. Eski devirde öyle koltuk, ışık çok yoktu. Peygamber Efendimiz'in zamanını düşünecek olursak, geceleyin belediyenin ışıkları mı vardı?.. Yoktu. Evler karanlığa bürünürdü. Evlerin penceresi mi vardı?.. Yoktu. Perdesi mi vardı?.. Yoktu. Aydınlatma çırayla, kandille olurdu ve pahalıydı. İsraf olmasın diye onları hemen kapatırlar, erkenden yatarlardı insanlar.

Pekiyi karanlıkta ne yapacak şimdi bu? Karanlıkta nasıl Kur'an okuyacak?.. Ay çıksa bile, ay ışığında Kur'an-ı Kerim gene okunmaz. Kur'an-ı Kerim ezberinde, aklında, hafızasında. Kalkar abdestini alır, "*Allàhu ekber!*" der, namaza durur; uzun uzun Kur'an-ı Kerim'i okur. Peygamber Efendimiz SAS böyle yapardı. Sahâbe-i Kiram *—rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn—* böyle yaparlardı.

Şimdi millet asr-ı saadet müslümanlığını istiyor: "Bid'atlardan uzak duralım, uzak duralım!" Buyur, işte senin en büyük bid'atın yatıp horul horul uyumak!.. Hadi bak, Peygamber Efendimiz gece uyumazdı. Kur'an-ı Kerim'de ayetler var. Sahabe-i Kiram gecenin yarısı veya üçte ikisi geçtikten sonra, veya üçte biri geçtikten sonra kalkarlar, abdest alırlardı; geceleyin Kur'an okurlardı.

إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُوداً (الإسراء:٧٨)

(*İnne kur'âne'l-fecri kâne meşhûda*) [Çünkü sabah namazına melekler şahid olur.] (İsrâ, 17/78)

وَمِنْ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ (الاسراء:٧٩)

(*Ve mine'l-leyli fetehecced bihî nâfileten lek*) [Gecenin bir kısmında uyanarak, sana mahsus bir nafile olmak üzere namaz kıl!] (İsrâ, 17/79)

İşte böyle ayet-i kerimelerde, namaz içinde okunduğunun emâreleri var. Kur'an-ı Kerim'in böyle kenarda açıp da okunması değil de, namazın içinde, namazla beraber, Allah'ın divanındayken, mânâsını tefekkür ede ede, bile bile okunması... Cenâb-ı Hakk'ın kelâmını ona karşı okuyarak, içinden onun mânâsını takib ederek, sanki Cenâb-ı Hak'la konuşurmuş gibi okunması... Cenâb-ı Mevlâ'nın divanına giriyor zaten, namaza duran kimse. Kur'an öyle okunur.

Şimdi bizim bid'at olan, kusurlu olan durumumuz nedir?.. Bir kere Kur'an'ı ezbere bilen az.

"—Hafızlar ezberlesin!.."

Eee, sen ne yapacaksın?..

"—Ben işte bir *Elemtere keyfe*'den aşağısını biliyorum, o kadar."

Ben affedersiniz, üzülüyorum da, kızıyorum da, böyle hocaefendilerin *Elemtere*'den aşağıyla teravihi kıldırmalarına... Diyanet İşleri Başkanlığı da demiş ki:

"—İşte halk bunu öğrensin diye bunlarla kıldırın!"

Hocalar da öyle yapıyor. Öyle olur mu? Kur'an-ı Kerim'in her yerinden, her cüzünden, hatta geniş geniş hocalar çalışsın, Kur'an bilgisini arttırsın. Cemaat de çalışsın, dinlesin.

Yâni Kur'an bilgimiz az. Büyük tenkidimiz bu... Büyük bid'atımız, bizim Kur'an'dan uzaklaşmamızdır. Kur'an-ı Kerim'i elimizden düşürmememiz lâzım! Ezberlememiz lâzım, ahkâmını bilmemiz lâzım! Dilini bilmemiz lâzım, ne söylediğini anlamamız lâzım! Okurken, dinlerken şıpır şıpır gözlerimizden yaşları dökmemiz lâzım! Geceleri uyumayıp, kalkıp namazlar kılarak, uzun uzun Kur'an-ı Kerim okumamız lâzım!

Peygamber Efendimiz'in yanına giden akrabası, evinde kalan gençler, yeğenleri ve sâir kimseler rivayet ediyorlar: Peygamber Efendimiz gece kalkardı. Bazen onlar da Peygamber Efendimiz'e ittibâ ederlerdi, iktidâ ederlerdi. *Allàhu ekber* diyor, onun arkasında duruyor... Efendimiz Bakara Sûresi'ni okurdu, Âl-i İmran Sûresi'ni okurdu, daha sonraki sûreyi, daha sonraki sûreyi... E bunların hepsi kaç cüz?.. Okurdu, okurdu; arkadakiler Peygamber Efendimiz'in o uzun okuyuşuna tahammül edemeyecek kadar yorgun düşerlerdi.

Sabahlara kadar Peygamber SAS Efendimiz okurdu, sahâbe-i kirâm da okurdu.

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلاً (المزمل:٦)

(*İnne nâşiete'l-leyli hiye eşeddü vat'an ve akvemü kîlâ.*) [Şüphesiz gece kalkışı, kalb ve uzuvlar arasında tam bir uyuma ve sağlam bir kıraate daha elverişlidir.] (Müzzemmil, 73/6) Yâni gecenin o güzel vakitlerini böyle ihyâ ederlerdi. Ne güzel şeyler...

İşte buradan anlıyoruz ki, Kur'an-ı Kerim diyor ki: "Yâ Rabbi, ben de geceleyin bunun uykusunu engelledim, okudu beni." Ama nasıl okudu?.. Namaz içinde, namaz kılarak.

Demek ki:

Gündüz olalım sàim,
Gece olalım kàim!..

Gündüz oruçlu olalım, geceleyin ayağa kalkalım!.. Ne demek ayağa kalkmak, kapının önünde kazık gibi durmak mı?.. Hayır. Abdest alıp, Cenâb-ı Hakk'ın divanına durup namaz kılmak demek. Kur'an'ın şefaat etmesi de.

Tabii namaz kılmadan da okusa, o da sevap. Ama namazın içinde okuduğu zaman, çok çok daha büyük feyizler kazanmış oluyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Kur'an-ı Kerim'le ilgili aşkınızı, şevkinizi, sevginizi körükleyin! Bu ay Kur'an-ı Kerim ayıdır. Ramazan oruç ayıdır, bir de Kur'an-ı Kerim ayıdır. Lütfen Kur'an-ı Kerim'i iyi okuyun, mânâsını anlayın, mânâsını takip edin! Öğrendiğiniz mânâsına uyun. Yâni bu bir roman değil, bir hikâye değil.

"—Bir okuyalım bakalım da, ne olursa olsun..."

Öyle bir kitap değil bu. Ahkâmı icrâ edilsin, emirleri tutulsun, yasaklarından kaçınılsın diye Allah'ın indirdiği kelâm-ı ilâhîsi.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, Ramazanda oruç tutarken, gündüz nefisle cihad etmeyi düşünerek orucunuzu güzelce tutun! Geceyi de Kur'an-ı Kerim'le değerlendirin!

Tabii, kısmen bu topluca yapılıyor. Terâvihe gidiyoruz. Hocaefendiler terâvihte, Kur'an-ı Kerim'i namaz içinde okuyorlar; biz de onlara uyuyoruz. Bu emir kısmen tutulmuş oluyor. Bir miktar uykumuzu terâvih kılacağız diye feda ettiğimiz için, yine o oluyor. Tabii âşık-ı sâdıklar daha uzun boylu, daha çok okurlar, daha uzun kılarlar. Dayanıklılar, Kur'an-ı Kerim aşıklıları, hatim ile terâvih kıldırılan camileri ararlar, bulurlar. Kıyıda köşede küçük mesciddir. Çünkü herkes, ahâli oraya gelip de o namazı kılamaz.

Halbuki ne kadar fark eder? Hatimle kıldırılan namazla, öteki *Elemtere*'den aşağısıyla kıldırılan namazın farkı nedir yâni? İbadet ediyorsun; Kur'an-ı Kerim'i tanıyacaksın, kıraatini

öğreneceksin, hafızanı kuvvetlendireceksin, Kur'an bilgini tazeleyeceksin... Onun tadına doyum olur mu, kaçırılır mı?..

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, oruçla beraber Kur'an'a himmetiniz, gayretiniz, çalışmanız, bağlılığınız, sarılmanız, Kur'an ile meşguliyetiniz de artsın ki, oruç da, Kur'an-ı Kerim kıraati de şefaatçi olacaklar.

f. Kur'an'ı Kerim'i Güzel Okuyun!

Muhterem kardeşlerim, izah etmek lâzım: *Kur'an* fu'lâl vezninde masdardır, *karaa* fiilinin masdarıdır; yâni okumak demek. *Karaa–yakrau–kıraaten* ve *kur'ânen*. Yâni *kıraat* demek. Onun için, Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[39]

زَيِّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ (ط. حم. عب. ش. والدارمي ، حب. د.

[39] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.464, no:1468; Neseî, *Sünen*, c.II, s.179, no:1015, 1016; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.426, no:1342; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.283, no:18517; Dârimî, Sünen, c.II, s.565, no:3500; İbn-i Huzeyme, c.III, s.26, no:1556; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.25, no:749, 750; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.761, no:2098; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.100, no:738; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.177, no:7206; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.245, no:1686; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.484, no:4175; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.257, no:8737; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.386, no:2140; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.53, no:2254; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.348, no:1088; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.435, no:767; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.307, no:2077; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.197; Ukaylî, *Duafâ*, cIV, s.86, no:1641; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaş*k, c.XXXVIII, s.334, no:7514; Berâ ibn-i Àzib RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.245, no:1035; Ebû Seleme, babasından.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.139; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.177, no:567; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.209, no:1016; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.148, no:1939; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.353, no:11704; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.975, no:2766, 2767; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.424, no:1440; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.197, no:12921.

ن. ه. ع. وابن خزيمة ، روياني ، طب. في الصلوة ، ك. ق. ض.
عن البراء ؛ قط. طب. وأبو نصر ، وابن النجار عن ابن عباس
و أبي هريرة)

RE. 293/3 (*Zeyyinü'l-kur'âne bi-asvâtiküm*) "Kur'an'ı seslerinizle zînetlendiriniz!"

Kur'an-ı Kerim'in zînete ihtiyacı mı var? Elmas gibi, mücevher gibi Kur'an-ı Kerim'in ayrıca zînetlendirmeye ihtiyacı yok. Bu ne demek?.. (*Zeyyinü'l-kur'âne bi-asvâtiküm*), (*Zeyyinû kırâeteküm bi-asvâtiküm*) demek; yâni "Okuyuşunuzu, Kur'an okuyuşunuzu, kıraatinizi sesinizle süsleyiniz!" demek.

Yâni, düz okursanız, nutuk atar gibi okursanız; veya bilmem bir tiyatro oyununda kalın sesli bir adamın okuduğu gibi okursanız... Olmaz. Kur'an-ı Kerim böyle okunmayacak.

Kur'an-ı Kerim'in Peygamber Efendimiz'den âdab olarak, an'anevî olarak gelen okunuş şekli ile, hazin bir makam ile, dokunaklı bir şekilde, tatlı bir sesle, insanın tüylerin ürpertecek güzel nağmelerle; ama ciddî nağmelerle, şarkı gibi değil, ibadet olarak, tatlı sesle, makamlı okunacak.

وَرَتِّلْ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً (المزمل:٤)

(*Ve rettili'l-kur'âne tertîlâ*) [Kur'an'ı tane tane oku!] (Müzzemmil, 73/4) buyrulmuştur. Tertil ile okunacak, sesin güzelliği kıraatin içinde görülecek, uygulanacak.

İşte bu: "Kur'an da şefaat eder." demek de, kıraatiniz, yâni sizin Kur'an okuyuşunuz şefaatçi olacak. Tabii sonuç itibariyle Kur'an-ı Kerim'in kendisi de insanın karşısına mücessem olarak çıkıp: "Yâ Rab, bu şahıs beni kıraat etti, buna şefaat etmeme müsaade buyur da bir şefaat edeyim, lütfen sen de kabul buyur!" diyecek mânâsına da geliyor. Sonuç itibariyle ikisi de aynı kapıya çıkıyor.

g. Hepinizin Evi Kur'an Kursu Olsun!

Aziz ve sevgili kardeşlerim, Ramazanlarınız mübarek olsun! Beni de duadan unutmayın!.. Allah size de dünya ve ahiretin hayırlarını ihsan etsin... Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı sarılın, ahkâmına sımsıkı sarılın! Kur'an-ı Kerim'i hayatınıza rehber edin!..

Hepinizin evi Kur'an kursu olsun! Hepinizin evi Kur'an kursu olsun!.. Türkiye'de kaç tane müslüman evi varsa o kadar ev Kur'an kursu olsun, o kadar ev imam-hatip lisesi olsun!.. Her ev imam-hatip lisesi olsun!..

"—Nasıl olacak bu hocam?.."

Babalar, anneler, mücahid babalar, o sâliha anneler evlâtlarını dilerlerse öyle yetiştirirler. İmam-hatip okulundaki hocalardan daha güzel, daha şevkatli, daha heyecanlı yetiştirirler. Daha müttakî evlâtlar, dini için canını verecek daha hâlis, muhlis müslümanlar olarak yetiştirebilirler evlâtlarını...

Gayret edin ki, evlâtlarınızı cehennemden korumak sizin vazifenizdir. Onları iyi müslüman yetiştireceksiniz. Onlar da sizin gibi sâlih insanlar, müslümanlar olacak, ihlâslı müslümanlar olacak, Allah'ın sevgili kulları olacaklar. Onlar da sizinle beraber cennete girecekler.

Şimdi burada anlattılar: Bizim arkadaşlardan birisinin kızı Türkiye'ye gitmiş, başörtülü, müslüman, mütedeyyin... Çünkü dinimiz başın örtülmesini emrediyor. Bizim mezhebimize, âdetimize, töremize göre —bütün İslâm ülkelerinde, nereyi gezerseniz öyledir— başının örtülmesi, saçların görülmemesi lâzım! Çünkü saçlar zînettir. Çünkü Allah: "Zînetlerinizi örtün!" diyor. "Ancak mahreminize gösterin, yabancılara göstermeyin!" diyor. Onun için örtünmesi lâzım müslümanın...

Arkadaşımızın kızı gitmiş. Kaynanası demiş ki bir aracı vasıtasıyla:

"—İşte şuna rica etseniz de, lütfen başını açsa..." demiş.

Müslüman başını açar mı? Müslüman başını açar mı?.. Ben anlamıyorum, yâni baş açtırmaya çalışanları anlamıyorum. Başı örtenlere düşmanlık edenleri hiç anlamıyorum. 20. Yüzyıl'dan ne kadar uzakta, hiç mi medeniyet, insan hakları, din inanç hürriyeti hususunda diğer ülkelerdeki uygulamaları duymadılar?..

“—Söyleseniz de şu kız başını açsa..” demiş.

Şimdi babası bunu bana anlatırken diyor ki:

“—Halbuki onun annesi öyle dindar bir kadındı ki, öyle dindar bir kadındı ki, vefat ettiği zaman mahallenin hocası çok methetti: ‘Bu çok dindar, çok sàliha, çok cömert, çok hayırsever, çok kıymetli bir hacı teyzemizdi.’ diye anlattı.” diyor.

Bak, hacı teyze kızına kendi inancını aşılayıp, kızını kendisi gibi yetiştirememiş. Demek ki, ziyandayız.

Evlâtlarımızı kendimizden daha iyi yetiştirmemiz lâzım! Daha bilgili, daha görgülü, daha yüksek yetiştirmemiz lâzım!.. 21. Yüzyıl’a hazırlamamız lâzım! Hem çağdaş olması lâzım; hem ihlâslı, tertemiz, pırıl pırıl olması lâzım! Onları güzel yetiştirmek görevimiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri evlâtlarımızı güzel yetiştirmeyi nasib etsin... Bizim de güzel müslüman olmamızı nasib etsin... Hepimizi cennetiyle, cemâliyle taltif eylesin... Habîb-i Edîbine Firdevs-i A’lâsında komşu eylesin...

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llàhi ve berekâtühû, a*ziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!..

01. 01. 1999 - AVUSTRALYA

8. İ'TİKÂFIN ÖNEMİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri Ramazan ayının feyzinden, bereketinden, mânevî ikramlarından, ihsanlarından cümlenizi istifade eden, Ramazandan faydalanan, yararlanan, Ramazanda kazanan kullarından eylesin... Mahrum kalan kullarından eylemesin...

a. Ramazan'ın Son On Günü

Bugünden itibaren Ramazan'ın son on gününe giriyoruz. Araplar ayları kendi adetlerine göre ayı üç bölüme ayırırlar. Birinci on günlük bölüm, ikinci on günlük bölüm, üçüncü on günlük bölüm diye... Ay 29 çekip, en son bölümü 9 gün olsa bile, onun adı gene *aşrü'l-evâhir*'dir, yâni son on gündür.

Şimdi Ramazan'ın el-aşrü'l-evâhirine, son on gününe giriyoruz. Başı geçti, ortası geçti, sonuncu on güne giriyoruz. Bu çok önemli... Çünkü biliyorsunuz senenin ayları içinde Üç Aylar'ın çok önemi var. Receb, Şa'ban, Ramazan üç mübarek ay, bunların çok önemi var. Bu Üç Aylar'ın içinde Ramazan'ın daha büyük önemi var. Çünkü Peygamber SAS Efendimiz:[40]

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ ، وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ (طس. هب. حل. كر. والديلمي عن أنس)

---

[40] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.259, no:2346; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.189, no:3939; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.375, no:3815; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.269; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6494; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXX, s.57; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.485, no:1985; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.161, no:309; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.138, no:18049; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.211, no:554; RE. 532/10; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXIII, s.24, no:35704, 36125.

(*Allàhümme bârik lenâ fî recebe ve şa'bân, ve belliğnâ ramadàn*) "Yâ Rabbi, bize Receb ayını mübarek eyle, Şa'ban ayını mübarek eyle, bereketli eyle; ve bizi sağlıkla, afiyetle, saadetle, selâmetle Ramazan ayına ulaştır, eriştir!" diye dua ederdi.

Demek ki, Ramazan daha önemli, ulaşılması gereken ana hedef olmuş oluyor.

Ramazan'ın son on günü de, Ramazan'ın daha önemli kısmıdır. (*El-aşrü'l-evâhir min şehri ramadàn*) Ramazan ayından son on gün çok önemlidir. Şimdi o son on gününe, bu cumadan sonra giriyoruz. Daha doğrusu, bu cuma gününün ikindisi ile orta on gün bitiyor, akşam ezanıyla beraber son on gün başlıyor.

Bu son on gün fevkalâde önemlidir. Peygamber SAS Efendimiz, kendisi Allah'ın en sevgili kulu, en büyük iltifatlara, mükâfâtlara, makamlara nâil olmuş kulu olduğu halde, Üç Aylar gelince halini değiştirir ibadetlerini arttırırdı. Ama Ramazan'ın son on günü gelince, daha da gayrete gelirdi; hattâ yatağına girmezdi mübarek Peygamber SAS Efendimiz. Onunla ilgili bir iki hadis-i şerifi önce okumak istiyorum.

Ahmed ibn-i Hanbel'in, İmam Müslim'in, İmam Tirmizî'nin, İmam İbn-i Mâce'nin, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in mübarek kızı, Peygamber Efendimiz'in mübarek genç zevcesi Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz'den rivayet ettiklerine göre, Peygamber SAS Efendimiz Ramazan'ın son on gününde, ibadete düşkünlüğünü arttırırdı:[41]

كَانَ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ، مَا لاَ يَجْتَهِدُ فِي غَيْرِهَا

[41] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.832, no:1175; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.161, no:796; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.562, no:1767; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.255, no:26231; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.342, no:2215;İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.252, no:8691; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.319, no:3657; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.313, no:8344; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.270, no:3390; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.254, no:3055; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.310; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.153, no:18092; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXX, s.144, no:43356.

(حم. م. ت. ه. عن عائشة)

RE. 551/13 (*Kâne yectehidü fi'l-aşri'l-evâhiri, mâ lâ yectehidü fî gayrihâ.*) "Ramazan'ın son on günü girdiği zaman, başka zamanlarda yapmadığı miktar ve ölçüde, ibadet ve tâatini daha da arttırırdı."

Mübarek zâten Allah'ın en sevgili kulu, Makàm-ı Mahmud'un sahibi, Seyyidü'l-evvelîne ve'l-âhirîn, insanların, kâinatın serveri, peygamberlerin önderi... Ona rağmen aşk ile, şevk ile, muhabbetullah ile, şevkullah ile böyle Ramazan'ın son on gününde çalışırdı.

b. Peygamberimiz'in Ailesini Uyarması

Yine Buhàrî'nin, Müslim'in, Ebû Dâvud ve Neseî'nin —ki bunlar *Sıhah-ı Sitte*'nin sahiplerinden dört tanesi— Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz'den rivayet ettiği bir başka sahih hadis-i şerifi okuyalım:[42]

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ ، وَأَحْيَا لَيْلَهُ ، وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ

(خ. م. د. ن. ه. عن عائشة)

RE. 533/2 (*Kâne izâ dehale'l-aşru şedde mi'zerahû, ve ahyâ leylehû, ve eykaza ehlehû.*)

Hazret-i Aişe Vâlidemiz buyurmuş ki:

"Ramazan'ın son on günü geldiği zaman, (*şedde mi'zerahû*) artık Peygamber Efendimiz gayretini çok daha da fazla arttırırdı."

---

[42] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.711, no:1920; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.832, no:1174; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.437, no:1376; Neseî, *Sünen*, c.III, s.217, no:1639; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.562, no:1768; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.40, no:24177; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.223, no:3437; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.313, no:8343; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.III, s.805, no1440; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.153, no:18090; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXX, s.13, no:43004.

Sanki böyle çok mühim iş yapacak, çok çalışacak insanın eteklerini toplayıp, paçalarını sıvadığı gibi, kollarını sıvadığı gibi bir ifade bu, (*şedde mi'zerahû*) demek. Büyük bir gayrete gelirdi. Zâten her günü, gecesi ibadetle geçtiği halde, artık müstesnâ bir şekilde i'tikâfa yönelirdi.

(*Ve ahyâ leylehû*) "Gecesini ihyâ ederdi. Yâni geceleyin uyku uyumaz; namaz kılarak, ibadet ve niyazda bulunarak zamanını geçirirdi." İki...

Üçüncü cümlesi: (*Ve eykaza ehlehû.*) "Ailesi efradını da uykudan uyandırırdı. 'Hadi bakalım, siz de bu sevaplardan istifade edin, siz de kaçırmayın bu güzel imkânları; siz de çalışın, çabalayın!' diyerek ailesi efradını da kaldırırdı."

Tabii, burada bizim için ibretler olduğundan dolayı söylüyorum. Bizim de hanımımızı, çoluk çocuğumuzu böylece kaldırmamız gerektiği, onun sünnet olduğu anlaşılıyor. Hattâ biliyorsunuz, gece ibadetine kalkmakta insan, uykusu olduğu için kendisi zorlanabilir; yardım ederlerse, müteşekkir olur yardım eden kimseye...

Kalkamazsa eşi, efendisi yüzüne şaka olarak, "Haydi uyan bakalım!" diye su serpiverecek. Hanım kalktı da, sahur yemeklerini yaptı vs. Erkek çok yorgun, kalkamıyor. Erkeği kaldırmak için de hanım yüzüne su serpiverecek, bir latîfe olsun ve uyansın diye... Bu gece ibadetine kalkma konusunda hadis-i şerifler var.

Gece ibadeti zaten güzel! Senenin hangi zamanında olursa olsun, geceleyin ibadete kalkmak güzel bir şey...

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ، خَيْرٌ مِنَ الدُّنيَا وَمَا فِيهَا.

(***Rek'atâni mine'l-leyl***) "Geceleyin iki rekât namaz, (*hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) dünyadan da, dünyanın içindeki her türlü maddî zenginlikten de, imkândan da daha iyidir, daha hayırlıdır." diye Peygamber Efendimiz zâten söylüyor.

Gece çok güzel! Hele gecenin sonu, seher vakti denilen imsaktan önceki zamanı, çok daha önemli ve kıymetli... Zâten o zamanlar Peygamber Efendimiz teheccüd namazına kalkardı,

ashàb-ı kirâm kalkardı. Evliyâullah kalkmışlardır, hep bu vazifeleri yapa gelmişlerdir.

Hele Ramazan'ın son on günü gelince, Peygamber Efendimiz yatağına girmezdi. Bir...

"—İbadet kişisel bir şey de, kimseye karışmamak lâzım, sessiz sedasız ibadet etmek lâzım! Zâten geceleyin de herkes uykuda oluyor, kimse görmeden yapılıyor bu ibadet..."

Öyle ama, Peygamber Efendimiz ailesini de kaldırırdı. Ailesi efradına da acıdığı için, onları da sevdiği için, onlar mahrum kalmasın diye, onları da kaldırırdı. Bu da önemli, buna da dikkat etmenizi istiyorum. Demek ki çoluk çocuğunuzu alıştıracaksınız ibadete... Hele gece ibadetine...

Hocamızın kız kardeşi, rahmetli halamız anlatmıştı. Ben de size birkaç sefer nakletmiştim, hatırlarsınız. Medine-i Münevvere'de iken, geceleyin teheccüd ezanı okunuyormuş; evin genç gelini beşikte olan çocuğu gitmiş, kaldırmış. Hala da demiş ki:

"—Niye uyandırıyorsun küçük çocuğu?.."

"—E ezan okunuyor!"

"—Olsun, küçük çocuk, daha bebek, uyuyor mışıl mışıl... O kaldırılır mı?.."

"—Ben onu kaldırmazsam, efendim kızar." demiş.

Neden kızıyor efendisi?.. Çocuk o vakitte uyumamaya alışacak, bedeni de alışacak. Yâni o saatte uyanacak.

İnsanoğlu her şeye alışır. Bakın, kutuplarda da yaşıyor, Ekvator'da da yaşıyor. En soğuk yerlerde de yaşıyor, en sıcak yerlerde de yaşıyor. Her şeye alışır insanoğlu...

Geceleyin kalkmağa alışırsa, gecenin o vakti çok kıymetlidir, kalkar ve sevabı kazanır. Kalkmazsa, feyizler, bereketler, sevaplar geceleyin dağıtıldığı için, pazar kalkar, ortada çör çöp kalır. Alan alır, kazanan kazanır. O da kalkar ama, iş işten geçmiş olur. İş işten geçtikten sonra, kalkmanın ne kıymeti var?..

Sabah namazından önce, teheccüde kalkardı sahabe-i kirâm... İşte Peygamber Efendimiz de bu son on günde, böyle eşini, ailesini, çoluk çocuğunu da kaldırırdı. Bunu öğrenmiş olduk. Biz

de inşâallah çoluk çocuğumuzla, aşk ile, şevk ile, aile boyu tatlı ibadetler ederiz.

c. Peygamberimiz'in İ'tikâfa Girmesi

Sonra bir adet-i seniyyesi daha vardı Peygamber SAS Efendimiz'in... Enes RA'dan Hanbelî mezhebinin imamı ve aynı zamanda büyük alim olan, Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmiş:[43]

كَانَ إِذَا كَانَ مُقِيمًا ، اِعْتَكَفَ الْعَشْرَ الْأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ ؛ وَإِذَا سَافَرَ ، اِعْتَكَفَ مِنَ الْعَامِ الْمُقْبِلِ عِشْرِينَ (حم. عن أنس)

RE. 539/9 (*Kâne izâ kâne mukîmen*) "Peygamber Efendimiz seferde olmadığı zaman, Medine-i Münevvere'de bulunduğu zaman, mukîm halinde, ikàmet halinde bulunduğu zaman; (*i'tekefe'l-aşre'l-evâhira min ramadàn*) Ramazan'ın son on gününde i'tikâfa girerdi."

Biliyorsunuz, Medine-i Münevvere'ye gitmiş olanlar çok iyi hatırlayacaklar, Peygamber Efendimiz'in odaları, hücre-i saadeti mescide bitişikti. Türbesi zâten vefat ettiği odasıdır. O kadar yakın olduğu halde eve gitmezdi, evi bırakırdı Peygamber Efendimiz, camiye giderdi. Camide yatar kalkardı, camide i'tikâf ederdi. Yâni, ailesinden de ayrılmış oluyor. Artık tamâmen kendisini, zamanını Cenâb-ı Rabbü'l-İzzet'in ibadet ve taatine tahsis etmiş oluyor. Mukim olduğu zaman böyle yapardı.

(*Ve izâ sâfera*) "Ama bir yolculuk, bir savaş, bir cihad, bir iş dolayısıyla müsaferet halindeyse, sefer halindeyse, o Ramazan'ın son on gününde yapamamışsa i'tikâfı; (*i'tekefe mine'l-àmi'l-mukbili ışrîn*) öndeki senede, gelen senede Ramazan geldiği zaman, bu sefer on gün değil yirmi gün i'tikâf yapardı."

---

[43] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.104, no:12036; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.314, no:8348; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.153, no:18091.

Tabii yirmi gün yapması, demek ki ötekisini kendisine bir vazife biliyor. O zaman sefer dolayısıyla yapamadığından, şimdi onu telâfi etmek için yirmi gün yapıyor demek. Buradan da anlıyoruz ki, i'tikâf icab ederse daha fazla olabilir.

Biliyorsunuz i'tikâf on günlük büyük bir ibadettir. Ama ondan büyük bir ibadet daha var, o da *halvet*... *Halvet* de kırk gündür. *Erbaîn* deniliyor kırk gün olduğundan dolayı... Kur'an-ı Kerim'de de işaretleri var. Mûsâ AS Tur Dağı'na çıkmış, otuz gün kalmış. On gün daha eklemiş, kırk gün olmuş.

Halvet, insanın eğitimi için, mânevî terbiyesi, gelişmesi, makàmâta ermesi, nefsini ıslah etmesi için en uzun boylu ibadet odur. Kırk gün halvet... E onu yapamayan, hiç olmazsa Ramazan'ın son on gününde bu i'tikâfları yapmalı... Belki bu on günler, on günler birikince kırk da eder, daha fazla da edebilir.

Peygamber SAS Efendimiz, her yıl bu i'tikâfı yapmış. Bir keresinde mescide gelmiş bakmış ki, mescidin içinde özel bölmeler yapılmış, çadırcıklar kurulmuş.

"—Bunlar ne?" demiş.

Hanımlarının da i'tikâfa girdiğini öğrenmiş. O zaman, kadın erkek aynı mescidde karma bir şekilde yapmak istemediği için; zâten bu i'tikâf ibadeti kadının erkekten, erkeğin kadından gece de ayrı olarak ibadet etmesi için olduğundan, o zaman yapmamış ve Şevval ayında telâfi etmiş. Yâni, Ramazan Bayramı'ndan sonra o i'tikâfını yapmış. Hanımlar o sene mescidin içinde i'tikâf etmişler.

Hanımların i'tikâf yeri nedir?.. Evlerinin bir odasıdır. Evin sakin bir odasını kendilerine mescid edinirler, orada ibadet ve taat ederler.

Ankara'da çok sevdiğimiz bir tanıdığımız vardı. Zengin, imkânları da var... Tabii herkesin imkânı olmayabiliyor. Güzel bir odasını kendisine mescid yapmış. Seccadesi, kıblesi, Kur'an-ı Kerimleri, dînî kitapları... İnsan içeriye girdiği zaman, rahat ve huzur içinde mânevî bir aleme dalıp gidiyor.

Hanımlar evlerinde i'tikâf eder. Erkekler cuma namazı kılınan bir mescidde i'tikâf ederlerse, cuma günü çıkmak zorunda

kalmazlar. Ama mahalle mescidinde de, imam olan, müezzin olan her mescidde i'tikâf yapılabilir, caizdir.

İ'tikâfın en güzeli Mekke-i Mükerreme'de Mescid-i Haram'da, Medine-i Münevvere'de Peygamber SAS Efendimiz'in Mescid-i Saadet'inde olanıdır. Mescid-i Saadet'te bir namaz, başka yerin bin namazına bedel... Mescid-i Haram'da, Kâbe'nin olduğu mescidde kılınan bir namaz, başka yerdekinden yüz bin misli...

Hocamız da ömrünün ahirinde Mekke-i Mükerreme'de Mescid-i Haram'da kırk gün halvet yapmıştı. Bu ne demektir?.. Yüz bin halvet yapmış gibi, Allah büyük mükâfâtlar ihsan etmiştir diye, insan ne kadar imreniyor.

Allah hepimize güzel ibadetler yapmayı nasîb eylesin...

d. Kadir Gecesi

Demek ki sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! İnsanın Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne aşkını, şevkini, kulluğunu, duygularını, niyazlarını sunmak için, onunla baş başa kalmanın gittikçe yoğunlaştığı mevsim Üç Aylar, Üç Aylar'ın sonu Ramazan, Ramazan'ın sonu son on gün...

Tabii bu son on günde bir başka incelik, özellik daha var. Her zaman i'tikâf yapılabilir, senenin her zamanında, Receb'de, Şa'ban'da da yapılabilir ama, Ramazan'ın son gününde i'tikâf yapmanın ayrı bir önemi var. Selman RA anlatıyor:

Ramazan yaklaştığı zaman, Peygamber SAS Efendimiz çıktı minbere, hutbe irad etti:[44]

يَا أَيُّهَا النَّاسِ ! قَدْ أَظَلَّكُمْ شَهْرٌ عَظِيمٌ مُبَارَكٌ ، شَهْرٌ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (خز. هب. عن سلمان)

[44] İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.191, no:1887; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.305, no:3608; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.I, s.412, no:321; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.293; Selman-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.757, no:23714.

TT. 2/430 (*Yâ eyyühe'n-nâs! Kad ezallekûm şehrun azîmün mübârekün*) "Büyük bir ayın gölgesi üzerinize düşmek üzere; Ramazan ayı geliyor, mübarek ay geliyor. Bu muazzam bir aydır. (*Şehrun fîhi leyletün hayrun min elfi şehr*) İçinde bir gece vardır ki, bin aydan daha hayırlıdır." Yâni bin ay, seksen üç sene ediyor. Bir ömre bedel, bir ömre değer bir gece, yâni Kadir Gecesi... Kur'an-ı Kerim'de de Kadir Sûresi'nde işaret edilmiş, aynen öyledir.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (القدر:٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehrin*) [Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.] (Kadir, 97/3) diye ayetle kesin olarak sabit.

Bazıları derler ki:

"—Böyle ibadetlere fazla sevapları söyleyen hadisler, biraz şevk ve ibadet aşkı artsın diye ortaya atılmış olabilir."

Öyle değil! Bak, sahih olarak Kur'an'da da var, hadis-i şerifte de var.

Şimdi bu, içinde Kadir Gecesi olduğundan; Peygamber SAS de, Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın son on gününde, özellikle 21, 23, 25, 27 gibi tek günlerde aranmasını tavsiye buyurduğundan, bu son on günde i'tikâfa giren, Kadir Gecesi'ni de i'tikâfta yakalamış oluyor. O da çok güzel tabii...

Fakat biliyorsunuz, duyuyorsunuz, beldelerden beldelere ihtilaf oluyor, bir gün önce, bir gün sonra Ramazan olabiliyor. Hangi gün 27'siydi, hangi gün 26'sıydı, o bile bazen yanlış bir hesapla, veyahut o beldenin kararına göre öteki beldeden farklı oluyor. Birisinin isabetli, birisinin isabetsiz olma durumu var. Onun için işin en iyisi işi sağlama bağlamak, son on gününde ibadet etmek.

Şimdi aziz ve sevgili kardeşlerim, bazı insanlar bilemezler. Cenâb-ı Mevlâ ile kulluğunu nasıl yapacak; niyazını, münâcaatını, yakarışını, yalvarmasını, kulluğunu nasıl yapacak, birçokları bunu bilmez. İslâm bunu öğretiyor. Yâni aşık-ı sàdıkları yetiştiren bir din İslâm... Yunus Emre'den, Mevlânâ'dan, Eşrefoğlu Rûmî'den, ilâhîlerinden bildiğimiz o aşk, o muhabbetullah; işte İslâm onu kazandırıyor.

O güzel aşk u şevk, Allah'la bir olmak, tenhalarda Cenâb-ı Mevlâ'yı, Vâcibü'l-Vücud Hazretleri'ni, her yerde hàzır ve nâzır olan Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin varlığını hissedip, ona yakından ibadet ederek, gözyaşları dökerek güzel kulluk etmek; işte bu i'tikâf onun bir vesilesidir.

Onun için i'tikâfı size hatırlatacak bir konuşma yapmak istedim. Bir de i'tikâfın sevabıyla ilgili iki hadis-i şerif daha okuyarak, hadis-i şeriflerimi beşe tamamlamak istiyorum.

e. İ'tikâfın Sevabı

Taberânî'nin Ali ibn-i Hüseyin'in babasından, yâni Hazret-i Hüseyin Efendimiz'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[45]

---

[45] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.128, no:2888; Hz. Hüseyin RA'dan.

اعْتِكافُ عَشْرٍ في رَمَضانَ كَحَجَّتَيْنِ وعُمْرَتَيْنِ (طب. عن علي بن حسين عن أبيه)

RE. 74/1 (*İ'tikâfü aşrin fî ramedàn*) "Ramazanın son on gününde i'tikâf etmek, (*kehacceteyni ve umreteyn*) iki hac ve iki umre yapmak kadar sevaplıdır."

Eh hacca gidemeyenler, parası olmayanlar, izin alamayanlar, işi müsait olmayanlar, bakın işte çeşitli imkânlar var! Cenâb-ı Hak garibanları, fukarayı da nasıl sevaplara eriştirecek yolları nasîb etmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri onlardan faydalanmayı bilip, faydalanmayı nasîb eylesin...

Nihayet sonuncu bir hadis-i şerifi, İbn-i Abbas RA rivayet etmiş Peygamber SAS Efendimiz'den.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.864, no:24008; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.404, no:5025.

Bu hadis-i şerifin mübarek metni şöyle:[46]

الْمُعْتَكِفُ يَعْكُفُ الذُّنُوبَ ، وَيُجْرٰى لَهُ مِنَ الأَجْرِ كَأَجْرِ عَامِلِ الحَسَنَاتِ كُلِّهَا (ه. هب عن ابن عباس)

RE. 236/10 (*El-mu'tekifü ya'küfü'z-zünûbe, ve yücrâ lehû mine'l-ecri keecri àmili'l-hasenâti küllihâ.*)

Biliyorsunuz, *mu'tekif*, i'tikâf yapan kimse demek. *Akif* de denilir. Hani Mehmed Akif Ersoy var ya, İstiklâl Marşımızın ibarelerini yazan millî şairimiz, Allah rahmet eylesin, Mehmed Akif... *Akif* ne demek?.. İ'tikâf eden, yâni çok ibadet eden, kendisini belirli zamanlarda mescide tahsis edip, vaktini zamanını ibadete tahsis edip, mescidde kalıp, yatıp kalkıp Cenâb-ı Hakka ibadet eyleyen kimse demek... *Akif* de aynı mânâya, *mu'tekif* de aynı mânâya.

(*El-mu'tekifü*) "İ'tikâf yapan kimse, (*ya'küfü'z-zünûb*) günahlarını durdurur." *A'kefe-ya'küfü*; durdurmak demek. Yâni günahları afv ü mağfiret olur, günahların işi biter mânâsına.

Bir de insan i'tikâf ettiği zaman günahlardan uzak kalmış oluyor. Mescid Allah'ın kalesi, mânevî bir kale; orada şeytanın çeşitli aldatmaları ihtimali az oluyor gibi ama, o düz bir mânâ olur. Zâten günah işleyen, kendisini tutmasını bilmezse, mescidde de gıybet eder, dedi-kodu eder, başka şeyler yapar, başkasını ayıplar, yine günaha girebilir. Günah her yerde tehlike olarak mevcut...

Günahlarını affettirir, günahlarını durdurmuş olur, sildirmiş olur, men etmiş olur; günahlar artık hesaba girmez. Yâni, günahlarından temizleniyor mu'tekif. Bir...

---

[46] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.567, no:1781; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.424, no:3964; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.866, no:24012; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.183, no:24617.

(*Ve yücrâ lehû mine'l-ecr*) "Onun sevabı nasıl verilir? Ecirden ona ne gibi sevaplar kaydolunur, yazılır, akıtılır?.. (*Keecri àmili'l-hasenâti küllihâ.*) Bütün iyi amelleri, hasenâtın hepsini icrâ eden, îfâ eden kimse ne sevaplar alıyorsa, o sevapları alır."

Tabii, şöyle hasenâtın çeşitlerini düşünelim: Hasenât nedir?.. Namazdır. Namaz var i'tikâfta... Oruçtur. Oruç var i'tikâfta... Zikirdir. Zikir var i'tikâfta... Cihaddır. Nefisle cihad orucun içinde mevcut... Dua, tazarru ibadetin özü; tefekkür ibadetin özü; sükût ibadetin kaynağı sebebi, kendisi de ibadet... Hakîkaten her şey var. Allah da hepsinin mükâfatını kat kat fazla veriyor.

Biliyorsunuz, Ramazan'da mükâfat kat kat fazla veriliyor. Hattâ bir insan tahakkuk etmiş olan zekâtını Ramazan'da da verebilir, Şevval'de de verebilir, Receb'de, Şa'ban'da da verebilir ama; Ramazan'da verdiği zaman, en aşağı yetmiş kat daha fazla sevap oluyor. Onun için, zekâtları da vermeyi bu arada hatırlatmış oluverelim.

Demek ki i'tikâf eden kimsenin günahları silinir. Bir de ecri, bütün iyilikleri yapmış insanın ecri gibi olur. Öyle ecirler, sevaplar ona akıtılır, sevap hazinesi zenginleşir. Defterine bu güzel sevaplar yazılır demek oluyor.

f. Dinimizin Kıymetini Bilelim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri dinimizin kıymetini, önemini, ne kadar güzel bir din olduğunu bilmeyi nasîb etsin... Mücevherin kıymetini kuyumcu bilir. Çocuk, eline elmas versen atar, kıymetini bilmez. Belki bir saplı şekere, yalamalı şekere tercih eder. "Şunu ver bana, ben de sana şeker vereyim!" dese, en kıymetli mücevheratı verir. Çünkü kıymetini bilmez.

Önce güzel şeyin kıymetini bilmek lâzım! İslâm en güzel din... En güzel ibadetler var, en mantıklı ibadetler var... Alem onun için müslüman oluyor, İslâm'ı bunun için öğüyor, methediyor. İslâm'ın kıymetini bilelim! Kur'an-ı Kerim'in önemini, kıymetini bilelim!

Hayatın kıymetini bilelim! Çünkü hayat bir fırsattır. Allah'ın rızasını kazanmak için çalışacak insan... Bu fırsatlar değerlendirilmez kaçarsa, bir daha ele geçmez. Ahirette cezayı çekecek insanlar, "Keşke dünyaya tekrar döndürülsek, o zaman iyi

kul olacağız!" diyecekler ama, geri dönmek yok... Geri dönüşü olmayan bir yol bu yol...

O bakımdan aziz ve sevgili kardeşlerim, hayatın da kıymetini bilmek lâzım, İslâm'ın da kıymetini bilmek lâzım! Hayatın değerlenmesi, hayatı İslâm'ca, müslümanca yaşadığı zaman oluyor. Onun için güzelce, müslümanca yaşamaya gayret edelim!

Kur'an-ı Kerim'i okuyalım! Mânasını okuyalım, okutalım! Çoluk çocuğumuzu hafız yetiştirelim! Onların da başına, kendimizin de başına taç giydirmiş oluruz, nurdan taçlarla taçlanmış oluruz.

Kur'an-ı Kerim'in ahkâmını öğrenince, ahkâmını da uygulayalım! Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullarına emirleri, yasakları, dünyanın ve ahiretin saadetinin anahtarı, hepsi onun içinde... Şeriatın ahkâmı da onda, her şey Kur'an-ı Kerim'de... Kur'an'ı öğrenelim, ilmihali öğrenelim!..

Şimdi bazı kardeşlerim soruyorlar:

"—İ'tikâfta ne yapalım?.."

İ'tikâftaki insanların durumuna göre söylemek lâzım söylenecek tavsiyeleri ama, durumuna bakıyorum, diyorum ki:

"—Mecmaü'l-Âdâb'ı okuyacaksın! On güne böleceksin, her gün bir bölümünü okuyarak hızlı hızlı bir kere *Mecmaü'l-Âdâb*'ı tamamlayacaksın!" diyorum.

Neden?.. *Mecmaü'l-Âdâb*'da, hadis ve sünnet-i seniyyeye göre bir şeyi nasıl yapmanın gerektiğine dair çok güzel bilgiler var; öğrensinler. Onları öğrenmeden yalan yanlış işler yapıyor insanlar; sevap yapacağız derken, günaha giriyorlar.

O bakımdan her şeyin başı ilim... İlim öğrenirse, ilmine göre de amel ederse, çok mükâfât kazanır. İlim öğrenmezse, kaş yapayım derken göz çıkarıp, işleri berbat edebilir; kendisi de sevap almaz. Hattâ oruç tutar; akşama kadar aç kalmaktan başka eline bir şey geçmez. Gece ibadete kalkar, uykusuz kalmaktan başka eline bir şey geçmez. Onun için her şeyin usûlünü, ilmini güzelce öğrenmek ve çoluk çocuğumuza öğretmek lâzım!

Çoluk çocuğumuzu da namaza, niyaza ibadete kaldırmak, iştirak ettirmek, alıştırmak lâzım! Eğitim olmazsa, alıştırma olmazsa kötü şeylere alışıyor. Sonra bu alışılan kötü şeyler de

ikinci bir tabiat haline geliyor, huy haline geliyor insanda... Eskiden öyle değildi, öyle alışınca, o da bir ikinci tabiat oluyor. Ondan artık vaz geçmiyor.

Tabii, kötü huylara alışmışsa, Allah da onun cezası olarak kalbini mühürlüyor, kulağını mühürlüyor; gerçekleri duymaz oluyor, idrak etmez oluyor, anlamaz oluyor. Anlayışsız, idraksiz bir kimse oluyor. Dünyası ahireti de mahvoluyor.

Aynı şekilde iyi işlere alıştığı zaman da, mütmainne oluyor, artık istikrarlı bir müslüman oluyor. Hiç iyilikten dönmeyen, her yerde, her zaman iyilik yapan bir insan durumuna geliyor.

O bakımdan, kendimizi mütmainne, istikrarlı insan durumuna getirmeye çalışalım! Allah-u Teàlâ Hazretleri yardımcımız olsun... Tevfikini refîk etsin, lütfeylesin... Hakkı hak olarak görüp ona uymayı, bâtılı bâtıl olarak görüp ondan sakınıp korunmayı nasîb eylesin...

Hülâsası işin: Bu fânî dünya hayatı, imtihan alemi sona erdiği zaman; ecel gelip, vâde yetip insan ahirete göçtüğü zaman, Rabbimiz cümlemizi iman ile ahirete göçenlerden eylesin... Rızasına erenlerden eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

08. 01. 1999 - AVUSTRALYA

9. İSLÂM'A HİZMET EDELİM!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Akra dinleyicileri!

Ramazan'ın, mübarek ayın sonlarına doğru yaklaştık. Kadir Gecesi'ni dün kutladı Türkiye'deki kardeşlerimiz. Allah ibadetlerini makbul eylesin ve nice nice kandillere, mübarek gecelere, Kadir gecelerine, bayramlara eriştirsin...

Benim bu konuşmamda, dinleyicilere on hususu hatırlatma niyetim var. Şu on maddeyi zikretmek ve hatırlatmak istiyorum sevgili dinleyenlere:

a. Ramazan'da Zekât ve Fıtra

1. Zekâtlarını Ramazan ayı çıkmadan vermeye gayret etsinler!

Zekât tabii, malın üzerinden bir sene geçtikten sonra tahakkuk ediyor ama, her sene zekât veren insan, artık onun belli bir zamanını tesbit etmiştir. Meselâ sene sonunda, dükkânlarda sayım yapılıp bütçe çıkartıldığı gibi, kâr zarar ölçüldüğü gibi... Her sene zekât verdiği için, Ramazan'da zekât vermeye niyetlendiyse, ki ben onu tavsiye ederim; o zaman Ramazan'dan Ramazan'a kârlarını, alacaklarını, borçlarını hesaplar, birbirinden çıkartır, zekât terettüb eden miktarının zekâtını verir.

Niye Ramazan'da zekât vermeyi hatırlatıyorum?.. Çünkü aynı zekâtı Ramazan'da verirse sevabı fazla, Ramazan'dan sonra verirse sevabı az... Bir rivayete göre, Ramazan'da verdiğinin sevabı yetmiş kat fazla... Çünkü, (*yudàafu fîhe'l-hasenât*) Ramazan ayında yapılan iyiliklerin mükâfâtları kat kat veriliyor.

Onun için, bir kere zekât verecek zenginliğe sahip kardeşlerimin Ramazan çıkmadan zekâtlarını ayarlayıp, fakirlere vermelerini tavsiye ederim. Yurt içinde olabilir. Bizim vakıflarımızla, Hakyol Vakfımız ve İlksav Vakfımızla irtibata geçerlerse, onlar Kuzey Irak'ta, Kafkasya'da, Kafkasya'da, Balkanlar'da, Bosna'da, Makedonya'da, Kosova'da fakir kimseleri tanıyıp oraya ulaştırmak için yardımcı olabilirler.

2. Biliyorsunuz, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu güzel ayın sonunda fukarayı da, yoksulları da düşünmemizi bir kurala bağlamış; *fıtra* veya *sadaka-i fıtr* denilen bir para veriliyor fakirlere... Bu, bayram namazından çıkmadan, camiden dağılmadan önce fakirin eline geçsin deniliyor.

Tabii o bayram gününde, o telaşla camide ben fıtra vereceğim diye etrafına baktığı zaman, bu işin tüccarları olacak orda... Asıl yerine belki ulaşmayacak fıtra...O bakımdan, alimlerimiz kitaplara yazmışlardır. Fıtra bayramdan önceki günlerde de verilebilir. Onun için fıtralarınızı da hazırlayın, fakirlere verin!

Biliyorsunuz fıtralar ancak özel kişilere verilir, tüzel kişilere verilmez. Zekât ve fıtrada temlik şartı vardır. Yâni, "Al kardeşim, bunu ben sana veriyorum." denildiği zaman, alabilecek bir kişilik olması lâzım. Yâni insana, fakire vermek lâzım!

Fıtrayı da vermenizi hatırlatıyorum.

3. Hatırlatmak istediğim nokta: Kadir Gecesi'ni kutladık ama, önümüzdeki geceler de yine değerli... Bir rivayete göre 29. gece de Kadir Gecesi olabilir diyor Peygamber Efendimiz. Ayrıca arafe gecesi de çok sevaplı bir gece... Sene içinde ihyâsı düşünülen, içinde ibadet etmek gereken, kaçırılmaması gereken gecelerden birisi de, Ramazan Bayramı'nın arafe gecesidir.

Artık oruç bitti, teravih bitti, ertesi gün bayram ama, o gece çok sevaplı, çok feyizli bir gecedir. O geceyi de ihyâ etmeyi, hayırla geçirmeyi, ibadetle geçirmeyi ihmal etmesinler diye, onu da hatırlatmak istiyorum.

b. Güzel Alışkanlıkları Sürdürelim!

4. Üzerine bastırarak söylemek istediğim dördüncü nokta; müslümanlar olarak Ramazan'da bir eğitim gördük, takvâ eğitimi gördük, bir ihlâs eğitimi gördük. Burada kazandığımız güzel huyları, güzel ibadet alışkanlıklarımızı, yatma-kalkma alışkanlıklarımızı, Ramazan'dan sonra da devam ettirmeliyiz. Çünkü Allah'ın en çok sevdiği ibadetlerdir. Az da olsa, istikrarlı ve devamlı ibadet etmek makbuldür. Bir tarlayı bir sürmek, bir yapıp bir terk etmek makbul değildir.

Onun için Ramazan'ın havasını, güzelliklerini Ramazan'dan sonra kaybetmemek lâzım! Zâten Peygamber Efendimiz de, bunu sağlayacak bazı şeyleri bize tavsiye buyurmuş.

Meselâ, Bayram'dan sonra *altı gün Şevval orucu* var. Demek ki, oruçla ilgimizi kısmen tekrar canlandıracağız. O altı gün —*sitte-i şevval* deniliyor— Şevval orucunu tutun! Sonra kamerî ayların, Arabî ayların on üç, on dört, on beşinde *eyyâm-ı biyz* oruçları vardır. Peygamber Efendimiz hiç bırakmamış. Onu da duvar takviminize işaretleyin, ailece o günleri de oruçlu geçirin!

Haftanın *pazartesi ve perşembe* günlerini ekseriyetle Peygamber Efendimiz oruçlu geçirirlerdi, o da bir sünnettir, sevaptır. Pazartesi perşembe oruçlarına da alışın! Görüyorsunuz, oruç tuttuğu zaman insan, hem sevap kazanıyor, hem sıhhat kazanıyor; hem de sindirim teşkilatı, midesi, karaciğeri biraz dinlenmiş, rahat etmiş oluyor. Bütün sene çalışan cihazlar bunlar.

5. Bu oruçlardan sonra beşinci tavsiyem: Ramazan Kur'an'ın indiği aydır. Kur'an'ın mukàbele edildiği, çok okunduğu bir aydır. Bu bakımdan Ramazan Kur'an ayıdır diyebiliriz. *Kur'an-ı Kerim* alışkanlığımızı, Kur'an-ı Kerim'i okuma, takip etme, hatim sürme alışkanlığımızı —hem hocalar olarak, hem cemaat olarak— Ramazan'dan sonra devam ettirelim! Kur'an-ı Kerim'e çok çalışalım, ezberimizi çoğaltmağa çalışalım! Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri yarın mahşer yerinde, Kur'an-ı Kerim'i oku diyecek müslümana; kaç ayet okursa okuduğu ayet sayısınca cennetteki derecesi yükseltilecek. Okudukça yükselecek...

Onun için ne kadar çok ayet ezberinde olursa, derecesi, makamı, ikramı o kadar çok olur. Kur'an-ı Kerim'i ezberlemeye, hatim sürmeye devam edelim!

Tabii ahkâmını öğrenip de Kur'an müslümanı olmaya, asr-ı saadet müslümanı olmaya, takvâ müslümanı olmaya, dinimizin ahkâmını tam uygulayan has müslüman olmaya da çalışmak lâzım!

c. Teheccüd ve Tesbihler

6. Sonra Ramazan'da *teheccüd* namazı kıldık. Ben tavsiye etmiştim. Hani, "Geceleyin sahura kalktığınız zaman abdest alın,

teheccüd kılın!" diye tavsiye etmiştim. Belki bazıları ihmal etmiştir ama, hiç olmazsa teheccüd vaktinde uyandık, sahur diye uyandık. İşte o sahur vakti, teheccüd vakti...

Demek ki, o sahur vakti gibi zamanlarda, Ramazan'dan sonra da yine kalkarak, abdest alıp namaz kılalım! Çünkü, "Geceleyin kılınan iki rekat namaz, dünyadan ve dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlıdır." diye Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi var, teşviki var, ikazı var. Ayrıca Peygamber Efendimiz'e de:

وَمِنْ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ (الاسراء: ٧٩)

(*Ve mine'l-leyli fetehecced bihî nâfileten lek*) [Gecenin bir kısmında uyanarak, yalnız sana mahsus olarak fazladan namaz kıl!] (İsrâ, 17/79) diye, Kur'an-ı Kerim'de emredilmiş bir namazdır teheccüd. O mutlaka yapardı. Biz mutlaka yapma durumunda değiliz ama, yaparsak sevap alırız.

Ayrıca yine hadis-i şeriflerde tavsiye edilmiş olan, güneşin doğmasından yarım saat-kırk dakika geçince kılınan *işrak* namazı; sabahla öğlen arasında, onda, on birde filân kılınan *duhà namazı*; akşamdan sonra kılınan *evvâbîn namazı* var... Bunların sevapları çok, bu namazları da kılalım!

Geceleyin de abdest alacağız. Tabii abdest alınca tecdîd-i vudù denilen, abdesti yeni almaktan dolayı namaz kılmak sünnettir. Namaz kılıp abdestli yatmağa dikkat edelim. Çünkü abdestli yatanın bütün gecesi ibadet olur. Bunu da unutmayın!

7. Ramazan'da elimizde tesbihler, dilimizde zikirler, camilerde, işyerlerinde hep sevap kazanmaya gayret ettik. Ben dinleyicilerime, hadis-i şeriflerde Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirlerden hatırlatmak istiyorum. Dinleyici kardeşlerim bunları yazsınlar, çoğaltsınlar ve etraflarındaki tanıdıklarına da versinler, rica edi-yorum. Günde:

1) Yüz *Estağfiru'llàh* demek; bir...

2) Yüz *Lâ ilâhe illa'llàh* demek; iki...

3) Bin defa "*Allah, Allah...*" lafza-i celâli zikretmek; üç...

4) Yüz defa *salevât-ı şerife* çekmek, Peygamber Efendimiz'e salât ü selâm getirmek; dört...

5)Yüz tane de *Kul hüva'llàhu ehad* sûresini okumak; beş...

Bu zikirleri tavsiye ediyorum, rica ediyorum. Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirlerdir. Bu tesbihleri günlük olarak çekmeye, Ramazan'dan sonra kardeşlerimiz devam etsin!

d. Cemiyet İçinde Halvet

8. Kardeşlerimizin birçoğu i'tikâfa girdi, biliyorum. Telefon açtılar, izin istediler, sordular. Hanımlar evlerinde i'tikâfa girdi, beyler camilerde i'tikâfa girdi.

İ'tikâf, artık tamâmen ibadete yoğunlaşmak demektir. Camide yatıp kalkıp, uykusunu azaltıp çok ibadet etme ibadetidir. Camiye sığınıp caminin ehli olmak, cami kuşu olmak ibadetidir. Küçük halvettir. Halvet veya çile de çok büyük ibadettir, biliyorsunuz. Kırk günlük bir ibadettir. İtikâf da on gün olduğu için, biraz küçük oluyor. Onun için, küçük halvet diyebiliriz.

Ramazan bitti, bayram oldu, i'tikâf tamamlandı. Ondan sonra ne yapacağız?.. Ondan sonra, büyüklerimizin bize tavsiye ettiği "*halvet der encümen*" esasına göre yaşayacağız. *Halvet der encümen*, Farsça bir tabirdir. Yâni toplumun içinde, sanki halvetteymiş gibi güzel halini devam ettirmek, halk arasında Cenâb-ı Hak'la olmak...

Bir de şöyle demişler: "*Eli kârda, gönlü yarda olmak.*" *Kâr*, iş demek... Yâni eli bir taraftan tornada iş yapıyor, veyahut alıyor, veriyor; veyahut dikiyor, biçiyor, kesiyor... Eli işte, gönlü yârda... Yâr, Cenâb-ı Hak... Asıl mahbup, asıl sevilen, sevilmesi gereken, asıl maksûd Cenâb-ı Hak...

Onun için *halvet der encümen,* yâni halkın arasında iken sanki i'tikâftaymış gibi, halvetteymiş gibi müslümanca yaşantısını devam ettirmek, Cenâb-ı Hak'tan gàfil olmamak... Onun her yerde hàzır ve nâzır olduğunu bilerek, güzel müslümanlığını sürdürmek... Bunu tavsiye ederim.

9. Helâl kazanmaya devam... Bu çok mühim! Çünkü haram lokma yedi mi, insanın kırk gün ibadeti kabul olunmuyor. Bir haram lokma yediği zaman kırk günü yanıyor, ibadetleri bile kabul olmuyor. Onun için lokmaların helâl olması çok önemli...

Rüşvetten, hırsızlıktan, gadirden, gasbdan, aldatmacadan, yalan yere yeminden vs. gayri meşrû yollardan, çirkin yerlerden eğer herhangi bir para gelmişse; onlar insanı mahvediyor, mâneviyatını söndürüyor, öldürüyor, kalbini çalışmaz, kapalı, kapatılmış, cezalandırılmış, mühürlenmiş hale getiriyor.

Onun için helâl lokma yemek çok mühim... Helâl lokma kazanmaya dikkat edecek ve haramların her çeşidinden, özellikle haram kazanç ve haram lokmadan uzak duracağız.

e. İslâm'a Hizmet Edelim!

10. Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu ibadetleri hep kendimiz için yapıyoruz, sevap kazanalım, ahirette yüzümüz gülsün, mükâfâtımız çok olsun diye... Ama en sevaplı iş, en büyük kazanç, müslümanlara hizmetle elde edilir. İslâm'a ve müslümanlara hizmet etmeyi, yardımcı olmayı, aklımıza, gönlümüze yerleştirelim! İslâm'a yardımcı olalım! müslümanlara yardım elini uzatalım, hizmete koşalım, yardıma koşalım!..

Hizmetin çeşitlerini, yardımın nasıl olacağını kitaplarımızdan, vakıflarımızdaki kardeşlerimizden sorup öğrenebilirsiniz. "Hangi işler sevaplı, neleri yaparsak çok sevap kazanırız?.. Ne yapmamız lâzım?" diye...

Ben diyorum ki, bu Ramazan'dan sonra âdetâ bir seferberlik ilân edelim! İslâm'a yardım seferberliği, müslümanları korumak ve İslâm'ın içinde bulunduğu kötü şartlarını izâle etmek, güzel bir duruma getirmek; müslümanların hayat seviyelerini bilgi seviyelerini, tahsil seviyelerini düzeltmek ve onlara yönelmiş olan tehlikelerden onları korumak seferberliği diyelim.

Ben şu anda Avustralya'dayım. Güneydoğu Asya'yı, Endonezya'yı, Malezya'yı, Pakistan'ı, Hindistan'ı biliyorum. Tabii bizim bilmediğimiz yerler de var, Afrika ülkeleri var... Her gün bir haber geliyor; çatışmalardan, kabilelerin birbirlerine saldırmasından, şu kadar insanın öldüğünden haberler duyuyoruz. Bilmiyoruz ki o ölenler kimler, öldürenler kimler, ne oyunlar dönüyor?

Ama bildiğimiz bir şey var; dünya çapında teşkilatlı, gizli bir yerlerden idare edilen, İslâm düşmanı, İslâm'a karşı çok büyük bir

çarpışma ve müslümanlığı yeryüzünden âdetâ kazıyıp yok etme çalışması var...

Tabii kazıyabilecekler mi?.. Kazıyamayacaklar Yâni, ne kadar teknolojileri ileri olsa, ellerindeki alet edevat, ordu, silah ne kadar çok olursa olsun, İslâm'ı kazıyamayacaklar. Sonunda İslâm hakim olacak, her yere hakim olacak, doğuya batıya hakim olacak! İslâm gàlip olacak, Allah'ın nuru sönmeyecek.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

(الصف:٨)

(*Yürîdûne li-yutfiû nûra'llàhi bi-efvâhihim va'llàhu mütimmü nûrihî velev kerihe'l-kâfirûn.*) [Onlar ağızlarıyla Allah'ın nûrunu söndürmek istiyorlar. Halbuki kâfirler istemeseler de, Allah nûrunu tamamlayacaktır.] (Saf, 61/8)

Kâfirler, müşrikler istemeseler bile, Allah nurunu devam ettirecek. Kıyamete kadar da bir zümre; uyanık bir zümre, akıllı, takvâlı, vefâlı, sadakatli bir zümre İslâm'a hizmet edecek:[47]

لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الحَقِّ ، حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ

(ك. عن عمر ؛ طب. عن مغيرة بن شعبة)

(*Lâ tezâlü tàifetün min ümmetî zàhirîne ale'l-hakkı hattâ tekùme's-sâah.)* "Kıyamet kopuncaya kadar, Cenâb-ı Hakk'ın dinini destekleyen iyi insanlar, bir iyi topluluk mevcut olacak!" mealinde, pek çok rivayetleri olan bir hadis-i şerif var. İşte onlardan olmağa çalışması lâzım müslümanların...

---

[47] Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.496, no:8389; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.280, no:2433; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.165, no:921; Hz. Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.403, no:961; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.564, no:12249; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.119, no:16372.

İslâm için, yâni İslâm'ın yerleşmesi, tanıtılması, öğretilmesi, öğrenilmesi, korunması, yaygınlaştırılması için çalışmak lâzım! Orta Asya var, İslâm'ı bilmiyorlar. Balkanlar var, İslâm'ı bilmiyorlar. Mağdur müslümanlar var orada... Afrika var, çevremizde Kuzey Irak var... Buraları çok önemli görüyorum, çok kalabalık nüfusların barındığı yerler.

Endonezya iki yüz milyon nüfuslu, dünyanın en büyük İslâm ülkesi... Ama harıl harıl misyonerler çalışıyor. Fitne fesat kazanları fokur fokur kaynatılıyor. Çok güzel bir kalkınma gösteriyordu, %9 - %10 yıllık gelişme gösteriyordu. Endonezya'yı birden bire buhranların, bunalımların içine attılar, gittiler. Bir şeyler dönüyor.

Yâni, her yerde İslâm'a hücum var; İslâm'ı sindirme bastırma, yok etme çalışmaları var. O halde müslümanlar da, alarm çalınmış gibi, seferberlik duygusuyla seferber olacak;

"—İslâm'a yardım etmem lâzım, müslümanlara hizmet etmem lâzım! Müslümanların hayat seviyelerini geliştirmem lâzım! Mağdur müslümanlara yardımcı olmam lâzım! Mazlum müslümanları zulümden kurtarmağa çalışmam lâzım!" diye İslâm için çalışacak.

Onuncu ricam, hatırlatmak istediğim onuncu husus da bu...

Allah-u Teàlâ Hazretleri oruçlarınızı, teheccüdlerinizi, Kur'an-ı Kerim mukàbelelerinizi, zikirlerinizi, hatimlerinizi, hayır hasenâtlarınızı, ikramlarınızı, iftar sofralarınızı, sahur sofralarınızı, sadakalarınızı her türlü güzel ibadet ve tâatlerinizi lütfuyla, keremiyle kabul eylesin... En yüksek mükâfâtlarla taltif eylesin, değerlendirsin...

Nice nice Ramazanlara sıhhat afiyetle erişip, böyle nice nice sevaplar kazanmayı; ömrünüzü Cenâb-ı Hakk'ın rızası yolunda, Kur'an-ı Kerim'in gösterdiği, aydınlattığı nurlu yoldan yürüyerek; Peygamber SAS Efendimiz'in kendi hayatında bizzat yaşayarak, uygulamalı olarak gösterdiği has müslümanlık, asr-ı saadet müslümanlığı... Sahabe müslümanlığı diyorum ben. Müslümanlığı latîfe olarak ikiye ayırıyorum, belki okumuşsunuzdur kitaplarımda: Bir zamâne müslümanlığı var, bir sahabe müslümanlığı var... Sahabe müslümanlığı; tam Kur'an-ı Kerim'e uygun, Allah'ın rızasına uygun, takvâya dayalı, ihlâslı, hàlis, muhlis, tertemiz, pırıl pırıl bir has müslümanlık...

Bir de zamane müslümanları maalesef İslâm'ı öğrenmiyorlar, İslâm'ı kendi keyiflerine göre eğip büküp, "İşte bu İslâm'dır, canım böyle de olsa olur." gibi kendi kafalarından bir İslâm ortaya atıyorlar. Çok günahlara giriyorlar, çok hatalar işliyorlar, çok yanlışlar yapıyorlar; "İşte bu İslâm! İslâm böyle olmalı..." diyorlar. "Benim aklım buna ermez." diyorlar, Allah'ın emirlerini kabul etmiyorlar. Peygamber Efendimiz'in sünnetini reddediyorlar. Bir yol tutturmuşlar. Yine de dünyaya dalıp, zevk ü sefâya aldanıp kendi bilgilerine, daha doğrusu cahilliklerine dayanıp, kendi akıllarına mağrur olup yanlış şeyler yapıyorlar. Çok yanlış... Büyük günahları bile gülerek, keyifle, latîfe yollu işliyorlar ve şaka konusu yapıyorlar. Halbuki onlar hiç şakaya gelmez, günah. Allah-u Teàlâ Hazretleri onların hesabını sorar. Çok yaygın bir cahillik var.

Bir de İslâm'ın güzelliklerini görmeyip, göstermeyip, İslâm'ı kötü göstermek için sinsi sinsi, sabah akşam, yatıp kalkıp, şeytanlarıyla istişare edip;

"—Şu müslümanları nasıl küçük düşürebilirim? Şu İslâm'ı insanlar beğenmesin de İslâm'a girmesinler diye nasıl karala-

yabilirim, lekeleyebilirim acaba?" diye düşünen fitneci, fesatçı insanların, dalavereli propagandaları, reklamları, yazıları var. Çeşitli saptırmaları var. Bir çok kimse de maalesef onlara aldanıyor.

Aldatan, aldanacak insan bulamasa, aldatmayı yapamaz. Ama aldanacak bir sürü şaşkın, cahil olunca, aldatanlar da çoğalıyor. Dünya üzerinde şu sırada bir hayli aldatıcı var. Neden?.. Çünkü dünyadaki insanlar aldanmaya müsait... "Gel beni aldat!" diye adetâ çanak tutuyorlar.

Bir de müslümanlar zamanenin keyiflerini, zevklerini, zamane insanlarının yaşantılarını görüp imrenince, kendileri de o tarafa meylediyorlar. İslâm'ın emirlerini bu sefer te'vil ediyorlar. Yâni yorumlayarak, "Canım İslâm öyle demez, herhalde böyle der!" diye kendilerine göre İslâm'ı uyarlamaya çalışıyorlar. Kendilerinin gayr-i İslâmî yaşantılarını sanki İslâmîymiş gibi göstermek için, İslâm emirlerini uyarlamaya çalışıyorlar.

"—Canım işte Peygamber Efendimiz zamanında öyle olmuş da, şimdi bu devirde artık öyle olur mu?" filân diye çok duymuşsunuzdur.

Halbuki olacak şey olur. Zaten zamana göre değişecek şeylerin değişmesi için, dinimiz emir veriyor. Peygamber Efendimiz'in mescidi nerede, şimdiki Mescid-i Haram, Mescid-i Nebevî nerede?.. İçinde her türlü imkân, konfor var; soğutma cihazları var, her türlü aydınlatma cihazları var... E neden?.. İhtiyaca göre bir gelişme var. İslâm gelişmeyi, kendisi zaten teşvik ediyor. Gelişen şeyler var, değişmeyen hakîkatler var... Dürüstlük, doğru sözlülük her zaman, dünyanın her yerinde, tarihin her devresinde kıymetlidir. O değişmez ki, o aynen kalacak.

Şimdi birçok kimse bakıyorum, müslüman aile, ama yaşantısı itibarıyla müslüman bir yaşantı içinde değil... Hristiyan gibi, gayrimüslim gibi, hiçbir fark yok... Yan yana koysan, belki gayrimüslim biraz daha iyi... Meselâ ben Avustralya'da kalıyorum şimdi. Avustralya'nın Almanya'dan çok büyük farkı var. Televizyonlarına bakıyorum, televizyonları çok daha müeddeb... Almanya'da iş biraz kaymış, çığırından çıkmış gibi görünüyor.

Ülkeden ülkeye fark var. Bakıyorum, bazıları daha mazbut, daha dindar, dinlerini yaşıyorlar. Burada öyle şehirler, kasabalar var ki, dindar ve dindar gruplar kurmuşlar o şehirleri, kasabaları... Dinlerini güzelce uygulamaya gayret ediyorlar.

Müslümanlar ise onlar kadar bile olamamış, kaybolmuş tamâmen... "Babam müftü, dedem şeyh, akrabam meşhur falanca alim..." diyorsun ama, sen nesin?.. Filânca alimin çocuğu bakıyorsun zalim olmuş. Filânca mübarek zatın çocuğu bakıyorsun, dinsiz olmuş, dinden, imandan çıkmış, raydan çıkmış...

Bunları niçin söylüyorum: İslâm'ın yardıma, hizmete ihtiyacı var, bizim de İslâm'a hizmet borcumuz var... Nasıl devlete askerlik borcumuz varsa, İslâm'a hizmet borcumuz var.

Müslümanların dertleriyle dertlenmemiz lâzım! Müslümanların dertleriyle ilgilenmezsek, kim ilgilenecek?.. Hristiyanların dertleriyle ilgilenen teşkilatları var, kilise teşkilatları var, müesseseleri var... Kuruluşları, silsile-i merâtibleri var; başkanları var, papazları var, papaları var... Hristiyanların öyle, yahudilerin öyle teşkilatları var. Amerika arkalarında, Avrupa arkalarında... Rusya'da bakın ne kadar değişiklikler oldu. Polonya'da komünist bir ülkeyi ne hale getirdiler, nasıl kurtardılar kendi akıllarına, mantıklarına göre, görüşlerine göre...

Demek ki çalışıyorlar. O halde, müslümanlar için kim çalışacak?.. Çalışacak hiç bir mercî yok!.. Hepsi baskı altında... Müslümanlar gâfil... Müslümanlar sadece kişisel müslümanlığını yaşıyorlar, toplumsal müslümanlığı ihmâl ediyorlar. Toplum hizmetlerini ihmal ediyorlar.

Biz meselâ, Türkiye'de kardeşlerimize rica ettik:

"—Bulunduğunuz yerde hayır derneklerini kurun! Ağaçlandırma, orman yapma dernekleri kurun! Okul, eğitim dernekleri kurun! Hanımların eğitimine önem verin!" dedik.

Şimdi de rica ediyorum:

"—Çocuklar için de gençlik ve idman [spor] ve izcilik dernekleri kursunlar da, çocuklar da düzenli yetişsin! Toplum hizmetlerini bilen insanlar olarak yetişsin!"

Topluma hizmet edelim ki, toplumumuz çok geri kalmış, çok geride kalıyor. Durduğu yerde durduğu zaman bile, ötekiler ilerleyince geride kalıyor. İleriye doğru giderken bile yavaş gidince, hızlı gidenler onu geçiyorlar; o geride kalmış oluyor.

Maalesef, toplumumuz çok kötü durumda ve ahlâk değerleri zedelenmiş olduğu için de, toplumumuz zarar görüyor. Öteki toplumlarla yarışacak durumda değil, geri... Ben uzaktan bakıyorum, ölçüyorum, üzülüyorum. Çünkü kendi ülkem, benim ülkem elbette iyiliğini isterim, birinci olmasını isterim. Ülkelerin sıralanmasında en üstün olmasını, en başta olmasını isterim. Ama bu lafla olmaz. Önce bir ahlâk lâzım; toplum ahlâkı lâzım, basın ahlâkı lâzım, yönetim ahlâkı lâzım! İnsanlık anlayışı lâzım!..

Bunlar olmayınca da, öteki şeyler olmaz. Ahlâk olmayınca, ticaret bile olmuyor, her şey aldatmayla gidiyor. Hiç bir mal normlarına, standartlarına uygun imal edilmiyor. Her şeyde hile ile karşılaşıyorsunuz. Ticaret bile olmuyor, sanayi bile olmuyor... Onun için, her şeyin başı bu toplumsal kurallar, içtimâî düzeni sağlayan güzel ahlâk kuralları...

Bunların da hep öğretilmesi lâzım ve insanların bunlara göre eğitilmesi lâzım! Kitapta yazmak yetmez, öğretmek yetmez; eğitmek lâzım, benimsetmek lâzım! Hayatını ona göre geçirmesini sağlamak lâzım!..

Onun için, lütfen toplumsal hizmetlere koşun! Toplumsal hizmetlerdeki görevinizi sorun, öğrenin! Kendi imkânlarınıza, yetişmenize, gelişmenize, şartlarınıza göre ne seviyede, ne kadar çok hizmet yapıp, ne kadar çok sevap alabileceğinizi düşünün ve onları yapmağa koşturun!..

Aziz ve sevgili dinleyiciler, Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah iki cihanda cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

15. 01. 1999 - AVUSTRALYA

10. GÜZEL ALIŞKANLIKLARI SÜRDÜRELİM!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun, devâm etsin, dâimî olsun... Allah rahmetinden mahrum etmesin... Rızasının dairesinin dışına adım attırmasın... Sevdiği kul olmayı nasîb etsin... Ramazan geçti; Ramazan'da kazanılan güzel vasıfları, Ramazan'dan sonra kaybetmemeyi nasîb etsin...

a. Ramazan Orucu Günahları Sildirir

Peygamber SAS Efendimiz sahih kaynakların yazdığına göre, buyurmuş ki:[48]

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ، فَعَرَفَ حُدُودَهُ ، وَيَتَحَفَّظَ مِمَّا يَنْبَغِي أَنْ يَتَحَفَّظَ مِنْهُ ، كَفَّرَ مَا قَبْلَهُ (حم. ع. حب. حل. هب. ق. ض. عن أبي سعيد)

RE. 426/2 (*Men sàme ramadàne, fearafe hudûdehû, ve yetehaffezu mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü, keffera mâ kablehû.*) "Kim Ramazan orucunu tutarsa ve onun sınırlarını,

---

[48] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.55, no:11541; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.219, no:3433; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.322, no:1058; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.310, no:3623; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8288; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.180; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.392, no:4496; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.761, no:23727; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.459, no:22613.

ahkâmını, yasaklarını bilirse; orucun inceliklerini bilir ve yemek içmekten ayrı, kendisinin sakınması gereken noktalardan gözünü, kulağını, diğer âzâlarını sakınmasını becerebilirse; bu Ramazan orucu geçmiş günahlarına kefaret olur, hepsini sildirir.” diye müjde var. Bu kesin bir şey...

Şimdi tabii mühim olan, bir insanın güzel bir vasfı kazandıktan sonra kaybetmemesi... Bir güzel vasfı kazanmak kolay olmuyor. Güzel bir sıfat, güzel bir ünvan, Allah indinde makbul olan bir huy, bir güzel alışkanlık kazanmak kolay değil. İnsanların kötü alışkanlıklara kayması kolay oluyor da, iyi alışkanlıkları alması, benimsemesi kolay değil... Ama Ramazan bereketli bir ay olduğu için, çok şeyler kazandık.

Bunu en büyük ölçüde, oruç ibadetinin yapısı sağlıyor. Oruç kendisine hàkim olmayı kuvvetlendiriyor, nefsi yenmeyi sağlıyor, iradeyi kuvvetlendiriyor. Bir şeyi insan istese bile, canı çekse bile, dur demesini biliyor kendisine... Böylece, günah olan şeylerden korunacak bir güzel alışkanlık kazanmış oluyor.

Tabii, bu alışkanlığın devam etmesi lâzım! Öğrenilmiş olan şeyin hayatta uygulanması lâzım!.. Ramazan'da uyguladı, Ramazan’dan sonra uygulamadı; o zaman kıymeti yok... Fakülteyi bitirmiş, diplomayı almış, ama o mesleği yapmıyor, uygulamıyor gibi veya mesleğinin gereğini yapmıyor gibi oluyor.

Bu Ramazan’ın sonunda Allah bize bir bayram lütfetmiş. El-hamdü lillâh, onun lütfuyla bayram ediyoruz. Bayramın sonuna geldik. Allah nice bayramlara bizleri sıhhat afiyetle eriştirsin... Sizleri, çoluk çocuğunuzla; kimleri seviyorsanız, istiyorsanız, onlar da yanınızda olarak, mutlu nice nice yıllar, nice Ramazanlara erişmeyi nasîb etsin... Kadir Gecelerini yakalayıp, ona tesadüf edip, onu ihyâ etmeyi nasîb etsin...

Şimdi bayramdan sonra, bu Ramazan’daki durumun korunması lâzım! Korunmak için de, Ramazan'dan öteki aylara yumuşak bir geçiş gerekiyor. Ben öyle düşünüyorum. Peygamber SAS Efendimiz, bu böyle oruçlu devreden oruçsuz devreye pat diye geçmek yerine, başka bir şey tavsiye buyurmuş, bakın dinleyin!

b. Şevval'de Altı Gün Oruç Tutun!

Buyuruyor ki, yine sahih kaynakların bize naklettiğine göre... Sahih kaynaklar kimler: Ahmed ibn-i Hanbel, Hanbelî mezhebinin imamı, büyük hadis alimi, *Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel* diye eserini duymuşsunuzdur. İmam Müslim, *Sahîh-i Müslim*'in sahibi... İmam Ebû Dâvud, Neseî, İmam Tirmizî, İmam İbn-i Mâce... Yâni *Sıhah-ı Sitte*'den epeyce var. Ebû Eyyûb Hazretleri'nden ve Sevban Hazretleri'nden rivayet etmişler.

Ebû Eyyûb Hazretleri, baba adını ve ismini geniş olarak bilmemize yarayacak bilgiler burada kayıtlı değil ama, sanırım Hàlid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'dir. Peygamber Efendimiz'in çok sevdiği, Peygamber SAS Efendimiz Medine'ye geldiği zaman, Efendimiz'i evinde misafir etmiş olan, onun için *Mihmandâr-ı Peygamberî* diye tanınan bir sahabidir.

Mihman Farsça, misafir demek… *Mihmandar* da, misafiri alıp evinde misafir eden demek… *Mihmandâr-ı Peygamberî*, yâni Hazret-i Peygamber'e ev sahipliği yapmış olan...

Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri medâr-ı iftiharımız, İstanbul'umuzun başının tacı... Her sahabi mahşer gününde, vefat ettiği yerdeki müslümanların önderi olarak mahşer yerine gidecek. Mahşer yerinin en güzel yeri de, Peygamber SAS Efendimiz'in yanı ve *Livâü'l-Hamd* isimli Hamd Sancağı'nın altı. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Hazret-i Adem dahil bütün peygamberler, o Hamd Sancağı'nın altında toplanacaklar."

Peygamber Efendimiz'in elinde Hamd Sancağı olacak; sàlihler, sıddîkler, şehidler orada toplanacaklar. Her beldenin müslümanları da o beldedeki sahabinin; oralara ne zaman gelmiş cihad için, nasıl cihad etmiş, nasıl vefat etmişse, türbesi orada olan o mübareklerin önderliğinde gidecekler Peygamber Efendimiz'in yanına... Yâni ümid ediyoruz ki, İstanbul'daki kardeşlerimiz, mihmandâr-ı peygamberî Hàlid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin arkasından bir kafile olarak, zümre olarak mahşer yerine, Peygamber Efendimiz'in yanına gidecekler.

O mübarek nakletmiş. Onun evi, Peygamber Efendimiz'in Mescid-i Nebevî'sinin, türbesinin hemen karşı tarafında biraz

solda idi. Şimdi oraları meydan oldu, mermer döşendi, hiç bir şey kalmadı, yâni evinin yeri mescid haline geldi. Ama eskiden Peygamber Efendimiz'in türbesinin karşısında Şeyhülislâm Arif Hikmet Efendi Hazretleri'nin çok kıymetli kütüphanesi vardı. Mimârî bakımdan da, içindeki yazma eserler bakımından da güzeldi. Hakkında makaleler yazılmış güzel bir sanat eseriydi, değerli bir eserdi. Kıbleye baktığımız zaman, onun biraz daha solunda idi.

Peygamber Efendimiz'in sevdiği, biraz da akrabalığı olan bir kimse Ebû Eyyûb el-Ensàrî... Hàfızu'l-Kur'an, Kur'an-ı Kerim hafızı ve kurrâ, hıfzı iyi... Peygamber Efendimiz'in mescidinde imamlık yapmış. İstanbullular bilsin, hani o Eyüp semtindeki, o camideki, türbedeki o mübarek sahabenin kim olduğunu... Medine valiliği yapmış, sonra birçok cihadlara katılmış; sahabenin de kendisine çok izzet ve itibar ettiği, saygın bir kimse... Sahabe de onu çok sever ve sayarlardı. O rivayet etmiş.

Bu kadar izahtan sonra ne rivayet ettiğini söyleyeyim:[49]

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ، وَأَتْبَعَهُ سِتّاً مِنْ شَوَّالٍ، كَانَ كَصَوْمِ الدَّهْرِ

---

[49] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.822, no:1164; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.132, no:759; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.547, no:1716; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.417, no:23580; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.134, no:3902; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.49, no:4640; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.347, no:3730; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8214; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.163; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.315, no:7918; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.188, no:380; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.321, no:1944; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.98, no:178; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.272; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.168, no:2696; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1142; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.57, no:1002; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXI, s.284, no:4207; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.308, no:14341; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8215; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.326, no:1949; Hàris, *Müsned*, c.II, s.25, no:331; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.113; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.398, no:3645; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III; s.349, no:3735; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.278, no:485; Sevban RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.745, no:23680 ve 23681; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.425, no:5103; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.460, no:22614.

(ط. حم. م. د. ن. ت. ه. حب. عن أبي أيوب؛ بر. هب.

عن ثوبان)

RE. 425/11 (*Men sàme ramadàne ve etbeahû sitten min şevvâl, kâne kesavmi'd-dehr.*) "Kim Ramazan orucunu tutarsa..." El-hamdü lillâh tutanlar tuttu. Mâzereti olanların Allah mâzeretini kabul etsin... Sebep yokken tutmayanlar büyük fırsatlar kaçırdılar. Allah ıslah etsin, hidâyet versin... İnşâallah ömürleri olur da, önümüzdeki Ramazan'da akılları başlarına gelir de, İslâm'ın güzelliğini kavrarlar, anlarlar da, inşâallah o Ramazan'ı ihyâ ederler. Şimdi tabii imtihanın o safhası bitti, kazanan kazandı.

"Kim Ramazan orucunu tutarsa, (*ve etbeahû sitten min şevvâl*) sonra bunun arkasına Şevval ayından altı günü de eklerse..." Yâni, Şevval ayında altı günlük oruç var. Şevval ayı hangisi?.. İşte bu Ramazan'dan sonraki ay... Bu bayramın birinci günü Şevval'in biridir. Biz şimdi Şevval'in dördüncü günündeyiz. Bayram günlerinde oruç tutulmaz, o bitti. Önümüzdeki günlerde oruç tutulabilir.

"Kim Ramazan ayını tutarsa, ondan sonra buna Şevval ayından altı günlük orucu da eklerse, (*kâne kesavmi'd-dehr*) dehr orucu gibi olur." Ne demek *savmü'd-dehr*?.. *Savmü'd-dehr* demek, hep oruçlu olmak demek. Eğer bir insan her gün oruç tutmuşsa... Senede haram olan günler var, bayram günlerinde oruç tutmayı Allah yasaklamış, "Bayram yapacaksınız?" buyurmuş. Onun dışında her gün oruçlu... Her gün, her gün oruç tutmuşsa bir insan, onun tuttuğu oruca *savmü'd-dehr* derler. Yâni, tüm zamanını, tüm günlerini oruçlu geçiriyor.

Bundan aşağı mertebede oruç nedir?.. Savm-ı Dâvûdî, yâni Dâvud AS'ın tuttuğu şekilde oruç tutmak... *Aleyhi ve alâ nebiyyine's-salâtü ve's-selâm.* Dâvud AS da başımızın tacı peygamberlerden birisi... O nasıl tutarmış?.. Bir gün oruç tutarmış, bir gün tutmazmış; bir gün tutarmış, bir gün tutmazmış... Bu bir gün tutup bir gün tutmama şekline, *savm-ı*

Dâvûdî derler; Dâvud AS'ın oruç tutuşu gibi oruç demek. Ama *savm-ı dehr*, hep oruçlu olmak demek.

Peygamber Efendimiz hep oruçlu olmayı tavsiye buyurmamış. O zaman orucun anlamı kalmaz. Hep oruç tutuyor, hep oruç tutuyor; oruç denilen şeyin ayrıcalığı kalmıyor, hayatı oruç olmuş oluyor. Aslında başka zamanları yiyecek de, oruç tuttuğu zaman biraz bayılacak. Biraz halsizleşecek, baygınlaşacak, açlığı anlayacak, fakirin halini anlayacak. Sonra midesi dinlenecek... vs.

Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği oruçlar şunlar: Haftanın pazartesi perşembe günleri oruç tutmak... Kendisi tutardı ve tavsiye ederdi. O hususta hadis-i şerifler var. Sonra her ayın başında, ortasında, sonunda oruç tutmayı tavsiye etmiş. İyilikler en aşağı on misli mükâfâtla mükâfâtlandırıldığı için, bir ayda üç gün oruç tutunca, otuz gün oruç tutmuş gibi olur diye, onu tavsiye etmiştir. Bununla ilgili hadis-i şerifler var.

Sonra her Arabî ayın ortasında, mehtaplı gecelerin gündüzünde, yâni ayın on üçünde, ön dördünde, on beşinde oruç tutmak... Tabii on üçünde kenarından hafif bir eksiklik vardır; on dördünde tamdır; on beşinde öbür kenarında hafif bir eksiklik vardır ama, göz çok zor fark eder. Ancak uzman, usta insan bakınca, "Ha, kenarında biraz eksiklik var." der. Ötekisi yuvarlak sanır. İşte böyle mehtapla geceleri aydınlık olduğu için, pırıl pırıl olduğu için bu günlere, yâni kamerî ayların 13, 14 ve 15. günlerine *eyyâm-ı biyz* derler. *Biyz* da *ebyaz* kelimesinin çoğuludur Arapça'da. *Eyyâm*, *yevm* kelimesinin çoğulu... *Eyyâm-ı biyz*, yevm-i ebyazlar, yâni beyaz günler demek.

O günlerde Peygamber Efendimiz hep oruç tutarmış, hiç ihmâl etmezmiş. Hiç kaçırmamış o eyyâm-ı biyz oruçlarını... Onu tavsiye ediyor. Her ayın başında, ortasında, sonunda oruç tutmayı tavsiye ediyor. Her haftanın pazartesi perşembe günü oruç tutmayı tavsiye ediyor.

Bunun dışında kendisinin mûtadı, arada yapılsın diye tavsiye ettiği bazı oruç şekilleri var. Yâni oruçtan tamâmen kopmuyor müslüman, zaman zaman oruç tutuyor. Müslümanın oruç tuttuğu zamanlar sadece Ramazan'a münhasır kalmıyor, Ramazan'ın dışında da Allah rızası için oruç tutuyor.

Şimdi bu Şevval'in altı gününü de tutunca, (*kâne kesavmi'd-dehr*) bütün senesinin her gününü oruç tutmuş gibi sevap verecek Allah... Neden?.. Çünkü Ramazan 30 gündür, on misli mükâfâtıyla 300 gün eder. Şevval'in 6 günü de, on misli mükâfâtıyla 60 gün eder. 300 + 60 = 360 gün eder. Zâten kamerî yıl 354 gündür. Demek ki altı gün fazlasıyla, bütün seneyi oruç tutmuş gibi oluyor.

O halde sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, bu Şevval ayı içinde, önümüzdeki günlerde altı gün oruç tutmanın kârlı, sevaplı, faydalı olduğunu, Peygamber Efendimiz'in bu hususta tavsiyede bulunduğunu size nakletmiş oluyorum. Dilerim ki, bu altı gün orucunu da tutarsınız.

Bu altı gün orucunu tutarken, isterseniz yarından itibaren başlarsınız, altı günü peş peşe tamamlarsınız. İsterseniz, aralıklı aralıklı, atlayarak tutabilirsiniz. Pazartesi perşembeleri tutarak altı günü öyle tamamlarsınız. İsterseniz eyyâm-ı biyzda başlayıp, üç gün daha ilâve ederek öyle tamamlarsınız. Bir taşla birkaç kuş vurmak, sevabı daha çok almak bakımından iki sevaplı işi beraber götürmüş olmak bakımından, kârlı olur diye, sevap kazanın diye ben size bunu hatırlatıyorum.

Oruç çok güzel bir ibadettir: 1. Ruhun terbiyesi bakımından, nefsin terbiyesi bakımından çok güzeldir. İradenin kuvvetlenmesi bakımından, insanın iradesinin kuvvetlenip kendisine hakim olması, nefsine hakim olması bakımından çok güzeldir. 2. Sıhhî bakımdan, bedenî bakımdan çok güzeldir. Yâni biz yiye yiye adetâ vücudumuzu zorluyoruz, tazyik altında tutuyoruz. Biraz yememeyi öğrenerek midemizi, karaciğerimizi, sindirim cihazlarımızı rahatlattırmış olacağız. Her şey dinlenecek, hafifleyecek, rahatlayacak.

Bunun hem sevabı var, hem sıhhî faydası var. Mânevî faydası var, maddî faydası var... Rûhî faydası var, irâdî faydası var, çok kıymeti var. Ahlâkî faydası var; çünkü insan nefsine hakim olduğu zaman, ahlâkı güzelleşiyor. Güzel ahlâk dediğimiz şey insanın kendi nefsine hakim olmasıyla olabiliyor. Yoksa insan nefsine yenildi mi, ahlâksızca işleri yapıveriyor.

Kim nefsini yenerse, o felâh bulur; kim nefsini yenemezse, engelleyemezse, dizginleyemezse, frenleyemezse, o da mahvolur.

Nefsi insanı çok kötülüklere bulaştırır; içki içirir, kumar oynattırır, para kaybettirir, hırsızlık yaptırır, rüşvet aldırtır. Gözlerini hırs bürür. Canı bir şeyi çektiği zaman haram, günah, yasak tanımaz, onu yapmağa yönelir, büyük günahlara girer. Sonunda çok fena olur.

Onun için, oruç çok güzel bir ibadet... Şimdi bugünlerde bayram bitiyor, yarından itibaren başlayabilirsiniz. Altı gün orucunu tavsiye ediyorum.

c. Her Aydan Üç Gün Oruç Tutun!

Gelelim Peygamber Efendimiz'in oruçla ilgili diğer hadis-i şeriflerini okumağa... Böylece demin söylediğim sözleri delillendirmiş olacağım. Yine sahih kaynakların rivayet ettiğine göre... Bu sahih kaynaklar sözünü niye tekrarlıyorum?.. Bazı kimseler, kendilerine bir hadis-i şerif söylendiği zaman diyorlar ki:

"—Bunun kaynağı ne?.. Bu hadis zayıf mı, sağlam mı?.."

Güzel; bir bilginin kaynağını öğrenmek herkesin hakkıdır. Amma biz de sağlam kaynaklı bir şeyi söyleyince, karşı tarafın dinlemesini, tutmasını isteriz; bu da bizim hakkımız. Yâni karşı taraf sahih mi diye soruyor ya; "Tamam sahih, hadi bakalım tut!" diyoruz.

"—Bu zikirle ilgili hadisler sahih mi?.."

Öyle sahih ki, sapasağlam; bu konuda ayetler bile var. Hadi bakalım, al eline tesbihi, sen de Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirleri yap!

"—Hocam, o zaman bana derviş derler, tarikatçı derler, hûcu derler..."

Peygamber Efendimiz bunları yapın diye tavsiye ediyor, kim ne derse desin!.. Bunun faydası olduğu için, sevap olduğu için tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz.

Müslümanın vasıflarından bir tanesi, sapasağlam insan olmaktır, sapasağlam yürümektir. Öyle sağdan soldan gelen sözlerle, rüzgârla yalpalamamaktır, yıkılmamaktır. Kınayanın kınamasına aldırmamaktır.

وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لاَئِمٍ (المائدة:٥٤)

(*Ve lâ yehàfûne levmete lâim*) “Müslüman hak bildiği, doğru bildiği, dürüst bildiği, güzel bildiği şeyi yaparken birisi ayıplasa, tenkit etse, ona kulak vermez, korkmaz, aldırmaz.” (Mâide, 5/54)

Müslüman biraz efedir. Müslüman kahramandır, kabadayıdır, babayiğittir. Öyle sağdan soldan laf atmalara, sataşmalara hiç kulak asmaz, doğru bildiği şeyi yapar.

İnsanın nelerini tenkit ediyorlar... Dürüstlüğünü tenkit ediyorlar;

“—Bu devirde dürüst olunur mu, enayi!” diyorlar insana... Yâni dürüst olmamağa teşvik ediyorlar. Yâni bu insanların değer hükümleri o kadar kaybolmuş ki, o kadar tepetaklak olmuşlar ki, elleri üzerine amuda kalkmış öyle bakıyorlar. Ayaküstünde doğru düzgün bakmıyorlar, her şeyi ters görüyorlar. Çünkü kendileri tepetaklak... Onun için onlara bakılmaz.

Şimdi gelelim sahih hadislerden Peygamber SAS Efendimiz’in oruçlarla ilgili sözlerine... Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan sahih kaynakların rivayet ettiği ve Tirmizî’nin hasen hadis dediği bir hadis-i şerifi okuyacağım:[50]

مَنْ صَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، فَقَدْ صَامَ الدَّهْرَ كُلَّهُ

(حم. ن. ه. ع . ض. ت. عن أبي ذر)

RE. 425/12 (*Men sàme selâsete eyyâmin min külli şehrin, fekad sàme’d-dehra küllehû.*) “Her kim her ayın içinde üç gün oruç

---

[50] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.135, no:762; Neseî, Sünen, c.IV, s.219, no:2409; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.545, no:1708; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.145, no:21339; Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan.

Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.5, no:6650; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.417, no:3659; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VIII, s.929, no:24190; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.458, no:22609, 22610.

tutarsa, bütün zamanı, bütün ömrü, bütün seneyi hep oruçlu geçirmiş gibi olur."

Tamam bunu da anlıyoruz. Bizim bildiğimiz bir hesap var, iyilikler en aşağı on misli mükâfâtlanacaktı. Her aydan üç gün olunca, demek ki on misli, otuz edecek. Her aydan üç gün tutunca, bütün sene oruçlu gibi olacak. Peygamber Efendimiz'in bu sözünü anlıyoruz. İlâhî mükâfât kuralı işliyor. Üç gün tutunca otuz gün sevabı verdiği için, bütün seneyi tutmuş gibi sevap kazanıyor, sevgili izleyici ve dinleyiciler!..

Demek ki, her aydan üç gün tutacak.

"—Hangi üç günü tutayım?.."

Bu hususta çeşitli tavsiyeler var. Başında, ortasında, sonunda tutarsan olabilir. Tam ortasında on üç, on dört, on beşinde tutarsan o da olur, daha güzel olur. Aralıklı aralıklı, istediğin zaman tutarsan, o da olur. Çünkü, "*Mutlak ıtlakı üzere bırakılır.*" *Mecelle*'nin kaidesi bu...[51] Yâni, herhangi bir şart koşmadan söylemişse Peygamber Efendimiz; tamam, bir aydan üç gün oruç tutan, bütün senesini oruçlu geçirmiş gibi, bütün ömrünü oruçlu geçirmiş gibi olur diyorsa, öyledir. Hangi günü kalmaz artık... Yâni, teferruat söylenmemişse, şart koşulmamışsa, o umûmî hükme uyan her çeşit tavır olabilir.

Bir keresinde Peygamber SAS buyurdu ki:

"—Ey insanlar! Allah size bu mübarek Kâbe-i Müşerrefe'yi, Beyt-i Muazzama'yı, Mescid-i Haram'ı belirli zamanda, belirli kurallara, farzlarına riayet ederek ziyaret etmeyi, haccetmeyi farz kıldı." dedi.

Hac ayetleri, emirleri gelince cemaate, etrafındaki kalabalığa böyle duyurdu. O açıklamanın üzerine bir zât kalktı, Peygamber Efendimiz'e dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah, her sene mi haccedeceğiz?.."

Efendimiz hiç cevap vermedi. O duymadı sandı Peygamber Efendimiz'i... Tekrar:

---

[51] *Mecelle*, Genel Kurallar, No.65: "Mutlak ıtlakı üzere cârî olur; eğer nassen yahut delâleten takyid delili bulunmazsa..."

"—Yâ Rasûlallah, her sene mi haccetmeyi emrediyor Allah?.. Her sene mi haccedeceğiz?"

Efendimiz yine bir şey demedi. O yine anlamadı, bir kere daha sordu. Peygamber Efendimiz içeri girdi, bir müddet sonra çıktı. Dedi ki:

"—Ey insanlar! Ben size bir şey söyledim mi, benim söylediğimle yetinin! Böyle fazla soru sorup da, kendinizi tehlikeye atmayın! Çünkü eğer, her sene mi dediği zaman ben cevap verseydim, her sene deseydim; ben onun peygamberi olduğum için, benim hatırıma haccetmeyi Allah her sene farz ederdi. Her sene de gidemezdiniz, hepiniz günahkâr olurdunuz."

Her sene hacca kaç kişi gidebilir? Belki Hicaz'dakiler gidebilir ama uzaktakiler gidemez. Onun için, "Ben böyle umûmî söylemişsem, umûmî haliyle bırakın! Öyle her sene mi, şartı var mı diye sormayın! Sorarsanız, zorlaşır." buyurmuş.[52]

Biliyorsunuz Kur'an-ı Kerim'in ikinci sûresi olan Bakara Sûresi'nde, yahudilerin bir inek kurban kesme mâcerası anlatılır. Allah-u Teàlâ Hazretleri onlara, "Bir inek kurban edin!" dedi. Onlar bu sefer dediler ki:

"—Nasıl bir inek? Rengi nasıl olacak? Şöyle mi, böyle mi?.."

Onlar sordukça, Allah da şöyle olacak, böyle olacak diye şartlar vahyetti. Bu sefer o cins ineği bulmakta zorluk çektiler. Kestiler ama, neredeyse kesmeyeceklerdi, günahkâr olacaklardı. Allah'ın kahrına, gazabına uğrayacak duruma geleceklerdi.

Demek ki üç gün tutmak diyor, tamam... Artık, "Bunun hangi günüydü, hangi tarihleriydi?" filân diye karıştırmaya lüzum yok... Bir ayın içinde kendisine uygun gelen üç gün oruç tutarsa, o sevabı alır.

d. Bir Gün Nafile Orucun Sevabı

---

[52] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.975, no:1337; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.508, no:10615; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.129, no:2508; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.18, no:3704; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.325, no:8398; Ebû Hüreyre RA'dan.

Geleli bir başka hadis-i şerife. Hatîb-i Bağdâdî'nin Ebû Hüreyre RA dan rivayet ettiğine göre, bir de Sehl ibn-i Sa'd RA'dan rivayet var; diyor ki Peygamber SAS:[53]

مَنْ صَامَ يَوْمًا تَطَوُّعًا ، لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ ، لَمْ يَرْضَ اللهُ لَهُ بِثَوَابٍ دُونَ الْجَنَّةِ (خط. عن سهل بن سعد ؛ خط. عن أبي هريرة)

RE. 426/4 (*Men sàme yevmen tetavvuan, lem yattali' aleyhi ehadün, lem yerda'llàhü lehû bi-sevâbin dûne'l-cenneh.*)

Ne kadar güzel!.. "Bir insan Ramazan'ın dışında, farz olmayan bir zamanda; mecbur değil, farz değil ama, sevap kazanayım diye, tetavvuan, itaat olsun, Allah'a kurbiyet olsun, yakınlığa vesîle olsun, sevap kazanayım diye kim bir gün nafile oruç tutarsa... Yâni Allah'a itaat kasdıyla, iyi kulluk yapmak maksadıyla, bir gün oruç tutarsa bir insan; (*lem yattali' aleyhi ehadün*) onun oruç tuttuğuna kimse vakıf olmayacak, kimse anlamayacak, kimseyi bilgilendirmeyecek, ben oruçluyum diye kimseye ifşâ etmeyecek. Oruçlu olduğunu —delikanlı tabiriyle söyleyelim— çaktırmadan, sezdirmeden orucu tutacak.

"Kimse onun oruçlu mu olduğunu anlayamadan öyle bir oruç tutarsa, Allah-u Teàlâ Hazretleri onun mükâfâtı olarak cennetten başka bir şeye razı olmaz." Yâni, "Bu orucun mükâfâtı cennettir der, cenneti verir." demek.

Demek ki, aziz ve sevgili dinleyiciler! Oruçları Allah rızası için tutacağız ve oruçluyum, oruçluyum filân diye de herkese söylemeyeceğiz, saklamağa çalışacağız. Yâni, "Ben ne adamım, ne kadar dindarım, bak ne kadar àbid ve zâhidim! Görüyor musunuz, işte oruçluyum, oruçluyum..." derse, o zaman riyaya, gösterişe, süm'aya girer. Allah'ın sevmediği şeyler bunlar.

---

[53] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.278; Sehl ibn-i Sa'd ve Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.718, no:23601; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.469, no:22640.

Gösteriş için, başkası beğensin, alkışlasın, takdir etsin diye böyle şeyler yapmak doğru değil; onlardan kaçınacağız. Nafile ibadetin, farz, mecburî olmayan, sevap kazanmak maksadıyla yapılan ibadetlerin saklı olmasını Allah seviyor. Riya olmasın, gösteriş olmasın, şöhret olmasın, alkış olmasın, caf caf olmasın, fiyaka olmasın, adam onu kullanmasın; ahiret işi yapıp da dünyalık nüfuz toplamak, alkış toplamak gibi çirkin işler tahakkuk etmesin diye, saklamayı dinimiz uygun buluyor.

O zaman ne olur?.. Böyle sessiz sedâsız olursa, mükâfât alır. Alkışlı, davullu, zurnalı, "Ben oruçluyum! Ben oruçluyum!.." derse, sevabı gider. Anlıyoruz ki, ibadetler sessiz sedâsız, Allah rızası için yapılacak.

e. Arafe Günü Oruç Tutun!

Oruçla ilgili bir iki hadis-i şerif daha okuyalım. Nafile oruçların mükâfâtları hakkında çeşitli hadis-i şerifler var. Ama başka başka zamanlarda tutulan oruçları anlatmak istiyorum:[54]

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ سَنَتَيْنِ: سَنَةً أَمَامَهُ ، وَسَنَةً خَلْفَهُ

(ه. طب. عن قتادة ؛ عبد بن حميد ، كر. عن أبي سعيد)

RE. 426/1 (*Men sàme yevme arafate gafera'llàhe lehû seneteyn,* "Arafe gününde bir kimse oruç tutarsa, Allah onun iki senelik

---

[54] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humeyd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.467, no:22634.

günahını affeder: (*Seneten emâmehû*) Bir gelecek senenin günahlarını affeder, (*ve seneten halfeh*û*)* bir de geçmiş senenin günahlarını affeder.” diye müjde var.

Bu da hatırınızda kalsın diye istediğim, temenni ettiğim hadis-i şeriflerden birisidir. İbn-i Asâkir Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri’nden; Taberânî ve İbn-i Mâce, Katâde Hazretleri’nden rivayet etmişler. Başka kaynaklarda da var.

Arafe gününde oruç tutmak. Arafe günü hangi gündür?.. Karışıklığa sebep olmasın diye belirtmem lâzım! Arafe günü dediği, hacıların Arafat’a çıktığı gün demek. Biz Arafe günü deyince, her güzel bayram gününün bir gün evveline arafe diyoruz; öyle değil. Burada maksat, hacıların hacca gittiği, Kurban Bayramı'ndan bir gün önce Arafat’a çıkıyorlar, o Arafat’a çıkma günü. Yâni, Zilhicce kamerî ayının dokuzuncu günü.

“Kim Arafe günü oruç tutarsa, Allah onun iki senelik günahını bağışlar.” Bakın, bir günlük oruçla iki senelik günahını bağışlıyor. (*Seneten emâmehû*) “Önündeki bir yılın günahını bağışlar; (*ve seneten halfehû*) geçirmiş olduğu, mâzîde kalmış senenin günahını bağışlar.”

Çok ilginç... O kadar ilginç ki, ben buradan şu anlamı sezinliyorum, inşâallah yanlış değildir: Bu orucu tutanı Allah önündeki senede de yaşatacak da, o sene yapacağı günahları da affedecek. Allah ömür verecek, yaşatacak da, hatası günahı da olursa, bağışlayacak mânâsını seziyorum.

"—O zaman hocam bunu yazalım!.."

Zilhicce'nin dokuzu... İşte açın takvimi, Zilhicce'nin dokuzunu kırmızı boya ile boyayın, kocaman çarpı işareti koyun. Ama not olarak da isterseniz, "Kurban Bayramı'ndan bir gün önceki Arafe günü oruç tutulacak!" diye yazın.

Yalnız burada bir şeyi hatırlatayım: Hacca gitmiş olan hacı babalar, hacca gidecek olan hacı namzetleri, hacı vâlideler, teyzeler Arafat'a çıktıkları gün oruç tutmazlar. Orada mekruh, pek makbul değil, uygun değil. Neden?.. Çünkü orada ibadet edecek, sefer hali var, seyahat hali var. Ev yok, bark yok, sıkıntı var... Mina'dan Arafat'a gidecek sabahleyin, akşama kadar orada çadırda kalacak. Oradan akşamleyin Müzdelife'ye gelecek. Müzdelife'de ikàmet yeri yok, çadır bile yok, açıkta kalacak. Yürüyecek, yürümezse vasıtaların içinde bekleyecek, pişecek, yorulacak...

İşte o gün hacılara tavsiye edilmiyor bu. Hacca gitmeyecek olanlar yazsınlar, Kurban Bayramı'nın arafesinde oruç tutmayı takvimlerine işaretlesinler! Bugün de çok sevapmış diye, bunu da bildirmiş oldum. Neyi bildirmiş oldum?.. İki ay sonraki bir günün orucunu şimdiden size bildirmiş, müjdelemiş oldum, tutasınız diye...

f. Çarşamba, Perşembe ve Cuma Orucu

Bir başka hadis-i şerifi daha okumak istiyorum:[55]

---

[55] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.347, no:13308; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.397, no:3872; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.295, no:8232; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.921, no:24167; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX s465, no:22631.

مَنْ صَامَ يَوْمَ الأَرْبِعَاءِ ، وَالْخَمِيسِ ، وَالْجُمُعَةِ ، ثُمَّ تَصَدَّقَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بِمَا قَلَّ مِنْ مَالِهِ أَوْ كَثُرَ ، غُفِرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ عَمِلَهُ ، حَتَّى يَصِيرَ كَيَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ مِنَ الْخَطَايَا (طب . هب . عن ابن عمر ؛ هب. عن ابن عباس)

RE. 426/5 (*Men sàme yevme'l-erbiài, ve'l-hamîsi, ve'l-cumuah, sümme tesaddaka yevme'l-cumuati bimâ kalle min mâlihî ev kesüra, gufire lehû küllü zenbin amilehû, hattâ yasîra keyevme veledethü ümmühû mine'l-hatàyâ*) Bu da bir çok kaynaklarda, Taberânî'de Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. Burada buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

"Kim *yevm-i erbiâ*'da ve *hamîs*'te oruç tutarsa..." Ne demek *yevm-i erbiâ ve hamîs?*.. Mahsustan bu kelimeleri kullanıyorum, biraz Arapça öğrenin diye. *Yevm-i erbiâ*, çarşamba günü demek; *yevm-i hamîs* de, perşembe günü demek... *Erbia* dört kelimesiyle ilgili, *hamîs* de beş kelimesiyle ilgili. Biz zâten çarşamba derken, *çar* da dört demek; Farsça'sını kullanıyoruz. Perşembe derken de, *pençşenbe* diyoruz; *penç* de beş demek. Aynı şeyi kullanmışız, ama Farsça'sını...

"Çarşamba ve perşembe günü kim Allah rızası için, mecburiyet olmadan, sevap kazanmak maksadıyla oruç tutarsa; (*ve'l-cumuah*) bir de cumayı eklerse..." Biliyorsunuz, cuma günü tek başına oruç tutmak da doğru görülmüyor. "Ama çarşamba, perşembe, cuma; üçünü eklerse birbirine... (*Sümme tesaddaka yevme'l-cumuati*) Cuma günü de olunca tasadduk ederse, cüzdanı açıp para veyahut ambarı açıp mal, yiyecek, içecek bir sadaka verirse..."

Sadaka para ile de olur, bir torba pirinç de olur, bir çuval pirinç de olur, bir teneke zeytinyağı ile de olur, malla da olur, elbise vermek de olur... Yâni, "Cuma günü herhangi bir şekilde tasadduk ederse, sadaka olsun diye bir şey verirse; (*bimâ kalle min mâlihî ev kesüra*) malından az veya çok bir sadaka verirse..."

Burada da bakın, “Şu miktardan az olursa, kabul etmem!” diye bir şart yok... Az veya çok, cuma günü sadaka verecek yalnız. Çarşamba oruç tutacak, perşembe oruç tutacak, cuma oruç tutacak; cuma günü de sadaka verecek. Ne olurmuş?..

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz SAS: (*Gufire lehû küllü zenbin amilehû*) “İşlediği bütün günahları affolunur. (*Hattâ yasîra keyevmi veledethü ümmühû mine’l-hatàyâ*) Hatâlardan o kadar temizlenir ki, anasından doğduğu günkü gibi olur, hataları silinir, tertemiz olur.”

Duyan, “Ben bunu yaparım!” diyecek. Yâni bu kaçırılmaz!.. Hem de bakın bunları ne münâsebetle söylüyoruz, “Önümüzdeki günlerde altı gün oruç tutacağız ya, ben çarşamba, perşembe, cumayı denk getiririm bunu kazanırım!” demeniz için söylüyorum, sevgili dinleyiciler ve izleyiciler! Yâni, sizin sevap kazanmanıza delâlet etmek istiyorum. Benim kârım ne?..

Benim kârım da, tam sizin aldığınız sevap kadar sevap almak... Sizden bir şey eksilmeyecek, ama Allah size sevap kazandırdığım için, sizin sevabınız kadar da bana bir mislini verecek. Halbuki o orucu ben tutmadım, siz tuttunuz. Çünkü ben söyledim, sizi heveslendirdim, siz de tuttunuz diye...

Hadis-i şerifte buyruluyor ki:[56]

---

[56] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.274, no:22414; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XVII, s.226, no:628; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.85, no:86; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü’l-Muhaddisîn*, c.IV, s.217; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.383; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.342; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.478, no:7400; Ebû Mes’ud el-Ensârî RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.41, no:2670; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VII, s.275, no:4296, İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Kadài’l-Havâic*, c.I, s.39, no:27; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.357, no:23077; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.298; Süleyman ibn-i Büreyde babasından.

Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.116, no:7657; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.90; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Taberânî, Mu’cemü’l-Evsat, c.III, s.34, no:2384; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.IV, s.351, no:1031; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.306, no:1317; Sehl ibn-i Sa’d RA’dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.150, no:1742; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI,s.266; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü’l-Muhaddisîn*, c.III, s.555; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.233, no:3121; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.418; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

اَلدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ (حم. طب. خط. عد. عن أبي مسعود الأنصاري؛ ت . ع . وابن أبي الدنيا عن أنس؛ حم . عد. عن سليمان بن بريدة عن أبيه؛ هب. عد. عن ابن عباس)

(*Ed-dâllü ale'l-hayri kefâilihî*) "Hayra delâlet eden de, hayrı işlemiş gibi sevap alır."

Onun için, beni tanıyan kardeşlerime, ihvânımıza rica ediyorum, bu fırsatları kaçırmasınlar! Hadis-i şeriflerde duydukları güzel şeyleri yazsınlar bir yere, hemen uygulasınlar da, o sevaplar ellerine geçsin!..

g. Allah'ın Nimetleri Sayısız

Şevval'in altı gününü söyledik, Arafe orucunu da söyledik, pazartesi perşembe orucunu da söyledik; çarşamba, perşembe, cuma günü orucunu da söyledik. "Bunların hepsi bir yerde toplanır mı?" diye bir vaaz bilmecesi sorsak; toplanır. Eyyâm-ı biyzlar hangi güne denk geliyor. Yâni, Şevval'in on üçü, on dördü, on beşi hangi güne denk geliyor. Onun başındaki çarşambasını, perşembesini de eklerdik. Hepsini birden tuttuk mu, bu hadis-i şeriflerde vaad edilen sevapların hepsi Allah'ın lütfuyla inşâallah defterimize yazılırdı.

Biz kuluz, her şeyimiz Cenâb-ı Hak'tan... Yâni neyimiz varsa, ondan... Ömrümüz ondan, hayatımız ondan, sıhhatimiz ondan, imanızı onun lütfu, aklımız onun verdiği bir akıl... Her şeyimiz, çoluk, çocuk, ev, bark, mal, mülk, bilgimiz ondan... Her şeyi veriyor, zâten istemeden nice nice nimetleri vermiş; az mı?.. Üzerimizdeki nimetleri saymak istesek, sayamayız. Ayet-i

---

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVIII, s.193; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.233, no:3121; Hz. Aişe RA'dan. RE, 207/5.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.359, no:16052-16055; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.399, no:1282; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.493, no:12394.

kerimede sayamazsınız diyor: Kur'an-ı Kerim'de iki ayette böyle geçiyor. Birisi şöyle:

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لاَ تُحْصُوهَا ، إِنَّ الإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ

(ابراهيم:٣٤)

(*Ve in teuddû ni'meta'llàhi lâ tühsùhâ, inne'l-insâne lezalûmün keffâr.*) "Allah'ın nimetlerini sayacak olsanız, bitiremezsiniz. İnsanoğlu bu kadar nimetlerin kadrini, kıymetini bilmez. Sayılamayacak kadar nimet veriyor Allah... Çok zàlimdir insanoğlu, çok küfrân-ı nimet edici bir mahlûktur insanoğlu." (İbrâhim, 14/34) diye geçiyor.

Öteki ayet-i kerimede de:

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لاَ تُحْصُوهَا ، إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

(النحل:١٨)

(*Ve in teuddû ni'meta'llàhi lâ tühsùhâ, inna'llàhe legafûrun rahîm.*) "Allah'ın nimetlerini sayacak olsanız, bitiremezsiniz. Doğrusu Allah çok mağfiret edicidir, merhamet edicidir." (Nahl, 16/18) diye, orada rahmetini gösteriyor bize. Yâni, "Siz bu nimetlerin şükrünü edâdan aciz kalırsınız ama, Allah afv ü mağfiret eder." demiş oluyor. Yoksa biz, Allah'ın bize verdiği nimetlerin bir tanesinin ücretini, maaşlarımızla, servetlerimizle ödemeğe kalksak, ödeyemeyiz. Ne gözü ödeyebiliriz, ne kulağı; ne aklı ödeyebiliriz, ne sıhhati...

Zaten sıhhatin kenarından küçük bir şey eksildiği zaman, millet Almanya'yı boyluyor, Amerika'yı boyluyor... Houstın Hastanesi diyor, İsviçre'deki falanca klinik diyor. Sıhhatinin bir parçasını oralarda bulmak için fabrikasını satıyor, evini barkını, köşkünü satıyor, servetini veriyor.

Hiç bir şeyini ödeyemeyiz Cenâb-ı Hakk'ın... Bunu niçin söylüyorum?.. Cenâb-ı Hak zâten istemeden bize birçok nimet vermiş, biz de böyle heveslenir de peşine düşersek; Rabbimiz

seviyormuş böyle ibadet etmemizi diye severek, aşk ile, şevk ile kulluk edelim diye...

Allah dua etmeyi de seviyor;

"—Yâ Rabbi, ben bunu istiyorum!" diye istemeyi seviyor.

Dünya zenginleri isteyene kızmağa başlıyor. İlkönce belki sabırlıysa, bir şey demez. İkincide biraz yüzü kızarır. Üçüncüde daha kızarır. Dördüncüde, beşinci de hep isterse, en sonunda:

"—Eh, başka zengin yok mu? Git de biraz da başkasından iste! Yeter artık, vermiyorum." deyiverir.

Allah öyle demiyor, Allah dua eden kulunu seviyor. Dua edenin duasını, niyaz edenin niyazını, tazarrû edenin tazarrûunu seviyor... *Tazarrû* da, niyaz mânâsına Arapça, Sinan Paşa'nın *Tazarrû-nâmesi*'ni filân duymuşsunuzdur edebiyat derslerinden... Kulun yalvarmasını seviyor, istemesini seviyor ve isteyin diye kendisi emrediyor:

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Ve kàle rabbükümü'd'ùnî istecib leküm*) "Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim!" (Mü'min, 40/60) diye kendisi emrediyor.

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلاَ دُعَاؤُكُمْ (الفرقان:٧٧)

(*Kul mâ ya'beü biküm rabbî levlâ duàüküm*) "Duanız olmasaydı, Allah size hiç kıymet vermezdi." (Furkàn, 25/77) diyor. Kulun duası makbul Allah indinde... İstemeyene kızıyor Allah:[57]

مَنْ لَمْ يَسْأَلِ اللهَ غَضِبَ اللهُ عَلَيْهِ (خ. في الأدب المفرد عن أبي هريرة)

---

[57] Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.456, no:3373; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.229, no:658; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3126; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.X, s.82, no:9136.

(*Men lem yes'eli'llâhe gadıba'llàhu aleyhi*) "Kim Allah'tan bir şey istemezse, dua etmek aklına gelmezse; Allah'ın yolu, caminin yolu, seccadenin yeri, kıblenin istikameti hiç hatırında değilse, Allah ona gazab eder."

Adama soruyorsun, kıbleyi bile bilmiyor. Bizim seyyar satıcı dostlardan birisi, Anadolu'da bir kasabaya gitmiş. İşte müşterisine sattığı malları vermiş. Akşam olduğu için, müşterisi:

"—Lütfen bize buyurun, misafir olun!" demiş.

O da:

"—Tamam, olurum." demiş.

Müşterisi iyi, paraları iyi… Bizim seyyar satıcı müslüman... Seyyar satıcı ama dükkânı da var, malını pazarlamak için gidiyor.

Adamın evine misafir olmuş. Namaz vakti gelince, adama:

"—Ben abdest alacağım, namaz kılacağım... Nerede abdest alayım?.." demiş.

"—İşte musluk, işte havlu..." diye ev sahibi göstermiş.

Orası tamam. Abdesti almış.

"—Namaz kılacağım, kıble ne tarafta?" demiş.

Ev sahibi ensesini kaşımağa başlamış. Kıbleyi bilmiyor, alnı secdeye gelmemiş, evinin kıble tarafından haberi yok, namaz kılmıyor.

Hiih, nasıl kızmış bu bizim satıcı... Kızgınlığından kendisini tutamamış, yemini basmış:

"—Vallàhi billâhi, kıblenin yönünü bile bilmeyen bir insanın evinde ben misafir kalmam!" demiş, çıkmış gitmiş kapıdan.

Adam da mahcup olmuş:

"—Yâhu gel, öğrenirim... Yapma, bundan sonra öğreneceğim, kılacağım!.." filân demiş.

Yeminini bozmamış, gitmiş bir başka yerde yatmış. Ötekisi de kıblenin yerini öğrenmiş, ondan sonra da alnı secdeye gelmiş.

Öyle insanlar var ki, kıbleyi bilmiyor... Öyle insanlar var ki, kelime-i şehâdet getirmeyi bilmiyor... Öyle insanlar var ki, "Senin peygamberin kim?" dediğin zaman, aklına gelen, ağzına gelen meşhurlardan bir isim söylüyor. Ne olduğunun da farkında değil, peygamberinin ismini bilmiyor.

Bu nedir? Kim suçlu?.. Başta dini öğretecek insanlar suçlu... Başta devlet suçlu... İnsanları yöneten kim varsa, onlar suçlu... Anneler suçlu, öğretmenler suçlu, devlet suçlu, millet suçlu... Alim suçlu... Bu kadar cahil bıraktırılmaz ki, bu kadar cahil kalınmaz ki... Bunlara öğretmek lâzımdı. Annesi öğretecekti, babası öğretecekti; onlar öğretmemiş. Okulda öğretmen öğretecekti, o öğretmemiş. Toplum öğretecekti, toplum öğretmemiş. Böyle bir namazsız, niyazsız, teşehhüdsüz nesil ortaya çıkmış.

Bir arkadaş bir şey almak istemiş bu Avustralya'da, İngilizce'si biraz zayıf, yarım yamalak İngilizce ile:

"—Bana yarım kilo şundan ver!" demiş.

Karşıdaki satıcı ne demiş?.. O bize anlatıyor, gülüyoruz.

"—Plîz (*please*) demezsen, yâni lütfen demezsen vermem!" demiş

İngilizler alışmış, "Lütfen şunu verir misin?.. Lütfen yarım kilo verir misin?" diyorlar. Para alıyor, veriyor. Toplum alıştırmış insanlarını, "Lütfen demeyince vermem!" diyor, adam bozuluyor, razı olmuyor işe, kızıyor. Tamam, "Plîz" demiş, almış.

Şimdi toplum bu kadar eğitimsiz olmaz ki, Allah'ın verdiği rızkı yeyip de Allah'ı bilmemek olmaz ki... Ben İlâhiyat Fakültesi profesörüyüm; bu meseleleri ömür boyunca okudum, inceledim. Dinsizlik bir çıkar yol değil ki... Dinsizlik bilimsel değil ki, mantıklı değil ki... İnkârcılık çözümsüzlük... Münkir olmak, kâfir olmak toplumu, tabiatı, yeri, göğü, bitkileri, varlığı izah edemiyor ki... Bütün büyük filozoflar, bilim adamları büyük ölçüde bir dine inanıyorlar. Ama dinin en doğrusu İslâm...

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) [Allah indinde hak din İslâm'dır.] (Âl-i İmran, 3/19)

Öğretmeyenler sorumlu:[58]

---

[58] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.304, no:853; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1459, no:1829; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.145, no:2928; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.208, no:1705;

كُلُّكُمْ رَاعٍ ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ (خ. م. د. ت. حم. حب. طس. ع. هب. ق. حل. خط. عد. عن ابن عمر)

(*Küllüküm râin, ve küllüküm mes'ûlün an raiyyetihî*) "Hepiniz çobansınız, hepiniz sürünüzden sorumlusunuz, mes'ulsünüz." diyor Peygamber SAS Efendimiz. Sorumlu olup da, sorumluluğunun gereğini yapmayan herkesin, Allah yakasına yapışıp, çatır çatır sorar ve cezasını verir.

Allah-u Teàlâ Hazretleri sorumluluğumuzu idrak etmeyi nasib etsin cümlemize...

Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَاراً (التحريم:٦)

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II s.54 no:5167; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.342, no:4490; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.81, no:206; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.170, no:3890; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I,s.273, no:450; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.199, no:5831; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.319, no:20649; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.322, no:5261; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.287, no:12466; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.374, no:9173; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.281; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.143, no:2951; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.242, no:745; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İyâl*, c.I, s.491, no:320; İbn-i Mürdeveyh, *Emâlî*, c.I, s.108, no:2; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.428, no:2327; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.265, no:100; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.174; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.110, no:5954; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.49; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.273, no:450; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.123; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.47, no:14710; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.152, no:209; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.276, no:2771; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.330, no:1483; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.33, no:14670 ve 14710; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.941, no:1946; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.381, no:15753, 15754; RE. 343/1.

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kù enfüseküm ve ehlîküm nârâ*) "Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyun!" (Tahrim, 66/6)

Çocuğun cehennemden korunması, cennetlik olarak yetiştirilmesi için, ilk vazife annenin babanın vazifesi... Artık o yapmayınca, toplum yapacak. Çünkü ahlâkın kaynağı dindir, nefis terbiyesinin kaynağı dindir, dürüstlüğün kaynağı dindir. İyi vatandaşlığın kaynağı dindir. Ötekisi rüşvet alır, vatanı satar... Gerçekler böyle.

Allah bizi toplum olarak gaflet uykusundan uyandırsın, gerçekleri bilen bir toplum eylesin... Gerçeklerden uzaklaştırırsa, cezası daha büyük olur, felâketler gelir. Allah lütf u keremi ile gaflet uykusundan uyandırsın... Kendisine güzel kulluk yapmayı nasîb etsin... Tevfîkini refîk eylesin...

Sonunda hem dünyada, hem ahirette bahtiyar olmayı, felâketlere uğramamayı, cezâlara çarpılmamayı nasîb eylesin... Cümlenizi, cümlemizi cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

22. 01. 1999 - AVUSTRALYA

11. CENNETE İLK GİRENLERİN HALLERİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Size bu cuma konuşmamı Avustralya'dan yapıyorum. Kur'a olarak açtığım zaman, *Râmûzü'l-Ehàdîs*'in 455. sayfası çıktı. Buradaki hadis-i şeriflerden konuşmak istiyorum.

a. Cennete Koşarak Giden Kimseler

Bu sayfadaki yedinci hadis-i şerifi, Hazret-i Ali Efendimiz'den Deylemî rivayet etmiş. Daha başka kaynaklar da rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[59]

وَاللهِ لَقَدْ سَبَقَ إِلَى جَنَّاتِ عَدْنٍ أَقْوَامٌ مَا كَانُوا أَكْثَرُ النَّاسِ صَلاَةً، وَلاَصِيَامًا، وَلاَ اعْتِمَارًا؛ وَلٰكِنَّهُمْ عَقَلُوا عَنِ اللهِ مَوَاضِعَهُ، فَوَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ، وَاطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النُّفُوسِ، وَخَشَعَتْ مِنْهُمُ الْجَوَارِحِ؛ فَفَاقُوا الْخَلِيقَةَ بِطِيْبِ الْمَنْزِلَةِ، وَبِحُسْنِ الدَّرَجَةِ عِنْدَ النَّاسِ وَعِنْدَ اللهِ فِي الْآخِرَةِ (ابن السني، وابن شاهين، والديلمي عن علي)

RE. 455/7 (*Va'llâhi lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün mâ kânû ekserü'n-nâsi salâten, ve lâ sıyâmen, ve le'timârâ; ve lâkinnehüm akalû ani'llâhi mevâdıahû, fevecilet kulûbühüm,*

---

[59] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.360, no:7035; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.282, no:5916; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, no:432, no:25245.

va'tmeannet ileyhi'n-nüfûs, ve haşeat minhümü'l-cevârihu fefâku'l-halîkate bi-tıybi'l-menzileti, ve bi-hüsni'd-dereceti inde'n-nâsi ve inda'llàhi fi'l-âhireh.)

Bu uzunca hadis-i şerifin mübarek metnini okumuş olduk. Kelimelerini açıklayarak, kısa kısa cümleciklerini izah etmek istiyorum:

(*Va'llàhi*) diye yeminle başlıyor Peygamber SAS Efendimiz konuşmasına. Tabii, yeminle başlaması bir şeyin önemini gösterir ve bizim ona tam mânâsıyla iknâ olmamız için bir işaret bu... "Peygamber Efendimiz mâdem yeminle söylüyor, muhakkak ki o öyledir." diye artık hiç tereddütsüz anlaşılacak bir husus oluyor.

Niye yemin eylemiş Peygamber SAS Efendimiz?.. (*Lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün*) *Akvâm*, kavimler demek ama, biz kavimler deyince çeşitli ırkların, milletlerin topluluklarını düşünürüz. Halbuki insan topluluklarına, insan gruplarına, küçücük gruplara da kavim denilebilir. Biz kavim dediğimiz zaman Türk kavmi, Hint kavmi vs. gibi büyük grupları düşünürüz. Halbuki, birkaç insanın meydana getirdiği bir kümeye de kavim derler. Yâni bir araya gelmiş topluluk.

(*Lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün*) "Bir takım insan toplulukları, bir takım insanlar Adn cennetlerine koşarak önceden gidecekler." Cennât-i Adn, sekiz cennetin bir tanesi... *Sebeka*, sebkat etmek, ötekilerden daha önce olarak gitmek mânâsına... O Adn cennetlerine birtakım insanlar, öbür insanlardan daha önceden, ilkönce gidecekler. *Sebeka* bir de koşmak, ötekileri geçerek yarışı kazanmak mânâsına geliyor. O da bir çeşit Allah'ın kulluğunu güzel yapmakta, hayırda yarışmak.

Birtakım insanlar, büyük iltifata mazhar olarak cennete girecekler, ama bizim sandığımız şekilde değil... (*Mâ kânû ekserü'n-nâsi salâten, ve lâ sıyâmen, ve le'timârâ*) "Bu insanlar, bu cennetlere, Adn cennetlerine herkesten evvel, böyle yarışı kazanıp önceden giden bu insanlar; öyle kişilerin, insanların, nâsın, halkın namazca en çok namaz kılanı, oruççа en çok oruç tutanı; umre yapmak bakımından, Kâbe-i Müşerrefe'yi ziyaret etmek bakımından çok ziyaret edeni değiller ama, yine öbür insanları geçip önceden cennete girecekler."

Bu ilginç bir şey... Biz elbette biliyoruz ki, namaz kılmak çok sevaplı bir şey. Namaz dinin direğidir, günde beş vakit namaz çok iyi... Oruç tutmak... Ramazan'da oruç tutup orucun faziletini hadis-i şeriflerde okuduk, Ramazan boyu vaizlerden dinlediniz; aşk ile, şevk ile sevaplı diye o orucu tuttuk. Hacca gitmek, umreye gitmek, umre yapmak...

Hac ile umre arasındaki fark nedir?.. Biliyorsunuz, Zilhicce'nin belirli günlerinde, sekizinde, dokuzunda, onunda, belirli merasimleri belirli yerlerde yaparak, Kâbe'yi ziyareti tamamlama şekline *hac* deniliyor. Bunun dışındaki ziyaretlere, senenin başka zamanlarında olan Kâbe ziyaretine de *umre* diyoruz, Umre yapmaya da *i'timar* deniliyor. Bunlar da çok sevaplı...

Çünkü, haccın ve umrenin mükâfâtı ne?.. Daha önceki günahları siliyor, insan tertemiz oluyor, günahlardan arınmış oluyor. Oruç da öyle; oruç da daha önceki, bir seneki günahları siliyor. Namaz da öyle; daha önceki namazla aradaki günahları siliyor. Bunların hepsi güzel...

Bu güzel ibadetleri Allah'ın sevgili àbid, zâhid kulları daha çok yapıyorlar. Meselâ bakıyorsunuz, beş vaktine beş vakit katıyor; farz namazları kıldıktan sonra nafile namazlar kılıyor. Biz de tavsiye ediyoruz, hadis-i şeriflerde Peygamber Efendimiz tavsiye buyurmuş diye naklediyoruz sizlere...

Meselâ sabah namazından sonra işrak vaktine kadar oturup, *işrak* namazını kılınca çok sevap var. Sabahla öğlenin arasında *duha* namazı kılmak çok sevap... Akşam namazının sünnetinin hemen arkasından, dünya kelamı konuşmadan, dünya işine dalmadan hemen kalkıp *evvâbîn* namazı kılmak çok sevap... Hadis-i şerifler var; gece yatarken abdest alıp, *tecdîd-i vudù* namazı kılıp, abdestli yatmak çok sevap... Geceleyin kalkıp, uykusunu bölüp seher vakitlerinde, gecenin üçte biri, üçte ikisi veya yarısı geçtikten sonra uykuyu bölüp, kalkıp gece namazı kılmak; bu da çok sevap... Buna da *teheccüd* namazı deniliyor.

Beş vakte beş vakit katıyor bazı insanlar. Farz olanları zar zor yapanlar olduğu gibi, bu farzların üzerine ilâve bu güzel namazları kılanlar var, bu güzel oruçları tutanlar var.

Ramazan orucunun dışında sevaplı oruçları, geçen konuşmamda sizlere anlattım. Bir tanesi, bu içinde bulunduğumuz Şevval ayında *sitte-i şevval*, yâni altı gün oruç tutmak... Peş peşe de olabilir, ayrı ayrı da olabilir ama, bu Şevval ayı çıkmadan altı gün oruç tutmak:[60]

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ، وَأَتْبَعَهُ سِتّاً مِنْ شَوَّالٍ ، كَانَ كَصَوْمِ الدَّهْرِ

(ط. حم. م. د. ن. ت. ه. حب. عن أبي أيوب ؛ بر. هب.

عن ثوبان)

RE. 425/11 (*Men sàme ramadàne*) “Kim Ramazan orucunu tutarsa, (*ve etbeahû sitten min şevvâl*) bunun arkasına Şevval ayından altı günü de eklerse, (*kâne kesavmi'd-dehr*) bütün zamanını, ömrünü, senesini oruç tutarak geçirmiş gibi sevap alır.”

Bunları söylüyoruz. Ama bu cennete ilkönce giren insanları Efendimiz anlatırken, diyor ki:

“—Bunlar insanların, öteki ahalinin, halkın, öteki müslümanların yanında, onlardan daha fazla namaz

---

[60] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.822, no:1164; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.132, no:759; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.547, no:1716; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.417, no:23580; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.134, no:3902; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.49, no:4640; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.347, no:3730; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8214; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.163; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.315, no:7918; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.188, no:380; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.321, no:1944; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.98, no:178; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.272; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.168, no:2696; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1142; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.57, no:1002; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXI, s.284, no:4207; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.308, no:14341; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8215; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.326, no:1949; Hàris, *Müsned*, c.II, s.25, no:331; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.113; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.398, no:3645; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III; s.349, no:3735; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.278, no:485; Sevban RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.745, no:23680 ve 23681; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.425, no:5103; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.460, no:22614.

kıldıklarından, daha çok oruç tuttuklarından, daha çok umre yaptıklarından değil bu dereceleri; bu bakımlardan almadılar, başka bakımlardan aldılar.”

Demek ki, hangi bakımdan aldılarsa, o daha mühim, ona çok dikkat etmemiz lâzım, o çok ince bir nokta... Demek ki dinin hassas bir öz hakîkatı, ruhu, esası.

“—Peki bu insanlar o insanlardan çok daha fazla namazlı, çok daha fazla oruçlu, çok daha fazla umreli olmadıkları halde; niye böyle öteki insanları geçtiler de, daha önce cennete girdiler, yüksek makamlara erdiler?..”

Çünkü bunlar, öteki insanlardan namazca, oruçça, umrece daha çok değiller ama, (*ve lâkinnehüm akalû ani'llâhi mevâdıahû*) Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin önem verdiği yerleri, dinin önemli noktalarını, nerede ne yapmaları gerektiğini iyi anladılar.” Yâni, “Ne yaparsam Allah-u Teàlâ Hazretleri beni sever? Nasıl davranırsam Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanırım?.. Nasıl işler yaparsam Allah sevmez, Allah'ın kahrına, gazabına uğrarım?..” diye dikkat ettiler.

b. Dinin Hassas Noktaları

(*Mevâdıahû*) “Allah'ın mevzîleri, mekânları...” Ne mekânları?.. Dinin hassas dönemeç noktaları, önemli olan hususlar... O noktaları bilirse insan, onlara dikkat ederse; o zaman Allah onu sever, Allah ona gazab etmez. Allah ondan razı olur, Allah ona büyük mükâfât verir.

Onları akledebiliyor. Akledebilmek önemli. Akletmezse, cahil bir insan, bunları akletmeyen bir insan ne yapar, onu düşünelim: Kaş yapayım derken göz çıkartır. İbadet yapayım derken günaha girer. Özene bezene bir şey yapar ama, yaptığı iş bid'attir. Bid'at da dinde çok kötü bir şey... Uydurma bir şeyi ibadet diye ortaya çıkarmak, dinin ruhunu, yapısını, esasını, temelini değiştireceği için, bid'at çok fenâ...

Müslümanın nasıl müslüman olması lâzım?.. Kendi bildiğine göre, kendi kafasına, kendi keyfine, kendi zevkine göre bir din anlayışı içinde olmaması lâzım! Nasıl olması lâzım?.. Peygamber SAS Efendimiz'in öğrettiği tarzda, tavsiye ettiği tarzda müslüman olması lâzım!..

Neden?.. Çünkü, o çok akıllı bir insan değildir, çok yetenekli değildir, bu konudaki incelikleri sezecek durumda değildir. Rasûlüllah'tan daha mı anlayışlı, daha mı bilgili, Kur'an-ı Kerim'i daha mı derinlemesine kavramış, dünyayı daha mı iyi tanıyor?.. Dünyayı ahireti, maddî mânevî alemleri, görünen görünmeyen hususları Rasûlüllah'tan daha mı iyi biliyor?.. Kesinlikle öyle bir şey olamaz!

Rasûlüllah Allah'ın peygamberi, Allah-u Teàlâ Hazretleri ona birçok özellikler bahşetmiş. Her şeyi en iyi biliyor ve Allah'a kulluğu kendisi en iyi şekilde yapıyor. Bize de en güzel kulluğu o öğretmiş. Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılmak lâzım, Peygamber Efendimiz'in hadislerini okumak lâzım, yolunu gözlemek lâzım!..Peygamber Efendimiz ne yaptıysa, onu yapmak lâzım; neleri tavsiye ettiyse, o yolda yürümek lâzım! Kendi başına gitmemek lâzım!..

"—Benim aklım ermez, benim mantığıma göre bu böyle..."

Senin mantığının kıymeti yok! Senin mantığın sakat bir mantık olabilir. Senin eğitimin sakat olabilir. Sen yanlış şeyleri doğru sanmış olabilirsin. Günah olan şeyler senin de hoşuna gidebilir. Herhalde bunun bir cezası yoktur sanırsın, yaparsın ama; o şeyin insana çok zararı vardır, topluma zararı vardır, kendine zararı vardır, sen bilmiyorsun. Hem kendin, hem toplum zarar görecektir; Allah onun için yasaklamıştır.

Sen o incelikleri anlamadığın için ne olur: Kaş yapayım derken, göz çıkarmış olursun; sevap kazanayım derken günaha girmiş olursun... Ama işte o Adn cennetlerine herkesten önce giden, o mükâfâta eren insanlar, bu noktaları iyi bilen insanlardır.

Pekiyi bu Cenâb-ı Hakk'ın önem verdiği noktalar, hususlar nelerdir; birkaç misalle anlatalım:

Meselâ, Allah-u Teàlâ Hazretleri riyâkârlığı, gösterişi, yapmacıklığı, münafıklığı sevmiyor. Yapılan ibadetlerin ihlâsla olmasını, katıksız bir niyetle, sırf Allah rızası için yapılmasını istiyor.

Eğer bir dünyevî menfaat, maksat, reklam, propaganda, göze girmek, kendini beğendirmek, kendini ortaya çıkarmak filân gibi bir maksatla yapılmışsa, ikinci bir art niyet varsa, o zaman kabul

etmiyor. Riyâkârın riyâkârca yaptığı ameli kabul etmiyor; ihlâslının ihlâsla yaptığı ameli kabul ediyor.

Ancak ihlâslı ameli kabul ediyor. Müttakî insanın ibadetini kabul ediyor, müttakî olmayanın ibadetini kabul etmiyor. İki adam aynı imamın arkasında, aynı namazı, aynı camide, beraber cemaate uyarak kılıyorlar. Birisi bir sevap alıyor, birisi bin sevap alıyor... İşte o bin sevabı almasına sebep olan nokta, Allah'ın önem verdiği yerdir, konudur.

Nedir o?.. Takvâ... Yâni Allah'tan korkarak, sakınarak, düşünerek, taşınarak, titizlikle namazı kılmak... İhlâsla ibadetini yapmak, riyâkârca yapmamak... Başkası sevsin, beğensin veya dünya menfaati sağlayayım diye yapmamak... Dürüst olmak, samîmî olmak; samîmiyetsiz olmamak, içten pazarlıklı olmamak, içi başka dışı başka olmamak...

Böyle her ibadetin incelikleri var, kabul olunma veya olunmama sebepleri var; bunları bilmeli!.. Ben bunları çeşitli kitaplarda, konuşmalarda anlatmağa çalıştım sizlere ve çeşitli kitaplarda da neşrettim. Temenni ediyorum ki, ilmihal dediğimiz kitaplar, dinimizi anlatan kitaplar, öncelikle onları bastıra bastıra halka anlatsın.

Bir insan abdest alacak, namaz kılacak; tamam... Dört rekât sünnet, dört rekât farz, iki rekât son sünnet; tamam... Bu namazları, işte *Sübhàneke* okuyacak, *Fâtiha* okuyacak, ondan sonra şu tarzda kılacak. Ama bunlar şekil... Bu şeklin arkasındaki, üstündeki, içindeki öz, ana duygular çok önemli... O namaz riyâkârca olmuşsa, gösteriş işin kılınmışsa, başkasının zoru ile kılınmışsa; şeklen namaz olduğu halde, içten olmadığı için kabul olmuyor meselâ...

İşte bunları öğretmek lâzım! İbadetleri öğretirken; "Bunlar şekiller, bu şekle uygun kılınacak bu namaz ama, asıl şu noktalara dikkat edeceksiniz!" demek lâzım! İşte o noktaları bilirse insan, Allah'ın rızasını kazanabiliyor; bilmediği zaman Allah'ın rızasını kazanamıyor.

Hac yapıyor, hacca gidiyor geliyor, bir sevap kazanamıyor; sıfır... Sadaka veriyor; sıfır... Oruç tutuyor Ramazan'da; sıfır... Hayır hasenât yapıyor; sıfır... Para kazanıyor, haram... Harcıyor, bir kârı yok...

İşte din zekâ işidir, şuur işidir. Çok güzel akledecek, şuurlu olacak, o noktaları bilecek. Cenâb-ı Hakk'ın önem verdiği yerleri, yâni hassas noktaları iyi anlayan insanlar, işte o Adn cennetlerine koşarak giderler.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, kitapları okurken, elinize kâğıt kalem alın, kırmızı kalem alın, böyle önemli noktaların altını çizin!.. Namaz ne olursa fâsid olur, bozulur; nasıl olursa kabul olmaz; onları bilin!..

Meselâ, haram para ile yapılan hac ve umre makbul değildir. Kazanç haram olmayacak, helâl olacak... Birisinin zoruyla, gösteriş, reklâm, tanıtım, veya oy toplamak, seçilmek vs. gibi sebeplerle, "Bir de hacca gideyim de, hacı desinler!" diye, böyle bir şekilde hacca gitmek olmaz.

Meselâ, bir insan ilim öğrenmeye kalkıyor, ilim öğrenmek sevap... Ama, "Ben bu ilmi öğreneyim de, alimlerle mücadele edeyim de, reis olayım da, başkan olayım da, herkes bana hürmet etsin de; geçimimi şöyle sağlayayım da, dünyalığım böyle doğrulsun..." derse, o zaman bundan bir sevap kazanmaz, günaha girer. İlmi bu maksatla öğrendi mi sevap kazanamaz.

Demek ki, cennete giren insanlar, bu hassas noktaları iyi akıl etmiş insanlardır. (*Ve lâkinnehüm*) "Bu cennete giren kimseler, bu Allah'ın önem verdiği yerleri noktaları, hususları iyi akletmiş ve ona riayet etmiş kimselerdir. Haram lokma yememişlerdir, helâlden kazanmağa dikkat etmişlerdir. Doğru sözlü olmağa dikkat etmişlerdir. Temiz, ihlâslı olmağa dikkat etmişlerdir. Doğru özlü olmağa dikkat etmişlerdir. İbadetlerini gösteriş için yapmamağa dikkat etmişlerdir. Sırf Allah rızası için, hàlis muhlis, hasbeten lillâh yapmağa dikkat etmişlerdir. Bir bu vardır.

Bu bir eğitim meselesidir. Bu eğitim nerede öğrenilir?.. Müttakî insanların, hocaların, mürşid-i kâmillerin dizinin dibinde öğrenilir. Yoksa, sırf bilgi yetmez. Bir gayrimüslim de gelir bir ilâhiyat fakültesine; "Bakalım, bu müslümanların ilâhiyat fakültelerinde neler okutuluyormuş?" diye okur; imam-hatibi de bitirir, ilâhiyatı da bitirir. Ondan sonra kalkar Almanya'ya, İngiltere'ye, Amerika'ya gider.

Amerikan gelmiştir, okumuştur, bu bilgileri öğrenmiştir; gayrimüslim olarak okumuştur, gayrimüslim olarak gitmiştir.

Biliyorsunuz *İslâm Ansiklopedisi* ilkönce Hollanda'da Laydın'da basıldı, Avrupalılar bastılar. *İslâm Ansiklopedisi*, kocaman bir eser... Sonra bunlar İslâm ülkelerine tercüme yoluyla aktarıldı. Koca koca araştırmalar, koca koca ciltler... Milli Eğitim Bakanlığı bizde de bastı.

Sonra Diyanet Vakfı baktı ki, burada inanmamış insanların yazdığı makàlelerde çok hatalar var, düzelte düzelte düzeltmek mümkün değil, "Bari biz bir İslâm ansiklopedisi hazırlayalım!" diye yeni bir ansiklopedi çıkarmağa başladılar. Çok güzel bir teşebbüs... Çünkü bilgilerin doğru öğrenilmesi, öğretilmesi lâzım!..

Yâni, bu hassas noktalar büyük alimlerden, müttakî alimlerden, mürşid-i kâmillerden öğrenilir. Niye öyle?.. İşte öteki hem yarım bilgisi dolayısıyla yanlış şey söyler, "Mahzuru yok canım, nasıl yaparsan yap, olur." der. Halbuki mahzuru var, o hadisleri bilmiyor, okumamış, cahil, sathî; veyahut kendi kafasına göre, "Canım, benim kanaatime göre böyle!" der.

Böylelerine: “Senin kanaatinin hiç bir kıymeti yok, Rasûlüllah’ın kanaatini söyle bana!.. Allah’ın rızası nerede, Kur’an-ı Kerim’de bu hususta ne söyleniyor; o önemli!.. Sen kimsin, ben seni tanımıyorum. Senden önce dünya vardı, senden sonra da var olacak. Sen halkın arasından bir kişisin, ne sanıyorsun kendini?.. Yâni, kâinatın merkezi mi sanıyorsun?.. Sen eğer bana İslâm hakkında bir şey söyleyeceksen, kendinden söyleme; Rasûlüllah’ın sünnetinden söyle, Kur’an-ı Kerim’in tefsirinden söyle!” demek lâzım!..

c. Er Yarın Hak Divanında Belli Olur

Şimdi bu dinde hassas noktaları, ince noktaları, incelikleri, kendi hayatında ihlâsla tertemiz yaşamış, pırıl pırıl, nûrânî insanlardan öğrenmek lâzım! Onlar Allah neye gazab eder, neden hoşnut ve razı olur, çok iyi bilirler.

Hadis-i şerifte, bu insanların vasıflarını söylemeye, anlatmaya devam ediyor Peygamber Efendimiz: (*Fevecilet kulûbühüm, va’tmeannet ileyhi’n-nüfûs*) “Gönülleri Cenâb-ı Mevlâ’ya imanla itmînan bulmuş, huzur bulmuş, sükûna ermiş bir halde olmalarına rağmen, kalpleri yine korkudan tir tir titriyor.”

Neden? İnsanın imanı sapasağlam olduğu halde kalbi niye titrer?.. Çünkü hiç bir insan kendi akıbetini şu anda bilemiyor. Mahkeme-i kübrada mahkeme olacak, bakalım ne olacak sonuç?.. Yunus Emre’nin ilâhîsinde dediği gibi:[61]

Er yarın Hak divanında belli olur.

Çok hoşuma gidiyor ve tir tir titrer insan bu sözü duyunca... Bu dünyada kavuk, sarık, cübbe, sandalye, makam arabası, mevkî, rütbe... Bunlar bu dünyanın şeyleri, bu dünyanın insanları veriyor. İşte biz de aldık hepsini... Amma bunların Allah indinde ahirette kıymeti ne, mahkeme-i kübrâda geçerliliği ne?..

Allah-u Teàlâ Hazretleri ahirette insanları muhakeme ederken, “Sen falanca ülkenin hükümdarıydın, şu kadar orduların

---

[61] *Yunus Divanı*, s.292, no:275, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1979.

başın-daydın!” diye omuzunun kalabalıklığına mı bakacak, rütbesinin yüksekliğine mi bakacak?.. Hayır... Ayet-i kerimelerden biliyoruz, hadis-i şeriflerden biliyoruz; Allah-u Teàlâ Hazretleri insanların gönlüne nazar ediyor, gönlünün temizliğine bakıyor. Amellerinin ihlâslılığına, güzelliğine bakıyor. İcraatının faydalı mı, zararlı mı olduğuna bakıyor. Yoksa öyle rütbeler, mevkîler, makamlar orada geçerli değil...

Nice iyi insanlar gelmiş, nice sûiistimaller gazetelerde yazılıyor. Mevkiini, makàmını kötüye kullanan nice insanlar geliyor... Allah hepsini daha iyi biliyor. Dünyadaki insanlar biraz biliyor, en iyisini Allah biliyor.

Onun için, müttakî bir insan korkar. Gönlü Cenâb-ı Hakk’a imanla dopdoludur, mutmaindir, Cenâb-ı Mevlâ’ya aşk ile şevk ile bağlıdır; ama yine korkar.

Yunus Emre de öyle... Meselâ diyor ki Yunus Emre:[62]

---

[62] Şiirin tamamı:

Bu dünya ya geldin ne amel kıldın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim,
Simdi huzuruma sen nasıl geldin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

İki yol gösterdim hem akıl verdim,
İradende ben seni serbest kıldım,
Rahmeti bırakıp zulmete daldın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Ramazan verdim oruç tutmadın,
Akşam tatlı tatlı iftar etmedin,
Niçin doğru yollarıma gitmedin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Günahtan kaçmadın tutmadın emrin,
Beyhude yerlerde geçirdin ömrün,
Şimdi huzuruma sen nasıl geldin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Soğuk sıcak dedin abdest almadın,
Kibir ucub geldi namaz kılmadın,
Günah yığınına çare bulmadın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim,

Ben buyurdum buyruğumu tutmadın,
Derse Mevlâm, ben ne cevap vereyim?

Korkuyor, şimdiden mahkeme-i kübrânın heyecanını çekiyor. "Şunu buyurdum, bunu buyurdum ey kulum; niye onları güzelce yapmadın derse Mevlâm, benim halim nice olur?" diye korkuyor. "Acaba kabre girdiğim zaman, Münker ve Nekir bana sorguyu suali soracağı zaman, acaba cevap verebilecek miyim?" diye korkuyor. "Bu imanımı son nefese kadar koruyabilecek miyim? Son nefeste iman ile göçebilecek miyim?" diye korkuyor.

Çünkü imtihandır hayat... Zorlu bir olayla karşılaşıp, yanlış bir davranışta bulunup, dünyasını ahiretini mahvedebilir. Meselâ, çok ızdırab çektiği için kendisini kaldırıyor, kuleden aşağı atıyor, intihar ediyor. İntihar, ebediyyen cehennemde kalmak demek...

"—Hocam çok acısı var, ızdırabı var..."

Beraat, Kadir verdim niçin bilmedin.
İki rekât olsun namaz kılmadın,
Beyhude işlerden sen usanmadın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Niçin abdest alıp kılmadın Namaz,
Allah'a yalvarıp etmedin niyaz,
Halk içinde senin ismin bi namaz,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Ezanlar okundu niçin duymadın,
Allah'ına niçin secde kılmadın,
Bende sana cennetimi vermedim,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Niçin terk edersin farzı-sünneti,
Duymadın mı cehennemi cenneti,
Değil misin Muhammed'in ümmeti,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.

Ben seni yarattım has güller gibi,
Kaş verdim göz verdim sümbüller gibi,
Söyle amelini bülbüller gibi,
Derse Allah ben ne cevap vereyim?

Ne yapalım, Allah bir hastalık vermiş, kimsenin başına vermesin, hastalarımıza Cenâb-ı Hak şifâ versin ama, acı ve ızdırabın çaresi, kaldırıp kendisini atıp intihar etmek değildir. Elhamdü lillâh İslâm'da bu inanç sağlam olduğu için, İslâm ülkelerinde intihar çok az oluyor. İntihar edenler kimler oluyor?.. İnancı zayıf olanlar oluyor.

Mü'min intihar etmiyor, sımsıkı, sabırlı duruyor. Hattâ hastalıktan sevap kazandığını bilerek, biraz da memnun olarak sabrediyor; "Sabredersem, Cenâb-ı Hak bana mükâfât verecek." diyor.

İslâm ülkelerinde intihar olmuyor, ancak çok çok trafik kazası oluyor. O da dikkatsizlikten, ihmâlden... Bayramda şu kadar ölü, tatilde bu kadar ölü diye duyuyoruz, üzülüyoruz. Ama intihar olmuyor. Çünkü intihar yanlış bir davranış... Çünkü can senin malın değil, can sana emanet... Emanete hıyanet olmuş oluyor.

Demek ki, akıbetini insan bilemiyor. Akıbetimiz hayrolsun... Allah ahir ve akıbetlerimizi hayreylesin... Son nefeste cümlemize kâmil bir iman ile, şu can emanetimizi teslim etmeyi nasîb eylesin...

Onun için arif bir kul, mü'min-i kâmil bir kul korkar. Peygamber Efendimiz'in hayatı belli, duaları belli, ibadetleri belli, gecesi belli, gündüzü belli...

(*Vecilet kulûbühüm*) "Bu cennetlik kulların kalpleri tir tir titrer, korkar. (*Va'tmeannet ileyhi'n-nüfûs*) Gönüller Cenâb-ı Hakk'a imanla mütmainne makàmına ulaşmış, sükûnlu ama, korkar. (*Ve haşeat minhümü'l-cevârih*) Azaları huşû içinde, Cenâb-ı Hakk'a saygıyla boyun saygı ile boyun eğmiş." demek... Yâni imanı var, kalbinde korkusu var; Allah'tan korkuyor.

Havfu'llàh, haşyetu'llàh, güzel bir şey...

رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللهِ (الحكيم ، وابن لال عن ابن مسعود)

(*Re'sü'l-hikmeti mehàfetu'llàh*) "Hikmetin başı Allah korkusudur."[63]

Allah'tan korkan insan her işini güzel yapar, iyi insan olur, en iyi insan olur. Âzâları da Cenâb-ı Hakk'a saygı ile eğilmiş, boyun eğmiş durumda; hepsi Cenâb-ı Hakk'a kulluk yolunda... Göz harama bakmıyor; çünkü harama bakmak günah... Kulak haramı dinlemiyor; çünkü haramı dinlemek günah... Dil haramı, yalanı, dolanı, dedikoduyu, yalancı şahitliği söylemiyor; çünkü bunlar günah...

El harama uzanmıyor; çünkü günah... Ayak haram yere yürüyüp varmıyor; çünkü günah... Bunların hepsi nedir?.. İşte her âzânın huşû ile Cenâb-ı Hakk'a saygı ile eğilmesi ve üzerine o uzvun görevi neyse, onu Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun yapması. İşte o cennetlik insanlar böyle oluyor; tüm âzâlarıyla Cenâb-ı Hakk'a mutî oluyorlar, isyan etmiyorlar. Hiç bir âzâsı isyan olacak iş yapmıyor.

(*Fefâku'l-halîkate*) Böylece mahlûkàta tefevvuk eylediler, üstünlük sağladılar, yukarıya çıktılar, üstün geldiler. Neden? Allah'tan korkuyorlar, imanları sapasağlam; dinin hassas noktalarını bilip onlara güzel riayet ediyorlar, isyan etmiyorlar.

(*Bi-tıybi'l-menzileti ve bi-hüsni'd-dereceti inde'n-nâsi ve inda'llàhi fi'l-âhireh.*) Böylece hoş bir makam, menzile, mertebe ile, güzel derece ile hem insanların yanında makbul oluyorlar:

"—-Bu adam dürüst adam, sàlih insan, takvâ ehli insan, sapasağlam insan, hile yapmayan insan, emanete hıyanet etmeyen insan, dürüst insan, mert arkadaş..." diyorlar.

Mert arkadaş deyince, Mekke-i Mükerreme'den bir arkadaşın babası hatırıma geldi. Askeri okulda talebe iken, bir arkadaşı

---

[63] İbn-i Ebî Şeybe *Musannef*, c.VII, s.106, no:34552; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.470, no:742-744; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.270, no:3258; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.267, no:5873; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.56, no:12550.

silahı kurcalarken kurşun patlamış, bu arkadaşın babasını yaralamış. Yaralamış ama, şahıs kaza olduğunu biliyor. Hemen okul komutanlığı işe el koymuş. Ne oldu?.. Yaralandı. Kim yaptı?.. Söylemiyor. Yâ söyle!.. Söylemiyor.

Israr etmişler, tazyik etmişler. Söylese, arkadaşını atacaklar. Arkadaşı atılmasın diye söylememiş. Adı Mert Mehmed'e çıkmış. O yüzden bir ceza da almış, rütbesi bir derece de indirilmiş ama, aldırmamış. Dünyevî bakımdan bir derecesi inmiş ama, uhrevî bakımdan kazanmış. Arkadaşları arasında Mert Mehmed adıyla anılan bir insan olmuş, Allah rahmet eylesin... Mânevî bakımdan da, arkadaşına iyilik yaptığı için, onun için fedâkârlık yaptığı için, sabrettiği için, mertliğin mükâfâtı büyük oluyor.

İşte böyle insanların, insanların yanında da mertebesi yüksek olur. Meselâ, Yunus Emre'yi seviyoruz. Yunus Emre tarikatçı... Buyur hadi bakalım, tarikat iyi mi, kötü mü?.. İyi... Nereden belli? Yunus Emre'den belli... Hakîkî bir tasavvufî terbiye, bak insanı Yunus Emre yapıyor. Yedi asır, sekiz asır unutulmayan, şöhreti, sevgisi hudut tanımayan, bütün insanların kucakladığı, baş tacı ettiği bir kimse haline getiriyor. O tasavvufî eğitim, o samîmî eğitim, kalp eğitimi, ahlâk eğitimi, vicdan eğitimi, işte o Yunus'u o dereceye çıkartıyor.

Al, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî... Bak nasıl Avrupalılar bile seviyor! Almanlardan ne kadar müslüman olup Mevlevî tarikatına girenler var, tekke kuranlar var. Almanya'da batmıyor, yâni o öyle yaptı diye. Türkiye'de de *şeb-i arûs* kutlandı diye Türkiye'de de batmıyor, bir şey olmuyor yâni... Demek ki, güzeli güzel...

İnsanlar yanında da mertebe alıyor. Gerçi onların amaçları insanlar yanında mertebe almak değil, onu düşünmezler bile. Hatta insanlar hoşlanmasa bile, tenkit etse bile, hatta ceza verecek olsa bile, hatta dünyevî bakımdan zarara uğrayacak olsa bile, onlar Allah'ın yolunu tercih ederler, Allah'ın emrini tutmayı tercih ederler.

وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لاَئِمٍ (المائدة:٥٤)

(*Ve lâ yehàfûne levmete lâim*) "Kınayanın kınamasına aldırmazlar." (Mâide, 5/54)

"—Namaz vakti geldi mi?"

"—Geldi."

O zaman, "*Allàhu ekber*" der, kılar.

"—Yâ burada namaz kılınır mı? İstasyonda, havaalanında, böyle herkesin kalabalık olduğu yerde?.."

"—E ne yapayım? Namaz geçecek, zaman da yok. Namaz da benim vazifem, kılacağım tabii..."

Benim gezdiğim birçok ülkede, hatta Almanya'da filân havaalanlarında ibadet odası var. Müslümanlar için ayırmışlar. Seccadeler koymuşlar. Alman hükümeti yapmış yâni. "Müslümanlar seccadede namaz kılar." Kıble yönünü işaret etmiş, abdest alma yerini yapmış havaalanında.

Biz de ne kadar zorluklarla, ne kadar müracaatlar ettik, rahmetli bizim Muammer Dolmacı kardeşimiz uğraştı; Allah razı olsun. Allah rahmet eylesin, makàmını a'lâ eylesin... Yeşilköy Havaalanı'na bir cami yaptıracak babayiğitler çıktı. Müracaat ede ede bir türlü yaptıramadı. Ne olur yâ?.. İşte bir yer de var, cami yaptıracak insan da var... Endonezya'da gördük, daha başka ülkelerde, hangi İslâm ülkesine gittiysek, Mısır'da vs. her yerde gördük. İslâm ülkelerinde gördüğümüz gibi, İslâm dinine bağlı olmayan insanların yaşadığı Avrupa ülkelerinde de gördük. Ne olurmuş yâni olsaydı?..

Ama bazıları hayrı yapmak isterken, bazıları da hayrı engelliyor. Bazısı cami yapmaya çalışıyor; bazıları camileri yıkmaya çalışmış ve yıkmış. Hatta temeline bomba koyup, patlatıp kubbesini çökertenler var. Camileri alanlar, satanlar olmuş. Camilerin vakıf mallarını gayrimüslimlere bile satanlar olmuş. Nur-u Osmâniye Camisi'nin birçok vakıf dükkânları şu anda elden çıkmış durumdadır, çünkü satılmıştır. Şuursuzluk...

Kimisi cami yapıyor, kimisi yıkıyor. Kimisi Kur'an kursu yapıyor, kimisi başka şeylerle meşgul oluyor. Kimisi çocuğunu şuna göre yetiştirmeye çalışıyor, kimisi buna göre... *Er yarın Hak divânında belli olur.* Kimin haklı olduğu o zaman belli olur. Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayetleri, eski ümmetleri de anlatırken:

“—Cenâb-ı Hak kıyamet gününde, onların itiraz ettiği hususta hükmünü verecek; o zaman iş belli olacak!” diye bildiriyor.

O zaman belli olacak ama bu anda belli olması önemli. Akıllı insan bu anda anlar, hakkı tutar, hak tarafını tutar. Kimisi tutamıyor. Hakkı tutamayan, ben haklıyım diyen, yanlış yolda olduğu halde ben haklıyım diyen sapıklar, o zaman ahirette anlayacaklar:

“—Vay be biz yanlışmışız. Bak şimdi belâyı bulduk, cezayı çekeceğiz, cehennemde cayır cayır yanacağız!” dedikleri zaman, iş işten geçmiş olacak. Kıymeti kalmayacak.

Asıl iş de, akletmek...

لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ (الملك:١٠)

(*Lev künnâ nesmeu ev na'kılü*) “Ah bu gerçekleri söyleyen insanları dinleseydik, ah aklımızı kullansaydık, akletseydik. (*Mâ künnâ fî ashàbi's-saîr.*) O zaman bu cehennem ahalisinden

olmazdık. Bu azab yurduna atılmazdık, bu cezaları yemezdik." (Mülk, 67/10) diyecekler ama, kıymeti yok.

d. Dini Doğru Öğrenin!

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, muhteşem bir ibadet ayı olan Ramazan-ı Şerif'ten sonra bu hadis-i şerifi size okumayı zevkli bir vazife bildim. Aklımızı kullanarak müslüman olacağız, çok derin derin düşüneceğiz. Çünkü, şuursuz ibadet kalabalığının kıymeti yok. Şuurlu hareketin çok kıymeti var. Şuurlu hareket eden, düşünen, ince, hassas insanlar, dinin hassas noktalarını bilip de ona riayet eden zeki müslümanlar kazanacak. Aptal olanlar, anlayamayanlar yanılacak ama, bu yanılgının cezası korkunç.

Meselâ, dünyada bir telde elektrik akımı var. Eve geçirilmiş, saate bağlanmış, senin evinde elektriğin var... Korkunç bir şey bu... Çocuğa ellettirir misin elektrik tellerini?.. Ellettirmezsin. Bilmeden kendin karıştırır mısın elektrik cihazını?.. Karıştırmazsın. Çünkü elektriğin şakası yok, elektrik insanı çarpar.

Nasıl çarpar?.. Yanlış bir hareket yaptığın zaman çarpar. Onun böyle telafisi yok. Yâni:

"—Affet beni ey elektrik, yâni ben hatalı bir iş yaptım, işte öyle yapmayacaktım ama yanlış yeri tuttum." desen, geriye dönüşü yok.

O işin şakası yok. Elektrik gibi bu ahiret işinin de şakası yok. Çünkü elektrikte cereyanlı teli tutan insanın cereyana kapıldığı gibi, burada yanlış yolda giden, yanlış yol tutturan insanın da ahirette mutlaka başına Kur'an'ın ikaz ettiği, Peygamber Efendimizin ihbar eylediği, ikaz eylediği cezalar, belâlar, akıbet gelir. Orada pişman olacaklar ama, oradaki pişmanlık fayda vermeyecek.

Onun için, siz aziz ve sevgili izleyici ve dinleyicilerime diyorum ki: Dini lütfen ciddiye alın! Din bir garnitür değildir. "Olsa da olur, olmasa da olur." diye, şöyle bir aksesuar değildir... Din hayatın özüdür, esasıdır, amacıdır, gayesidir ve ahiret saadetini elde etmenin anahtarıdır, yoludur, vasıtasıdır! Dine önem

vermezseniz, dünyanız ahiretiniz mahvolur. Ahiretin mahvolması demek, ebedî hayatın mahvolması demek... Dini ciddiye almak lâzım, dine ciddî olarak eğilmek lâzım, dini doğru öğrenmek lâzım!..

"—Efendim ben duydum ki, falanca haram şey yenilebilirmiş, mahzuru yokmuş?.."

E niye o zaman haram lâfı çıktı? Senin canın onu yemek istiyor, helâl diyen bir adam buldun kendine; o haramı çatır çutur yiyorsun! Senin kalbin bozuk... Helâl diyeni kabul ediyorsun. Acaba haram diyen mi haklı, helâl diyen mi haklı; incele!..

"—Efendim benim çok tanıdığım, çok sevdiğim baba dostu birisi var; 'Bunun bir mahzuru yok!' diyor."

Ama Kur'an mahzuru var diyor. Kur'an'ın dediği mi doğru, senin dediğin mi?..

Peygamber Efendimiz şöyle yapmayın diyor; o da yapabilirsiniz diyor. Akıl alacak iş mi, olur mu böyle şey?.. Ama fiilen ben bunlara çok rastladım. Böyle diyen, böyle düşünen binlerce, milyonlarca insan var. Hiç de dini öğrenmek için başvuracakları kaynağın Kur'an-ı Kerim olduğunu düşünüp, Kur'an'a uymuyorlar. Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri:

"—İçkiyi içmeyin!" diyor.

"—Efendim, bizim başkanımız içebilirsiniz, dedi."

Olmaz! Senin başkanın kim oluyor? Peygamber SAS Efendimiz böyle yapmayın buyurmuş.

"—İyi ama benim tâbi olduğum falanca büyük adam işte öyle yapıyor."

O büyük adam, başka bir sebepten o rütbeyi almıştır, büyük adam olmuştur ama, din bakımından büyük adam değil!.. İşte bak çok yanlış iş yapıyor, seni de şaşırtıyor, seni de dalâlete düşürüyor.

Ne demek istiyorum, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler? Dini en sağlam, ana kaynağından öğrenmek lâzım! Ana kaynağı nedir?.. Kur'an-ı Kerim... İkinci ana kaynağı nedir?.. Kur'an-ı Kerim'i de açıklayan Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi... Dinin hassas noktalarını oradan öğrenmeli, şeytana kanmamalı!..

Şeytanın da iki çeşidi var biliyorsunuz:

1. Cinlerin şeytanları. O görünmeyen, işte kuyrukluymuş, boynuzluymuş, kırmızıymış, siyahmış, bilmem hortumu varmış... Görünmez bir mahlûk. Biz onu görmüyoruz, o bizi görüyor. O cinlerin şeytanı.

2. Bir de insanların şeytanı var. Toplumun içinde dolaşan şeytanlar var. Senin gibi, giyimli, kuşamlı, ceketli, pantolonlu, gömlekli, kravatlı, vs...

"—Hocam bu şeytanı nasıl anlayacağız?"

Allah'ın emrine karşı geliyorsa, Allah'ın emrine aykırı, haram, günah, yanlış, yasak, gayr-i ahlâkî, faydasız, topluma zararlı, yıkıcı şeyi söylüyorsa, işte o şeytan... Şeytanın kışkırttığı, insanlara şeytanların fikirlerini getirip tebliğ etmek için kullandığı bir zavallı.

Hiç aldanmamak lâzım ve mâzeret de olmaz. Meselâ, adam diyecek ki:

"—Yâ Rabbi ben bilemedim, bu adama kandım!"

Veya;

"—Atalarımızdan biz böyle duyduk. Geleneksel olarak bizim ülkemizde böyle yapılıyordu, öyle yaptım."

Olmaz! Atalarınız da yanlış yoldaysa, sen de yanlış yoldaysan o da cezayı çeker, sen de cezayı çekersin. Ne yapacaksın? Hakikati öğreneceksin.

Yirminci Yüzyıl'dayız. İlmin vasıtaları kolaylaşmıştır; incelersin incelersin, bulursun. İnsan inceler, inceleyince de bulur. Almanlar, Avrupalılar, Fransızlar, İngilizler, Çinliler, Japonlar başka bir toplum içinde, başka bir medeniyetin, irfanın, yâni kültürün insanı olarak yetiştikleri halde, Kur'an okuyarak, hadis okuyarak, İslâm'ı inceleyerek müslüman oluyor. Nasıl yıkıyor, bak! Toplumsal tabuları nasıl yıkıyor? Kendi toplumunun etrafına ördüğü duvarları nasıl yıkıyor? Kabuğu nasıl çatlatıyor? Nasıl aydınlık dünyaya çıkıyor, İslâm'ın güzelliğini anlıyor?.. Halbuki o terbiyeyi görmedi. Başka bir eğitimle yetişti ama, aklını kullanıp buluyor.

Hatta şu anda kütüphanemde, gözümün önünde sıralı kitaplar arasında, aslen İngiliz olup da Kur'an-ı Kerim'in tercümesini yazmış insanlar var. İngiliz'di, başka bir şekilde yetişmişti, ama

müslüman oldu. Bir de Kur'an-ı Kerim'in güzelce mealini hazırladı.

Böyle nice insanlar var, dünyanın her yerinde... Allah nasib etti mi iyi bir kula, müslüman olur. Allah herkesin iyiliğini sağlayacak şartları göndermiş. Allah'ın rahmeti gökten yağmurun yağdığı gibi, bütün insanların üzerine yağar. Ama insanın kabı ters konulmuşsa, kafası tersse, o yağmur, o rahmet onun kafasına girmez. Çünkü kafası ters... Tencereyi ters çevirirsen gökten yağan rahmet içine girmez. Tencereyi, tavayı, kazanı, neyse su almak istediğin şeyi yukarıya doğru çevireceksin ki, yukardan gelen rahmet içine girsin. Kafası ters oldu mu olmaz.

Kul kusurlu hareket ettiği zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri, onun davranışına göre cezasını veriyor. İyi davrandığı zaman da yolunu açıyor, hidayete erdiriyor; hatta en makbul insan oluyor. Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında da böyle, bu asırda da böyle, her diyarda böyle... Burada —yâni Avustralya'dayım şu anda— budist iken müslüman olmuş, İslâm toplumunun da yönetiminde yüksek mevkilere yükselmiş, *İslamic Council*'in —yâni İslâm meclisinin— başkanı olmuş, nice insanlar biliyorum.

Çinli bir arkadaş anlattı bugün; Çinli bir valinin oğluymuş, buraya gelmişler, müslüman olmuş. Şimdi o arkadaşa diyor ki:

"—Çin'e beraber gidelim, işte oralardaki şeyleri inceleyelim!.."

Yâni, iyi oldu mu, Allah'ın rızasına eriyor. Kötü oldu mu, Allah da onun kötülüğüne göre cezasını, belâsını veriyor; kendisi veriyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi yolundan ayırmasın... Dinini güzel anlayıp, uygulamaya güzel devam etmeyi nasib eylesin...

Ramazan geçti, Şevval geldi. Ramazan'la kulluk bitmedi, kulluk ömür boyu devam eden bir husustur. Kulluğa devam edeceğiz; hem de şuurumuzu kullanarak, aklımızı, mantığımızı kullanarak...

"—Falanca gazete şöyle yazıyor, filânca mecmuada böyle okudum, falanca şöhretli şahıs böyle dedi."

Yerin dibine batsın, yanlış fikirler yerin dibine batsın! Yâni mühim olan, gerçeklerdir, gerçekleri insan bulabilmeli! Kazı yapar gibi, toprağın altından madenleri, cevherleri, mücevheratı, altını, elması buldukları gibi, zümrütü, yakutu buldukları gibi, insan

bulabilmeli!.. Bu insanoğlu gerçekleri araya araya ne yüksek seviyelere yükseldi, bilgisini ne hale getirdi, ne kadar ilerletti. Eh inanç bakımından da ilerlesin, geri kalmasın, *primitive* kalmasın, ilkel kalmasın, taşa, yalana, yanlışa, eğriye, büğrüye tapmasın.

Allah edep nasib eylesin. Edepli oldu mu, Allah tevfîkini refîk ediyor. Edepsizlikten korusun... Cenâb-ı Hakk'a yalvaralım, bizi edepli kul eylesin... Doğru yoldan ayırmasın, tevfîkini refîk eylesin... Dünyamızı, hayatımızı güzel sürüp, ma'mûr eylediği gibi, ahirette de imanla ahirete göçüp, nimetlerine erip, ahiretimizi de ma'mur etmeyi nasib eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümlenizi müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah nice mübarek günlere, aylara, yıllara, yüksek, mübarek derecelere eriştirsin... Sevdiği kul eylesin, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

29. 01. 1999 - AVUSTRALYA

12. KÖTÜ HUYLAR

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikrâmı üzerinize olsun... Gününüz hayırlı olsun, ömrünüz hayırlı olsun... Yaptığınız işler başarılı olsun, hayırlı olsun... Allah dünyada ve ahirette cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin...

Size Avustralya'nın Brisbane şehrinden, latîf bir yaz günü havasına sahip, az bulutlu bir ikindi vaktinde, bu cuma konuşmamı veriyorum.

Kur'a ile açtığımız sayfadan, cennete girmeyecek insanlarla ilgili hadis-i şerifler karşımıza geldi, onları okuyoruz. Sayfayı da söyleyeyim: 485. sayfanın sonunda, 486. sayfanın başındaki hadis-i şeriflere kadar.

a. Cennete Girmeyecek Kimseler

Râmûzü'l-Ehàdîs'in 485. sayfasının 13. hadis-i şerifi ki, Ebû Bekir RA Efendimiz tarafından rivayet olunmuş. İbn-i Asâkir ve Hatîb-i Bağdâdî kitaplarına kaydetmişler.

Bu okuyacağım hadis-i şeriflerde, "Cennete bazı insanlar girmeyecek!" buyruluyor. Bu girmeyecek insanların ne sebeple girmeyeceği, kötü huyları sıralanıyor. Şu sebepten, şu kötü huyundan, şu halinden, şu sıfatından dolayı diye bildiriliyor.

Birinci hadis-i şerif şöyle başlıyor:[64]

لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ خَبٌّ ، وَلاَ بَخِيلٌ ، وَلاَ لَئِيمٌ ، وَلاَ مَنَّانٌ ، وَلاَ خَائِنٌ ،

---

[64] Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.94, no:93; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.265; Mizzî, *Tezhîbü'l-Kemâl*, c.XIII, s.153; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.76; Hz. Ebû Bekir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.127, no:44037.

وَلاَ سَيِّئُ الْمَلَكَةِ ؛ وَإِنَّ أَوَّلُ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةَ الْمَمْلُوكُ وَالْمَمْلُوكَةُ ، فَاتَّقُوا اللهَ ، وَ أَحْسِنُوا فِيمَا بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللهِ ، وَ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ مَوَالِيكُمْ (خط. في كتاب البخلاء ، كر. عن أبي بكر)

RE. 485/13 (*Lâ yedhulü'l-cennete habbün, ve lâ bahîlün, ve lâ leîmün, ve lâ mennânün, ve lâ hàinün, ve lâ seyyiü'l-melekeh; ve inne evvelü men yakrau bâbe'l-cenneti'l-memlûkü ve'l-memlûketü fe'tteku'llàhe, ve ahsinû fîmâ beynekâm ve beyne'llàh, ve fîmâ beynekâm ve beyne mevâlîküm.*) *Sadaka rasûlü'llàh SAS, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ yedhulü'l-cenneh*) “Cennete girmeyecek, cennete giremez.” Kim?..

1. Hileci, Entrikacı Kimse

(*Habbün*) *Hab* olan insan cennete girmeyecek. Bunun mânâsı *mekkâr*, yâni hilebaz, hilekâr; *es-sâî bi'l-fesâd*, yâni kötü iş yapmağa koşturan mânâsına... Oynak, entrikacı, hileci... Atın bir o ayağını, bir öteki ayağını atıp çalımlı koşturmasına da, bu kelime ile *habbe'l-feresü* denirmiş.

Hab olan insan, yâni hilekâr olan, oynak olan, kaypak olan, entrikacı olan, hileci olan, aldatan kimse cennete girmeyecek. Allah bizi, varsa böyle kötü huylardan temizlesin...

Böyle kötü huylara çok dikkat etmeliyiz. Çocuklarımızı da küçükten, iyi huylu yetiştirmeğe dikkat etmeliyiz. Kötü huyları varsa, atmasını sağlamağa çalışmalıyız, eğitmeliyiz. Kötü huyların neler olduğunu sıralamalıyız, iyi huyların neler olduğunu sıralamalıyız. Her zaman ısrarla söylediğim gibi, bunların bir listesi olmalı, çocuklar bunları ezbere bilmeli!.. Günahların isimlerini bilmeli; yalan söylemek, zina işlemek, hırsızlık yapmak, adam öldürmek, faiz yemek, büyük günahlar, küçük günahlar... Bunları bilmeli!..

Sonra kötü huyları da bilmeli! Çünkü insanı günahlar da zarara sokuyor, kötü huylar da zarara sokuyor.

“—Efendim, ben hırsızlık yapmadım!..”

Hırsızlık yapmadın ama, kötü huylusun, hilekârsın, entrikacısın, kötülüğü kışkırtıcısın, hàinsin... Neyse yâni, kötü huy da insanı cennete sokmayabiliyor. Günah da insanı cehenneme düşürüyor, işlediği günahtan dolayı ceza olarak cehenneme düşüp yanıyor; kötü huy da insanı cehenneme düşürüyor. Bakın: (*Lâ yedhulü'l-cennete habbün*) “Hab olan, yâni hilekâr, oynak, entrikacı insan cennete girmeyecek.” buyruluyor.

Bir de *habbebe* diye, bundan tef'il babında bir kelime var. *Habbebe, tahbîb*; bir kimseyi birisine karşı kışkırtıp, o ikisinin arasını bozmaya deniliyor. Hadis-i şerifte de Peygamber SAS Efendimiz:[65]

لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا ، أَوْ عَبْدًا عَلَى سَيِّدِهِ

(د. هب. خط. عن أبي هريرة ؛ طس. عن ابن عباس)

(*Leyse minnâ men habbebe'mer'ete alâ zevcihâ, ev abden alâ seyyidihî.*) “Kim bir kadını kocasına karşı kışkırtırsa veya bir köleyi efendisine karşı kışkırtırsa, o bizden değildir.” diye, onun da çok kötü bir şey olduğunu beyan ediyor.

Allah bizi böyle bir kötü huya sahip etmesin...

Hilekâr olmayıp nasıl olmak lâzım?.. Dürüst olmak lâzım! Oynak, kaypak olmayıp, nasıl olmak lâzım?.. Sağlam sabit olmak

---

[65] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.661, no:2175; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.374. n:5433; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.389, no:7827; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.285; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.303, no:2413; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.223, no:1803; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.456, no:20994; İkrime Rh.A'ten.

Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.115, no:4837; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.17, no:698; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.114; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad,* c.XI, s.54; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.978, no:7823; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.319.

lâzım, sözünde durucu olmak lâzım, güvenilir olmak lâzım, aldatıcı olmamak lâzım!.. Bu bir.

2. Cimri

(*Ve lâ bahîlün*) “Bahîl de cennete girmeyecek.” *Bahîl* ne demek?.. *Buhl* masdarından sıfat-ı müşebbehe bu; cimri demek. Cimri insan da cennete girmeyecek. Cimriliğin hududu nedir, ölçeği nedir, belirtisi nedir?.. Bir adam eğer Allah’ın emrettiği zekât vazifesini yapmıyor, malının zekâtını vermiyorsa; tamam bu adam cimridir. Neden?.. Allah vermiş kendisine, zekât verecek duruma da getirmiş. Zekât verecek kadar da serveti var. Kırk bölük servetin otuz dokuz bölüğü kendisine kalacak da, bir bölüğü fakirin hakkı... Allah-u Teàlâ Hazretleri, “İmtihan olarak sana verdim ama, bakalım verecek misin fakir kardeşine?.. Malının içindeki bu miktar, fakirin hakkıdır.” demiş.

Ona onu vermiyor, onun üstüne yatıyor. Hem otuz dokuz tanesi kendisinde, hem zengin; fakir değil, muhtaç değil, zekât düşecek durumda, zekât vermek vazifesi boynuna borç olacak durumda; hem de vermiyor. İşte al sana cimri bir adam!

Bahil, cimri... Bahil de derler, biraz *b* harfini *p*’ye çevirerek bizim o taraflarda, Çanakkale yöresinde *pahil* veya *pahal* diye yanlış bir telaffuz olarak kullanır; o da cimri demek. Nasıl olacak?.. Cimri olmayacak insan, bir kere en aşağısı zekâtını verecek.

Zekât nedir?.. Zekât mecbûrî fiks, sabit bir miktar değildir. Zekât cömertliğin sınır ölçüsüdür, en aşağı o kadarını verecek. İsterse ondan fazla verebilir.

Hazret-i Ömer, Peygamber Efendimiz istediği zaman, servetinin yarısını vermiş. Düşünmüş, taşınmış, “Bu sefer herkesi geçeyim, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’i de geçeyim!” diye düşünmüş kendisi. Ama Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz malının hepsini vermiş.

“—Ne olacak, çoluk çocuğun ne yiyecek, ne içecek; hepsi verilir mi yâ?.. Aç kaldın, açık kaldın...” diyenlere, o demiş ki:

“—Allah ve Rasûlünü bıraktım. Yâ Rasûlallah, sen varsın ya! Sen beni sevdikten sonra, ben senin sevgini, rızanı kazandıktan

sonra, Allah beni sevdikten sonra, ben niye endişe edeyim?.. Allah ve Rasûlünü bıraktım çocuklarıma!” demiş.

Cimri olmayacak insan... Cimri olmamanın ölçüsünde kesesinin ağzını açabilecek, para verebilecek.

Tanıyorum, insanlar var, zengin; Allah apartman daireleri vermiş, para vermiş, şehirde yaşıyor, mahrumiyette değil, yazlığı var, kışlığı var; bir hayır yapmıyor, hayır yapmağa alışmamış, kesenin ağzını açamıyor, eli titriyor. Zâten başka bir hadis-i şerifte geçiyor. Bir insan bir hayrı yaparken, yetmiş şeytanın dudakları arasından çıkacak kışkırtma ve engelleme çalışmalarını yendikten sonra, ancak o hayrı yapabilirmiş.

Şeytan tabii, boş durmuyor:

“—Aman yâ, verme yâ! Sen çalıştın, o da çalışsın, Allah versin ona...”

Allah verirse verir ama, Allah versin demek ayıp. Veriyor zâten, sana da vermiş işte... Allah sana:

“—Sen kazancından bir miktarını mü’min kardeşlerine, insan hemcinsine acı, ver!” diyor.

Bu verme bir edeb, bir terbiye, bir ahlâk... İnsan böylece kendisi terbiye oluyor. Vermek terbiyesi, bir terbiye... Adam zengin, vermiyor, o kadar cimri ki...

Fakir bir ihvânımız beni bir gün kahvaltıya, evine çağırdı. Allah razı olsun, kahvaltı ikram etti filân.

“—Hocam, ben falanca yerdeki arazimi vakfa bağışlamak istiyorum!” dedi.

Aldı bizi götürdü; Karadeniz kenarında bir yamaç tarla, bir-iki dönüm bir yer... “Bunu vakfa vermek istiyorum!” dedi. E baktım, aile mütevâzi geliri olan bir işçi ailesi... Dedim:

“—Bu size kalsın, Allah vermiş gibi kabul etsin, çoluk çocuğuna bir şey yaparsın!” dedim.

Fakir, gönlü geniş veriyor; zengin ne kadar çok var, veremiyor. Bahîl de cennete giremeyecek, öyle cimrilik yok...

Tabii zekâtını verecek, sadaka-i fıtrını verecek; isterse hayrını hasenatını daha fazla da arttırabilir. Kimisi de kendi ihtiyacı kadar miktarını maaş gibi ayırıp, çoğunu verirmiş. Öyle bazı

kimseleri de duyduk. Çoğunu veriyor malının, azı kendisine kalıyor.

Azı dediği, yine kendisinin geçimine yetecek kadar. Arabası var, evi var, barkı var, yemesi içmesi var. “Eh, Allah bana bunu sağlamış.” diyor, fazlasını hayra hasenata, vakıflara ve sâireye veriyor.

Cimri de cennete girmeyecek. Cimrilikten de uzak olalım!..

3. Alçak, Aşağılık Kimse

(*Ve lâ leîmün*) *“Leîm* de cennete girmeyecek.” *Leîm* ne demek?.. *Lâm, hemze, mim* kökünden, faîl vezninde, bu da bir kötü sıfat. Ne demek?.. Aşağı, pespâye, alçak, adî olmak... Adi olan insana, aşağı, pespâye, pis kimseye, aşağılık herif diyoruz kızdığımız zaman veya alçak diyoruz. Buradaki alçaklıktan maksat, boyu kısa filân mânâsına değil; mânevî bakımdan alçak demek.

Hattâ Necip Fazıl’ın (*) bir sözü var, karşısında kızdığı bir kötü insana:

“—Ben sana alçak bile demem, çünkü alçağın da bir irtifası, yüksekliği vardır. Sen alçak da değilsin, sen çukursun!” diyor.

Yâni, “Olumsuz, negatifsin, sıfır da değilsin, sıfırın altında aşağı doğru bir seviyedesin!” demek istiyor. O da tabii bir edebiyat yapmış oluyor. Denâatinin, alçaklığının ne kadar aşağı mertebede olduğunu göstermek sûretiyle, böyle bir güzel nükte yapmış oluyor.

Demek ki alçaklık kısa kısa olabilir, sıfır olabilir, bir de sıfırın altında daha da aşağılara doğru alçaklık devam edebilir. Alçak da cennete girmeyecek.

Alçak olmayan insan nasıl insandır, böyle olmamanın adı nedir?.. Asâletli olmak, soylu olmak, asil olmak, kerim olmak. Duyguları asil, düşünceleri asil, temiz, hareketleri asil; işte öyle insan makbul... Ama alçak oldu mu, huyları kötü, aşağılık oldu mu, o da cennete girmeyecek.

Bakın, cennete girmeme sebebi oluyor. Belki bu adamlar mü’min... Mü’minlerin kötü huylularını sıralıyor Peygamber Efendimiz, kâfirin zâten cennete girmeyeceğini herkes biliyor.

Kâfir cennete girmeyecek. Münafık da, imanda münafık olanlar da cennete girmeyecek.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنْ النَّارِ (النساء:١٤٥)

(*İnne'l-münâfikîne fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâr.*) [Şüphe yok ki, münafıklar cehennemin en aşağı tabakasındadır, en alt katındadır.] (Nisâ, 4/145)

Müslüman gibi görünüp aslında içinden kâfir olan, dönme olan, dinle imanla ilgisi olmayan, ahireti düşünmeyen, dünyevî bir şeye kızdığı zaman, "Ben ahiretimi bile satarım!" diyen kimseler de cennete girmeyecek.

Hacı Bayram Camii'nden çıkarken birisi:

"—Ben falancanın hatırı için cehenneme bile girerim." demiş.

Cehennemden korkmayan, ahiretini satmaktan korkmayan bir insanın imanı iman mı?..

Tamam, münafık cehenneme girecek, kâfir cehenneme girecek, bunlar kesin... Zâten cennete giremeyeceği de belli. Kalbinde iman olmayan cennete girmeyecek, mü'minden başkası cennete girmeyecek, ancak mü'min girecek. Ama, bu kötü huylara sahip mü'minler de giremeyecek demiş oluyor Peygamber Efendimiz.

Bu giremeyecek ne demek?..

Abdül'azîz Hocamız (Rh.A) *Râmuz* dersi yaparken, bunların açıklamasında demiş ki:

"—Cehennemde tımarlanmadan, yâni cehennemde cezası kadar ceza görüp yanmadan cennete girmeyecek. Hiç girmeyecek değil, imanı olan cennete girecek ama cehennemde tımarlanacak."

"—Cehenneme girer, çıkar; işte sonunda cennete gidecekmiş?.."

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Ey ashabım, ey mü'minler, cehenneme düşmemeye gayret edin! Çünkü cehenneme bir düşen *ahkàben*, yâni ömürlerce orada yanacak."[66]

---

[66] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.358, no:7029; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.106, no:350; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Hukub, seksen küsür sene demek. Onlar bir ömre *hukub* demişler. Bir tane olsaydı, *hukuben* diyecekti. İki tane olsaydı *hukubeyn* diyecekti. *Ahkàben* dediğine göre, en aşağı üç hukub. 3 x 80 = 240 sene, 250 sene yanacak demek.

Ama Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

وَإِنَّ يَوْماً عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (الحج:٤٧)

(*Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûn*) "Ahiretin bir günü, dünyanın takvimiyle, bizim şu kullandığımız zaman ölçeğiyle, bin yıl gibidir." (Hac, 22/47)

O zaman ne oluyor?.. 250 bin 365'le veya ay yılına göre 354'le çarpılacak. Artık ne rakamlar çıkıyorsa, cehennemde o kadar yanacak. Onun için, cehenneme düşmemeyi esas almak lâzım! Cehenneme düşmekten korkmamak çok yanlış bir şey...

Hàb olan, hilekâr, hàin cennete girmeyecek; cimri, eli sıkı, pinti cennete girmeyecek; alçak, aşağılık cennete girmeyecek...

4. Minnet Eden, Başa Kakan

(*Ve lâ mennânün*) "Mennân cennete girmeyecek." *Mennân*, minnet eden, başa kakan, başa kakmayı çok yapan insan demek.

"—Ben sana şunu vermemiş miydim? Ben sana şunu yapmamış mıydım? Şöyle değil miydi, böyle değil miydi?.."

"—Tamam kardeşim, yapmıştın da, yâni bir kere evine çağırdın, çay içirdin, kahve içirdin. Dedelerimiz de, 'Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.' demişler ama, ikide birde sen bunu söyleye söyleye burama getirdin benim!" dedirtecek hale getirmemek lâzım!

Birisinin diyetini vermiş de, elini kesmekten kurtarmış zenginin birisi. İkide birde:

"—Ben senin diyetini verdim, elini kesilmekten kurtardım usta." filân diyormuş.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.725, no:18632; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.633, no:39543.

Adamın burasına gelmiş, dayanamamış, bir gün satırı küt diye eline vurmuş, götürmüş elini adama vermiş:

"—Al işte!" demiş.

Tabii, Ömer Seyfettin'in bu hikâyesi tatlı bir şey değil ama, başa kakmayı anlatmak için söylüyoruz. Yaptığı iyiliği başa kakmak doğru değil. Yaptığı iyiliği insan Allah için yapıyor. Karşısındakine, "Ben sana iyilik yapmıştım hà!.. Karşımda selâm dur hà!.. Dikkat et hà!.." diye böyle başa kakan, yaptığı iyiliği de sonra söyleye söyleye, iyilik yaptığı insanın burnundan getiren insan da cennete girmeyecek. O da kötü bir huy. Çünkü başa kakınca, ötekisi üzülüyor.

Peki bunun iyi tarafı nedir, bu sıfatta olmayıp da hangi sıfatta olmalı insan?.. Yaptığı iyiliği Allah rızası için yapmalı; Allah kabul etti mi, etmedi mi bilmediği için boynunu bükmeli, yaptığı iyiliği söylememeli, gizlemeli! Karanlıkta vermeli, kimse görmeden vermeli, yavaşçacık vermeli, cebine koyuvermeli, belli etmeden vermeli; gitmeli!..

Meselâ, eski zamanda bir hoca bir talebe okutmuş. Yıllar geçtikten sonra talebesinin memleketine gitmiş. "Şunu bir ziyaret edeyim, bende okumuş iyi bir talebeydi." demiş. Sormuş:

"—Birisi vardı şu isimde, burada nerede bulabilirim onu?.."

"—Hà, o hapiste..." demişler.

"—İyi insandı yâ, niye hapse düştü?.."

"—Efendim, iyi insandı da zavallı, birisinden borç almış, borcunu ödemediği için hapse tıktılar." demişler.

Hoca bunu duyunca, "Yâ öyle mi?" demiş, hemen gitmiş, kadılık idaresi neresiyse... Sormuş:

"—Şu hapisteki falanca zâtın kime ne kadar borcu var?.."

"—Şu kadar..."

"—Tamam, çıkarın o kimseyi, o parayı ben veriyorum!" demiş.

Çıkartmış kesesini, saymış paraları, vermiş; "Onu hapisten çıkartın!" demiş, ama talebesi görmeden kaçmış gitmiş oradan... Talebesini görmeğe gelmişti ama, benim onu hapisten çıkarttığımı bilmesin, mahcup olmasın!" diye görüşmeden o şehri terk etmiş, gitmiş.

Parasını ödemiş, talebesini hapisten çıkartmış, görüşmeden gitmiş. Neden?.. Üzülmesin, minnet altında kalmasın, aşağılık duygusuna düşmesin mahcup olmasın diye... Bak işte, kerem deniliyor buna... Kerim insan, asil, soylu insan böyle yapar. İşte bir güzel kerim davranışın tarihe, kitaplara geçmiş misâli.

Başa kakıcı değil, iyiliği mümkünse sessiz sedâsız yapıcı ve bir de hiç başa kakmadan yaptığı iyiliği unutması lâzım insanın... "Hà, ben iyilik mi yapmışım, hatırlamıyorum. Kime yapmışım yâ, farkında değilim." deyip geçip gitmek lâzım, öyle başa kakmamak lâzım!

5. Hıyânet Eden

(*Ve lâ hàinün*) "Hàin de cennete girmeyecek." *Hàin* ne demek, hıyânet eden kimse demek. *Hıyânet* ne demek?.. Kendisine güvenen kimsenin güvenine aykırı olarak, onu arkadan hançerleyen, ona karşı çirkin iş yapan demek.

Adamı iş başına getiriyorsun, yüksek bir idareci yapıyorsun; ondan sonra, kendi şirketinin parasını çalıyor. Bakıyorsun şu kadar iç etmiş, bu kadar zarara sokmuş...

"—Ben sana adam dedim, itimad ettim, işin başına getirdim, iyi adam sanıyordum seni; şu yaptığına bak!.."

Hàin, kendisine güveni boşa çıkartıyor, ona kötülük yapıyor, hıyânet ediyor. Hàin de cennete girmeyecek.

Nasıl olması lâzım insanın?.. Güvenilir, emin insan olması lâzım! Emin ne demek?.. Güvenilir demek. Paranı ver, saymasan bile bir tanesini cebine atmaz. Kasanı teslim et, bir zarar vermez. Ama hain oldu mu, ondan bundan çalıyor, çırpıyor, çalıyor, çırpıyor...

Hop, bakıyorsun, kendisi zengin ama, iş fakir. Ne oldu hani anlaşmamız?.. Ben bazı böyle arkadaşları duydum, konuştuk bir yerlerde:

"—Falanca kimseyle biz iş yaptık, bize hiç kâr sağlamadı. Halbuki çok kârlar vaad etmişti, o iş çok kârlı demişti. Hiç kâr vermedi ama, kendisi kâr etti." diyor.

Kendisine aslan payını ayırmış, ortaklarına bir şey vermemiş. Olmaz, ötekisi güvendi. Güvensin diye diye de ilk başta tatlı tatlı

konuştu; "Bu işte şu kadar kâr var, aman gelin, para yatırın! Paraları verirseniz şöyle olacak, böyle olacak..." dedi. Ondan sonra...

Evet tabii, ticarette kâr zararın arkadaşıdır; kâr da edebilir, bazen kâr edeceğiz diye iş açıldığı halde zarar olur. O zaman zarar ortak çekilir. Zararı ortak çekmiyor; kâr var, kârı kendisine geçiriyor, arkadaşına kâr göstermiyor.

Para yatırıyorsun, "Paranı işleteceğim, nemasını sana vereceğim!" diyor; düşük veriyor. Parayı öbür tarafta başka bir yere verseydi, daha fazla kâr elde edecekti. Kârını tam vermiyor, anlaşmaya riayet etmiyor, hàin...

İşte o da cennete girmeyecek. Çünkü Allah hıyaneti sevmez, hıyanet münafıklık alâmetidir.

6. Yetkisini Kötüye Kullanan

(*Ve lâ seyyiü'l-meleketi*) "Melekesi kötü olan insan da cennete girmeyecek." *Meleke*, mâlik olmak demek. Mâlik oluşunu kötüye kullanan; yâni unvanını, patronluğunu, mal sahipliğini, ya da müdürlüğünü, amirliğini, başkanlığını, komutanlığını aşağıdakileri ezmekte kullanan, kötüye kullanan... Efendi ise kölesini ezen, güçlü ise zayıfını ezen, amirse memurunu haksız yere ezen... Ustabaşıysa zayıf bulduğu işçiye zulmeden...

Askerde böyle, "*Alavere, dalavere, Kürt Mehmed nöbete!*" diye bir tekerleme var. Açıkgözler nöbetten kaçar. Halbuki biz, "Nöbet sevaptır. Allah rızası için hudutta düşmana bakıp, hududu, sınırı gözetleyen göze cehennem ateşi değmeyecek." diye nöbete can atardık, canla başla yapardık nöbeti... Kimisi nöbeti kaytarıp, başkasının üstüne yıkmağa, nöbet cetvelini yapan kimseyle anlaşıp, filâncaya fazla yazıp, kendisi kaçmağa bakardı. Kimisi de kızdığı insana bol bol nöbet yazıp, acısını öyle çıkartırdı. Bunlar gördüğümüz şeyler.

Hà, mâlik olduğu hakları, aşağısındaki astlarının, kendisine bağlı insanların ezilmesinde, haksız bir muameleye mâruz kalmasında kullanan da cennete girmeyecek. Mâlikiyetini güzel yapacak, mal sahibi oluşunu güzel yapacak, patronluğunu güzel yapacak, müdürlüğünü güzel yapacak, komutanlığını güzel

yapacak... Emanete riayet edecek, Allah'ın kullarına sevgi gösterecek; karşısındaki köle ise bile, hizmetçiyse bile, insan olarak değeri var, öyle davranacak.

b. Cennete İlk Girecekler

Tabii biliyorsunuz, harplerde düşman esir alınırdı, köle olurdu. Müslüman köle olmaz ama, harplerde esir alınan kimse sonradan müslüman olsa, olur. Köleleri kayıran, kollayan ve kurtarmağa çalışan çok tavsiyeleri vardır Peygamber Efendimiz'in... Köle azad etmek sevaptır. Köleye iyi muamele etmek, köleyi ezmemek; Ramazan'da oruç tutan kölesine işi hafif tutmak gibi pek çok tavsiyeleri vardır Peygamber Efendimiz'in.

Şimdi bu hadis-i şerifin devamında buyuruyor ki:

وَإِنَّ أَوَّلَ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ الْمَمْلُوكُ وَالْمَمْلُوكَةُ ،

(*Ve inne evvele men yakrau bâbe'l-cennete'l-memlûkü ve'l-memlûketü*) "Ve muhakkak ki cennetin kapısını ilk takırdatacak, çalacak olan kimse köledir, cariyedir." Yâni erkek köledir, kadın köledir. Ne demek?.. Köle müslümansa, dünyada köleliklerinden dolayı çok ezâ cefâ çektiler, yoruldular, sefâ sürmediler, efendilerinin kahırlarını çektiler, iş altında ezildiler diye, dünyadaki sıkıntılarına mukabil cennete evvel sokuluyor.

Cennetin kapısını ilk çalacak kimse köle ve câriyedir. Onlar efendilerinden evvel cennete girecekler, köle oldukları için... Dünyada kahır çektiklerinden, kahırlı, çileli hayatları olduğundan, Allah onları daha önce cennete alacak.

Cennete ilk girecek kimdir?.. Cennete ilk girecek kimse Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'dir. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[67]

---

[67] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.188, no:197; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.136, no:12420; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.379, no:1271; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.119, no:400; İbn-i Ebî Âsım, *Evâil*, c.I, s.62, no:10; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.447; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.138, no:418; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.462, no:955; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

آتِي بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَأَسْتَفْتِحُ ، فَيَقُولُ الْخَازِنُ: مَنْ أَنْتَ ؟
فَأَقُولُ: مُحَمَّدٌ. فَيَقُولُ: بِكَ أُمِرْتُ لاَ أَفْتَحُ لأَحَدٍ قَبْلَكَ (م. حم.
وعبد بن حميد عن أنس)

RE. 3/1 (*Âtî bâbe'l-cenneti yevme'l-kıyâmeti, feesteftihu*) [Kıyâmet günü cennetin kapısına geleceğim ve kapının açılmasını isteyeceğim.]

Hani mahkeme-i kübrâ kuruldu, insanların hesabı görüldü. Sıratı geçtiler, cehennemlikler cehenneme düştü... O zaman ben cennetin kapısını çalacağım. "Gidip cennetin kapısını çaldığım zaman, (*feyekùlü'l-hàzin*) cennetin bekçisi olan Hàzin isimli melek diyecek ki:

(*Men ente*) 'Sen kimsin?'

(*Feekùlü*: *Muhammed*) 'Ben Muhammed-i Mustafâ'yım.' diyeceğim.

(*Feyekùlü*) O zaman diyecek ki o melek:

(*Bike ümirtü en lâ efteha li-ehadin kablek*) [Senden önce hiç kimseye açmamakla emrolundum.]

'—Buyur ey Allah'ın Rasûlü! Kapıyı kim çalıyor diye soruşum, Allah bana emretmişti ki: Muhammed'den önce kimseye kapıyı açma! Onun için sordum. Mâdem sen geldin, buyur yâ Rasûlallah!' diyecek."

Cennetin kapısı ilkönce Peygamber Efendimiz'e açılacak. Tabii mukarrebûn, sıddîkler, şehidler, sàlihler öncelikle girecekler; bi-gayri hisâb cennete girenler öncelikle girecekler; ötekiler hesabı görülmek için bekleşirken, titreşirken...

Tabii öteki sade insanların içinde de köleler, cevr ü cefâ çeken insanlar, sahiplerinden önce girecek... Fakirler zenginlerden önce girecek... Dünyada zengin yaşadı, sefasını sürdü, müslüman ama;

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.532, no:31890; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.I, no:2; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.9, no:1.

ötekisi de fakirlik çekti, ne sıkıntılar çekti, ne ezikliklere uğradı. “Fakir, cennete zenginden beş yüz yıl evvel girecek.” diye hadis-i şerif var.

Bütün bunlar tabii, Allah’ın adaletinin gereği. Lütfundaki sıralamada da bir adalet var. Zerre kadar sabır, tahammül ve meşakkati de, Allah ahirette böyle şekillerle dengeliyor ve mükâfâtlandırıyor.

Onun için buyurmuş ki:

فَاتَّقُوا اللهَ ، وَ أَحْسِنُوا فِيمَا بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللهِ ، وَ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ مَوَالِيكُمْ !

(*Fe'tteku’llàh*) “Binâen aleyh Allah’tan korkun da, (*ve ahsinû fîmâ beyneküm ve beyne’llàh*) Hem sizle Rabbinizin arasındaki işleri güzel yapın; yâni Allah’a karşı kulluk görevlerinizi, ibadetlerinizi güzel yapın! (*Ve fîmâ beyneküm ve beyne mevâlîküm.*) Kölelerinizle aranızdaki muamelenizi de güzel yapın, onlara da iyi muamele edin!” Yâni, Rabbinize karşı kulluğunuzu güzel yapın, kölelerinize karşı da efendiliğinizi, patronluğunuzu, mal sahipliğinizi güzel yapın!

Mevlâ, aslında ismi mekân sîgasıdır; *velâ* olan, anlaşma yapılan kimse demektir. Onun için bir anlaşmaya, bir hukuka göre birbirine bağlı oldukları için, efendiyle köle; *mevlâ* hem köle mânâsına gelir, hem efendi mânâsına gelir. Çünkü efendi de kölesiyle anlaşmalıdır, aralarında bir velâyet bağı vardır.

O bakımdan Arapça’da (*Yâ mevlânâ*) demek, “Ey efendimiz!” demektir. Medrese talebeleri birbirlerine edeplerinden, terbiyelerinden, (*Yâ mevlânâ*) diye hitap ederlermiş. *Mevlânâ* kelimesi sonradan kısalarak, *molla* hâline gelmiş ama, efendimiz demek.

Mevlâ, yerine göre köle anlamına da geliyor. Çoğulu *mevâli* geliyor, köleler, insanların emrinde çalışan öyle kimseler demek.

Bu hadis-i şerifte, altı tane kötü huylu insanın durumu bize açıklanmış oldu. Böyle olmayın, bunlar cennete girmeyecek. Yâni girecek ama, tımarlandıktan sonra, cehennemde yüzyıllarca,

milyonlarca sene cayır cayır yandıktan sonra... En iyisi, bu duruma düşmemek...

c. Cennete Girmeyecek Beş Kimse

Gelelim 486. sayfadaki 2. hadis-i şerife: Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet edilmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[68]

لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنَّانٌ ، وَلاَ عَاقٌّ ، وَلاَ مُدْمِنُ خَمْرٍ ، وَلاَ مُؤْمِنُ بِسِحْرٍ ، وَلاَ قَتَّاتٌ (القاضي عبد الجبار عن أبي سعيد)

RE. 486/1 (*Lâ yedhulü'l-cennete mennânün, ve lâ àkkun, ve lâ müdminü hamrin, ve lâ mü'minün bi-sihrin ve lâ kattâtün.*)

Cennete girmeyecek; kimler girmeyecek?.. *Mennân, âk, müdminü hamr, mü'minün bi-sihr, kattât...* Burada da beş tane cennete girmeyecek insan sayılıyor.

1. (*Mennânün*) *Mennân*; başa kakan, yaptığı iyiliği burnundan getiren, iyilik yaptığı insanı üzen kimse demek. Bunu deminki hadis-i şerifte de izah ettik. Böyle olmayacağız; kerim olacağız, asil olacağız, yaptığımız iyiliği sessiz, sedâsız, gizli yapacağız.

2. (*Ve lâ àkkun*) Àk, *ukùk* masdarının ism-i fâil sîgasıdır. *Ukùk* da, ana babaya asi olmak demek... Evlât eğer anne babaya iyi davranıyorsa, itaatli ise, *berren bi-vâlideyhi* denilir. Asi ise, isyan

---

[68] Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.122, no:360; Ebû Said el-Hudrî RA'dan.

Kısmen: Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.318, no:5672; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.201, no:6882; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.294, no:1555; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.132, no:324; Harâitî, *Mesâviü'l-Ahlâk*, c.I, s.249, no:233; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kısmen: Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.12, no:5593; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.288, no:17120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.309; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.302, no:1563; Begav"i, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.264; Ebû Said el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.121, no:44020; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.110, no:17696,17697.

bayrağı açmışsa, karşı geliyorsa; ona da *àkkun* denir. *Ukùk*; ana babaya asi olmak, karşı gelmek, söz dinlememek, laf dinlememek, onları üzmek mânâsına geliyor.

Bazı evlâtlar maalesef, kendilerini büyütünceye kadar nice zahmetler çekmiş olan bu mübarek insanlara, anne ve babalarına karşı evlâtlık vazifelerini yapmıyorlar. El üstünde tutması lâzım, elini bırakıp ayağını öpmesi lâzım, hizmetine koşması lâzım, duasını almayı ganimet sayması lâzım!.. Öyle yapmıyor, çünkü kötü huylu... Kumar parasını ver diye anasını sıkıştırıyor, "Ver şu bileziğini, satacağım!" diyor. Vermediği zaman, "Evlâdım, işte bir bu bileziğimiz kaldı. Yapma, etme, eyleme!" dediği zaman, anne babasını dövenleri duyuyoruz. Yaşlanınca söz dinlemeyenleri duyuyoruz.

Burada (Avustralya'da) bir mülk alımı için bir levha gördük. Baktık, geniş, güzel bir arazi, manzaralı... Biz de istiyoruz ki, arkadaşlarımız geniş bir arazi alsınlar, on-onbeş aile topluca bir yerde otursunlar. Onu parselleyelim, bölelim, bir tanesi de cami olsun. Bir müslüman mahallesi olsun diye...

Baktık geniş bir arazi, ev tepede... Arazi deniz manzaralı, çok güzel, tertemiz; ev de şâhâne... Uzun, geniş, güzel bir ev... Evin sahibine:

"—Evi görebilir miyiz?" dedik.

"—Görebilirsiniz." dedi.

"—Araziyi gezebilir miyiz?" dedik.

"—Şu tarafa gidemezsiniz." dedi.

O tarafa döndük baktık; bir uydurma kulübecik, tekerlekli eski bir karavan. Bir ağaçtan bir ağaca ip germiş, iplere çamaşır asıyor birisi...

"—O tarafa gitmeğe müsaade yok,. Çünkü orada oğlum oturuyor, o kızar." dedi.

Baktım, ana baba saray gibi bir evde oturuyor, belki altı yedi tane odası var; çocuk da orada rezil, rüsvâ, o evle taban tabana zıt bir kulübede oturuyor. Herhalde araları da bozuk... O babasına hasım, babası ona dargın... "Niye bu böyle oldu?" diye sormadık ama, hayretler içinde kaldım. Acaib...

Burada zaten çok görülüyor, ana abaya sevgi saygı yok, itaat yok... İslâm'da var! İslâm terbiyesinde anne ve babaya sevgi, saygı önemli... Ana babaya asî de, cennete girmeyecek.

Bir elle tutulur misâli anlatayım. Dediler ki:

"—Yâ Rasûlallah, bir genç var ölecek gibi, ağır hasta, yatakta yatıyor, son demlerini yaşıyor. Kelime-i tevhid getirsin diye zorluyoruz, getiremiyor."

Peygamber Efendimiz hastanın başına gitti. Anladı ki annesini üzmüş, annesi kırgın; ondan dolayı bu böyle kelime-i tevhid getiremiyor. Kelime-i tevhid getirmeden ölecek; sû-i hàtime ile, kötü bir ölümle ölmüş olacak. Dedi ki:

"—Çalı çırpı toplayın, odun toplayın, bu genci yakalım!.. Yakmaya razı olur musun ey hatun?" dedi.

Kadın dedi ki:

"—Aman, razı olmam!"

"—Sen buna hakkını helâl etmezsen, razı olmazsan, bu sefer bu cehennemlik olacak; hakkını helâl et!" dedi.

"—Pekiyi yâ Rasûlallah, senin hatırın için, yanmasına yüreğim razı olmadığından hakkımı helâl ettim." dedi.

İçeriden haber geldi:

"—Yâ Rasûlallah, çocuk kelime-i şehadet getirdi, ruhunu teslim etti." dediler.

Bakın, engel oluyor, çocuk kelime-i şehâdet getiremiyor. Anasının kırgınlığı, zamanında anasını üzmüş olması, çocuğun neredeyse sû-i hàtime ile göçmesine sebep olacaktı..

Anne babaya muhabbetli olalım, saygılı olalım, itaatli olalım! Evlâtlarımızı ana-babaya itaatin önemini, değerini bilen evlâtlar olarak yetiştirelim!

Tabii güzel yetiştirilirse, iyi bir tahsil görürse, Allah'ın izniyle hayırlı bir evlât olur. Ama bazen de Allah'ın hikmeti, iyi terbiye olsa da insanlar başka suçlarından dolayı, haram yemelerinden dolayı, iyi bir sonuca ulaşamıyorlar. Cezâ olarak akıbetleri fena olabiliyor. Peygamber çocuğu iken, ya da peygamber hanımı iken imansız göçenler olduğu gibi.

Onun için, kişilerin yedikleri haramların, işledikleri suçların, günahların da bu işte rolü var. Ailesi iyi terbiye ettiği halde onun

öyle olması, müslüman yetiştirdiği halde sonradan raydan çıkması, kendisine ait başka bir kusurdan da olabilir.

3. (*Ve lâ müdminü hamrin*) *Müdmin*, devam eden demek. *Edmene-yüdminü-idmân*; bir şeye devam etmek. Hatta bu jimnastiğe de eskiden *idman* derlerdi. Çünkü, vücudu gelişsin diye bir hareketi çok çok yapıyor, devam ediyor.

Müdminü hamrin demek, içkiye devam eden demek. Yâni, artık içki içmek bunun başlıca işi haline gelmiş, sarhoş, ayyaş demek... Böyle içkici, ayyaş insan da cennete girmeyecek.

Tabii acaba buradan az içerse, cennete girer mânâsı çıkar mı?.. Çoğu sarhoşluk veren şeyi az da olsa, yine içemez. Bile bile günah işleyenin cezası büyük olur. Tevbe etmezse, bir küçük günahta ısrar ederse, o küçük günahtan dolayı bile cehenneme girebilir.

4. (*Ve lâ mü'minün bi-sihrin*) "Sihre inanan bir kimse de cennete girmeyecek." Burada küçücük bir yazı yazılmış: Sihrin Allah'ın müsaadesiyle tesir edebileceğini bilmeyen, sihirbazın bir gücü var sanan, tasdik eden kimse cennete girmeyecek. Yoksa, sihir denilen olay vardır, sihir haktır, nazar haktır. Sihirleme gibi bir şeyler olabiliyor.

Bunlara karşı ne yapmak lâzım?.. Ayete'l-Kürsî okumak lâzım; sihri bozar. *Kul huva'llàh*, *Kul eùzü bi-rabbi'l-felak* ve *Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs* okumak lâzım; onlar sihri bozar.

Yâni kâhini desteklemeyecek, sihirbazı desteklemeyecek; çünkü yalancı... Sihrin etkisi var ama, onu tasdik etmeyecek. Allah'a dayandı mı tesiri olmadığını, hiç bir şeyin zarar vermeyeceğini bilmesi lâzım!..

Kimisi sihre inanıyor, kimisi fala inanıyor, kimisi büyüye inanıyor... Gazetelerde sorumsuzca yıldız falı, kahve falı, bilmem ne falı diye falcılığı, hurafeleri yazıyorlar. Ondan sonra da ilericilikten dem vuruyorlar. Yalan yanlış şeyleri, ahlâksızlığı millete öğretiyorlar; ondan sonra da onlar ilerici oluyor. Asıl müslüman ki, işte bak böyle sihirbazı tasdiklemeyi günah biliyor; ona da kalkıp gerici diyorlar. Usta hırsız ev sahibini bastırırmış. Allah böyle hadiseleri çarpıtanlardan korusun milleti...

5. (*Ve lâ kattâtün*) "*Kattât* da cennete girmeyecek." *Kattât*; yalan söyleyen, söz taşıyan, gizlice bir insanı dinleyen kimse demek. Hani bu söz taşımaya nemmâmlık yapmak deniliyor. Türkçe'de de buna koğuculuk yapmak deniyor. Gizli, falanca yerdeki lafı bu tarafa getiriyor, söylüyor. Yalan söylüyor, ya da gizlice dinlediği şeyleri öbür tarafa naklediyor. Ara bozmak için bir vasıta bu; böylece kişiler birbirlerine düşman oluyorlar.

Kattât da cennete girmeyecek. Laf taşımak, onun lafını buna, bunun lafını ona götürmek, ara bozmak yok İslâm'da... Sır saklamak var, ayıp örtmek var. Böyle nemmamlık, koğuculuk yapmak yok...

Bu hadis-i şerifte de mennânın, başa kakıcının cennete girmeyeceğini söyledi; ana babaya asinin cennete girmeyeceğini söyledi Efendimiz... İçkiye müptelânın cennete girmeyeceğini söyledi. Sihre inanıp, sihirbazı tasdik edici olanın cennete girmeyeceğini söyledi. Ve laf taşıyıp araları bozan, ispiyonculuk yapan, sır yayan kimsenin cennete girmeyeceğini söyledi.

d. Kibir ve Güzel Giyinmek

Sonuncu hadis-i şerife geldik. Epeyce kötü huyları öğretmiş oldu Peygamber SAS Efendimiz bu hadis-i şerifleriyle bize... Biz de neler yapmamız gerektiğini, çocuklarımızı nasıl yetiştirmemiz gerektiğini düşünelim!

Üçüncü hadis-i şerif, İbn-i Mes'ud RA'dan Ahmed ibn-i Hanbel ve İbn-i Asâkir rivayet etmiş, Müslim'de de var. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[69]

لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ. قِيلَ. إِنَّ

[69] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, no:91; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.361, no:1999; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.445, no:945; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:69; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.367; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.951, no:7747 ve s.959, no:7771; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.109, no:17693.

الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثوبُهُ حَسَنًا ، و نَعْلُهُ حَسَنَةً ؟ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ . الْكِبْرُ بَطَرُ الْحَقِّ وغَمْطُ النَّاسِ (م. عن ابن مسعود ؛ و في رواية حم . كر. هب. سَفَهُ الْحَقِّ وغَمْصُ النَّاسِ)

RE. 486/2 (*Lâ yedhulü'l-cennete men kâne fî kalbihî miskàle zerretin min kibr. Kîle: İnne'r-racüle yuhibbü en yekûne sevbühû hasenen ve na'lehû haseneten? Kàle: İnna'llàhe cemîlün yuhibbü'l-cemâl. El-kibrü bataru'l-hakku ve gamtu'n-nâs.*) Bir rivayette de, (*Sefehü'l-hakku ve gamsu'n-nâs.*) diye geçmiş.

Diyor ki Efendimiz SAS:

"—Kalbinde zerre ağırlığı kadar, zerre kadar kibir olan kimse cennete girmeyecek."

Kibir ne demek?.. *Kebüra*, büyük olmak; *kebîr*, büyük olan şey; *sağîr*, küçük olan şey... *Ekber*, en büyük olan şey; *Allàhu ekber*, Allah en büyüktür. *Kibir* de kendisini büyük saymak, büyüklenmek, başkasından kendisini büyük görmek mânâsına; burnu havada olmak, kendisini adam sanmak, çalımından yanına yanaşılmamak, hindi gibi kabarmak mânâsına...

Böyle kalbinde zerre kadar kibir olan, büyüklenme duygusu olan kimse cennete girmeyecek.

Bunun üzerine korktu tabii dinleyenler, durumun anlaşılması için soru sordular. (*Kîle*) Denildi ki Rasûlüllah Efendimiz'e:

(*İnne'r-racüle yuhibbü en yekûne sevbühû hasenen*) "Kişi elbisesinin güzel olmasını sever, ister. Ah elbisem güzel elbise olsa, pırıl pırıl iyi kumaştan... (*Ve na'lehû haseneten*) Ayakkabısının güzel bir ayakkabı olmasını ister. Öyle eski püskü, yamalı, kopuk, yamuk çarpık değil de güzel olmasını ister. O da kibir mi?.. Yâni kibirli olmamak için güzel elbise giymeyeceğiz, güzel ayakkabı giymeyeceğiz de, pejmürde mi gezeceğiz? Bunlar da kibir mi?.." diye sordular Peygamber Efendimiz'e.

Peygamber Efendimiz'in cevabı çok önemli, bunu levha yapıp duvara asmak lâzım! (*Kàle*) buyurdu ki:[70]

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ ، يُحِبُّ الْجَمَالَ (م. حم. حب. ك. هب. عن

[70] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, *İman* 1/39, no:91; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.201, no:7365; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.367; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.39, no:85; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:70, Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.203, no:7822, Ebû Ümâme RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.78, no:6906, Câbir RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.320, no:1055; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.299, no:2322; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.330, no:2420; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.528, no:7748, 7763, 7769; c.VI, s.642, no:17188-17190; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.12, no:6775-6781.

عبد الله بن مسعود)

(*İnna'llàhe cemîlün, yuhibbü'l-cemâl.*) "Allah güzeldir, güzelliği sever." Bakın ne kadar güzel! *Cemîl*, güzel demek. Yâni, her şeyin güzel olmasını sever.

O halde ne yapacağız?.. Saçımızı tarayacağız, güzel olacak... Sakalımızı düzelteceğiz, güzel olacak... Tırnaklarımızı keseceğiz, elimiz güzel olacak... Elbisemiz güzel olacak... Çünkü Allah güzelliği seviyor, her şeyin güzel olmasını seviyor.

Evimiz tertemiz olacak; güzelleştirebiliyorsak, yapabildiğimiz kadar güzelleştireceğiz. Öyle debdebe, şâşaa, tantana değil de, pis olmaması, güzel görünmesi için... Basit bir fesleğen, bir sakız çiçeği, bir başka çiçek koyuyor. Bir köy evinin önünden geçerken bakıyorsunuz, camına, kapısına, bahçesine hayran kalıyorsunuz. Bir Bursa sokağında, eski Bursa'nın ara sokaklarında yürüdüğünüz zaman, bir açık bahçe kapısından şöyle içeri baktığınız zaman, evin hanımının kendi imkânlarıyla bahçeyi ne kadar güzel çiçeklerle süslediğini görüyorsunuz, hayran kalıyorsunuz.

Allah güzelliği sever, güzellik duygusu önemli... Yâni her şeyi güzel yapmağa çalışmak lâzım!.. Kendi imkânları içinde yaptığı şeyi, en güzel şekilde yapmağa çalışmak lâzım! Çünkü, (*İnna'llàhe cemîlün, yuhibbü'l-cemâl.*) "Allah güzeldir, her şeyin güzel olmasını sever." Allah kendisi de cemîldir, güzeldir, güzeller güzelidir. Her güzelliği yaratan güzeldir, her türlü güzel sıfatın sahibidir.

El-Esmâü'l-Hüsnâ ne demek?.. En güzel sıfatlar demek. En güzel sıfatların sahibidir. Ne yönden düşünülse, akıllı bir insan Allah aşıkı olur; àşık-ı sàdık olur, muhibbullah olur. Allah güzeldir güzelliği sever.

Sonra, kibri tarif ediyor Peygamber Efendimiz:

(*El-kibrü bataru'l-hakku ve ve gamtu'n-nâs.*) "*Kibir*, hakka razı olmamak ve insanları hor görmektir. Yâni, hak söylendiği zaman hakkı kabul etmemek, ikrar etmemek ve insanlara tepeden bakmaktır."

Kibirli insanı hakîkaten gözünüzün önüne getirin, bir şey söylersin; hakkı söylesen dahi kabul etmez adam... Öyle mütekebbir ki, ben diyor, başka bir şey demiyor; hakkı kabul etmiyor, hakka razı olmuyor ve insanlara tepeden bakıyor. Senin ne farkın var?.. Bak şunların içindeki şu insan senden kat kat daha iyi...

Bir keresinde, Peygamber Efendimiz bir sahabiye sordu:

"—Şu mescidde insanların en yükseği, değerlisi hangisi?.."

"—Şu zât!.. Mâdem soruyorsun, bana göre şu en değerli." dedi Peygamber Efendimiz'e.

"—Pekiyi, şu mescidde senin nazarında insanların en hor, en aşağı, en hakiri hangisi?.."

"—Şu zât!.." dedi, başka bir zâtı gösterdi.

Peygamber Efendimiz dedi ki, rakamı şu anda hatırlamıyorum ama:

"—Senin bu kötü dediğin adam, senin şu iyi dediğin adamdan kaç misli daha iyi!" dedi.

Tabii peygamberlik ölçeğiyle, nübüvvet gözüyle baktığı zaman görüyor. Allah insanın gönlüne bakıyor, niyetine bakıyor, amellerine bakıyor. Amelleri güzelse, niyeti güzelse, kalbi güzelse seviyor; değilse, sevmiyor. Elbisesine bakmıyor, mevkiine, makamına bakmıyor. Huyu kötüyse, sevmiyor. İşte bu dersimizde başından beri söylediğimiz kötü huyluları sevmiyor. İsterse grand tuvalet giyinsin, ne yaparsa yapsın... Kötü huyluyu sevmiyor.

Tabii Peygamber Efendimiz, "Senin beğenmediğin daha kıymetli; beğendiğin de, onun yanında beş para etmez." mânâsına irşad ve ikaz eylemiş oldu. Demek ki, önemli olan Allah'ın sevmesidir, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Daha iki hadis-i şerif var ama, bu kadarı kâfî... Bütün hadis-i şerifleri bir konuşmada bitirecek de değiliz zâten... Allah bizi kötü huylardan kurtarsın... Kötü huylular cennete girmeyecek. Girecek ama, cehennemde tımarlandıktan sonra girecek. Uzun yüzyıllar, binlerce, milyonlarca sene cayır cayır yandıktan sonra girecek. O da çok berbat, fenâ bir şey... O halde günahlardan kaçındığımız gibi, kötü huylardan da kaçınmalıyız!

Bazı insanlar kötü huylu, düzelmiyor. Allah ıslah etsin, Allah düzelmesini nasîb etsin... Teneşir paklıyor bazı insanları; söyledikçe daha azgınlaşıyor. Ateşe benzin sıkmış gibi daha çok parlıyor, düzelmiyor.

Bazı insanlar da düzeliyor. Çünkü eğitimin bir faydası var, tesiri var, eğitim çok önemli... Küçükten eğitim çok önemli, büyüdükten sonra değişmesi zor. Onun için, çocuklarımızı küçükten iyi huylu yetiştirmeğe çok dikkat edelim!

Şimdi burada bakıyorum, bazı kardeşlerimiz çocuklarını çok seviyor, her istediğini alıyor. Dondurma al, şeker al, çikolata al; ne istiyorsa alıyor. Benim yüreğim ağzıma geliyor, korkuyorum. Çocuğu şımartmayacak, her istediğini almayacak. Diyecek ki:

"—Evlâdım, her istediğini alamam! Şimdi benim param var alabiliyorum ama, zaman gelir, insan öyle şey ister ki, alamaz. Meselâ, bir yerden geçiyorsun, orada elmalar sarkıyor, sahibi de yok; elma istiyor. İşte orada sabretmeyi öğreneceksin! Çünkü elma senin değil, el uzatırsan haram olur, günah olur, hırsızlık olur. Yâni, canın istese bile bazı şeyleri almamayı öğrenmelisin! Onun için, bunu öğrenesin diye, sana bu sefer almıyorum. Sabret bakayım, bir de sabrı öğren, sabrın da mükâfâtı çok!" demek lâzım!

Annesi, babası çocuklarını sevdikleri için, böyle her arzusunu yapacak şekilde şımarta şımarta yetiştiriyorlar; çocuk büyüyünce de artık annesi babası bir şey söylediği zaman, canı istemiyorsa, mümkün değil yapmıyor, yanaşmıyor; söz dinlemez, anaya babaya asi bir evlât oluyor. Daha da büyüdüyse, evlendiyse, yüksek tahsil yaptıysa; haydut oluyor, canavar oluyor, ben yüksek tahsilliyim diye anasını babasını da beğenmiyor. Bir de doktora yapmışsa, daha beter oluyor. Doçent, profesör...

Dünya mevkîleri insanın nefsini kabartıyorsa, fenâ... İnsan ne yapacak?.. Allah'ın kendisini sevmesine dikkat edecek; Allah'ın sevdiği işleri yapacak, sevmediği işlerden sakınacak. Yoksa bu dünyadaki tantananın, şatafatın kıymeti yok... Yunus Emre'nin dediği gibi:

Er yarın Hak divanında belli olur.

Yarın rûz-ı mahşerde, Cenâb-ı Hakk'ın mahkeme-i kübrâsında, işte görüyorsunuz köleler daha önce cennete girecek, fakirler daha önce girecek... Alimler tabii önceden girecek, muttakîler önceden girecek, hüsn-ü àkıbet müttakîlerin... Öteki kötü huylular da cehenneme düşecek, cayır cayır yanacaklar

Allah bizi kötü huylardan korusun, cehennemden korusun, haramlardan, günahlardan korusun... Rızasına uygun işler yapmayı nasîb eylesin... Tevfîkini refîk eylesin... Hakkı hak olarak görmeyi ve ona uymayı nasîb eylesin... Aldanmamayı nasîb eylesin... Bâtılı bâtıl olarak bilip ondan korunmayı, kaçınmayı nasîb eylesin...

Aziz ve sevgili dinleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

05. 02. 1999 Brisbane **/ AVUSTRALYA**

13. CİHADA YAKIN AMELLER

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikrâmı, her türlü lütfu, keremi üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri sizleri ve bizleri sevdiklerimizle beraber iki cihanda, yâni dünyada ve ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Cumanız mübarek olsun...

Bu mübarek cuma gününde, Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin hadis-i şeriflerinden, *Râmûzü'l-Ehàdîs*'in 513. sayfasından okuyorum. Buhàrî'nin ve başka kaynakların rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:[71]

يَقْرُبُ مِنَ الْجِهَادِ : طِيبُ الْكَلاَمِ ، وَ إِدَامَةُ الصِّيَامِ ، وَالْحَجِّ كُلَّ عَامٍ ؛

وَلاَ يَقْرُبُ مِنْهُ شَيْءٌ بَعْدُ (هب. عن رجل من الصحابة)

RE. 513/5 (*Yakrubü mine'l-cihâdi tîbü'l-kelâm, ve idâmetü's-sıyâm, ve'l-hacci külle àm, ve lâ yakrubü minhü şey'ün ba'd.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Hadis-i şerifin mânâsını dilimin döndüğünce nakledeyim:

(*Yakrubu*) "Yakınlaşır, yaklaşır; (*mine'l-cihâd*) cihada yakın olur." Yaklaşmak, bizde bir şey'e yaklaşmak tarzında, *-e* haliyle kullanılır. Araplar bir şeyden yakın olmak, bir şeyden yaklaşmak gibi *-den* haliyle kullanıyorlar. *Karube* fiili *min* ile kullanılıyor. *Min* edatı *-den* demek ama, bu Arapların kullanış tarzı. Tam tercüme etmek istersek, "Cihaddan yana yakın olur." demek gibi oluyor.

---

[71] Saîd ibn-i Mansûr, *Sünen*, c.II, s.125, no:2321; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.404, no:3894; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1290; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahàbe*, c.XXI, s.421, no:6559; sahabeden bir zât'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.533, no:10676; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.182, no:26934.

“Cihada yakın olur, yaklaşır.” Ne yakın olur?.. Peygamber SAS Efendimiz cihada yakın olacak üç tane şey sayıyor:

1. (*Tîbü’l-kelâm*) “Kelâmın hoşluğu.
2. (*İdâmetü’s-sıyâm*) Orucu devam ettirmek.
3. (*Ve’l-haccü küllü âm*) Her sene hacca gitmek.

(*Ve lâ yakrubü minhü şey’ün ba’d*) Cihada bunlardan başka, artık başka hiç bir şey yaklaşamaz.”

a. Cihadın Önemi

Cihad çok sevaplı, çok kıymetli, çok önemli, çok lüzumlu, çok zarûrî, çok mecbûrî bir ibadettir. Cihad olmadığı zaman, İslâm söner, müslümanlar mahvolur. Müslümanların hakları alınır, ülkeleri çiğnenir, hürriyetleri elinden gider, toprakları paylaşılır; her türlü şey olur.

Ne olması lâzım?.. İnsanın cihad duygusuna sahib olması lâzım! Yâni, “Benim haklarım var, ben bu haklarımı korurum, bu haklarımı çiğnetmem! Ben Rabbimin kuluyum, Rabbime kulluğu güzel yaparım. Bu kulluğumun önüne kim çıkarsa, kim engel olursa, kim beni bağlamak, hürriyetimi kısıtlamak isterse, ben buna razı olmam!” demek lâzım!

Şairin bir sözü hoşuma gider, her zaman tekrarlarım vaazlarımda:

Hàzır ol cenge, eğer ister isen sulh ü salâh!

İnsan cenge, cihada hazırlıklı olacak. Hazırlıklı olduğu zaman, düşman korkar, düşman cayar. Hazırlıklı olmak caydırıcı olur. Düşman caydığı için saldıramaz veya, “Aman onlara bulaşmayayım, onlarla uğraşmayayım; çünkü onlar kuvvetli, silahlı, orduları büyük, gelişmiş; ölümden korkmaz insanlar, gözü pek insanlar...” diye korkar.

Ama pısırık oldu mu, korktuğunu anladı mı, korkan insanın dalına binerler, omuzuna binerler, ensesine binerler, boyna ezerler. Korkak oldu mu bir insan, korkunun ecele de faydası yok, başka bir şeye de faydası yok... Korktuğu zaman, sonuç hakların çiğnenmesi, hürriyetlerin gitmesi olur.

El-hamdü lillâh, biz hür yaşarız. Mehmed Akif merhumun dediği gibi:[72]

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış, şaşarım!

Çünkü hürriyet, dinimizi icrâ etmenin önemli ortamlarından birisini hazırlıyor bize... Hürriyet ortamı olacak ki, dinimi icrâ edebileyim, Allah'ın emirlerini tutabileyim. Kur'an-ı Kerim'i açayım, Peygamber Efendimiz'in sünnetini öğreneyim, okuduğumu aynen uygulayayım. Ne diyorsa Peygamber Efendimiz, tutayım; Kur'an-ı Kerim neyi emir buyuruyorsa yapayım. Buna kim engel oluyor, nasıl engel olur?..

Tabii birçok tecrübelerden sonra, insanlık da bu hususta kimsenin kimseye karışmaması gerektiğini de kararlaştırmış. İnsan hakları dediğimiz evrensel kurallar kabul edilmiş; yâni sadece bir ülkeye mahsus değil...

Çünkü bazı ülkelerde yönetimler anti demokratik, yâni hakkàniyetli olmayan idareler olabiliyor. Birisi çıkıyor, saltanat usûlü, halkı hiçe sayarak, kendi dediğini zorla kabul ettirerek, "Benim dediğim olacak, höt!" diyerek, zorlukla, zorbalıkla yönetim yürütüyor.

Bu ülkede de tabii, birtakım kanunlar oluyor. Her yerde kanun vardır. Ama kanun zulüm kanunu mu, yoksa hakkàniyetli, insan haklarına saygılı, ahlâkî bir kanun mu?.. Firavun'un da kanunu olmuş, emri olmuş, buyruğu olmuş ama, Firavun, zulmüyle cihana geçmiş bir kimse... Nemrut, zulmüyle cihana geçmiş bir insan...

Firavun, kendi ülkesinde azınlık durumunda olan mü'minleri, o zaman Mûsâ AS'a iman etmiş olan insanları, Mûsâ AS'dan önce de, sonra da ezmiş. Erkek çocuklarını kesmiş, sadece kız çocuklarını bırakmış; onlar güçsüzdür, onlar istenildiği gibi yönetilebilir, savaşmayı bilmezler filân gibi düşünerek... Büyük zulümler yapmış.

[72] *İstiklâl Marşı*, 3. kıt'a.

Yâni, bir ülkede kanun olması yetmez; kanunun hakkàniyetli olması, insanları ezmemesi, insanlara faydalı olması gerekir. Her devletin kanunu vardır; yetmez, hukuk devleti olması lâzım! Kanunların ana hukuk kurallarına uygun olması lâzım! Bu çok önemli... Eğer bir kanun ana hukuk kurallarına aykırı ise, tabii onun izâle edilmesi lâzım!

Böyle yanlışlıklar yapılmasın diye tedbirler alınıyor, kanunları inceleyen üst kuruluşlar kuruluyor. Tabii, bu işin esası, kanun yapan insanların faziletleri ile ilgilidir. Adam faziletli mi, merhametli mi, halkını seviyor mu, o kanunları icrâ edeceği ahaliye iyilik mi istiyor; bu önemli... Öyle merhametli ise, merhametli kanunlar çıkartır.

İkincisi de, bu işin doğru gitmesi için halkın bilinci... Halk bilinçli olunca, kendisine haksızlık yaptırmaz. Haksızlığın karşısına çıkar, "Bu böyle olmamalı, bu düzelmeli!" der. Zalime destek vermez, mazlumun yanında yer alır, hakkını alıncaya kadar uğraşır.

Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şeriflerinde çok kesin olarak belirtmiş ki, "Bir insanın hakkını almak için uğraşması fazîletli bir şeydir. Hattâ malını kaptırmaması, yol kesene vermemesi, haramîye teslim etmemesi, gasp ediciye vermemesi için yaptığı mücadelede ölürse, şehid olur."

Malını korumak için bile savaşacak. Canını korumak için tabii savaşacak. Zâten savaşmazsa, ötekisi öldürüyor. Ama malını korumak için bile bir mücadele verirken, alt alta, üst üste haydutla kapıştı, öldü. Sonunda haydut buna bir kama sapladı, bıçak sapladı, şehid etti. Tamam, şehid oluyor. Bu kadar önemli...

Cihad önemli... Ben bir Kurban Bayramı'nda hatırlıyorum, Suadiye'de oturuyorduk. Bir buçuk dönüm bahçeli, iki katlı bir evdeydik. Kurbanı kesmesi için babamın konuştuğu şahıs gelmedi. Gelmeyince, "Hadi bakalım, biz keselim!" dedik. Mecbûren, çünkü iş başa düştü, kesecek kasap olmayınca, kurbanımızı keseceğiz. Bu ibadet, bir vazife... Fakat beş tane erkek kardeş, bir de babamız, altı kişiyiz. Babam dedi ki:

"—Kusura bakmayın, ben dayanamam, yapamam bu işi!" dedi.

Büyük ağabeyim, “Ben de yapamam!” dedi. Onun küçüğü, “Ben de yapamam!” dedi. Onun küçüğü, “Ben de yapamam!” dedi, sıra bana doğru geldi. Ben de düşündüm: Niçin yapamıyoruz?.. Çünkü acıyoruz hayvana... Merhamet çok önemli bir husus, biz müslümanlar merhametliyiz. İnsana da acırız, hayvanlara da acırız, tabiata da, doğaya da acırız. Ağaçlara da acırız, “Yazık, yandı, kül oldu.” deriz. “Birisi kesmiş yaş ağacı...” filân deriz. Yâni bizde, dinimizin bize aşıladığı, emrettiği bir doğa sevgisi var; ondan sonra, hayvanlara karşı da bir sevgi var.

Ama Peygamber Efendimiz kurban kesmiş, daha önceki peygamberler kesmiş, İbrâhim AS kurban kesmiş, biliyoruz bunları... Adem AS'ın oğulları kurban kesmişler. Demek ki eskiden beri olan köklü bir şey... Allah-u Teàlâ Hazretleri, eti yenilebilen hayvanları bizim emrimize verdiği için ve onları kullanmamıza müsaade buyurduğu için, bu haram olmadığı için, onları kesiyoruz. Şimdi neden kesemiyoruz?.. Alışmamışız.

Pekiyi, niye dinimiz kesmeyi emrediyor?.. Düşündüm ki, hayatın bin bir türlü olayı olabilir, insanın başına gelebilir. Diyelim ki, Kuzu kuzu, uslu uslu yolda giderken, araba bir kaza yapar, üç takla atar, kolu bacağı kırılır, kan revan içinde kalır.

Şimdi kan görünce eyvah diye hemen bayılacak mı?.. Bazı insanlar kanı görünce dayanamıyorlar, bayılıyorlar. Yoksa alışacak mı?.. Buna karşı ne yapsın? Yaralı da olsa kendisini toparlayacak ve tedbirleri almağa girişecek mi?.. Yılmadan, çekinmeden, bayılmadan, ayılmadan, kendinden geçmeden bu işi yapacak mı?.. Yapacak.

Demek ki, bu bir eğitimdir dedik. Yâni, biz savaşı sevmiyoruz; insanları üzmek istemiyoruz, kırmak istemiyoruz. Müslüman olsun, müslüman olmasın adaletli hareket etmek emrediliyor. Ana babamızın aleyhinde olsa bile, adaletten ayrılmamak emrediliyor bize ama, birisi de geldiği zaman, ülkemize saldırdığı zaman, ucunda ölmek de olsa, kan akması da olsa, can yakması da olsa, oradan da kaçmamak lâzım! Bir eğitim gerekiyor yâni...

Bu bir eğitim olduğu için, herhalde yapmamızı Allah ondan emretmiş olmalı diye, besmeleyi çektim, kurbanı kestim ama, elim ayağım titredi. Ama alışmamız lâzım!

Yâni cihad, hayatın önemli bir faaliyeti, yaşamanın şartı; hayat cihad demek... Hayat bir mücadele diyorlar ya, hayat cihad

demek. Hem uluslararası alanda öyle, hem kendi özel yaşantımızda öyle, devamlı bir savaş... Meselâ diyor ki:

"—Tutulduğu hastalığı yendi."

Bu da bir savaş, demek ki mikrobun karşısında kendisini gevşetmeyecek, bir savaş verecek. Meselâ, duyuyoruz:

"—Kanseri yendi. Azmetti, yetişecek çocuğu var, 'Benim bu çocuğu yetiştirmem lâzım! Ölürsem bu çocuk kimsesiz kalacak." filân diye çocuğunu koruma duygusunun kuvveti ve şiddeti, kanserli bir anneye kanseri yendirdi."

Gazetelerde bunlara benzer haberler yazılıyor, televizyonlarda seyrediyoruz.

Cihad önemli, hiç şek, şüphe yok.

"—Efendim, işte müslümanlık kılıç dini..."

Müslümanlık kılıç dini de Amerikalısı Avrupalısı, Fransız'ı, İtalyan'ı savaş yapmıyor mu?.. Trablusgarb'a saldırmadılar mı?.. Libyalıların üçte birini kesmediler mi?.. Cezâyir'in üçte birini kesmediler mi?.. Nüfusun yarısını yok etmediler mi, hurmalıkları yakmadılar mı?.. Her şeyi yaktılar.

Modern yaşayacağım rahat yaşayacağım derken, bir Amerikalı bir Hindistanlıya göre dünyayı kırk-kırk beş defa daha fazla tahrib ediyor, kirletiyor. Ötekisi uslu uslu bir köyün kenarında, zavallı, en az şeylerle hayatını idâme ettirmeğe çalışırken; berikisi havayı kirletiyor, çevreyi kirletiyor, ormanları kesiyor. Afrika'nın güzelim ormanları gidiyor. Adamlar bir şey bilmiyor diye, geri kalmış ülkelere nükleer artıklar varillerle getiriliyor, bırakılıyor. Doğa mahvediliyor, atmosfer mahvediliyor, ozon tabakası tahrib oluyor; dünyanın istikbali tehlikeye giriyor.

Sanki başkaları, İslâm'ı tenkit edenler yapmıyor mu, yapmadılar mı?.. Sanki İslâm'ın başlangıcında müslümanlara saldırmadılar mı? Ordular teşkil edip de Medine'ye gelmediler mi?.. Ondan sonra Haçlı Seferleri olmadı mı?.. Ondan sonra Orta Asya İslâm ülkeleri Ruslar tarafından işgal edilmedi mi?.. Kosova işte, Kafkasya işte, Irak, Kuzey Afrika... her taraf belli.

Cihad İslâm'ın önemli bir görevi, tamam... Fakat Peygamber Efendimiz diyor ki, "Bu cihadın sevabına, önemine yakın bazı şeyler de var. (*Yakrubu mine'l-cihâd*) Cihada yakın olur, yâni sevap bakımından o kadar değerlidir, o kadar önemlidir,

kıymetlidir.” Hem sevabı bakımından yakın olur hem de önemi bakımından yakın olabilir. Ne imiş, bunları biraz inceleyelim!

b. Kelâmın Hoş Olması

طِيبُ الْكَلاَمِ ،

(*Tîbü'l-kelâm*) *Tıyb*, güzel olmak, hoş olmak demek. Hoş olan şeye de *tayyib* derler. Araplar, birisi bir şey söylediği zaman kabul ettiyse, (*Tayyib, tayyib!*) derler; “Tamam, iyi iyi... Kabul ettim, pekâlâ!” mânâsına. Biz Türkçede, “Pekâlâ, çok çok iyi!” diyoruz; Araplar da “*Tayyib, tayyib!*” diyorlar.

Tayyib, Peygamber SAS Efendimiz'in isimlerinden birisi; çocuklarından birinin ismi... Güzel bir kelime, hoş bir kelime... Bunun masdarı *tîb*; yâni *tayyib* olmak, güzel olmak, hoş olmak, iyi olmak mânâsına...

(*Tîbü'l-kelâm*) “Kelâmın hoş olması.” Bir insan konuştuğu zaman, yumuşak yumuşak konuşacak. Sözü savaşa benzemeyecek; Yunus Emre'nin dediği gibi, sözü savaşı kesecek. *Söz ola kese savaşı...* Yumuşak olacak, tatlı olacak, çok önemli... Güzel bir söz, güzel bir konuşma, tatlı bir konuşma, insanın mâneviyâtını yükseltir, gününü hoş eder; görüş değiştirtir, ufkunu açar, çalışma şevki verir... Bir evlâdı güzel evlât haline getirir, bir insanı güzel bir yöne yönlendirir. Yâni sözün hoş ve güzel olmasına çok dikkat etmek lâzım!

Çünkü İslâm'da söz çok önemlidir. Peygamber Efendimiz'in en büyük mûcizesi Kur'an-ı Kerim, bir söz şâheseridir. Her ayeti, ağırlığınca mücevherdir, çok kıymetlidir. Müslüman sözüne dikkat edecek.

İnsanı ekseriyetle suçlu duruma, günahkâr duruma düşüren ve cehenneme girip azab görmesine sebep olan, iki dudağı arasından çıkan o sözlerdir, konuşmalardır. O konuşmalardan birtakımları var ki, insanı kâfir eder. Bir söz söyler, kâfir olur insan...

“—Efendim, ben falanca insana çok kızıyorum. Ben ona kızgınlığımı sürdürmek için, ondan intikam almak için, ahiretimi bile mahvetmeye razıyım.”

Bu söz ahirete önem vermemenin alâmeti... Çok kötü, çok çirkin... Mü’min bir insan nasıl söyler bu sözü?.. Allah’a inanan bir insan, müslüman bir insan bu sözü nasıl söyler?..

Bazı sözler insanı dinden imandan, yoldan, raydan çıkartıyor, cennet yolundan düşürüyor, sırattan ayağını kaydırıyor, cehenneme götürüyor.

(*Tîbü’l-kelâm*) Sözün güzel, hoş, iyi olması, toplumu da rahatlatır, aileyi de rahatlatır, kişiyi de rahatlatır ve pek çok faydaları vardır. Eğer edebiyatımız olmasaydı, eğer o güzel ilâhîler olmasaydı, eğer Yunusumuz olmasaydı, eğer Mevlîd-i Şerifimiz, Süleyman Çelebimizin o mübarek manzume-i nefîsesi, vilâdet-i peygamberiyyesi olmasaydı ne yapardık?.. Onları ne kadar seviyoruz.

Bir söz, atasözleri, büyüklerimizin hayatlarında elde ettikleri tecrübelerin hulâsası, özü, bal gibi, baldan damla gibi, süzme bal gibi sözler... İnsanı mutlu ediyor. O sözleri, o ilâhîleri okudukça, gözlerimizden inci gibi ılık ılık yaşlar döküyoruz. Cevher gibi sözleri dinlerken, biz de cevher gibi yaşlar döküyoruz. Hoşumuza gidiyor, ezberliyoruz.

Edebiyat kitaplarında meşhur ediblerin, meşhur şairlerin eserlerinden parçalar okutuyoruz çocuklarımıza... Onlar da edeb-i kelâmı öğrensinler, edebiyatı öğrensinler, dili güzel kullanmayı öğrensinler, güzel telâffuzu öğrensinler istiyoruz. İstanbul telâffuzu diyoruz, taşra telâffuzu diyoruz, güzel konuşmak diyoruz. Güzel konuşmak ve yazmanın usûlüne dair kitaplar yazıyoruz.

Hitabet nasıl güzel olur; bunları herkes merak ediyor, öğrenmeye çalışıyor. Bunlar için eğer bir yerde bir şeyler öğretiliyorsa, paralar verip onlara devam ediyor, dersler görüyor; güzel konuşmayı öğreneceğim diye...

Çok önemli bir iş! Hakîkaten de cihad bir toplumu düşmana karşı nasıl korursa, nasıl haklarının korunmasına yardımcı olursa, güzel söz de çok önemli!..

Cihadın ilk kademesi de güzel sözdür. Müslüman hemen gidip düşmana saldırmıyor. Müslüman ilkönce gidiyor ona diyor ki:

“—Sen bu haksızlığı bırak, sen bu küfrü bırak, inadı bırak, doğru yola gel!.. Doğru yola gelirsen, ben seninle savaş filân yapmak istemiyorum. Senin eğriliği bırakmanı istiyorum, iyi insan olmanı istiyorum. Müslüman ol!” diyor.

Peygamber SAS Efendimiz civardaki hükümdarlara bile mektuplar yazmış:[73]

---

[73] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.7, no:7; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1393, no:1773; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.262, no:2370; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s.492, no:6555; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.379, no:1109; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.14, no:7269; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.344, no:9724; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.177, no:18388; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.309, no:11064; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.6, no:1686; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.270, no:6727; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.190; Şeybânî, *el-Ehad ve'l-Mesânî*, c.I, s.366, no:488; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.218; İbn-i hibbân, Sikàt, c.II, s.5; İbn-i Asâkir, Târih-i Dimaşk, c.II, s.93, no:Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.384, no:11035; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.297, no:44969.

أَسْلِمْ تَسْلَمْ ، يُؤْتِكَ اللهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ (خ. م. حم. حب. طب. ق.
عن ابن عباس)

(*Eslim teslem, yü'tike'llàhu ecreke merreteyn*) "Müslüman olun da, selâmete erin, Allah mükâfatınızı kat kat versin! Hem kendiniz müslüman olduğunuz için sevap kazanırsınız; hem de size tâbî olan insanlar doğru yola gelmiş olur, onlardan sevaplar hasıl olur, onlar da size gelir. Etmeyin, eylemeyin şirki bırakın, haça puta tapmayın!" diye mektuplar yazmış.

Biz de sözle ilgili, nasihat babından çalışmaları yapacağız; sözle savunmamızı yapacağız, sözle haklarımızı arayacağız; yazacağız, konuşacağız.

Biz şimdi dînî bir topluluk olduğumuz halde, ben edebiyat fakültesinden mezun, ilâhiyatta 27 sene hizmet yapmış; ilâhiyat doktorası yapmış, profesör olmuş bir kimse olarak, ahireti seven, ahireti düşünen bir insan olarak ne yapmam lâzım?.. Bir kenara çekilip, seccadenin üzerinde Kur'an okuyup, ibadetle meşgul olmam lâzım!..

Ama öyle yapmayı istediğim halde, böyle yaparsam sorumlu olurum diye düşünüyorum. Dergiler çıkartıyoruz; bu ara biraz aksadı gazeteyi çıkaracağız, tutturacağız filân diye, inşâallah onları da canlandırırız. Çok güzel dergiler çıkarttık. Türkiye'nin en uzun ömürlü, en devamlı dergileri oldu, en beğenilen dergileri oldu.

Çok faydalı işler yaptık, okuyucularımızın kütüphanelerini doldurduk. Dergi okuyucularımıza hediyeler verdik; Kur'an tefsirleri verdik, fıkıh kitapları, ilmihal kitapları verdik, hadis kitapları verdik; onlara yol göstermeğe çalıştık. Onların Allah'ın rızasına ermeleri için neler yapmaları gerekiyorsa, göstermeğe çalıştık.

Hanımlara *Kadın ve Aile* dergisi çıkarttık. Giyimleri nasıl olacak, çocukları nasıl giydirecekler, kendileri nasıl giyinecekler;

yemekleri nasıl yapacaklar; çeşitli konularda bilgilendirmeğe çalıştık.

Sonra, bilimsel çalışmaları *İlim ve Sanat* dergimizde topladık. Onlar uluslararası toplantılarda, seminerlerde bahis konusu oldu. Bizim dergilerimiz dünyadan ses getirdi. Uluslararası şöhret kazandı.

Bunları niçin yapıyoruz?.. Sözle yapılacak görevler olduğu için... Çok görev var! müslümanın ilk işi sözle hakkı anlatmak, hakkı savunmak, İslâm'ı öğretmek. Ondan sonra da insanları hakka davet etmek, *i'lâ-yı kelimetu'llàh* için çalışmak...

Demek ki anladık, iknâ olduk. Ben şahsen düşündükçe, önüme böyle mânâlar açıldıkça, tıybü'l-kelâmın, güzel kelâmın yerli yerinde, usûlüyle, tatlı, hoş söylenmiş sözün cihada yakın olduğuna, tamâmen gönlüm mutmain oldu.

Tabii bir de Türkiye'de bizim fakülteden de tanıdığımız mesâi arkadaşımız, meslek arkadaşımız bir kimsenin sözü kulağıma geldi: "Müslümanlar falanca zümreyi çok ürkütmüşler, korkutmuşlar." filân diye bir söz. Tabii ne kadar doğru; hakîkaten korkuttular mı korkutmadılar mı meselesi ayrı ama, biz işin kendimize yönelik, şu andaki anlattığımız konuya yönelik tarafına bakacak olursak; bence müslüman Yunus Emre gibi olmalı!..

Yunus Emre güzel müslüman değil mi, Mevlânâ güzel müslüman değil mi?.. İbrâhim Hakkı-yı Erzurûmî güzel müslüman değil mi?.. Seviyoruz, güzel müslüman olduklarına şehadet ederiz. İmreniyoruz, özeniyoruz, seviyoruz. Büyüğümüz olarak başımızın tâcı... Kütüphanelerimizde eserlerini seve seve koruyoruz, okuyoruz.

Onlar nasıl sevdirmişler? Nasıl tatlılıkla sevdirmişler, nasıl davranmışlar?.. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî vefat ettiği zaman, Konya'daki papazlar da ağlamış, hristiyanlar da ağlamış. Halbuki kendisi müslüman... Halbuki İslâmiyet'inden tâviz de vermiyor, İslâmiyet'i en güzel tarzda öğretiyor ama, ne yapmış da, gönülleri kazanmış?..

Tabii bu sorunun cevabı kısaca tasavvuftur. Tasavvuf, güzel ahlâk, nefsin terbiye edilmesi, insanın kâmil insan olması... İnsan kâmil insan oldu mu, sevdirir.

Tabii işin şu tarafı da var: Bizim dış düşmanlarımız var. Dış düşmanlarımız, bizim koca Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'mizi parçaladılar, 16-17 tane ayrı devlet çıktı ortaya... Daha da parçalamak isterler, parça parça bölüp, parça parça yutmak isterler.

Tabii onları ne yapsan razı edemezsin. Onlar bizim yok olmamızı istedikleri için, ne kadar tatlı dilli olsan, güleç yüzlü olsan, kalpleri mühürlenmiş insanlara söz tesir etmez. bazı insanların kalpleri mühürlenmiştir, onları biliyoruz. Onların tehlikelerine karşı uyanık olup, onlara karşı cihad etmek lâzım!

Şimdi bazı insanlar da onların emrinde, onlar için çalışıyor. Onlara ne kadar güzel söz söylesen, güzel iş yapsan da; "Tamam, sen güzel yaptın ama, ben yine senin tarafında değilim, düşman tarafındayım; onu destekleyeceğim, onun dediklerini yapacağım. Beşinci kol faaliyeti yapacağım, Türkiye'yi batırmak için, parçalamak için, böyle şeyler bana emredildiğinden o işleri yapacağım!" diyor. Tabii, ona çare yok... Onların fesatlarına, fitnelerine karşı uyanık olup, onlarla usûlünce uğraşmak lâzım!

Ama ortadaki vatandaşlar İslâm'ı sevemiyorlarsa, İslâm'a gelemiyorlarsa, başka taraflara kayıyorlarsa; tabii o zaman biz de kendi kendimize:

"—Acaba bu insanları iyi müslüman yapamamanın sorumluluğunun ne kadarı bizde?" diye, onu da düşünmemiz lâzım!

Tabii başkasının da sorumluluğu vardır. Onları o yola çekmekte, azdırmakta, saptırmakta radyoların, televizyonların, gazetelerin, müstehcen neşriyatın, tiyatroların, çeşitli barların, pavyonların, fitne, fesat, şer, zarar merkezlerinin mutlaka etkileri var. Onlar onlara kanıyorlar, reklâmlara kanıyorlar. İçkileri içiyorlar, sarhoş oluyorlar, suçları işliyorlar.

Ama, "Burada bizim de bir kusurumuz var mı?.. Bizim de yapmamız gereken şeylerde eksiklik var mı?" diye düşünüp, azmimizi tazelememiz ve daha iyi çalışmaya, daha mükemmel çalışmaya gayret etmemiz lâzım!

Bizim ülkemiz, ecdâdımız dünyada hakkı temsil ediyordu. Şerri temsil edenin karşısında hakkın merkezi idik, anası, esası idik, yöneticisiydik, başıydık. Şimdi bizim içimizi, ağacı

karıncaların kurtların sarıp da çürüttüğü gibi, veyahut vücudu mikropların sarıp da hasta ettiği gibi içten çürüme oluyor.

Bu nasıl oluyor?.. Karşı tarafın başarısı, bizim de onlara karşı savunmamızın başarısızlığı da var bu işin içinde... Nasreddin Hoca gibi, bütün kabahat bizim değil muhakkak... Şu yorganı alıp götüren hırsızın da suçu var ama, bizim de tabii çalışmamız, bazı şeyler yapmamız lâzımdı. Bunların başında kelâma ait, konuşmaya, söze ait vazifeler geliyor.

Onun için, biz dergiler çıkartıyoruz. Onun için bin bir masrafla, bin bir zahmetle, zorlanarak, üzülerek, "Nereden bulacağız bu imkânları?" diye çırpınarak bir *Sağduyu* gazetesi çıkarttık. "Sağduyuyu anlatalım! Günlük olarak halkımız akl-ı selim nedir, hiss-i selim nedir görsün; bir misâl de biz koyalım! Herkes ortaya müstehcen neşriyat, çirkin neşriyat, yıkıcı neşriyat; vatanın birliğine kasdedici, bölücü neşriyat yapıyor. Biz de sağduyuyu yayalım!" dedik. Radyo ve televizyon çalışması yaptık.

Bunların hepsi nedir?.. Tıybü'l-kelâm çalışmalarıdır. Yâni güzel söz söyleyip, insanlara hakkı, sözlerin en güzeli olan Allah kelâmını, insanların en güzel sözlüsü olan Rasûlüllah'ın sözlerini hadislerini iletebilmek için yaptığımız çalışmalardır. Allah bu çalışmaları daha güzel yapmamızı nasib etsin.

Demek ki, tıybü'l-kelâm, sözün güzel olması ve bu hususta yapılan çalışmalar, cihada en yakın çalışmalar. Belki de cihadın bir parçası ve ön şartı... Yâni önce sözle söylersin, kabul eder. Ama kabul etmezse, ondan sonra anlaşma olmadı, ille saldırmak istiyor, ille zulmetmek istiyor. O zaman da tabii ne yapalım? Mert dayanır, nâmert kaçar. Meydan gümbür gümbür gümbürdenir. O zaman da savaşırız, tabii cihaddan kaçmayız.

c. Oruca Devam Etmek

Gelelim cihada yakın olan, Peygamber SAS Efendimiz'in işaret buyurduğu ikinci hususa:

وَإِدَامَةُ الصِّيَامِ ،

(*Ve idâmetü’s-sıyâm*) *İdâme*, devam ettirmek mânâsına masdar. Devam sözünün müteaddîsi, devam etmek bir şeyin sürmesi demek. *İdâme* de bir şeyi sürdürmek, devam ettirmek demek. *Edâme-yüdîmü-idâmeten*; devam ettirmek... (*İdâmetü’s-sıyâm*) “Orucu devam ettirmek.”

Haa, buradan şunu anlıyoruz ki; devam ettirmek, ne zaman devam ettirmek? Belki Ramazan’dan sonra bırakmayıp, senenin içinde de zaman zaman oruç tutmak. O mânâyı düşünebiliriz.

“—Ramazanda orucu tuttum ya hocam, işte tamam, artık benden oruç isteme!..”

Tabii farz olan orucu tuttuk. Allah kabul etsin ama, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Şevval’de de altı gün oruç var.” Şevval daha çıkmadı. Meselâ, altı gün orucu tutarsanız, bütün seneyi oruç tutmuş gibi olursunuz.

Sonra kendisi her hafta pazartesi, perşembe günleri oruç tutardı. Her ayın başında, ortasında sonunda oruç tutmayı tavsiye ederdi. Her Arabî ayın 13, 14, 15’inde, *eyyâm-ı biyz* dediğimiz mehtaplı gecelerin gündüzlerinde oruç tutardı. Yâni orucu Ramazan’ın dışında da devam ettirmek lâzım! Neden?.. Oruç, çok güzel bir ibadet olduğu için.

Oruç, şâhâne bir ibadet... Oruç, nefsi terbiye eden bir ibadet... Oruç, vücuda sıhhat kazandıran bir ibadet... Oruç kalbi kuvvetlendiren bir ibadet... Oruç insanın gönlünü nurlandıran bir ibadet... Arifler artık tadına varmış oluyorlar.

Bir mânâ da *idâmetü's-sıyâm;* yâni böyle çat pat bir iki defa tutuvermek değil de, oruca biraz fazlaca devam etmek lâzım! Çünkü iyi bir şeye devam etmeyince, iyi şeyin sonucu da kolayca alınmıyor. Sonuç alınması için iyi bir şeyin biraz devamlı yapılması lâzım.

“—Perhiz yaptım hocam.”

“—Ne zaman yaptın?..”

“—İşte bir gün perhiz yaptım, ondan sonra oturuyorum sofraya, koyuyorum önüme tabakları; yiyorum yiyorum. İşte bir gün perhiz yaptım ya...”

Olmaz, perhizin devamlı olması lâzım! Gıdasının bir ölçü içinde devam etmesi lâzım, aşırı yememek lâzım!

Burada bir arkadaşımız anlattı, Allah selâmet versin... Zayıf, uzun boylu, hiç kilosu yok, göbeği yok, karnıyla göğsü aynı hizada, güçlü kuvvetli; işinde gücünde, sevimli, sevdiğimiz, boylu poslu, tatlı bir arkadaş... Dedi ki:

"—Hocam ben çok şişman bir insandım. Sonra Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifini okuyunca: 'Midenizin üçte birini yemekle doldurun üçte birini suya ayırın, üçte biri de boş kalsın; yâni doymadan kalkın, üçte biri de boş kalsın!' Bu tavsiyeye riayet ettim, o kilolar yavaş yavaş gitti. İşte şimdi böyle özlenen, beğenilen, istenen, temenni edilen güzel bir vücuda sahip oldum. İşte bak yağ yok, göbek yok, fazlalık yok, rahatsızlık yok... Gayet sıhhatliyim." dedi.

Tamam. İşte bu idame ettirmekten oluyor. İyi bir şeyi idâme ettirmek lâzım!

"—Efendim ben çocukluğumda Amme cüzünü öğrenmiştim."

Sen şimdi çocukluğu bırak; çocukluğun güzel geçmiş, aferin, mâşâallah... Ama şimdi ne yapıyorsun? Şimdi hiç Kur'an okuduğun var mı, hiç Kur'an dinlediğin var mı?.. Din kitaplarını okuduğun var mı, ibadete yanaştığın var mı?..

"—Küçükken dedem beni camiye götürürdü."

Sen şimdi camiye geliyor musun onu söyle. İdâme; yâni güzel bir adet, namaz devamlı olacak. Namazı idâme ettirmek lâzım! "Bir zaman kılmıştım. Zamanında biz de bu işleri yapmıştık." demek yetmez. Şimdi o vazife kalkmadı ki, yine yapacaksın, ömrünün sonuna kadar yapacaksın.

Namaz dinin direği, gözümüzün bebeği namaz. Namaz olmasa ne yapardık?.. Sabah kalkıp ibadet ediyoruz Mevlâmıza; ne güzel!.. Öğleyin ibadet ediyoruz, ne güzel!.. İkindi ibadet ediyoruz, ne güzel!.. Akşam ibadet ediyoruz, ne güzel!.. Yatarken ibadet ediyoruz, ne güzel!.. Gece ibadet ediyoruz, ne güzel, ne güzel, ne güzel!.. Ah ne güzel, ne güzel!..

Güzel şeyleri devamlı yapmayı, dinimiz bize tavsiye ediyor ve müslüman bazı şeyleri devamlı yapmayı öğrenecek. Bunlardan birisi de, (*idâmetü's-sıyâm*); yâni orucu da öyle çat pat tutmayacak, biraz fazlaca tutacak ki, şu nefis zabt ü rabt altına alınsın... Akıl hakim olsun, nefis mahkûm olsun... Nefis aklın hizmetine girsin. Şu vücut ülkesinin sultanı, ana yöneticisi akıl

olsun, akl-ı selim olsun. O deli dolu, taşkın, azgın nefis, onun emrine girsin, azgınlık yapmasın. Onun için idame lâzım. (*İdâmetü's-sıyâm*) "Orucu çokça tutanlar" mânâsına da gelebiliyor yâni, seziliyor. (*İdâmetü's-sıyâm*) da cihada yakın bir ibadet.

E bu da nefisle cihad. Yâni insanın canı yemek istemiyor mu? Ramazanda akşama nasıl acıkıyoruz? İftar sofrasını nasıl özlüyoruz? Nasıl gözlerimiz bayılıyor, halimiz nasıl gevşiyor, baygın oluyoruz? Yemeği nasıl iştiha ile yiyoruz? Nasıl hoşumuza gidiyor?

"—Allah razı olsun, güzel yapmışsın!.."

"—Afiyet olsun..."

Aman şapır şupur... Neden?.. Hoşuna gidiyor insanın yemek yemek... Ama yemeyince. oruç tutunca, işte bir cihad oluyor bu. Nefisle, nefs-i emmâre ile bir cihad... Onun için o cihadın devam etmesi lâzım! Onun için cihada yakın bir ibadet oluyor oruç da. Yâni sözle de cihad, oruçla da nefsimize karşı yapılan bir cihaddır. Yâni nefsin arzularını dinlememek, onlara mâğlub olmamak hususunda bir çalışma oluyor; çok güzel.

d. Her Sene Haccetmek

Ve ondan sonra:

وَالْحَجِّ كُلَّ عَامٍ ، وَلاَ يَقْرُبُ مِنْهُ شَيْءٌ بَعْدُ.

(*Ve'l-haccü külle àm*) *Àm*, Arapça'da böyle *mim*'i şeddesiz olunca, sene demek. "Her sene..." Eğer şeddeli olursa, *àmmeh*, umûmî mânâsına geliyor. *Rahmeten àmmeten*, umûmî bir rahmet... Müennesi *àmmeh*, müzekkeri *àmmün*. Ama *mim* tek olursa, *àm,* sene demek.

(*Ve'l-haccü külle àm*) "Her sene haccetmek..." Bu da cihada yakın. (*Ve lâ yakrubu minhu şey'un ba'd*) "Bunlardan sonra başka, artık bir şey cihada yaklaşamaz. Bunlar tamam, bunlardan başka o kadar kıymetlisi olmaz." mânâsına düşünebiliriz.

Tabii her sene hac... Burada Türkiye'de çok söylenen bir söze de cevap var, Peygamber SAS Efendimiz'in cevabı var. Demek ki o

kardeşlerimiz Peygamber Efendimiz'in hadislerini bilselerdi, ileri geri konuşmazlardı.

"—Efendim, ne imiş bu böyle, her sene her sene hacca gidiliyor?.." bilmem ne, filân.

Bak, Peygamber Efendimiz her sene hacca gitmenin önemli olduğunu söylüyor.

Tabii şimdi o kardeşlerimiz de:

"—Her sene hacca gitmesin!"

"—Ne yapsın?.."

"—Parayı şuraya versin, buraya versin..."

Tamam, o hacı efendinin hayatını bir incele bakalım! Camiye milyonlar verdi, milyarlar verdi; sadakasını verdi, zekâtını her sene veriyor. Hayrını hasenâtını yapıyor, yetimlere, dullara veriyor. Sen ey müslümanın hacca gitmesini konuşan insan! Söyle bakalım, sen kaç paralık hayır yaptın hayatında?.. Ne yaptın, ne kadar para ayırdın da, kime ne koklattın senin kendi parandan?.. Yâni öyle uzaktan, "Öyle olmasın da böyle olsun..." diye başkasının hakkında söz söylemeyi bırak da, sen kendine bir bak bakalım!.. Senin bir hayrın hasenâtın var mı?.. "Arkamda bıraktığım bir şeyim var mı?" diye kendine bak!..

Bir de:

"—Her sene hacca gitmek, pis Arab'a para yedirmek..." diyor.

Hiçbir millet pis değildir, hele Arap hiç pis değildir. Çünkü, Peygamber Efendimiz de onların arasından çıktı. Pis denmez. Her milletin belki geri kalmış yerleri, bölgeleri vardır. Oradaki insanlar belki pistir. Belki bizim medenî dediğimiz insanlar, bizim bu şaşkın kardeşlerimizin beğenmediği insanlardan daha pistir. Çünkü ne taharetlenmeyi bilirler, ne guslü bilirler, ne başka bir şeyi bilirler; çok perişan durumdalar... İnsan onların tarihlerini incelerse, özel hayatlarını incelerse, onların yaşam sırlarını görünce, ne kadar pis olduklarını o zaman anlar.

Yâni, hiç kimseye pis denmez de, "Onlara para yedirmek..." Efendim sen de ülkeni korusaydın, bir zamanlar Hicaz senindi. Benim dedelerim Yemen'de çarpıştı, Hocamız Suriye cephesinde çarpıştı, üstünden bombalar patladı durdu... Medine'yi kahramanca nasıl müdafaa ettik. Kaptırmasaydın!..

İslâm alemi bir bütündü. Ne kadar güzel, Belgrad'dan çıkacaktık, hacca kendi ülkemizin içinde gidecektik, gelecektik. Tunus'tan, Cezayir'den yürüyecektik, binecektik gemiye veya vasıtaya; kendi ülkemiz içinden hac yapacaktık. Yâni bu şartların değişmesi mü'minlerin kendilerinin sorumluluğu...

Şimdi o sorumluluğu, kendi kabahatlerini veya ecdadının kusurlarını, şimdi Araba yüklüyorlar; kendi akıllarından dînî ahkâm kesiyorlar:

"—Şu şöyle olsa daha iyi, bu böyle olsa daha iyi..."

Senin aklın bu işlere ermez. Bu işlere aklı eren profesörler var... Medeniyet tarihimizi, kültür tarihimizi, yâni irfan tarihimizi iyi bilen; bir millet nasıl yükselir, nasıl alçalır, nasıl dağılır, nasıl parçalanır, nasıl bölünür, nasıl yıkılır, nasıl mağlûb olur, nasıl gàlip gelir... Bunların esrarı var.

Toplumbilimi var. Yâni bir toplumun yükselmesi nasıl olur; bunu toplumbilimciler, içtimâiyatçılar bilir, sosyologlar bilir, pedagoglar bilir. İçtimâî rûhiyâtı bilen, sosyal psikolojiyi bilen insanlar, bu işin plânlamasını yapan insanlar, güzel plânlarsa bir millet gelişir.

Almanya'ya bakın şimdi, Almanya Şarlman'ın büyük imparatorluğunu kurma peşinde... Birlik beraberlik vs. vs. Avrupa Birliği'ni kurdular. Bu bir büyük ülküdür, o ülküyü yerine getirdiler.

Bizim ne ülkümüz var?.. Tabii var, ama düşünmeliyiz ve ona destekçi olmalıyız. Yâni ülküsü olan insanlar var. Bizim yüreğimiz parçalanıyor. Kafkasya'daki kardeşlerimize bir şey olunca, Bosna'daki kardeşlerimize bir şey olunca, Kosova'daki olaylardan yüreğimiz parçalanıyor. Orta Asya'ya kadar, Hindistan'a, Pakistan'a kadar, Keşmir'e kadar, Afganistan'a kadar, Afrika'da her yerle ilgimiz, ilişkimiz var.

Bizim de bir ülkümüzün olması lâzım! Almanya ülkesinin yarısı işgal edilmişken kurtardı. Biz hangi ülkemizi kurtardık, nereyi kurtardık?.. Çok şükür Kıbrıs'ımızın yarısını kurtardık. Ama ortada bir çok gasp var, bir çok zulüm var. Daha yapılacak pek çok işler var. Onları yapmak lâzım, o ülkülere sahip olmak lâzım!

Ve bu işi bilenlere bırakmak lâzım! Bu işi mühendis bilmez, başka meslekte olanlar bilmez. Bu işi tarihçiler bilir, toplumbilimciler bilir. Bir milletin ülküsünü, meselâ Yahya Kemal çok daha iyi bilir; Yahya Kemal'in incelemesi lâzım!.. Mehmed Akif çok iyi bilir; Mehmed Akif'i toplumun incelemesi lâzım!.. Başka meslekten olan insanlar bilmez. Asker askerliğini yapacak, mühendis mühendisliğini yapacak, doktor doktorluğunu yapacak.

Doktor bu işleri bilmez. Tabii içinde tek tük bilenleri olur ama, o da hâriçten, ilgiden dolayı... İkinci bir hobi olarak bilmek, asıl meslekten, derinlemesine bilmek gibi olmaz. Bu işi asıl bilen insanlara, asıl büyük âlimlere, asıl büyük fâzıl, kâmil insanlara bırakmak lâzım!..

Mevlâna bilir bu işi...

"—Osmanlı İmparatorluğunu kim kurdu?.."

"—Osman Gàzi kurdu."

Öyle şey olur mu, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş temelleri daha gerilere gider. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri'ne gider, Ahmed-i Yesevî Hazretleri'ne gider... Onlar kurdurmuşlardır. Onların idealleri, onların ülküleri, onların yönlendirmeleriyle bu işler olmuştur. Onlar olmayınca bir millet çöker. Bunları doktorlar bilmiyor, mühendisler bilmiyor ve onlar işlerin başına geçiyorlar, berbat ediyorlar.

"—Bilmeyen insan işin başına geçerse kıyametin kopmasını bekle!" buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Her işi uzmanına bırakmak lâzım!..

Bu Avustralya'da ben bakıyorum, o kadar dikkat ediyorlar ki mânevî hususlara... Bize bir cami kurdurmadılar bir yerde. Halk kilisenin papazının söylediği söze kulak verdi, iki yüz imza topladılar. Satın aldığımız yirmi dönümlük yer, bahçeli, yandaki evler de bahçeli, sokak da tenha; orayı cami yapmamıza müsaade etmediler. Yâni, toplumsal bir şuur var; papazlarının dediğini dinliyorlar ve kendilerine göre bir çalışma yapıyorlar.

Tabii doğru değil, yâni medenî değil, insânî değil, dinî bakımdan yanlış, Allah'ın rızasına uygun değil ama, toplumsal şuur çok kuvvetli. Kimisi Avustralya bayrağını evinin önünde dalgalandırıyor. Üç tane direk var, kocaman bayrak dalgalanıyor. Geçerken diyorum ki:

“—Burası resmî daire mi? Galiba burası bir devlet dairesi...”

“—Yok hocam, burada şahıslar böyle bayrağı dalgalandırırlar. Yâni ben köküne kadar, tırnağımın ucuna kadar Avustralyalıyım demek istiyor.”

Alman da öyle, köküne kadar... Almanya’da bir cami kurmak istediğimiz zaman, ne müşkülatlarla karşılaşıyoruz. İngiltere de öyle, başka ülkeler de öyle. Herkes kendine göre bir şeyler düşünüyor.

Biz de, bu mânevî konuları bilenlere biraz kulak vermeliyiz. Toplumbilimcilere, feylesoflara, hakîmlere, alimlere, özellikle işin bu yönünü bilenlere itibar etmeliyiz.

Mühendislik bence çok dar bir alandır. İnşaat mühendisi, barajları yapan bölümü, bilmem sivil inşaatı yapan bölümü... Bahçe mühendisliği, bilmem ziraat mühendisliği... Tamam, güzel bir ihtisaslaşma, yâni bir özel dalda derinleşme; o da çok güzel, ilerlemenin şartı ama, o bilmediği bir sahada çok yalan yanlış bir söz söylediği zaman, o da uygulamaya konulduğu zaman, toplum çöker.

Herkes bilmediği şeyi şunları kim bilir diye araştıracak, soracak ve ona tâbi olacak. Hiç bu işle ilgisi olmayan birisi çıkıp da, işkembe-i kübrâdan atıp, bir palavra, yalan yanlış şey söylerse, herkes de onun peşinden gitmeyecek. Yalan, yanlış olduğu zaman, hatalı olduğu zaman, tasvip görmemesi lâzım!

Bu da toplumun *seleksiyon natureli*, yâni tabiî ayıklaması... Toplum, kötü fikirleri ayıklayabilmeli, iyi fikirleri geliştirebilmeli. Geliştirmediği zaman kendisi zarar görür. Yâni o zaman kanser olur, parazitler, yâni asalaklar çoğalır, toplum çöker.

Demek ki aziz ve muhterem dinleyiciler, bir hadis-i şerif okuduk, başka hadis-i şerifleri de okuyacaktık ama, pek onlara zaman kalmadı. Çok güzel şeyler öğrendik. Cihad çok önemli bir ibadet; onu hiç bırakmamalıyız. En büyük cihad nefisle cihad; onu yapmalıyız. Sulh istiyorsak, harp hazırlığı içinde olmalıyız, en güzel silahlara sahip olmalıyız. Atom bombası yapacak, düşman saldırırsa onu durduracak, caydıracak silahları yapmalı! Ordumuz, devletimiz, milletimiz güçlü kuvvetli olmalı!

Ama sadece askerî bakımdan değil, dinî bakımdan da, ahlâkî bakımdan da... Hiç rüşvet yenmemeli, hiç haram yenmemeli, hiç haksızlık yapılmamalı, hiç yalan söylenmemeli. Onlar da tasfiye edilmeli, işin o tarafı unutulmamalı!

Cihad önemli... Güzel söz, sözü güzel söylemek ve sözle ilgili çalışmalar önemli... Oruç önemli, oruca devam etmek lâzım! Ve her sene hac, bu da önemli... Bir de bütün müslümanları hacda topluyor Allah, birbirleriyle karşılaştırıyor, herkes dostlar ediniyor.

Ben şimdi burada (Avustralya'da) bakıyorum, el-hamdü lillâh Malezya'dan, Endonezya'dan, dünyanın muhtelif yerlerinden kardeşlerle tanışıyoruz; çok güzel, yâni dünya çok geniş. Bizim ufkumuz çok dar Türkiye'de… Dünyanın çok imkânları var, o imkânlara yönelmesi lâzım kardeşlerimin... Bu münasebetle onu da söyleyeyim:

"—Lütfen Doğu ve Güneydoğu Asya'ya çok önem verelim! İran'dan, Pakistan'dan, Afganistan'dan, Hindistan'dan, Bangladeş'ten, Güneydoğu Asya'dan, Vietnam, Laos, bilmem Burma... Buralarda da müslümanlar var. Oralardan geliyoruz Malezya'ya, geliyoruz Endonezya'ya; iki yüz milyonluk koca devlet... Bunları ihmal etmeyelim! Kardeşlerimiz bunlarla ilgili çalışmalar yapsınlar, oralara ilgileri çevirsinler!"

Oralarda çok imkânlar var. Onları başkaları kaçırmış, biz kaçırmayalım. Bu nesil, yâni bizim nesil kaçırmasın. Biraz dünyayı tanıyalım, biraz gözümüzü açalım!..

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize tevfîkini refîk eylesin... Yolunda dâim eylesin... Güzel hizmetler yapmaya muvaffak eylesin... Allah hepinizden razı olsun... Her şeyi Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun olarak yapmayı Allah nasib eylesin, gönlünüzce olsun... Rabbimizin huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varın!.. Rabbimiz cennetiyle, cemâliyle de müşerref eylesin... Hem dünyada mes'ud olun, hem ahirette...

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!.. A*ziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

12. 02. 1999 - AVUSTRALYA

14. YALNIZ ALLAH'TAN İSTEMEK

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak Televizyon izleyicileri ve Ak Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Aldığım habere göre sizin oralarda her taraf bembeyazmış, soğuk varmış, kar yağıyormuş, okullar tatilmiş... Bizim burada da havalar çok sıcak... Dün 32 derece filândı, bugün biraz esinti var. Burası yaz, orası kış.

Allah hepinize afiyet versin... Dünya ve ahiretin hayırlarını cümlenize ihsân eylesin... İki cihanda cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin...

a. Müslümanların Derdiyle Dertlenmek

Râmûzü'l-Ehàdîs kitabımızın, büyük hocamız, hocamızın hocasının hocası diyelim, Gümüşhàneli Hazretleri'nin hadis kitabının, 404. sayfasındaki hadislerden okuyacağım size. Bu hadislerden birincisi Abdullah ibn-i Mes'ud RA tarafından ve Enes RA tarafından rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Efendimiz SAS, bu rivayete göre diyor ki:[74]

مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ غَيْرُ اللهِ ، فَلَيْسَ مِنَ اللهِ ؛ وَمَنْ أَصْبَحَ لاَ يَهْتَمُّ بِالْمُسْلِمِينَ ، فَلَيْسَ مِنْهُمْ (ك . تعقب عن ابن مسعود ؛ هب .

[74] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.356, no:7902; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.354, no:1096; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.361, no:10586; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.48; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.67, no:1992; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.13, no:43706; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.227, no:2379; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.479, no:21274.

(وابن النجار عن أنس)

RE. 404/8 (*Men asbaha ve hemmühû gayru'llàh, feleyse mina'llàh; ve men asbaha lâ yehtemmü bi'l-müslimîn, feleyse minhüm*)

Kısa bir hadis-i şerif, fakat çok önemli bir konu üzerinde bir hakikati ifade ediyor. Buyurmuş ki Peygamber SAS:

(*Men asbaha*) "O kimse ki, sabaha çıktı, sabahladı; (*ve hemmühû gayru'llàh*) tasası, arzusu, düşüncesi Allah'tan başka..."

Bu (*hemmühû gayru'llàh*) hal cümlesi. Yâni: "Tasası, düşüncesi, aklı fikri Allah'tan başkası olduğu halde, bu durumda sabahlayan bir kimse, böyle olan bir kimse, (*feleyse mina'llàh*) Allah ehli değildir, ehlullah değildir, Allah'ın sevdiği bir insan değildir. Allah'la alâkalı, makbul bir insan değildir."

(*Ve men asbaha lâ yehtemmü bi'l-müslimîn*) "O kimse ki müslümanların işlerine ihtimam göstermiyor, onlarla ilgilenmiyor, onların üzücü olaylarından dolayı tasalanmıyor; onların işlerini yapmağa, veyahut onların iyiliğini istemeğe gayretlenmiyor..."

İhtimam, gene bu *hem* kökünden geliyor. *Hemmün*, gam, tasa filân demek. *İhtemme*, bir konuda gamlanmak, tasalanmak, telâşlanmak mânâsına geliyor.

"Müslümanların işleri için böyle telâşlanmayan, gamlanmayan, heyecan duymayan, onlara bir şeyler yapmak, iyilik yapmak veya onları bir şeylerden korumak gibi ulvî bir duygu içinde olmayan kimse..." Tabii bu kişisel bir duygu değil; başkasını ilgilendiren meselede onlar nâmına, onların iyiliğini istemek, yüksek ve ulvî bir duygudur ve çok sevaptır. "Öyle olmayan bir kimse de; (*feleyse minhüm*) müslümanlardan sayılmaz, müslümanlarla bir alâkası yok demektir."

O halde, bu hadis-i şeriften ne anlıyoruz? Peygamber SAS Efendimiz bizim nasıl insan olmamızı istiyor?.. Aklımızın, fikrimizin, gönlümüzün, düşüncemizin ana hedefi Allah'ın rızasını kazanmak olacak! Eğer aklı, fikri, tasası, düşüncesi, üzüntüsü, sevinci Allah değilse, Allah'tan gayriyse; yâni gàyesi, amacı

başkaysa; (*feleyse mina'llàh*) o zaman, o Allah ehli değildir. Allah'la alâkası yoktur, Allah'ın sevdiği insanlardan değildir."

Maalesef, çevremizdeki insanların durumlarını inceleyecek olursak, insanların çoğunun tasası, arzusu, isteği nedir? (*Hemmühû batnuhû*) Midesidir, maddî menfaatidir, yemesi içmesidir. İşte bazısı tabii bunu kolay bulunca, yemeyi içmeyi kolay bulduğu zaman, yâni karnı doyunca; o zaman eğlenmeye yöneliyor bu sefer. Karnı doydu, nefis o yönden tatmin oldu, çatlayıncaya patlayıncaya kadar yedi... Tamam. Bu sefer de;

"—Acaba bu tok karınla nasıl bir eğlence, keyifli zaman geçirebilirim, günümü gün ederim, gecemi gece ederim?" filân diye onu düşünmeye başlıyor.

İnsanoğullarının çoğunun tasası, düşüncesi, aklı, fikri midesi oluyor ve midesinin, keyfinin hizmetine koşabilmesi için de para vasıta olduğu için, maddiyât vasıta olduğu için, parayı nerden kazanacağını düşünüyor. Ama kazancının haram mı, helâl mi, makbul mü, merdud mu, iyi mi, kötü mü olduğunu düşünmüyor.

Bu tabii çok kötü... Bazı insan da böyle olmasa bile, diyelim ki helâlden kazanıyor, ölçülü bir insan ama, burada buyruluyor ki:

"—Kimin sabahleyin kalktığı zaman aklı, fikri Allah değilse; Allah'tan gayrı bir şeyle aklı meşgul, amaç ona yönelmiş, arzu, hedef o tarafta... Onun Allah'la bir alâkası yok!" buyruluyor.

Yâni, müslüman nasıl olacak?.. Aklı fikri Allah olacak. Daima Allah'ı düşünecek. Zâten zikrullah ne demek?.. Zikrullah, Allah'ı anmak, hatırlamak, hatırından çıkarmamak, yâni unutmamak demek. Aklı, fikri Allah olacak. Yâni;

"—Acaba ben bu günümü nasıl geçirirsem Allah sever? Bugün ne işler yaparsam Allah razı gelir? Bugün acaba Allah'ın emrettiği işlerden hangilerini yapabilirim, hangilerine koşturabilirim?.. Acaba Allah'ın yasaklarının hangilerine yanaşıyorum? Acaba onlardan nasıl kurtulabilirim? Günahlardan uzaklaşmak için veya bende mevcut Allah'ın sevmediği haller, huylar varsa onlardan kendimi nasıl çekip, sıyırıp, kurtarıp temizleyebilirim?.." diye hep aklı Allah olacak, Allah'ın rızası olacak, Allah'ın sevgisini kazanmak olacak.

Böyle değilse, onun Allah'la ilgisi yok, Allah ehli değil...

Bir de ne olacak?.. Müslümanları sevecek, müslümanların dertleriyle dertlenecek, müslümanların meseleleriyle gamlanacak, kederlenecek, üzülecek, onların çarelerini arayacak müslümanlar. Bir buçuk milyar müslüman var, birbirlerinden haberdar değil, birbirlerini desteklemiyorlar. Her yerde düşmanlar birlik beraberlik içinde. Müslümanlara saldırıyorlar, evlerini yıkıyorlar, köylerini yakıyorlar, toplu halde öldürüyorlar, kişisel olarak öldürüyorlar. Bilmem bakıyorsunuz yirmi dokuz kişi topluca öldürülmüş veyahut üç bin, beş bin kişi öldürülmüş veya şu kadar bilmem ne... Müslümanların kılı kıpırdamıyor.

Halbuki onlara ufacık bir şey olsa, öteki bir afyonkeş, esrarkeş, serseri birisi İslâm ülkesine gelse de, esrar kaçırdığı için hapse tıkılsa... O, hükümetler arası bir mesele oluyor, hepsi ayağa kalkıyor. O esrarkeş taraftarlarını, yâni vatandaşlarını kurtarmak için olmadık haksız baskıyı yapmaya çalışıyorlar. Ne kanun, ne nizam...

"—Bizim kanunumuz budur, bizde esrar kaçırmak vs. yoktur." desen bile;

"—Yok efendim, Türkler barbardır, müslümanlar şöyledir, böyledir!.."

Yaygara yâni. Usta hırsızın ev sahibini bastırması misali böyle çalışıyorlar. Yakıp yıkıyorlar, her yerde zulüm, gadir onlardan geliyor. Her yerde mağdur ve mazlum olan müslümanlar ama, yine de müslümanlar karalanıyor, yine de müslümanlar suçlanıyor, yine de müslümanlar kötü...

Müslümanın malını alan, müslümanı aldatan, müslümanı sömüren, makbul, iyi, medenî, çağdaş, yüksek, ilerici vs. Ama aksi olması gerekirken, mazlum müslümanın haklı olması gerekirken, müslüman dünyanın her yerinde mağdur, her yerde mazlum...

Buna üzülmemek mümkün mü?.. Hakkını alamıyor, her yerde haksızlığa uğruyor; üzülmemek mümkün mü?.. Üzülmüyor. Haa: "Üzülmüyorsa, müslümanların dertleriyle dertlenmiyorsa, işleriyle ilgilenmiyorsa, müslümanlara ihtimam göstermiyorsa, o zaman o da (*feleyse minhüm*) müslüman sayılmaz!" diyor, Peygamber Efendimiz onu defterden siliyor.

Tabii bu defterden silinmek çok kötü bir şey de, hiç bir müslüman buna razı olamaz. Rasûlüllah sevmiyorsa, kaşını

çatmışsa, “Ben sana küstüm.” diye rüyada görse meselâ, “Aman yâ Rasûlallah!” diye aklı başından gider.

Ama tabii herkes böyle ikaz rüyalarını görmüyor. Görenler oluyor tabii, Rasûlüllah Efendimiz’i rüyada görüyor:

“—Ben sana küstüm!”

“—Neden?”

“—Sen şu sünneti yapmıyorsun, şu bid’atı işliyorsun, şöyle ediyorsun!” diyor.

Tabii gene böyle bir rüyada bile, böyle bir rüyayı gören kimsenin uyanması, ikaz olması için bir nasihat var, gene iyi. Tabii bir de Rasûlüllah’ı görse de;

“—Ben seni seviyorum” dese rüyasında Rasûlüllah...

Çünkü şeytan, Peygamber Efendimiz’in şekline giremez. Yâni rüyada gördüğü Peygamber Efendimiz’dir. E öyle bir şey olsa, artık dünyalar onun oluyor.

Şimdi burada tanıştığımız Avustralya’lı bir kardeşimiz var, Allah selâmet versin, müslüman olmuş. Ben soruyorum her müslüman olana:

“—Sen nasıl müslüman oldun?..”

Kendisi söylemedi ama, başka onun hayatını bilenler dediler ki:

“—Rasûlüllah SAS Efendimiz’i rüyada görmüş, öyle müslüman olmuş.”

Ne güzel! Neden Rasûlüllah’ı gördü bu, daha henüz müslüman değilken?.. Neden Rasûlüllah SAS Efendimiz’i gördü de, Rasûlüllah Efendimiz’in emrine uydu da, İslâm’a girdi, dinini değiştirdi?.. Niye başkaları böyle olmuyor da, bu böyle oluyor?..

Tabii ben, o zâtın hayatını biraz soruşturdum, incelettim. Soylu bir ailedenmiş, yâni asâletli bir aileden geliyor. Yâni pespaye, alçak, haydut bir aileden değil ve müslüman olmadan önceki hayatında da böyle haramlara, günahlara bulaşmamış; meselâ içki içmemiş, zina etmemiş filân... Tabii Allah, o güzel edebinden dolayı ona lütfediyor, Rasûlüllah rüyasında görünüyor ona, İslâm’a davet ediyor; müslüman oluyor.

Şimdi o meselâ, bir rüya görmüş, —ben bunu dergilerimize yazdığım zaman da anlatayım diyordum, şimdi sırası gelmişken

söyleyeyim— rüyada çok üzülmüş. Nasıl gördüyse, şu anda pek iyi hatırlayamayacağım ama:

"—İslâm düşmanları, gayrimüslimler, Avrupalılar Türkiye'yi harp etmeden fethediyorlar. Harp etmeden avuçları içine alıyorlar." Artık Avrupalı da demeyelim; İslâm'ın düşmanları Avrupa'da da var, Ortadoğu'da da var, Uzak Doğu'da da var, kuzeyde de var, her yerde var maalesef... Hatta içerde de var, dışarıda da var.

Eskiden bir ülkenin alınması verilmesi nasıl oluyordu? Savaşla oluyordu. Huduttan ordular giriyordu, çarpışıyordu; yenilen yeniliyordu, yenen onun toprağını istilâ ediyordu. "Aldım, burası benim!" diyordu, kırıp geçiriyordu. "Şu kadar ölü, bu kadar yaralı; sonuç şöyle oldu." deniliyordu. Meselâ, bizim Girit'imizin elden çıkması, Balkanlar'ın elden çıkması...

Biz meselâ savaşta Yunanlıları yenmişiz ama, Avrupalılar allem etmiş, kallem etmiş, gene yenik devleti kayırmışlar. Biz onları yendiğimiz halde, gàlip olduğumuz halde, bize gene bir şey verdirtmemişler.

Batı Trakya'daki kardeşlerimiz, bu Balkan savaşından sonra, İstiklâl Harbi sırasında bir Batı Trakya Müslüman Türk Devleti kurmuşlar. Ama o allem olmuş, kallem olmuş, ahali orada hep müslüman Türk olduğu halde, maalesef gene Yunanistan'a verilmiş.

Hani halkların seçme hürriyetleri, kendi kendini idare hürriyetleri?.. Müslümanlara gelince haksızlık yapılıyor. Müslümanlar kendi işleriyle ilgilenmediği için, karşı taraf da bunu bildiğinden, hep aldatıyor.

O halde her müslüman, müslümanlarla ilgilenecek! Sadece kendisiyle değil, öteki müslümanların dertleriyle de ilgilenecek; bir...

Bir de, aklı fikri Allah'ın rızası olacak. Aklı fikri Allah'ın rızası olmayınca, millet, para pul deyince, para kazanmaktan başka bir şey düşünmez hale gelince; menfaatten, maddiyattan başka bir şey düşünmez bir hale gelince; o zaman her türlü günaha göz yumuyorlar, her türlü haksızlığa göz yumuyorlar. Çünkü, "Benim menfaatim zedelenmesin!" diye düşünüyorlar. "Ben bunu yaparsam, biraz kötü olurum falanca insanlarla..." diye yapmıyorlar.

Bu yanlış. Allah'tan gayrı şeylerle dertli, bunun Allah'la bir ilişkisi yok, Allah ehli değil, Allah'ın sevdiği insan değil.

Müslümanların dertleriyle dertlenmiyorsa, onun müslümanlarla ilgisi yok, o iyi müslüman değil, suçlu ve hatalı bir durumda... Bu çok önemli bir husus, aziz ve sevgili kardeşlerim!..

b. Dünyalık İçin Üzülmek

İkinci hadis-i şerife geçiyorum, bu da yine Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan; Hatîb-i Bağdâdî ve başka kaynaklarda olduğu bildiriliyor. Burada buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[75]

---

[75] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII,s.213, no:10045; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.368, no:2237; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.30, no:726; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.406, no:6271; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.476, no:21266.

مَنْ أَصْبَحَ مَحْزُونًا عَلَى الدُّنْيَا ، أَصْبَحَ سَاخِطًا عَلَى رَبِّهِ ؛ وَمَنْ أَصْبَحَ يَشْكُو مُصِيبَتَهُ نَزَلَتْ بِهِ ، فَإِنَّمَا يَشْكُو رَبَّهُ ؛ وَ مَنْ دَخَلَ عَلَى غَنِيٍّ فَتَضَعْضَعَ لَهُ ، ذَهَبَ ثُلُثَا دِينِهِ ؛ وَ مَنْ قَرَأَ الْقُرآنَ فَدَخَلَ النَّارَ ، فَهُوَ مِمَّنِ اتَّخَذَ آيَاتِ اللهِ هُزُوًا (هب. خط. عن ابن مسعود)

RE. 404/7 (*Men asbaha mahzûnen ale'd-dünyâ, asbaha sâhıtan alâ rabbihî; ve men asbaha yeşkû musìbetehû nezelet bihî, feinnemâ yeşkû rabbehû; ve men dehale alâ ganiyyin feteda'dau lehû, zehebe sülüsâ dînihî; ve men karaa'l-kur'âne fedehale'n-nâre, fehüve mimmeni'ttehaze âyâti'llâhi hüzüvâ.*)

Bu hadis-i şerif tekrar tekrar dinlenilmeli, tekrar tekrar üzerinde durulmalı; kardeşlerimiz tefekkür etmeli! Çok çok mühim hususlar var içinde, onları açıklayalım. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Men asbaha mahzûnen ale'd-dünyâ*) "Kim sabahlamışsa dünyaya mahzun bir halde..." Yâni, adam sabahleyin kalkmış; gamlı, kederli, hüzünlü, mahzun... Neden?.. Dünyevî bir sebepten, dünyaya mahzun... Dünyalık bir sebepten dolayı mahzun bir vaziyette kalktı, üzülüyor.

"—Niye üzülüyorsun? Yâni, ahiretin mi elden gitti? Yoksa günah bir şey yaptın da, ondan mı üzülüyorsun? Yoksa bir sevaplı işi mi kaçırdın? Sabah namazına mı camiye gidemedin?.."

Hiç onlarla ilgili değil, dünyevî bir meseleden mahzun... "Kim bir dünyevî meseleden, dünyalık bir hususta, dünya üzerine mahzun olarak sabahlarsa; bu ne demektir?" diyor Peygamber Efendimiz: (*Asbaha sâhıtan alâ rabbihî*) "Rabbine kızgın olarak sabahlamış demektir."

Neden böyle?.. Çünkü onun o dünyalık üzüldüğü şeyi, Allah'ın kaderi icabı başına getiren Allah. Diyelim ki arabasını çaldılar, veya arabasına birisi çarptı, veya ticaretinde birisi malı aldı da, parayı vermedi; üzülüyor. Sabahleyin kalktı, dünyevî bir sebebe üzülüyor. Sanki Allah'a kızgın olarak kalkmış gibi olur.

Diyecek ki:

"—Bu Allah'ın kaderidir. Dur bakalım, benim bir hatam mı var? Tevbe edeyim, düzelteyim!" diyecek.

Çünkü Kur'an-ı Kerim'de kıssalar var, ayet-i kerimeler var. Meselâ; bir bahçe sahipleri mahsul toplamaya gidecekken, akşamdan kararlaştırmışlar:

"—Yarın gidelim, bahçedeki mahsulleri toplayalım ama, yanımıza fakir fukara, dilenci yaklaştırmayalım! Kimseye bir şey vermeyelim! Toplayalım, getirelim, ambarlara koyalım; hiç kimseye hayır, hasenat, sadaka koklatmayalım!" diye düşünmüşler.

Geceleyin bir felâket gelmiş, bahçenin bütün mahsulü mahvolmuş. Sabahleyin toplamaya gittikleri zaman bakmışlar ki: Ooo, bütün o dünkü mahsulün hepsi harab olmuş... Hani bazen bir dolu yağıyor, bütün mahsulü yok ediyor; veyahut başka bir şey oluyor, yangın oluyor vs. O zaman pişman olmuşlar:

"—Tüh, yanlış yaptık!" demişler, anlamışlar hatalarını. "Kimseye bir şey vermeyelim, aramıza dilenci sokmayalım, sadaka vermeyelim diye akşamdan kararlaştırdık da, ondan oldu." demişler ama, iş işten geçmiş.

Yâni, madem bir sebepten insanın başına, ceza olarak bir dünyevî üzüntü geliyor. Sen tabii gittin, bir harama bulaştın; işte buradan malından bir hasar oluyor. Ya da sen bir hayır yapacaktın, parayı sakındın, yapmadın, yapmadın; buradan ticaretine bir ziyan getiriyor Allah...

Veyahut aksini güzel şeyleri düşünelim: Adamcağız iyi niyetli bir adam, bir yetim çocuğu almış, ona da bakıyor. Zaten kendisinin bir kaç tane çocuğu var ama, o yetime de bakıyor. Haa, o yetime baktığı için, Allah onun rızkına bir bolluk, bir bereket veriyor, bir müşteri veriyor; evinde bir mutluluk oluyor, kazancında fazlalık oluyor. Neden?.. O da, o yetime baktı diye mükâfat...

Yâni, kader-i ilâhî ceza veya mükâfat olarak gelebilir başa. O, onu düşünsün! Başına kendisini üzen bir şey, dünyevî bir felâket geldiyse; "Benim hatam nedir?" diye düşünsün, "Allah'ın takdiridir." desin, sabretsin! Kadere inanan kederden uzaklaşır, kedere düşmez; "Ne yapalım, Allah'ın takdiridir." der.

Haa bir bu: Dünyaya mahzun olarak sabahlayan kimse Rabbine kızgın olarak sabahlamış demektir. İkinci husus:

وَمَنْ أَصْبَحَ يَشْكُو مُصِيبَتَهُ نَزَلَتْ بِهِ، فَإِنَّمَا يَشْكُو رَبَّهُ؛

(*Ve men asbaha yeşkû musìbetehû nezelet bihî, feinnemâ yeşkû rabbehû*) "Kim kendisine gelen bir musîbeti şikâyet ederek güne başlamışsa..."

"—Yâ başıma şu geldi de, bilmem şöyle oldu da, mahvoldum da, bilmem ne de..." diye, önüne gelene anlatıyor, feryat, vaveylâ, bilmem ne...

"Kim başına gelen musibeti, (*nezelet bihî*) başına musallat olan, Allah tarafından indirilen, getirilen musibeti şikâyet ederse; sanki Rabbini şikâyet etmiş olur."

Hasta da öyle... Bir hastalık geldi, şikâyet ediyor:

"—Mahvoldum, her tarafım ağrıyor, Allah kahretsin!" bilmem ne... vs.

Allah işte musibeti, hastalığı verir. Peygamberlere bile vermiş. Eyyûb AS ne kadar sene, ne kadar derin, ne kadar yoğun hastalık çekmiş, ne kadar sıkıntılar çekmiş; sabretmiş. Haa, musibete sabretmiyor, susmuyor, şikâyet ediyor… Bu Rabbini şikâyet etmiş olur. İki...

Demek ki, musibetlere sabredeceğiz, ağzımızı tutacağız. "Sabredenlere Allah mükâfat verecek." diyeceğiz, "Şimdi imtihan sabırdan geldi." diyeceğiz. Bazen nimet verir, o zaman şükretmek lâzım! Şimdi mihnet, meşakkat, musibet verdi; şimdi de sabredip mükâfat alacak. Böyle düşünmesi lâzım müslümanın.

c. Zengine Dalkavukluk Etmek

وَمَنْ دَخَلَ عَلٰى غَنِىٍّ فَتَضَعْضَعَ لَهُ، ذَهَبَ ثُلُثَا دِينِهِ؛

(*Ve men dehale alâ ganiyyin feteda'dau lehû*) "Kim bir zenginin yanına girdi de, ona tezelzül gösterdiyse, boyun eğdiyse, eyvallah çektiyse, dalkavukluk yaptıysa, temennâ çaktıysa, iki büklüm

olduysa; zenginin huzuruna gidip de ona böyle bir yaltaklanma durumu yaptıysa; (*zehebe sülüsâ dînihî*) dininin üçte ikisi elden gider."

Zengine zenginliği için tevazù, tabasbus, dalkavukluk, hürmet gösterilmez. Ciddî olunur, sakin olunur, hürmet, sevgi ve saygı gösterilecekse müttakî insana gösterilir. Asî insana ise ciddî durulur ve icabında nasihat edilir. "Bu zengin, bundan bana para gelecek, menfaat gelecek..." filân diye, eğer öyle dalkavukluk yapıyor, eğilip bükülüp iki kat oluyor, yerlere yatıyorsa; —Türkçe böyle kelimelerle ifade ediliyor bu durumlar— o zaman dininin üçte ikisi gider."

Sülüsâni, muzaf olduğu için *nun*'u gitmiş: (*Sülüsâ dînihî*) "Dininin yarısından çoğu, yâni üçte ikisi gider, ancak üçte biri kalır."

O halde müslüman nasıl olacak?.. Müslüman haksız bir kimseye, lâyık olmadığı bir hürmeti göstermek durumuna düşmeyecek; kendisini alçaltmayacak, kimseye şakşakçılık yapmayacak, kimseye boyun bükmeyecek. Rızkın Allah'tan geldiğini bilecek, hiçbir haksızlığa da katılmayacak, ortak olmayacak. "Şuradan bana menfaat geliyor." diye de, ciğeri beş para etmeyen heriflerin karşısında el pençe divan durup, menfaatten dolayı saygı gösterme durumuna gelmeyecek. Eğer böyle yaparsa, dininin üçte ikisi gider. Bu da üçüncü husus...

Demek ki, sırf zenginliğinden dolayı hürmet etmek yok. Salâh-ı hâlinden, dindarlığından, yaşından, fazlından, kemâlinden dolayı hürmet edilir. Yoksa, menfaat gelecek diye, hürmet edilmeyecek bir insana hürmet etmeye, alçalmaya, onun karşısında küçülmeye düşmez müslüman...

Bu da önemli... Bak, müslümanın huyları, çeşitli olayların, durumların karşısında nasıl olması gerekiyorsa, bu hadis-i şeriflerden herkesin öğrenmesi lâzım!..

d. Ayetlerin Alay Konusu Yapılması

Aynı hadis-i şerifin içinde dördüncü hakikat:

وَمَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَدَخَلَ النَّارَ ، فَهُوَ مِمَّنِ اتَّخَذَ آيَاتِ اللهِ هُزُوًا.

(*Ve men karaa'l-kur'âne fedehale'n-nâr*) "Kim Kur'an okudu da, buna rağmen yine cehenneme girdiyse; bu neden girmiştir?.. (*Fehüve mimmeni'ttehaze ayâti'llâhi hüzüvâ*) Allah'ın ayetlerini alay konusu, oyuncak konusu yapmıştır da, eğlence konusu yapmıştır da, ondan girmiştir."

Şimdi, Allah'ın ayetlerinin eğlence konusu yapılması, oyuncak yapılması, dalga geçme mevzuu yapılması; tabii iyi bir müslüman kesinlikle böyle yapmaz da, bazı cahil müslümanlar bu durumlara bilerek, bilmeyerek düşebiliyor.

Ayetlerin karşısında müslümanın tutumu, tavrı nasıl olur:

"—Rabbim böyle buyurmuş, *âmennâ ve saddaknâ*; başüstüne, bunu böyle yapacağım!" demek tarzında olur.

Allah'ın ayetlerini hafife almak olmaz. Ciddî olduğunu bilecek ve ona son derece saygılı olacak, bu Allah'ın ayetidir diyecek. Yerde bir harf bile görse, öpüp, başına koyup kaldırıyor. Kur'an'ı öpüp başına koyuyor. Dizinden, göbeğinden aşağıda bir yerde tutmağa razı olmuyor. Yüksek bir yere kaldırıyor, cüz torbasına koyuyor, duvardaki çiviye asıyor. Bunlar ecdadımızın bize öğrettiği Kur'an-ı Kerim sevgisi, saygısı...

Allah'ın ayetlerini okuyorsun; adam sırıtıyor. Haram diyorsun; gülüyor, gene yapmaya devam ediyor.

Bizim kardeşlerimizden bazıları anlatıyor: "Hocam, üniversitede bize bazı profesörler gelirdi. Hiç dinle diyânetle alâkası yok, belki de dinsiz... Dinsiz olduğu mensub olduğu teşkilatlar, gizli örgütler dolayısıyla belli olan insan... Bizim karşımıza geçer, Kur'an ayetlerini okurdu; 'Ben de küçükken Kur'an okumuştum, bilmem ne...' filân derdi. Ondan sonra ayetleri çarpıtarak, yamultarak, çocukları başka yola sevk etmeğe çalışırdı. Ya da bir ayeti okuyup, 'Bak görüyorsunuz ya, ben bunları da biliyorum!' diye çocuklara karşı kendisi öğünürdü."

"Ne kadar bilgiliymiş!" diye, çocuklarda saygı uyanacak. Bilgili ama, bilgisini uygulamıyor. İşte bak Allah'ın ayetlerini dalga geçme mevzuu, eğlence mevzuu yapmışsa, hafife almışsa; ondan girecek cehenneme...

Allah'ın ayetlerini bilen, Allah'ın ahkâmına uyar.

"—Efendim, ben biliyorum; küçükken Amme cüzünü ezberlemiştim, hafız olmuştum..."

Sen şimdi onları bırak! Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini bilmek, doğrudan doğruya bir hüner ve meziyet değil... Bildiğini uyguluyor musun, uygulamıyor musun?.. Bildiğine göre hareket ediyor musun?..

Herkes söylüyor:

"—El-hamdü lillâh, hepimiz müslümanız! El-hamdü lillâh ben de müslümanım!.."

Müslümansın ama, ne biçim müslümansın?.. Hali başka, İslâm'ın ahkâmına hiç uymuyor. Ahlâkı başka, sözü başka, kalbi başka, kafası başka... Onu aldatıyor, bunu kandırıyor, şu işi yapıyor, bu işi yapıyor. Ondan sonra, "Biz de müslümanız!" diyor.

Senin yaptığın müslümanlığa sığar mı?.. Senin karşında, "Biz de müslümanız!" diyor. Onun o sözünün kıymeti yok... Kur'an okuyup da bir insan, cehenneme girmişse nedendir bu?.. Allah'ın ayetlerini oyun mevzuu yapmıştır, hafife almıştır, dalga geçme mevzuu yapmıştır, ciddiye almamıştır, Allah'ın emirlerini tutmamıştır da ondan...

Müslümanların bunları anlaması, bilmesi, iyice uyanması lâzım, aziz ve muhterem dinleyiciler!

Söylediğimiz sözler banda alınıyor, siz de dinliyorsunuz. İnşâallah, siz de çekiyorsunuzdur kopyasını teybinize... Veyahut hazırlayıp size versinler! Bunların üzerinde düşüneceksiniz, bunları kendiniz uygulamağa çalışacaksınız! Bu hadise göre kendinizi ayarlayacaksınız!

"—Haa, ben sabahları dünyevî iş için mahzun oluyordum, olmayayım!.. Haa, ben bir musîbet gelince basıyordum feryadı, basıyordum şikâyeti; demek ki böyle yapmayacağım!.. Ben falanca kimseye, falanca kimseye neden saygı gösteriyorum yâ? Adamın saygı gösterilecek bir şeyi yok ki!.. Ona dobra dobra emr-i ma'ruf nehy-i münker yapayım, 'Senin yaptığın da yanlıştır kardeşim, şöyle yapma!' diyeyim."

İster zengin olsun, ister fakir; yanlıştan dönsün.

"—Vergi kaçırıyor, halkı aldatıyor, hileli mal satıyor, bilmem ne filân ama, çok zengin..."

E o suçlu. "Kardeşim ayıptır, böyle yapma!" filân diye, her türlü yönden engellemeğe çalışmamız lâzım!

e. İhtiyaçları Allah'a Arz Etmek

Üçüncü hadis-i şerifi okuyalım:[76]

مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ ، فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ ، لَمْ تُسَدَّ فَاقَتُهُ ؛ وَمَنْ أَنْزَلَهَا بِاللهِ ، أَوْشَكَ اللهُ لَهُ بِالْغِنَى ، إِمَّا بِمَوْتٍ آجِلٍ ، أَوْ غِنًى عَاجِلٍ (حم. د. ك. ق. عن ابن مسعود)

RE. 404/6 (*Men esàbethü fâkatün feenzelehâ bi'n-nâsi lem tüsedde fâkatühû, ve men enzelehâ bi'llâhi evşeke'llàhu lehû bi'l-gınâ immâ bi-mevtin àcilin ev gınen àcilin*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu üç hadis-i şerif de hep tesâdüfen, tevâfukan Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet olarak gelmiş. Bu da Ahmed ibn-i Hanbel'de, Ebû Dâvud'da, Beyhakî'de, Hàkim'in *Müstedrek*'inde olan bir hadis-i şerif. Bu üçüncü hadis-i şerifle sohbetimi tamamlayacağım. Üç hadis-i şerif okumuş olacağız.

Bu hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber Efendimiz SAS; Allah şefaatine erdirsin, yolundan ayırmasın... Sünnetini öğrenip uygulamayı ve sünnetini ihyâ edip şehid sevapları kazanmayı sizlere ve bizlere, cümlemize nasîb eylesin...

Çünkü iyi müslümanlık, sünneti bilip iyi uygulamakla olur. Gerisi yalandır, yanlıştır, palavradır. Öteki cafcaflı lafların

---

[76] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.517, no:1645; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.407, no:3869; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.566, no:1482; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.196, no:7658; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.743, no:16608.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.380, no:1094.

kıymeti yoktur. Gerçek müslümanlığın çizgileri, ne olduğu, hadis-i şeriflerden anlaşılır. Sünnet-i seniyye müslümanlığı gerçek müslümanlıktır; sünnete aykırı müslümanlık bid'attir ve bid'at ehlinin amelleri makbul değildir.

أَصْحَابُ الْبِدَعِ كِلاَبُ النَّارِ (أبو حاتم الخزاعي في جزئه عن أبي أمامة)

RE. 72/5 (*Ashàbü'l-bidaı kilâbü'n-nâr*) "Bid'at ehli cehennemin köpekleridir."[77] diyor Peygamber SAS Efendimiz. Sünnete aykırı yaşayıp da, kendisini hâlâ doğru yolda sanmak, çok tehlikeli bir durum olur.

Şimdi yine İbn-i Mes'ud'dan rivayet edilen bu hadis-i şerifte Efendimiz ne buyuruyor:

(*Men esàbethu fâkatün*) "Kime ki, bir fakirlik durumu gelmiş, çatmış, isabet etmişse..." *Fâkah*; yoksulluk, ihtiyaç, fakirlik demek. "Kime bir fakirlik geldiyse, ihtiyaç hali geldiyse..."

"—Eyvah bir şeyim yok, yiyecek ekmeğim yok, evde çocuğum var, ne yapacağım ben şimdi?.." diyor meselâ.

Tabii şimdi ekmeği olmayan çok az da, bizim ülkemizde az, başka yerlerde var. Bütün müslümanlarla ilgilenmemiz lâzım tabii aslında...

(*Feenzelehâ bi'n-nâs*) "Kim bu fakirliğini, muhtaçlığını, ihtiyaç halini insanlara götürür, söyler ve onlardan çözümlenmesini ister ve beklerse; bu fakirliği insanların huzuruna götürüp, koyup arz ederse... Bunu insanlara anlatıp, 'Bak benim yiyecek ekmeğim kalmadı, geçimim fenâ, bana yardım edin arkadaşlar!' filân diye insanlardan yardım bekler, insanlara götürüp arz eder, sunar, onların önüne ortaya koyar da, onlardan medet umarsa..." Ne olur?.. Tabii yanlış bir iş yapmış olur. (*Lem tüsedde fâkatühû*) "Bu fakirliği, bu yoksulluğu, bu ihtiyacı kapanmaz, hallolmaz." Çünkü

---

[77] *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.380, no:1094.

Allah'ı düşünmedi, Allah'tan istemedi, insanlardan bekledi. "Hadi yapsınlar bakalım, hadi çözümlesinler!" diye Allah hallettirmez.

Aksine, insanlardan beklediği hiç bir faydayı bulamaz. Bütün kapılar yüzüne kapanır, bütün umduğu insanlar sırt çevirir. Bütün tuttuğu dallar kuru çıkar, kopar, elinde kalır. Neden?.. İnsanlardan umduğu için.

O insanlar kendileri aciz mahlûklar değil mi? Onların ihtiyaçlarını Allah karşılamıyor mu?.. Zengini zengin eden Allah değil mi? Sıhhatliyi sıhhatli eden Allah değil mi? Akıllıyı akıllı eden Allah değil mi? Allah vermiyor mu hepsini?.. İnsanlara götürüp, arz edip, onlardan bekleyenin ihtiyacı kapanmaz, sorunu çözümlenmez, hallolmaz, derdine deva bulunmaz; ceza olarak, sen insanlardan istedin diye...

(*Ve men enzelehâ bi'llâhi*) "Kim ihtiyacını Rabbine arz ederse, Allah'a söylerse..."

Hani Ya'kub AS'a:

"—Niçin ağlıyorsun?" diyorlar.

Yusuf'unu kaybetti. *Aleyhime's-selâm*; her ikisine de selâm olsun!.. Cevabı ne kadar güzel! Ayet-i kerimeyi okuyunca insan ne kadar duygulanıyor. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ (يوسف:٨٦)

(*İnnemâ eşkû bessî ve hüznî ila'llàh*) "Ben üzüntümü sıkıntımı, başıma gelen bu olayı Rabbime arz ediyorum; başkasına bir şey söylediğim yok... Rabbimle dertleşiyorum, kaderine itirazım yok, Rabbime arz ediyorum. 'Aman yâ Rabbi!' diyorum, tazarrù ve niyaz içinde, sevgi ve saygı içinde ancak ona arz ediyorum." (Yusuf, 12/86) diyor.

İnsan derdini Rabbine arz ederse, Ya'kub AS gibi... Nasıl Ya'kub AS'a sonra Yusuf'unu buldurdu Allah?.. Nasıl ağlamaktan gözü görmez oldu da, sonra gözüne Yusuf AS'ın gömleği ile meshedince, sürünce, gözü nasıl açıldı?.. Sonra nasıl hepsi kalktılar, Mısır'a gittiler de; Yusuf AS'ın himâyesinde saraylarda, köşklerde yaşadılar?..

Yâni hepsi imtihan; bir zaman gelir, geçer. Ama imtihanı kaybetmemek lâzım!

"Kim derdini Mevlâsına arz eder, Allah'a arz eder, çözümünü ondan bekler, ihtiyacının giderilmesini Allah'tan isterse; (*evşeke'llàhu lehû bi'l-gınâ*) umulur ki Allah onun bu ihtiyacını karşılar." Tabii bilemeyiz Allah'ın ne yapacağını ama, umûmî kànûn-i ilâhîsi böyledir. Çok muhtemeldir ki Allah-u Teàlâ Hazretleri onu o fakirlikten kurtarıp zengin hale getirecektir. İhtiyacını giderir, müstağnî, ganî hale getirir.

(*İmmâ bi-mevtin àcilin*) "Vefat edecekse eder, ahirette mükâfâtını verir, cennetiyle cemâliyle taltif eyler. (*Ev gınen àcilin*) Àcillerin ikisi de ayın ile; *àcil*, acele demek. Ya dünyada olur bu iş, mukadder olan ömrü çarçabuk biter. Ahirete göçünce orada hemen mükâfâtlandırır."

Ölecek insanın başına geçiyoruz, dua ediyoruz. Yakınımız diye, canımız gibi sevdiğimiz bir kimse diye, ölmesini istemiyoruz.

Meselâ, Hocamız (Rh.A) 1980 yılında hacdan geldi, hasta geldi. Hepimiz başına toplandık

"—Yâ Rabbi benim canımı al, bu yaşasın!.. Aman yâ Rabbi, sıhhat afiyet ver!" diye dua etti ihvânımız, Allah razı olsun... Ama vefat etti Hocamız.

Peki o dualar ne oldu?.. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kaderi, onun ömrü 83 yaş olduğu için, o zamanda vefatı mukadder olduğu için; biz dua ettik ama, onun ömrü o saatte kesildi, eceli geldiği zaman vefat etti. Ama biz dualardan sevap kazandık.

İnsanın eceli var, tamam. Ama iyi olsun diyoruz, şifa bulusun diyoruz. Takdir-i ilâhî öyle... O zaman bu gibi durumlarda, dua edenin mükâfâtı ne zaman veriliyor?.. Hemen ahirette veriliyor.

"—Ey kulum sen dünyada öyle bir şey istedin ki, benim kaderime aykırı bir şey istedin. Ama ben takdirimi icrâ eyledim, kaderim hükmünü infaz etti. Sen bana dua ettiğin için, al sana şimdi mükâfât olarak istediğinden a'lâsı!" diye verecek.

Peygamber Efendimiz'in yine hadis-i şerifinde var ki, birçok kul ahirette defter-i a'mâli açılıp da sevaplar tartılırken, günahlar hesaplanırken diyecekmiş ki:

"—Yâ Rabbi, burada çok sevaplar var; ben bunları ne yapmışım da kazanmışım, bilemedim çok sevaplar yazılmış, bunlar nedir?" diye merak edip sordukları zaman; Rabbimiz Tebâreke ve Teàlâ Hazretleri buyuracakmış ki —Peygamber Efendimiz'in bildirdiğine göre; ileride olacak bir olay ama, Peygamber Efendimiz'e Rabbimiz bildirince, o da bize bildiriyor:

"—Ey kulum, bu senin dünyada ettiğin duanın mükâfâtıdır. Sen dünyada iken o istediğin şey benim kaderime aykırı idi, onun olması mümkün değildi. Öyle takdir etmemiştim, öyle olmayacaktı. Kaderim hükmünü icrâ etti ama, sen bana dua ettin diye şimdi sana bu mükâfâtı veriyorum." buyuracakmış.

Duanın en güzel mükâfâtı, bu şekilde olanıdır. İstediği şey dünyada verilmemişse, ahirete en büyük mükâfât olarak karşısına gelecek. O zaman, bu mükâfâtları gören insanlar diyeceklermiş ki:

"—Keşke dünyadaki bütün dualarımızın mükâfâtı böyle ahirete tehir edilseymiş."

İnsan meselâ, çok küçük şeyler için dua ediyor bazen. Diyor ki:

"—Ah bugün hava güzel olsa da, filânca yere gitsem..."

"—Ah arkadaşım gelse de, şöyle olsa..."

Yâni, çok şeyleri temenni ediyor insan. Tabii bir de, bir insan bir şeyi temenni ediyor, öteki insan başka şeyi, aksini temenni ediyor. Birisi diyor ki:

"—Aman bugün yağmur yağsa da, ekinim sulansa..."

Ötekisi de diyor ki:

"—Aman bugün güneş açsa da, çamurdan yaptığım çömleğim kurusa..."

Dualar zıt olabiliyor. Hangisi ne olacaksa olacak, takdir-i ilâhî ne ise, o vukù bulacak. Ondan sonra, dua edenler dualarının mükâfâtını alacaklar. Burada da öyle buyuruyor.

Allah kendisine ihtiyacını arz eden kimsenin mükâfâtını, o kişi hemen vefat edecekse, vefatından sonra ahirette verir. Ya da, dünyada da verir; acele bir zenginlikle onun ihtiyacını giderir.

Adam fakirdi, bir yerden bir devlet kuşu geldi, başına kondu;

"—Oh, el-hamdü lillâh! Bak şimdi bu para ile ev de alırım, araba da alırım, çocuğumu da evlendiririm." diye seviniyor.

Acil bir zenginlik... Neden?.. Allah'a arz etti de ondan. Ya da bu dünyevî mükâfâtın kendisine gelmesine yetecek kadar ömrü yoksa, vefat edecekse, eder; ahirette o mükâfât kendisine verilir.

O halde aziz ve muhterem kardeşlerim, ne yapmalıyız?.. İhtiyaçlarımızı Allah'a arz etmeliyiz, Allah'a tevekkül etmeliyiz. Dünyaya mahzun olmamalıyız, dünya malına da mağrur olmamalıyız. Allah'tan istemeliyiz, Allah'a dayanmalıyız.

Birçok müslüman bugünlerde, bu asırda, çağımızda, Türkiye'mizde ve başka yerde, böyle hareket etmediği için, İslâm'ın asıl ana ruhunu kaybedip de, müslümanca düşünüp müslümanca hareket etmediği için, günahlara sapıyor ve İslâm alemi ondan çöküyor.

Şimdi başarı, toplu bir şekilde hareket etmekle oluyor. İki tane insanın iyi olması, bir toplumun iyi olmasına yetmiyor. İki tane dürüst insan; yüzlerce, binlerce sahtekâr, hırsız, rüşvetçi... Hiç doğru iş yapılmıyor, cemiyet çökmüş, ahlâk tefessüh etmiş... Bütün kıymetler, değerler unutulmuş; ayak takımı baş olmuş, fazîletli insanlar ayaklar altında... Talebe âsî, muallim mağdur... Çocuk dikleniyor, ana baba mahzun... Kıyamet ahlâkı...

O zaman iki tane insanın, üç tane insanın sàlih insan olması, toplumu düzeltmiyor. Allah onları kurtarıyor, öteki cezaya müstehak olanları cezalandırıyor.

Ne yapmalıyız?.. Hepimiz İslâm ahlâkına dönmeliyiz! Müslümanca düşünmeli, hareketleri müslümanca ayarlamalı, olaylar karşısında müslümanca tavrımızı takınmalı, yılmamalıyız! Müslümanca yaşamalıyız, şeytana uymamalıyız. Dünyaya kapılmamalıyız, aldanmamalıyız. Dünyanın fânî olduğunu bilmeliyiz, ahirete iyi hazırlanmalıyız. Allah'ı düşünmeliyiz, Allah'ın rızasını düşünmeliyiz. Allah'ın rızasını kazanmağa çalışmalıyız, ömrümüzü öyle geçirmeliyiz.

O zaman hem dünyada, hem ahirette Allah hayırlara erdirir cümlemizi... Erdirsin lütfuyla, keremiyle... Hepimizi güzel ahlâklı, has, hàlis, hakîkî müslüman eylesin... Evliyâullah ahlâkıyla, Peygamber Efendimiz'in ahlâkıyla, Kur'an-ı Kerim'in ahlâkıyla ahlâklanmayı nasib eylesin...

Çünkü bunların hepsi, dinimizin ahkâmı Kur'an'dan çıkıyor, hadis-i şeriflerle açıklanıyor. Peygamber Efendimiz sünnet-i seniyyesi ile uyguluyor. Evliyâullah, Allah'ın sàlih, velî, mahbub, makbul kulları Peygamber Efendimiz'i örnek alıp, onu sergiliyorlar, yaşıyorlar. O örnekler yine Kur'an'ın hayata uygulanması oluyor.

Allah bizi o güzel ahlâka sahip eylesin... Evliyâullah kullarının yolunda yürütsün, sevdiği kul eylesin... Huzuruna sevdiği kul olarak varmayı nasîb eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlenizi cümlemizi müşerref eylesin... Cumalarınız da mübarek olsun... Allah nice mübarek günlere, gecelere, aylara eriştirsin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

Hepinize gönül dolusu sevgiler, selâmlar ve en içten dualarımı, temennilerimi arz ederim.

19. 02. 1999 - AVUSTRALYA

15. ALLAH'IN SEVDİĞİ DAVRANIŞLAR

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Hepinize sevgilerimi, hürmetlerimi, içten dualarımı, temennilerimi arz ederim. Allah-u Teàlâ Hazretleri, dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına cümlenizi nâil eylesin...

Râmûzü'l-Ehàdîs isimli hadis kitabımız, hocalarımızın hocalarının yazmış olduğu ve daima camimizde, camiamızda okuna gelen, bittikçe, hatmedildikçe yeniden başına geçilen hadis kitabı. Hadislere göre yaşayalım, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyalım, Peygamber Efendimiz'in yolunda yürüyelim diye böyle adet olmuş. Ben de size oradan, 517. sayfadan hadis-i şerifler okumak istiyorum.

a. Allah Kimlerin Namazını Kabul Eder?

Bugün okuyacağım hadis-i şeriflerin birisi Hazret-i Ali RA Efendimiz'den rivayet edilmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin şöyle buyurduğunu, Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde ifade buyurmuş. Hadis-i kudsî yâni... Peygamber Efendimiz'den duyduğunu da, Hazret-i Ali Efendimiz bize nakletmiş. Ne kadar güzel, mübarek bir durum... Hadis-i şerifin mübarek metni şöyle:[78]

يَقُولُ اللّٰهُ تَعَالٰى: إِنَّمَا أَتَقَبَّلُ الصَّلاَةَ مِمَّنْ تَوَاضَعَ لِعَظَمَتِي ، وَلَمْ يَتَكَبَّرْ

عَلٰى خَلْقِي ، وَقَطَعَ نَهَارَهُ بِذِكْرِي ، وَ لَمْ يَبِتْ مُصِرًّا عَلٰى خَطِيئَةٍ ،

---

[78] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.420, no:537; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Lafız farkıyla: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.18; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.31; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1361, no:43573; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.199, no:26970.

يُطْعِمُ الْجَائِعَ ، ويُؤْوِي الْغَرِيبَ ، و يَرْحَمُ الصَّغِيرَ ، وَ يُوَقِّرُ الكَبِيرَ.

فَذٰلِكَ الَّذِي يَسْئَلُنِي فَأُعْطِيهِ ، وَ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبُ لَهُ ، وَ يَتَضَرَّعُ

إِلَيَّ فَأَرْحَمُهُ ، فَمَثَلُهُ عِنْدِي كَمَثَلِ الْفِرْدَوْسِ فِي الْجِنَانِ ، لاَ تَتَسَنَّى

ثِمَارُهَا ، وَلاَ يَتَغَيَّرُ حَالُهَا (قط. في الأفراد عن علي)

RE. 517/2 (*Yekùlü'llàhu teàlâ: İnnemâ etekabbelü's-salâte mimmen tevâdaa li-azametî, ve lem yetekebber alâ halkì, ve kataa nehârahû bi-zikrî, ve lem yebit musirran alâ hatìetin, yut'imü'l-câia, ve yu'vi'l-garîbe, ve yerhamü's-sağîre, ve yüvakkıru'l-kebîr. Fezâlike'llezî yes'elünî feu'tîhî, ve yed'ùnî feestecîbu lehû, ve yetedarrau ileyye feerhamühû, femeselühû indî kemeseli'l-firdevsi fi'l-cinân, lâ tetesennâ simâruhâ, ve lâ yetegayyeru hâlühâ.*) *Sadaka rasûlü'llàh, ve nataka habîbu'llàh...*

Hadis-i kudsî. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bu izahını yapacağım konuları buyurduğunu, Peygamber Efendimiz nakilediyor. Mânâsını kelime kelime açıklayalım! İzahını dilimizin döndüğü, aklımızın erdiğince yapmağa çalışalım:

(*Yekùlü'llàhu teàlâ*) Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyurur, şöyle der..."

Teàlâ ne demek? Yüce olan mânâsına, mâzî sîgası; *teàlâ-yeteàlâ-teàlî* fiilinden. Ama sıfat olarak kullanılıyor. Böyle, bu şekilde "*Allah*" lafza-i celâlinin arkasından gelen, mazî sîgası şeklinde olup da sıfat olarak kullanılan pek çok kelimeler var. Hatırlayacaksınız: Allah-u Teàlâ, Allah-u Azze ve Celle, Allah-u Celle ve A'lâ, Allah-u Tebâreke ve Teàlâ gibi. Bu da *teàlâ*, *ulüv* masdarından, yüce olmak masdarından *tefâul* bâbı... Yâni: "Yüce olan Allah-u Teàlâ Hazretleri, her yönden yücelerin yücesi olan Allah-u Teàlâ Hazretleri..."

Dede Korkut hikâyelerinden bir ifadeyi, bizim çocukluğumuzdan, okullardan hatırımda kalmıştır, çok severim:

Yücelerden yücesin,
Kimse bilmez nicesin!

diyor. "Ulu Tanrım!" diye, hitàbını öyle yapıyor. Tabii, "Kimse bilmez nicesin!" sözünde biraz hata var. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisini, sevgili kullarına bildirmiş.

(*Yekùlu'llàhu teàlâ*) "Yüce olan, yüksek olan, ulu olan Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurur ki..." diyor Peygamber Efendimiz. Ne buyururmuş, Rabbimizin ifadesi nasıl?..

(*İnnemâ etekabbelü's-salâte mimmen tevâdaa li-azametî ve lem yetekebber alâ halkî*) "Ben namazı ancak şu vasıflara sahip olan kullarımdan kabul ederim, onların namazını kabul ederim..." O vasıfları da aşağı doğru sıralıyor. Namazını kabul ettiği, o vasıflara sahip kulun ne kadar güzel bir kul olduğunu, siz de hadis iyice tamamlandığı zaman anlamış olacaksınız. Zaten Arapça bilen kardeşlerim, metnini okuduğum zaman anladılar.

Şimdi biz namaz kılıyoruz, namaz kılmakla emrolunduk. Allah-u Teàlâ Hazretleri namazı dosdoğru kılmayı biz müslümanlara emretmiş. Namaz dinin direğidir. Ahirette insanların ilk sorgusu namazdan olacaktır. Namazı kılmamız lâzım! Çünkü namaz mü'minin mi'râcıdır, çok şerefli bir ibadettir, güzel bir ibadettir.

Peygamber SAS Efendimiz:[79]

قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ

---

[79] Neseî, *Sünen*, c.VII, s.61, no:3939; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.128, no:12315; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.174, no:2676; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.241, no:5203; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.199, no:3482; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.78, no:13232; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.280, no:8887; İbn-i Sa'd, *Tabakàtü'l-Kübrâ*, c.I, s.398; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.371, no:6812; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.303; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.135, no:1234; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.160, no:666; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LX, s.454; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.143, no:2733; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.449, no:18912, 18913; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.73, no:1089; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.496, no:8916.

(*Kurretü aynî fi's-salâh*) buyurmuş. "Gözümün şenliği, serinliği namazda... Namaz kılınca gözüm şenleniyor, serinleniyor, hoşlaşıyor." demek istiyor.

Şimdi bu namaz kılınıyor ama, kıldım ama, kıldık ama; Allah kimin namazını kabul ediyor, kiminkini kabul etmiyor?.. Bazılarını kabul etmiyor. Yâni bazılarının haccını kabul etmiyor, bazılarının zekâtını kabul etmiyor, bazılarının duasını kabul etmiyor... Bunların ne sebeplerle kabul olunmadığını kulların iyi öğrenmesi lâzım! Öğrenmezse yapar yapar, boşa dönen tekerlek gibi, yerinde sayan insan gibi bir ilerleme olmaz, fayda olmaz. Ahirette de tabii, çok pişman ve perişan olur.

Onun için, ibadetlerin kabul olma sebeplerini ve kabul olmama sebeplerini bilmek lâzım! "Şunları şunları yapmazsa insanın ibadeti makbul olmaz, şunları şunları yaparsa, şu şu güzel vasıflara sahip olursa o zaman namazını, niyazını, ibadetini Allah kabul eder." diye biz bu hususları çeşitli kitaplarımızda, konuşmalarımızda, önemli konu olduğu için, mühim konular diye kardeşlerimize ihtar ettik. O kitaplardan okunmasını rica ederim.

Şimdi tabii namazı kabul olmayan insanlar... Meselâ: Abdestsiz namaz kabul olmaz bir kere, abdest namazın şartı... Sonra:

إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ (المائدة:٢٧)

(*İnnemâ yetekabbelu'llâhu mine'l-müttakìn*) [Allah ancak takvâ sahiplerinden kabul eder.] (Mâide, 5/27) Müttakî olmayanın ibadeti kabul olmaz, müttakî olanınki kabul olur. Haramla olan hayrın, ibadetin kabul olmadığı kesin. Helâl ile olursa, helâl yoldan olursa kabul olabilir.

1. Mütevâzi Olup Kibirlenmeyen Kimse

إِنَّمَا أَتَقَبَّلُ الصَّلاَةَ مِمَّنْ تَوَاضَعَ لِعَظَمَتِي، وَلَمْ يَتَكَبَّرْ عَلَى خَلْقِي،

(*İnnemâ etekabbelü's-salâte*) "Ben ancak şu kulların namazını kabul ederim, şu kullardan kılınmış olan namazları kabul buyururum..." diyor.

İnnemâ; edât-ı tahsis derler Arapça'da. Yâni *tahsis* ne demek: Bir şeyi özel bir kısım olarak ayırmak, bir sınırla sınırlandırmak, bir takım hudutlarla kısıtlamak mânâsına geliyor.

(*İnnemâ etekabbelü's-salâte mimmen tevâdaa li-azametî*) "Ben namazı ancak benim azametim karşısında haddini bilip, tevâzuunu, alçak gönüllülüğünü idrak edip, tevâzu gösterenden kabul ederim. Ancak onlardan kabul ederim. Başkasından kabul etmem.

(*Ve lem yetekebber alâ halkî*) Benim yaratıklarıma, öteki insanlara, mahlûklara tekebbür etmeyenden kabul ederim. Tekebbür edenden kabul etmem. Kibirli, burnu büyük, kendini beğenmiş, yanına yanaşılmıyor; şirret olandan kabul etmem. Mütevâzi olandan kabul ederim. Ancak ondan kabul ederim, ötekilerden kabul etmem."

Birçok insan namaz kılmıyor. Zâten birçok insan mü'min değil, imanı anlayamamış. Dünyada pek çok insan doğru inanca sahip değil. Maalesef… Zâten Kur'an-ı Kerim'de de bu ifade ediliyor:

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ (يوسف:١٠٣)

(*Ve mâ ekserü'n-nâse ve lev haraste bi-mü'minîn*) "Sen ne kadar heves etsen, çalışsan, ter döksen, gayret etsen, uğraşsan da, hırsla, iştiyakla çalışsan da ey Rasûlüm, insanların pek çoğu bu gerçekleri anlayıp da doğru yola gelecek durumda değil." (Yusuf, 12/103) diye, zaten ekseriyetin aklının havalarda olduğu, yâni başında olmadığı, gerçekleri göremediklerini, yalan yanlış şeylere saptığını, din diye yalan yanlış yollarda kendisini oyaladığını biliyoruz. Kur'an-ı Kerim zaten söylüyor.

Şimdi taşa tapmanın bir anlamı var mı?.. Taşın karşısına geçip de medet ummanın, ona tapınmanın bir anlamı var mı?.. Putun karşısında, taşın karşısında olur mu?.. İnsanların çoğu böyle; hayvanlara tapıyor, taşlara tapıyor, yaratıklara tapıyor... Aciz, nâçiz, güçsüz, kuvvetsiz, idraksiz, iradesiz, kendisine cevap

veremeyen, kıpırdayamayan varlıklara, yaratıklara, aciz şeylere tanrı diye farz etmiş, zannetmiş, yanılmış, tapıyor.

Dünyada istatistik yapsanız, sayım yapsanız, maalesef insanların çoğu zâten yanlış. Allah'ın varlığını, birliğini anlayan, yeri göğü yaratan Allah'a kulluk eden insanlar az zâten. Yâni, o imana sahip insanlar az. Onların içinde de ibadet yapanlar az. Çoğu da diyor ki:

"—Efendim, işte hocam, seni çok seviyorum. Allah razı olsun, seni çok seviyorum, sen doğru yapıyorsun; tamam. Sözü doğru söylüyorsun, haklısın; tamam. Nasihatin de yerli yerinde ama, işte kusurluyuz. Kusurumu da biliyorum, kılamıyorum namazı, ibadeti yapamıyorum."

Sen bu dünyaya imtihan için geldin, niye yapamıyorsun? Yapmazsan mahvolursun, ahirette zarar görürsün. Ne kadar zarar göreceğini hadis-i şeriflerde, ayet-i kerimelerde okursan tüylerin diken diken olur, niye bunu böyle basit mesele gibi, "İşte kusura bakma, yapamıyorum!" diyorsun?

Ben niye kusura bakayım? Ben affetsem ne olacak; ben kızsam ne olacak, bağışlasam ne olacak?.. Mühim olan insanın ahirette cehenneme düşmekten kurtulması, cennete girmesi, Allah'ın rızasını kazanıp ebedî saadete ermesidir. Ebedî saadete eremedikten sonra ben o kafaya kafa mı derim, o akla akıl mı derim, o yola yol mu derim, o hayata hayat mı derim, sonu hüsran olduktan sonra...

Demek ki, tercihini güzel yapamamış. Elektrik çarpar gibi çarpar. Nasıl elektrik hatayı affetmezse... Ne demek elektrik hatayı affetmez?.. Yâni:

"—Ben seninle tanışığım, ahbâbım, sen benim evimde uzun zamandan beri tel olarak bulunuyorsun. Ben sana, şöyle çıplak bir tele dokunayım. Sende elektrik var ama, seninle ahbap olduk." desen, ahbaplık filân tanımaz elektrik...

Çıplak elektrik telini, elektrik varken elinle tuttun mu, elektrik çarpar. Neden?.. Kanun böyle, elektriğin kanunu, işi bu... Ateş yakar, elektrik çarpar; bu işin şakası yok.

Hah, bu ibadetin de şakası yok. Allah'a kulluğun lâubâliliğe tahammülü yoktur. Allah'a ibadet ciddî bir iştir, önemli bir iştir. Hayatın en mühim işidir.

"—Aman hocam benim bir sürü işim var!"

Senin işlerinin hepsi oyalama. Şimdi eğer fırsat olursa, başka hadis-i şerif okuduğum zaman göreceksin. Şeytan karşına oyalayıcı şeyler çıkartıyor, seni aldatıyor. Asıl ibadete, asıl vazifene uyanıp da gidip başlamayasın diye, aldatmak için yapıyor. Halbuki, senin bu dünyada asıl vazifen Allah'ı bilip, Allah'a kulluk edip, Allah'a itaat edip, Allah'ın emrini tutup, Allah'ın buyurduğu şeyleri yapıp, yasakladığından kaçıp, hayat imtihanını başarmak...

Önemsemiyor, "Hocam kusuruma bakma!" diyor. Ben kusura bakarım doğrusu… Neden bakarım? Çünkü, Rabbim kılınmasını emretmiş, kılınmadığı zaman kusur olur. Kusur olduğu zaman da, Allah'ın sevmediği bir şeyi ben hoş göremem. Birisi geldi bana, müfettiş, Millî Eğitim Bakanlığı'ndan, seneler önce, kızı için:

"—Kızım sizin kitaplarınızı okuyor. Çok saygı duyuyor, seviyor. Söyleyin başını açsın, okuldan atacaklar. Çünkü ben söylüyorum dinlemiyor." diyor bana.

Ben dedim ki:
"—Beyefendi..."
Çünkü Millî Eğitim'de müfettiş, güzel giyinmiş, kravatlı, çok zarif bir kimse, görgülü, bilgili bir kimse.
"—Beyefendi, başörtü emrini ben koymadım ki, ben kaldırayım! Başın örtülmesi emri Kur'an-ı Kerim'de, şeriatımızın, dinimizin hükmü. Onun için, dünyanın hangi İslâm ülkesine gidersen, orada kadınlar kapalıdır. Saçları örtülüdür."
"—E müslüman olduğu halde başını açan yok mu?.."
"—O ayrı, yâni insanların müslüman olduğu halde İslâm'a uyamamaları bir dert, bir hastalık. Onlar ölçü olmaz."
Bâtıl makîsun aleyh olmaz; yâni yanlış olan iş, yapılması için örnek olarak ileri sürülemez.[80] Yanlıştır çünkü. Doğru olan şey örnek olarak gösterilebilir. Bâtıl, ona kıyas edilmez, ona dayanılarak hüküm çıkartılan bir kaynak olamaz.

Dedim ki:
"—Allah'ın emri, tutacaksınız. Ben kaldır desem, yalan söylemiş, yanlış söylemiş, haddimi aşmış olurum. Benim bu şeye hakkım yok. Sen kızının dindar olmasından memnun musun, değil misin?" dedim.
"—Memnunum." dedi.
"—E baş örtmesi suç mu, değil mi?.."
"—E değil..."
"—O halde savun, sen müfettiş olarak kızının hakkını savun!" dedim.

Şimdi, namaz kılmıyor.
"—Kusura bakma hocam, işte kabahatimizi de biliyoruz." diyor.
Tamam, kişi kusurunu bilmek gibi irfan olmaz. Güzel, tamam. Kusur bilmek bir meziyettir. Kusurunu anlamamak çok daha fena bir şey... Kusur olduğunu bilmeden, hatta kusur değil diyerek yanlış yolda yürümek daha fena. Tamam, kusurunu biliyorsun ama o da seni teselli etmesin. Kusur olduğunu biliyorsan, yanlış

---

[80] *Mecelle*, Genel Hükümler, no:15.

bir işi yapıyorsan, bile bile ateşle oynuyorsun! Sonra cezasını çekersin. Çok büyük cezası var.

Şimdi burada onun için, bu hadis-i şerifi bu anlattığım duygularla takip etmek lâzımken: “Ancak şunların namazını kabul ederim; herkesin namazını kabul etmem!” buyuruyor Rabbimiz. Peygamber Efendimiz nakletmiş bize:

إِنَّمَا أَتَقَبَّلُ الصَّلاَةَ مِمَّنْ تَوَاضَعَ لِعَظَمَتِي ، وَلَمْ يَتَكَبَّرْ عَلَى خَلْقِي ،

(*İnnemâ etekabbelü’s-salâte mimmen tevâdaa li-azametî*) Bir kere: “Benim karşımda, benim ululuğum, azametim, izzetim, celâlim karşısında haddini bilip, mütevâzî davranan, boynu bükük davranan kulun namazını kabul ederim. (*Ve lem yetekebber alâ halkî*) Benim mahlûkàtıma tepeden bakıp, kibirlenip, burun kaldırıp, kendini beğenip, tekebbür edenlerden değil... Tekebbür etmeyen, benim azametim karşısında tevâzuunu takınan kulun namazını kabul ederim.”

Tamam, bir: Allah’ın huzurunda mütevâzî olacağız. Mütekebbir olmayacağız. Kullara tepeden bakıp da hor görmeyeceğiz. Çünkü senin hor gördüğün insan, Allah-u Teàlâ’nın sevgili kulu olabilir. Senin hayran kaldığın insan da Allah’ın düşmanı, sevmediği insan olabilir. Sen ilâhî ölçülere göre bak!..

Çünkü, senin beğendiğin insan aslında çok çok kusurlar işliyor da, sen ona rağmen seviyorsun, beğeniyorsun. Beğenmediğin insan da bütün gayretiyle Allah’a güzel kulluk yapmağa çalışıyor, güzel şeyler yapıyor da, sen onları küçümsüyorsun. Bir şeyine kızmışsın, o adamı sevmiyorsun. Olmaz böyle. Kişisel, hissî, indi, tarafgirâne duygularla gerçekler bulunmaz.

Namazının kabul olmasını isteyen bir insan haddini bilecek, mütevâzî olacak, mütekebbir olmayacak...

2. Gündüzünü Zikirle Geçiren Kimse

Sonra, devam ediyor şartları; namazı kabul olunan insanların sıfatları devam ediyor, namazın kabul olma şartı, iyi kulun sıfatları:

وَقَطَعَ نَهَارَهُ بِذِكْرِي ،

(*Ve kataa nehârahû bi-zikrî*) "Gündüzünü, gününü benim zikrim ile, yâni beni zikrederek geçiren."

Niye Rabbimiz, "Gündüzünü beni zikrederek geçiren" buyurmuş olabilir; düşünelim. Çünkü gündüz faaliyet zamanıdır. Gece herkes istirahat ediyor. Herkes zikreder kendi başına, ya da uyur. Uyumak da vücudun bir ihtiyacıdır, uyumağa da ruhsat vardır. Yatsı namazını kıldıktan sonra uyunabilir. Teheccüde kalkmak, sabah namazına kalkmak şartıyla... Asıl olan gündüz insanların arasındayken Allah'ı zikretmek.

Allah'ı zikretmek ne demek? Zikir ne demek? *Zikir*, hatırlamak demek... Bunun zıddı ne?.. Zıddını söylersek daha iyi anlarız kelimeyi. Zikrin zıddı *nisyan*dır. *Nisyan*, unutmak demek... *Nesiye* unuttu, *zekere* hatırladı demek. Allah'ı zikretmek, Allah'ı hatırlamak demektir. Gündüz Allah'ı hatırlayacak insan. Ne zaman hatırlayacak? Ticaretinde hatırlayacak, yolda yürürken hatırlayacak, yemek yerken hatırlayacak. Alırken, verirken, konuşurken hatırlayacak. Yâni:

"—Allah beni görüyor, Allah her yerde hàzır ve nâzır; aman kusur işlemeyeyim!" diye, Allah'ın huzurunda olduğunu bilerek, o idrak ile yaşayacak, gündüz faaliyetlerini öyle geçirecek.

Millet zikri, sadece tesbih elinde "Allah, Allah..." demek sanıyor. Bir de televizyonlarda şimdi zikredenleri kötü göstermek için, eğilip, kalkıp, saçı bir arkaya, bir öne giden insanları, kendinden geçmiş insanları sahneliyorlar. Milletin de zikirden ödü patlıyor.

Evet, "Allah..." demek de bir çeşit zikir ama, asıl zikir o değil. O *tezekkür*, yâni bir gayretle zikre ulaşmak için yapılan çalışma. Onun sonucunda eğer insanın aklı başına gelip, insanın gönlü yörüngesine oturur da, Allah'ın kendisini gördüğü idrâkine kavuşur; her işi, "Allah'ın huzurundayım, Allah beni görüyor!" diye yaparsa, asıl zikir odur.

اَلذِّكْرُ بِالتَّذَكُّرِ

(*Ez-zikrü bi't-tezekküri*) Öteki zikir yavaş yavaş aşkullah, muhabbetullah hasıl eder de, insan sonunda bu hâle gelir. Yâni ihsân makamına çıkar. Allah'ın kendisini gördüğünü bilir. Sözünü ona göre söyler, işini ona göre yapar. Allah'tan korkar.

"—Allah görüyor, ben bunu yapamam. Kimse olmasa bile yapamam. Polis olmasa bile yapmam bu suçu. Cümle cihan halkı istese de yapmam. Allah'ın istemediğini insanlar istiyor diye yapmam!" der.

Demek ki, gündüz Allah'ı zikretmek önemli... Hadis-i şerifte geçiyor:[81]

مَنْ أَطَاعَ اللهَ فَقَدْ ذَكَرَ اللهَ ، وَ إِنْ قَلَّتْ صَلاَتُهُ ، وَصِيَامُهُ ، وَ تِلاَوَتُهُ الْقُرْآنِ ؛ وَمَنْ عَصَى اللهَ فَلَمْ يَذْكُرْهُ ، وَإِنْ كَثُرَتْ صَلاَتُهُ ، وَصِيَامُهُ ، وَ تِلاَوَتُهُ لِلْقُرْآنِ (الحسن بن سفيان ، طب . كر. عن واقد ؛ ض. هب. عن ابن أبي عمران مرسلا)

RE. 405/4 (*Men etàa'llàhe fekad zekera'llàh*) "Kim Allah'a itaat ediyorsa, Allah'ın emrini tutuyorsa, isyan etmiyorsa, günah işlemiyorsa; (*fekad zekera'llah*) o Allah'ı zikrediyor demektir; (*ve in kallet salâtuhû, ve sıyâmuhû, ve tilâvetühü'l-kur'ân*) nafile namazı, nafile orucu ve Kur'an okuması az olsa bile..." Yâni, eğer gününü itaatle geçiriyorsa adam, isyan etmiyorsa, Allah'ı zikrediyor demektir; dilinde zikri, elinde tesbihi az olsa bile...

---

[81] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.154, no:413; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I, s.491; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1101; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dımaşk*, c.IV, s.286; Vâkıd RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.452, no:687; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.17, no:70; Saîd ibn-i Mansùr, *Sünen*, c.II, s.630; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.561, no:5761; Hàlid ibn-i Ebî Umran Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.671, no:1924; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.486, no;21295.

Çünkü, aslolan o idrâke ulaşıp, o idrake göre yaşamaktır. Onun için, “Gündüzünü böyle zikretmekle geçiren” denmiş olabilir.

(*Ve men asa'llàhe felem yezkûrhu*) “Ama bir insan eğer günah işliyorsa, Allah'a àsî oluyorsa, o kimse de Allah'ı zikretmiyor demektir; (*ve in kesüret salâtühû, ve sıyâmuhû, ve tilâvetühû li'l-kur'ân*) nafile namaz kılması, oruç tutması ve Kur'an-ı Kerim'i okuması çok olsa bile...” Elinde tesbih, dilinde zikir olsa da, o Allah'ı zikretmiyor demektir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Gece kişisel yaşam, gündüz toplumsal yaşam var. Toplumsal yaşamda Allah'ı bilecek, Allah'ı unutmayacak. Allah hatırında olarak her işini yapacak. Allah için konuşacak, Allah için sevecek, Allah için hakkı savunacak, Allah için gayret edecek. Verecek, alacak, sevecek, kızacak, konuşacak, susacak... Hepsi Allah için olacak. O Allah'ı hatırlamakla olur. Hatırlamayan paldır küldür yaşar, aaa bir de bakar:

“—Akşam oluvermiş yâ! Hah hah ha, hih hih hi... Oynarken, eğlenirken akşam oluvermiş yâ!”

Gündüz maç seyrederken akşam olur, televizyon seyrederken akşam olur. Kahvede otururken akşam olur, oyun oynarken akşam olur. Gàfilce vakit geçirme...

Namazı kabul olunan insan; Allah'ın azameti karşısında haddini bilip, tevâzuunu takınan, Allah'ın kullarına karşı tekebbür etmeyen, mütekebbir davranmayan, mütekebbirâne davranmayan, gündüzünü Allah'ı anarak geçiren kimsedir.

Allah'ı zikrederek geçirmek; Süleymâniye Camii'ne sabahleyin girip, yatsıda çıkmak, hiç dışarıya çıkmamak, hep içerde Kur'an okumak, tesbih çekmek mi demek?.. Hayır! Halkın içinde, işin içinde, yaşamın içinde, çalışmanın içinde Cenâb-ı Hakk'ı unutmamak... Buna bizim Nakşî Tarikatı'nda, “*halvet der encümen*” derler. Toplulukta hâlî, halvette, tenhadaymış gibi, Allah'ı halvethânede zikrediyormuş gibi olabilmek.

“*Eli kârda, gönlü yârda*” derler. Eli iş yapıyor ama gönlü Allah ile, yar olan, dost olan, sevgili olan Mevlâ ile olmak derler.

Daha başka tabirleri vardır: “*Eli işte, gönlü bilişte*” derler. Biliş, yâni ma'rûf ve ma'lûm olan Mevlâ mânâsına; yâni dostta demek.

“Gündüzünü zikrimle geçiren...” Namazı kabul olacak insanların bir sıfatı da bu.

3. Günaha Israr Ederek Gecelemeyen Kimse

وَلَمْ يَبِتْ مُصِرًّا عَلٰى خَطِيئَةٍ ،

(*Ve lem yebit musırran alâ hatìetin*) “Bir günaha ısrarla devam eder bir vaziyette gecelemeyen...”

Şimdi bazıları gündüz külahlı, gece silahlı oluyor. Gece oldu mu, herkes görmüyor, tenha diye, evinde diye veya karanlıkta diye günahlı işler yapabiliyor. Gündüz çekiniyor:

“—Hele bir akşam olsun, akşam karanlığı bir bastırsın; o zaman ben şöyle şu karanlıkta bundan istifade ederim. Şöyle yaparım, böyle yaparım.” diye, işte hikâyelerde, masallarda, romanlarda, gazetelerde ve sâirede görüyorsunuz geceleyin neler olduğunu.

“Geceleyin hatada ısrar etmeyen.” Evet, hatasız kul olmaz. Neden?.. Şeytan kandırır, nefis yendirir, mağlûb eder yâni. İnsanı pes ettirir, tuşa getirir, hatayı yaptırır. Kul hata yapmamalı ama, hata yapması fena ama, hata yapar. Hata yapınca tabii hemen:[82]

وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا (ت. حم. والدارمي ، ك. هب. حل.
عن أبي ذر ؛ حم. طب. ش. هب. كر. عن معاذ)

---

[82] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.355, no:1987; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.153, no:21392; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.415, no:2791; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.121, no:178; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.245, no:8026; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.378; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.378, no:651; Ebû Zer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.236, no:22112; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.144, no:296; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.211, no:25324; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.244, no:8023; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.61, no:312; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.18; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.43, no:5246; s.179, no:5629; c.XV, s.1265, no:43296. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.42, no:82; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.299, no:462; RE. 13/4.

(*Ve etbii's-seyyiete'l-hasenete temhuhâ*) [Bir kötülük yaptığında, arkasından onu giderecek bir iyilik yap!]

Bir hata yaptıysa, arkasından iyilik yapıp onu sildirmek lâzım!

Bir de, hemen tevbe etmek lâzım:

"—Ay, aman, eyvâh yâ Rabbi! Ben gene hata işledim, gene yanlış oldu, gene kendimi bilemedim, tutamadım, affet yâ Rabbi!" diye hemen hatadan vazgeçmek lâzım.

Hatâda ısrar etmek, hatada devam etmek, ısrarlı, devamlı o işi yapmak...

"—Canım işte dün söyledin ya!.."

"—Dün söyledim, bugün niye yapıyorsun gene?.. Her gün yapıyorsun. Söylediğim halde, hatâ olduğunu bildiğin halde, aynı şeyi yapıyorsun!"

"—Hocam, işte biliyoruz ki bu sigara zararlı..."

Sigaranın zararlı olduğunu biliyor millet, yine de içiyor.

"—Sigara yavaş yavaş öldürür." diye yazıyor burada reklâmlarda...

O öldüren şeyi, insanın hayatına kasdeden şeyi para verip alıyor. Meselâ, bunun gibi... Hatâlı olduğunu biliyor. Hattâ doktor ameliyattan çıkıyor, hemşire hanıma:

"—Şuradan bir sigara yak, ağzıma tutuver!" diyor.

Elinde daha ameliyat eldivenleri var, sigara içiyor. Fosur fosur, püfür püfür sigara içen içene... Birisini söndürüyor, öbürünü yakıyor, derin derin çekiyor; içerisi kararıyor, katran doluyor, zifir doluyor. Ben konuşunca;

"—Bizim sigaramıza karışma!" diyorlar.

Tıbbî yönünü, zararını bilimsel yönden biliyorum, doktorların kanaatlerini biliyorum. Söyleyince de, "Efendim, işte şudur, budur..." itiraz ediyorlar. Hatâda ısrar doğru değil... Bir şeyin hatâ olduğunu anlayınca, tevbe edip onu bırakmak lâzım!

Hatâda ısrar küçük günah bile olsa, işi büyütür, cezayı arttırır. Dünyevî işlerde de öyledir. Adam bir suç işlerse, bir ceza verilir; ısrar ederse, ceza arttırılır; bir daha yaparsa, daha arttırılır. Kanunlarda da böyledir.

"—Günaha ısrar etmeyen, gündüzünü benim zikrimle geçiren, benim yaratıklarıma kibirlenmeyen, tepeden bakmayan; benim

azametim karşısında tevâzuunu takınan...” diye güzel güzel sıfatlar devam ediyor. Bunlara sahip olmaya çalışacağız. Hatâda ısrar etmemek de, amaçlarımızdan birisi olmalı!

Gündüz de, Allah’ı dükkânda unutmayacağız, ticarette unutmayacağız, memuriyette unutmayacağız, siyasette unutmayacağız, hiçbir yerde unutmayacağız. Allah’ı hatırlayarak yaşayacağız.

4. Açı Doyuran Kimse

يُطْعِمُ الْجَائِعَ ،

(*Yut’imü’l-câi’*) “Açı doyurur.” Yâni, namazını kabul ettiğim insanların bir vasfı da nedir?.. Aç bir insan gördü mü, doyurur.

“—Buyur, bizim evde Allah ne verdiyse çorbayı beraber içelim, gel kardeşim!” der, eve götürür.

Bizim Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) Hocamız’ın kendisinden icâzet ve hilâfet aldığı Tekirdağlı Mustafa Feyzî Efendi Hazretleri’nin kardeşi, Tekirdağ müftüsüymüş. Tekirdağ Müftüsü imiş ama, o da evliyâullahtan... (Hocamızın hocası da evliyâullahtan.)

Mübarek hiç yalnız yemek yemezmiş. Evinin misafir odasının bir dışarıya açılan kapısı varmış, bir de evin içine açılan kapısı varmış. Misafir hemen doğrudan doğruya misafir odasına gelirmiş.

Yemek vaktinde misafir olmadığı zaman kalkar, han odalarından yolcu, işçi, amele kimi bulursa onları alır, sofrasına getirir, doyururmuş.

Bak burada da ne diyor?.. (*Yut’imü’l-câi’*) *Câi’*, *cû’* masdarından ism-i fâil; acıkan demek. “Acıkmış insanı doyurur.”

5. Garibi Barındıran Kimse

وَيُؤْوِي الْغَرِيبَ ،

(*Ve yu'vi'l-garîb*) *Yu'vî*; me'vâ veren, barındıran demek. *Me'vâ* da barınak mânâsına geliyor. Garib insanı sığındıran, evine alan, iskân eden, misafir eden demek.

Garib ne demek?.. Diyar-ı gurbette olan, kendi yurdunda olmayan demek... İnsan diyâr-ı gurbette oldu mu, hâli zor olur. Zor olur işi garibin... Nasıl anlatıyor Yunus Emre?.. Ölür zavallı, kimse bilmez neden öldüğünü... Belki açlıktan öldü. Derler ki:

Bir garib ölmüş diyeler,
Üç günden sonra duyalar,
Soğuk su ile yuyalar,
Şöyle garib, bencileyin...

Mahallede bir garip ölmüş, kimse tanımıyor. Öldüğünü de hemen duymazlar. Çünkü gelip gideni yok, tanıyanı yok... Adam ölmüş, neden sonra anlıyorlar.

Başkalarının cenazesini yıkamak için su filân ısıtılır. Ama bu garip, kimsesi yok diye baştan savma yapıyorlar. Soğuk su ile

yıkarlar. *Şöyle garib bencileyin*; yâni ben nasıl garipsem, öyle garip diyor yunus Emre, kendisini misal veriyor.

Garibin işi zor olur diyar-ı gurbette; ona himaye göstermek lâzım, ilgi göstermek lâzım! Alıp, "Gel bizim evde kal!" demek lâzım, barındırmak lâzım!

Eskiden oteller, kalacak yerler azdı, bu daha da önemliydi. Şimdi adam parası oldu mu, gidiyor üç yıldızlı, dört yıldızlı, beş yıldızlı otelde kalıyor, geçip gidiyor. Şimdi şartlar biraz değişti ama, gene de bir müslüman kardeşi, bir iyi insan, gariban, mazlum, mağdur, fakir bir insan oldu mu, onu açıkta bırakmamak lâzım!

Bazen biz bir şehre gidiyoruz, başka şehirlerden arkadaşlar, aileler, arabalar hoş geldine geliyor. On beş, yirmi, otuz aile... Hoşuma gidiyor; arkadaşlarımız her birini paylaşıyorlar, evlerine götürüyorlar, misafir ediyorlar. Kendisi evinde bulunmayan insanlar da giderken, "Misafir gelirse bizim evde kalabilirler." diye anahtar vermiş oluyor. Eh onları kullanıyorlar. İşte kardeşlik bu, müslümanlık bu...

6. Küçüğe Merhamet, Büyüğe Saygı Gösteren Kimse

Garibi barındırır, sığındırır meskeninde;

وَيَرْحَمُ الصَّغِيرَ ، وَيُوَقِّرُ الْكَبِيرَ.

(*Ve yerhamü's-sagîr*) "Küçüğe merhamet eder. Kendisinden küçük ama, güçsüz ama; rütbesi küçük, yaşı küçük, şusu küçük, busu küçük... neyse; kendisinden küçük olana merhamet eder. (*Ve yüvakkırü'l-kebîr*) Kendisinden büyük olana da tevkîr ile, yâni hürmet ile, saygı ile davranır."

Bu büyüklük bazen yaşta olur. Tabii, yaşça büyüğü saymak lâzım! Bazen mevkîde, makamda olur; onu da saymak lâzım! Bazen ilimde, irfanda olur, mânevî yönden olur; tabii, onu da saymak lâzım!

Onları saymıyorsa bir insan veya toplum; bozulmuş demektir. Yâni talebe hocayı saymıyor, derviş şeyhi takmıyor, aşağıdaki

yukarıdakine kulak asmıyor, herkes birbirine karşı lâubâli... Tabii, İslâmî ahlâk değil bu... Büyüğe, saygıdeğer kimseye saygı göstermek İslâm'ın şiârındandır.

İşte bu sıfatlara sahip insan... Bir daha sayalım: Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

"—Benim azametim karşısında tevâzuunu takınan, benim mahlûkatıma karşı mütekebbir davranmayan, kibirli davranmayan; gündüzünü beni anarak geçiren, geceleyin günaha ısrar eder vaziyette gecelemeyen, günah işlemeyen; aç bir kimse gördü mü doyuran; gurbette bir kimse gördü mü evine alıp, barındırıp, sığındırıp misafir eden; küçüğe merhamet eden, büyüğe saygı ile muamele eden, hizmet eden kimsenin namazının ancak kabul ederim."

فَذٰلِكَ الَّذِي يَسْـئَلُنِي فَأُعْطِيهِ ، وَ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبُ لَهُ ، وَ يَتَضَرَّعُ إِلَيَّ فَأَرْحَمُهُ ، فَمَثَلُهُ عِنْدِي كَمَثَلِ الْفِرْدَوْسِ فِي الْجِنَانِ ، لاَ تَتَسَنَّى ثِمَارُهَا ، وَلاَ يَتَغَيَّرُ حَالُهَا .

(*Fezâlike'llezî yes'elünî feu'tîhi*) "Böyle bir adam, benden bir şey isterse; ben hemen onun istediğini veririm." Bak, böyle güzel huylara sahip oldu mu, mükâfâtın büyüklüğünü gör! Allah duasını kabul ediyor, istediğini veriyor. (*Ve yed'ùnî feestecîbü lehû*) Ayrıca dua etmek kelimesi arkasından geldi: "Bana dua eder, duasına icabet ederim. Benden bir şey ister, istediği şeyi veririm. (*Ve yetedarrau ileyye feerhamühû*) Boynunu büker, tazarru, niyaz, dua ve yalvarış yakarışta bulunur bana; sızlanır, ağlar, aman yâ Rabbi der; ben de ona merhamet ederim, rahmetime erdiririm."

(*Kemeselühû indî*) "Böyle bir kulun benim indimde, benim katımda misâli, (*kemeselü'l-firdevsi fi'l-cinân*) cennetler arasında Firdevs-i A'lâ'nın şanı, şerefi, izzeti ne kadar yüksekse, onun gibidir." Ötekiler de cennet ama, Firdevs-i A'lâ en yüksek cennet. Öteki kullar da müslüman ama, böyle bir kul Firdevs gibidir benim nazarımda...

(*Lâ tetesennâ simâruhâ, ve lâ yetegayyeru hâlühâ*) *Simâr, semere* kelimesinin çoğulu; meyvalar demek. "Meyvaları bozulmayan, hâli değişip güzel halden kötü hale dönüşmeyen Firdevs-i A'lâ gibidir benim indimde. O kadar, cennet gibi kıymetlidir böyle bir kul benim için..." diye Peygamber Efendimiz, böyle bir kulu Allah'ın sevdiğini, böyle bir kulun namazını kabul ettiğini; istediğini verdiğini, duasını da müstecâb eylediğini; yakardığı, yalvardığı zaman rahmettiğini bildiriyor.

Tabii, bunlar çok güzel amaçlar, sonuçlar; herkesin amacı böyle olmalı! Allah'ın sevdiği, duasını kabul ettiği, rahmettiği kul olmak en güzel şey... O halde bunlara sahip olalım!

Tevâzu, kibirli olmamak; zikre, Allah'ı anmaya, Allah'ın kendisini gördüğünü, her yerde hàzır ve nâzır olduğunu bilip, Allah'ın zikrine devam etmek; günahta ısrar etmemek, açları cömert olup doyurmak; misafirperver olup garipleri evine alıp barındırmak, sığındırmak; küçüklere sevgi ile, merhametle muamele etmek; büyüklere saygıyla, izzetle, ikramla muamele etmek... İşte böyle kulları Allah'ın sevdiğini anlıyoruz, aziz ve sevgili kardeşlerim!

b. Kulluğu Güzel Yapmak

Bu hadis-i şerifi anlatırken, saatler de ilerlemiş oldu. Yalnız, bir hadis daha okuyacağımı söylediğim için, hiç olmazsa aynı sayfadan ikinci bir hadisi daha eklemiş olayım.

Taberânî'nin ve Hàkim'in *Müstedrek*'inde Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan rivayet ettiğine göre, buyuruyor ki Peygamber SAS:[83]

يقول ربكم : يَا ابْنَ آدَمَ ! تَفَرَّغْ لِعِبَادَتِي ، أَمْلأْ قَلْبَكَ غِنًى ، وَأَمْلأْ

يَدَيْكَ رِزْقًا. يَا ابْنَ آدَمَ ! لاَ تَبَاعَدْ مِنِّي فَأَمْلأْ قَلْبَكَ فَقْرًا ، وَأَمْلأْ

[83] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.362, no:7926; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.216, no:500; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.676; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.301; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

يَدَيْكَ شُغْلاً (طب. ك. عن معقل بن يسار)

RE. 517/1 (*Yekùlü rabbüküm: Ye'bne âdem! Teferrağ li-ibâdetî emle' kalbeke gınâ, ve emle' yedeyke rizkà. Ye'bne âdem! Lâ tebâad minnî feemle' kalbeke fakran ve emle' yedeyke şuğlâ.*)

Deminki hadis-i şerifin izahında temas ettiğim mânâ var burada. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Yekùlü rabbüküm*) "Ey muhataplarım, ey müslümanlar, sizin Rabbiniz buyuruyor ki:" diyor. Rabbü'l-âlemîn, Rabbü'n-nâs, her şeyin sahibi, rabbi olan Mevlâmızın böyle buyurduğunu söylüyor.

Rab ne demek?.. Geliştiren, besleyen, değiştiren, ribâlandıran, arttıran mânâsına geliyor. Niye Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne Rab diyoruz?.. Çünkü küçücükken büyütüyor, tohumu ağaç yapıyor. Küçücük bir hücreyi bir insân-ı kâmil yapıyor, geliştiriyor. O gelişme, işte o oluşum, o mükemmelleşme Allah'ın işi, Allah'ın yaratmasıyla oluyor.

Rab deyince,"Ben ne idim, şu hale bak, ne hale getirdi Rabbim lütfuyla, keremiyle!.." diye şükür dolmamız lâzım! Rab sözünün lezzeti çok fazladır, aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

(*Yekùlü rabbüküm*) "Sizin Rabbiniz diyor ki..." Ey kullar, Rabbinizin nimetlerini hatırlayın, onun sözüne daha çok kulak verin mânâsına böyle bir incelik var. (*Ye'bne àdem*) *Yâ*, nidâ edatı. *İbn* kelimesinin başındaki *elif*, vasledilen, atlanan *elif* olduğu için, (*Yâ ibni âdem*) denmiyor, (*ye'bne àdem*) deniliyor. "Ey Ademoğlu!" Hepimiz Hazret-i Adem'in torunları olduğumuz için, insanlara bazen böyle hitap ediliyor.

"Rabbiniz diyor ki: Ey Ademoğlu! (*Teferrağ li-ibâdetî emle' kalbeke gınâ, ve emle' yedeyke rizkà.*) Sen benim ibadetime yönel, sarıl, giriş; başka işlerden boşal, sıyrıl, benim ibadetime dal; o zaman ben senin gönlünü zenginlik doldururum! Sen hele bir benim kulluğuma niyet et, bana kulluğu güzel yapmağa bir giriş, öbür işlerden bir sıyrıl; fânî, mâlâyânî, boş, zararlı işlerden bir sıyrıl; o zaman ben senin gönlünü zenginlik doldururum!"

Gönlün zenginlik dolması, çok güzel bir duygu... Bir kere gönül zengin oldu mu, insan tamahkâr ve haris olmadığı zaman çok

rahat eder. Bir de zenginliklerin çok çeşitleri var tabii; en büyük zenginlik dindarlıktır, takvâdır, yakîndir, sıdktır. Hep onlar gönülde olan vasıflardır. Böyle güzel vasıflar gönle geldi mi, gönlü zenginleşir; o zaman insan-ı kâmil olur.

"Sen öyle yaparsan, hem kalbini zenginlik doldururum, müstağnî olursun, kimseye eyvallah etmeyen gönüllü insan olursun. (*Ve emle' yedeyhi rizkà*) Elini de rızık doldururum."

Şimdi bakın, burada çok önemli bir nokta var: Rızkı da bol oluyor, kazancı da bol oluyor. Allah'a güzel ibadete yöneldiği zaman, dünyalığı da bol oluyor insanın... Millet burayı anlamıyor, dünyalığı bol kazanacağım diye ibadeti ihmal ediyor, yanlış iş yapıyor, eline bir şey geçmiyor. Zâten onu söyleyecek şimdi:

(*Ye'bne âdem!*) "Ey Ademoğlu, ey insan! (*Lâ tebâad minnî*) Benden uzaklaşma!" Allah her yerde hàzır ve nâzır, Allah'tan uzaklaşmak nasıl olur?.. Kul ibadetten uzaklaşır. Allah'a kulluktan, itaatten, güzel müslüman olmaktan uzaklaşır.

"Benden uzaklaşma! (*Feemle' kalbeke fakrâ*) O zaman senin kalbini fakirlik doldururum." İnsanın gönlünün fakirlik dolması ne demek?.. "Ayy, hiç bir şey yok! Eyvah, ne yapacağım?" diye bir telâş, bir korku... Aç kalacakmış, ölecekmiş gibi bir hal, bir huzursuzluk...

"—Aman, dur, ne oluyorsun?.. Milyonların var, milyarların var, bu kadar evin var, bu kadar barkın var... Daha şuradaki fakir gibi bir rahat halin yok! Şu haline bak, nedir bu telâş?.."

İşte ibadetten uzaklaşınca, bir kere iç huzuru, gönül zenginliği gidiyor, gönül fakirliği geliyor. Gönül tok olmuyor. O da çok büyük huzursuzluğa, içerde fırtınalara sebep oluyor.

(Ve emle' yedeyke şuğlâ.) "Elini de meşguliyet doldururum!" İşleri bitiremezsin; o işten bu işe, bu işten o işe koşar durursun. Neden?.. O bir cezâ... Allah kendisine kulluktan, ibadetten uzaklaştığın için, seni boş şeylerle uğraştırıyor.

Geçen gün bir canım sıkıldı. Sabahleyin bir işe başladım, akşama kadar böyle küçük şeylerle vakit geçti. "Bu aziz ömür böyle küçük şeylerle geçmeli mi?" filân diye çok üzüldüm.

İnsanın yaptığı şey, şöyle Allah'ın beğeneceği, dünyasına ahiretine fayda verecek bir şey olmalı! Faydasız boş şeylerle

insanlar meşgul oluyorlar, çok üzülüyorum. Kahvelerde, eğlence yerlerinde, kıpır kıpır, kıvır kıvır insanlar kaynaşıyor; fayda verecek yerlerde kimse yok... Boş boş ömürler geçiyor.

Amerika'da gördüm; adamın birisi üniversitenin bahçesindeki gölete sopalı oltayı atmış, ip suyun içinde, kenarda duruyor. Üniversitede okuyan arkadaşa sordum:

"—Bu göletteki balıkları tutmak yasak değil mi?.. Bu adam gelmiş, böyle sopayı uzatmış, balık tutuyor. Türkiye'de olsa çimene basmayın derler, çiçekleri kopartmayın derler, balıklara dokunmayın, asarız, keseriz derler. Bak bu adama burada bir şey demiyorlar, nasıl duruyor böyle, şaşırdım ben." dedim.

Güldü arkadaş:

"—Hocam, o oltanın ucunda kanca yok, yem yok; boş yere burada duruyor, kendisinin gerilimini attırıyor. Balık tutmayacağını bildiği halde, orada bekliyor."

Şaşırdım, ona daha çok hayret ettim. İnsanlar boş vakti bulmuşlar da, nasıl değerlendireceklerini bilemedikleri için, boş yerlerde vakit geçiriyorlar.

Burada da şimdi yaşlılar için *bovling* diye bir oyun var. Toplar var, madenden, ağır toplar... Uzak bir mesafede de şişe gibi tahtalar var; uzun lobut gibi... Bu taraftan o mâdenî topu yuvarlayacak, o yan yana dizilmiş iki karış boyundaki şişe gibi tahtaları düşürecek. Şimdi o top giderken o şişe gibi tahtalardan birisine çarpıyor. Yirmi metre, otuz metre, kırk metre ötede, neyse onlar... Ona vurduğu zaman, altı tahtadan bir tanesini mi düşürdü, iki tanesini mi düşürdü, beş tanesini mi düşürdü; ona göre bir sayı oluyor. Böyle bir oyun.

Kulübün üyeleri, kadınlar, erkekler beyaz elbiseler giyiyorlar, yassı şapkalar giyiyorlar, üniforma yâni. O topu oraya atıyorlar, onu deviriyorlar; ondan sonra öyle vakit geçiriyorlar. Yâni ihtiyarları oyalamak için, topla tahta şişe devirme oyunu kulübü. Bayağı da masraflı bir şey galiba, öyle ömür geçiyor burada...

Başka bir şey, golf kulübü var. Temiz, uzun, geniş alanları düzenliyorlar. Halı gibi çimen... Belli delikler var, ellerinde sopalar var. Topa bir vuruyor; o deliklere sokacak, işte nasıl bir

oyunsa, oradan sayı kazanacak, gàlip gelecek. Torbasını yanında taşıyor. O deliğe o topu soksan ne olacak, sokmasan ne olacak?..

“—Yavaş yavaş, yavaşa yavaş yürüyerek temiz havada vakit geçiriyor hocam.” diyorlar.

Çok da pahalı bir kulüp... Çok da masraflarla o çimenleri halı gibi yapıyorlar ve koruyorlar. Boş şeylerle vakit geçiyor.

Bizim köyde rahmetli Ramazan Amca vardı. Bizim akrabalardan gençler, İstanbul’dan yazın köye, Yalı’ya gelenler, tarlasının önünden sabahleyin geçiyorlar, yedi kilometre mesafedeki kasabaya gidiyorlar; dönüyorlar. Her sabah böyle... Demiş ki:

“—Ülen, siz böyle her sabah nereye gidip geliyorsunuz?”

Tabii çocuklar var, delikanlılar var, kızlar var, erkekler var... Demişler ki:

“—Biz idman yapıyoruz; sıhhat kazanmak için böyle yürüyoruz, gidiyoruz, geliyoruz. Vücut çalışıyor.”

Amca köylü tabiriyle bir şeyler söylemiş. Ben onların hepsini söyleyemeyeceğim de, yalnız demiş ki:

“—Ülen böyle boş yere yürüyüp duracağınıza, bir fakirin tarlasını çapalasanız da, tarla işlenmiş olsa da, bir fakire faydanız olsa ya!” demiş.

O da bir idman değil mi demek istemiş. Yâni, àrif olan köylünün mantığı boş idmana yatmıyor. Yapacaksa, sonucunda fayda olacak bir iş olsun diye düşünüyor.

Çalışkan bir insandı, Allah rahmet eylesin; kanserden vefat etti. Dürüst, namazlı, niyazlı, ahlâklı bir kimse idi. Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin...

Evet, şimdi iş doldurur Allah elini... Bir işten bir işe, sabahtan akşama koşturur, perişan eder; hiç bir şeye de yaramaz. Neden?.. Çünkü Allah’ın ibadetinden uzaklaştı da, Allah ceza olarak gönlüne fakirlik duygusu verdi. Elini, kucağını da bir sürü işle doldurdu. Bitiremez, yorulur, uğraşır, gece uykularına girer...

İşte böyle aziz ve muhterem kardeşlerim!

c. Cenneti İstemek, Cehennemden Sığınmak

Üçüncü bir hadis-i şerif... Üç olsun, hem de bu çok müjdeli ve de kısa; bunu da okuyalım, sohbetimiz tamam olsun. Enes RA'dan rivayet edilmiş:[84]

يَقُولُ اللهُ تَعَالٰى: اُنْظُرُوا فِي دِيوَانِ عَبْدِي ! فَمَنْ رَأَيْتُمُوهُ سَأَلَنِي الْجَنَّةَ ، أَعْطَيْتُهُ ؛ وَمَنِ اسْتَعَاذَنِي مِنَ النَّارِ ، أُعِذْتُهُ

(حل. عن أنس)

RE. 517/4 (*Yekùlü'llàhu teàlâ: Ünzurû fî dîvâni abdî! Femen raeytümûhü seeleni'l-cenneh, a'taytühû; ve men isteàzenî mine'n-nâr, üiztühû?*)

Bu çok müjdeli bir hadis-i şerif, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler. Bununla herhalde gönlünüz çok rahat edecek. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

"Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurur ki: (*Ünzurû fî dîvânı abdî*) Ey melekler, kulumun amel defterine bakın!" Divan, kocaman amel defteri; sevapları, günahları, ömrü yazılmış. "Bakın bakalım amel defterine! (*Femen raeytümûhü seeleni'l-cenneh*) Bu defterini karıştırdığınız zaman, hayatını şöyle incelediğiniz zaman, kimin cenneti istediğini gördüyseniz; hangi kulum, 'Yâ Rabbi, bana cennetini ver!' demişse, (*a'taytühû*) ben ona istediğini vereceğim.' Yâni, onu cennetime sokacağım.

(*Ve men isteàzenî mine'n-nâr*) Bakın gene defterine, hayatına, faaliyetine; kim cehennemden sığınmışsa bana, 'Yâ Rabbi, beni cehenneme sokma, ateşlere yakma! Cehennemden azad ettiğin, cennetine dâhil ettiğin kullarından eyle!' diye dua etmişse; (*üiztühû*) onu da cehennemden koruyacağım."

اَللّٰهُمَّ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ ، وَأَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ !

---

[84] Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.175; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.99, no:3164; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.198, no:26969.

(*A'llàhümme ecirnâ mine'n-nâr*) "Yâ Rabbi, bizi cehennemden kurtar, uzaklaştır! (*Ve edhilne'l-cennete mea'l-ebrâr*) Bizi salâh sahibi, birr ü takvâ sahibi kullarınla beraber cennetine sok!" diye, Peygamber Efendimiz'in öğrettiği dua var.[85] Sabah ve yatsı namazından sonra yedişer defa söylüyoruz. "Yâ Rabbi senden cenneti istiyoruz; cehennemden sana sığınıyoruz." diyoruz.

"Kim cenneti istiyorsa, ona istediğini vereceğim; kim cehennemden bana sığınmışsa, bakın defterine, onu da cehennemden koruyacağım, cehenneme atmayacağım." buyuruyor.

Demek ki Erhamü'r-râhimîn olan, yâni merhametlilerin en merhametlisi olan, merhametlilere o güzel merhamet duygularını bahşeden, veren Rabbimiz; Ekremü'l-ekremîn olan Rabbimiz, cömertlerin cömerdi olan Mevlâmız, her şeyimizi bize veren Rabbimiz, o kadar cömert ki, defterine baktıracak; cenneti isteyene cenneti verecek, cehennemden sığınanı da cehennemden azad edip, cehenneme atmayacak. İstediğini verecek, onu da cehennemden koruyacak.

O halde aziz ve muhterem kardeşlerim, Erhamü'r-râhimîn olan Mevlâmızı unutmayalım! Ona kulluğu güzel yapmak hayatımızın amacıdır, bir numaralı meselesidir. Ona kulluğu güzel yapmağa gayret edelim! Cenneti kazanmağa çalışalım, cehennemden Allah'a sığınalım!

Allah bizi cehenneme atmadan, ateşlere yakmadan, azaba uğratmadan, sevdiği kullarıyla beraber, duhûl-ü evvelîn ile, ilk girenlerle beraber cennetine lütfuyla, keremiyle dahil eylesin... Habîb-i Edîbine cümlemizi komşu eylesin... Cemâliyle müşerref eylesin, selâmına mazhar eylesin, rıdvân-ı ekberine dâhil eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!...

26. 02. 1999 - AVUSTRALYA

---

[85] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7496; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.410, no:1601; Ebû Ümâme RA'dan. *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.345, no:2893.

16. ALLAH'I ZİKREDENLERİN DERECESİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah hepinizden razı olsun... El-hamdü lillâh, büyük bir nimet, televizyonumuz ve radyomuz ve böyle uzakları yakın eden, konuşmamızın ve sohbetlerimizin naklini sağlayan imkânlar Allah'ın büyük lütuflarından. Çok şükür, nimetlerine sonsuz hamd ü senâlar olsun; Rabbimiz nimetlerini üzerimizde dâim eylesin...

a. Ramazan'da İ'tikâfın Sevabı

Bugün okumak istediğim birinci hadis-i şerif, İsmâil kardeşimizin açtığı sayfadan, yâni kur'a ile, besmeleyle tesadüfen çektiği sayfadan birinci hadis-i şerifi okuyorum. *Râmûzü'l-Ehàdîs*'in, 1. cildinin 74 sayfasıymış karşımıza gelen sayfa.

Taberânî kaydetmiş. Ali ibn-i Hüseyin'in babasından, yâni Hazret-i Hüseyin'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[86]

اِعْتِكَافُ عَشْرٍ فِي رَمَضَانَ ، كَحَجَّتَيْنِ وعُمْرَتَيْنِ (طب. عن علي بن حسين عن أبيه)

RE. 74/1 (*İ'tikâfü aşrin fî ramedàn, kehacceteyni ve umreteyn.*)

Karşımıza çıkan bu hadis-i şerif, çok müjdeli bir hadis-i şerif. Kur'a ile karşımıza çıktı ama çok hikmetli ve anlamlı; çünkü hacdan ve umreden bahsediyor. Hac ve umre ne kadar sevaplı, kıymetli bir ibadet, herkes can atıyor. Müslümanlar, gelmenin

---

[86] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.128, no:2888; Hz. Hüseyin RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.864, no:24008; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.404, no:5025.

çeşitli çarelerini arıyor. Para biriktirsem, gitsem diye temenni ediyor. Hacı teyzeler, hacı olamamış teyzeler yanıyor, yakılıyor, yürekler güp güp atıyor:

"—Ah nasib olsa da o mübarek yerlere gitsem, görsem; o ziyaretleri yapsam!" diye insanlar temenni ediyorlar.

Hac çok kıymetli, umre çok kıymetli... Hadis-i şerifte de buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*İ'tikâfü aşrin fî ramadàn*) "Ramazan'da on günlük i'tikâf, (*kehacceteyni*) iki hac gibidir, (*ve umreteyn*) ve iki umre gibidir." Bu çok büyük bir müjde!..

Biliyorsunuz, Ramazan orucu farz... Ramazan'da oruç tutuyorduk, geçti. İki ay önce Ramazan'ı edâ etik, bayram oldu, bitti. Ramazan müslümanların oruç tutma ayı, bunu herkes biliyor. Minarelerde kandiller yanıyor, İstanbul'un sokaklarında, camilerinde, geceleri, gündüzleri manzara Ramazan'laşıyor, değişiyor. Güzel bir hal oluyor; insanlar ibadetine düşkün oluyorlar, Kur'an'a sarılıyorlar, camilere koşuyorlar, teravihler kılıyorlar, vaazlar dinliyorlar... vs.

Bir de, Ramazan'ın son on gününde Efendimiz hep devam etmiş, i'tikâf eylemiş. İ'tikâf etmek ne demek?.. Bir insanın ibadet kasdıyla camiye gelip, gece gündüz orada kalkması, hattâ yatması; camiden dışarıya çıkmaması, kendisini ibadete tam bağlaması... Artık evine de gitmiyor, hep camide kalıyor; buna i'tikâf deniliyor. İbadet maksadıyla camide kalmak, hattâ camiden dışarı çıkmamak, uyuyacaksa bile camide uyumak...

Ramazan'ın son on gününde Peygamber Efendimiz'in i'tikâf etmesi ve tavsiye etmesi, hadis-i şeriflerle kesin, kuvvetli bir sünnet. Ama sünnet-i kifâye... Herkesin i'tikâf etmesi lâzım ama, bir beldede birkaç kişi bu i'tikâf sünnetini yaparsa; tamam, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetine uyuluyor, emri tutuluyor, tavsiyesi mûteber, geçerli, müslümanlar uyanık, Efendimiz'in yolunca yürüyorlar; tamam, kimseye sorumluluk yok...

Ama kimse i'tikâf yapmazsa; yâni Ramazan'ın son on gününde evini bırakıp da camiye gelip, camide yatıp kalkmak, ibadet etmek sûretiyle i'tikâf vazifesini yapmazsa, ne oluyor?.. Bütün o beldenin müslümanları sorumlu oluyor.

"—Sizi gayretsizler, sizi tembeller, sizi kusurlular sizi!.. Siz Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetini yapmıyorsunuz, Ramazan'da i'tikâf etmiyorsunuz!" diye, oradaki bütün müslümanların hepsi sorumlu oluyor.

Ama bir kişi kalkar yapar da i'tikâfa girerse, o beldenin bütün öteki müslümanlarından sorumluluk kalkıyor. Sünnet-i kifâye olduğu için, birkaç tanesinin i'tikâf etmesi kifâyet ediyor, kâfî geliyor. Ötekiler de sorumluluktan yakayı kurtarmış oluyorlar.

Tabii, herkesin bu güzel ibadeti tatması güzel bir şey! Şimdi buradaki, Hazret-i Ali Efendimiz'in oğlu Hazret-i Hüseyin Efendimiz'den rivayet edilen bu hadis-i şerif de, işi bir kat daha gözümüzde canlandırdı. Gerçi Ramazan geçti ama, şimdi de hac mevsimi ama, ikisini bağlıyor birbirine...

"—Ramazan'da on günlük i'tikâf, iki hac ve umre yapmak kadar sevaptır." buyurdu Peygamber SAS Efendimiz bu hadis-i şerifinde...

O zaman ne yapacağız?.. Hemen kâğıdı kalemi elimize alacağız, yazacağız:

“—Önümüzdeki sene Ramazan’ın son on gününde, ben de Peygamber Efendimiz’in bu çok tavsiye ettiği i’tikâf sünnetini yerine getireyim!” diye şimdiden niyetleneceğiz.

“—Daha çok var, sekiz ay var...”

Olsun, sekiz ay da olsa, niyeti önceden yaparsa insan, “Ben inşâallah böyle yapacağım!” diye gönlüne yazar, yerleştirirse, iyi olur.

Ben bu dış ülkelerde gezerken, çok ibretler alıyorum, çok yeni bir şeyler görüyorum, istifade ediyorum. Tabii, Türkiye’de de yayılmıştır. Yıllık bir kartona veya bir kâğıda, veyahut ajanda şeklindeki takvim defterlerinin başında bir-iki sayfasına (*year planning*) “senenin planlaması” diye, bütün ayları ve günleri bir bakışta görebileceğiniz bir sayfa oluyor. Yılın hangi gününde ne yapacağını önceden oraya yazıyorsun, o dâimâ asıl ana meseleleri senin gözünün önünde tutuyor.

“—Yılın şu ayında hacca gideceğim! Şu zamanda şunu yapacağım, şu zamanda filâncaya tebrik yazacağım; hanıma söz vermiştim şu olacak...” diye, senenin ilerideki günlerinde ne yapacaklarının planını, tasarımını yazdığı sayfalar oluyor.

Hattâ ben gördüm, kocaman büyük kartonlara basıp, harita asar gibi duvarlara asıyorlar. Müesseselerde müdürler filân oraya kocaman kocaman yazıyor. İcabında bazı yeri yeşil, bazı yeri kırmızı boyuyor, önemine göre...

Böyle duvarda karton şeklinde de oluyor. Veya masasının üstüne, camın altına koyuyor; orada her zaman bakıp görebiliyor.

Yâni, öyle veya böyle, önümüzdeki Ramazan’ın son on gününde i’tikâfa gayret edin, niyet edin, aklınıza yerleştirin! Çünkü, iki hac ve iki umre sevabı var diye Peygamber Efendimiz söylemiş de, Hazret-i Hüseyin Efendimiz de rivayet etmiş ve Taberânî kitabına yazmış; ne kadar güzel!..

Bunu böyle bir güzel levha haline getirip, bastırıp dağıtmak lâzım ki, millet Ramazan’ın son on gününde şöyle bir evinden ayrılıp, camilerde yatıp kalkıp, biraz garibanlığı tatsın, biraz ibadetin zevkini alsın. Biraz geceleyin Cenâb-ı Hakk’a tazarru ve niyaz etmenin, münâcaat etmenin, yalvarıp yakarışın, ağlayışın, gözyaşı döküşün lezzetini kavrasın; bu sevapları kazansın!

İki hac ve iki umre; (*hacceteyni ve umreteyn*) sanki iki hac ve iki umre yapmış gibi sevap kazanır.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bir şeyi hatırlatmak istiyorum size: Cenâb-ı Mevlâ bir insanın bir güzel jestini, tavrını, amelini, davranışını, çıkışını, sözünü beğenirse, razı olursa, severse; sırf ondan bile cennete sokabilir.

Ama sevmediği tarzda olursa; kulun bazen bir ömrünün ibadetini bile hiçe sayar. Ramazan'ını kabul etmez, haccını kabul etmez, ömründeki ibadetleri kabul etmez... Çünkü bir kusuru vardır, bir çürük tarafı vardır; kafasında bir yamukluk vardır, çarpıklık vardır; itikadında bir bozukluk vardır; bunun gibi şeyler olabilir.

Onun için, yaptığımız ibadetlere gurur duymamalıyız, aldanmamalıyız, mağrur olmamalıyız. "Bizi kurtarırsa Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti kurtarır, lütfu kurtarır, merhameti kurtarır, acıması kurtarır. Lütfederse kurtuluruz. Yoksa, bizim bu ibadetlerimizi teraziye koysak, hiç para etmez. Veya terazide, bir göz nimetinin, bir kulak nimetinin, bir akıl nimetinin bedeli olamaz. Ömrümüzce yaptığımız ibadetleri bir kefeye koysak, Allah'ın bir nimetinin karşılığı olmaz." diye, tevâzuyu elden bırakmamalıyız. Ama ibadete de aşkımız, şevkimiz çok olmalı!..

Ne güzel insanın sevdiği ile baş başa olması... Ne kadar güzel bir şey!.. İşte Ramazan'ın son on gününde de, kul sevdiği ile baş başa oluyor.

Tabii Ramazan'da on gün i'tikâf, herkesin yapabileceği bir şey... Hac ve umre herkese nasib olmuyor. Fukaraya nasib olmuyor, çünkü parası yetmiyor... Ondan sonra, hacca gidebilmek için hükümetin koyduğu şartlar var, onları aşamayan parası olsa bile gidemiyor. Veyahut hac yapılacak diyarların yönetimini elinde bulunduran Suud hükümetinin koyduğu sınırlar var, şartlar var; Suud vize vermezse gidilmiyor.

Demek ki, hac ve umre kolay olmuyor. Masraf istiyor, zahmet istiyor, zaman istiyor. Haccın yılın belli bir zamanında oluşu, her zaman olmayışı var. İnsan o kadar ay daha ileriye kadar yaşayacak mı, yaşamayacak mı meselesi var. Amma Ramazan'ın

son on günü garibanların da, fukaranın da, herkesin elinde bir fırsat...

Demek ki o i'tikâfı yapmağa çalışmalı! Biraz ma'rifetullahı, nefisle cihad etmeyi, mânevî halleri, zikrin, ibadetin lezzetini tanımalı!..

Bu kadarla bırakıyorum. Hac mevsiminde, hac diyarında böyle i'tikâfla bağlantılı bir hadis çıkması, bana çok lezzet verdi, tatlı geldi. Bunu da böylece size aktarmış oldum.

b. Allah'ı Zikredenlerin Derecesi

Aynı sayfanın aşağı tarafında bir hadis-i şerif var. İlgisi dolayısıyla ona geçiyorum. Çok kısa bir hadis-i şerif. Ebû Saîd el-Hudrî RA Hazretleri'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[87]

أَعْظَمُ النَّاسِ دَرَجَةً ، اَلذَّاكِرُونَ اللَّهَ (هب. عن أبي سعيد)

RE. 74/13 (*A'zamü'n-nâsi dereceten, ez-zâkirûna'llàh.*)

A'zam, en büyük demek. (*A'zamü'n-nâsi dereceten*) "Derece cihetinden, derece yönünden, mânevî rütbe ve derecesi bakımından insanların en büyüğü, (*ez-zâkirûna'llàh*) Allah'ı zikredenlerdir. Allah'ı zikredenlerin derecesi en yüksektir."

Yâni, en yüksek dereceli olanlar Yunus Emrelerdir, Mevlânâlardır, İbrâhim Hakkı Erzurûmî'lerdir, İsmâil Hakkı Bursevî'lerdir, Abdü'l-Ehad-ı Nûrî Hazretleri'dir, Aziz Mahmud-u Hüdâî Hazretleri'dir... vs. Neden?.. İşte hadis-i şerifte böyle buyruluyor da ondan.

Yâni erbâb-ı tarikat, erbâb-ı tasavvuf... Yâni nefsi terbiye etmek, sâfîleşmek, edebli bir müslüman olmak, ihlâslı bir müslüman olmak yoluna girmiş olan, buna önem veren insanlar... Yâni Allah'ı çok anıp, hatırından çıkartmayıp, Allah'ın rızasını

---

[87] Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.458, no:3376; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.75, no:11738; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.641, no:1835; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.95, no:3798.

kazanmak için dili zikirli, eli tesbihli, gece gündüz Cenâb-ı Hakk'ı zikredenlerdir

Görüyorsunuz, Aziz ve sevgili kardeşlerim, zaman zaman bizim inançlarımızdaki çarpıklıkları, halkımızdaki yanlış kanaatleri dile getiriyorum. Ne münasebetle?.. Kur'a ile hadis kitabından bir sayfayı açıyoruz, karşımıza bir hadis-i şerif geliyor; onu izah ederken... Yâni doğrudan doğruya, herhangi bir sözü söyleyen insana düşmanlığımız yok. Kendi kendimize de bir şeyi iddia ettiğimiz, bir şeyi boş yere savunmamız da yok... Açıyoruz hadis kitabını, karşımıza hadis-i şerifler geliyor; Peygamber Efendimiz'in sözleridir diye okuyoruz.

Bunları okurken de, kim rivayet etmiş diye râvîsini de bazen zikrediyoruz, o da tatlı oluyor. Hazret-i Ali Efendimiz rivayet etmiş, Hazret-i Hüseyin Efendimiz rivayet etmiş deyince, o mübarek insanların adını duyunca, sevincimizden yüreğimiz ağzımıza geliyor. Onu seven nice insan var Türkiye'de... Ben Alevîyim diyen nice kardeşler var.

Tamam, şimdi bunları okurken bir de karşımıza geliyor ki, insanların, müslümanların derece bakımından en yükseği, Allah'ı zikredenlerdir. O halde, demek ki, zikretmek sevapmış. Demek ki, zikredenler en iyi müslümanlarmış. Bu, halkın üzerindeki yanlış bir kanaati siliyor.

Halk tesbihliye kızıyor, zikir erbabına kızıyor, tasavvuf erbabına kızıyor, nefisle cihad edene kızıyor... Gerçi hepsine kızmıyor, eskileri seviyor. Yunus'u herkes seviyor; alevîsi de, sünnîsi de, bütün kardeşlerimiz hepsi seviyor. Mevlânâ'yı herkes seviyor... Tabii çeşitli yönlerden ufak tefek muhalifleri olanlar çıkabiliyor. Ama sonuç itibariyle onlar seviliyor da, Yirminci Yüzyıl'a gelince iş bitti diyorlar. Gazeteler, dergiler, televizyonlar hep aleyhte yayın yapıyor.

Dengeli ölçülü tenkit her zaman yapılır. İyi bir insanın da kusurlu tarafları olur. "Şu kusurunu düzelt!" diye söyleriz; düzeltir. Ama kusuru olmadan veyahut küçük kusuru büyütüp büyük göstererek, büyük meziyetleri küçültüp gözden saklayarak konuşmak doğru değil. İnsaflı konuşmak gerekirse, nefsinin arzularını engellemeğe çalışan, Allah'ı anan, Allah'tan korkan, takvâ ehli olan, günahlardan kaçınan, sevapları işlemeğe çalışan, insanlara iyilik etmeye çalışan insanlar, daha kıymetli olmalı!..

Ama öyle değil... Sanki hasım, sanki düşman, sanki çok yanlış yoldalar, sanki İslâm'ı bozmuşlar... Böyle diyenler var. Kendisi lise mezunu, İslâm'la ilgili bilgisi yok, Arapça'sı yok... Bir elinde sigara, bir elinde kalem... "Tasavvuf başka şeydir, İslâm başka şeydir. Bunlar İslâm'ı bozmuşlar, İslâm'ın dışındalar..." filân deyiveriyorlar.

Buyursunlar, hadis-i şerifleri okusunlar! Hadis-i şeriflere de itiraz ediyor bir kısmı; buyursunlar Kur'an-ı Kerim'i okusunlar!..

"—Kur'an-ı Kerim'e de itirazın var mı?.."

Ona itiraz edemez, çünkü müslümanım diyor. İtiraz ederse, İslâm'dan çıkar. Kur'an'da ne deniliyor ayet-i kerimelerde; "Allah'ı çok zikredin!" deniliyor. Meselâ, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا. وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً

(الأحزاب:٤١-٤٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zkürü'llàhe zikran kesîrâ. Ve sebbihùhu bükraten ve esîlâ.*) "Ey iman edenler Allah'ı çok çok zikredin! Sabah akşam Allah'ı tesbih edin!" (Ahzab, 23/41-42) buyruluyor.

Demek ki, zikretmek bid'at değilmiş. İslâm'a sonradan girmiş bir şey değilmiş. Hint'ten, Yemen'den veya İskenderiye felsefesinden, Neoplatonizm'den, yeni Eflâtunculuktan, veyahut Hint Budizm'inden, veyahut şuradan buradan girmiş değilmiş. Hadis-i şeriflerden çıkma, Peygamber Efendimiz'in sözlerinden alınma, dinin özü, esasıymış. Kur'an'ın ayetleriymiş, Peygamber Efendimiz'in mübarek sözleri, hadis-i şerifleriymiş.

Buna seviniyorum ben. Neden?.. Yaygın yanlışlıklara düşenler böylece, bizim sözümüzü dinlerlerse, "Haa, bu hadis-i şerifmiş, demek böyleymiş." diye belki hatâlı olanlar, kendisini düzeltirler diye hoşuma gidiyor.

Bizim maksadımız onu bunu tenkit etmek değil. Tabii haksız bir sözü de karşılıksız bırakmak uygun olmaz, onu da gidip söylemek lâzım, "Sen yanılıyorsun!" demek lâzım!

Bazen Ramazan'da, mübarek günlerde herkesin dînî duygular içinde mest yaşadığı zamanda, müslümanın Ramazan'ını zehir ediyorlar. Böyle İslâm'a hücum, imana hücum, itikada hücum, tarihimize hücum, mezhebimize hücum, İmam-ı A'zamımıza sataşma... vs. Peygamber Efendimiz'e çöl bedevîsi filân tarzında dil uzatma... Dine imana sığmayan, insanı küfre götüren şeyler tabii bunlar.

Duyuyorum ben, hayretler içinde kalıyorum. "Allah Allah, böyle insanlar da varmış!" diye ağzım açık kalıyor, hayret ediyorum. Allah şaşırtmasın insanı...

Şaşırttı mı, gerçekleri tamâmen çarpıtıyor. Şeytan ona kötü şeyleri iyi gösteriyor; kumarı iyi gösteriyor, içkiyi iyi gösteriyor. Flörtü, kötü yollarda eğlenmeyi iyi gösteriyor. İbadeti, zikri, Kur'an'ı, tesbihi, seccâdeyi, Ramazan'ı, haccı ve sâireyi kötü gösteriyor:

“—Hacca ne gidiyorsun, pis Arab’a paranı niye vereceksin?..”

Meselâ bu sözler yazılmıştır, çizilmiştir, söylenmiştir, hepimiz duymuşuzdur. Öyle değil...

“—Canım ne diye her sene hacca gidiyorsun?.. Gitme, şurada mektep yaptır!”

Zâten mektepleri yaptıranlar, çeşmeleri yaptıranlar, hayırları yaptıranlar hacı babalar. Hepsini incelersen, memleketimizdeki hayrât ü hasenâtın sahipleri hep zâten hacca gitmiş dindar insanlar... Onun için bu fedâkârlıkları yapıyor.

Ötekinin milyarları oluyor trilyonları oluyor, elli tane altmış tane dairesi oluyor; bir tanesini hak yola veremiyor. Allah elli daire vermiş; bir tanesini hayra veremiyor, fakir çocuklara veremiyor, filânca hayır vakfına, hizmet vakfına veremiyor. Yapan gene dindar insan...

Bu da çok hoşumuza gitti, bu da çok kısa bir hadis-i şerif... Bunu da hattat kardeşlerimiz ne güzel yazabilirler. Duvarlara güzel zînet olur. Herkesin gözünün önünde:

أَعْظَمُ النَّاسِ دَرَجَةً ، اَلذَّاكِرُونَ اللَّهَ .

(*A’zamü’n-nâsi dereceten, ez-zâkirûna’llàh*) “Derece bakımından insanların en büyüğü, Allah’ı zikredenlerdir.”

Gàyet kısa... *Râmûzü’l-Ehàdîs*’in 74. sayfasının 13. hadis-i şerifi diye de arkasına yazarlar. Güzelce istifini yaparlar, hat sanatının inceliklerine uygun kompozisyonunu, düzenlemesini yaparlar, güzel bir levha olur.

Bana bir hattat kardeşim sormuştu, senelerce önce benden taleb etmişti:

“—Hocam böyle levha haline getirilebilecek güzel sözleri biriktirip bize bildirirseniz, memnun oluruz.” demişti.

İşte buyurun, iki tane hadis-i şerif, ne kadar güzel:

اِعْتِكَافُ عَشْرٍ فِي رَمَضَانَ ، كَحَجَّتَيْنِ وَعُمْرَتَيْنِ .

(*İ'tikâfü aşrin fî ramedàn, kehacceteyni ve umreteyn.*) "Ramazan'da on günlük i'tikâf, iki hac ve iki umre gibidir."

Bitti, yarım satır.

أَعْظَمُ النَّاسِ دَرَجَةً ، اَلذَّا كِرُونَ اللَّهَ .

(*A'zamü'n-nâsi dereceten, ez-zâkirûna'llàh*) "Derece bakımından insanların en büyüğü, Allah'ı zikredenlerdir."

Üçte bir satır, gayet güzel... Bir de bu istif edildi mi, daha küçük olur. Ne kadar güzel bir levha... Duvarda durur. Bakan da, "Bu ne demek?" diye sorduğu zaman; "İşte bunun mânâsı şuymuş. Es'ad Hoca bir vaazında söylemişti, hadis-i şerifmiş." derken, o da onu öğrenir, o da "*Allah*" demeye başlar. "*Lâ ilâhe illa'llàh*" demeye başlar, "*Sübhàna'llàh, Estağfiru'llàh*" demeye başlar, "*Hasbüna'llàh*" demeye başlar. İmanı kuvvetlenir, nefsini yener, iyi bir insan olur, güzel ahlâklı bir insan olur.

c. Çocuklar Arasında Adalet

Şimdi diğer bir hadis-i şerife geçiyorum, Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[88]

اِعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلاَدِكُمْ فِي النِّحَلِ ، كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ يَعْدِلُوا بَيْنَكُمْ فِي الْبِرِّ وَاللُّطْفِ (حب. طب. ق. عن النعمان بن بشير)

RE. 74/2 (*İ'dilû beyne evlâdiküm fi'n-nihali, kemâ tuhibbûne en ya'dilû beyneküm bi'l-birri ve'l-lutfi*)

En-Nu'mân ibn-i Beşîr RA'dan Beyhakî, Taberânî rivayet etmiş, başka kaynaklarda da var.

---

88 İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.503, no:5104; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.178, no:11783; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İyâl*, c.I, s.172, no:35; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.99, no:323; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.601, no:45347; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.46, no:3706.

Bu hadis-i şerif neyle ilgili? Ebeveynin, yâni anne-babanın çocuklarına adaletle, yâni eşit muamele, hepsine aynı muamele etmesiyle ilgili bir tavsiye. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

(*İ'dilû*) "Adalet ediniz, hakkàniyetli davranınız, eşit davranınız (*beyne evlâdiküm*) evlâtlarınızın arasında."

"—Seni daha çok seviyorum. Bu biraz haylaz, onu sevmiyorum. Şuna çok vereyim, buna az vereyim..."

Öyle şey yok... Hangi konuda? (*Fi'n-nihal*) Yâni hediye, atıyye, bağış, ikram; annenin, babanın evlâtlarına vereceği şey neyse. Birisine bir tarla verdi mi, ötekisine de verecek; birisine bir şey verdi mi, ona da verecek.

"Onlara bir şey vereceğiniz zaman, evlâtlarınızın arasında adalet yapınız! (*Kemâ tuhibbûne*) Sizin sevdiğiniz, istediğiniz nedir? (*En ya'dilû beyneküm*) Siz ve onların arasındaki muamelede, onların adaletle hareket etmesini istemez misiniz, sevmez misiniz?.. Sizinle onlar arasındaki muamelelerde onların insaflı, eşit, hakkàniyetli, adaletli davranmalarını sevdiğiniz gibi; siz de evlâtlarınıza ikramı yaparken eşitlikle, adaletle davranın, hepsine aynı verin!"

(*Bi'l-birri ve'l-lutfi*) *Birr*, özellikle iyilik demek ama, evlâdın anne babaya saygılı davranması, iyi evlâtlık yapması mânâsına kullanılıyor. *Ve'l-lutfi* de; lütfetmek, ikramda bulunmak demek.

Evlâdın ana-babaya itaati, evlâdın ana-babaya lütuf ve ikram muamelesinde evlâdının böyle davranmasını istemez mi anne-baba?.. İster. Âsî olmasını istemez, itaatli olmasını ister. Saygısız olmasını istemez, saygılı olmasını ister. İlgisiz olmasını istemez, ilgili olmasını ister. Bırakıp gitmesini istemez, gelip hizmet etmesini ister... vs.

"Onların itaatli olmasını, anne, babasına karşı mükrim, ikramcı, lütufçu olmasını istediğiniz gibi, siz de onlara eşit davranınız!" diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Burada, Mekke-i Mükerreme'de Hanefî fıkhını okutan Mısırlı, Ebü's-Sünne isimli bir profesör, çok büyük bir alim vardı. Çok sevimli, mübarek bir insan, Allah ömür versin. "*Hayyâhu'llàh, hayyâke'llàh...*" derler Araplar. Onu ziyarete gitmiştik.

Biliyorsunuz, İslâm hukukunda mirasın taksimine göre, erkeğe iki hisse, kıza bir hisse; veyahut erkeğe bir veriliyorsa, kıza onun yarısı kadar veriliyor. Allah'ın emri, Kur'an-ı Kerim'de yazılı olan böyle:

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلاَدِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنْثَيَيْنِ (النساء:١١)

(*Yûsîkümu'llàhu fî evlâdiküm li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn*) [Allah size çocuklarınız hakkında, erkeğe kadının payının iki misli miras vermenizi emreder.] (Nisâ, 4/11) Mirasın taksiminde böyle...

Ben dedim ki Ebü's-Sünne Hoca Efendi'ye, yâni sohbette böyle soru olsun diye:

"—Hayatlarındaki durumlarda da mı böyle olacak?"

"—Evet!" dedi.

Yâni, "Sağlığında da, kızına verdiğiyle oğluna verdiği arasında nisbet, gene bu mirastaki nisbet gibi olacak!" diye cevap vermişti. Ben de böyle duraksayınca:

"—Ne o, razı olmadın mı?" diye bana sordu.

"—Estağfiru'llàh, Allah'ın hükmüne râzı olmamak diye bir şey yok! Öyle, bilgi almak için sormuştum." dedim.

O adalet oluyor. Çünkü İslâm, ailenin sorumluluğunu erkeğe vermiştir, yâni eşit paylaşmamıştır. Ailede sorumluluk, yönetim sorumluluğu, kazanç sorumluluğu erkektedir. Yük onun üstünde ağırdır. O kazanacak, o yedirecek, o giydirecek, o barındıracak. Yâni yedirme, içirme, giydirme, barındırma, terbiye erkeğin omuzunda görev olduğu için, ona maaşını ona göre veriyor; yâni daha fazla veriyor Cenâb-ı Hak. Kız evlendiği yerde kocası sorumlu olduğundan, bunlarla yükümlü olmadığından ona yarım veriliyor. Hikmeti bu olmalı. Cenâb-ı Hakk'ın emri tabii.

Şimdi ölçü böyle olacak. Yâni adalet ölçüsü nedir, Allah'ın emirleridir. Allah neyi emretmişse, adaletli olan odur.

"—Aaa bu haksızlık..."

Olmaz! Allah ve Rasûlü haksızlık etmez. Haksızlık saymak yanlış bir düşünce olur. Hatta insanı dinden, imandan çıkartır,

yanlış noktalara götürür. Allah'ın hükmüne razı olmak, İslâm'dır. Allah'ın hükmünü icrâ etmek. adalettir.

"—Efendim, bu hırsız, bu katil ama, işte bunu affedelim, bağışlayalım!.."

Yok, öyle şey olmaz; suçlu cezasını çeker. İslâm öyledir. Peygamber Efendimiz:

"—Kızım Fâtıma hatâ etse, [suç işlese], onu da cezalandırırım!" diyor.

İslâm'da adalet, adalete riâyet o kadar önemli.

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ (النساء:١٣٥)

"Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutan; kendiniz, ana-babanız ve akrabanız aleyhinde de olsa Allah için şahitlik eden kimseler olun! Onların menfaatleri zedelenecek bile olsa hakkàniyetten, adaletten ayrılmayın!" (Nisâ, 4/135) diye Kur'an emrediyor.

Evet, hakkàniyete riâyet etmesi lâzım! Bu da bizim için güzel bir şey oldu.

d. Kocanın ve Annenin Hakkı

Gelelim, bir yukardan bir aşağıdan gittiğimize göre, sayfanın aşağısından bir hadis-i şerife... Burada da Hàkim *Müstedrek*'inde, Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz'den rivayet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[89]

أَعْظَمُ النَّاسِ حَقّاً عَلَى الْمَرْأَةِ زَوْجُهَا ، وَأَعْظَمُ النَّاسِ حَقّاً عَلَى

[89] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.193, no:7338; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.363, no:9148; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.395, no:44771; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.566, no:7645; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.95, no:3797.

الرَّجُلِ أُمُّهُ (ك. عن عائشة)

RE. 74/12 (*A'zâmü'n-nâsi hakkan ale'l-mer'eti zevcühâ, ve a'zamü'n-nâsü hakkan ale'r-racüli ümmühû.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl...*

Bu hadis-i şerifte ne buyuruyor Peygamber Efendimiz: (*A'zâmü'n-nâs*) "İnsanların en büyüğü..." Ne cihetten? (*Hakkan*) "Hak cihetinden, haklı olmak bakımından insanların en büyüğü; (*ale'l-mer'eti*) kadının üzerinde hakkı olması bakımından insanların en önde geleni, en büyüğü..." Kimdir? (*Zevcühâ*) "Kocasıdır."

Bir kadın evlendi. Anası, babası sağ; kardeşleri var... vs. Şimdi bu kadının üzerinde hakkı en büyük olan kim?.. Kocası...

"—Babası var, işte bak..."

Ama evlendirdi. Artık yuva kurdu, babası değil. Kocasıyla hayat arkadaşlığı kurdu, refîka-i hayatı oldu; kocasının emrinde olacak. İslâm böyle söylüyor: "Kadın üzerinde en büyük hakkı olan insan, (*zevcühâ*) eşi, kocasıdır."

Tabii yuvanın selâmeti bakımından, yuvanın sıhhatle yürümesi bakımından, yuvanın mahremiyeti bakımından, böyle koymuş kuralı Rabbimiz. Baba kızına kocası kadar mahrem değil. En mahremi kocasıdır. Hastalandıkları zaman birbirlerine onlar bakacaklar, bir yastığa baş koyuyorlar, bir yatakta yatıyorlar. Yaralansa yarasını pansumanını, tedavisini, temizlenmesini o yapıyor... Yâni en büyük hak sahibi kocasıdır kadının üzerinde.

Tabii bu hak sahibi olmaktan ne anlaşılıyor? Yâni kadın itaat edecek, sözünü dinleyecek, sözünden dışarı çıkmayacak. Bir de tabii kadına bakıyor, koruyor, rahat ettiriyor; sultanlar gibi evinde tutuyor, çalıştırmıyor, zahmete sokmuyor... Elbette, tabiî hakkı oluyor. Çünkü kazanmak mecburiyeti erkeğin boynunda...

Bir başka yerde hadis-i şeriflerde geçiyor, bunu duyunca tabii birçoğumuz şaşıracağız. Peygamber Efendimiz diyor ki:[90]

“—Adama dükkânında karısının yardımcı olması, kıyamet alâmetidir, âhir zaman alâmetidir.” diyor.

Yâni, eskiden tamamen adam çalışırdı, hanımı hiç böyle iş hayatına gitmezdi, mecbur etmezdi. Ama şimdi geçim zor filân deniliyor. Efendi de çalışıyor, hanım da çalışıyor. İkisi de sabahleyin çıkıyorlar. Birisi bir iş yerine gidiyor, ötekisi de öbür iş yerine gidiyor. Akşam beraber geliyorlar. Ev buz gibi, yemek yok... Hanım da mutfağa giriyor, erkek de mutfağa giriyor. İkisi de önlükleri takıyorlar; birisi salata yapıyor, öteki bilmem ne yapıyor... Alelacele, pür telâş...

Çocukları olunca, çocuklara bakamıyorlar. Birisi o tarafa gidiyor, birisi öbür tarafa. Dadı tutuyorlar... vs. Evde bir çok işler aksıyor. Bunun misallerini çok gördüm hayatta...

Bizim fakültede oturuyorduk. Konuşurken bir arkadaş şöyle dedi:

“—Tabii, kadın mutlaka çalışacak, çalışması lâzım, mecbur!” filân dedi.

Ben de dedim ki:

“—Aziz kardeşim, yâni kadın çalışmıyor mu? Kadının evde evin işlerine bakması, çocuğa bakması bir iş değil mi? Çocuk bakımı bir iş değil mi başlı başına... Eve bakmak, evi temizlemek, yemeği yapmak, evinde bir sürü iş var. Yâni üç tane, dört tane insanın yapacağı iş var evde. Onlar iş değil mi?”

Kadın dışarıda çalışınca, onlar güzel olmuyor. Onların yapılması için, dadı tutuyor, hizmetçi tutuluyor. O zaman gene değişen bir şey yok. Yâni, kadın dışarıda çalışmış oluyor sadece, başkasının hizmetinde olmuş oluyor. Öteki türlü evin içinde...

Tabii, bir de geçimde sıkıntı filân varsa, benim görüşüme göre evde üretim mümkün. Yâni, ben üretimsiz kalmalarını, tüketici

---

[90] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.407, no:3870; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.110, no:7043; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.360, no:1049; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.269, no:38514; RE. 121/4.

olmalarını tasvip etmiyorum. Hanımlarımız zaten üreticidir. Eskiden beri köyde olsun, kentte olsun hanımlar çok çalışırlar. Hem ev işlerini yaparlar, hem de tarlada, bağda, bahçede çalışırlar. Dokuma, örme vs. işleri yaparlar. Birçok işleri yaparlar. Erkeklerden üç dört kat daha fazla çalışırlar ve yıpranırlar.

Tabii, son zamanlarda bu işler böyle değişe değişe, erkek vazifesini tam yapmadığı için, bu sefer kadın ona yardımcı olmaya başlıyor, yâni dengeler bozuluyor. Tabii kadın da evden çıkınca, evin düzeni bozuluyor; sonunda başka şeyler oluyor. Yâni, onu kıyamet alâmeti olarak söylemiş Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifte. Bu da hatırınızda bulunsun.

Bu hadis-i şerifin başlangıcında, (*A'zâmü'n-nâsi hakkan ale'l-mer'eti zevcühâ*) "Kadın üzerinde en büyük hak sahibi olan kişi kocasıdır." buyruluyor; bu bir.

Hadis-i şerifin devamında ne geçiyor:

وَأَعْظَمُ النّاسِ حَقّاً عَلَى الرَّجُلِ أُمُّهُ .

(*Ve a'zamü'n-nâsü hakkan ale'r-racüli*) Bu sefer adam üzerinde en büyük hak sahibi kişi kimdir?.. Ötekisinde kadın üzerineydi ve kadın üzerinde en büyük hak sahibi kocasıydı. Şimdi adam üzerinde en büyük hak sahibi kim? (*Ve a'zamü'n-nâsü hakkan ale'r-racüli*) "Adam üzerinde, bey üzerinde en büyük hak sahibi kim?" Mahsustan söylemiyorum, biraz bekliyorum. Böyle düşünün, merak edin.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: (*Ümmühû*) "Anası, en büyük hak sahibi..." *Racül* diyor, yâni *veled* demiyor, çocuk demiyor. "Adam üzerinde en büyük hak sahibi anasıdır." diyor.

Bu da birçok sorunu çözer. Birçok aile sorununda bu ana ölçü olursa, herkes bunu bilir de Peygamber Efendimiz'in böyle söylediğini hatırında tutarsa, o zaman kaynana-gelin zırıltısı, dırıltısı, kavgası, ihtilâfı ve sâiresi olmaz. Adamın da başı sıkışmaz, daralmaz. Neyi ne yapacağını, adam da gayet iyi bilir.

Adam üzerinde en büyük hak sahibi anasıdır, anasının hakkı çiğnenmeyecek!

"—E ne olacak şimdi karısı?.."

Karısı da bir zaman gelecek, o da birisinin anası olacak. O da onu düşünmeli!..

"—Ben kaynana istemiyorum evde!" diyor ama, ondan sonra bir zaman gelecek, kendisi de kaynana olacak.

Kendisi de aynı duruma düşebilir. Muhabbet olması lâzım! İslâm muhabbeti, sevgiyi, saygıyı emrediyor. Bu da levhalık hadis-i şeriflerden birisi:

وَأَعْظَمُ النَّاسِ حَقّاً عَلَى الرَّجُلِ أُمُّهُ .

(*A'zamü'n-nâsü hakkan ale'r-racüli ümmühû*) "Adam üzerinde hakça en büyük hak sahibi olan kişi de anasıdır." diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Eğer annelerimiz, babalarımız sağsa; Allah sağlık, afiyet, sıhhat, huzur versin... Allah, uzun zaman başımızda yaşatsın, ömür versin, başımızdan eksik etmesin; onların duasını kazanmayı bize nasib etsin...

İnsanın anasının babasının sağ olması, çok güzel, çok önemli bir şey... Onun için, Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

"—Anasının babasının sağlığına yetişip de, anası babası bir adamı cennete sokamamışsa; onun burnu yerde sürünsün, o adama yazıklar olsun!" diyor Peygamber Efendimiz.

Yâni, anasına, babasına hizmet edecekti, duasını alacaktı, Allah da, ana-babasının duasıyla onu cennete sokacaktı. Öyle yapamamış, tüh yazıklar olsun mânâsına geliyor.

Onun için, anneler babalar başımızın tâcıdır; onların kıymetini bilelim, onlara güzel hizmet edelim! Dengeleri güzel kuralım; aile içinde birinin hatırına, keyfine ötekisini incitmeyelim! Aile huzuruna ait ölçüleri bilelim, davranışlarımızı ona göre yapalım, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

İnşâallah kimseyi incitmemişizdir. İnşâallah herkes,

"—Aaa, ben bunun böyle olduğunu bilmiyordum!" deyip;

"—Haa, madem böyleymiş, o halde Rasûlüllah Efendimiz'in tavsiyesine uyayım!" diye düşünür...

İnşâallah herkes kendi haddini, hakkını bilir, vazifesini de bilir, ödevini de bilir. Ona göre hareket ederler, sevapları kazanırlar. Hem dünyada huzurlu olurlar, hem ahirette cennete girerler, iki cihan saadetine nâil olurlar.

Cenâb-ı Hak bizi sevdiği kul eylesin... Sevdiği kul olarak yaşamayı, sevdiği işler yapmayı nasib eylesin... Özellikle dinimizi sağlam kaynaklarından, yâni Kur'an-ı Kerim'den ve hadis-i şeriflerden güzelce öğrenip, bütün hayatımızı o Kur'an-ı Kerim'in altın kurallarıyla, Peygamber Efendimiz'in inci tavsiyeleriyle düzenlemeyi nasib eylesin...

Rabbimizin rızasını, Peygamber SAS Efendimiz'in rızasını ve şefaatini kazanmayı nasib eylesin... Hem dünyada hem ahirette, her yönden başarılı eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

12. 03. 1999 - MEKKE

17. HİZMETLERİMİZİ DESTEKLEYİN!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikramı, lütfu, dünyada ahirette, her zaman, her yerde iki cihanda üzerinize olsun... Allah hepinizden razı olsun...

Size mukaddes beldemiz Mekke-i Mükerreme'den hitab ediyorum. Allah'a hamd ü senâlar olsun, burada Türkiye'den gelen hacı kardeşlerle de karşılaşıyoruz, görüşüyoruz.

Bugün, benim konuşmayı verdiğim şu saatlerde, hac aylarının en önemlisi olan Zilhicce ayının biri oluyor. Cuma günü de ikisi oluyor. Bu durumda, eğer Suudlular takvimlerinde yazanı te'yid ederlerse, ilân ederlerse, o zaman hacıların Arafat'a çıkışları cumaya rastlayacak.

Arafat'a çıkışın, Arafat'taki vakfenin, yâni akşam ezanına kadar orada durulup dua edilişin cumaya rastlaması durumunda; hem cuma hem Arafe günü cem olmuş oluyor, birleşmiş oluyor. Çok büyük sevap var. Başka haclardan yetmiş kat daha sevaplı diye sahih kitaplarda, ilmihal kitaplarında müjde var. Allah gelen kardeşlerimize böyle olmasını nasîb eylesin, muvaffak eylesin diye dua ediyoruz.

Yâni, takvimde böyle ama Suudlular da ilân edince o zaman tam rahatlayacağız. Nice nice haclara da siz kardeşlerimizin gelip, böyle yetmiş kat sevaplı, bazı rivayetlerde *hacc-ı ekber* de denilen böyle hacları yapmayı, Allah siz dinleyici kardeşlerime nasîb eylesin diye, içten dualar ediyorum. Allah cümlemize nice nice makbul, mebrûr haclar, umreler nasîb eylesin...

a. Zilhicce'nin İlk On Günü

Şimdi Zilhicce'nin biri olduğuna göre, Zilhicce'nin dokuzu hacıların Arafat'a çıkacakları gün; onu da Kurban Bayramı.

Araplar *ıydü'l-adhâ* diyorlar; *adhâ* da Arapça'da kurban demek. Yâni, kurbanların kesildiği bayram demek oluyor.

Çok şerefli, çok kıymetli, çok mübarek, çok önemli günler bu günler. Burada ilkönce bu günlerin fazîleti ile ilgili bir hadis-i şerif okumak istiyorum. İbn-i Abbas RA'dan merfûan İmam Buhàrî rivâyet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[91]

مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ فِيهِنَّ مِنْ هٰذِهِ الْأَيَّامِ
يَعْنِي عَشْرَ ذِي الْحِجَّةِ . قَالُوا : وَلاَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؟ قَالَ:
وَلاَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، إِلاَّ رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَ مَالِهِ ، ثُمَّ لَمْ
يَرْجِعْ مِنْ ذٰلِكَ بِشَيْءٍ (خ. د. ت. ه. عن ابن عباس)

(*Mâ min eyyâmin el-amelü's-sàlihu ehabbü ila'llàhi fîhinne min hâzihi'l-eyyâm, ya'nî aşra zi'l-hicceh. Kàlû: Ve le'l-cihâdü fî sebîli'llâh? Kàle: Ve le'l-cihâdü fî sebîli'llâh, illâ racülün harace bi-nefsihî ve mâlihî, sümme lem yerci' min zâlike bi-şey'.*) *Sadaka rasûlü'llåh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

İbn-i Abbas RA duymuş, nakletmiş; merfûan ondan naklediliyor hadis-i şerif. Bunun mânâsını önce müjdeli olarak size bildireyim. Başlamış olan bu önümüzdeki on günün, şu andan itibaren Kurban'a kadar olan zamanın önemini kardeşlerim bilsin,

---

[91] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.329, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.741, no:2438; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.130, no:757; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.550, no:1727; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.224, no:1968; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.41, no:1773; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.273, no:2865; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.30, no:324; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.342, no:2631; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.48, no:12436; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.376, no:8121; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.228, no:19540; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.299; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.225, no:1930; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV, s.358; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.49, no:6157; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.291; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.566, no:35188; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.135, no:20397, 20398.

önceden uyanık olsunlar; tedbir de alırlar, ibadeti de ona göre yaparlar diye, bu konuşmamda hatırlatmayı özellikle istedim.

Okuduğum ibârenin mânâsı şöyle: Peygamber SAS Efendimiz, Zilhicce'nin ilk on gününe işaret ederek buyurmuş ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne, esnasında amel-i sàlih yapılan günlerin içinde, yapılan ibadetlerin bu on günden daha sevimli, sevgili olduğu başka günler yoktur." buyurmuş.

Neden?.. Bu günler, Zilhicce'nin on günü, hacıların hacca geldiği, İslâm'ın beş ana direğinden, rüknünden, erkânından, esasından, temelinden biri olan, uluslararası bir ibadet olan, dünya çapında bir ibadet olan, cihanşümul bir ibadet olan haccın yapılma günleri... İnsanların, dünyanın en mukaddes beldesi olan Harem mıntıkasına, Mekke ve civarına geldikleri günler oluyor.

Tabii, dünyanın her yeri için de bu zaman, en kıymetli zaman oluyor. Ve bu günlerin içinde yapılan sàlih ameller, işler, ibadetler Allah'a çok sevgili oluyor.

O halde demek ki, bu konuşmayı duyduğunuz andan itibaren, ne gibi a'mâl-i sàliha, sevaplı işler yapabilirim diye düşüneceksiniz. Bugünlerin sevabından âzamî derecede sevap kazanmak için elinizden geleni yapacaksınız.

"—Salih ameller neler olabilir?.."

Bir kere oruçlar çok sevaplıdır. Ama hacılar için değil; çünkü hacılar hac vazifesi yapacaklar, yorulmasınlar diye onlar için o gün oruç tutmak doğru değil, mekruh... Fakat hacı olmayan, başka diyarlarda olan, hacca gelmemiş olan müslümanlar için çok önemli bir oruç tutma günü, Arafe günüdür. Kurban bayramından bir gün önce...[92]

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ ، غُفِرَ لَهُ سَنَةٌ أَمَامَهُ ، وَسَنَةٌ خَلْفَهُ (ه. طب. عن قتادة ؛ عبد بن حميد ، كر. عن أبي سعيد)

(*Men sàme yevme arafete gufira lehû senetün emâmehû, ve senetün halfehû*) "Kim Arafe günü oruç tutarsa, gelecek senesinin günahları affolur ve geçmiş senesinin günahları da affolur." diye bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Biliyorsunuz insanlar günahı işlemedikçe sorumlu olmuyorlar. Yâni kafasında böyle bir günahı işleme niyeti olursa, sırf ondan dolayı Allah ceza yazmıyor. İşlemediği bir işlemden dolayı, fiilden dolayı, eylemden dolayı, henüz yapmadığı bir şeyden dolayı ceza vermiyor. Ama, dikkat ederseniz, Peygamber Efendimiz gelecek yılın günahları da affolacak buyuruyor. Arafe günü oruç tutmanın o kadar sevabı var ki, bir geçmiş senenin günahları affoluyor, bir de gelecek senenin günahları affoluyor.

---

[92] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humeyd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.467, no:22634; RE. 426/1.

Ben bunu sene içinde yeri geldikçe arkadaşlarıma hatırlattım. “Arafe günü oruç tutmayı defterlerinize yazın!” diye Avustralya’da Almanya’da, Türkiye’de söylemiştim. Şimdi de tam zamanı geldi, o günler yaklaştı diye söylüyorum. Arafe günü oruç tutmak çok sevap...

Tabii, bu Zilhicce’nin on günü a’mâl-i sàlihayı işlemek de çok sevap olduğu için, hem bu günleri oruçlu geçirebilirsiniz, çok sevabı oruç tutarak kazanırsınız; bir...

Nafile namazlar kılabilirsiniz. Nafile namaz ne demek?.. Türkiye’de nafilenin bir ters kullanımı var; nafile uğraşmak, boş yere uğraşmak mânâsına geliyor ama, nafile ibadet demek o demek değil! Nafile ibadet; farzdan ayrı olan, fazilet babından, sevap kazanılmasına sebep olacak ibadetler demek. Bunu müslümanlar bilir de, bilmeyenler nafile sözünü yanlış anlamasınlar.

Farz olmayan oruçlar, namazlar... Bunların çok sevapları var. Meselâ, her zaman söylüyorum; sabah namazından sonra işrak vaktine kadar camide oturup, Kur’an okuyup, zikredip, kalkıp iki rekât namaz kılarsa ne oluyor?.. Bir hac ve umre sevabı kazanıyor.

Tirmizî’nin Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet ettiğine göre, SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:[93]

مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ في جَمَاعَةٍ ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ (ت. حسن عن انس)

---

[93] Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.481, no:586; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.9; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.808, no:21508; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.496, no:22727.

RE. 426/14 (*Men salle'l-fecre fî cemâatin*) "Kim sabah namazını cemaatle camide kılarsa, (*sümme kaade yezküru'llàhe hattâ tatlua'ş-şems*) sonra Allah'ı zikrederek zamanını değerlendirmek sûretiyle, güneş doğup kerahat vakti çıkıncaya kadar oturursa... (*Sümme sallâ rek'ateyn*) "Kerahat vakti geçtikten sonra, kalkıp iki rekat namaz kılarsa; (*kânet lehû keecri hàccetin ve umretin tâmmetin, tâmmetin, tâmmeh*) böyle oturmak, bu ibadeti yapmak, ona o gün tam bir hac ve umre yapmış gibi sevap kazandırır; tam bir hac ve umre yapmış gibi, tam bir hac ve umre yapmış gibi..." buyurmuşlar.

Hacca gelemeyenler, alın işte buyurun, sevap...

Bizim Hocamız'ın camisi İskenderpaşa'da hep bunu kendisi yaptırırdı, adet oldu. İhvânımız da dünyanın, Türkiye'nin her yerine dağıldılar, o adet oralarda da canlandı, sünnet canlandı.

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي ، عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي ، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمي ، وابن حجر ، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî inde fesâdi ümmetî, felehû ecru mieti şehîd*) "Ümmetimin fesadı zamanında benim sünnetime sarılan, onu ihyâ eden kişilere yüz şehid sevabı var!" diye Peygamber Efendimiz buyuruyor.[94]

Hocamız'ın bir de oradan, ne kadar sevaplar aldığını düşünün!.. Avustralya'da işrak vaktine kadar bekleniyor, o işrak namazı kılınıyor. Sünnet çünkü bu, SAS Efendimiz tavsiye etmiş; ama unutulmuş. Hocamız canlandırdı, hatırlatmış oldu.

Türkiye'de ben, Hocamız'dan önce başka yerlerde böyle sabah namazından sonra camide durup da, işrak vaktine kadar zikir,

---

[94] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217: Ebû Abdullah ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.200; İbn-i Fâris RA'dan. Münzirî, *Tergîb ve Terhib*, c.I, s.41, no:65.

dua, ibadet, Kur'an okunmasını hiç görmedim. Hocamız'da bunu gördükten sonra bir tek yerde gördüm, Urfa'nın Dergâh Camii'nde gördüm. Orada da baktım okudukları evrad bizim evradın aynısı; demek ki gene bizim silsilemize mensub kimselerin bir uygulaması...

Zâten Mevlânâ Hàlid-i Bağdâdî Efendimiz Urfa'ya gelmiş. Hattâ torunu orada hastalanmış, vefat etmiş, Urfa Ulu Camii'nin avlusuna gömülmüş. Yâni oraları bizim diyarlar... Zaten Güneydoğu Anadolu, Nakşibendistan... Ben bunu böyle diyorum, bir iki kişiden de duydum; yâni yayılmış bu tabir... Orası Nakşibendistan... El-hamdü lillâh, her dağda bir mübarek velînin türbesi var. İşte bu falanca, bu filânca diye oraları gezdiğimiz zaman ne kadar hoşumuza gitmişti.

İşrak namazı sevap... Sabahla öğlenin arasında, dokuzda/onda/on birde dört rekât veya daha fazla kılınan *duhà namazı* sevap... Akşam namazının arkasından kılınan *evvâbin namazı* sevap... Gece yatarken abdest alıp, namaz kılıp, abdestli yatmak sevap... Gece kalkıp *teheccüd namazı* kılmak sevap...

Demek ki bu on günde, gündüzleri oruç tuttuktan sonra bu namazlara devam edilebilir. Kur'an okunur, zikir yapılır, tesbihler çekilir... Çeşitli sevaplı tesbihler var, Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş.

Peygamber Efendimiz dervişlerin sultanı, dervişliğin sultanı... Şeyhlerin sultanı... Nice nice zikirler tavsiye etmiş:

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ ، وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللهَ

"*Sübhàna'llàhi ve bi-hamdihî, sübhàna'llàhi'l-azîm, ve bi-hamdihî estağfiru'llàh.*" demek, salât ü selâm getirmek;

سُبْحَانَ اللهِ ، وَالْحَمْدُ للهِ ، وَلاَ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ ، وَاللهُ اَكْبَرُ ؛ وَلاَ حَوْلَ ،

وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

“*Sübhàna’llàhi, ve’l-hamdü li’llâhi, ve lâ ilâhe illa’llàhu, va’llàhu ekber; ve lâ havle, ve lâ kuvvete illâ bi’llâhi’l-aliyyi’l-azîm.*” demek;

“*Lâ ilâhe illa’llàh*” demek, “*Allah*” demek, “*Hasbüna’llàh*” demek ve sâir güzel kelimât-ı tayyibâtı söylemek, zikretmek... Kur’an okumak, hatim indirmek, Ramazan’daki gibi gayretlenmek çok iyi...

“—Başka?..”

Kesenin ağzını açıp hayır hasenât yapmak çok iyi...

b. Kesenin Ağzını Açın!

Şimdi arkadaşlarımızla konuşuyoruz, yöneticilerle konuşuyoruz, vakıflarımızın sorumlularıyla konuşuyoruz:

“—Hocam sıkılıyoruz, hizmetleri götürmekte mâlî bakımdan zorlanıyoruz.” diyorlar. “Can havliyle, var gücümüzle destekliyoruz ama, onları desteklerken biz de sarsılıyoruz, öteki müesseselerimiz de sarsılıyor.” diyorlar.

Çok güzel müesseseler kurmuşuz, Allah’a hamd ü senâlar olsun... Televizyonlar, radyolar, gazeteler, dergiler, kitaplar, hayır müesseseleri... Bunların devam ettirilmesi de sevap... Bunların devam ettirilmesi için, hayır yapmak isteyen kardeşlerimiz kesenin ağzını açacaklar, bunları destekleyecekler

Bu gazete, burca dikilmiş, dalgalanan bir tevhid bayrağı... Bu gazete kapanmayacak! Bu radyo devam edecek!... Bu televizyon devam edecek...

Tabii televizyonun yayını çok zor ve çok masraflı yayın... Güzel görüntü olması için yeni aletler ister, devamlı masraf ister. Güzel güzel görüntülerin hazırlanması için, filmlerin çekilmesi için çok masraflar ister.

İnşâallah ben böyle çeşitli aletler alıp, gezdiğim yerlerden böyle çekimler yapıp göndermek istiyorum ama, ben bunu göndermek isterken, o müesseseler çökerse; kurduğumuz müesseseler bakımsızlıktan çökerse, çok üzülürüm!

Geçen gün buradaki arkadaşlara, “Canım çok sıkılıyor.” dedim; çünkü haberleri aldım. Arkadaşlarımız bir hizmeti götürmekte

mâlî bakımdan zorlanıyorlar. Yoksa aşk ile, şevk ile, sevgi ile yapıyorlar da...

Tabii dünyada her işin yürümesi, yapılması önce imanla olur. İman olduktan ve hayırlı işlerin doğru kararlaştırılmasından sonra da, onların yapılması için para lâzım! Her şeyin yapılmasında ana iş, finans; yâni onun mâlî tarafının çözümlenmesi, halledilmesi, sağlanması lâzım!

Bugünlerde hayır yapmak çok sevaplı... O halde zengin kardeşlerimizden, varlıklı kardeşlerimizden, hayra niyetli olan kardeşlerimizden rica ediyorum, vakıflarımızı ve camiamızın kurmuş olduğu hayır müesseselerimizi desteklesinler!..

Bu müesseseleri hayır yapsın, yayın yapsın; ilim irfan yayılsın, herkes gerçekleri öğrensin diye yapıyoruz. Dergilerimiz birkaç aydır tehire uğradı, çıkmadı; inşâallah onlar da çıkacak. Onların çıkması için; gazetenin kapanmaması, tirajının artması için, yarışta öteki gazetelerden geri kalmaması için, onları geçmesi için; radyomuzun, televizyonumuzun en çok dinlenmesi, izlenmesi için desteklenmesi lâzım!

Radyomuz çok başarılı el-hamdü lillâh... Televizyonumuz bir kere bölgesel; maddî imkânsızlıklar vs. nedeniyle ulusal olamamışız. Onların güzel bir hizmet olması için işte imkânlar, işte hayırlı çalışmalar... Demek ki kesenin ağzını açarak, fukaraya yardım ederek, hayır müesseselerimizi, hizmet müesseselerimizi destekleyerek; muhtaçlara yardım ederek, açları doyurarak, yoksulları kollayarak, çıplakları giydirerek sevaplar yapılabilir. Sevapların pek çok çeşitleri var.

Allah-u Teàlâ Hazretleri işte böylece bu on günde yapılan ibadetleri, hayırlı amelleri çok seviyor. Hani Ramazan'da herkes gayrete geliyor. İşte o Ramazan'dı, bu da Kurban... Yâni bu Kurban'ın evvelindeki bu on gün de aynı aşk ile, şevk ile, canlı ibadetlerin vesilesi olmalı!..

Tabii bu Kur'an-ı Kerim'de de var, bu on gün... Ve'l-fecri Sûresi'nde buyruluyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

وَالْفَجْرِ. وَلَيَالٍ عَشْرٍ. وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (الفجر:١-٣)

(*Ve'l-fecri ve leyâlin aşrin. Ve'ş-şef'i. Ve'l-vetri*) [Fecre, tan yerinin ağarmasına and olsun; on geceye and olsun; hem çifte, hem teke and olsun.] (Fecr, 89/1-3)

Câbir RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[95]

إِنَّ الْعَشْرَ عَشْرُ الأَضْحٰى ، وَالْوِتْرَ يَوْمُ عَرَفَةَ ، وَالشَّفْعَ يَوْمُ النَّحْرِ

(حم. عن جابر)

(*İnne'l-aşra aşru'l-adhà*) "Buradaki on günden murat Kurban Bayramı'nın evvelindeki, Zilhicce'nin bu Kurban'a kadar olan on günüdür." diye beyân etmiş. (*Ve'l-vitrü yevmu arafe*) "Tek gün denilen Arafe günüdür. (*Ve'ş-şef'u yevmü'n-nahr*) Çift sözüyle de kasdedilen Kurban Bayramı, yâni Arafe'den sonraki gündür." diye hadis-i şerif var. Sahih hadis-i şerif.

Buralardan belli oluyor ki, bu on gün Kur'an-ı Kerim'le de, hadis-i şerifle de önemine işaret edilmiş bir gün. Ben de size önemini anlattım. Bu günlerde yapacağınız sàlih amelleri arttırın ve gayrete gelin, çok güzel hizmetler yapın! Burçlara diktiğimiz bayraklar dalgalansın. Ulubatlı Hasanlar şehid olunca, bayraklar aşağı düşmesin; bir başkası gelsin, o tutsun, dalgalanmaya devam etsin! Burçlar fethedilsin, Kostantıniyyeler fethedilsin!..

Kostantin'in şehri Kostantinopolis'ti. Kostantin'in şehri ne olmuş? *İslâmpolis-İslâmbul-İstanbul* olmuş sonradan, İslâm şehri olmuş. Onun için bu işi bilenler, mahiyetini bilenler İstanbul kelimesini kullanmak istemiyorlar da, yerine "Kostantinopol" diyorlar, Kostantin şehri... Kostantin şehri idi, cennetmekân Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri, Peygamber SAS Efendimiz'in müjdelediği ordunun başkanı, Peygamber Efendimiz'in

---

[95] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.327, no:14551; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.14, no:2944; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.401, no:6559.

müjdelediği genç komutan, Allah'ın izni ve lütfu ve yardımıyla oraya İslâm'ı getirdi, o şehir İslâmbol, İstanbul oldu.

Ben küçükken, "İslâmbol" derlerdi bizim yaşlılarımız. İstanbul'u galat söylüyorlar sanırdım. Yâni, İstanbul'u doğru telâffuz etmesini bilmiyorlar sanırdım. Şimdi işin esrarını öğrendim. Aslı İslâmbol, İslâm şehri demek. Oradaki *bol,* şehir demek; işte Bolu şehri var, Safranbolu var, İnebolu var, Hayrabolu var... *İslâmbol* ne demek?.. İslâm şehri demek... Kostantin devleti iken, Kostantinopol iken, İslâmbol yapmış Fatih Sultan Mehmed. Bu hatırayı unutmamak lâzım, bilmek lâzım, değerini anlamak lâzım!..

Tarihten kopan bir insan, hafızasını kaybetmiş, hastalanmış, Mecnun olmuş bir insan gibidir. Hafızasını, tarihini kaybetmiş olan bir millet böyle bir insan gibidir. Tarihimizi unutmayacağız, bileceğiz:

"—Cennet-mekân Fatih şöyle demişti. Muhteşem Süleyman Kânûnî şöyle demişti. Abdülhamid Han böyle demişti. Orhan Gàzi şöyle yapmıştı. Osman Gàzi, oğlu Orhan'a şöyle vasiyet etmişti...' diye her şeyi su gibi bileceğiz.

Allah razı olsun. bizim Ekmeleddin İhsan kardeşimiz, profesör doktor, vakfın başındaki sorumlusu, Allah yardımcısı olsun; bir kitap neşrettiler. Osmanlı Devleti'yle ilgili iki ciltlik kitap; kütüphânemde, karşımda... Ne güzel!

Araplardan bir zât-ı muhterem Osmanlılarla ilgili bir kitap yazdı, dedi ki:

"—Kendisi iftiraya uğramış olan bir aziz devlet, Osmanlı devleti. (*El-müfterâ aleyhâ*) Kendisine iftira edilmiş, iftira atılmış, yalan yanlış yere karalanmış. Aslında asâletli, güzel duygularla çalışmış, mübarek, mübeccel bir devlet." diye Araplar yazıyorlar.

Bir seferinde, ben bir bakanla karşılaştım uçakta.

"—Ben çok merak ediyorum, bu Osmanlıları; onlarla ilgili doğru düzgün bir kitap tavsiye edebilir misiniz?" dedi bana Arap bakan.

Arapça kitap istiyor. Ben de bazı tavsiyelerde bulunmuştum.

Yâni ecdâdımızı, tarihimizi, mâzimizi, mefâhirimizi, ecdadımızın kıymetli işlerini, kıymetli fikirlerini unutmayacağız,

biz devam ettireceğiz. Başkası devam ettiremez, biz aşılayacağız. Cihana İslâm'ı biz götüreceğiz. Onun için çocuklarımıza Fatih ismini veriyoruz, onun için çocuklarımıza mücâhid ismini veriyoruz; Allah yolunda hizmet etsinler diye... Bunları unutmayalım!

Evet, bayraklar aşağıya düşmesin, sahipsiz kalmasın! Kurulan müesseselerin kurulması bir hizmettir, güzeldir; devam ettirilmesi de o kadar önemlidir. Devam etmeyen müesseseler çöktü mü yazık oluyor.

Bu on günde sàlih amellere dikkat edeceğiz. Oradan herhangi bir güzel müessesenin kapatıldığı haberini duymayacağım! Ricâ ediyorum, ikaz ediyorum!.. Allah yardımcı olsun...

c. İman, Cihad ve Hac

Gelelim bugünkü konuşmamızda ikinci bir hadis-i şerife. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edildiğine göre... Buhàrî ve Müslim'in sahih kitaplarında var. Şimdi bizim Türkiye'de merak oldu, hadis söylediğin zaman mutmain olmuyor karşıdaki gençler; diyorlar ki:

"—Kaynağı ne?"

Tamam, kaynağı Buhàrî ve Müslim... Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler ki:[96]

سُئِلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ ؟ قَالَ: إِيمَانٌ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ. قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ: حَجٌّ مَبْرُورٌ (خ. م. عن أبي هريرة)

---

[96] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.18, no:26; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.88, no:83; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.185, no:1658; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.287, no:7850; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.264, no:2393; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.458, no:4598; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.207, no:19352; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.157, no:18264; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1386, no:43640.

(*Süile rasûlü'llàh salla'llàhu aleyhi ve sellem: Eyyü'l-ameli efdalü?*) Peygamber Efendimiz'den soruldu:

"—Yâ Rasûlallah, amellerin, ibadetlerin en faziletlisi hangisidir?"

"Bu on günde en faziletli işleri yapmak, başka günlerde, başka aylarda yapılandan daha sevaplıdır." diye de hadisi okuduk ya ilkönce... Şimdi burada gene, "Amellerin hangisi en faziletlidir, efdaldır?" diye soruldu Peygamber Efendimiz'e diyor, Ebû Hüreyre RA... (*Kàle*) Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:

(*Îmânün bi'llâhi ve rasûlihî.*) "Allah'a ve onun elçisine —yâni Peygamber Efendimiz'in kendisine— imandır." En önemli iş odur, en önemli eylem odur, en önemli vazife odur. Allah'a kul olacak, Allah'ın varlığını birliğini bilecek. Peygamber Efendimiz'in onun gönderdiği mübarek bir insan olduğunu; peygamberlerin sonuncusu ama, serveri olduğunu; insan neslinin, Benî Ademin seyyidi olduğunu bilecek; gelecek, bağlanacak Peygamber Efendimiz'e...

Bağlananlar ne güzel, rüyâlarında tatlı tatlı görüyorlar; Peygamber Efendimiz'in güzel güzel iltifatlarına nâil oluyorlar. Memnun oluyorum. mektup yazıyor kız, üniversiteli... "Hocam rüyamda Peygamber SAS Efendimiz'i gördüm." diyor. Seviniyorum, bak ne kadar güzel; genç yaşta o mazhariyete eriyorlar.

Ama ilk iş, Allah'ın varlığını bilmek, Rasûlüllah'ın onun peygamberi olduğunu bilmek ve bağlanmaktır.

"—Ne olacak Allah'ın varlığını bilince?.."

Allah'a itaat edecek, kulluğu güzel yapacak.

"—Rasûlün varlığını bilince ne olacak?.."

Onun sünnetine uyacak. Ona indirilmiş Kur'an'ı tanıyacak, Kur'an'ı öğrenecek, Allah'ın ahkâmını öğrenecek ve Rasûlüllah'ın o ahkâmı nasıl uyguladığını anlayacak, öğrenecek. Rasûlüllah'ın yolunda yürüyecek. Sünnet-i seniyye çizgisinde yürüyünce, tüm münafıklar, deccal, şeytan, fâsık, fâcir, zalim... kimse öyle bir müslümana zarar veremez.

Sünnete sarılan müslüman kurtulur. Sünnetten ayrılan müslüman, fitnelerin, felâketlerin, aldatmacaların karşısında

yıkılır, kaybolur, mahvolur. Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılacak. Öyle diyor Peygamber Efendimiz, bakın:

"—Allah'a inanmak ve Rasûlüne inanmak..."

İkisi ayrılmaz birbirinden. Çünkü Allah'ın emirlerini bize bildiren, onun elçisi olan Muhammed-i Mustafâ... İkisi beraber tabii... Allah onu göndermiş, ona tam tâbî olacağız.

(*Kîle: Sümme mâ zâ?*) "Sonra, bundan sonraki sırada hangisi var? Bundan sonraki hangisidir yâ Rasûlallah?" diye sordular.

Tamam, birincisi Allah'a inanmak, Rasûlüllah'a inanmak.... Şimdi bazıları Türkiye'de var, Avrupa'da var, Amerika'da var, karşılaşıyoruz;

"—Ben Allah'a inanıyorum!" diyor.

Güzel... *Teist* yâni; *ateist* değil, tanrı tanımaz değil. Normal-anormal, *teist-ateist*; a olumsuzluk takısı oluyor. *Ateist*, tanrı tanımaz, tanrıyı inkâr eden, münkir, tanrının varlığını inkâr eden değil; teist... Ama yetmez.

"—Tanrı tanırsın ama, senin tanıdığın tanrıyı bir tarif et bakalım!" diyorsun.

Konuştuğu zaman, bakıyorsun çok yanlış. Doğrusunu nereden öğreneceğiz?.. Rasûlüllah Muhammed-i Mustafâ Efendimiz'den öğreneceğimiz için, önce (*imânün bi'llâhi ve rasûlihî*) diyor. Çünkü başka türlü, tanrı deyince her birisi bir başka şeye tapınır. Öteki dinlerin mensubları da putları yapıp karşısında tapınmıyorlar mı?.. Eskiden beri, tarih boyunca böyle olmamış mı?..

Onun için, önce Allah'a ve Rasûlüne iman... Sonra, "Bundan sonra nedir?" diye soruldu Peygamber Efendimiz'e. (*Kàle*) Buyurdu ki: (*El-cihâdü fî sebîli'llâh.*) "Allah yolunda cihad etmektir."

Tabii cihad deyince, ilkönce aklımıza savaş geliyor. Elimize kılıcı alacağız veya silâhı; çağa göre, devre göre silâhlar değişiyor. Onunla düşmanla çarpışacağız. Tamam ama, bu devrin silâhları nedir?..

Bu devrin silahlarından bir tanesi televizyondur. Onun için, bir ülkeyi istilâ etmek isteyenler, önce medya dedikleri basın yayınına hakim olmak istiyor. Televizyon silahtır. Bakıyorsun,

hep düşmanlar heveslenmiş, almış. Bir ülkenin basınına hakim olmak, halkı şaşırtmak istiyorlar.

Radyo bir silâhtır. Hem korunmakta silahtır, hem düşmanın seni yıkmak istemesinde silahtır. Yâni, sen de korunmak için, o silâha sahip olacaksın!..

Mektep, üniversite silahtır. Türkiye'ye kasdedenler, Ortadoğu'ya kasdedenler ilkönce üniversite kurdular buralarda... Kendi üniversitelerini kurdular, kendi adamlarını orada yetiştirdiler; sonra isyan çıkarttılar devletimizde... Orada yetiştirdikleri insanlarla devletimizi parçaladılar. Demek ki üniversite silâhmış, tarihte gördük. O halde biz de onlara sahip olacağız.

Mektepler silahtır. Fransızlar, Galatasaray Sultânîsi'ni kurmuş. Avusturya, Avusturya Lisesini kurmuş. Fransızlar, Dam de Siyon'u kurmuş. Amerikalılar, Amerikan Kolejini kurmuş... Herkes bir çalışma yapıyor, yetiştirmek istiyor, kendi fikirlerini aşılamak istiyor. Ya da kendi fikrinden olan insanlar, öteki fikirleri alıp da bizden kopmasınlar diye, onları korumak istiyor olabilir.

O halde, demek ki, zamanın silâhları bunlar... Gazete silahtır, mecmua silahtır, kitap silahtır, fikir silâhtır, akıl silahtır, mantık silahtır, ilim irfan silahtır... Cahillik silâhsızlıktır. Bunlara sahip olmamak, düşmanın karşısında çırıl-çıplak, elleri havaya kaldırıp esir olmak demektir. Onun için o cihadın her yönünü bileceğiz.

Biliyorsunuz ki cihadın çeşitleri var. İnsanın nefsiyle uğraşması da cihad, hem de en büyük cihad... Sonra her yerde hak sözü söylemek de cihad:[97]

---

[97] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hàmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu'cemü'l*-Evsat, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî,

أَفْضَلُ الْجِهَادِ ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ (د. ه. عن أبي سعيد ؛ حم. ه. طب. عن أبي أمامة ؛ ن. عن سمرة ؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق مرسلا)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâdi kelimetü hakkun inde sultànin câir*) "Cevr edici, zàlim hükümdarın yanında hak sözü söylemek, cihadın en üstünüdür." Çünkü herkes korkuyor, çekiniyor; ama o korkmuyor, Allah rızası için hakkı söylüyor.

"—Öyle değil efendim, doğrusu budur. Yanlış yapıyorsunuz, yanlış yapmayın! Sonra hem kendiniz hem toplum zarar görür, devlet zarar görür, millet zarar görür." diyor.

Cihadın bir çeşidinin de böyle, yanlış yapanları ikaz olduğunu, hem de en faziletli cihad olduğunu hadis-i şeriflerden öğreniyoruz.

Demek ki bu günlerde, amellerin en faziletlilerini yapmağa çalışacağız. Bu hadis-i şerif de çok denk geldi şimdi. Birincisi Allah'a ve onun Rasûlüne iman, ikincisi Allah yolunda cihad... (*Kîle: Sümme mâ zâ?*) "Bundan sonra ne gelir yâ Rasûlallah?" diye yine sordular.

(*Kàle: Haccün mebrûrün*) "Usûlüne uygun, güzel bir şekilde yapılmış olan hacdır." diye, Peygamber Efendimiz haccın da çok büyük bir şey olduğunu buyurdu.

Tabii hacca herkes gelemiyor. Türkiye'de şartlar var, hattâ kur'a var... Arabistan'dan sınırlamalar var, vize var... Sonra insanın kişisel olarak sıhhati uygun olmayabilir, parası

Müsned, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Tàrık ibn-i Şihab Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.198, no:3981.

olmayabilir. Çeşitli başka mânîler olabiliyor. Herkes haccedemiyor, her hacceden de hacc-ı mebrûr yapamıyor. O da en sevaplı işmiş. Allah hacca gelen kardeşlerimizi uyanık müslümanlar eylesin, haccını güzel yapmağa muvaffak eylesin... Mebrur bir hac yapıp, cenneti kazanmayı nasîb eylesin...

Çünkü:[98]

اَلْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلاَّ الْجَنَّةُ (خ. م. ت. ن. ه. حم.
عن أبي هريرة ؛ حم. طس. هب. عن جابر)

(*El-haccü'l-mebrûru leyse lehû cezâün ille'l-cenneh*) "Hacc-ı mebrur yaptı mı mükâfatı cennet, başka bir şey değil." buyrulmuş. O mükâfatı kazanıyor. Haccı mebrur yapanın mükâfâtı o kadar büyük. Bu hususta pek çok hadis-i şerifler var.

Şu sırada ben bu konuşmayı yaparken, ezan da okundu. Onun için, bu kadarla bugünkü sohbetimi tamamlamak istiyorum. Bu Zilhicce'nin on gününü, Kurban'a kadarki günleri, en güzel şekilde

---

[98] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.629, no:1683; Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.71, no:2403; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.272, no:933; Neseî, *Sünen*, c.V, s.115, no:2629; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.964, no:2888; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.346, no:767; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.246, no:7348; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.131, no:2513; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.9, no:3696; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.278, no:905; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.11, no:6657; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.4, no:8799; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.120, no:12639; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.471, no:4091; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.343, no:8506; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.322, no:3608; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.317; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.477, no:8956; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.439, no:1002; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.318, no:2425; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.132, no:399; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.61; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.223; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIII, s.384; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.124; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.309, no:630; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.147, no:2753; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.325, no:14522; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.203, no:8405; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.480, no:4119; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.135; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.141, no:173; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.4, no:11785, 11834, 12293-12295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.164, no:11687, 11688 ve c.XIV, s.369, no:14515; RE. 201/8.

çalışmalarla değerlendirmenizi diliyorum. Allah-u Teàlâ Hazretleri büyük sevaplar kazandırsın...

Bir de müjde bekliyorum ki, müesseselerimizin bütün müşkilatları hallolmuş ve inşâallah müesseselerimiz düze çıkmış, iyi hizmet yapıyor, kuvvetli diye, inşâallah Kurban Bayramı'nda o haberleri alırım.

Bunları söylüyorum. Bazı yerlerde bu konuşulmuş. Kardeşlerimiz, ihvanımız toplanmışlar, vaad etmişler; ama vaadlerini verenler, tüm söyleyenlerin ancak üçte biriymiş... Halbuki;[99]

اَلْوَعْدُ كَالدَّيْنِ .

(*El-va'dü ke'd-deyn*) "Vaad etmek borç gibidir." Borcunu vermeyenin de Allah namazını, orucunu, ibadetini kabul etmiyor. Borcunu ödemesini istiyor yâni...

E şimdi söz vermiş toplantıda, sonra yerine getirmemiş. Müessese kâğıt alamıyor, maaş veremiyor, telefon parası ödeyemiyor... Hizmet aksıyor. Onun için hem vaad edenler vaadlerini versinler, hem de bu konuşmamla yeni duyan kardeşlerimiz desteklerini sağlasınlar, güzel bir müjdeyi bayrama hazırlasınlar; ben de böylece bir bayram hediyesi kazanmış olayım diye düşünüyorum.

Allah hepinizden razı olsun... *Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

19. 03. 1999 - Mekke

---

[99] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs,* c.IV, s.435, no:7263; Hz. Ali RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl,* c.III, s.349, no:6876; *Keşfü'l-Hafâ,* c.II, s.710, no:1719.

18. ZİLHİCCE'NİN ON GÜNÜ VE ARAFE

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Biliyorsunuz Ramazan'dan ayrı, uzak bir aydayız ama, Ramazan gibi mübarek günlerdeyiz. Zilhicce ayının on günü içindeyiz. Bu Zilhicce ayının on günü hakkında Kur'an-ı Kerim'de ayetler var:

وَالْفَجْرِ. وَلَيَالٍ عَشْرٍ (الفجر:١-٢)

(*Ve'l-fecri. Ve leyâlin aşrin.*) [Fecre ve on geceye yemin ederim ki...] (Fecr, 89/1-2)'deki on gece, Zilhicce'nin ilk on gecesidir diye, müfessirler İbn-i Abbas'tan ve diğer alimlerden ve sahabeden (*Rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) rivayet ediyorlar.[100]

Kur'an-ı Kerim'de yine Mûsâ AS anlatılırken buyruluyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلاَثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً (الأعراف:١٤٢)

(*Ve vâadnâ mûsâ selâsîne leyleten*) "Biz Mûsâ ile otuz gün için sözleştik; (*ve etmemnâhâ bi-aşrin*) sonra bu otuz günü, on gün daha ekleyerek kırk güne tamamladık." (A'raf, 7/142) buyruluyor. Buradaki *aşr*, alimlere göre Zilhicce'nin ilk on günüdür. Yâni, şu içinde bulunduğumuz günlerdir.

---

[100] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.327, no:14551; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.14, no:2944; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.401, no:6559.

(*Fetemme mîkàtü rabbihî erbaîne leyleten*) [Böylece Rabbinin tayin ettiği vakit, kırk geceyi buldu.] Mûsâ AS Tur Dağı'nda Mevlâsına münâcâta, huzuruna varmağa, likàsına kavuşmaya hazır hale gelmesi için, işte bir otuz gün oruç tutarak, on gün daha eklenerek, ondan sonra Rabbinin huzuruna varmış da;

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ (الأعراف:١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) "Yâ Rabbi, sesini duyuyorum, cemâlini de göster; kendini göster de göreyim!" (A'raf, 7/142) dediği o toplantıya böyle hazırlanmış, bugünlerde hazırlanmış.

Hacca doğru giden günlerdeyiz, çok kıymetli günler... Bu günlerde çok muazzam bir ibadet var, hac ibadeti var hacca gelenler için. Amma hacca gelmeyenler için, bu on gün on gece; Arafe gecesi, bayram gecesi, bayramın birinci günü dahil... Hattâ bayramın ikinci gününü ve sâir günleri sayarsak on günü de ileriye doğru geçiyor. Onları da inşâallah sağlık afiyetle erişirsek, önümüzdeki konuşmamda söyleyebilirim. Şimdi kısaca söylemiş olayım.

Bu günlerde ibadetleri Ramazan'daki gibi arttırmak, çoğaltmak lâzım! Allah'a en güzel ibadetlerden birisi olan, nafile namazları çok kılmak lâzım ve nafile oruçları çok tutmamız lâzım!.. Çünkü, Peygamber Efendimiz'in hatunlarından rivayet edildiğine göre:[101]

كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ ، وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ ، وَثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ (حم. ت. د. عن حفصة)

---

[101] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.741, no:2437; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.205, no:2372; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.271, no:22388; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.355, no:3754; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.284, no:8176;
Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.149, no:18079.

RE. 557/4 (*Kâne rasûlü'llàh SAS yesùmu tis'a zi'l-hicceh*) "Peygamber Efendimiz Zilhicce'nin dokuz gün orucunu tutardı." Yâni, hacca kadarki günler. (*Ve yevme àşûrâ'*) "Aşure orucunu, yâni Muharrem'in onuncu gün orucunu tutardı. (*Ve selâsati eyyâmin min külli şehr.*) Her Arabî aydan üç gün oruç tutardı."

Geçen hafta yine bir hadis-i şerif okumuştum; bu günlerde yapılan ibadetlerin Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne çok sevimli ve sevgili geldiğini, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin çok sevip razı olduğunu bildirmiştim. Yine Kur'an-ı Kerim'de haccı bildiren ayet-i kerimede, Hac Sûresi'nin 28. ayetinde:

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ (الحج:٢٨)

(*Li-yeşhedû menâfia lehüm ve yezkürü'sma'llàhi fî eyyâmin ma'lûmât*) "Kendilerinin dünyevî, uhrevî faydalara, yararlara, mükâfâtlara, ecirlere, güzel sonuçlara nâil olmaları için, hacca gelen hacıların bu günleri Allah'ın zikr ü tesbihiyle geçirmeleri için, mâlûm günlerde Allah'ın ismini çok zikretmeleri için..." (Hac,

22/28) diye, ayet-i kerimede bugünlerin işaret edildiğini yine alimler bildiriyor.

Eyyâmin ma'lûmât nedir?.. İbn-i Abbas RA'ya göre, (*eyyâmü'l-aşri min şehri zi'l-hicceh*) Demek ki, Kur'an-ı Kerim'deki nice ayet-i kerimeler bu günlerin fazl u kemâline işaret buyurmuşlar. Bu günlerde Cenâb-ı Mevlâ'ya ibadet ve taat etmenin sevaplı olduğunu, çok çeşitli ibadetlerin bu günlerde toplandığını; hacıların da, hacca gelemeyenlerin de bunları yapmalarını alimlerimiz tavsiye buyuruyorlar. Onun için, bu günlerde tevbe etmeli, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönmeli, ibadet ve tâate girişmeli!

Ahmed ibn-i Hanbel'in rivayetine göre, hadis-i şerifin sonunda Peygamber SAS Efendimiz:[102]

فَأَكْثِرُوا فِيهِنَّ مِنَ التَّهْلِيلِ ، وَالتَّكْبِيرِ ، وَالتَّحْمِيدِ

(حم. عن ابن عمر)

(*Feeksirû fîhinne mine't-tehlîli ve't-tekbîri ve't-tahmîd*) "Bu aşr-i Zilhicce'de *Lâ ilâhe illa'llah* demeyi, '*Allàhu ekber... Allàhu ekber...*' diye tekbir getirmeyi; tahmîdi, yâni hamd ü senâ etmeyi çok yapın!" buyurmuş.

Zâten haccı anlatan birçok ayet-i kerimede Allah'ı çok zikretmek işaret ediliyor. Sahabe-i kiram da, bu günlerde zikirlerini arttırırlardı. Bu on gün girdiği zaman da, çok kuvvetli, başkalarının tâkat getiremeyeceği kadar şiddetli bir şekilde ibadet ve tâate düşerlerdi.

Abdullah ibn-i Ömer, bu günlerde Mina'da yüksek sesle tekbir getirirmiş. Evinde, namazların arkasında, yatarken, bahçesindeyken, arkadaşlarıyla toplantı halindeyken, yolda yürürken böyle çok "*Allàhu ekber... Allàhu ekber...*" diye tekbir getirir, zikredermiş ve hattâ bunu âşikâre yaparmış. Âşikâre olması da müstehabdır diye bildiriliyor.

---

[102] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.75, no:5446; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Onun için, bu günleri böyle zikirlerle dervişâne bir şekilde, ibadetle, tâatle, aşk ile, şevk ile, namazla, oruçla değerlendirmek lâzım!

a. Orucun Sevabı

Şimdi tabii, orucun sevabıyla ilgili bazı hadis-i şerifleri size nakletmek istiyorum: Enes RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[103]

مَنْ صَامَ يَوْماً تَطَوُّعًا ، فَلَوْ أُعْطِيَ مِلْءَ الْأَرْضِ ذَهَبًا ، مَا وَفَى أَجْرَهُ دُونَ يَوْمِ الْحِسَابِ (كر. وابن النجار عن أنس)

RE. 426/3 (*Men sàme yevmen tatavvuan*) "Tatavvu olarak, Allah'a yaklaşma vesîlesi olarak, ibadet ve tâat etmiş olayım diye, insan Ramazan'ın dışında bir gün oruç tutarsa; (*felev a'tâ mil'e'l-ardı zeheben, mâ vefâ ecrahû dûne yevmi'l-hisâb*) hesap gününden evvel yeryüzü dolusu altın tasadduk etse, sadaka verse, hayır yapsa, hasenat yapsa; bu orucun sevabı kadar sevap kazanamaz."

Demek ki, orucun çok büyük sevabı var. O bakımdan biz de konumuzu oruca tahsis ettik, orucun teşvikini yapıyoruz. Çünkü sevabı çok... Nefsi terbiye edici bir ibadet olduğu için, insanın da nefsi terbiye olunca, kâmil insan olduğundan; nefsi terbiye etmediği zaman da, çok ham ve kusurlu kaldığından, orucun mükâfâtı böyle büyük oluyor.

Zâten hadis-i kudsîde Allah-u Teàlâ Hazretleri:[104]

---

[103] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.75; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LII, s.40; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.917, no:24156; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.468, no:22639.

[104] Buhàrî, *Sahîh*, c.VI, s.2723, no:7054; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.136, no:764; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.393, no:9101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.45, no:1235; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.III, s.269; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.235, no:7898; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.279, no:3285; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2675; Bezzâr,

اَلصَّوْمُ لِي ، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ (خ. م. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Es-savmü lî, ve ene eczî bihî*) "Oruç bana ait bir ibadettir, onun mükâfâtını ben vereceğim! Nasıl verirsem, kendi izzet ve celâlime uygun olarak veririm." diye buyuruyor; duymuşsunuzdur. Oruca ait mükâfâtın çok verileceği işaret edilmiş.

Şimdi tabii bu günlerde... Çok mübarek günler, Kur'an-ı Kerim ayetlerinde zikredilmiş günler... Sahabe-i kirâm da, Peygamber Efendimiz de bu günlerde ibadetlerini aşk ile, şevk ile arttırmış. Onun için biz de, unutulmuş olan bu ibadetleri canlandıralım!

Müsned, c.II, s.379, no:7723; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.476, no:2507; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.269, no:541; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.66, no:254; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.219; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.99; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Dâra Kutnî, *İlel*. c.X, s.162, no: 1955; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.162, no:2213; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.40, no:11377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.286, no:1005; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.273, no:8117; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2523; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2677; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.159, no:2211; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.129, no:915; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2521; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.349; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.177, no:4478; Hz. Ali RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.161, no:2212; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.446, no:4256; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.98, no:10076; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2522; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.213, no:3691; Dâra Kutnî, *İlel*. c.V, s.316, no:907; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.59, 141; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.309, no:3391; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1254; Ebû Meysere RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.416, no:5071-5080; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.710, no:23576-23629 ve 24271-24290.

Sünnet-i seniyyeye dönüş, asr-ı saadete dönüş böylece adım adım, gün gün, fiil fiil, eylem eylem tahakkuk etmiş olsun.

Oruçla ilgili yine Peygamber Efendimiz'in, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerifini belirteyim:[105]

صَمْتُ الصَّائِمِ تَسْبِيحٌ ، وَنَوْمُهُ عِبَادَةٌ ، وَدُعَاؤُهُ مُسْتَجَابٌ ، وَعَمَلُهُ مُضَاعَفٌ (الديلمي عن ابن عمرو)

RE. 308/14 (*Samtu's-sàimi tesbîhun*) "Oruç tutanın susması tesbihe geçer." Yâni susuyor, sükût ediyor; tesbih ediyormuş gibi sevap kazanır.

(*Ve nevmühû ibâdetün*) "Uyuması ibadete geçer." Yâni mecbur oldu uyudu; çok çalıştı, yoruldu, gece uykusuz kaldı, gündüz uyudu; o da ibadete geçer. Uykusu bile ibadete sayılır.

(*Ve duàuhû müstecâbün*) Hacıların duası müstecâb olduğu gibi, bakın hacca gelemeyenlere de müjde bu; memlekette oruç tutanların da duası müstecâbdır.

(*Ve amelühû mudàafun*) İşlediği amellerin mükâfâtı da kat kat fazladır. Oruç tuttuğu için, sevapları da kat kat fazla veriliyor."

Onun için size bu günlerde namaz tavsiye ederiz; sevaplı namazları kılın! Oruçları tavsiye ederiz; oruçları tutun! Zikri tavsiye ederiz; tesbih, tehlil, tekbir, tahmid edin, bu zikirleri yapın! Hayır hasenât yapın ve bugünlerin feyzinden istifade edin, kaçırmayın!

b. Arafe Günü Orucu

Bütün bu günleri Peygamber Efendimiz dokuz gün oruç tutarmış da, özellikle Arafe gününün orucu ile ilgili hadis-i

---

105 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.397, no:3761; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.718, no:23602 ve s.728, no:23631; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.25, no:13696.

şerifleri size okuyayım. Katâde RA'dan ve Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif:[106]

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ سَنَتَيْنِ: سَنَةً أَمَامَهُ ، وَسَنَةً خَلْفَهُ

(ه. طب. عن قتادة ؛ عبد بن حميد ، كر. عن أبي سعيد)

RE. 426/1 (*Men sàme yevme arafete gafera'llàhe lehû seneteyn*) "Kim Kurban Bayramı'ndan bir gün önceki Arafe gününde oruç tutarsa, Allah onun iki senelik günahını affeder: (*Seneten emâmehû*) Önünde gelecek sene birisi; (*ve seneten halfehû.*) birisi de geride bıraktığı, yaşayıp tükettiği sene..."

Demek ki geçmişe de şümûlü var, faydası var; geleceğe de faydası var.

Başka bir rivâyet:[107]

صَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ يُكَفِّرُ سَنَتَيْنِ: مَاضِيَةً ، وَمُسْتَقْبَلَةً ؛ وَصَوْمُ عَاشُورَاءَ

يُكَفِّرُ سَنَةً مَاضِيَةً (ط. حم . حب. وابن جرير ، وعبد بن حميد

م. د. خز. عن أبي قتادة)

---

[106] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humeyd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.467, no:22634.

[107] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.296, no:22588; Ebû Katâde RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.114, no:12081; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II,s.619, no:1632.

RE. 308/15 (*Savmü yevmi arafeh*) “Arafe gününün orucu, (*yükeffiru seneteyn*) iki senenin günahını bağışlattırır, affettirir; (*mâdıyeten ve müstakbileten*) geçmiş senenin ve müstakbel senenin...”

c. Aşûre Günü Orucu

Bu hadis-i şerifin arkasında bir cümle daha var, hadis-i şerifi yarıda kesmeyelim, onu da ileriye dönük bir müjde olarak okuyalım:

(*Ve savmü àşûrâ’, yükeffiru seneten mâdıyeh*) “Aşûre orucu da geçmiş senenin günahlarını bağışlattırır.” diye buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Aşûre orucu ne zaman olacak?.. Bu Zilhicce ayı bitecek, Muharrem ayı gelecek, Muharrem'in onunda olacak. Yâni, bir ay kadar sonra olacak.

كَانَ يَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ (حم. والبزار عن علي ؛ الدارمي ،
إسحق بن راهويه عن عائشة)

(*Kâne yesùmü yevme àşûrâ’*) “Peygamber SAS Efendimiz Aşûre günü oruç tutardı.” diye, hadis-i şeriflerden biliyoruz.[108]

Bu Aşûre ile ilgili bir hadis-i şerif daha, Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As’tan nakledeyim:[109]

---

[108] Neseî, *Sünen*, c.IV, s.205, no:2372; Peygamber SAS’in hanımlarından.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.129, no:1069; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.213, no:601; Hz. Ali RA’dan.

Dârimî, Sünen, c.II, s.36, no:1760; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.311, no:836; Hz. Aişe’den.

Ebû Nuaym, Hilyetü’l-Evliyâ, c.VIII, s.73; Abdullah ibn-i Zübeyr RA’dan.

İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.II, s.312, no:9365; Abdurrahman ibn-i Kàsım Rh.A’ten. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.148, no:18077.

[109] *Kenzü’l-Ummâl*, c.VIII, s.953, no:24255; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.453, no:22597.

مَنْ صَامَ يَوْمَ الزِّينَةِ ، أَدْرَكَ مَا فَاتَهُ مِنْ صِيَامِ السَّنَةِ ، يَعْنِي عَاشُورَاءَ

(الديلمي عن ابن عمرو)

RE. 426/6 (*Men sàme yevme'z-zîneti, edreke mâ fâtehû min sıyâmi's-seneti, ya'nî yevme àşûrâ*) "Kim *yevm-i zînet*'te, yâni Aşûre günü, yâni Muharrem'in onuncu günü oruç tutarsa; (*edreke mâfâtehû min sıyâmi's-seneti*) geçirmiş olduğu seneden tutamadığı nafile oruçların sevabını yakalamış olur." Demek ki defterimize yazacağız, takvimimize işaret edeceğiz, önümüzdeki Aşûre günü oruç tutacağız.

Tabii sırf onunu tutmayıp, dokuz ve onunu tutmak veya on ve on birini tutmak şeklinde tavsiyesi var Peygamber Efendimiz'in. O günleri oruçlu geçirmeğe gayret edin!

Bir de *Terviye* günü var biliyorsunuz, Zilhicce'nin sekizinci günü... Yâni, hacıların Arafat'a çıkmasından bir gün önceki gündür. O zaman artık yolculuk oluyor diye çeşmelerde, kuyularda develeri iyice sulayıp, suya kandırırlarmış. Deve suyu da depo edebiliyor, biliyorsunuz. Onun için *terviye*, suya kandırma mânâsına geliyor. Develeri iyice besleyip hac hazırlığına girişme günü olmuş oluyor.

Arafat yolu uzun olduğundan, bir günde gitmezlerdi. Terviye gününde Mina'ya kadar gidilirdi. Mina'da beş vakit namaz kılardı Peygamber Efendimiz.

صَوْمُ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ كَفَّارَةُ سَنَةٍ ، وَصَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ كَفَّارَةُ سَنَتَيْنِ

(أبو الشيخ ، وابن النجار عن ابن عباس)

RE. 309/3 (*Savmü yevmi terviyeh*) "Kim bu Zilhicce'nin sekizinde, *yevm-i terviye*'de oruç tutarsa; (*keffâratü seneten*) bu oruç, bir senelik günahın keffâreti olur. (*Ve savmü yevmi arafate keffâratü seneteyn*) Arafe gününün orucu da, iki senenin günahına

keffâret olur."[110] Bir geçen senenin, bir de gelecek senenin diye, onu biliyorduk.

Onun arkasından da bayram geliyor, Arafe'den sonraki gün bayram oluyor. Bayram gününe de *yevm-i nahr* derler. *Nahr*, deveyi kurban etmek demek... Biz de Kurban Bayramı diyoruz. *Iyd-i adhâ* da deniliyor; *adhâ* da kurbanlık hayvanın ismi... Yâni, kurbanlık hayvanı kesme bayramı mânâsına geliyor. Bu günler de çok önemli günler.

Ebû Dâvud'un *Sünen*'inde kaydedildiğine göre, Peygamber SAS buyurmuş ki:[111]

إِنَّ أَعْظَمَ الأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ يومُ النَّحْرِ ، ثُمَّ يومُ الْقَرِّ

(د. ق. عن عبد الله بن قرط)

(*İnne a'zame'l-eyyâmü inda'llàh*) "Allah indinde günlerin en hayırlısı, en muazzamı, en büyüğü, (*yevme'n-nahri*) Kurban Bayramı olan gündür. (*Sümme yevme'l-karri*) Sonra Mina'ya hacıların gelip çadırlarına yerleştiği gündür." O da Zilhicce'nin on birinci günü olmuş oluyor.

Demek ki bu günler hakkında, Zilhicce'nin on günü hakkında, Zilhicce'nin özellikle dokuzu (Arafe günü) hakkında, bayram günü hakkında ve bayramın ikinci günü hakkında çok hadis-i şerifler var, rivayetler var, teşvikler var.

Peygamber SAS Efendimiz dokuz gününü oruç tutardı. Bayram günü oruç tutmak haramdır, biliyorsunuz. Kurban Bayramı'nda herkes kurban eti yiyecek, bayram edecek. Allah'ın bayram edin dediği zamanda, oruç tutmak uygun olmuyor.

Kurban günleri senenin oruç tutulmayan günleridir. Ama Terviye gününde, Arafe gününde oruç tutmayı tavsiye ederim. Kardeşlerimiz hiç kaçırmasınlar, Türkiye'deki kardeşlerimiz o günleri oruçlu geçirsinler! Hattâ daha önceden oruç tutmalarını

---

110 *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.116, no:12087; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.34, no:13723.

111 Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.548, no:1765; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.241, no:10019; Abdullah ibn-i Kart RA'dan.

arttırsınlar! Bu Zilhicce'nin on gününde ne kadar çok tutarlarsa, sevapları o kadar çok olur. Bizi de duadan unutmasınlar...

Allah bu günlerin feyzinden, bereketinden, mânevî mükâfâtından, ikramlarından faydalanmayı nasîb etsin... Hepimize çok büyük mükâfâtlar ihsân eylesin... Bayrama ulaştırsın... Bayramı rızası vechile idrak etmeyi, bayramı hakîkî bir bayram olarak yapmayı nasîb etsin... Nice nice bayramlara, mübarek günlere sıhhat afiyetle eriştirsin...

Tabii, müslümanın asıl bayramı ahirette, cenneti kazandığı zaman olacak. Cenneti kazanıp cennete girmeyi; cehenneme düşmeden, azaba uğramadan, doğrudan doğruya cennete gitmeyi, Peygamber SAS Efendimiz'e komşu olmayı Cenâb-ı Hak cümlemize nasîb eylesin...

Peygamber Efendimiz'in sünnetini tuta tuta, Peygamber Efendimiz'in sevgisi, rızası kazanılır. Sünnetini ihyâ etmek lâzım! Yâni ölmüş olan, unutulmuş olan güzel adetleri tekrar diriltmek lâzım! *İhyâ*, tekrar diriltmek demek. Biz bunları böyle kitaplardan okuyacağız, sizlere hatırlatacağız. Sizler de bu güzel sünnetleri, "Efendimiz yaparmış; sahàbe-i kirâm da Efendimiz'in sünnetine uygun olarak ısrarla, aşk ile, şevk ile yaparlarmış; çarşıda pazarda herkes yüksek sesle tekbir getirirmiş, zikir yapılırmış, nice nice hayırlar yapılırmış." diye, bu güzel ibadetleri canlandıracaksınız, yapacaksınız ki, ibadet ettikçe Allah lütfedecek, kötülükler, şerler def olacak, ref olacak; üzerimizdeki fitneler, belâlar kalkacak; maddî, mânevî hayır, bereket gelecek... Beldelerimize bereket yağacak.

d. Belâların Sebebi

Afetlerden, musîbetlerden kurtulmanın yolu nedir?.. Allah'a itaattir. Belâlara uğramanın sebebi nedir?.. Allah'a isyandır, günahtır, hayırlardan uzak durmaktır. Vazifeleri yapmamaktır.

Şairin birisi söylemiş:

Belâ gelmez kula, kul azmayınca;
Kazâ gelmez kula, Hak yazmayınca...

Evet mukadderat, kazâ, kader... Bunları Allah yazıyor, ondan başına geliyor ama, belâ ve musîbetler de kullara neden geliyor?.. Bir hatâsından dolayı geliyor, bir suçundan dolayı, bir ihmâlinden dolayı, yapılması gereken bir vazifeyi yapmadığından dolayı geliyor.

Şimdi ben meselâ, Kosova'daki olaylara çok üzülüyorum, yüreğim parça parça oluyor. Kardeşlerimize yardım etmemiz lâzım, edilmiyor, edemiyoruz. Edenler varsa ne mutlu... Uluslararası bir çıban, bir mesele... Gitmek, gelmek zor... Bir insanın tek başına yapabileceği işler sınırlı... Çok üzülüyorum.

Bunlar neden geldi diye düşünüyorum. Bosna'daki kardeşlerimizin başına niye geldi, Kosova'daki kardeşlerimizin başına niye geldi?.. Başka ülkelerde müslümanların başına bu sıkıntılar neden geliyor?.. İki sebepten olabilir:

1. İmtihan için gelebilir. Bir imtihan sorusu gibi, karşısına getirir müslümanın; müslüman onun karşısında takındığı tavırdan dolayı sevap kazanır. Meselâ, cihad imtihanı geliyor; cihada katılacak, ölürse şehid olacak, kalırsa gàzi olacak. Zorlu bir imtihan, büyük bir soru...

İki sebepten birisi, böyle kul sevap kazansın diye... Peygamber Efendimiz'e öyle olmuş, ashabına öyle olmuş, hulefâ-i râşidîne öyle olmuş; rahat bir vakit geçirmemiş mübarekler... Gece gündüz ömürleri cihadla, mücadele ile geçmiş.

2. Kul bir edepsizlik yaptığından dolayı Allah ona ceza gönderir. Birisini musallat eder başına, ona cezasını verdirtir. Şairin birisi yazmış, benim de hoşuma gidiyor, küçükten beri ezberimdedir.

Hak kulundan intikàmın yine kul ile alır,
Bilmeyen ilm-i ledünnü, onu kul yaptı sanır.

Bir kula musallat eder bir zalimi, zulmettirir ona. Neden?.. Kendisi cezayı hak etti de, Allah o zalimi ondan ona musallat ediyor.

Cümle işler Hàlik'ındır, kul eliyle işlenir;
Hakk'ın emri olmaz ise, sanma bir çöp deprenir.

Yâni Cenâb-ı Hak müsaade etmese, emri olmasa, bir yaprak kıpırdamaz, bir çöp yerinden oynamaz. Hepsi Allah'ın emriyle oluyor.

O halde ne yapması lâzım?.. Müslümanın Allah'a kendisini sevdirmesi lâzım! Allah'ın rızasını kazanmaya çalışması lâzım, vesîle araması lâzım, vesîleler bulması lâzım!

"—Ben Cenâb-ı Mevlâ'nın rızasını nasıl kazanırım, kendimi nasıl Allah'ın sevgili kulu yapabilirim?" diye, gece gündüz onu düşünmesi lâzım!

Tüccarın, "Dükkânımı nasıl kâra geçirebilirim, zarardan nasıl kurtarabilirim?" diye düşündüğünden çok çok daha fazla olarak, böyle yapması lâzım!

Tabii öyle olmayınca, ahiret unutulup da dünyaya dalınınca, o zaman Allah ceza gönderiyor, belâ gönderiyor.

Nasreddin Hoca'ya gelmişler, demişler ki:

"—Bu adam, yukarıdaki bu Timur bizi çok eziyor. Yakalıyor bizi, 'Söyle bakalım ben zalim miyim, mazlum muyum?' diye soruyor. Korkanlar, 'Sen mazlumsun.' dedikleri zaman; 'Bu kadar adam kestim, memleketinizi bu kadar yaktım, yıktım; alay mı ediyorsun sen? Seni mürâi, sahtekâr, dalkavuk!' diye cezalandırıyor.

Bunu gören ötekisi, 'Zalimsin!' deyince de; 'Vay edepsiz, küstah!' diye yine cezalandırıyor. Adamın karşısında ne cevap vereceğimizi bilemez duruma düştük." demişler.

Fıkra ama, hoşuma gidiyor. Olmuş bir şey değil; uydurma, toplama bir şey olduğu belli oluyor. Çünkü Nasreddin Hoca ile Timur'un aynı zamanda yaşamadığı bile belli. Ama ibretli bir şey...

Nasreddin Hoca demiş ki:

"—Siz beni o tarafa doğru bir götürün!" demiş.

Rivayete göre kendisi mahsustan, ona rastlamak üzere gitmiş Timur'un karşısına... Timur değil de bir başka zalim, istilâ etmiş ülkeyi, ensesinde boza pişiriyor ahalinin... Oraya gidince, onu da yakalamış adam. Demiş:

"—Gel bakalım buraya!"

Gitmiş.

"—Söyle bakalım, ben zalim miyim, mazlum muyum?" demiş.

Ona cevabı çok hoşuma gidiyor. Küçükken bir dergide okumuştum, şiir şeklinde, o hatırımda... Nasreddin Hoca demiş ki:

Sen Allah'ın adalet kılıncısın bizlere,
Zàlim biziz ki, Allah seni indirdi yere!

Yâni, "Sen Allah'ın adaletini icrâ ediyorsun, Allah'ın bir vesîlesisin. Asıl zalim biziz ki, seni Allah başımıza ondan musallat etti." demiş. Tabii bu cevaba bir şey diyememiş, gülmüş adam diye söyleniyor.

Ama burada bir hikmet var. Bir çocuk dergisinde yazılmış, resimli bir Nasreddin Hoca fıkrasının altında bile olsa, bu söz boşuna bir söz değil. İnsan zalim oldu mu, Allah o zulmünün cezasını verir:

Zàlimlere dedirir bir gün Hazret-i Mevlâ:
Ta'llàhi lekad a'sereke'llàhu aleynâ... .[112]

Zàlim yine bir zulme giriftâr olur âhir,
Elbette olur ev yıkanın hànesi vîrân...

Bunlar da yine başka şiirler. Yâni eden buluyor, kim ne ekerse onu biçiyor.

Onun için aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, ne yapmamız lâzım?.. Allah'a iyi kul olmayı amaç edinmemiz lâzım, var gücümüzle ona çalışmamız lâzım! "Ben ne yaparsam Allah'ın sevgili kulu olurum?.. Ne yaparsam sevaplı olur?" diye gecemizi, gündüzümüzü, işimizi, gücümüzü ona göre ayarlamamız lâzım!

Ben böyle düşündüğüm için, sizin böyle olmanızı istediğim için, işte böyle hadis kitaplarını, tefsir kitaplarını okudukça, zamanı gelince, söylenmesi gereken sevaplı ibadetleri söylüyorum, ikaz edilecek noktalarda ikaz ediyorum.

[112] "Allah'a and olsun, gerçekten Allah seni bize üstün kıldı." (Yusuf, 12/91)

Bu günlerin kıymetini bilin! Hacca gelenler hacda ibadetlerini güzel yapsınlar, haclarının mebrur bir hac olmasına gayret etsinler! Sağlık afiyetle eşlerine dostlarına kavuşsunlar. Evine gelinceye kadar hacının duası makbuldür. Hacıları karşılarsınız yolda, duasını almağa gayret edersiniz; onu da unutmayın!

Hacca gelemeyenler de işte ibadetler, saydığım hadis-i şerifler... Namaz kılsın, oruç tutsun, tesbih çeksin, zikretsin, derviş olsun, hakîkî derviş olsun; sevapları kazansın, Allah'ın rızasına ersin, cennetiyle cemâliyle müşerref olsun, Allah'ın lütf u keremiyle...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

26. 03. 1999 - Mekke

19. EN BÜYÜK FELÂKET

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Size Mekke-i Mükerreme'den sohbetimi yapıyorum.

Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerimizi kabul eylesin... Hacı efendilerden vazifeleri yapanlar, yavaş yavaş dönmeğe başladılar.

a. Hacının Mükâfâtı

Okuyacağım hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehàdîs* kitabımızın 371. sayfasında. Burada hacla ilgili bir hadis-i şerif var, ilkönce onu okuyalım:[113]

مَا أَضْحٰى مُؤْمِنٌ يُلَبِّي حَتَّى تَغْرِبَ الشَّمْسِ ، إِلاَّ غَابَتْ بِذُنُوبِهِ

حَتَّى يَعُودُ كَمَا وَلَدَتْهُ أُمُّهُ (ق. عن عامر بن ربيعة)

RE. 371/2 (*Mâ adhà mü'minün yülebbî hattâ tağribe'ş-şemsi, illâ gàbet bi-zünûbihî hattâ yeùdü keyevmi veledethü ümmühû.*)

Àmir ibn-i Rebîa RA'dan, Beyhakî rivayet etmiş. Hacının ne kadar büyük mükâfâtlar kazandığına dâir, ne kadar büyük şerefler kesbettiğine dâir çok hadis-i şerifler var; bu da onlardan birisi. Buyuruyor ki Peygamber SAS:

(*Mâ adhà mü'minün yülebbî hattâ tağribe'ş-şems*) "Güneş batıncaya kadar bir mü'min '*Lebbeyk allàhümme lebbeyk...*' diye seslenir durursa; (*illâ gàbet bi-zünûbihî*) güneş ancak onun günahlarıyla birlikte batar. Yâni günahlarını da alır. (*Hattâ yeùdü keyevmi veledethü ümmühû.*) Kişi annesinin onu dünyaya

---

[113] Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.43, no:8802; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.227; Àmir ibn-i Rebîa RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.54, no:11923; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.415, no:19768.

getirdiği gündeki mâsum, tertemiz hâli gibi haline döner. Yâni bütün günahları afv ü mağfiret olur, tertemiz olur.”

Allah-u Teàlâ Hazretleri haccı yapan kardeşlerimize, bu mükâfâtları kazanmış olmayı nasîb eylesin... Haccı henüz yapmamış olanlara da, yapmak nasib eylesin... Çünkü hacının duası makbul, günahları mağfur, mükâfâtı da —eğer haccı makbul, mebrur bir hac olursa— cennet... Ehl-i beytinden, akrabasından, ailesinden dört yüz kişiye de şefaat etme hakkı ve salâhiyeti veriliyor. Yâni faydası sırf kendisine değil, çevresindeki dört yüz kişiye de oluyor.

Ben burada bu hadis-i şerifi cemaate okuduğum zaman,

“—Şöyle bir elinize kâğıdı kalemi alın bakalım, yakınlarınızdan Allah’ın mükâfâtlandırmasını istediğiniz dört yüz kişinin adını yazın!” dedim.

Kolay kolay yazamaz insan... Yâni isimler tükenir, dört yüz rakamı tükenmez, bayağı büyük bir rakam...

Allah-u Teàlâ Hazretleri İslâm’ı çok büyük bir mükâfât olarak, çok büyük bir nimet olarak bahşetmiş; onun kıymetini bilmeyi hepimize nasib etsin... Haccın da tabii, ahali geleneksel olarak kıymetini biliyor, İslâm’ın beş büyük ibadetinden olduğunu biliyor ama, içindeki mükâfâtların teferruatını sanıyorum ki çoğu bilmiyorlar. Biz burada, kitaplardan onları hacılarımıza okuduğumuz zaman, gözleri yaşardı.

Tabii hacca gelenler biraz biliyor, ama hacca gelmeyenler hiç bilmiyor. Bir de hacca düşman olanlar var. “Pis Araba para mı yedireceğim?” gibi düşünceler tabii çok yanlış. Hüsn-ü zanna aykırı, dine aykırı sözler. Allah’ın hiç bir kulu hakir görülmez. Hattâ nice böyle toz toprak içinde fukara insanlar vardır ki, kat kat süslenen, süslenmesine milyonlar ayıran, parfümlerine milyonlar ayıran insanlardan çok daha hayırlı olabilir Allah indinde...

Allah kibri sevmez, tevâzuyu sever. Fakir diye bir insanın derecesini düşürmez. Belki zenginliğine kibirleniyor, gururlanıyor, öğünüyor, böbürleniyor diye onu cezalandırabilir. Yanlış düşünceler...

Ama o yanlış düşüncelerin silinmesi için, bizim böyle hadis-i şerifleri güzel güzel, güzel yayın vasıtaları ile duyurmamız lâzım! Halkın bilmesi lâzım!.. Gelenler tamam, kıymetini biliyor; gelmeyenlerin de bilmesi lâzım!

Ben her zaman söylüyorum, camiye gelen insana İslâm'ı anlatıyoruz. Bu bir çeşit ma'lûmu i'lâm oluyor, bilineni tekrar oluyor. Camiye gelen zâten camiye gelecek kadar şuurlu, zâten namazın kıymetini biliyor. Ona vaazlar fayda vermiyor mu; veriyor. Elbette o da bilgisini arttırıyor, eksiğini tamamlıyor; soracağı şeyleri soruyor, cevapları alıyor, müslümanlığını mükemmelleştiriyor. Ama asıl mühim olan, camiye gelmeyenin öğrenmesi, asıl mühim olan kötü yolda olanın hatasını anlayıp doğru yola dönmesi... Onlara İslâm'ı anlatmanın yollarını bulmak lâzım!..

Hattâ arkadaşlarımızdan, kardeşlerimizden hatırlıyorum, eskiden böyle kahve kahve, meyhane meyhane gidip de, oradaki insanlara doğru yolu anlatmağa çalışanları hatırlıyorum. Allah ecirlerini kat kat fazla eylesin...

Tabii en güzel vasıtalardan birisi de, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, radyo, televizyon, gazete gibi yayın araçlarıdır. Bunlar herkes tarafından duyuluyor, dinleniyor ve her yerde dinlenebiliyor. İlle camiye gelmesi gerekmiyor. O zaman çok güzel bir tebliğ oluyor, ele geçmez bir fırsat oluyor, mükemmel bir tebliğ oluyor.

O bakımdan sizlere daha bayramdan önce yaptığım konuşmada söylemiştim, "Bir bayram hediyesi rica ediyorum hepinizden!" demiştim. Radyolarımızın, televizyonlarımızın, gazetelerimizin, mecmualarımızın okunarak takviyesini; bir de hayır yapmak isteyen kardeşlerimiz varsa, hayırlarını bu yöne tevcih ederek, onları mâlî yönden, alet yönünden, cihaz yönünden kuvvetlendirerek takviyesini rica etmiştim. Bir hareket, bir işaret, bir tepki, beklediğim bir cevap oldu; bazı cevapları aldım. Bunların çok önemli olduğunu hiç unutmayalım!

Dünden beri de, bu yüzyılın başında ecdadımızdan bazı kahraman kişilerin, Edirne'ye kadar gelmiş olan Bulgarlardan Edirne'yi nasıl kurtardıklarını; daha ileriye doğru ileri hareketler

yaparak düşman tarafından istilâ edilen yerleri nasıl aldıklarını; hattâ bir Batı Trakya Türk Cumhuriyeti kurduklarını okuyordum. İnşâallah bunun bizim gazetemiz, radyomuz, televizyonumuz tarafından da neşrini ve size duyurulmasını arkadaşlardan rica edeceğim.

Böyle gayretlerin, fedâkârlıkların, çalışmaların yapılması lâzım! Aksi takdirde insanın canına kasdeden, kanını dökmeğe and içmiş olan azılı düşmanları varken; insanın uyanık durmaması, parasını sakınması, cihaddan üzerine düşen görevi yapmaktan kaçınması çok yanlış oluyor. Sakınılan mallar ile cihad yapılmayınca, hem mala, hem cana Allah-u Teàlâ Hazretleri belâyı musallat ediyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimize uyanıklıklar nasîb etsin ve dîn-i mübînine en güzel tarzda hizmetler eylemeyi nasîb eylesin...

b. İlmin Şerefi

Aynı sayfadaki diğer bir hadis-i şerife geçiyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[114]

مَا أَعَزَّ اللهُ بِجَهْلٍ قَطُّ ، وَلاَ أَذَلَّ اللهُ بِعِلْمٍ قَطُّ (العسكري عن ابن مسعود)

RE. 371/6 (*Mâ eazza'llàhu bi-cehlin kattu, ve lâ ezelle'llàhu bi-ilmin kattu.*)

İbn-i Mes'ud RA'dan rivayet edilmiş:

(*Mâ eazza'llàhu bi-cehlin kattu*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri aslâ ve kat'iyyen cahillikle aziz kılmamıştır." Cahil olan bir kimseyi aziz kılmamıştır. Cahillikle izzet, itibar, şeref, rütbe, başarı olmaz.

---

[114] Lafız farkıyla: Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.5, no:771; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV, s.479; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.87, no:6270; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.252, no:5830; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1171, no:2174; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.420, no:19784.

(*Ve lâ ezelle'llàhu bi-ilmin kattu*) "İlim ile de, kesinlikle ilim sahibini zelil kılmamıştır."

İlim lâzım, ilim fevkalâde önemli...

Aynı sayfada, Hazret-i Ömer RA Efendimiz'in rivayet ettiği hadis-i şerifte de, yine ilimle ilgili olarak buyruluyor ki:[115]

مَا اكْتَسَبَ مُكْتَسِبٌ مِثْلَ فَضْلِ عِلْمٍ ، يَهْدِي صَاحِبَهُ إِلَى هُدًى ، أَوْ يَرُدُّهُ عَنْ رَدًى ؛ وَلاَ اسْتَقَامَ دِينُهُ ، حَتَّى يَسْتَقِيمَ عَقْلُهُ (طس. عن عمر)

RE. 371/9 (*Me'ktesebe müktesibün misle fadli ilmin, yehdî sàhibehû ilâ hüden, ev yeruddühû an reden; ve le'stekàme dînehû, hattâ yestakîme aklühû.*)

"Bir kazanç peşinde koşan bir insan..." Herkes bir şey kesbetmeğe, kazanmağa çalışıyor, dükkân açıyor, uğraşıyor, menfaat peşinde koşuyor...

(*Me'ktesebe müktesibün misle fadli ilmin, yehdî sàhibehû ilâ hüden*) "Hiç bir kazanç sahibi yoktur ki, bir ilim öğrenip de, o öğrendiği ilim de kendisini hidayete sevk eden, (*ev yeruddühû an reden*) yahut da bir helâkten çeviren bir ilim öğrenmiş kimsenin sahip olduğu fazîleti kazanmış olsun..."

(*Ve le'stekàme dînehû*) [İnsanın dini doğru olmaz, (*hattâ yestakîme aklühû*) aklı doğru olmayınca...]

En büyük fazîlet ilim öğrenmek... Bu ilim de tabii, rafa konulsun diye öğrenilmiyor, dudaklarda dedi-kodu mevzuu olsun diye öğrenilmiyor. Sahibini bir doğru yola, bir harekete, bir güzel işe, eyleme, fazîlete sevk ediyor. Yahut da bir rezâletten, tehlikeden, helâkten, felâketten koruması lâzım, bir işe yaraması lâzım! Böyle bir ilim elde etmek, en büyük kazanç olmuş oluyor.

---

[115] Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.79, no:4726; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.5, no:676; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.279, no:28808; *Mecmau'z-Zevâid*, c.I, s.326, no:483; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.427, no:19806.

İlimle Allah-u Teàlâ Hazretleri kişileri yüceltiyor. Kişileri de yüceltiyor, kavimleri de yüceltiyor. Onun için mef'ulünü zikretmemiş Peygamber Efendimiz: (*Mâ eazza'llàhu bi-cehlin*) "Cehl ile Allah izzet vermedi." Kime vermedi?.. Kişiye mi, topluluğa mı, şehre mi, zümreye mi; onu söylemiyor. Hepsine çünkü... Kesin olarak ilim ile insan izzet, itibar ve kıymet kazanıyor. Cahillikle de mahvoluyor.

Ben eğer Millî Eğitim'in başına geçsem, salâhiyetli bir kişi olsam, mutlaka Osmanlıların çöküş devresini tarih kitaplarında çok geniş bir şekilde okuturum. En geniş şekilde...

Hattâ üniversitelerde biz inkılap tarihi okurduk. Orada Prof. Ömer Lütfi Barkan gibi çok değerli kimseler tarafından, koca salonlarda güzel konuşmalar yapılırdı. Bence Osmanlı Devleti'nin neden yıkıldığını, cahilliğin nasıl mahvettiğini; particiliğin, Hürriyet ve İtilaf ile İttihat ve Terakki arasındaki ihtilafların, nasıl Balkanlardaki felâketlere sebep olduğunu herkese çok güzel öğretmeliyiz. Bir de kayıpların acısı yüreğimizde olmalı!..

Onların acısını unutuyoruz, Cumhuriyeti kurduk diye bir sevinç, bir heves, bir heyecan... Ama düşman durmuyor, işte Kosova'da, işte Bosna'da, daha başka yerlerde kan seller gibi akıyor, gövdeleri götürüyor, büyük zulümler oluyor.

Biz birtakım acıları unutmamalıyız! Birtakım acıların taze taze zihinde durması lâzım ki, o bize teşvik unsuru olsun. Daha güzel çalışmalar yapmamıza vesîle olsun. Birtakım yanlışlıkları da tekrar etmememize sebep olsun...

Onun için hepinize ilim öğrenmeyi, kitap okumayı tavsiye ederim. Tabii ilim öğrenmek deyince, herkes belki çantayı alıp, boş zaman bulup üniversiteye filân gitmeyi düşünür. Hayır, ilmin yaşı yoktur ve mekânı, mecburiyeti, şartı yoktur; her zaman, her yerde insan okuduğu zaman bilmediği şeyleri öğrenir.

Ben hatırlıyorum, Anadolu'nun ümmî ahalisinden, doğduğu köyden Ankara'ya mektup yazıp, "Ben kitap okumak istiyorum!" deyip, kendisine gönderilen bir çuval kitabı okuduktan sonra, bayağı bir hatırı sayılır, sözü dinlenir insan olan kişiler hatırlıyorum; Allah rahmet eylesin... Köyünde fırsat bulmuş, Ankara'dan Dil Kurumu'ndan, Tarih Kurumu'ndan çuvalla da kitap gelince, onların hepsini yalamış yutmuş, devrilmiş bir kütüphane gibi kimsenin bilmediği bilgileri bilip söyleyebiliyordu.

Yâni, köyde de olur, yeter ki her gün biraz okusun, okuduğunun üzerinde düşünsün ve okuduğunun kendisine ne yapmasını işaret ettiği üzerinde tefekkür eylesin...

"—Ben bunu okuyorum, binâen aleyh ne yapmalıyım?.. Balkanlarda bunca felâkete uğramışız, binâen aleyh ne yapmalıyız?.. Parti çekişmeleri dışa karşı bizi zayıflatmış, binâen aleyh nasıl davranmalıyız?.."

Bunların hepsinden ibret almak lâzım, felâketleri de geçiştirmemek lâzım!.. Bize bu acıları ilkà eden, tattıran kimseleri tanımamız lâzım! "Onlar halâ var mı, devam ediyorlar mı, onların cezasını vermek mümkün mü?" diye düşünmemiz lâzım! Çünkü, hiç bir suç cezasız kalmamalı, her suçlu cezasını bulmalı ki, cihana adalet hakim olsun!.. Aksi takdirde, suçlunun yaptığı suç yanına kâr kalıyorsa, suçluları teşvik edici bir ortam var demektir.

Onun için, hepinizi her yönden, dînî ilim, dünyevî ilim, her ilim yönünden okumaya, öğrenmeye, her yaşta hepinize rica ediyorum, teşvik ediyorum. Dinimiz teşvik ediyor, Peygamber Efendimiz teşvik ediyor, yönlendiriyor. Görüyorsunuz, hadis-i şeriflerde bildiriliyor: Dünyanın, ahiretin izzet ve itibarını kazanmak için ilim lâzım ve en faziletli şey böyle bir ilmi öğrenmek, kazanmak...

İlimden de amaç, hidayete ermek, bir doğru noktaya ulaşmak, yâhut bir felâketten kendisini kurtarmak... Bu da çok çok önemli bir nokta bizler için...

c. En Büyük Felâket Dinin Gitmesi

Sonra yine böyle musîbetlerle, felâketlerle ilgili bir hadis-i şerifi okumak istiyorum. Hatîb-i Bağdâdî ve Deylemî nakletmişler:[116]

مَا أُصِيبَ عَبْدٌ بَعْدَ ذَهَابِ دِينِهِ ، بِأَشَدَّ مِنْ ذَهَابِ بَصَرِهِ ؛ وَمَا ذَهَبَ بَصَرُ عَبْدٍ ، فَصَبَرَ ، إِلاَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ (الديلمي. خط. عن بريدة)

RE. 371/1 (*Mâ usîbe abdün ba'de zehâbi dînihî, bi-eşedde min zehâbi basarihî, ve mâ zehebe basaru abdin, fesabera, illâ dehale'l-cenneh.*)

Bu a'mâ olmak, göz görüp dururken iki gözüne bir arıza, hastalık, felâket gelip de görmemeğe başlamakla ilgili. Diyor ki Peygamber SAS bu hadis-i şerifinde:

"—Bir kulun uğradığı musîbetlerin içinde dininin elden gitmesinden sonra en şiddetli musîbet, felâket, basarının gitmesidir. Yâni, gözlerinin görme kabiliyetinin kaybolmasıdır. Eğer bir kulun görme kabiliyeti giderse, yâni kör olursa, görmez

---

116 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.122, no:6377; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.394, no:365; Büreyde el-Eslemî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.498, no:6527; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.414, no:19767.

olursa; o da sabrederse, muhakkak cennete girer. Allah'ın kaderine sabretti diye mükâfâtı cennet olur."

Yâni, olumsuz duygular içine düşmüyor, yıkılmıyor, "Ne yapalım, Cenâb-ı Hak bunu takdir etmiş." diyor, sabrediyor O zaman Allah onu mutlaka cennetle mükâfâtlandırır. Mükâfâtı cennetten başka bir şey değildir.

Şimdi, bu hadis-i şerifte bildirilen bu felâkete uğrayan azdır. Görürken gözlerinin görmez olması; hastanelerde, tıp hayatımızda, toplumumuzda binde, on binde kaç görülen bir olaydır. Umûmiyetle gözüyle doğan gözüyle yaşıyor ve gözlerini kapatıp ahirete göçüyor. Büyük çoğunluk böyle..

Ama ondan daha şiddetli bir musîbet var; o da insanın dininin, imanının gitmesi... (*Zehâbu dînihî*) Dininin elden gitmesi... Bu fevkalâde yaygın... Gözlerinin kör olmasından da önemli olan bu felâket, musîbet çok yaygın.

Çünkü insanlar Yirminci Yüzyıl'da birbirlerinden etkileniyorlar, dünyada bir buçuk milyar müslüman var ama, geride kalanı da gayrimüslim... Gayrimüslimlerin de yaşamları var, hayat görüşleri var, zevkleri var, eğlenceleri var... Küreselleşme dolayısıyla toplumlar birbirlerinden etkileniyor, birbirlerinin hayat tarzlarına imreniyorlar, kendi hayat tarzlarını yargılıyorlar Avrupa'yı gören, Amerika'ya gören, Hindistan'ı, Pakistan'ı, Afrika'yı gören, kendine göre hayat tecrübesi kazanıyor, fikirleri değişiyor; kendi görüşlerini gözden geçiriyor, gevşiyor.

Halbuki, İslâm hak din... Halbuki, Peygamber SAS Efendimiz Allah'ın en sevgili kulu, ahir zaman peygamberi... Peygamberimiz SAS, Hazret-i İsâ ile, Hazret-i Mûsâ ile, Hazret-i İbrâhim ile, geriye doğru bütün peygamberlerle ilişkili... Hepsini tasdik eden, hepsini tebcîl eden, hepsini tescîl eden bir mübarek şahsiyet... Kur'an-ı Kerim en güzel mânevî hakîkatleri anlatıyor, ahiretle ilgili bilgileri veriyor. Dünyada da insanların zulmetmemesi, birbirini ezmemesi, sömürmemesi için gerekli kuralları öğretiyor. Yâni asrın, asırların kitabı, çağın üstünün kitabı, istikbâlin kitabı Kur'an-ı Kerim...

Böyle hak dine sahip olan bizler, başka medeniyetlerin, zihniyetlerin, yaşam tarzlarının etkisi altında kalıp, oralarda yaşayınca, oraları görünce kendimizi kaybedersek; kendi temiz örfümüzü, adetimizi, ahlâkımızı bırakırsak; "Babana bile itimad etmeyeceksin, babandan bile fatura isteyeceksin! Hayat mücadeleden ibarettir, kimsenin gözünün yaşına bakmayacaksın!.. Hayat sadece bu hayattır; vur patlasın, çal oynasın, yaşa!" dersek...

Epikür felsefesi, eski Yunan'ın dinle imanla ilgisi olmayan, dünyevî, materyalist zihniyetleri, yeni zamanın komünizm zihniyeti, kapitalizm zihniyeti, sosyalizm zihniyeti; çeşit çeşit zihniyetler, akıllar... Bunların hepsinin üstünde bir tertemiz insan, insân-ı kâmil olmak, günahsız olmak, kimsenin hakkını yemeden yaşamak, herkese iyilik ederek yaşamak, mü'min olarak yaşamak, Yaradanını bilerek yaşamak, Yaradanına güzel kulluk etmek yolu olan İslâm var...

E tabii, bunun en güzel yol olduğunu anlayamayınca, gevşeyince, din elden gidiyor. Bakıyorsunuz, şahsiyetini kaybetmiş, millî, mânevî kişiliğini kaybetmiş, karmaşık olmuş, kozmopolit olmuş garip tipler karşınıza geliyor. Bizim örfümüzü, adetimizi, millî yapımızı sapa-sağlam beton gibi sağlamlaştıran güzel düşünceler, ahlâk ve fazîletler birer birer yıkılıyor, yok oluyor. Rüşvet alıp gidiyor, hırsızlık alıp gidiyor, ahlâksızlık alıp gidiyor, gaddarlık alıp gidiyor... Her türlü mafyalaşma, devleti sömürme, hazineyi hortumlama, her türlü ahlâksızlık tabii hale geliyor.

O zaman tabii, bu neyin göstergesi?.. Dinin gidişinin, en büyük musibetin göstergesi. Çok yaygın bir musibet olduğu, çok büyük bir felâket olduğu kesin olarak ortaya çıkıyor.

O halde Allah-u Teàlâ Hazretleri gözlerimizi korusun, görme kabiliyetimizi, havass-ı hamsemizi, beş duyumuzu; görmemizi, işitmemizi, konuşmamızı, dokunmamızı, hissetmemizi, tatmamızı iptal ettirmesin, sâlim eylesin... Hastalık vermesin, elem keder vermesin; sağlıklı, afiyetli, şen, esen yaşayalım!

Tamam, bunu çok temenni ediyoruz ama, dinimizin selâmeti, dinimizin imanımızın sağlamlığı, tertemizliği; ahlâkımızın güzelliği ne olacak?.. O gidince, niye göz gitmiş gibi insanlar ah

vah etmiyorlar, feryâd ü figan etmiyorlar? Hiç bir şey olmamış gibi, giderse gitsin der gibi, aldırmaz gibi bir tavrın içinde oluyorlar. O çok büyük bir felâket!..

Felâketin büyüklüğünü hissetmemek, felâketi yaygınlaştırıyor. Onun için tedbir almamak, felâketi büyütüyor.

Aziz ve sevgili kardeşlerim, ben konuşmayı bu amaçla yapmamıştım ama, bütün hadis-i şerifler aynı noktaya bizi götürüyor. O halde insanların güzel ahlâk sahibi olması için, dindar olması için, uyanık olması için, alim olması için, cahillikten kurtulması için; millî kişiliğini, dînî kişiliğini kaybetmemesi için, milletimizin birbiriyle muhabbetli yek vücut olması için, ayrılığa gayrılığa düşmemesi için, birbirini öldürmeğe, gırtlağına sarılmağa, kesmeğe kalkmaması için; o köyün beriki köye basmaması için, silahların konuşmaması için, var gücümüzle çalışmamız gerekiyor.

Ahlâklı insanların, imanlı insanların, mü'min insanların, kâmil insanların; sâkin kâmil, erdemli, hakîm, feylesof, bilge insanların işi ele alması veyahut çalışmasının miktarını arttırması lâzım! En güzel alet ve vasıtalara sahip olması lâzım!..

Bunun için, yine dönüp dolaşıp bunları sağlayacak olan araçların mükemmel olarak işlemesi lâzım; buna katkıda bulunmanız lâzım diye düşünüyorum. Onun için daha büyük millî felâketlere uğra-mayalım, dirlik ve düzenlik içinde yaşayalım diye, bu hususlarda hepinizi göreve davet ediyorum.

d. Ev Halkı Arasında Yumuşaklık Olması

Bir diğer hadis-i şerife daha geçiyorum aynı sayfadan. Peygamber SAS Efendimiz'den rivayet edilmiş ki:[117]

---

[117] İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.729; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVIII, s.124; Abdullah ibn-i Ma'mer RA'dan.

Kısmen: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.330, no:13261; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.116, no:5458; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.421.

مَا أَعْطِيَ أَهْلُ بَيْتٍ الرِّفْقَ إِلاَّ نَفَعَهُمْ ، وَلاَ مُنِعُوهُ إِلاَّ ضَرَّهُمْ

(البغوي ، وأبو نعيم ، كر. عن عبد الله بن معمر)

RE. 371/5 (*Mâ u'tiye ehlü beytini'r-rıfka illâ nefeahüm, ve lâ müniùhû illâ darrahüm.*)

"Bir ev ahâlisine, halkına, evin içindeki kişilere eğer Allah rıfk vermişse, yumuşaklık vermişse, halim-selimlik vermişse; muhakkak onun faydasını görür bu ev halkı, ev mutlu olur. Eğer bu yumuşaklık alınmışsa, o ev halkı arasında halim-selimlik yoksa, huşûnet, sertlik, kırıcılık varsa; o zaman mutlaka o ev halkı bu yokluktan zarar görür, büyük zararlara uğrar, huzurları kaçar." buyuruyor.

Demek ki *rıfk* dediğimiz yumuşak davranmak, halim selim davranmak, anlayışlı davranmak, acele etmemek, sert hareket etmemek, karşı tarafı severek muamele etmek, aile için, aile mutluluğu için, ailenin faydalı bir gelişme içinde, yaşam içinde olması için çok büyük bir nimet. Tabii milletler de büyük bir ailedir. Bu milletlerin fertlerinin de güzel hâlete, güzel ahlâka sahip olması lâzım. Yumuşaklık, halim selimlik, düşüne taşına, severek yaraları tedavi etmek, birbirleriyle öyle muamele yapmak, konuşmak, görüşmek çok çok önemli oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimize en güzel huyları nasib etsin... Güzel huyların önemlilerinden olan rıfk ve mülâyemeti de hepimize ihsân eylesin... Ailelerimiz mutlu olsun, karılar, kocalar, çocuklar bir bütün olarak mutlu aile hayatı yaşasınlar. Mutsuzluk, kavga, dargınlık, küslük, ayrılık, boşanma vs. olmasın. Toplumumuz içinde de çakışma, çatışma, savaşma ve fitne fesad olmasın.

e. Aileye Yapılan Harcama

Ve sonuncu hadis-i şerifi okumak istiyorum; bu okuduğum hadis-i şerifle sözümü tamamlamak istiyorum. Peygamber

Efendimiz SAS Ahmed ibn-i Hanbel, Beyhakî ve diğer kaynakların rivayet ettiğine göre buyurmuş ki:[118]

مَا أَطْعَمْتَ زَوْجَتَكَ ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ؛ وَمَا أَطْعَمْتَ وَلَدَكَ ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ؛ وَمَا أَطْعَمْتَ خَادِمَكَ ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ؛ وَمَا أَطْعَمْتَ نَفْسَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ (حم. حب. حل. ق. عن مقدام بن معدي كرب)

RE 371/4 (*Mâ et'amte zevceteke fehüve leke sadakatün, ve mâ et'amte veledeke fehüve leke sadakatün, ve mâ et'amte hàdimeke fehüve leke sadakatün, ve mâ et'amte nefseke fehüve leke sadakatün.*)

Dört cümleden ibaret bir hadis-i şerif. Mânâ-yı şerifi şöyle:

(*Mâ et'amte zevceteke fehüve leke sadakatün*) "Zevcene yedirdiğin senin için sadakadır." Yâni, meyva mı yedirdin, et mi yedirdin, tatlı mı yedirdin, ekmek mi yedirdin, her neyse... Ona it'àm ettiğin, taàm olarak verdiğin, yemek olarak verdiğin şey zevcene senin sadakandır. Yâni aile reisi için ne kadar büyük bir şeref!

Nasıl mutlu oluruz bayramda veyahut kandilde, cumada... Zaten cuma günü sadaka vermek çok sevap... Böyle bir liyâkatli olduğuna inandığımız, gerçekten fakir olduğuna inandığımız bir kimse, bir komşu, akrabadan birisi çok fakir... Biz de ona çıkartıp bir yardım yapmışsak, ne kadar huzur duyarız. Ne kadar memnun oluruz. O verdiğimiz sadaka bizi ne kadar rahatlatır. "Oh, elhamdü lillâh!" deriz, ne kadar rahatlarız. Sadaka verdiğimizden dolayı ne kadar huzur duyarız.

---

[118] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.131, no:17218; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.42, no:82; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.268, no:634; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.376, no:9185; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.309; *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.169, no;1124; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Iyâl*, c.I, s.151, no:16; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.190; Mikdâm ibn-i Ma'dî Kerb RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.300, no:4660; *Kenzü'l-Ummal*, c.VI, s.641, no:16321.

Tabii, her zaman böyle tam isabetli sadaka vermek kolay olmuyor. Çünkü bu işi meslek edinmişler çıkıyor karşınıza, her türlü tedbiri almışlar, seni acındırmak, kandırmak için yalan... Senin paranı alıyor. Halbuki senden daha zengin, belki kaç tane apartmanı var. Bunlar hep çıkıyor ortaya zaman zaman. Kandırıyor. Sahte fakir, sahte dilenci, gerçekle alâkası yok durumunun. Kandırıyor milleti ve çok büyük paralar topluyor.

Yâni, verdiğin sadaka yerine mi gidiyor, gitmiyor mu? Tereddüt ediyor insan. Ama bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz çok güzel bir şey bildiriyor bize:

"—Zevcene verdiğin, senin sadakandır." buyuruyor.

Zevcesi, işte tamam; bunda hiçbir tereddüt edilecek nokta yok. Evlenmiş, evinde hanımı, hayat arkadaşı, refîka-yı hayatı, eşi. Ona bir şey getirip verdiği zaman, yedirdiği zaman, içirdiği zaman bu onun için sadaka oluyor.

Hatta it'am etmek, yemek yedirmek, içirmek mânâsına filân ama bunun mânâsının altına giydirmek, barındırmak, masrafların her çeşidini yapmak, yâni infak etmek de girer. Yâni hanımı için yaptığı bütün masraflar, yeme içme dahil, barındırma, hayatını sürdürmesi için gerekli yapılan bütün infak, nafaka, neyse... Bu sadaka oluyor. Ne kadar güzel! İslâm'da aile nasıl teşvik ediliyor. Aile yuvası kurulduğu zaman kuran ne kadar sevaplar kazanıyor. Daima kazancı sadaka oluyor; çünkü eve harcıyor.

Burada tabii, hatırıma geldi, bazı hanımlar gelip bana şikâyet ederlerdi: "Bizim efendinin eli çok sıkı, hiç bir şey almaz, bizi çok daraltır." filân diye. Tabii cimrilik zaten iyi bir huy değil de, böyle kimseler de inşâallah bu hadis-i şerifi duyunca hanımlarına, çocuklarına verdikleri şeylerin de sadaka olduğunu bilince, biraz rahatlarlar her halde...

İkinci cümlesi:

وَمَا أَطْعَمْتَ وَلَدَكَ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ؛

(*Ve mâ et'amte veledeke, fehüve leke sadakatün*) "Çocuğuna verdiğin de senin için sadakadır." buyuruyor. Demek ki, ne kadar güzel bir durum! Bizim çoluk çocuğa verdiğimiz, aldığımız yiyeceklerin, giyeceklerin hepsi sadakamız oluyor, aile reisi olarak. Bu da çok güzel!

وَمَا أَطْعَمْتَ خَادِمَكَ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ؛

(*Ve mâ et'amte hàdimeke, fehüve leke sadakatün*) "Hizmetçine verdiğin de senin için sadakadır." Tabii hizmetçi aslında senin hizmetini görüyor. Binâen aleyh, onun hakkı gibi oluyor. Fakat İslâm'da hizmetçine verdiğin de sadaka oluyor.

Tabii buradaki hizmetçiden anlaşılan, *hàdimeke* sözünden anlaşılan, bizim şimdi Yirminci Yüzyıl'da birisini parayla tutup da; "Gel bakalım, şurayı sil, süpür, temizle!" dediğimiz gibi değil de; yanında kalan, dâimî aynı çatı altında yaşayan köleler gibi, kendisine hizmet eden kimseler kasdedilmiş gibi oluyor Ama öyle de olsa, böyle de olsa, netice itibariyle hizmet eden kimseye de yapılan ikramlar, yedirmeler, içirmeler; o da sadaka oluyor.

Tamam, bunların hepsi çok çok güzel! Ama en sonuncudan çok hoşlanacaksınız tahmin ediyorum:

وَمَا أَطْعَمْتَ نَفْسَكَ، فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ .

(*Ve mâ et'amte nefseke, fehüve leke sadakatün*) "Kendi nefsine yedirdiğin, kendine yedirdiğin de senin için sadakadır." diyor Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri. Allah şefaatine erdirsin... İslâm ne kadar güzel! Bakın, insan çalışıyor, kazancıyla kendisi simit yese, tatlı yese, baklava, börek, elma yese; o da sadaka oluyor.

Muhterem kardeşlerim, sevgili dinleyiciler, tabii sadakanın sadaka sayılması için bir temel şart var, onu başından söylememiz lâzımdı. Ama sonunda vurgulamak da yine aynı sonucu sağlayacak: Sadakanın helâlden olması lâzım!

“—Bir insan Köroğlu menkabelerinde olduğu gibi, zengini soyup da fakire verse hayır olur mu?”

Olmaz! Haramdan hayır olmaz. Haram ile bir şey kazanılmışsa, günah ile kazanılmışsa, ister cami yapsın, ister minare yapsın, ister fakir doyursun, ister şu işi, ister bu işi yapsın; haramdan kazanılan kazançtan sadakayı, hayrı Allah kabul etmiyor. Onun kıymeti yok... Helâl olması lâzım!

Cenâb-ı Hak cümlemize, cümlenize, bütün aile reislerine helâl kazanmayı nasib etsin... Helâl yoldan, tertemiz, alnı açık, kimseyi sömürmeden, aldatmadan, kandırmadan, yanıltmadan, kimsenin hakkını yemeden, eve temiz, helâl para getirmeyi nasib etsin...

Evlâtlarımızı, aile fertlerimizi helâl paralarla doyuralım, kendimiz helâl lokma yiyelim! Çünkü haram lokma yiyen insanın, kırk gün ibadeti kabul olmuyor. En büyük tehlikelerden birisi haram yemektir. İşte Türkiye’de unutulan manevî değerlerden birisi de bu. Helâl lokmanın kıymeti, elinin emeğinin kıymeti...

Burada yine bir hadis-i şerif vardı:

“—Kişi, elinin emeğini yemekten daha hayırlı bir yemek yememiştir. Hattâ bir devlet başkanı olduğu halde, bir peygamber olduğu halde, Dâvûd AS da kendi zırh imâl ederdi, demircilik yapardı. Elinin emeğiyle kazandığını yerdi.” diyor Peygamber Efendimiz.

Yâni devletin büyüğü, her şey emrinde ama, elinin emeğini yerdi diye bir misâl olarak onu veriyor.

Allah kazandıklarımızı temiz kazanç eylesin... Güzel huylarımızı korumak nasib etsin... Kaybettiğimiz güzel huylarımızı da tekrar bize kazandırsın... O millî asâletimizi zedeleyen, bir mikrop gibi bünyeye girip de millî bünyeyi çürüten, her türlü kötü huylardan bizleri şifâyâb eylesin... Milletimizi şifâyâb eylesin...

Rüşvet, hırsızlık, gasb, aldatma, hile kalksın... Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimize tekrar tertemiz bir yaşam nasib etsin... Tertemiz kazançlar nasib etsin... Cumanız mübârek olsun... Allah cennetiyle, cemâliyle cümlenizi müşerref eylesin, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llàhi ve berekâtühû!..

02. 04. 1999 - Mekke

20. SAVAŞA HER ZAMAN HAZIR OLUN!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Size Avustralya'dan kucaklar dolusu selâmlar, sevgiler, dualar, dilekler, temennîler... En iyi dileklerimi, temennîlerimi arz ederim.

Biliyorsunuz hac yapıldı, Allah kabul eylesin... *Hacc-ı ekber* diye tabir edilen haccın, Arafat'a çıkışın cumaya gelmesinin, yetmiş kat daha sevaplı olduğu bildiriliyor. Allah kabul eylesin...

Tabii bayram oldu, bayram sevindirici bir olay... Hacca gidenler için hac da sevindirici bir olay ve hacc-ı ekber olması ayrıca sevindirici... Ama yeni bir yıla girmeye az kalmış olan şu sırada, en üzücü olay şüphesiz ki Kosova'daki cinayetler, katliamlar, gaddarlıklar, zalimlikler... Maalesef biz ne kadar sakin olsak, ne kadar mazlum olsak, ne kadar ma'sum olsak, bazıları canavar yaratılışlı insanlar... Üstelik eskiden kendilerine iyilik yaptığımız, hayatını bağışladığımız, himaye ettiğimiz, güçlü kuvvetli olduğumuz zaman yüzyıllarca dokunmadığımız insanlar... Şimdi Kosova'da Balkanlar'da kardeşlerimize, geçtiğimiz yıllarda Bosna'da yaptıkları gibi, büyük zulümler yapıyorlar. Köyleri yıkıyorlar, televizyon sahnelerinde bakıyorum; ağlayan çocuklar, kadınlar, ihtiyarlar, aciz, zavallı, mazlum, ma'sum insanlar... Çok üzülüyorum.

Biliyorsunuz, İslâm'da en önemli vazifelerden birisi de cihaddır. Cihadın ne kadar önemli ve ne kadar gerekli olduğu anlaşılıyor Çünkü zalim insanlar çok; zulüm yapan, zulmü seven, haksızlığı böyle göz göre göre, bütün dünyaya meydan okurcasına yapan insanlar çok. O zaman tabii, Allah rızası için birilerinin bunlara karşı çıkması ve dur demesi icab ediyor. O da işte cihad dediğimiz olay...

Bu bakımdan, "Allah-u Teàlâ Hazretleri mazlumları korusun, kurtarsın!" diye dua ederek, cihadla ilgili bazı hadis-i şerifleri

nakledip, sohbetimi cihad üzerine yapmak istiyorum, aziz ve sevgili dinleyiciler!

a. Cihadın Fazîleti

Peygamber SAS Efendimiz'in, Abdullah ibn-i Ömer RA'nın rivayet ettiği bir hadis-i şerifi şöyle:[119]

لَمَوْقِفٌ فِي سَبِيلِ اللهِ لاَ يُسَلُّ فِيهِ سَيْفٌ ، وَلاَ يُطْعَنُ فِيهِ بِرُمْحٍ ، وَلاَ يُرْمٰى فِيهِ بِسَهْمٍ ، أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً ، لاَ يُعْصَى اللهُ فِيهَا طَرْفَةَ عَيْنٍ (ابن النجار عن ابن عمر)

RE. 353/8 (*Lemevkıfun fî sebîli'llâhi lâ yüsellü fîhi seyfün, ve lâ yut'anü fîhi bi-rumhin, ve lâ yürmâ fîhi bi-sehmin, efdalü min ibâdeti sittîne seneten, lâ yu'sa'llàhu fîhâ tarfete aynin.*)

Bu ilginç hadis-i şerifin mübarek metnini okuduktan sonra, kelimelerini açıklayarak mânâsını vereyim:

(*Lemevkıfun fî sebîli'llâh*) "Allah yolunda şöyle bir duruş; yâni harp meydanında, harp olacak yerde, harp sahasında veyahut askerî bir mıntıkada şöyle bir duruş... Muhakkak ki Allah yolunda cihad etmek için, askerî amaçla, mazlumları korumak, hakkı korumak, zulmü, şeytanlığı, küfrü, şirki izâle etmek için, şöyle bir cihad için durmak; (*lâ yüsellü fîhi seyfün*) ama bir kılıç çekilmeden..." Yâni düşman karşımızda yok ki bir kılıç çekilsin. (*Ve lâ yut'anu fîhi bi-rumhin*) "Mızrakla düşmana saldırılmadan, (*ve lâ yürmâ fîhi bi-sehmin*) veya daha uzaktaki düşmana ok atılmadan şöyle bir duruş bile; (*efdalü min ibâdeti sittîne seneten*) altmış sene ibadetten daha faziletlidir. (*Lâ yu'sa'llàhu fîhâ tarfete aynin*) İçinde bir göz yumup açıncaya kadar Allah'a isyan, günah, ma'sıyet işlenmemiş, ma'sum ve ibadetle geçen altmış yıldan...

[119] *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.540, no:10697; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.54, no:18823.

Yâni kılıç çekilmemiş, mızrak çekilmemiş, ok atılmamış bile olsa, Allah yolunda şöyle bir duruş, hiç Allah'a isyan edilmeden geçmiş altmış yıllık ibadetten daha hayırlıdır."

Bir de tabii savaşılırsa, savaşta şehid olunursa, tabii doğrudan doğruya cennete girilir. Altmış yıllık ibadetten daha hayırlı sadece bir duruş... Daha savaş olmadan bekleniyor, olmayabilir de... Duruş bile bu kadar sevaplı İslâm'da... Onun için, cihadın çok büyük sevabı var, önemi var ve yeri var, gereği var.

Görüyorsunuz, "*Yurtta sulh, cihanda sulh*" demişiz; eski kaybettiğimiz toprakların acısını sinemize çekmişiz, bağrımıza basmışız. Gözyaşlarımızı içimize akıtmışız. Zulmü, "Tamam, oldu, bitti." diye kabul etmişiz, ses çıkartmamışız. "Sulh arıyoruz." demişiz, eski düşmanlarımıza el uzatmışız.

"—Peki tamam, barışalım, bundan sonra sulh, sükûn içerisinde yaşayalım!" demişiz.

Ama, adamlar şöyle bir fırsat bulunca, eline bir imkân geçince, ma'sum, yaşlı, cahil, zavallı, ellerinde silâh yok, imkân yok, kasden geri bırakılmış halklara nasıl hunharca saldırıyorlar, nasıl öldürüyorlar!.. Nasıl savaş kurallarını da ihlâl ederek, uluslararası kuralları da çiğneyerek neler yapıyorlar!..

Demek ki, cihad lâzım! Cihaddan korkmamak lâzım, cihadı da kesmemek lâzım!.. Cihada hazır olmak lâzım!.. "Cihad artık kalktı, cihad yok!" gibi bir düşünce de çok yanlış, dünyada o noktaya gelinmiş değil. Maalesef, siz ne kadar mazlum olsanız, ne kadar haklı olsanız, ne kadar kibar olsanız; bazıları canavarlık yapıyorlar. Onun için, kıyamet kopuncaya kadar dünya üzerinde cihad, bir şerefli ibadet olarak mevcut olacak.

Başka bir anlatımla, İbn-i Ömer RA'dan yine bir hadis-i şerif daha var. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[120]

سَاعَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ ، خَيْرٌ مِنْ خَمْسِينَ حَجَّةً

(الديلمي عن ابن عمر)

RE. 295/4 (*Sâatün fî sebîli'llâh, hayrun min hamsîne hacceh.*) "Allah yolunda bir saatlik şöyle geçen bir zaman, elli hacdan daha hayırlıdır."

Tabii, burada bir şeyi açıklamak lâzım: Peygamber Efendimiz'in başka hadis-i şeriflerinden aldığımız bilgilere göre, insanın boynuna hac farzsa, hac daha sevaplı bir ibadet oluyor; farz haccı îfa etmişse, o zaman cihad daha sevaplı oluyor. "Allah yolunda şöyle bir saatlik bir duruş, elli hac yapmaktan daha hayırlıdır." diye bildiriliyor.

Onun için, tarih boyunca ecdadımız, yaşadıkları diyarları bırakmışlar, aileleri ile helâlleşmişler, vedalaşmışlar, bu sevapları kazanmak için, Allah yolunda insanları doğru yola çekmeğe

---

[120] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.334, no:3504; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.188; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.327, no:3457; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.538, no:10691.

çalışmışlar. Tabii amaç da böyle, ille çarpışmak da değil.. İlkönce insanlara hak söyleniyor. Hakkı kabul ederse, tamam, pekâlâ; o zaman onların korunması da üzerine alınıyor, devletin vazifesi oluyor.

Hattâ devlet bir ara, Bizanslılarla hudut çarpışmalarda bir şehri almış Fakat sonra askerî bir sebeple geri çekilmek icab etmiş. Şehirden topladıkları vergileri hristiyan ahaliye iade etmişler:

"—Alın bunları!"

"—Niye?.."

"—Biz bu vergiyi aldık. Vergiyi alınca sizi korumak boynumuzun borcu oldu, vazifemiz oldu. Ama şimdi koruyamıyoruz, binâen aleyh vergileri geri alın!" diye topladıkları vergileri adamlara geri vermişler.

Yâni, ne kadar temiz niyetlerle cihad yapıldığını gösteren bir şey.

Bu hususta yine Buhàrî'de, Müslim'de, sahih kitaplarda hadis-i şerifler var. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[121]

---

[121] Buhàrî, *Sahîh*, c.III, s.1028, no:2639; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1499, no:1880; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.181, no:1651; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.132, no:12372; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.461, no:4602; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.411, no:3775; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.26, no:4256; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.39, no;23; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.146, no:166; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2358, no:6052; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.180, no:1648; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VIII, s.252, no:2746; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.433, no:15607; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.267, no:2398; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.156, no:5835; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.447, no:7534; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.486; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dımaşk*, c.LIV, s.131; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1500, no:1883; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.15, no:3119; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.422, no:23634; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.181, no:4078; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.291, no:8667; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.201, no:19305; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.11, no:4327; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I., s.104, no:225; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.168, no:224; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VIII, s.251, no:2745; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.532, no:10896; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.220, no:19472; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXI, s.483; Ebû Hüreyre RA'dan.

غَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ ، أو رَوْحَةٌ ، خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيا وَمَا فِيهَا

(حم. خ. م. ه. حب. عن أنس ؛ ط. ت. عن ابن عباس ؛ م. ت. ن. عن سهل ؛ م. ه. عن أبي هريرة ؛ ع. ض. عن الزبير ؛ حم. طب. عن معاوية بن حديج)

RE. 320/13 (*Gadvetün fî sebîli'llâh, ev ravhatün, hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ.*) “Allah yolunda şöyle bir sabah seferi veya akşamleyin bir hareket, bir sefer, bir yürüyüş, dünyadan ve dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlıdır.” diye, pek çok sahih kitaplarda hadis-i şerifler var.

b. Savaşta Dikkat Edilecek Noktalar

Müslüman cihadı Allah rızası için yapıyor. Allah'ın dinini insanlara öğretmek için yapıyor. Kabul ettiği zaman cihad olmuyor, düşman saldırdığı zaman cihad oluyor; veyahut hakkı kabul etmeyip temerrüd ettiği zaman oluyor

Bir keresinde Peygamber Efendimiz cihada gönderirken... Kabileler isyan ettiler, müslümanlara zulmettiler, karşı geldiler, saldırdılar tekrar tekrar... Sefer hazırlanmış, ordu gidecek. Bakın müslümanın anlayışına, bir de Yirminci Yüzyıl'da şimdi

---

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.180, no:1649; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.352, no:2699; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.388, no:12081; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.218, no:264; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVIII, s.92; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.401, no:27296; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.431, no:1046; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1025; Muaviye ibn-i Hadîc RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.199, no:987; Zübeyr ibn-i Avâm RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.259, no:9543; Hasan RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.187, no:5445; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.505, no:10593, 10693; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.518, no:9470, 9473; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.795, no:1803.

karşımızda olan savaşlardaki hunharlıklara bakın! Müslümanların ne kadar farklı olduğunu, İslâm'ın ne kadar güzel olduğunu, savaşta bile ne kadar farklı olduğunu görün diye, Ebû Dâvud'un Enes RA'dan rivayet ettiği hadis-i şerifi okuyorum. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[122]

انْطَلِقُوا بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ ، وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللهِ ، لاَ تَقْتُلُوا شَيْخًا فَانِيًا ، وَلاَ طِفْلاً ، وَلاَ صَغِيراً ، وَلاَ امْرَأَةً ، وَلاَ تَغُلُّوا وَضُمُّوا غَنَائِمَكُمْ ، وَ أَصْلِحُوا ، وَأَحْسِنُوا ، إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (د. عن أنس)

RE. 84/8 (*İntalikù bi'smi'llâhi ve bi'llâhi, ve alâ milleti rasûli'llâh, lâ taktilû şeyhan fâniyâ, ve lâ tıflâ, ve lâ sağîren ve le'mraeten, ve lâ tegullû ve dummû ganâimeküm, ve aslihû, ve ahsinû, inna'llâhe yuhibbü'l-muhsinîn.*)

Bakın Peygamber Efendimiz savaşa giden bir orduya ne nasihatlerde, tavsiyelerde bulunmuş: (*İntalikù*) "Gidiniz, yolunuz açık olsun, buyurun!" diye uğurluyor. "Gidiniz ama, (*bi'smi'llâhi*) Allah namına, Allah'ın adıyla, besmeleyle gidiniz!" Çünkü, alemlerin rabbi Allah'ın emri olduğu için küfürle, şirkle, zulümle, haksızlıkla, yalanla, dolanla mücadele için, asil bir vazife için gidiliyor.

(*Bi'smi'llâhi*) "Allah'ın adını anarak, Allah'ın nâmıyla; (*ve bi'llâhi*) ve Allah'a dayanarak, Allah'a tevekkül ederek, Allah'la beraber, Allah sizin yanınızda, siz Allah yolunda olarak; (*ve alâ milleti rasûli'llâh*) ve Rasûlüllah'ın —yâni kendisi, Muhammed-i Mustafâ— tebliğ ettiği din üzere..." Millet burada din mânâsına. "İslâm dini üzere buyurun, bunları unutmadan, ana fikriniz bu olarak sefere başlayın!"

---

[122] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.44, no:2614; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.483, no:33118; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.90, no:17932; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.656, no:11013.

(*Lâ taktilû şeyhan fâniyâ*) “Yaşlı, ihtiyar bir kimseyi aslâ öldürmeyin!” Çünkü yaşlı, zaten savaşamayacak. Ama şimdi bakıyorsunuz, takır takır öldürüyorlar.

(*Ve lâ tıflâ*) “Çocuğu öldürmeyiniz! (*Ve lâ sağîrâ*) Küçükleri öldürmeyiniz!” Yâni, “Ancak savaşma suçunu işleme durumunda olan, size karşı çıkan, sizinle savaşanlarla savaşın!” demek.

(*Ve le'mraeten*) “Kadına da bir zarar vermeyiniz, öldürmeyiniz!” Sadece hakkı kabul etmeyen, hakkı kabul etmemek için silahı almış ve direnmekte olan insanla mücadele edecek.

(*Ve lâ teğullû*) “Bu savaş esnasında, sefer esnasında topladığınız, elinize geçen altın, gümüş, para, mal... gibi şeyleri kendi cebinize, şahsî paranız olarak koymayınız!”

Çalmak sayılıyor bu, çalma gibi oluyor. Gàzi öyle oradan buradan yüzük, küpe, altın vs. toplayıp cebine koyamaz. Ne olacak?.. (*Ve dummû ganâimeküm*) “Ganimetlerin hepsini bir yere toplayın, orta yere yığın!” diyor Peygamber Efendimiz.

Bundan sonra nasıl olacak, biz parantez içinde açıklama yaparak söyleyelim: Bütün toplanan değerler, paralar, eşyalar ortaya konacak. Bunun beşte biri devlete ayrılacak, beşte dördü de canını ortaya koymuş, bu hizmete koşmuş olan gàzilere taksim edilecek.

Ganimetlerin taksimi böyle oluyor. Beşte biri Allah yoluna ayrılıyor; beşte dördü de o savaşa bizzat katılan askerlerin, mücahidlerin arasında bölüştürülüyor.

(*Ve aslihû*) “Islah ediniz, düzeltici olunuz; ifsad edici olmayınız!” mânâsına.

“Savaşı istemeyiniz, savaşı temenni etmeyiniz!” diye başka hadis-i şeriflerde tavsiyesi var Peygamber Efendimiz’in ama; “Düşman karşınıza çıkıyor da, ille sizinle savaşmak istiyorsa; o zaman da kaçmayınız!” diyor. Buradaki (*aslihû*), “Sulhu tercih ediniz!” mânâsına da olabilir; “Islah edici olunuz!” mânâsına da olabilir.

(*Ve ahsinû*) “Güzel davranınız, güzel hareket ediniz. (*İnna’llàhe yuhibbü’l-muhsinîn.*) Çünkü, Allah güzel davranan kulları sever.” buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

Bu hadis-i şerifi hafızanıza kelime kelime yazın! İşte müslüman mecbur kalır, cihad eder, savaşırsa, böyle asil savaşır. Böyle savaşmıştır tarihte... Geçtiği yerlerden, üzüm bağlarından üzüm koparmışsa —sahibi yok, kaçmış korkusundan— parasını üzüm kütüklerine bağlamıştır.

Muhterem kardeşlerim! Şimdi meselâ Balkanlar'da diyorlar ki:

"—İşte Kosova'nın intikamını alıyoruz!"

Kosova'ya giden I. Murad-ı Hüdâvendigâr, çok sevdiğim bir kahraman... Az bir kuvvetle oralara gitti, Allah'ın dinini yaymak için gitti. Kendilerine düşman olanlarla savaşmak için gitti. Çok büyük bir orduyla karşılaştı. El açtı ve dedi ki:

"—Yâ Rabbi! Eğer ben burada yenilirsem, bizim ordumuz yenilirse; bir daha buralarda '*Lâ ilâhe illa'llàh*' denmez, sana ibadet edilmez; şirk hakim olur, küfür hakim olur. Ben bunu kendi canım için, kendi şevketim şânım için, kendi ülkemin hudutları genişlesin, hazinem artsın filân diye yapmıyorum. Benim canım feda olsun, ben şehid olayım ama, İslâm ordusu muzaffer olsun..." diye dua etti Kosova Savaşı'nda.

Savaş kazanıldı. Kazanıldıktan sonra çadırda esirlerle konuşulurken, dertleri dinlenirken, beyanları, şikâyetleri konuşulurken; bir esir, bir yerinde sakladığı hançerle aniden hükümdarın üzerine atladı. Etraftakiler de tutamadılar. Hükümdarı hançerledi, o da orada şehid oldu. Şehid olmayı istemişti zâten, Allah şehidliği nasib etti. Nâş-ı şerifini, şehid bedenini getirdiler, Bursa'ya gömdüler. Çekirge Camii'nin karşısında güzel bir türbesi var. Bursa'ya gidenler, mutlaka onu bir Fatiha ile ziyaret etsinler, hayırla yad etsinler!

Şehid olmayı istedi, "Benim canım feda olsun!" dedi ve sırf İslâm için, iman için, hak hàkim olsun diye çarpıştı. 1389'da, yâni altı asır önce Allah rızası için yapılmış bir şeydi.

Şimdi hunharca katliam ve ırk yok etme yapılıyor. Arnavut ırkını yok edeceğiz diye saldırıyorlar. Daha önce de Boşnakları kesmek için saldırmışlardı, o zaman Avrupalılar pek ses çıkartmamışlardı. Epeyce bir şehid verdi Boşnak kardeşlerimiz. Şimdi bu sefer Arnavutlara saldırıyorlar.

Arnavutlar eskiden beri orada olan bir millet. Osmanlılar gelince müslüman olmuşlar. Boşnakların da kendi ülkesi, onlar da dışarıdan gelmiş değiller.

Bunlar din savaşı yapıyorlar ve hunharca yapıyorlar. Aslında bunların din adamlarının, papazlarının insanlıktan bahsetmesi lâzım bunlara:

"—Hepimiz Hazret-i Adem'in evlâdıyız. Bu inanç farklarını müslümanlar hoş görmüştür. Kendi ülkelerinde kiliselerin olmasına, başkalarının yaşamasına, tâ eski zamandan beri, Peygamberlerinin zamanından beri bir şey dememiştir. Biz de biraz hazımlı olalım!" filân demesi lâzım ama, aksine papazlar kışkırtıyor.

Bu noktaya da dikkati çekiyorum ki, bîtaraf insanlar bu iki davranışın ne kadar farklı olduğunu görsünler.

c. Savaşa Hazır Olalım!

Tabii bir bakıma da sözümü şuraya getirmek istiyorum: Aziz ve muhterem kardeşlerim! Yıllardır ben dergilerde yazı yazarken, "Aman harbe hazır olalım, etrafımızda tehlikeler var!" diyordum. Bazıları bunu çarpıtıp, "Bu hoca efendi isyan çıkartmak istiyor." filân diyordu.

Halbuki ben, "Atom bombasına bile sahip olmalıyız!" diyordum. Atom bombası demem gösteriyor ki, yurt içinde bir şey düşünmüyorum. "Uluslararası alanda güçlü olmamız lâzım, çünkü düşmanlarımız çok!" diyordum; seziyordum, görüyordum.

Zâten benim o sözleri söylediğim sırada Bosna Harbi başlamıştı. Onu işte zar zor kapattılar. Büyük telefât, büyük toprak kayıpları oldu. Kolu kanadı kırık bir Bosna, o da yarısı ortaklık; haklarının yarısını alabildiler derken, şimdi Arnavutlara saldırıyor. Yarın belki Bulgarlara saldıracak, belki başka yerlere saldıracak...

Çünkü her yere saldırdı. Slovenya'ya saldırdı; Almanlar desteklediği için orada yenildi. Sonra Hırvatistan'a saldırdı; yine İtalyanlar, Avrupa arkasında destek olduğu için orada da yenildi. Ondan sonra işte Bosna'ya kasdetti. Bosna'da tabii müslümanların yardımı az olduğundan, çok büyük zayiat oldu. Müslümanlar kendi kardeşlerini koruyamıyorlar.

Sonra güneyde, kendilerinin kasden tahsilsiz bıraktıkları halklara, ma'sum köylülere, —işte görüyorsunuz televizyonlarda— Arnavut kardeşlerimize saldırdı. Halbuki özerk bir bölge... Kosova'nın özel bir hukùkî durumu var uluslararası hukukta... İşte oraya saldırdı, haksız yere neler yaptığı görülüyor

Allah-u Teàlâ Hazretleri, zalimleri bir gün yaptıklarına pişman eder, cezasını verir. Ama bizim hazırlıklı olmamız lâzım! Böyle zalimler saldırıverirse diye, halkımızı da hazırlamamız lâzım! Yalvarmak yakarmakla veya ümitsizlikle kolları iki tarafa bırakmakla olmuyor. Cenge hazır olmak gerekiyor, kuvvetli olmak gerekiyor.

O bakımdan, bizim Pakistanlı kardeşlerimizi takdir ediyorum. İşte atom bombası yaptılar, patlattılar. Hindistan da patlattı. İşte kıtalar arası füzeler; onlar deneme yaptı, ötekiler de yapıyor.

En iyi çare o... Düşmanın yaptığı bütün silâhların aynını, daha iyisini yaparsan, düşman saldırmaz. Ama zayıf gördü mü, bütün gücüyle saldırıyor, kahramanlık taslıyor. İhtiyarların, çoluk çocuğun, kadınların üzerine ne kadar da acı olaylar oluyor. Televizyonda bize gösterilenler milyonda biri... Nice nice korkunç işler oluyor.

Allah mazlumlara yardım etsin, zalimleri durdursun... Bu gibi olaylar dünya üzerinden kalksın, insanlar sulh ü sükûn içinde yaşasınlar ama, savaşa da hazır olmamız gerekiyor. Çünkü kapımızın yanında, komşu ülkelerde olaylar cereyan ediyor. Bakarsınız, kasıtları bizim olduğumuz anlaşılıyor. Bize vuruyormuş gibi bir hevesle, sanki Osmanlıyı öldürüyormuş gibi, sanki Türkiye'ye saldırıyormuş gibi bir gayretle yapıyorlar bu hunharlıkları... Fırsat bulsalar, saldırırlar. Ama belki, Türkiye'nin gücü kuvveti yerinde diye saldırmıyorlar. Demek ki, gücü kuvveti yerinde olmak lâzım ve halkımızı da savaşa hazırlamamız lâzım! Sivil savunmaya hazır-lamamız lâzım!..

d. İslâm'ın Güzelliğini Anlatalım!

Bir başka şeyi önceden söylemem lâzımdı, en başta gelen şey: I. Murad-ı Hüdâvendigâr rahmetli, Allah'ın dinini oraya yaymak için gitmiş ama, ondan sonra oraya hakim olduktan sonra, biz niye onlara İslâm'ı anlatmakta başarılı olmamışız?.. Niye onlar öyle kalmışlar?.. Yedi asır kalmışlar, bozulmamışlar. Konserve etmişiz, aynen korumuşuz. Hattâ daha beter...

اِتَّقِ الشَّرَّ مَنْ أَحْسَنْتَ إِلَيْهِ

(*İttekı'ş-şerre men ahsente ileyhi*)[123] "Kendisine iyilik yaptığın kişinin, sana yapacağı kötülükten kendini iyi koru!" buyurmuş

---

[123] *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.43, no:86.

Peygamber Efendimiz. Çünkü ondan ummaz insan bir kötülük geleceğini ama, işte bak yıllardır senin koruduğun, sulh u sükûn içinde, huzur içinde, kilisesiyle, malıyla mülküyle, domuzuyla, tavuğuyla, horozuyla yaşayan adam, şimdi fırsatı bulunca nasıl saldırıyor!..

Biz ne yapmalıydık?.. Ya bunları oralardan alıp başka yerlere yerleştirmeliydik; ya da iknâ edip, İslâm'ın güzelliğini anlatıp müslümanlaştırmalıydık. Arnavutlar nasıl müslüman olmuşsa, Boşnaklar nasıl müslüman olmuşsa; hepsini müslüman etmeğe I. Murad'ın aşkıyla, şevkiyle çalışmalıydık.

Çalışmayınca, hem Osmanlıların içinde, hem Osmanlıların şu anda elimizde olmayan eyaletlerinde çalışma yapmadığımız için; yedi asır baktığımız, koruduğumuz, beraber yaşadığımız halklar, sonra Avrupalıların tahrikiyle, uluslararası desîselerle, oyunlarla, "Biz hürriyet istiyoruz, istiklâl istiyoruz!" diye isyana başladılar ama; hürriyet ve istiklâli aldıktan sonra da hunharlık yaptılar. Orada yaşayan insanlara bizim tanıdığımız hayat hakkını, onlar bize tanımadılar. Yedi asır biz onları koruduk; onlar bir asır bile geçmeden kökümüzü kazımak istiyorlar. Bunu da unutmamak lâzım!

Unutmamak için de ne gerekiyor?.. Var gücümüzle İslâm'ı anlatmalıyız, İslâm'ın haklılığını öğretmeliyiz, insanları müslüman yetiştirmeliyiz! İnsan müslüman yetişirse, insan-ı kâmil oluyor; en hayırlı, en faydalı, insanlık timsâli, olgun, bilge bir kişi oluyor. İslâm'dan uzak olduğu zaman da, görüyorsunuz, bir canavar oluyor.

Allah bir canavar yaratmış, zehirli, korkunç bir canavar... Ne?.. İşte Sırp... Şimdi Sırplar harp ediyor. Ama başkası harp etse, onların da ne kadar bizim savaş anlayışımızdan farklı, ne kadar haince; ne kadar âciz, nâçiz ve güçsüzlere saldırdığını gördük. Tarih boyunca da görüldü.

Haçlılar Antakya'ya geldiği zaman çoluk çocuk, kadın kız demeden nasıl katliam yaptılar... Kudüs'ü alınca ne kadar katliam yaptılar... Tarih kitapları yazıyor, kendileri kitaplarında yazıyorlar.

El-hamdü li'llâhi alâ ni'meti'l-islâm. İslâm güzel ama, İslâm'ın güzelliğini de başka insanlara anlatmazsak, başka insanlar İslâm'dan uzak kalırsa, canavar gibi yetişirse; işte sonunda müslümanlar onun zararını çektiği için, İslâm'ı anlatmak ve yaymak en mühim vazife oluyor.

e. Cihada Yakın Ameller

Şimdi bu hususta, İslâm'ın güzelliğini gösteren bir hadis-i şerif daha okuyarak sohbetimi tamamlamak istiyorum. Cihadla ve hacla da ilgili... Söylemek istediğim şeylerin tabii çok azını söyleyebildim. İçim yanık ama, bu kadar söyleyebiliyorum.

Buhàrî'de ve daha başka kaynaklarda rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS buyurmuş ki:[124]

يَقْرُبُ مِنَ الْجِهَادِ: طِيبُ الْكَلاَمِ، وَ إِدَامَةُ الصِّيَامِ، وَالْحَجُّ كُلَّ عَامٍ؛
وَلاَ يَقْرُبُ مِنْهُ شَيْءٌ بَعْدُ (هب. عن رجل من الصحابة)

RE. 513/5 (*Yakrubü mine'l-cihâdi tîbü'l-kelâm, ve idâmetü's-sıyâm, ve'l-haccü külle àm; ve lâ yakrubü minhü şey'ün ba'd.*)

Bu da ilginç bir hadis-i şerif. Bakın İslâm'ın farklılığına, farklılığındaki yüksekliğe, yüceliğe, güzelliğe!.. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Yakrubü mine'l-cihâd*) "Cihada yaklaşır. Az kalsın cihad kadar sevaplı olacak." Yâni o kadar önemli, o kadar yakın...

Ne imiş yaklaşan?.. Cihad ibadetine sevabı yakın olan şey ne imiş:

---

[124] Saîd ibn-i Mansûr, *Sünen*, c.II, s.125, no:2321; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.404, no:3894; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1290; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahàbe*, c.XXI, s.421, no:6559; sahabeden bir zât'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.533, no:10676; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.182, no:26934.

1. (*Tîbü'l-kelâm*) "Sözün hoş, tatlı, sevimli olması." Tatlı konuşmak, tatlı dil dediğimiz şey. Bakın, ne kadar önemli İslâm'da!..

Tatlı dillilik güzelmiş, hoş konuşmak, gönül alıcı konuşmak güzelmiş.

2. (*Ve idâmetü's-sıyâm*) "Ramazan'ın dışında çok çok oruç tutmak."

Oruç hem sıhhat kazandırır, hem insanın nefsine hakimiyetini kuvvetlendirir, hem nefsi ıslah eder. Hem çok sevaplar kazandırır, hem de insanı duygulu, hassas bir kimse yapar; fakirin neler çektiğini insan daha iyi anlar.

Onun için, "Bol bol sevaplı oruçlara devam etmeli!" demiştim, hacdan önceki on gün oruçlarını anlatmıştım size geçtiğimiz sohbetlerde... Tabii, bundan sonra da, her haftanın pazartesi perşembe oruçlarını tutmanızı tavsiye ederim!

Bir Muharrem geliyor, cumartesi günü ayın biri olacak. Hem yeni yılbaşı olacak, hem de yeni bir ayın başı... Bir ayın başında, ortasında, sonunda oruç tutmak Peygamber Efendimiz'in tavsiye olduğundan, o orucu tutabilirsiniz.

Bir de eyyâm-ı biyz oruçları var, biliyorsunuz Arabî ayların 13, 14 ve 15'inde onu tutarsınız. Daha fazla da tutabildiğiniz kadar çok tuttukça, oruca devam etmiş olursunuz.

En çok tutulan şekil, bir gün tutmak, bir gün bırakmak tarzında olan, *Savm-ı Dâvûdî* denilen oruçtur. Dâvud AS böyle yaparmış. Mübarek peygamber, hükümdar, komutan ama, bir gün oruç tutuyor, bir gün iftar ediyor... Öyle oruçlu geçirirmiş zamanını...

Demek ki, cihada yakın işlerden birisi hoş kelâm etmek, tatlı konuşmak; ikincisi oruca devam etmek, nafile, sevaplı oruçlar tutmak.

3. (*Ve'l-haccü küllü âm*) "Her sene haccetmek."

Tabii bu bizim gibi uzak ülkelerde, hele Avustralya gibi çok uzak ülkelerde yaşayanların kolay yapacağı bir şey değil ama; durumu müsait olanların her sene haccetmesi çok sevap... Bir de burada, "Canım işte niye böyle çok çok hacca gidiyorsun?" diyenlere de Peygamber Efendimiz'den cevap olmuş oluyor.

Hac çünkü, çok sevaplı bir ibadettir Geçmiş günahların hepsini sildiriyor ve neler neler öğreniyor insan... Cihada da hazırlıyor. Hac insanı mahrumiyetlere, seyahate, cihada hazırlıyor. Ayrıca tepeden tırnağa her gün zikirle geçiyor, Lebbeyk'le geçiyor, dua ile geçiyor. Muazzam, muhteşem bir ibadet... Bedenî ibadet, mâlî ibadet, rûhî ibadet, nefsi terbiye ibadeti...

(*Ve lâ yakrubü minhü şey'ün ba'dü*) "Artık cihada bunlardan sonra, başka hiç bir şey yaklaşamaz." diyor Peygamber Efendimiz. Bir de böyle te'kid cümlesi eklemiş, mânâyı kuvvetlendirmek için. Ama en başta tatlı hoş söz söylemek, güzel konuşmak meselesini bildirmiş; benim çok ilgimi çekti.

Hepimiz tatlı dilli olmalıyız. Bakın, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, ülkemizde bile annesi, babası, dedesi müslüman olduğu halde; sorsan, "İşte benim dedem şeyhülislâmdı." diyecek; veyahut ötekisi, "Benim dedem büyük bir şeyhti." diyecek; veyahut berikisi, "Benim babam falanca yerin hatibiydi." diyecek ama, şimdi onların torunlarının, bakıyoruz dinle, imanla, bu güzel İslâm'la ilgisi kalmamış. Yaşam olarak kalmamış, sevgi olarak da kalmamış. Kimisi İslâm'a düşman, müslümanlara düşman; müslümanların haklarını vermek istemiyor, müslümanların ibadetine kızıyor; inancının gereği olarak yaşamak istemesine kızıyor, siyâsî faaliyetlerine kızıyor... vs. İnsan hakları müslümanlar için olmasın gibi bir kanaatleri var.

Tabii bu, bir eğitim yanlışlığından oluyor. Ters eğitimden, tek yönlü eğitimden oluyor. Bu eğitimi İslâm düşmanları hazırlıyorlar, tezgâhlıyorlar muhtelif ülkelerde... Bizim gençlerimiz de tabii, bazıları Türkiye'de okuyor, bazıları da yurtdışında okuyor. Kafası yıkandığı zaman kimisi komünist oluyor, solcu oluyor; kimisi batıcı oluyor, kozmopolit oluyor; dininden, imanından, örfünden, adetinden, milliyetinden, ülkülerinden kopmuş olabiliyor. O zaman da ötekilere yamuk bakıyor. Kendisinin yamukluğunu görmüyor, müslümanları yamuk sanıyor ve müslümanlara çatıyor.

Her meslekte var bunlar. Ben üniversitede hocalığım sırasında da gördüm, her yerde var maalesef... O halde ne olacak?.. Bunları

mutlaka halletmemiz lâzım! *Tıybü'l-kelâm*, tatlı dil cihada yakın bir faaliyet; tatlı dille İslâm'ın güzelliğini anlatmamız lâzım!

Demin Peygamber Efendimiz'in askere tavsiyelerini bilse herkes; ne kadar güzel şeyler söylemiş. Savaşta bile ne kadar soylu, asil, temiz, nazik olmak gerekiyor. Mecbûrî bir şey olduğu için yapılıyor.

Sonra ben hayret ettim, tarihçiler saymış, Allah razı olsun; Peygamber SAS Efendimiz işte Bedir Harbi, Uhud Harbi, Hendek Harbi vs. pek çok savaşlar, gazâlar, gazevât, seriyyeler filân hepsini topladığınız zaman, bütün bu savaşlarda ölen insan sayısı birkaç yüz tane... Ben bu rakamı ilk duyduğum zaman, hayret ettim. Ne kadar az bir telefât ile savaşlar kazanılmış. Adı büyük de savaş filân diye ama, Efendimiz mümkün olduğu kadar incitmeden düzeltmeyi istemiş.

Bir insanı öldürmek kolay ama, asıl beynini temizleyip, kalbini nurlandırıp da iyi bir insan haline getirmek; bir anarşisti tertemiz bir insan haline getirmek; hapishaneden çıkmış bir insanı, topluma faydalı bir insan haline getirmek; ayyaş, sarhoş bir insanı tevbekâr etmek; kumarbaz bir insanı kumardan döndürmek; kötü alış-kanlıklara alışmış bir insanı, kötü hayatından döndürmek daha önemli!.. Bir insan kazanıyorsun.

Öteki türlü alnına çek tabancayı, bir kurşun sık veya hakim idamına hükmetsin, kalemi kırsın, devlet öldürsün... Bir insan gidiyor sonuç itibarıyla... Ama onu öldürmeyip kazanabilirsen, İslâm'a çevirebilirsen, bir insan kazanıyorsun. Hem bir hayat kazanılıyor, hem de onun bilgisi görgüsü ve sâiresi İslâm'a kazanılmış oluyor.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, her yönden cihada hazırlanalım! Ondan sonra çevremizde İslâm'a yamuk bakanların yanlışlıklarını anlatalım! Çevremizde İslâm'a yamuk bakan insan kalmasın! Çevremiz derken, ülkemizin çevresini de kasdediyorum. Herkes İslâm'ın güzelliğini anlasın, farkı görsün.

İşte müslüman, işte müslümanın savaşı, işte onların kendi tebaasına saldırması... İşte insan haklarını çiğnemesi, işte uluslararası kuralları hiçe sayması... Bunları güzel anlatmalıyız, tıybü'l-kelâm çok önemli!..

Allah-u Teàlâ Hazretleri hepinize İslâm'a güzel hizmet verme şerefini ihsân etsin... Çünkü şereflerin en önemlisi, en yükseği bu... Bizim elimizde birisi müslüman olursa... Bu isterse kendi çocuğumuz olabilir. Çünkü bakmazsak bağımıza, bahçemize; dağ oluyor, dikenler sarıyor. Kendi çocuğumuzu da iyi yetiştirmezsek, haydut, anarşist oluyor.

Bazen birisi öldürüyor da, "Gelsin bunun anası, babası cenazesini alsın!" diye hükümet haber gönderiyor. "Yok, ben öyle hayırsız bir evlâdın cenazesini bile almam, gömüversinler!" diyor. Anası babası bile kızıyor. Kızıyor ama, yetiştirememiş. Yetiştirseydi de keşke, kızmasaydı. "El-hamdü lillâh, benim evlâdım bak ne kadar hayırlı işler yaptı." deseydi, ne iyi olurdu. Onun için, kendi evlâdını yetiştirmek de çok önemli...

Kendi evlâtlarımızı iyi müslüman yetiştirmeğe gayret edelim! Kendimiz iyi müslüman olmağa gayret edelim, kendi kendimizi kurtaralım! Ailemizi kurtaralım, çevremizi kurtaralım, milletimizi kurtaralım, insanlığı kurtaralım!.. Çünkü ne kadar çok hayır yaparsak, Allah'ın vereceği mükâfât, derece, rütbe, mertebe o kadar fazla olacak.

Allah bizi yolunda dâim eylesin, ibadetine müdâvim eylesin... Hayırları işlemeğe muvaffak eylesin... Her türlü şerden, zarardan, şerliden, kötüden, zalimden, fâsıktan, fâcirden, müşrikten, kâfirden, münafıktan korusun...

İyilikleri hàkim eylesin, kötülükleri izale eylesin... Hepinizi iki cihan saadetine nâil eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

16. 04. 1999 - AVUSTRALYA

21. KUR’AN’A SARILIN!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri! Allah’ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Cumanız mübarek olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi erdirsin... Gönüllerinizin muratlarını, dileklerinizi, isteklerinizi, lütfuyla, keremiyle ihsân eylesin, ikram eylesin, is’af eylesin... İşlerinizi rast getirsin...

a. İlmi İsteyen Kur’an’a Sarılsın!

Peygamber SAS Efendimiz, Enes RA’ın rivayet ettiğine göre ve Deylemî isimli hadis aliminin *Müsnedü’l-Firdevs*’inde kaydedildiğine göre, buyurmuş ki:[125]

مَنْ أَرَادَ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ، فَلْيُثَوِّرِ الْقُرْآنَ

(الديلمي عن أنس)

RE. 401/3 (*Men erâde ilme’l-evvelîne ve’l-âhirîn, felyüsevviri’l-kur’ân.*) “Kim evvelki insanların ve sonraki insanların ilmini isterse, istiyorsa, Kur’an-ı Kerim’i araştırsın, deşelesin!”

Demek ki, Kur’an-ı Kerim’de bizden önce yaşamış insanların, kavimlerin bilgileri var, onlar hakkında bilgiler ve işaretler var. Onların sahip oldukları bilgiler saklı. Onların eriştikleri, bildikleri, öğrendikleri bilgiler saklı. Bizden sonra gelecek insanların ilmi, mâlûmâtı saklı... Yâni, bizden sonra kimler gelecek, neler olacak; dünyanın sonu, àkıbeti ne olacak mânâsına da anlaşılabilir bu ifade.

---

[125] Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XI, s.136, no:8666; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.331, no:1960; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.157;Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.853, no:2454.

"—Bizden sonraki insanlar ma'rifetullahtan, ilm-i nâfîden ne gibi bilgiler elde edeceklerse; evvelkiler ne kadar bilgi elde etmişlerse, o elde ettikleri bilgiler; bizden sonrakilerin elde edecekleri bilgiler hepsi Kur'an-ı Kerim'de var. Bu evvelkilerin bilgilerini, sonradan geleceklerin bilgilerini öğrenmek isteyen, onlara sahip olmak isteyen kimse Kur'an-ı Kerim'i araştırsın, deşelesin, karıştırsın, üzerinde tefekkür etsin!" buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

Evet, Kur'an-ı Kerim'de bizim için, hem dünya hayatımız için, hem ahiret saadet ve selâmetimiz için önemli olan en önemli bilgiler, en mühim bilgiler, en faydalı bilgiler, en zarûrî bilgiler var. İnsan onları öğrendiği zaman, hayatını yanlış bir yöne yönlendirmekten, boş bir istikamete harc edip, sarf edip sonunda pişman olmaktan kurtulur. Nasıl hareket etmesi gerektiğini doğru olarak tesbit eder ve ömrünü hayırlı, faideli geçirir, àrifâne geçirir, cahilce geçirmez. Arif olur, âgâh olur, uyanık müslüman olur, uyanık insan olur ve hem dünyada, hem ahirette rahat eder.

Çünkü İslâm, sadece ahiretin selâmeti saadeti için değil; aynı zamanda dünyanın huzuru, rahatı için; insanlığın dünya hayatını yaşarken mutlu olması için gereken kanunları, kuralları da ihtivâ ediyor.

Onun için, geçmişlerin, geleceklerin bilgilerini öğrenmek isteyen, Kur'an-ı Kerim'e sarılsın, Kur'an-ı Kerim'i deşelesin, araştırsın! Kelimeleri üzerinde derin derin düşünsün! Kuralları üzerinde, emirleri, yasakları üzerinde tefekkür eylesin!.. O zaman kurtulur. Kişiler de kurtulur, milletler de kurtulur, cihan halkı da, bütün dünyanın insanları da kurtulur.

Görüyorsunuz, biliyorsunuz, takip ediyorsunuz; hem yurt içinde hem yurt dışında nice nice dehşetli olaylar cereyan ediyor, nice nice facialar her gün yaşanıyor. İnsanoğulları vahşî mahlûklar gibi, canavarlar gibi, medeniyetten uzak; insanlara yakışan hasletlere sahip olmadıkları için, böyle hayvanlardan daha beter şekilde, birbirleriyle gaddarca, zalimce uğraşıp, nice nice zulümler icra ediyorlar. Dünyanın huzuru, tadı, rahatı yok. Tabii, ahirette de bu gibi insanlar için huzur, rahat olmayacak.

Yol bu yol değil... Doğru yol, Allah'ın bize tavsiye buyurduğu; evveli de bilen, âhiri de bilen, her şeyi bilen âlemlerin Rabbinin tavsiye ettiği yoldur. Doğru yol odur. Doğruyu anlamak için insanın bir bilene gidip danışması, sorması lâzım! Her şeyi en iyi bilen Allah-u Teàlâ Hazretleri olduğu için, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin emirlerine, yasaklarına uyması, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kelâmını okuması, anlaması, dinlemesi ve uygulaması lâzım!

Bazıları tabii okuyor, inceliyor ama uygulamıyor. Okuyor, anlıyor ama aklı yatmıyor, kafasına girmiyor, doğru görmüyor veyahut çağdışı görüyor; veyahut kendi bilgilerine ters düştüğü için, sanki kendi bilgisi çok temelliymiş gibi, kendi bilgisini esas alıyor. Allah'ın kelamını, Allah'ın kuralını, kanunu, Allah'ın tavsiyesini, dünya ve ahiret mutluluğu için gerekli ilacı reddediyor. İlacı içmeyen bir hasta ne olur?.. Tabii hastalığı devam eder, ilerler, ölür. Ölüyor, tabii mahvoluyor.

İşte insanlık mahvoluyor, görüyorsunuz, insanların insanlıktan nasibi çok az. Yüz bin kişi öldürmüş Sırplar Kosova'da... Zâten Kosova'nın nüfusu ne kadar? Yâni, ne kadar büyük gaddarlık, ne kadar büyük zalimlik, ne kadar büyük insafsızlık, ne kadar büyük vahşilik, vahşet, dehşet! Hâlâ öldürüyorlar.

İşte yollara düşmüş insanlar, yüz binlerce insan yerinden yurdundan olmuş. Soğuk karlar arasında, dağları aşarak kurtulmaya çalışıyor. Yolda önü kesiliyor, belki bombaların altında can veriyor. Çocuklar ağlaşıyor, kadınlar ağlaşıyor. İhtiyarlar deyneğine dayanarak, göç etmeğe çalışıyorlar, kurtulmağa çalışıyor.

İşte bu bütün bu hastalıkların, yani kişisel, şahsî, özel hastalıkların, milletlerin içine düştükleri çıkmazların, insanların insanlıktan uzak birbirlerini hiçe sayan, birbirlerine acımayan tutumları hep imansızlıktan, Allah korkusunun olmamasından ve Allah'ın tavsiye buyurduğu kurallara uyulmamaktan kaynaklanıyor.

Osmanlı yedi asır Balkanlar'da hàkim olmuş, ne Sırp'a dokunmuş, ne Yunanlıya dokunmuş, ne Bulgar'a dokunmuş.

Yaşatmış, hepsi yaşamışlar, huzur içinde... Hattâ ihtiyarları söylüyorlar; "Ah Osmanlı devrinde ne kadar huzurluyduk, rahattık..." filân diye. Osmanlı onların dinlerini, inançlarını Allah'a havale etmiş. "Ne yapalım onlar da ehl-i kitap, bizden söylemesi..." deyip serbest bırakmış.

Keşke diyorum ben şimdi, Yavuz Sultan Selim Han gibi biraz zorlasalardı:

"—Benim ülkemde duracaksanız müslüman olun! Ya da müslüman olmayacaksanız, eh o zaman kendi cinsinizden insanların bulunduğu diyarlara göçün!" deselerdi, bir şeylik olsaydı.

Biz bağrımızda barındırmışız, sarıp sarmalamışız, hattâ korumuşuz. Huzur içinde yaşamalarına sebep olmuşuz. Çünkü devlet oldu mu, nizam oldu mu, kanun kural oldu mu, herkes huzur içinde yaşıyor.

Şimdi hiç bir kanun, kural yok. Biz onları böyle korumuşuz; onlar fırsatı bulunca bizi, yâni müslüman kardeşlerimizi tepelemeğe çalışıyor.

Zulüm daha önceden devam ediyordu tabii. Yâni, yüz yıldır, daha fazla zamandan beri, Osmanlının çekildiği zamandan beri zulüm devam ediyor. Tahsil hakları ellerinden alınıyor, kasden cahil bırakılıyor. Devlet dairelerine alınmıyor, milletvekili seçilmiyor. Milletvekili seçilmesi için müslümanların çok çok oy alması lâzım; ama Sırpların çok az bir oyla milletvekili seçilmesi kural haline getirilmiş. Yâni bir sürü adaletsiz, yalan yanlış işler.

İşte şimdi de tabii Boşnaklara zulmettiler, Arnavutlara zulmediyorlar, herkese zulmediyorlar. Derken Allah da onların başına bir başka belâ musallat etti, onların da başlarına bomba yağıyor. Onların da rahatı huzuru kalmadı, onlarda da göçler başladı.

Bütün bunların sebebi ne?.. İşte hazımsızlık, merhametsizlik, iz'ansızlık, imansızlık vs. Bütün bunların hepsinin, yâni toplumların muhtaç olduğu kuralların hepsinin Kur'an-ı Kerim'den bulunması mümkün... Kur'an-ı Kerim'i dikkatli bir şekilde okuyan iyi bir mü'min, iyi bir mü'min devlet adamı, iyi bir feylesof, iyi bir mütefekkir, iyi bir düşünür, bilge bir insan;

toplumlara yol gösteren, toplumları sürükleyen insanlar, basın yayındaki saygın yazarlar vs. Kur'an'ın ahkâmının ne kadar güzel olduğunu görseler, bilseler, tanısalar, benimseseler ve başkalarına anlatsalar; keşke cümle cihan halkı Kur'an'ın ışığında aydınlansa, Kur'an'ın nuruyla yıkansa, nurlansa, içi dışı tertemiz olsa, kirler, paslar gitse, hiç bir zulüm kalmazdı.

Tabii onlar öyle yapmıyor. Tarihten gelme husumetler, düşmanlıklar, rekabetler var ama hiç olmazsa müslüman Kur'an'ın kıymetini bilsin, Kur'an-ı Kerim'e sarılsın, Kur'an-ı Kerim'i derinliğine araştırsın! Kendisi Kur'an-ı Kerim'in nimetlerinden, hazinelerinden hissesini alsın, faydalar, ilaçlar, şifalar çıkartsın. Müslümanların hiç olmazsa bunu yapması lâzım ve Kur'an-ı Kerim'in müdafii olması lâzım! Kur'an-ı Kerim'i anlatmak lâzım, yaymak lâzım, öğretmek lâzım!

Öğretmediğimiz zaman, işte Kur'an düşmanı oluyor. İnsanın kendi çocuğu bile gidiyor, yabancı bir ülküye, ideolojiye, inanca, fikre saplanıyor; ya da kozmopolit dediğimiz karmaşık, fikirsiz bir tavra düşüyor, hale düşüyor, anlayışa düşüyor. Hayırsız, faydasız bir insan oluyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, var gücümüzle, tüm aşkımızla, şevkimizle Kur'an-ı Kerim'e sarılmalıyız. Satır satır, kelime kelime, dikkatli bir şekilde okumalı ve Kur'an-ı Kerim'i harf harf tanımalıyız. Ahkâmına uymalıyız. Evimizde uygulamalıyız.

"—Kur'an-ı Kerim böyle böyle söylüyor, böyle yapalım! Aman evlâdım, aman yavrum, aman hanımcığım!.." diyerek kim bizim himayemiz altındaysa, kim bizden ışık bekliyorsa, yol gösterme bekliyorsa, kimin sorumluluğu bizim boynumuzdaysa, onlara Kur-an-ı Kerim'i öğretelim!

Çocuklara öğretelim, anlayacakları şekilde öğretelim; basitleştirerek, tatlılaştırarak, kolaylaştırarak, hikâyelerle süsleyerek... Nasıl olacaksa, arayan bulur, çaresini de bulur, usûlünü de bulur, yolunu da bulur.

Kur'an-ı Kerim'i sevdirmeli, öğretmeli ve uygulamalıyız.

"—Aman evlâdım Kur'an-ı Kerim yalan söylemeyin diyor; yalan söyleme!.. Aman evlâdım, Kur'an-ı Kerim başkasının hakkını yeme diyor, başkasının hakkını yeme! Komşunun bahçesinden meyvayı koparmağa kalkışma! O kalkışan kardeşlere, arkadaşlara söyle, bu haramdır, yanlıştır de!" diye böyle çocukluktan yetiştirmeliyiz çocuklarımızı...

Hanımlarımızı eğitmeliyiz!

Çevremize İslâm'ın reklamını yapmalıyız, tanıtımını yapmalıyız, sevdirilmesini sağlamalıyız. Dünya bu iş üzerine dönüyor. Yâni herkes malını satmak için, çeşitli ince ince usüller düşünüyor. Milletler hakimiyetlerini başkalarına kabul ettirmek için, kendi yaşam tarzlarını, kültürlerini, medeniyetlerini, dillerini edebiyatlarını kabul ettirmek için milyarlar harcıyor. İşte;

"—Benim dilim dünyaya hakim olsun, benim kültürüm hakim olsun, benim malım satılsın, benim borum ötsün, benim sözüm dinlensin!" diye herkes çalışıyor.

Biz de Allah yolunda çalışmalıyız, Allah'ın dinini anlatmaya, öğretmeye gayret etmeliyiz. Ne mutlu bu yolda var gücüyle, bütün imkânıyla çalışanlara!..

Ezberlemek, anlamak, anlatmak, öğretmek, uygulamak, sevdirmek, yaymak...

b. Fakiri Sevindirmek

Abdullah ibn-i Ömer RA'nın rivayet ettiği diğer bir hadis-i şerif. Hazret-i Ömer'in oğlu... Ahmed ibn-i Hanbel'in, İbn-i Ebi'd-Dünyâ'nın, İbn-i Abdi'l-Berr'in kitaplarına aldığına göre, buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:[126]

مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ ، وَأَنْ تُكْشَفَ كُرْبَتُهُ ، فَلْيُفَرِّجْ عَنْ مُعْسِرٍ

(حم. ع. وابن أبي الدنيا عن ابن عمر)

RE. 401/8 (*Men erâde en tüstecâbe da'vetühû, ve en tükşefe kürbetuhû, felyüferric an mu'sir*)

(*Men erâde en tüstecâbe da'vetühû*) "Kim duasının müstecâb olmasını istiyorsa, isterse; (*ve en tükşefe kürbetuhû*) üzerinden sıkıntının, belânın açılmasını, gamın kederin gitmesini isterse; (*felyüferric an mu'sirin*) yoksul, hali vakti yerinde olmayan, fenâ olan, fakir olan kimseyi sevindirsin, onu ferahlandırsın."

Kim fakir kimseyi ferahlandırırsa, yâni yoksul kimseyi sevindirirse... Sevinme nasıl olur?.. Adamın sıkıntısı fakirlikten; yemesi yok, içmesi yok, giymesi yok, kirasını ödeyemiyor. Evi yok, barkı yok, kirada, perişan... Çoluk çocuk çok, kaşı kırışmış, yüzü buruşmuş, saçı dökülmüş, benzi sararmış, perişan adam... İşte kim onu sevindirir, onun sıkıntısını giderirse, para verirse, pul verirse, yardım ederse, çoluk çocuğunun elinden tutarsa, okutursa vs. çeşitli güzel yollarla...

Böyle yaptığı zaman ne olacak?.. Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor: "Duası müstecâb olacak." Allah böyle bir kulun duasını

---

[126] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.23, no:4749; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.262, no:826; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Kadàü'l-Havâic*, c.I, s.88, no:101; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.215, no:15398; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.239, no:6664; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.407, no:45499.

müstecâb edecek. “Sen, yoksul, fakir kimseye yardımcı oldun, merhametlisin, yardımseversin, onu sevindirdin; ben de senin duanı kabul ediyorum, senin duan makbul, müstecâb...” diye duası müstecâb bir kimse olacak, böyle yapan bir kimse duası makbul bir kimse olacak.

Başka ne olacak?.. Kendi gamı, kederi gidecek. Çünkü başkasını sevindirdi. Başkasını sevindirince, Allah da onu sevindiriyor. Başka-sının gamını, kederini giderince; Allah da onun gamını kederini gideriyor.

Bu çeşit tedbirlere çok dikkat etmeliyiz, aziz ve muhterem kardeşlerim! Yâni biz doğrudan doğruya istiyoruz ki, bir şeyi yapalım! Ama bizim gücümüz, kudretimiz yetmiyor. Yâni ne kadar imkânımız var, elimiz neye uzanabilir? Neyi yapabiliriz?.. Birçok şeyi temenni ediyoruz, hiç bir şeyi yapamıyoruz. Hiç birisini yapamıyoruz. Hayatta neler istiyoruz da olmuyor. Olursa, oldurursa, olduran Allah-u Teàlâ Hazretleri’dir. Her şeye kàdir olan Allah, olduruyor.

O halde Allah’ın bizim istediğimiz şeyleri yapması, duamızı kabul etmesi, isteklerimizi vermesi için bir şey yapmamız lâzım! İşte o yapmamız gereken şey, fakir fukaraya, yoksul, muhtaç, yardıma ihtiyacı olan kimseye el uzatmak, yardımına koşmak oluyor. Hem duası müstecâb oluyor insanın; hem de kendisinin çeşitli sıkıntıları olabilir, onlardan kurtuluyor.

Zengin de olsa, herkesin sıkıntısı var. Zenginin de sıkıntısı var... Meselâ bir hastalık geliyor, zengin fakir demiyor. Bir hastalık geliyor, zengin çaresiz kalıyor. Bazen büyük bir sıkıntı oluyor, çaresiz kalıyor. Ne olacak o sıkıntının giderilmesi için?.. O belânın def olması için, o musibetin kalkması için ne olması lâzım?.. Bir şey olması lâzım ama, kendi parası yetmiyor, işi çözümlemeye kendi gücü yetmiyor. Para kâr etmiyor, yâni ne yapsa kâr etmiyor, ne yapsa fayda vermiyor. O zaman diyorlar ki:

“—İşi Allah’a kaldı.”

Zaten herkesin işi her zaman Allah’a kalmıştır ama, bu lâfı söylüyorlar. Maalesef yanlış bir söz olarak yayılmış:

“—Onun işi artık Allah’a kalmıştır.”

Pekiyi, onun işi Allah'a kaldı da, senin işin kime kaldı?.. Sen yâni kendi işini kendin mi görüyorsun? Ağaçları sen mi yeşertiyorsun? Bitkileri sen mi büyütüyorsun, meyvaları sen mi olduruyorsun?.. Buğdayı sen mi çıkartıyorsun? Güneşi sen mi doğdurtuyorsun, yağmuru sen mi yağdırıyorsun, olanları sen mi olduruyorsun, doğanları sen mi meydana getiriyorsun?.. Yâni, onların hepsi Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kudretinden ve senin hiçbir payın, hissen yok... Bir şey yaptığın yok senin... Sen bedavadan Allah'ın ikramlarına nâil oluyorsun, mazhar oluyorsun, yiyorsun, istifade ediyorsun, faydalanıyorsun. Dua edersen ediyorsun. Nankörlük edersen, nankör bir insan olarak kalıyorsun. Zaten hepimizin işi Allah'a kalmış.

Allah-u Teàlâ Hazretleri imtihan için bazısına nimet veriyor. Bazısına vermiyor, fakirlikten imtihan ediyor. Bazısına nimet veriyor, zenginlikten imtihan ediyor. Bazısına turp gibi sağlam olmayı nasib ediyor. Bakalım sağlığında bu ne yapacak, diye sağlıktan imtihan ediyor. Bazısına da hastalık veriyor, bakalım isyan edecek mi diye. İmtihanlar çeşit çeşit. Bazen de bir insana

bir o geliyor, bir öteki geliyor. Bir o soru geliyor, bir öteki soru geliyor. Yâni sorular da hayat boyunca aynı gitmiyor, değişiyor. Herkes çeşitli şekillerde imtihan oluyor.

Herkesin işi Allah'a kalmış. Herkese her şeyi veren, nasib eden Allah. Yâni adam dükkânı açıyor da, müşteriler gelmezse çare bulabiliyor mu? "Eyvah bugün hiç bir kuruşluk siftah yapmadık, olmadı." filân diyor, ama müşteriyi yakasından tutup, dükkâna sokup zorla bir şey satamıyor. Yâni nasib eden Allah demek istiyorum.

Evet, duasının müstecâb olması için, sıkıntılarının izale olması için, gamlarının, kederinin dağılması, gitmesi için ne yapacak?.. İnsan, hali vakti fenâ olan fakir fukarayı kollayacak. Yardıma muhtaç insanların yardımına koşacak, iyilik yapacak. İyilik yapınca da, iyilik bulacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bunun için elinizden gelen her türlü çareyi, imkânı düşünün! Bakın buralarda, Avustralya'da, para topluyorlar, eşya topluyorlar; işte bu mültecilere, yerinden yurdundan olmuş insanlara yardım edeceğiz diye.

Biz de vakfımız olarak, derneklerimiz olarak; Arnavutluk'ta pek çok dostlarımız vardır, tanıdıklarımız vardır, akrabamız vardır; olmasa bile onlara her çeşit yardımı yapmağa koşuşmalıyız. Böyle şeylerden, bu hadis-i şeriflerdeki müjdelerden bize de sonuçlar gelsin. Biz de Allah'ın o güzel ikramlarına nâil olalım diye koşturmalı, çalışmalıyız. Zaman çalışma zamanı...

Hakîkaten, yardıma muhtaç insanlar da pek çok dünya üzerinde... Birisi gidiyor, bir başkası çıkıyor; müslümanların bu sıkıntılı şeyleri bitmiyor. Bir Çeçenistan'dan, bir Afganistan'dan, bir Balkanlar'dan, bir Keşmir'den, bir Orta Asya'dan, bir Kuzey Irak'tan... Derken her yerden çeşit çeşit sıkıntılar, üzüntüler, dertler geliyor. Eh geliyor, imtihan... Biz de elimizden geldiğince iyilik yapacağız, Allah'ın rızasını kazanacağız. Duamız müstecâb olacak, bizim gamlarımız, kederlerimiz izâle olacak.

c. Allah Yolunda Fedâkârlığın Karşılığı

Diğer bir hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde de buyuruyor ki:[127]

مَنْ أَرْسَلَ بِنَفَقَةٍ فِي سَبِيلِ اللهِ ، وَأَقَامَ فِي بَيْتِهِ ، فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُمِائَةِ دِرْهَمٍ ؛ وَمَنْ غَزَا بِنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَأَنْفَقَ فِي وَجْهِ ذَلِكَ ، فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُ مِائَةِ أَلْفِ دِرْهَمٍ (ه. عن الحسن وسبع اخر)

RE. 401/11 (*Men ersele bi-nafakatin fî sebîli'llâhi ve ekàme fî beytihî, felehû bi-külli dirhemin seb'umieti dirhemin; ve men gazâ bi-nefsihî fî sebîli'llâhi ve enfaka fî vechihî zâlike, felehû bi-külli dirhemin seb'umieti elfi dirhemin*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

İbn-i Mâce rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri:

(*Men ersele bi-nafakatin fî sebîli'llâh*) "Allah yolunda, fî sebîli'llâh yapılan bir cihada kim yardım gönderirse, nafaka gönderirse..." Para, pul, silah, yiyecek, giyecek, içecek vs. neyse... (*Ve ekàme fî beytihî*) Kendisi evinde oturup, Allah yolunda fî sebîli'llâh cihad edenlere infakta, masrafta bulunursa, yardımda bulunur, gönderirse..." Kendisi evinde oturuyor, yardımı gönderiyor. (*Felehû bi-külli dirhemin seb'umieti dirhemin*) "Sarf ettiği her bir dirhem için, 700 dirhem sarf etmiş gibi mükâfat alır. Yâni, sevabı 700 misli olur."

Halbuki evinde oturuyor. İşte zengine durduğu yerden bir kazanç kapısı... Evinde duruyor ama Arnavutluk'a yardım gönderiyor, evinde duruyor ama falanca yere fî sebîlillâh cihada yardım gönderiyor; 700 misli sevap alıyor.

---

[127] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.922, no:2761; Hz. Ali, Ebü'd-Derdâ, Ebû Hüreyre, Ebû Ümâme, Abdullah ibn-i Ömer, Abdullah ibn-i Amr, Câbir ibn-i Abdillah ve Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.491, no:10551.

(*Ve men gazâ bi-nefsihî*) “Ama, kim cihada, savaşa kendisi şahsen çıkarsa, fî sebîli'llâh...” (*Ve enfaka fî vechihî zâlike*) Burada *vechihî*'deki *hû* zamiri Allah'a râci'; *fî vechi'llâh* yâni. “Kim Allah rızası için aynı parayı sarf ederse...”

Birinci ihtimalde evinde duruyordu. Evindeyken gaza, cihad yerine yardım, para gönderiyordu; bire yedi yüz sevap alıyordu. Şimdi bizzat kendisi savaşa katılıyor, bizzat savaşıyor ve aynı şeyi harcıyor. Aynı miktarda parayı harcadı. O zaman ne olur?..

(*Felehû bi-külli dirhemin seb'umieti elfi dirhemin*) “700 bin dirhem sarf etmiş gibi sevap olur, bir dirhemine.” Yâni bu sefer ötekisinden bin misli daha fazla sevap alıyor. Orada 700 misliydi, burada 700 bin misli sevap alıyor. Bu neyi gösteriyor?.. Allah yolunda cihad etmenin önemini, sevabını, kıymetini, mükâfatını gösteriyor.

Tabii, aziz ve muhterem kardeşlerim, müslümanlar maalesef okumuyorlar. (Masamın üstünde birçok kitap var, karşımdaki rafta birçok kitap var. Burası benim asıl kütüphanemin olduğu yer değil.) Dünyayı tanımıyorlar. Birbirleriyle irtibat için gerekli teşkilatları kurmamışlar, birbirleriyle yardımlaşmıyorlar. Uluslararası ilişkileri, İslâmî ilişkileri, imânî ilişkileri zayıf. Ulusun içinde kendi milletinin fertleriyle ilgisi, irtibatı zayıf. Darmadağın, perişan, bilinçsiz, cahil... Aldatılıyor, kandırılıyor, sömürülüyor, eziliyor, öldürülüyor, esir ediliyor. Ötekisi de onun yardımına koşmuyor. Çok yanlış...

Dünyada haksızlık durmuyor; çünkü bir sürü hinoğlu hin diyelim, insafsız, gaddar, zalim, insan var. İşte ne yapalım? Allah bu dünyada böyle insanları serbest bırakmış, her çeşit insan var. Canavar gibi, haydut gibi, daha beter insanlar var. Ne yapalım dünya böyle...

O halde ne olacak?.. İyi insanlar birleşecek, iyi insanlar yardımlaşacak. Uluslararası bir kuvvet olarak Yugoslavya'nın bu yaptığına, Sırbistan'ın bu yaptığına karşı duruluyor. Tabii bunun altında yatan asıl amaç nedir?.. Yâni uluslararası siyasetin perde arkasındaki niyetler, amaçlar nedir? İnsanî amaç mıdır, yoksa daha başka şeyler midir?.. Olabilir. Çünkü Allah'tan korkmadıktan sonra, insanlar kendi menfaatlerini başka kılıflar örterek, başka türlü göstererek yürütürler, yaparlar. Yalan da

söylerler, aldatırlar da, sağ gösterip, sol vururlar, iyi niyet arz edip kötü işler yapabilirler. O taraf için de, bu taraf için de mümkün ama, dikkat edilirse çok uluslu müdahale var. Tek bir millet yapmıyor, çok uluslu... Eh biz de katılıyoruz.

Hattâ bugünkü haberlerde okudum ki, “Biz de orada çarpışalım! Birlik göndermek istiyoruz.” diye Çeçenistan’dan bir teklif gelmiş. Aşk olsun, kahraman insanlar, yâni haksızlığın karşısındalar. Çeçenistan neresi?.. Kafkasya... Burası neresi?.. Balkanlar... Arada büyük mesafe var, Türkiye var, Karadeniz var, Rusya var, —kara yolu düşünülürse, yukardan— daha başka ülkeler var. Ama savaşmak istiyorlar. Neden?.. Bir büyük zulüm var, âşikâr bir zulüm var... Çok mazlum var, çok maktül var; çok hunharca öldürülen, haksız, nâhak yere zulmen öldürülen insanlar var... O zaman kendisi gazâ etmek istiyor.

Bak işte kendisi gaza etmek isteyenin mükâfatı kaç?.. Bire 700 bin. Çok büyük mükâfat, çok büyük sevaplar veriyor Allah-u Teàlâ Hazretleri... Bu neyi gösteriyor? Yâni müslümanların cihada şevk duyması lâzım ve hazır olması lâzım! Zâten Kur’an-ı Kerim:

"—Gücünüz yettiğince silah hazırlayın!" buyuruyor.

Silahlar hazırlanmış olsa, milletler önceden hazırlanmış olsa, zâten savaşa lüzum kalmaz. Ama kuvvetli, zayıf bulduğunu tepelediği için, zayıf olmamak gerekiyor. Hazırlanmak gerekiyor, silahlanmak gerekiyor, kuvvetli olmak gerekiyor. Ondan sonra da, "Ben müslümanım insaflıyım, merhametliyim, zulmetmem ama, sen de bana saldıramazsın!" durumuna gelmiş oluyor insan. Fakat zayıf olduğun zaman, senin ma'sum olmana, mazlum olmana bakmıyor. Kurtla kuzu masalı gibi...

Hani bilmeyenler bilsin, ilk defa duyanlar duysun diye söyleyelim:

Kuzunun birisi derenin kenarına gitmiş, su içeceği sırada, arkasından Kurt gelmiş, yetişmiş yanına. Eyvah! Fark edemedi. Tam su içecek, kurt da geldi. Ne yapsın?.. (Tabii bunlar biraz temsîlî —sembolik diyoruz— hikâye. Böyle olmaz ama, bunlardan ders çıksın diye eskiler bunları söylemişler.) Kurt kuzuya demiş ki:

"—Ben seni yiyeceğim."

Demiş ki:

"—Kurt amca, ben sana bir şey yapmadım ki, yâni niye yiyeceksin beni?"

Bahane:

"—İşte sen bana şöyle yaptın?"

Demiş:

"—Ben daha yeni doğdum, benim öyle bir suç yapacak yaşım yok daha. Küçücük bir kuzuyum."

"—Suyumu bulandırdın?" demiş.

"—Sen yukarı taraftasın, ben aşağı taraftayım. Yâni suyu bulandırmış bile olsam, bulanık değil ama, zaten senin tarafından geçmiş, benim tarafıma gelmiş, aşağı doğru akıyor. Suyunu ben bulandırmadım."

Ama bir bahane bulup yemek istiyor yâni.

Kuzu olduğun zaman, kurtların iştihası açılıp, olmadık bahanelerle seni yemek ister. O halde ne olacak?.. Kuzu bile olsa, kuzuların hiç olmazsa çobanları olacak, bakıcıları olacak. O kuzuları, o kurtlara yedirmeyecek. Yâni, milletler kuzu bile olsa,

hiç olmazsa onları koruyacak çobanlar olmalı, silahlar olmalı, bu zulümler olmamalı!

20. Yüzyıl'ın yüz karası olayları görüyoruz. Kaç senedir her yerde görüyoruz maalesef. Türkiye'nin çevresi böyle bu çeşit acı şeylerle dolu. Dünya da artık küçüldü; televizyonlar var, olan her şeyi herkes görüyor.

Allah yolunda cihad etmek çok önemli, hazır olmak çok önemli aziz ve muhterem kardeşlerim!..

d. Annenin Babanın Rızası

Bir hadis-i şerif daha okuyalım! Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[128]

مَنْ أَرْضٰى وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَرْضَى اللهَ ، وَمَنْ أَسْخَطَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَسْخَطَ

اللهَ (ابن النجار عن أنس وأبي هريرة)

RE. 401/13 (*Men erdà vâlideyhi fekad arda'llàh, ve men eshata vâlideyhi fekad eshata'llàh.*)

Ebû Hüreyre RA'dan ve Enes RA'dan, İbnü'n-Neccâr tarafından rivayet edilmiş. Diyor ki Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri bu hadis-i şerifinde:

"—Kim anne-babasını hoşnut ederse, Allah'ı hoşnut etmiş olur. Kim anne babasını kızdırırsa, kendisine Allah'ı kızdırmış olur."

Yâni anneyi, babayı hoşnut etmeye çalışmak lazım! Elini öpmek lâzım, duasını almaya çalışmak, gönlünü hoş etmeye çalışmak lâzım! Hizmet etmek lâzım, iyilik yapmak lâzım! İtaatli bir evlat olmak lâzım! (*Berren bi-vâlideyhi*) Anasına, babasına karşı iyi davranan bir evlât olmaya çalışmak lâzım!

Öyle oldu mu, Allah da seviyor. Anne babasını kızdırdı mı; "Hay Allah müstehakını versin!" filân diye, hani bazen anneler,

---

[128] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.653, no:45497; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.412, no:45535.

babalar hayırsız evlâtlarına kızıyorlar. Hattâ gazetelerde okuyoruz. Anarşi, devlete karşı kavga gürültü, patırtı derken bir kız bakıyorsun ölmüş veya bir oğlan ölmüş. Ailesine diyorlar ki:

"—Gel, işte bak çatışmada çocuğun öldü, al!"

"—Ben öyle hayırsız evlâdı istemem! Bu bana zâten itaat etmedi, bu yola düştü. Ben de onun için, hoşnut değilim kendisinden. Ne olursa olsun, alın gömün!" diyor.

Yâni, hayırsız evlât diye anası, babası sevmiyor. Tabii o zaman dünyası, ahireti mahvoluyor.

Annelere, babalara hürmet edelim! Dinleyiciler annelerine, babalarına ellerinden gelen izzeti, ikramı yapsınlar, bu hadis-i şerifi duyduktan sonra...

e. Zâlime Dalkavukluk Etmek

Bir hadis-i şerif daha okuyalım ve konuşmamızı belki onunla tamamlarız. Câbir RA'dan, Hâkim'in *Müstedrek*'inde kaydettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[129]

مَنْ أَرْضٰى سُلْطَاناً بِمَا يُسْخِطُ رَبَّهُ، خَرَجَ مِنْ دِينِ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى

(ك. عن جابر)

RE. 401/12 (*Men erdà sultànen bimâ yüshıtu rabbehû, harace min dîni'llâhi tebâreke ve teàlâ.*)

"Kim bir sultanı, Allah'ın kızacağı bir şey yapmak sûretiyle memnun ederse, razı, hoşnut ederse..." Yaptığı şey sultanın hoşuna gidiyor ama, Allah'ın kızacağı bir şey. "Allah'ın kızacağı bir şeyle kim bir sultanı kim razı eder, hoşnut ederse; Allah-u Tebâreke ve Teàlâ Hazretleri'nin dininden çıkmış olur."

---

[129] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.116, no:7071; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.617, no:5927; Câbir ibn-i Abdillah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.109, no:14888; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.412, no:45534.

Allah'ın dininde böyle bir şey yok! Yâni Allah'ın sevmediği, kızdığı bir şey yapacaksın sen, sultanın gözüne gireceğim diye, hükümdarın gözüne gireceğim diye...

Nasıl olur, nasıl bir şey; bir misalle nasıl anlatabiliriz bunu?.. Meselâ; dalkavukluk yapıyor, sultanı, methediyor:

"—Sen ağasın, paşasın, bir tanesin..."

Halbuki adam iyi bir adam değil. Allah kızar. Allah bir münafığa, bir zalime böyle denmesini sevmez, dalkavukluğu sevmez. Meselâ, böyle bir şey yahut yaptığı bir şeye:

"—Tamam efendim, uygun efendim, yap efendim!" diyor.

Halbuki adamın yaptığı şey zulüm; asmak, kesmek... filân. Eee, haksız bir şeyi desteklemiş oluyor, Allah sevmez. İşte bunun gibi...

Tabii, bu iktidar sahibi eskiden sultandı. Şimdi bazı yerlerde idareler değişti. Bakıyorsunuz dünyanın en medenî ülkeleri, iyi, temiz, gittiğiniz zaman memnun oluyorsunuz. Bazıları işte krallık... Meselâ; İngiltere krallık, İsveç krallık, Danimarka krallık... Allah Allah! Hem de iyi...

Bazıları da sözde cumhuriyet; Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri, bilmem komünist ülkelerin demokratik idareleri gûya ama, hiç de tatlı değil. Yâni bu idarenin şekli ne olursa olsun, o yönetimi elinde tutan insanların insafına kalıyor iş... Toplumun ileriliğine kalıyor. Bazen, böyle bir krallıkla daha güzel idare ediliyor; öbür tarafta gûya demokrasi, halk idaresi ama, orada zulüm daha fazla olabiliyor.

Şimdi tabii krallıklar var dünyada halen, diktatörlükler var, gûya cumhuriyetler var, halk yönetimleri var, demokratik idareler var gûya, her neyse...

Bazıları söz sahibi oluyor; kuvvet elinde oluyor, iktidar elinde oluyor, güç kuvvet elinde oluyor, yönetim elinde oluyor. Emir komuta elinde oluyor. Şimdi böyle olanlara da bazıları dalkavukluk yapıyorlar, haksız şeylerini alkışlıyorlar. Teşvik ediyorlar, destek oluyorlar, payanda oluyorlar, veyahut işte karşı çıkmıyorlar filân.

O zaman ne olur?.. Allah'ın kızacağı işi yapmağa razı olarak birisini memnun etti mi bir insan, dindarlık gider, din iman elden

gider; mânevî makam, mertebe, durum elden gider, kötü bir durum olur. Tabii dünyada, ahirette Allah böyle insanların cezasını verir.

İslâm'da dalkavukluk yoktur; hakkı söylemek vardır, hakkı tutmak vardır. Zulmü engellemek vardır, mazluma yardım etmek vardır. Her iyi şeyi yaptırmağa çalışmak vardır. Her kötü şeyi de yaptırmamağa çalışmak gerekir. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker ve cihad dediğimiz şey... Bunlar Allah'ın sevdiği şeylerdir, bunların yapılması lâzım!

Allah-u Teàlâ Hazretleri dinimizin gösterdiği, ihtiva ettiği; Kur'an-ı Kerim'in, hadis-i şeriflerin, şeriatimizin ihtiva ettiği güzellikleri anlayan, kavrayan, uygulayan; güzelliklerin farkına varıp onlardan istifade eden, dünyada sevdiği kul olarak yaşayan, vazifesini yapmış bir kul olarak mutlu yaşayan; ahirette de Allah'ın huzuruna sevdiği kul olarak varıp, rızasına erip, cennetine giren, cemâlini gören, türlü türlü nimetlere, mükâfatlara nâil olan kullarından eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! *Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

23. 04. 1999 - AVUSTRALYA

22. PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN ŞEREFİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyomuzun dinleyicileri!

Tabii bu konuşmalar bir de e-mail ile, internetle her tarafa yayılıyormuş, bugün memnunlukla müşâhede ettim bir arkadaşın evinde; onlara da selâm olsun... Bizi tanıyanlara, dostlara, dinleyenlere, hepsine selâm olsun...

Allah-u Teàlâ Hazretleri dünyanın ve ahiretin hayırlarını ihsân eylesin cümlesine... İki cihanda aziz ve bahtiyar olsunlar...

a. Müslümanın Temiz Olması Gerekir

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'ne, hayatı boyunca bazı zamanlar Cebrâil AS'ın gelmesi gecikti. Geciktiği zaman Peygamber SAS Efendimiz tabii, heyecanlandı.

Meselâ, Ve'd-duhà Sûresi'nin inmesine sebep olan gecikme... Peygamber Efendimiz, "Acaba bende bir kusur var da, onun için mi vahiy kesildi?" diye telâşlanınca, Allah-u Teàlâ Hazretleri Ve'd-duhà Sûresi'ni inzal buyurdu.

"—Rabbin seni terk etmiş ve sana darılmış değil; sana çok büyük mükâfâtlar verecek!" diye müjdeli bir sûre nâzil oldu.

Bazan da vahyin sık sık gelmediği, geciktiği zaman oluyordu. Bir seferinde Peygamber SAS Efendimiz'e sormuşlar:[130]

يَا رَسُولَ اللَّهِ ! لَقَدْ أَبْطَأَ عَنْكَ جِبْرِيلُ ؟

(*Yâ rasûla'llàh! Lekad ebtaa anke cibrîl?*) "Cebrâil bu ara sana gelmekte gecikti, ara açıldı." demişler.

---

130 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.243, no:2181; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.431, no:12224; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.374, no:1525; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.978, no:17261; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.459, no:25313.

Bakın Peygamber SAS Efendimiz, onların bu sözü üzerine ne buyuruyor?.. İlginç, önemli bir şeyi öğreneceğiz bu hadis-i şeriften:

وَلِمَ لاَ يُبْطِئُ عَنِّي وَأَنْتُمْ حَوْلِي ، لاَ تَسْتَنُّونَ ، وَلاَ تُقَلِّمُونَ أَظْفَارَكُمْ ، وَلاَ تَقُصُّونَ شَوَارِبَكُمْ ، وَلاَ تُنَقُّونَ رَوَاجِبَكُمْ (حم . هب . عن ابن عباس)

RE. 460/10 (*Ve lime lâ yübtiu annî ve entüm havlî, lâ testennûne, ve lâ tükallimûne azfârakürn, ve lâ tekussùne şevâribeküm, ve lâ tünekkùne ravâcibeküm.*)

Ahmed ibn-i Hanbel ve diğer kaynaklarda, İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Ve lime lâ yübtıu*) "Niçin gecikmesin? Şu sebepten gecikiyor ki, (*ve entüm havlî*) siz benim etrafımdasınız; siz benim çevremde, benimle beraber, benim muhitimde, benim yanımdasınız. (*Lâ testennûne*) Sünnete uygun hareket etmiyorsunuz." Bu sünnete uygun hareket etmemekten maksat, misvak kullanmamak... Yâni, "Dişlerinizi misvaklamıyorsunuz. Dişleriniz sapsarı, ağzınız kokar vaziyette..." demek.

(*Ve lâ tükallimûne azfâraküm*) "Tırnaklarınızı kesmiyor-sunuz." Tabii tırnaklar kesilmeyince, uzayacak; uzayınca, altlarına siyahlıklar doluyor, toz doluyor, kirler doluyor. O kirler olmasın diye, İslâm'da tırnakların kesilmesi de emredilmiş. Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyesi.

"Siz misvak kullanmıyorsunuz, tırnaklarınızı kesmiyorsunuz. (*Ve lâ tekussûne şevâribeküm*) Bıyıklarınızı kesmiyorsunuz." Bıyıklar kesilmeyince ne olur?.. Uzar, uzayınca insanın ağzına döner, burnuna döner. Peygamber SAS Efendimiz bıyıklarını kısaltırdı, derisinin rengi görünecek kadar, kısaltabildiği kadar kısaltırdı. Çünkü orada onun kısalması uygun oluyor, uzaması uygun olmuyor. Uzun olması uygun düşmüyor, çünkü burnun altında... Orası kısa olursa, temizliği daha kolay olur; uzun olursa, temizliği daha zor olur.

İslâm'da neler lâzım?.. Bıyıklar kısaltılacak, sakallar uzatılacak. Sonra koltukaltlarında da Allah tüy bitiriyor, ama o tüylerin de kesilmesi lâzım! O tüylerin faydaları var ki orada yaratılmış ama, uzun olmaması lâzım! Kesilmesi lâzım ki, insanın koltukaltı terlediği zaman, o terler o kılların arasında birikip, korkunç çirkin kokular meydana getiriyor. O kokular olmasın diye, o tüyler kesiliyor.

Şimdi yeni şeyler icad edildi, o kokuları giderici deodorant denilen malzemeler sürülüyor. O ter kokusunu emiyor, dışarıya vermiyor, teke gibi kokmuyor insan ama; eskiden o olmadığı zaman düşünün, o kıllara o terler, terleyip kuruyup, terleyip kuruyup biriktiğinde ne kadar korkunç, çirkin kokular olurdu.

Onun için, İslâm'da koltukaltlarının temizlenmesi önemli, bıyıkların kesilmesi önemli, tırnakların kısaltılması önemli... İnsanın kasıklarında uzamış olan kılların da tabii, temizlenmesi lâzım!

Eskiden bunun temizlenmesi için, eskiler bazı maddeler bulmuşlar. Bir çeşit otlar varmış, hamam otu filân diyorlar. Onları sürüp de temizleyince, oradaki fazla kıllar da gidiyor. Ayak tırnakları kesilecek. Böylece kirin birikebileceği yerlerdeki, kirin tutunabileceği şeyler izâle ediliyor.

Hattâ erkek çocukları sünnet ediliyor ki, o kapalı kısımda mikroplar birikmesin, hastalık olmasın, temizlik olsun diye. İslâm temizlik dinidir.

Şimdi Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

"—Evet, Cebrâil AS'ın gelmesi gecikiyor. Neden?.. Çünkü siz benim çevremde geziyorsunuz, duruyorsunuz. Misvak kullanmazsanız, tırnaklarınızı kesmezseniz, bıyıklarınızı tıraş etmezseniz..."

(*Ve lâ tünkùne ravâcibeküm.*) *Ravâcib*, *râcibe*'nin çoğulu; parmak araları mânâsına geliyor. Parmaklar da temizlenecek, araları da temizlenecek. El parmaklarının, ayak parmaklarının araları temizlenmediği zaman, oralar da pislik toplar.

İslâm'da abdest alırken biliyorsunuz, parmakların hılâllenmesi tavsiye ediliyor ki, oralara da su gitsin, oralarda bir şey birikmişse

onlar da temizlensin diye. “Siz böyle yapmıyorsunuz, işte ondan gecikiyor.” diyor Peygamber Efendimiz

Şimdi anlaşılıyor ki, Peygamber SAS Hazretleri güzeller güzeli, temizler temizi, pırlanta gibi. Dişleri temiz, saçları temiz, en güzel kokuları sürünmüş vaziyette... Tırnakları kesilmiş vaziyette... Daha vahiy ilk geldiği zaman;

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ (المدَّثر:٤)

(*Ve siyâbeke fetahhir.*) “Elbiseni temiz tut!” (Müddessir, 74/4) diye emrolunmuş.

Zâten emin bir insan olarak Muhammed el-Emîn diye tanınmış. Vahiy ilk geldiği zamandan beri elbiselerini temiz tutmakla, vücudunu da temiz tutmakla, abdest almakla, gusül almakla emrolunmuş. Kendisi pırıl pırıl, tertemiz...

Allah’ın en sevgili kulu, Habîbullàh, Halîlullàh... Seyyid-i Veled-i Adem; Ademoğullarının Efendisi, baş tâcı... Eşrefü’l-mürselîn, Ekremü’r-rusül; enbiyâ ve mürselînin en şereflisi, en asili, en yükseği... Bakın bütün güzel vasıfların hepsi Peygamber Efendimiz’in ama çevresinin kötülüğü tesir ediyor.

O kötülük de... El-hamdü lillâh ashàb-ı kirâmın hepsi evliyâ, kıymetli insanlar ama eğer tırnağını kesmezse, bıyıklarını düzeltmezse, kısaltmazsa; dişlerini misvaklamazsa, parmak aralarını itinalı bir şekilde yıkamazsa; abdest, gusül alıyor ama, bunları güzel yapmazsa; o zaman, onlar iyi insanlar olduğu halde, bu bile tesir ediyor. Peygamber SAS Efendimiz’e meleklerin, Cebrâil AS’ın gelmesini engelliyor.

Hattâ tarih kitaplarında, *fetretü’l-vahiy* denilen, vahyin bir müddet kesilmesinin sebepleri zikredilirken, Peygamber SAS Efendimiz’in hücresinde, yatağının altında bir hayvan ölüvermiş, anlaşılmamış; ondan melek oraya gelmiyor.

Bunu gözünüzün önünde iyi canlandırın! Yâni, Peygamber Efendimiz bir pırlanta gibi ama, etrafındaki insanlar da iyi insanlar ama; diş temizlenmezse, bıyık kısaltılmazsa, misvaklanılmazsa, eller ayaklar güzelce yıkanmazsa, o zaman Cebrâil AS’ın gelmesi gecikiyor.

Demek ki, insanın çevresindeki insanların da güzel olması, o da önemli bir husus. Bir insanın çevresinin de güzel olması lâzım! Buradan tabii günümüze ne pay çıkartabiliriz kendimize?.. Çevremizdeki arkadaşlarımızın iyi insan olması lâzım, temiz de olması lâzım! Böyle kirli paslı oldu mu, o bile bereketi gideriyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Ağzınız Kur'an-ı Kerim'in okunduğu yerdir, meleklerin yakınıdır. Ağzınızın pis kokusundan onlar rahatsız olurlar. Dişlerinizi misvaklayın!" buyuruyor.

Yâni melekler rahatsız olunca, gelmeyiveriyorlar. Onun için temizliğe çok dikkat etmemiz lâzım! Çevremizin temizliğine, çevremizdeki insanların da temiz insanlar olmasına, onlara da temizliği öğretmeğe dikkat etmeliyiz.

Hani dışarıdaki çevremiz, evin dışındaki çevremiz değişken... Ama evin içindeki ortamın temizliği bize ait... Çocuklarımızı temiz tutmak bize ait bir mesele. Meselâ:

"—Evdeki süprüntü, evin bereketinin gitmesine sebep olur." diye hadis-i şerif var.

Demek ki, ev tertemiz olacak, süprüntüsüz olacak. Evdeki insanlar temiz olacak, abdestli olacak. Tırnakları kesilmiş olacak, saçları tıraşlı olacak.

Şimdi tabii, temizliği en çok hanımlar yaparlar. Fakat bazı yerlerde, meselâ bizim Türkiye'mizin dışını düşünelim, taşrayı düşünelim, çöllerdeki bedevîleri ve sâireyi düşünelim; hanımlar saçını yıkamıyor, saç uzun, keçeleşiyor, birbirine karışıyor... vs. Köyde tarlada çalışıldığı zaman, şehirdeki gibi bol su yok, her gün yıkanma imkânı olmayınca, çeşitli temizlik mahrumiyetleri olunca, bereket gidiyor.

Cebrâil gelmiyor Peygamber Efendimiz'e... Bize de melekler, gelecek hayırlı şeyler gelmeyebilir. Onun için bu yönleri de düşünerek, bu hadis-i şerifi de gözümüzün önünde tutarak, temizliğimize çok dikkat edeceğiz. Evimizle, çoluk çocuğumuzla, hanımımızla, büyüğümüzle, küçüğümüzle, evimizde bulundurduğumuz hizmetçimizle, sokağımızla, mahallemizle, konuştuğumuz dostlarımızla, arkadaşlarımızla topluca tertemiz bir çevre kurmağa gayret edeceğiz. Hepimiz burada üzerimize

düşen görevleri bileceğiz. Bu temizliğin üzerimize düşen yönünde kusurlu olmamağa, o temizliği güzel yapmağa gayret edeceğiz

Çok önemli bir hadis-i şerif... Peygamber Efendimiz'e Cebrâil AS'ın gelmesi, çevresindeki insanların şu hallerinden dolayı gecikebiliyor. Bunu unutmayalım, aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

Tabii insanın yanına melek filân gelmemesi ayrı... Melekler bazı eve gelmeyebilir. Evde köpek olduğu zaman, sûret olduğu zaman, şekil, resim, heykel olduğu zaman melekler girmez. Rahmet melekleri girmez ama, her insanın da kendisinin içinde ve çevresinde yanından ayrılamayan melekler de vardır. Meselâ, amellerini yazan melekler yanından hiç ayrılmıyorlar. Artık ne de olsa, adam isterse leş gibi koksa da, onun melekleri ezâlansa da, onun yanından ayrılmıyor. Çünkü, vazifesi onun amelini yazmak... Artık Allah sabır versin!

b. İnsanın Yanında Bulunan Melekler

Her insanın vücudunda çeşitli melekler vardır. Nitekim Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[131]

وُكِّلَ بِالْمُؤْمِنِ سِتُّونَ وَثَلاَثُمِائَةِ مَلَكٌ ، يَذُبُّونَ عَنْهُ مَا لَمْ يَقْدِرْ عَلَيْهِ

مِنْ ذٰلِكَ لِلْبَصَرِ تِسْعَةُ أَمْلاَكٌ ، يَذُبُّونَ عَنْهُ كَمَا تَذُبُّونَ عَنْ قَصْعَةِ

الْعَسَلِ مِنَ الذُّبَابِ فِي الْيَوْمِ الصَّائِفِ ، مَا لَوْ بَدَالَكُمْ لَرَأَيْتُمُوهُ عَلٰى

كُلِّ جَبَلٍ وَسَهْلٍ ، كُلُّهُمْ بَاسِطٌ يَدَيْهِ فَاغِرٌ فَاهُ ؛ وَمَا لَوْ وُكِّلَ الْعَبْدُ

---

[131] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.167, no:7704; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekâidü'ş-Şeytàn*, c.I, s.96, no:75; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.384, no:7117; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.446, no:1279; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.454, no:25297.

فِيهِ إِلٰى نَفْسِهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ ، خَطَفَتْهُ الشَّيَاطِينَ (ابن أبي الدنيا ، و

ابن قانع ، طب. عن أبي أمامة)

RE. 460/5 (*Vükkile bi'l-mü'mini sittûne ve selâsümieti melek, yezübbûne anhü mâ lem yakdir aleyhi min zâlike li'l-basari tis'atü emlâk, yezübbûne anhü kemâ tezübbûne an kas'ati'l-aseli mine'z-zübâbi fi'l-yevmi's-sàif, mâ lev bedâleküm leraeytümûhü alâ külli cebelin ve sehlin, küllühüm bâsıtün yedeyhi fâgirun fâhü; ve mâ lev vükkile'l-abdü fîhî ilâ nefsihî tarfete aynin, hatafethü'ş-şeyâtîn.*)

Hadis-i şerifin tamamını okumuş olduk, şimdi meâline geçelim, mânâsını açıklamaya çalışalım:

(*Vükkile bi'l-mü'mini sittûne ve selâsümieti melek*) "Her mü'mine 360 tane melek görevli olarak tayin olunmuştur. (*Yezübbûne anhü*) Onun başına gelecek, üzerine gelecek musîbetleri, felâketleri, zararları ondan def etmek için görevlendirilmiştir bu melekler. (*Mâ lem yakdir aleyhi*) Eğer o melekler olmasa, onları def etmeye o güç yetiremezdi. Kendisinin kendisini koruyamayacağı belâları ondan def etmek için, Allah 360 tane melek vazifelendirmiştir."

(*Min zâlike li'l-basari tis'atü emlâk*) "Bunlardan göz için dokuz tane melek vardır; (*yezübbûne anhü*) göze bir zarar gelmesin diye gözü korurlar." Taş gelir, tam kaşına gelir, kaşını patlatır ama, "El-hamdü lillâh gözüne gelmemiş." dersiniz. Bak, az aşağıya gelseydi, gözü kör olacaktı. Dal çarpar, düşer vs. ama büyük bir koruma var.

Emlâk, melek kelimesinin çoğuludur, melekler demektir. *Melâike* de, melek kelimesinin çoğuludur. *Emlâk* Türkçe'de bir de mülkler mânâsına geliyor. "Dokuz tane melek vardır, adamın gözüne gelecek zararları def ederler, adamı korurlar. (*Kemâ tezübbûne an kas'ati'l-aseli mine'z-zübâbi*) Balın tabağından gelen sinekleri nasıl kışalıyorsunuz... (*Fi'l-yevmis-sàif*) Sıcak günde, bal ortada, sinekler bol, nasıl üşüşürler, gelmek isterler. Siz de aman yapışmasın, üstüne düşmesin diye kovalarsınız; işte onun gibi korurlar."

(*Mâ lev bedâ leküm*) "Öyle ki, eğer gözünüzden perde açılsa, (*leraeytümûhü alâ külli cebelin ve sehlin*) her dağın, ovanın üstünde bu melekleri görürdünüz. (*Küllühüm bâsıtün yedeyhi*) Böyle elini uzatmış, (*fâgirun fâhü*) ağzını açmış vaziyette, hazır vaziyette görürdünüz."

(*Ve mâ lev vükkile'l-abdü fîhî ilâ nefsihî tarfete aynin*) "Öyle bir şekilde bu melekler insanları korurlar ki; eğer kul kendi haline bırakılsaydı, bu meleklerle korunmasaydı, (*hatafethü'ş-şeyâtîn*) şeytanlar onları yakalayıp, ısırıp, parçalayıp yok ederlerdi, helâk ederlerdi. Bu melekler sayesinde insanoğlu korunuyor."

Demek ki, vücutta vazifeli melekler var. Onlar vazifeleri icabı vücudun çevresinde dururlar. Ama, şerefli melekler, rahmet getiren melekler, kula fayda getirecek olan melekler gelemez; güzel şeyler getirecekken getiremez; kul zarar görür. Onun için müslümanın tertemiz olması lâzım, pırıl pırıl olması lâzım! Elbisesi de, bedeni de, tırnakları da, bıyığı da, koltuk altı da, ellerinin araları da, tırnaklarının araları da, her tarafı mis gibi, pırıl pırıl güzel olması lâzım!

Temizliğe İslâm böyle önem veriyor. Allah hepimizi böyle tertemiz müslümanlardan eylesin, Aziz ve sevgili dinleyiciler!

c. Peygamber Efendimiz'in Şerefi

Aynı sayfada Peygamber SAS Efendimizle ilgili, İbn-i Asâkir'in kaydettiği, Huzeyfetü'bnü'l-Yemân RA'ın rivayet ettiği, senedi hasen olan bir hadis-i şerif var; onu okuyalım, cümle cihan halkı bilsin!.. Çünkü artık bizim konuşmalarımız, el-hamdü lillâh sadece Türkiye'ye değil cihana yayılıyor. Amerika'dan, Avrupa'dan kardeşlerimiz dinliyor; sağ olsunlar, var olsunlar, Allah hepsinden razı olsun... İsteyen herkes dinleyebiliyor. Böylece biz fezâlara hadis-i şerifleri, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini yaymış oluyoruz; tebliğ güzel olmuş oluyor. El-hamdü lillâh...

Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:[132]

---

[132] Isfahânî, *Meşâyih-i Dekkàk*, c.I, s.29, no:5; İbn-i Asâkir, *Muhtasar-ı Târih-i Dimaşk*, c.I, s.160; Huzeyfe ibn-i Yemân RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.545, no:31927; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.455.

وَلَدُ آدمَ كُلُّهُمْ تَحْتَ لِوَائِي يومَ الْقِيَامَةِ ، وَ أَنَا أَوَّلُ من يُفْتَحُ لَهُ بابُ الْجَنَّةِ (أبو الحسن في الطولات ، كر. عن حذيفة سنده حسن)

RE. 460/9 (*Veledü âdem, küllühüm tahte livâî yevme'l-kıyâmeh, ve ene evvelü men yüftehu lehû bâbü'l-cenneh.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Râvîlerin rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*Veledü âdem*) "Ademin evlâtları, benî Adem; yâni Adem AS ile Havvâ Anamız AS'dan türeyen şu insan cinsi, bütün bu insanların hepsi, (*küllühüm tahte livâî*) benim sancağımın, bayrağımın altında olacaklar, (*yevme'l-kıyâmeh*) kıyamet gününde..." diyor Peygamber Efendimiz.

Ne sancağı bu, Peygamber Efendimiz'in sancağının adı ne?.. *Livâü'l-Hamd*, Hamd Sancağı...

Bu Hamd Sancağı açılacak, Peygamber SAS Efendimiz'in eline verilecek. Sancağı Peygamber Efendimiz tutacak, mahşer halkının kalabalığı arasında bu sancak dalgalanacak. O sancağın altında Peygamber Efendimiz'e lâyık olan, Peygamber Efendimiz'in sevdiği insanlar, mü'minler; Allah'ın sevdiği, razı olduğu kullar gelecekler.

Allah cümlemizi o sancağın altında, o bayrağın altında toplananlardan eylesin...

Peygamberler de; Adem AS'dan İsâ AS'a kadar İbrâhim AS, Mûsâ AS... hepsi de o sancağın altına gelecekler. Kıyamet gününde o bayrağın altında, Peygamber Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında toplanacaklar. Yâni en şereflisi Peygamber SAS Efendimiz. Makàm-ı Mahmud'un sahibi, Livâü'l-Hamd elinde olan, peygamberlerin serveri; enbiyâ ve mürselînin eşrefi Efendimiz SAS.

Allah şefaatine erdirsin... Sünnetine uymayı nasib etsin... Sünnetinden ayırmasın... Ümmetine rahmetmeyi, faydalı olmayı, menfaat sağlamayı cümlemize nasîb eylesin... Çünkü bu söylediğim şeyler Allah'ın rızasını kazanmanın en sağlam yolu... Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılmak, ümmetine hizmet etmek, insanlara faydalı ile yapmak en sevaplı işler...

Tabii öyle olunca, Allah-u Teàlâ Hazretleri de ahirette Peygamber Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında öyle iyi kulları toplayacak. Bizi de o sancağın altında toplananlardan eylesin... Havz-ı Kevser'inden doya doya nûş edenlerden eylesin... Cennette Peygamber SAS Efendimiz'e komşu olmayı nasîb eylesin...

Biliyorsunuz Havz-ı Kevser'e Peygamber SAS Efendimiz'in ümmetinden olan kimseler ulaşabilecek, Havz-ı Kevser'den onlar içebilecek. Bazıları Havz-ı Kevser'in yanına giderken, melekler yolunu kesip döndürecekler ve sürükleyip götürecekler. Hattâ bazılarına Peygamber Efendimiz:

"—O benim ümmetimdendi, niye onu götürüyorsunuz?" diye götürülmesini istemez gibi söyleyince; o melekler:

"—Yâ Rasûlallah! Bunlar senin bildiğin gibi değil; senden sonra bunlar neler yaptı, neler yaptı. Senin havzından içmeye lâyık değiller, suçlu bunlar, mücrim bunlar..." diyecekler.

Allah Havz-ı Kevser'in başından döndürülenlerden eylemesin... Havz-ı Kevser'e varıp, doya doya içip, şâd ü hurrem cennete girenlerden eylesin... Cennette de Peygamber Efendimiz'e komşu olmayı, onu görmeyi, sohbetine ermeyi nasîb eylesin...

Sonra hadis-i şerifin ikinci cümleciği:

وَ أَنَا أَوَّلُ مَنْ يُفْتَحُ لَهُ بَابُ الجَنَّةِ .

(*Ve ene evvelü men yüftehu lehû bâbü'l-cenneh.*) "Ve ben, cennetin kapısının kendisine açıldığı kimselerin ilki olacağım." buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cennetin muhafızı olan Rıdvan adlı ulu meleğe, Peygamber Efendimiz'den önce kimsenin girmemesini, ilkönce Peygamber SAS Efendimiz'in girmesini emir ve tenbih buyurmuş. Bu hususta hadis-i şerifte bildiriliyor ki:[133]

آتِي بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَأَسْتَفْتِحُ ، فَيَقُولُ الْخَازِنُ: مَنْ أَنْتَ ؟ فَأَقُولُ: مُحَمَّدٌ. فَيَقُولُ: بِكَ أُمِرْتُ لاَ أَفْتَحُ لأَحَدٍ قَبْلَكَ (م. حم. وعبد بن حميد عن أنس)

RE. 3/1 (*Âtî bâbe'l-cenneti yevme'l-kıyâmeti, feesteftihu*) "Kıyâmet günü cennetin kapısına geleceğim ve kapının açılmasını isteyeceğim."

Cennetin kapısı kapalı olacak. Peygamber Efendimiz en has yakınlarıyla cennetin kapısına geldiği zaman, (*feyekùlü'l-hàzin*) cennetin muhafızı olan o mübarek melek diyecek ki:

---

[133] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.188, no:197; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.136, no:12420; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.379, no:1271; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.119, no:400; İbn-i Ebî Àsım, *Evâil*, c.I, s.62, no:10; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.447; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.138, no:418; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.532, no:31890; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.I, no:2.

(*Men ente?*) “Kapıya kadar gelmişsin, açılsın da içeri gireyim diye temennide bulunuyorsun, kimsin sen?” diye soracak.

(*Feekùlü*: *Muhammed*) Peygamber SAS Efendimiz de buyuracak ki:

“—Ben Muhammed-i Mustafâ’yım, Rasûlüllah’ım, Allah’ın Rasûlü’yüm, ahir zaman peygamberiyim!” diye kendisini tanıtacak.

(*Feyekùlü*) O zaman o melek diyecek ki:

(*Bike ümirtü en lâ efteha kableke*) “Buyur yâ Rasûlallah! Bu kapıyı senden önce başkasına açmamakla emrolunmuştum. Eh sen gelmişsin; hoş geldin, safâ getirdin, buyur gir!” diye cennetin kapısını açacak ve cennete ilkönce Peygamber SAS Efendimiz girecek.

Tabii, dualarda duymuşsunuzdur, “Dühûl-ü evvelîn ile bizi cennete girenlerden eyle yâ Rabbi!” diye. *Dühûl* burada, *dâhil* kelimesinin çoğulu, yâni dâhil olanlar, girenler demek... *Duhûl-ü evvelîn* de, ilk girenler demek oluyor.

Fuùl vezninde ism-i fâlin çoğulu böyle kelimeler vardır. Meselâ *sücûd*; sâcidler, secde edenler demek. Aynı zamanda *fuùl* vezninde masdar da olabiliyor; o zaman da, secde etmek mânâsına geliyor. *Dühûl* dâhil olmak mânâsına geldiği gibi, meselâ *kuùd* da; kàidler, oturanlar demek.

Allah bizi dühûl-ü evvelîn ile, yâni cennete ilk dahil olan mübarek kullarla cennete girenlerden eylesin... Habîb-i Edîbine orada komşu olmayı, cemâlini görmeyi, sohbetinde bulunmayı nasîb eylesin...

Tabii bu nasıl olacak?.. Sünnetine uymakla... Yâni Kur’an’a uyacağız; Kur’an-ı Kerim’in en güzel uygulamasını bize öğreten sünnet-i seniyye-i Nebeviyyeye uyacağız, şeriat-ı garrâ-yı Ahmediyyeyi uygulayacağız. Cennete böyle sünnete uyarak girilir.

Neden?.. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’de buyuruyor ki:

قُلْ إِنْ كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

(آل عمران:٣١)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fettebiûnî yuhbibkümü'llàhu ve yağfir leküm zünûbeküm*) "Ey Rasûlüm sen o adamlara, o heriflere söyle: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız, bana tabî olun ki, Allah da sizi o zaman sevsin ve sizin günahlarınızı bağışlasın!" (Âl-i İmran, 3/31)

Yâni, "Siz Allah'ı seviyorum diyorsunuz; seviyorsanız, Allah'ın Rasûlünü de sevin!.. Onu Allah göndermiş, kitabını indirmiş; mâdem Allah'ı seviyorsunuz, hadi bakalım uyun Allah'ın Rasûlüne, dinleyin Allah'ın kitabını, uyun Allah'ın ahkâmına!.." demiş oluyor.

Sevginin gereği uymaktır, söz dinlemektir, sevgilinin istediği şeyi yapmaktır. Peygamber Efendimiz'i sevmeden cennete girmek yok! Peygamber Efendimiz'e ittibâ etmeden, onu kabul etmeden cennete girmek yok!..

Sünnetine uyacak! Sünnetine uyunca, sünnete uyan insan melek gibi olur, evliyâ olur, Allah'ın iyi kulu olur, tertemiz olur. Bakın sünnette ne kadar güzel temizlik şekilleri gösteriliyor O herkesin evinin önünü süpürmesi de sünnetten... Belediyeler bu hadis-i şerifleri, belediyenin giriş kapısının üstüne yazması lâzım! Belediyecilerin en memnun olacağı ahkâm hadis-i şeriflerde var...

Allah bizi uyanık, hakîkî, İslâm'ın kıymetini bilen iyi müslümanlardan eylesin...

d. Hocaya ve Öğrenciye Saygı

Son bir hadis-i şerifi İbn-i Ömer RA rivayet etmiş, İbnün-Neccâr isimli hadis alimi ve daha başka alimler kitaplarında yazmışlar. Önemli bulduğum bir konudur bu, tekrar tekrar söylemeyi seviyorum. Peygamber SAS buyurmuş ki:[134]

وَقِّرُوا مَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ ، وَوَقِّرُوا مَنْ تُعَلِّمُونَهُ الْعِلْمَ (أبو إسحق

---

[134] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.387, no:7125; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.459, no:29338; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.450, no:25290.

في معجمه ، وابنه إسحق في فوائد ه ، وابن النجار عن ابن عمر)

RE. 460/4 (*Vakkırû men teallemûne minhü'l-ilm, ve vakkırû men tüallimûnehü'l-ilm.*)

İki cümlecik var burada da; bunu hattat kardeşlerimiz güzel hat sanatı hàrikası haline, levha haline getirsinler, duvarlara asılsın!..

(*Vakkırû*) "Tevkır ediniz, hürmet ediniz, saygı gösteriniz, vakarlı insan muamelesi yapınız!" Kime hürmet edilecek?.. (*Men teallemûne minhü'l-ilm*) "Kendisinden ilim öğrendiğiniz kimseye hürmet ediniz, saygı gösteriniz!"

Buradaki (*teallemûne*) muzàrî sîgasıdır ama, (*teteallemûne*) denmiyor, ilk *te*'si düşmüş oluyor. Kur'an-ı Kerim'de de böyle ilk *te*'si düşen muzàrîler vardır. Meselâ, (*tenezzelü'l-melâiketü*) ne demek, (*tetenezzelü'l-melâiketü*) demek. Başında *te* vardı ama, Arapça'nın kaidesidir, böyle düşebiliyor.

"—Kendisinden ilim öğrendiğiniz kimseye saygı gösteriniz!" buyruluyor.

Tabii bu saygı uydurma, yapmacık, göstermelik olmayacak; severek bir saygı olacak, baş tacı edilecek. Çünkü hocasıdır, kendisine ilim öğretiyor.

Tamam, bunu biliyoruz, hocaya saygı gösterilecek... Ahir zaman talebeleri bilmiyor. Yunus Emre diyor ki:

İşitin ey ulular,
Ahir zaman olısar;
Sağ müslüman seyrektir,
Ol da güman olısar.

Danişmend okur, tutmaz;
Derviş yolun gözetmez;
Bu halk öğüt işitmez;
Ne sarp zaman olısar.

“Talebe hocasıyla mücadele edecek, ne kadar kötü bir zaman olacak. Ahir zamanda insanlar bozulacak, danişmend hocasıyla harp edecek, öğrenci hocasıyla muharebe edecek.” diyor.

İşte üniversitelerin hali, işte àsî gençlik; anasına babasına isyan eden, hocasını hiçe sayan insanlar... Ahir zaman alâmeti... Ama İslâm’da ne var?.. İlim öğrenilen kimseye hürmet var.

Fatih Sultan Mehmed, Akşemseddîn Hazretleri’nin çadırına girdiği zaman, Akşemseddîn Hazretleri mahsustan kalkmadı. Neden?.. O Fatih Sultan Mehmed talebesi olduğu için, padişahım, hükümdarım diye burnu havaya kalkmasın diye terbiye etmek için kalkmadı. Yoksa kendinden küçüklere bile kalkardı. Dervişlikte, tasavvufta mahviyetkârâne hareket etmek önemlidir. Onlar da en olgun insanlardır ama, karşı tarafı terbiye etmek için kalkmadı.

Tamam, hocaya saygı gösterilecek; bunu biliyoruz, biraz da kabul ediyoruz, öyle olması lâzım diyoruz. Ben hatırlıyorum; Kenan Evren reisicumhur oldu, meşhur gazetecilerden birisinin elini öptü, herkes hayret etti. Çünkü alışılmış bir şey değil. “Nasıl öper, bilmem ne...” diye gazetelerde yazılar çıktı. O askerce:

“—Tabii öperim! Bizim töremizde büyüklerimizin elini öpmek adeti var.” dedi.

Yâni reisicumhur oldum diye, el öpmekten çekinmedi, töreye uygun hareket etti.

Tamam, bu güzel de, buyurun hadis-i şerifin ikinci tarafına bakın, dikkat edin! Bunu da öğretmenler çalışma odalarının duvarına assınlar:

وَوَقِّرُوا مَنْ تُعَلِّمُونَهُ الْعِلْمَ .

(*Ve vakkırû men tüallimûnehü’l-ilm.*) “Kendisine ilim öğrettiğiniz kimselere de saygı gösterin!” Yâni, hoca da talebeye saygı gösterecek. Bu çok üstün bir şey, çok hoş bir şey; bayılıyorum: Talebeye hoca saygı gösterecek! Çünkü, o iyi bir talebe olarak yetişti mi, onun ömrü boyunca yaptığı sevapların hepsi, hocanın defterine de yazılacak; bir misli de oraya yazılacak. İşte İslâm böyle...

Bir şeyi burada öğrendim: Bu İngilizler üniversitede öğrencilerine hitab ederken, (*Centilmen*) “Sayın bay!” diye hitab edermiş. Bu ne demek?.. “Sayın bay ol!” demek. “Ben seni sayın bay yerine koyuyorum, beyefendi yerine koyuyorum; sen de bunu bil, böyle ol!” demek... Hoşuma gidiyor.

Sonra çocuk döğmek, kulağını kıvırmak, ensesine vurmak, gözüne bir tane patlatmak, ensesinde boza pişirmek; bu da yok...

Burada bir olayı anlattılar. Üzüldüm tabii olayı duyduğum zaman ama, ilginç de bir olay, anlatmam lâzım size:

Tanıdığım birisi, sevdiğim birisi kendi çocuğunun da olduğu bir genç topluluğa, ilkokul çağındaki bir topluluğa, caminin dershanesinde dînî bilgileri öğrensinler diye resmî ders veriyor. Kendi çocuğu biraz haylazlık mı yaptı, söz mü dinlemedi, ders mi çalışmadı; ne olduysa, bir tane vurmuş. Kendi çocuğu, başkasının çocuğu da değil... Bu da idarenin kulağına gitmiş, Bu öğretmen bir çocuk döğdü diye, hemen hudut dışı etmişler.

Çok ilginç... Yâni düşünüyorum, çocuklar haşarı oluyor bazen, cam kırıyor, atlıyor, zıplıyor, gürültü ediyor... Biz bu haşarılığı, gürültüyü, yaramazlığı engellemek için ne yapıyoruz?.. Ya “Otur,

sus!” vs. diye bağırıyoruz; ya da cetveli alıyor öğretmen, “Aç avucunu!” diyor, avucuna vuruyor... Ya da kulağını kıvırıyor, havaya kaldırıyor; kulağı çok acımasın, kopmasın diye çocuk parmaklarının ucunda yükseliyor.

Bunların misallerini, manzaralarını hepiniz bilirsiniz tahsil çağından. “Hocanın vurduğu yerde gül biter.” filân da denmiş; döğülüyor. Osmanlılar zamanında falakaya yatırılırmış filân diye bahsediliyor. Orada kalmış da değil, halen de belki bazı yerlerde bazı hocalar çocukları döğüyorlar ama; işte hadis-i şerif...

Peygamber SAS Efendimiz, “Kendisine ilim öğrettiğiniz kimseye de, öğrenciye de saygı gösteriniz!” buyuruyor. İşte İslâm, 14 asırdır İslâm var dünyada; işte 21. Yüzyıl'a gelmiş İslâm Alemi'nde müslümanların sünnet-i seniyyeden uzaklıkları...

Neden oluyor bu?.. Hadis-i şerifleri bilmediğimiz için oluyor, Kur’an-ı Kerim‘i bilmediğimiz için oluyor. Kulaktan dolma, gazetelerdeki karikatürlerden olma, bir sığ bilgi, kültür ve duygu seviyesi veya seviyesizliği var. İslâm düşmanlığı var.

Peki ama, sen İslâm’a düşmansın ama, Amerikalı müslüman oluyor, İngiliz müslüman oluyor. Hem de alim adam, fâzıl adam, feylesof adam, hakîm adam müslüman oluyor. Sen niye düşmanlık duyuyorsun?.. Niye sen böyle din düşmanı olarak yetişmişsin?..

Sen şeytanın yolunu teşvik ediyorsun, şeytanın yolundan gidiyorsun; Rahman’ın yoluna kızıyorsun!.. Rahman’ın emrine kızıyorsun, Rahmân'ın hitâbına, kitàbına kızıyorsun, peygamberine kızıyorsun!..

Ne insanlar çıktı Türkiye’de! Peygamber Efendimiz’e nasıl laflar söyleyen insanlar çıktı; söylediklerini ağzıma almaktan hayâ ederim, korkarım. Kur’an hakkında ne sözler söyleyenler çıktı. İslâm hakkında ne kadar acı konuşanlar çıkabiliyor. Yâni bu nâdânlar, bilgisizler mücevherin kıymetini bilmiyorlar. İncelemiyorlar, okumuyorlar, karşılaştırmıyorlar; propagandaya geliyorlar, dolduruşa geliyorlar. Mukayese etseler görecekler.

Kanadalı Thomas Erving diye birisi var, müslüman olmuş. Kitabı da vardı kütüphanemde, İngilizce... Neden müslüman olduğunu izah ederken diyor ki:

"—Ben İslâm'ı başka dinlerle mukayese ettim, en güzel olduğunu gördüm; onun için müslüman oldum." diyor.

Türkler de Orta Asya'da müslüman olmuşlar. Nasıl müslüman olmuşlar?.. "İslâm kılıç zoruyla yayıldı." diye söyleniyor. Hayır, iki yüz bin çadır halkı müslüman olmuş.

İslâm ilk devirde de kılıç zoruyla yayılmadı. Çünkü, Peygamber Efendimiz'in savaşlarında ölen insanların sayısı bin kadar bile değil. Çok küçük bir rakam; Hamidullah[135] Bey'in kitabında yazıyor ama, ben rakamı unuttum, çok az bir şey.

Bu medenî denilen insanlar çok çok daha fazla katliamlar yapıyorlar, çok çok daha fazla insan öldürüyorlar. Ama kendilerini medenî diye satıyorlar, bizimkiler de yutuyor, işi doğru olarak bilmiyorlar.

---

[135] Prof. Dr. Muhammed Hamidullah (1908-2002) 1908 yılında Hindistan'ın Haydarabad şehrinde dünyaya geldi. Sekiz çocuklu bir ailenin en küçüğüydü. Ailesinden aldığı ilköğrenimin arkasından medrese öğrenimine başladı. Daru'l-Ulum Medresesi'nden sonra, Osmaniye Üniversitesi'nde hukuk tahsil etti. Devletlerarası İslam Hukuku'na ilgi duyarak Paris'e gitti. Paris Üniversitesi'nden "Peygamberimizin Savaş Mektupları" başlıklı teziyle doktor unvanını aldı. Almanya'nın Tübingen Üniversitesi'nde "Devletlerarası İslam Hukuku" alanında ikinci bir doktora çalışması daha yaptı (1933).

Çalışmalarını Paris Üniversitesi'nde sürdürdü. Bu arada Kuzey Afrika ülkelerinin kütüphanelerinde incelemeler yaptı. Hindistan'a dönerek Osmaniye Üniversitesi'nde çalışmaya başladı. Bu üniversitede devletler hukuku profesörüyken, görevle yurtdışında bulunduğu bir sırada, Haydarabad'ın Hindistan hükümeti tarafından işgal edilmesi (1948) üzerine geri dönmedi. Siyasal mülteci olarak Fransa'ya yerleşti.

Beş dilde (Arapça, Urduca, İngilizce, Fransızca ve Almanca) binden fazla makale ve onlarca kitabı bulunan Hoca'nın ismi 1950'li yıllarda uluslararası akademik çevrelerde duyulmaya başlandı. Başta Fransa, Mısır, Pakistan ve Türkiye olmak üzere birçok ülkenin üniversitelerinde dersler, konferanslar verdi. 1952'de İstanbul Üniversitesi'nde çalışmaya başladı, uzun yıllar Edebiyat Fakültesi İslâm Araştırmaları Enstitüsü ile Erzurum'da Atatürk Üniversitesi İslâmi İlimler Fakültesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Bu sırada, birçok süreli yayında bilimsel makaleler yazdı.

Muhammed Hamidullah, 17 Aralık 2002'de ABD'nin Florida eyaletinde 96 yaşındayken vefat etti.

Ama Kanadalı bir gazeteci, bir diplomat, mukayeseli olarak inceleyince müslüman olmuş. Gerçekleri derinlemesine araştırınca, Kur'an-ı Kerim'in ilme, mantığa ne kadar uygun olduğunu görüyor.

Prof. Dr. Moris Bükey (*Maurice Bucailla*), Fransız ilimler akademisi üyesi, kitap yazmış. Münakaşalarında, konuşmalarında karşısındakilere:

"—Bakın Tevrat böyle söylüyor, İncil böyle söylüyor, Kur'an böyle söylüyor... İşte bakın, Kur'an haklı, Kur'an bilimsel..." diyor.

Adamlar araştırıyorlar, araştırıyorlar; yerin altını, denizin dibini, fezânın derinliğini araştırıyorlar; gerçekleri yakalıyorlar, neler buluyorlar... Biz elimizdeki bulunmuş olan hazineleri kaybediyoruz. Müslüman dedelerin torunları İslâm'a düşman yetişiyor, müslümana düşman yetişiyor. Başörtüsüyle uğraşıyor, sakalla uğraşıyor...

Burada herkes sakallı... Televizyonlara bakın, bu Avrupalı, Amerikalı diplomatlara bakın; çoğu sakallı... Nedir bu sakalla ilgili tutum?

Biz buraya gelirken, uçağımız Darvin denilen şehirde durdu, bir saat kalacak. Salona indik, şöyle gezdik, baktık; namaz kılacak sakin bir yer yok... Uçağa da binersek, namaz kaçacak. Namazı nerede kılalım diye polise gittik:

"—Bizim ibadet etmemiz lâzım, nerede edebiliriz; bir oda gösterebilir misiniz?" dedik.

Bize kendi odasını verdi. Emniyet odasını, cihazların filân olduğu yeri... Biz orada namazımızı kıldık el-hamdü lillâh, Allah kabul etsin... Avustralyalı polis, müslüman da değil!

Bizim arkadaş çocuğunu okula kaydettirmiş. Demiş ki:

"—Bizim çocuklar müslümandır, öğlenleri bunlar namaz kılacak; ne olacak?" diye müdüre sormuş.

Müdür demiş ki:

"—Gelsin, benim odamda kılsın, benim odam hazır." demiş

Ortaokulun müdürü... Böyle olması lâzım, medeniyet bu... Anlayışlılık, karşıdakinin dînî duygularına saygı, dinine göre yaşamasına kolaylık göstermek, sağlamak; medeniyet bu...

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi gaflet uykusundan uyandırsın... Milletçe, ümmetçe İslâm'ın güzelliklerini anlayıp, uygulayıp, başkalarına da anlatıp rızasını kazanmayı nasîb etsin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak, vazifesini yapmış müslümanlar olarak; àsî, mücrim değil de makbul, mahbub, razı olunan kullar olarak gitmeyi nasîb eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

30. 04. 1999 - AVUSTRALYA

23. PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN DOSTLARI

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Cumanız mübarek olsun... Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikrâmı dünyada, ahirette üzerinize olsun... İki cihanda Mevlâm cümlenizi sevdiklerinizle beraber aziz ve bahtiyar eylesin; mutlu olun, her şey gönlünüzce olsun...

a. Namaz, Oruç ve Guslün Önemi

Misafir olan bir hacı kardeşime hadis kitabını verdim, kur'a ile bir sayfa açmasını söyledim. O sayfada çok hoşuma giden kelimeler var, mühim birtakım konulara temas ediyor. Onun için, o hadis-i şeriften başlamak istiyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[136]

ثَلاَثٌ مَنْ حَافَظَ عَلَيْهِنَّ فَهُوَ وَلِيِّي حَقًّا ، وَمَنْ ضَيَّعَهُنَّ فَهُوَ عَدُوِّي

حَقًّا : اَلصَّلاَةُ ، وَالصَّوْمُ ، وَالْجَنَابَةُ (ض. عن الحسن مرسلا)

RE. 263/10 (*Selâsün men hàfeza aleyhinne fehüve veliyyî hakkan, ve men dayyaahünne fehüve adüvvî hakkan: Es-salâtü, ve's-savmu, ve'l-cenâbetü*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl..*

Hasan-ı Basrî Hazretleri'nden mürsel olarak rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

---

136 Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.19, no:2749; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Dâra Kutnî, *İlel*, c.VIII, s.243, no:1549; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1279, no:43336; *Münâvî, el-Ehàdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.47, no:99; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.58, no:14968.

(*Selâsün*) “Üç husus vardır, üç mesele vardır, üç amel vardır, üç davranış vardır. (*Men hàfada aleyhinne*) Kim bunlara riâyete devam ederse; bunları kollamaya, bunları yapmaya, bunları uygulamaya devam ederse; bu üç şeye sımsıkı sarılır, onları yapmaya devam ederse; (*fehüve veliyyî hakkan*) o gerçekten benim dostumdur. (*Ve men dayyaahünne*) Kim bunları icrâ edemezse, îfâ edemezse, muhafaza edemezse, bunlara devam edemezse, bunları yapamazsa, bu üç şeyi ihmal ederse; (*fehüve adüvvî hakkan*) o benim gerçekten düşmanımdır...”

Bakın çok önemli! Yâni, şu üç şeyi kim yaparsa, yapan Peygamber Efendimiz’in hakîkaten dostudur, dostu olacak. Efendimiz SAS, “dostumdur” diyor. “Yapmayan da, yapamayan, ihmal eden veya kaçıran da, riâyet etmeyen de benim hakîkaten düşmanımdır.” buyuruyor. Rasûlüllah Efendimiz’in velisi, dostu, ahbabı olmak ne kadar güzel şey! Peygamber Efendimiz’in düşmanı olmak, onun düşman seçtiği bir kimse durumuna düşmek, düşman bellediği bir kimse durumuna gelmek de ne kadar kötü!

Tabii merak ediyorsunuz bu üç şey nedir diye...

SAS Efendimiz sıralıyor:

1. (*Es-salâtü*) Birincisi namaz... Yâni, kim namazını kılarsa, namazlarına müdavim olursa, namazlarını ihmal etmezse, kaçırmazsa, namazlı bir müslüman olursa, o zaman bu üç şeyden bir tanesi tamam. Rasûlüllah Efendimiz'in dostu olma durumuna doğru gidiyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, tabii bilinen şey, namazın farz olduğu, önemli bir ibadet olduğu, başka hadis-i şeriflerde de çok üzerinde durularak beyan edilmiş ama, bu hadis-i şerifteki ifade önemli: "Yapan benim dostumdur, yapmayan düşmanımdır." diyor.

Şimdi, tabii biliyorum, komşularımızdan, tanıdıklarımızdan, dostlarımızdan, ülkemizdeki vatandaşlarımızdan, başka müslümanların durumlarından, hattâ mukaddes beldelerden neler duyuyorum, neler duyuyorum... Namaz kılamıyor, kılmıyor, kıldırtmıyor nefsi, tembelleniyor. Şeytan bir mânîler buluyor, bir şeyler yapıyor, engelliyor. Namaz kılmasına mânî olabiliyor bazı insanların. Çok büyük mahrûmiyet, çok tehlikeli bir şey. Peygamber SAS Efendimiz'in sevmediği bir insan durumuna düşecek, düşmanı olan bir insan durumuna gelecek insan.

Namaza çok dikkat etmemiz lâzım! Çünkü namaz, devam edildiği zaman çok büyük sonuçlar getiren, müslümana çok güzel vasıflar kazandıran çok önemli bir ibadet! Çok önemli bir ibadet!

"—Kusura bakmasın Rabbimiz, affetsin, işte maalesef... Evet, doğrusun hocam, haklısın ama işte yapamıyoruz, ihmâl ediyoruz. İnşâallah düzelteceğiz hocam!" filân diyorlar söylediğimiz zaman.

Hattâ insanın yakınlarından olabiliyor, ailesinden olabiliyor. Çocuğuna söz geçiremiyor, delikanlı namaz kılmıyor. Kızına söz geçiremiyor, damadına söz geçiremiyor... vs. Yâni bu gibi durumlar da olabilir.

Tabii dinleyicilerim kendi hallerini, durumlarını, yakınlarını göz önüne getirirler. Sorumlu babalar, anneler bu hadis-i şerife dikkat ederler. Dinleyen kardeşlerimin içinde de şeytana uyup, nefse aldanıp, tembellenip de namaz kılmayan varsa, bundan sonra abdestini alsın, hemen bu konuşmayı dinlediği zamandaki vakit namazını kılmaktan işe başlasın!

“—Sonra yapacağım!” dedi mi, geç olur. O zaman o sonraki vakte kadar, sonra yapacağım dediği vakte kadar, şeytan onu sonuçta gene aldatır, gene gevşetir. İşin heyecanı geçince, sıcağı geçince, yine ona namaz kıldırmaz. İnsan iyi bir şeyi kararlaştırdı mı, hemen yapmalı! Namaza çok dikkat edeceğiz. Birincisi bu...

2. (*Ve's-savm*) İkincisi oruç... Mühim olan Ramazan'da farz olan orucu tutmaktır ve çok kimse de tutuyor. Tutamayanlar da oluyor. “İşte şu hastalığım var, bu hastalığım var, doktor tutmama izin vermiyor...” filân diye bahaneler bulanlar oluyor. “İnşâallah ileride tutacağım!” diyenler oluyor...

Oruç da çok önemli! Oruç da insanın nefsini terbiye etmeye yarayan bir ibadet. Ramazan'ın dışında da oruçlar var. Onların sevaplarını sizlere bazı sohbetlerimde açıkladım. Ramazan'ın dışında ne kadar sevaplı oruçlar var! Ne kadar güzel oruçlar var! Onları da tutmak lâzım!

3. Üçüncüsü de (*Ve'l-cenâbetü*); bu, gusül hali demek aslında, gusül hâli olmak demek. Bundan murad Allah-u a'lem, herhalde Rasûlüllah SAS Efendimiz tek kelimeyle veciz olarak söylemiş; geniş olarak anlamı, insanın boy abdesti alması, boy abdesti almadan gezmemesi... Yâni boy abdesti alması gereken durum olduğu halde, o abdesti almadan durmamak kasdediliyor olmalı.

Zâten biliyorsunuz, yine sohbetlerimde çok söylemişimdir. Abdestli gezmek Peygamber SAS Efendimiz'in kendisinin âdet-i seniyyesi idi, adet-i nebeviyyesi idi. Daima abdestli gezer, hiç abdestsiz bulunmazdı. Abdest bozduğu yerden suyun olduğu yere gelinceye kadar bile, arada abdestsiz kalmamak için teyemmüm abdesti alırdı. Evliyâullah büyüklerimiz de böyle yapmışlardır. Bize de tavsiye etmişlerdir. Temiz gezmek, abdestli gezmek iyidir. Yâni, hemen ezan okundu mu, namaz kılabilecek gibi...

Tabii bir de bulûğa ermiş hanımların ve beylerin gusül abdesti meselesi var. Çocuklar değil de ama yetişkinlerin, erginlerin, ergenlik çağını idrak etmiş olanların gusül abdesti alması meselesi var; bu da çok önemli! Tabii bu çok önemli olduğu için halkımız buna bayağı riâyet eder. Biliyorum, buna karşı dikkat vardır, riâyet vardır.

Ama bir de bu işi boşlayanlar, "Boş ver!" diyenler, "Oldu bir kere..." diyenler; "*Battı balık yan gider.*" gibi, "Zâten ben mahvolmuşum!" filân gibi düşünüp de, bu işe aldırmayanlar; "Artık namaz da kılamıyorum zâten, şöyle de duruversem ne olur, böyle de duruversem ne olur?" diyenler olabiliyor, olabilir. Biz hoca olduğumuz için, bize çeşitli böyle insanların şikâyetleri ulaşıyor, duyuyoruz.

Bu da çok önemli bir husustur. Tabii abdestten daha önemli bir husustur. Meselâ, bir insanın abdesti yokken, babasına bir haber geldi; babası camide, telefon geldi. Kalkıp camiye girip, "Babacığım gel, işte telefon geldi, bir misafirin geldi, evden seni bekliyorlar!" filân diyebilir. O da hemen, yavaşçacık, "Tamam, tesbihlerimi yolda çekerim!" filân diyerek pabuçlarını alır, gelir meselâ.

Yâni, abdesti olmayan bir insan camiye girebilir ama, guslü olmayan bir insan camiye de giremez. Daha başka, daha önemli bir husus oluyor. Bunların ilmihallerden okuyalım!

Zâten çoluk çocuğumuzla, bütün ailelerin çoluk çocuğuyla ilmihali okuması lâzım! İlmihal ne demek?.. Her müslümanın bilmesi gereken bilgilerin toplandığı kitap demek. Yâni, din ilimleri ilmihal kitabının içindekiler kadar değildir. Çok geniştir, çok engindir. Uçsuzdur, bucaksızdır, çok güzeldir, çok tatlıdır...

İlmihal ne demek?.. İlmihal, bir insanın mutlaka bilmesi gereken bilgiler demektir. Her müslümanın kendisine lâzım olan bilgiler demektir. Onları öğrenmesi lâzım! Öğrenmiyor. Abdest ne zaman bozulur? Abdest nasıl alınır, namaz nasıl kılınır? Namaz ne zaman bozulur? Namazda ne zaman yanılma secdesi, sehiv secdesi yapmak lâzım gelir? Hangi vakitte kılmak sevaptır? Kılınış şekli nasıldır?..

Tabii anneler babalar bunları birazcık öğretiyorlar ama, kendilerinin de bilmediği çok şeyler var. İlmihal kitaplarını okumalı, tekrar okumalı, tekrar okumalı, tekrar okumalı!.. Yâni, biz bunu okuduk diye bırakmamalı; konular ezberlensin, bilinsin diye tekrarlamalı!

Hem de tam teşkilatlı, bütün konuları alan bir ilmihal kitabı okunmalı. Bazı ilmihal kitapları bazı konuları almıyorlar.

Almadıkları zaman o konu eksik kalıyor. Başka kitaplardan bakmak lâzım geliyor. Tabii ihtiyaca göre, devre göre gerekmiş, öyle olmuş.

Meselâ, merhum Ömer Nasuhî Hocaefendi Hazretleri'nin, —hani bizim büyüklerimize, hocalarımıza bağlı bir kimseydi o da— çok güzel *Büyük İslâm İlmihali* var. Orada meselâ, evlilik ve boşanmayla ilgili, mirasla ilgili bazı konular yok.

Meselâ, *Ni'metü'l-İslâm* kitabında, onu yazmaya başlamış Mehmed Zihni Efendi, bazı bölümler eksik... Biz neşrederken, bazı bölümleri kendi imzamızla kardeşlerimiz hazırladılar, neşrettik.

Rahmetli Fikri Yavuz Hocaefendi'nin ilmihali kadro bakımından, konuların hepsini ihtiva ediyor; ferâiz dâhil, yâni mirasın taksimi dahil... Onları ihtiva ediyor.

Böyle güzel bir kitabı alıp, baştan sona ailece tekrar tekrar okuyup bilgilenmek lâzım! Bunları bilmediği zaman, önemini vurgulamadığı zaman, üstünde ısrarla durmadığı zaman, çocuklar onlardan cahil yetişir. Cahil yetişince de, kendisini toparlayamadan ömrü gelir geçer de, "Küçükken annem, babam öğretmedi." diye sorumluluğu da annesinin, babasının üstüne yıkar ileride.

Çünkü birçok kimse öyle diyor;

"—Benim annem, babam beni okutmadı. İşte biz cahil yetiştik." diyor.

O zaman sen çocuğunu bilgin yetiştir! Kendi eksikliğini düşün. Onları o eksikli şekilde yetiştirmemeye dikkat et. Sen yandın, onlar yanmasın. Sen mahrum kaldın, onlar mahrum kalmasın diye gayret göster.

Demek ki, bu üç şeye çok dikkat edeceğiz. Gerçekten çok mühim! Tabii, Rasûlüllah Efendimiz'in dostu olmak da çok mühim. Rasûlüllah SAS Efendimiz'in düşmanı olmamak da çok önemli. Tabii Rasûlüllah niçin dost oluyor, niçin düşman oluyor? Allah sevdiği için dostum diyor; namaz kılmayan, oruç tutmayan, gusül abdesti almayan kimseyi Allah sevmeyeceği için, o düşmanımdır diyor.

Onun için, bu hususlara kardeşlerimiz dikkat etsinler! Yakınlarını uyarsınlar! Bunlara dikkat edemeyen yakınları varsa,

bunun önemini belirtsinler! Bu kelimelerin altını, üstünü çizsinler, vurgulasınlar!

Diyor ki:

"—Bu üç şeyi kim yaparsa, o benim gerçekten velîmdir, evliyâmdır, dostumdur onlar. Kim de ihmal ederse, yapamazsa; o suçlular da benim düşmanımdır, a'dâmdır onlar." diye belirtiyor Peygamber SAS Efendimiz.

b. Zâlime Destek Olmak

Diğer bir hadis-i şerif, aynı sayfada, kur'a ile açılmış sayfada. Muàz RA'dan, birçok kaynaklar nakletmişler, kaydetmişler. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[137]

ثَلاَثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ فَقَدْ أَجْرَمَ: مَنْ عَقَدَ لِوَاءً فِي غَيْرِ حَقٍّ ، أَوْ عَقَّ وَالِدَيْهِ ، أَوْ مَشٰى مَعَ ظَالِمٍ لِيَنْصُرَهُ ، فَقَدْ أَجْرَمَ . يَقُولُ اللهُ تَعَالَى: إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ (ابن منيع ، و ابن جرير ، و ابن ابي حاتم ، طب. وابن مردويه عن معاذ)

RE. 263/8 (*Selâsün men fealehünne fekad ecrame*) "Üç şey vardır ki kim bu üç şeyi yaparsa o mücrim sınıfına girer, cürm işlemiş olur." Neymiş bu üç şeyden birincisi?

(*Men akade livâen fî gayri hakkın*) Birincisi bu... (*Ev akka vâlideyhi*) İkincisi bu... (*Ev meşâ mea zâlimin li-yensurahû*) Üçüncüsü de bu... (*Fekad ecrame. Yekùlu'llàhü teàlâ: İnnâ mine'l-mücrimîne müntakımûn.*) *Sadaka'llàhü'l-azîm, el-iyâzü bi'llâh...*

---

[137] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.61, no:112; Taberî, *Tefsir*, c.XX, s.193; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.276, no:1333; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.39, no:43781; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.VII, s.206, no:11269; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.447, no:1178.

“Üç şey vardır ki, kim bu üç şeyi yaparsa mücrim olur, mücrimler sınıfına girer, cürüm işlemiş insan durumuna düşer, cürüm sahibi bir insan olur.” Nedir bu üç şey ve bunun sonucu ne olur?

1. (*Men akade livâen fî gayri hakkın*) “Kim bir livâya haksız yere bağlanırsa...” Birincisi bu.

Livâ, Arapça’da bayrak demek. Bir de bayrak edinip toplanıp, topluca hareket eden zümre, ordu parçası, birlik mânâsına geliyor. Yâni kim böyle bir birliğe intisab eder, katılırsa...” Ama hangi konuda? Haklı bir konuda değil, *fî gayri hakkın.*

Ya da *livâ* sancak mânâsına geliyor. *Akade* de akdetmek, bağlamak demek. Kim bir bayrağı açarsa, bir konuda bayrak açıp da bir işi başlatır, bir işe girişirse ama hangi konuda? (*Fî gayri hakk*) Haksız bir konuda. O zaman ne olur? Bu mücrim olur. Yâni haksız bir iş yapan, bir birliğe katılan, ya da haksız bir konuda kendisi bayrak açıp, baş kaldırıp hareket eden kimse mücrim olur; bu bir...

Tabii haklı olursa, yâni haklı bir konuda önderlik etmek sevap. O haklı yolda arkasından gelenlerin hepsinin sevabını alır. Haklı konuda, haklı bir taifeye, zümreye, gruba iltihak edip onu kuvvetlendirmek, onlarla beraber hakkı yapmaya çalışmak sevap. Yâni onlar sevap ama, (*fî gayri hakkın*) hak olmayan bir konuda böyle yaparsa, bayrak açarsa, böyle bir zümreye katılırsa...

2. (*Ev akka vâlideyhi*) “Yâhut da anne babasına, ebeveynine isyan ederse, àsî olursa...”

Birincisi, herhalde böyle bir siyâsî isyan gibi oluyor; ikincisi de, ailevî isyan gibi oluyor. Anne babasına àsî olan çocuğa Allah çok büyük cezalar, belâlar veriyor. Anne, baba çok muhteremdir. Annesinin hakkı, babasının hakkı son derece büyüktür. Anne hakkı daha büyüktür. Onlara riayet etmesi lâzım, elini öpmesi lâzım, işini görmesi lâzım! Emrini tutması lâzım, sözüne uyması lâzım, gönlünü hoş etmeye çalışması lâzım!

Bir şartla, bir istisnâ ile: Anne baba çocuklara doğruyu söylüyorsa... Eğriyi söylüyorsa, eğriyi tatbik etmesini zorluyorsa,

istiyorsa; o zaman olmaz! O zaman hiç kimseye itaat olmaz. Yâni:[138]

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة ، وابن جرير عن عمران ؛ و الحكم بن عمرو ، وأبو نعيم ، خط. عن أنس ؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyan edilme durumu olduğu zaman, Allah'a isyan olduğu zaman, günah işlemek olduğu zaman, Allah'ın emirlerine karşı gelmek olduğu zaman, o zaman hiç bir kimsenin sözünü dinlemek olmaz!" Babasının da sözünü dinlemez, kocasının da sözünü dinlemez, başka kimsenin de sözünü dinlemez.

Çünkü neyi emrediyor? İsyanı emrediyor, günahı emrediyor. Meselâ diyor ki:

"—Al şu içkiyi iç bakalım!" veya "Al şu tabancayı filânca kimseyi vur! Ben senin babanım, emrediyorum!"

---

[138] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

Kan davası filân çok oluyor bu bizim memlekette. Tabancayı veriyorlar küçük çocuğa, sorumlu değil diye, büluğ çağına ermemiş diye:

"—Hadi bakalım git, falanca amcayı öldür! Çünkü o bizim aileden falancayı öldürmüştü."

Günah... Yâni emredilen şey günah. O zaman ne oluyor? Tutmak gerekmiyor. Babası da söylese, daha başka bir kimse de söylese, günah işlenmez! Çünkü Allah, işlemeyin demiş. Allah'ın sözünün karşısına, zıddına başka bir kimsenin söz söylemeye hakkı yoktur. Söylerse de, onu kimsenin dinlemesi doğru olmaz.

O zaman Allah der ki:

"—Ben bir şeyi buyurdum, kulum dinlemedi. Karşıdaki herif bir şey söyledi, onu dinledi!"

Cenâb-ı Hak gazab eder. Razı gelmez böyle bir duruma. Kendisinin dinlenmemesine, günahı tavsiye edenin dinlenmesine razı gelmez.

Onun için anne, babasına asi olan da mücrim olur, cürüm işlemiş olur. Bayrak açan veya böyle bir haksız işi yapmaya toplanmış bir şeye katılan kimse de, aynı duruma gelir.

3. (*Ev meşâ mea zàlimin li-yensurahû*) "Yahut da yardım etmek kasdıyla, bir zâlimin yanında yer alan, onunla beraber gezen, tozan, yürüyen kimse de mücrim olur."

Zàlim ne demek?.. Hakkı yapmayan, haksızlık yapan kimse demek... Zulüm işleyen kimse demek... Yâni, başkandır, reistir, çete başkanıdır, mafya başkanıdır, zàlimdir... Yol kesiyor, hırsızlık yapıyor, ötekiler de çetenin üyesi, onlara yardımcı oluyor. Daha büyük bir şey düşünelim, daha geniş çapta düşünelim, daha küçük çapta düşünelim... Yâni bir zàlime yardım etmek için onun yanında yürüyen kimse de cürüm işlemiş olur.

O halde bu cürüm işleyenlerin durumu ne olacak? Cürüm işlemiş tamam bunlar, sonucu ne olacak ona bakalım. Hadis-i şerifte: (*Fekad ecrame*) "Böyle yapanların hepsi mücrim olmuş olur. (*Yekùlu'llàhü teàlâ*) Allah-u Teàlâ da Kur'an-ı Kerim'inde bir ayet-i kerimede buyuruyor ya:

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ (السجدة:٢٢)

(*İnnâ mine'l-mücrimîne müntakimûn.*) "Ben Azîmü'ş-şân mücrimlerden intikam alacağım, intikam alıcıyım!" Azamet sîgasıyla, cemî sîgasıyla azamet ifade etmek için: "Biz mücrimlerden intikam alıcıyız." (Secde, 32/22) buyruluyor. Arapça ifade, azamet sîgası çoğulla olur. Türkçe'de tekille olur:

"—Ben azamet sahibi, izzet celâl sahibi, âlemlerin Rabbi, Mevlânız, mücrimlerden intikam alıcıyım, alacağım!"

Tabii ism-i fâil sîgası böyle isim cümlesinde haber olarak gelince, istikbâl mânâsı ifade ediyor. Ahirette alacak, veyahut zulümden bir müddet sonra alacak. Ya yakında, ya uzak bir zamanda... Ya *âcilen*, *elif*'li olarak, *med*li *elif*'li olarak, uzak bir zamanda; ya da *àcilen, ayn*'lı olarak, acele olarak. Ya birden alır. Kısa bir zaman sonra hemen tepeler zâlimi, mücrimi. Ya da biraz mühlet geçer filân. Cenâb-ı Mevlâ unutmaz. Kul yaptığı cürmü unutur. Başına birden bir belâ gelir, neden olduğunu anlayamaz. Halbuki o işlediği cürümden dolayıdır.

Allah mücrimlerden intikam alıcıdır. Onun için mücrim durumuna düşmemek lâzım. Zàlimi desteklememek lâzım! Ana babaya àsî olmamak lâzım! Haksız bir konuda bayrak açmamak lâzım, haksız bir iş yapmamak lâzım! Haksız iş yapanlara katılmamak lâzım!..

c. Allah'a Güvenene Allah Yardım Eder

Üçüncü hadis-i şerifi okuyarak, bu haftaki sohbetimizi tamamlayalım bu sayfadan. Daha önceden bu sayfalar açılmış, bazı hadis-i şerifleri okumuştuk. Okunmayan üç tanesini seçiyoruz bu sayfadan:[139]

ثَلاَثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ ثِقَةً بِاللهِ وَاحْتِسَابًا ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ تَعَالٰى أَنْ

[139] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.151, no:4918; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.318, no:21402; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.332, no:6777; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.85, no:2460; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.IV, s.472, no:7335; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.1241, no:43223; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.322, no:1029; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.446, no:11177.

يُعِينَهُ ، وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ: مَنْ سَعٰى فِي فَكَاكِ رَقَبَةٍ ، ثِقَةً بِاللهِ وَاحْتِسَابًا

كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ تَعَالٰى أَنْ يُعِينَهُ ، وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ ؛ وَ مَن تَزَوَّجَ ثِقَةً

بِاللهِ وَاحْتِسَابًا ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ تَعَالٰى أَن يُعِينَهُ ، وَ أَنْ يُبَارِكَ لَهُ ؛

وَمَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً ثِقَةً بِاللهِ وَاحْتِسَابًا ،كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ تَعَالٰى

أَنْ يُعِينَهُ ، وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ (طس. ق. خط. عن جابر)

RE. 263/3 (*Selâsün men fealehünne sikaten bi'llâhi va'htisaben, kâne hakkan ale'llàhi teàlâ en yuînehû, ve en yübârike lehû*) "Üç şey vardır ki, kim bunları Allah'a güvenerek, dayanarak, sevabını Allah'tan umarak, bekleyerek yaparsa, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ona yardım etmesi muhakkak olur, vacib olur, gerçekten olur ve ona o işi mübarek kılar, bereketli kılar."

Bu üç güzel şey neymiş:

1. (*Men seà fî fekâki rakabetin. sikaten bi'llâhi va'htisâben, kâne hakkan ale'llàhi teàlâ en yuînehû, ve en yübârike lehû*) "Kim bir kölenin köleliğini kaldırmak, onu kölelikten kurtarmak için gayrete gelirse, çalışırsa..."

Neden yapıyor bunu? (*Sikaten bi'llâh*) "Allah'a dayanarak, güvenerek, sevabını Allah'tan bekleyerek; şu fakir, şu zayıf, şu esir müslüman esâretten kurtulsun. Bak kendisinin gücü yetmiyor, esir şunu kurtarayım diye esâretten kurtarmağa, Allah rızasını düşünerek, sevabını Allah'tan bekleyerek, Allah'a dayanarak koşturursa Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ona yardım etmesi ve bu işi ona mübarek kılması vacib olur. Muhakkak Allah ona yardım eder ve bereketler ihsân eder." Bu bir...

Tabii bu devirde kölelik azaldı, şekil değiştirdi. Ama zaman zaman da oluyor. Harplerde öbür tarafa esir düşüyor. Oradan kurtulması için beri tarafın çalışması gerekiyor. Harp darp de eksik olmuyor dünyada. Bakıyorsunuz Orta Amerika'da, bakıyorsunuz Balkanlar'da, bakıyorsunuz Kafkaslarda,

bakıyorsunuz Asya'nın şurasında burasında, Afrika'nın ortasında Kongo'da vs. derken gene harpler her yerde olabiliyor.

Ben bu Avustralya taraflarına geldiğim zaman, tabii biraz kitaplar aldım. Bu bölgede, nerelerde ne kadar müslüman var diye, onları okuyorum. Temenni de ediyorum, inşâallah onları tercüme ederim, Türkçe'ye kazandırırız. Türkiye'deki kardeşlerim buralardaki halleri bilirler.

Meselâ, ben hiç bilmiyordum; Vietnam savaşları oldu, bitti, Vietnam'da müslüman olduğunu bilmiyordum. Meğer oralarda müslümanlar varmış. Vietnam'da, daha başka yerlerde, oralardaki ülkelerde çok müslümanlar varmış, haberimiz yok. Dünyadaki müslümanlar ne durumdadır, nerededir. O harb olduğu zaman orda müslüman olduğunu bilseydik, acaba müslümanlar ne oluyor diye, ne haldeler diye, tabii biraz daha gayret ederdik.

Şimdi de görüyorsunuz, nice nice olaylar, Arnavut müslümanlar, Kosova'dakiler, Makedonya'dakiler, Balkanlar'daki müslümanların acı durumları... Görüyorsunuz.

Demek ki köleyi kurtarmağa çalışmak, yâni böyle bir durumda olan müslümana yardımcı olmak çok faydalı, çok hayırlı bir iş oluyor. Bir...

2. (*Ve men tezevvece, sikaten bi'llâhi va'htisâben, kâne hakkan ale'llàhi teàlâ en yuìnehû, ve en yübârike lehû*) "Kim Allah'a güvenerek, sevabını, mükâfatını Allah'tan bekleyerek evlenirse, Allah'ın üzerine vacib olur o kula yardım etmek… Ona bu hususu mübârek, bereketli, hayırlı kılmak Allah'ın üzerine vacib olur." Yâni: "Allah muhakkak ona yardımcı olur ve muhakkak ona bu konuda nice nice hayırlar, bereketler ihsân eder."

Görüyorsunuz, müslüman evliliği neden yapıyormuş, Peygamber Efendimiz'in bu hadis-i şerifinden anlayalım. Herkes anlasın. Biz biliyoruz zâten... (*Men tezevvece sikaten bi'llàh*) Allah'a dayanarak evleniyor. Yâni neden?..

"—İşte acaba geçinebilir miyim, geçinemez miyim? Yok, biraz bu maaşla yuva geçindirilmez, evlenmeyeyim…" filân demek yok. Allah'a dayanacak, güvenecek; (*va'htisâben*) ve sevabını Allah'tan bekleyecek.

"—Evlilik sevap mıdır Hocam?.."

Evet, çok sevaptır. Evlilik kendisi çok sevaptır. Evlilik ilişkileri sevaptır. Evli insanın ibadetlerinin sevabı kat kat fazladır. Evlilik, insanın dininin yarısın kurtaran çok önemli bir iştir. Kim bunu, "Madem böyle sevaplıymış!" diye Allah'a güvenerek, sevabını umarak yaparsa; Allah ona yardımcı olur ve ona bereketler ihsan eder. Evliliği, yuvası hayırlı, bereketli olur. İşi rast gider.

3. (*Ve men ahyâ ardan meyteten, sikaten bi'llâhi va'htisâben, kâne hakkan ale'llàhi teàlâ en yuìnehû, ve yübârike lehû.*)

Efendimiz, görüyorsunuz, aynı cümleyi tekrar tekrar söylüyor ki, üzerinde durulduğu için, o kesin olarak zihinlere nakşolsun, iyice hatırda kalsın diye.

"—Kim bir işlenmemiş araziyi…" Ölü arazi demek, yâni. "Sahipsiz, işlenmemiş boş araziyi alır, çevirir, işler, ihyâ eder." İhyâsı nasıl olur öyle arazinin?.. Bitki dikerek, sebze veya meyve, çiçek veya ağaç dikerek... O zaman bitki arzı, yâni toprağı, tarlayı canlandırmış olur. "Kim böyle bir canlandırma yaparsa... Ne sebeple? Allah'a güvenerek ve sevabını Allah'tan bekleyerek... O zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri ona yardımcı olur ve ona bereket ihsân eder."

Tabii sadece bu konuda mı yardımcı olur? Sadece bu konuda mı bereket ihsân eder? Hayır. Öyle bir şey denmiyor. Geniş... Yâni, "Böyle yapan bir insana Allah hayırları fetheder, yardımcı olur, bereketleri bahşeder, ihsan eder." demek yâni.

Tabii, şimdi her yerin sahibi var. Ya hazine arazisi oluyor, ya kişinin mülkü oluyor. Kendi bildiğine gidip de bir yeri evirip çevirip, orada bir şey yapmak olmuyor. Müsaadeli oluyor. Ama tabii eski devirde, Peygamber SAS Efendimiz'in söylediği zamanda, durum tam böyle değildi. Arazi boştu. Birisi gidip boş bir yeri çevirdiği zaman, kimse bir şey demezdi. Orasını ihyâ ettiği zaman, o arazi onun olurdu.

Şimdi de, Anadolu'muzu düşünelim meselâ, kendi ülkemizi, Trakya'mızı, Anadolu'muzu... Nice ağaçsız, işlenmemiş yerler var. Bunları işlersek, bunların işlenmesi için çalışırsak... Meselâ, Harran ovasına —baraj demeyelim— bend yapıldı, bendler yapıldı nehirlerin üzerine… Oradan —kanal demeyelim— arklar açıldı,

oralara sular gitti, nice nice bereketler geldi. Yâni kullanılmayan ova, uçsuz bucaksız ova...

"—Kullanamıyoruz hocam! Ne yapalım, su yok ki, ne yapalım, uçsuz, bucaksız dümdüz yer!" filân denilen kısımlar, şimdi hem kıymetlendi, hem de dış ülkelerin gözü de oralarda:

"—Aman bu bereketli ova, bir oyun etsek de bizim elimize geçse de; bilmem şu kadar mahsül alınıyor; yılda bir defa, iki defa, üç defa topraktan mahsül alınabiliyor. Bereket fışkırıyor, güneş var..." diyorlar.

Toprak yirmi metre, otuz metre aşağıya kadar toprak. Yâni, dünyanın başka bir yerinde pek görülen bir şey değil. Biraz kazdın mı, altından hemen taş çıkar, bitki aşağıya doğru büyüyemez. Bitmez, tükenmez bir nimet...

Tabii Anadolu'nun başka yerleri de var. Sonra anadan babadan insanlara kalmış araziler var. Bakmıyorlar, değerlendirmiyorlar.

Allah yaşıyorsa selâmet versin, öldüyse garîk-ı rahmet eylesin; bizim çok değerli bir hàkim dostumuz vardı. Hàkim kendisi, yâni mahkemede suçluyu, davacıyı dinliyor, hüküm veriyor, meşgul insan. Ama mütedeyyin... Hem de ehl-i tarik idi, derviş... O, çok çalışkan bir kimseydi.

"—Hocam, ben filânca kasabadayken, şehirdeyken evimin önünde şöyle beş metre boyunda, şu kadar enli küçücük bir bahçe vardı. Halka çalışınca neler olur göstermek için, oraya domates ektim, sebze ektim, fasulye... bilmem ne, vs. Derken oradan ne kadar mahsül aldık." diye böyle anlatıyordu.

Allah lütfuna erdirsin. Çalışkan insan tabii...

Pekiyi, toprakla uğraşınca ne olur bir hàkim bey?.. Tabii sabahtan akşama kadar dosyalarla, ifadelerle, takır tukur kâtibin daktilo sesleriyle yorulmuş olan zihni; toprakla, çiçekle, bitkiyle uğraşınca açılır açık havada... Bedenî yorgunluk, zihnî yorgunluğun dinlenmesine de yardımcı olur.

Ayrıca toprakla uğraşmak, işte kazmak vs. vücudun, yâni masada oturmaktan tembelleşmiş vücudun çalışmasına da sebep olur. Yâni, nereden baksan güzel! Bir de insanın kendi ektiği, küçücük de olsa bahçesinden kendi mahsulü:

"—Şu domates benim, bu fasulye bizim şeylerden topladığımız yemek, aman ne kadar güzel!.."

İnsanın hoşuna gidiyor. Yâni böyle arzı ihyâ etmek, yâni bir toprak parçasını ihyâ etmek derken bunlar da olabilir.

Çok boş duruyoruz, çok boş vakit geçiriyoruz. Kahvelerde vakit geçiyor, sigara dumanları arasında sıhhatler bozuluyor. Halbuki bahçede çalışsa, o da faydalı bir şey... Burada bakıyorum, bu Avustralyalılar, işten geldiler mi hemen soyunuyorlar; atletle, kısa bir şey giyiyorlar ayaklarına... Hemen çim kesme makinesini eline alıyor, çapayı eline alıyor, bahçesinin çimlerini tıraşlıyor. Güzelce, yemyeşil, her taraf çimen... Bitkileri ayıklıyor, yabani otları filân...

Bir yeri gördüm, şöyle genişçe bir arazi... Adam kendisi, genç bir adam, dikkatimi çekti. Bir makina tarzında sürme makinası var. Herhalde motorla bir şey dönüyor. Bu da sadece arkasından, saplarından tutuyor, böyle toprağı sürüyor. İlk defa gördüm. Yâni, böyle önünden hayvan çekmeden, traktör çekmeden elle böyle sevk edilen toprak kazma makinesi. Çok güzel bahçe yapmış. Muntazam, sıra sıra bitkileri, sebzeleri dikmiş. Böyle uzaktan baktık, hayran kaldık. Hoş bir sahneydi.

Demek ki arzı ihyâ etmek, yâni toprağı canlandırmak, bitki dikmek de sevaptır. Bir insan bitki dikti mi, o bitki yaşadıkça Allah ona sevap verir. Ağaç dikti mi, sevap verir. O ağacın gölgesinden, odunundan, meyvesinden, yaprağından istifade edildikçe sevap olur. Onun için, bu gibi çalışmalara yönelmeliyiz. Kahvede durmaktansa, boş vakit geçirmektense, bu gibi çalışmalarla faydalı bir şeyler yapmalıyız.

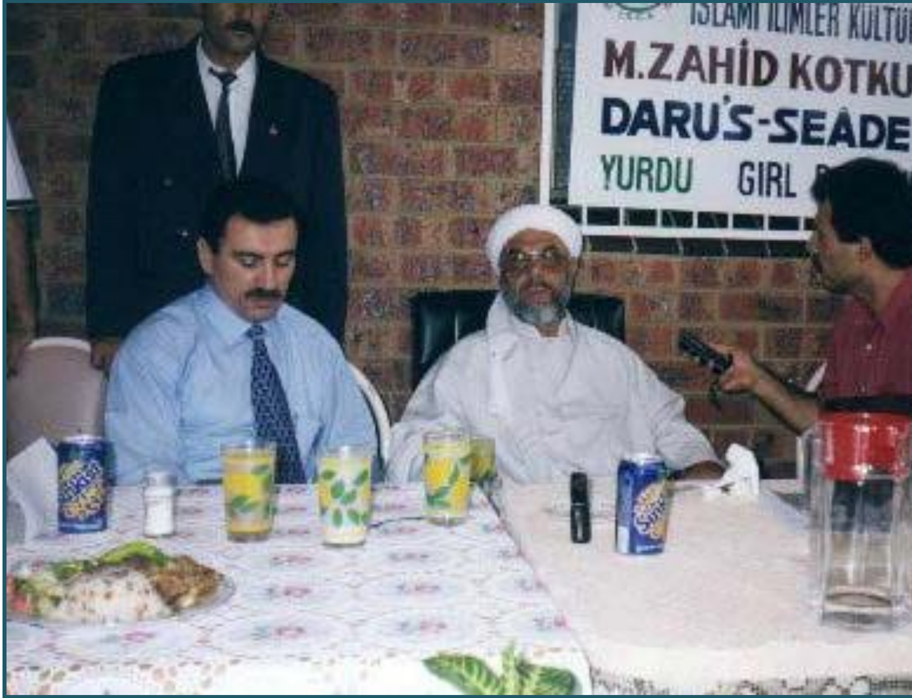
Allah-u Teàlâ Hazretleri ömrümüzü, hayırlı, bereketli geçirmeyi nasib eylesin... Her işimizi Allah'ın rızasına uygun yapmaya muvaffak eylesin... Peygamber Efendimiz'in dostu olmayı nasib etsin, dostluğunu kazanmayı nasib etsin; düşmanı olmaktan cümlemizi korusun...

Böyle zàlime yardım etmemeyi, ana babaya àsî olmamayı, haksız bir şey için bayrak açmamayı, haksız kimselerin arasına katılmamayı nasib eylesin...

Dinimizin inceliklerini öğrenmeyi, Kur'an-ı Kerim yolunda, sünnet-i seniyye-yi Nebeviyye yolunda yürümeyi nasib eylesin, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Hem dünyada, hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin...

Sevgili ve muhterem Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!*..

07. 05. 1999 - AVUSTRALYA

24. İNSANIN İMTİHAN OLMASI

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Size Avustralya'dan kucak dolusu sevgiler ve selâmlar... Arkadaşlarımızla sohbet halindeyiz, toplantı halindeyiz. Size bugünkü hadis sohbetimi kur'a ile açılmış sayfadan, metnini okuyarak başlıyorum.

a. Sultanın Alimi

Peygamber SAS Efendimiz, Ebû Hüreyre RA tarafından rivayet edilmiş bir hadis-i şerifinde buyurmuşlar ki:[140]

إِنَّ فِي جَهَنَّمَ وَادِيًا ، تَسْتَعِيذُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً ، أَعَدَّهُ اللهُ تَعَلٰى لِلْقُرَّاءِ الْمُرَائِينَ بِأَعْمَالِهِمْ ؛ وَإِنَّ أَبْغَضَ الْخَلْقِ إِلَى اللهِ ، عَالِمُ السُّلْطَانِ (عد. عن أبي هريرة)

RE. 127/2 (*İnne fî cehenneme vâdiyen, testaîzü minhü külle yevmin seb'îne merraten, eaddehu'llàhu teàlâ li'l-kurrâi'l-mürâîne bi-a'mâlihim; ve inne ebgada'l-halkı ila'llàh, àlimü's-sültàn.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Tabii, sayfalar kur'a ile açılınca, herhangi bir iğneleme veyâhut özel bir kasıt bahis konusu olmadığından, ben kur'a

---

[140] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.35; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.195; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidâl*, c.I, s.350; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIV, s.302, no:7636; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.298, no:252; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.261, no:3090; Ebû Hüreyre RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.49, no:2283; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.378, no:29103; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.126, no:8057.

çekmeyi seviyorum. Bulunduğumuz toplumdaki en yaşlı bir muhterem zâta:

"—Besmeleyle bu mübarek hadis kitabının bir cildini seçin!" diyorum.

Önce cilt seçime giriyor. Ondan sonra:

"—Besmele ile bir sayfa seçin!" diyorum, bir sayfa seçiliyor; oradan okuyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz —Allah şefaatine erdirsin, yolundan ayırmasın, cennette cümlemizi ona komşu eylesin— bu hadis-i şerifinde buyurmuşlar ki:

(*İnne fî cehenneme vâdiyen*) "Cehennemde bir vâdi vardır ki…" Cehennem Allah'ın kahrının tecellî ettiği azab diyarı. "Orada bir vâdi vardır ki, (*teztaîzü minhü külle yevmin seb'îne merraten*) cehennem içindeki bu vâdinin korkunçluğundan, azabının şiddetinden, her gün yetmiş defa Allah'a sığınır. Allah'a istiàze eyler, 'Aman yâ Rabbi, beni koru!' der." Cehennem içindeki bu vâdiden Allah'a sığınır. Öyle bir vâdi, öyle korkunç azabların olduğu öyle bir müthiş yer...

(*Eaddehû li'l-kurrâi'l-mürâîne bi-a'mâlihim.*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri bu azab yerini, bu vâdiyi, bu korkunç yeri, Kur'an'ı okuyup dinden biraz bilgi sahibi olan; ama amellerini işlerken riyâkârlık yapan, gösteriş yapan sözde din okumuşlarına, din bilginlerine hazırlamıştır."

(*Ve inne ebgada'l-halkı ila'llàh*) "Ve hiç şüphe yok ki Allah'a insanların en nâhoş geleni, Allah'ın en sevmediği kişi, (*àlimü's-sültàn*) sultanın alimidir. Yâni, sultanın yanına giren, onun yanında bulunan, ona dalkavukluk yapan alimdir, alim taslağıdır."

Şimdi aziz ve muhterem kardeşlerim, cehennem Allah'ın kahrının, gazabının, azabının, ikàbının ve suçlulara cezasının verildiği korkunç bir yer! Korkunçluğu, Allah'ın kudreti kadar korkunç... Allah kudretiyle, Allah düşmanlarını, kâfirleri cezalandırmak için bir azab diyarı hazırlamış. Artık gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin aklına, hayaline sığmayacak korkunç azablar, ebedî azablar orada var.

Bu cehennemin de azabları türlü türlü, çeşit çeşit, derece derece... Daha fazla, daha fazla olan yerleri var. "Bir vâdisi var ki, burada mürâî alimler, amellerini riyâkârlıkla yapan alimler, sözde din alimleri, okumuşlar azaplandırılacak." buyuruyor.

Neden?.. Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri alimlerden ahd ü misak almıştır ki, hakkı söyleyecekler, hakkı söylemekten çekinmeyecekler. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin emirlerini kullara tebliğ edecekler, onları günahlardan sakındıracaklar; güzel, sàlih amellere, erdemli, fazîletli işlere teşvik edecekler.

Alim, yol gösterici bir ışıktır, nurdur. Alimin vazifesi, onun kadar okumamış, onun kadar dînî hususları bilmeyen insanlara, Allah'ın rızası yollarını öğretmek, Allah'ın razı geldiği işleri yaptırmaktır. Alimin görevi bu...

Bu görevi yapacak başka bir meslek yok!.. Doktor; hastayı tedavi eder. Dişçi; diş çeker, diş tamir eder. Mühendis; mühendisliğini yapar, inşaat yapar, tamir eder. Ziraatçı; ekin eker... İşte bu çeşitli insanların uğraşları, meslekleri arasında en önemli meslek, peygamberân-ı izâmın, o mübarek vazifeli kullarının görevini devam ettiren, açıklayan insanlar, alimler... Onun için, onların hakkı söylemekten geri durmaması lâzım! Hakkı söylemekten vaz geçmemesi lâzım! Veya hakkı saklamaması lâzım!..

"Eski devirlerin alimleri de, eski dinlere mensub alimler de, kendi yanlarında bildikleri esrârı, mâlûmâtı, bilgileri insanlardan saklamasınlar!" diye Kur'an-ı Kerim'de pek çok ayet-i kerimeler onlar hakkında indiği gibi; bu ümmetin de din ilimlerini bilen insanları mert olmalı, hakkı söylemekte cesur olmalı! Hakkı söylemekte, yazmakta; kendisine bir şey sorulduğu zaman, hakkı söylemekte veyahut sorulmasa bile, yanlış bir iş yapanın karşısına çıkıp:

"—Bunu yanlış yapıyorsun aziz kardeşim! Böyle yaparsan ahiretin mahvolur, Allah'ın kahrına gazabına uğrarsın!" demekten geri durmamalı!

Nasihatten, vaazdan, irşaddan geri durmamalı! Haksızlığın karşısına ilkönce onlar çıkmalı, hakkı onlar tebliğ etmeli!

Onu yapmadıkları zaman... Tabii, bunu neden yapmazlar? Çeşitli sebepleri olabilir ama, dünya menfaatleri ellerinden kaçacak diye yapmazlar. Peygamber SAS Efendimiz zamanında bazı kimseler, arkadaşlarına, yakınlarına:

"—Bu peygamber hak peygamberdir, bu din hak dindir." diye söylüyorlardı.

"—E niye girmiyorsun bu dine?.."

"—Kardeşim bize falanca yerden vâridat geliyor. Şimdi ben bu dine girersem, bu vâridat kesilir." diyordu.

Yâni menfaat kesilmesi, bir takım imkânların elden çıkması sebep olabiliyor.

Ya da bazı zengin, bazı nüfuzlu, güçlü, kuvvetli, tesirli insanların yanına yaklaşıyorlar, onlara gösteriş yapıyorlar; kendilerini alim, fazıl gösteriyorlar. Namazlı, niyazlı, oruçlu, ibadetli gösteriyorlar, riyâkârlık yapıyorlar; amma hakkı söylemiyorlar. Dalkavukluk ediyorlar, yaptıkları yanlış işleri;

"—Uygundur efendim, münasiptir efendim, isabet buyurdunuz efendim!" gibi lafları duymuşsunuzdur.

Böyle uygun olmayan lafları söylüyorlar. Meselâ, Firavun'un etrafında, onu destekleyen bir sürü dalkavuk vardı ve Firavun'a destek oluyorlardı, yardımcı oluyorlardı. Onlara (*âlü fir'avn*) "Âl-i Firavun" deniyordu. Yâni sülâlesi demek değil, avanesi demek, takımı demek. Firavun tek başına olsa, çok tesiri olmayacak. Ama avanesi ile, takımıyla bir mafya oluyor, millî bir mafya oluyor, bir devlet mafyası oluyor. Ondan sonra insanlara yanlış şeyler söylüyorlar, zorla yaptırıyorlar, yapmayanları öldürüyorlar.

Geçen salı günkü sohbetimizde geçmişti, Firavun, gördüğü bir rüya üzerine Benî İsrâil'in doğan bütün erkek çocuklarını öldürüyor. Korkunç cinayetler dizisi yâni... Mâsum mâsum bebekler, yavrucuklar öldürülüyor.

İşte böyle nüfuzlu insanların yanına yanaşıp, onların parasından, pulundan, hazinesinden, servetinden, câizesinden, àtıfetinden, hediyesinden istifade ediyorlar.

Meselâ, edebiyat kitaplarında yazar, şairin birisi diyor ki:

“—Ben seni medh etmezdim ama ey hükümdar, ne yapayım ki evde çoluk çocuk var!” diye, böyle şiirler nakledilir edebiyat kitaplarında.

Yâni geçim için, ondan bir kese altın alacağım, bağış alacağım, bahşiş alacağım diye, ciğeri beş para etmeyen insanı göklere çıkartır.

Hadis-i şerifin ikinci bölümünde, konuyu daha da açıklayıcı bir ifadesi var, Peygamber SAS Efendimiz’in:

“Allah’a mahlûkatı içinde en çok sevmediği, en buğz ettiği, Allah’a en sevimsiz gelen kulları hangileridir?.. (*Àlimü’s-sültàn*) Sultanın alimi.” Yâni, sultanın yanında duruyor, ama hakkı söylemiyor, dalkavukluk yapıyor, menfaat celbediyor. O da;

“—İşte ne yapayım, benim yanımdaki alim böyle dedi.” diye kendi hatasını anlamıyor veyahut, onu halka karşı yanında destekçi gösteriyor.

Başka bir hadis-i şerifi belki hatırlayacak dinleyicilerimin bazıları; Peygamber SAS Efendimiz buyurmuştu o hadis-i şerifinde:[141]

---

[141] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hàmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu’cemü’l*-Evsat, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü’l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü’l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve’l-Esmâ’*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Tàrık ibn-i Şihab Rh.A’ten.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.V, s.198, no:3981.

أَفْضَلُ الْجِهَادِ ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ (د. ه. عن أبي سعيد ؛ حم. ه. طب. عن أبي أمامة ؛ ن. عن سمرة ؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق مرسلا)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâd, kelimetü hakkın inde sultànin câir.*) "Cihadın en üstünü, en faziletlisi, en kıymetlisi, zalim bir hükümdarın huzurunda, ona hak sözü söylemek, nasihat etmektir."

Çünkü tehlike var, ama o cihad oluyor, cihadın en faziletlisi oluyor. Tehlike olsa da, ona hakkı dobra dobra söylemiş oluyor; "Yapma böyle, etme böyle!" demiş oluyor. Özellikle alimlerin bu hususta son derece medenî cesaret sahibi olması lâzım, hakkı söylemekten geri durmaması lâzım! Başka hesap yapmaması lâzım!

"—Bu benim takımımdan, bu benim grubumdan, bu benim zümremden, bu benim sevdiğim kimse, bu benim akrabam, bu benim yakınım..."

Veyahut:

"—Ben buna bunu söylersem üzülür, kızar, darılır, küser... Aramızdaki bağlar kopar, menfaatim zedelenir."

Böyle hesaplar yapmayacak. Tek hesabı,

"—Ben Allah'ın rızasını nasıl kazanabilirim? Allah'ın rızası nasıl hareket etmemi icab ettiriyor?" olacak. "Hakkı söylemem lâzım, hakkı söylemekten geri durursam olmaz!" diye, hakkı söylemeğe kalkışması lâzım!

Bu büyük bir fazilettir. Hatırlarım, *Kennedy* öldürüldükten sonra, Türkçe'ye bir kitabı tercüme edilmişti, *Fazîlet Mücâdelesi* diye... Belki hayatında da gelmiştir, bilmiyorum ne zaman basıldığını, şu anda iyi hatırlayamayacağım. O kitapta çok akıcı bir şekilde anlatılmış olaylar. Amerika'nın siyâsî tarihinde birtakım kimselerin çok önemli günlerde, çok önemli çıkışlar yapması ve o önemli çıkışlar dolayısıyla birtakım yanlışların engellenmesi, bir takım güzel işlerin başlatılması anlatılıyordu *Kennedy*'nin *Fazîlet Mücâdelesi* isimli kitabında...

Faziletin hakim olması için, erdemlilik için cesur bir atılım yapıyor, muhalifler çok olsa da hak sözü söylüyor, bir yanlışlığı engelliyor. Dilerdik ki, temenni ederdik ki *Kennedy*'den önce, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifini bilen alimler tarafından, buna benzer kitaplar toplansın, yazılsın, herkes bilsin.

Yâni, insan mühim bir olayla karşılaştığı zaman elini vicdanına koyacak, hak bildiği sözü söyleyecek. Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

"—Eğer hakkı söylemek sizin kendinizin, anne babanızın, akrabanızın aleyhinde bile olsa; söylediğiniz zaman ondan zarar görecek bile olsa, kendiniz zarar görecek bile olsanız, adaletle hareket etmeyi Allah size emrediyor; Adaletli olun!"

Kur'an tavsiyesi böyle, hadis-i şerifin tavsiyesi böyle ve Peygamber Efendimiz bildiriyor. Böyle dalkavukçu alimleri Allah sevmiyor. Allah'ın en sevmediği insanlar bunlar... Çünkü hakkı onlar söyleyeceklerdi, onlar söylemeyince başka kim söylesin?..

Onun için, bugünkü hayatımıza bu hadis-i şerifin ışığıyla bakacak olursak, bugünkü fikir yazıları yazan yazarların; üniversite üstadlarının, hocalarının; Diyanet teşkilatındaki muhterem din adamlarının, başkanın, müftülerin, vaizlerin; Millî Eğitim'deki muhterem öğreticilerin, öğretmenlerin, muallimlerin hepsinin hakkı söylemesi lâzım!.. Elini vicdanına koyup, hakkı söylemesi lâzım; hakkı söylemekten susmaması, geri durmaması lâzım!..

b. İnsanın Malı, Hanımı, Çocuğu

İkinci hadis-i şerif, Peygamber SAS'den Huzeyfe RA tarafından rivayet edilmiş. Hangi Huzeyfe olduğu hakkında daha geniş bilgi görünmüyor burada; Allah şefaatine erdirsin. Peygamber SAS buyurmuş ki, bu ikinci hadis-i şerifinde:[142]

---

[142] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.169, no:3024; Huzeyfe ibn-i Yemân RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.293, no:44490.

إِنَّ فِي مَالِ الرَّجُلِ فِتْنَةً ، وَفِي زَوْجَتِهِ فِتْنَةً ، وَوَلَدِهِ

(طب. عن خذيفة)

RE. 127/4 (*İnne fî mâli'r-racülü fitneten, ve fî zevcetihî fitneten, ve veledihî...*)

Burada (*ve veledihî*)'de bitiyor. Kenarda (*ve fî veledihî fitneten*) diye açıklaması var ama, zâten ifadeden anlaşılıyor. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

(*İnne fî mâli'r-racülü fitneten*) "Muhakkak ki, kesin ki, kişinin, adamın..." *Racül*, adam demek ama kasdedilen kişi demek, insan demek. Cinsiyet önemli değil, cinsiyet kasdedilmiyor. Arapça'da böyle adam dediği zaman, umûmî anlatıldığı zaman, o hükmün içine erkek de girer, hanım da girer. "Kişinin, adamın malında bir fitne vardır; (*ve fî zevcetihî fitneten*) eşinde, hanımında bir fitne vardır; (*ve veledihî*) ve evlâdında, çoluk çocuğunda bir fitne vardır."

Fitne; Arapça'da, bir şeyin nasıl olduğunu sınamak için, onu imtihana tabi tutmak demek. Yâni, malında fitne vardır demek; malına bir olay olacak, o olayın karşısında kişinin tutumu değerlendirilecek. Kişi sınanıyor böylece, bu karşılaştığı olay dolayısıyla imtihan oluyor. Onun o davranışına göre, Allah ona ya sevap verecek, ya da, "Sen imtihanı kaybettin!" diyecek; o da ceza çekecek.

"Kişinin malında fitne vardır." demek; kişinin malında Allah bazı olaylar meydana getirir, mâlî varlığında, maddî varlığında zararlar, hasarlar meydana gelebilir. Bunlar niçindir?.. İmtihan içindir, kaderin cilvesidir, Allah'ın onu imtihan etmesidir.

Ne yapacak o zaman o kişi?.. Bunun kaderin bir cilvesi olduğunu bilecek, bir kere kadere isyan etmeyecek, Allah'a karşı gelmeyecek, sabredecek. Sabreden mükâfat alır, ecir alır, sevap alır. Sonra da o imtihanı başardığı zaman, Allah onu taltif eder, daha çok mal mülk sahibi yapar.

Meselâ; Eyyûb AS, peygamberler içinde çok varlıklı imiş; Allah şefaatine erdirsin... Çoluk çocuğu, ailesi çok geniş, sıhhati yerinde, bir mübarek zat imiş. Allah-u Teâlâ Hazretleri bir

imtihan vermiş, malı mülkü gitmiş. Bir imtihan vermiş, çoluk çocuğu hepsi helâk olmuş. Bir imtihan gelmiş, yıllar yılı uzun ve elemli hastalıklara mâruz olmuş; ama sabretmiş. Sonunda tabii, Cenâb-ı Hak büyük mükâfâtlar vermiş; sıhhat vermiş, afiyet vermiş; yine evlât, çoluk çocuk vermiş, mal, mülk vermiş.

Eyyûb AS'ın sabrı Kur'an-ı Kerim'de övülüyor.

Demek ki kişinin —erkek olsun, kadın olsun— malından ilâhî imtihanlar olabilir. Sonra, (*ve fî zevcetihî*) hanımı dolayısıyla imtihanlar olur. Ya hanımı hastalanır... Meselâ, benim tanıdıklarımdan bazı kimseler vardı, hanımı yıllarca felçli yattı yatakta... Çok hizmet etti, güzel hizmet etti, sabretti adamcağız; hastaya baktı. Sonra vefat etti o zevcesi; ama çok sevap kazandı o... İşte bu, hastalıkla gelen bir imtihan.

Bazen hanımı huysuz olur; işte sabredecek, aile yuvasında geçim olacak. Bazen daha başka meseleler olabilir, sıkıntılar olabilir. Böyle bir eşinden dolayı, muhakkak ki fitne vardır.

(*Ve veledihî*) "Çocuğundan dolayı da bir fitne vardır." Bakarsın çocuğu hastalanır, bakarsın çocuğuna bir musibet gelir; bakarsın çocuğu iyi evlâtlık yapmaz, kalkar, evi terk eder, gider... Böyle şeyler olabiliyor.

Peygamber çocuklarından meselâ, Kur'an-ı Kerim'de zikredilen, Nuh AS'ın çocuğu babasının peygamberliğine inanmamış, kâfir olarak ölmüş. Korkunç bir olay!.. Babasının, hem de Allah'ın en sevdiği ulü'l-azm, yüksek rütbeli peygamberlerden olan babasının tebligâtına, irşâdâtına, îkàzâtına kulak asmamış evlât; sonra Nuh tufanında helâk olmuş.

"—Gel evlâdım, etme, gemiye bin!"

"—Ben bir dağa tırmanırım, tufandan kendimi kurtarırım." demiş.

"—Evlâdım, bugün bu selden, bu tufandan kurtuluş yok! Gel gemiye gir, iman et!"

"—Yok!" derken, dalgalar gelmiş, çocuğu almış, götürmüş.

Bir imtihan işte... Peygamberin oğlu ona iman etmemiş, işte misâli. Hanımı iman etmemiş, o da Nuh AS'ın karısı... Lût AS'ın karısı da öyle... Böyle de olabiliyor; yâni kâfir oluyor, aleyhte çalışıyor.

Buna mukàbil Kur'an-ı Kerim'den güzel misalleri zikredelim:

Mûsâ AS zamanındaki Firavun'un karısı, Mûsâ AS'a iman etmiş, mü'min-i kâmil olmuş; hatta Firavun onu işkence ile şehid etmiş. Cennetlik olduğunu Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor.

Adı da *Âsiye*... Ama bu *Âsiye*, elif'in üzerine med konarak yazılıyor. Ayın'la, sad'la yazılan *Àsıye* olsa, o başka mânâya gelir. Firavun onun ellerini, ayaklarını bağlamış, işkence etmiş. İşkence esnasında şehid olmuş, cennetlik... Ama işte, Allah'ın imtihanı...

Burada ne ders çıkacak bize?.. İnsanın hayatı her zaman, dümdüz, aynı biçimde gitmez; bu hayatın cilvesi... Gecesi gündüzü olduğu gibi, yazı kışı olduğu gibi, iklimler olduğu gibi, olayların da acısı tatlısı olur, üzücüsü, sevindiricisi olur. Ama hayatın tümü bir imtihandır zâten... Bu tüm hayat imtihanının içinde de, acı olaylar da ikinci bir fitnedir, ikinci bir imtihandır.

Fitnedir; çünkü bu olayın karşısında kişi başarılı bir tutum sürdüremezse, günaha girer, imtihanı kaybeder. Allah'ın huzurunda imtihanı kaybetmek de, çok kötü sonuçlara götürür insanı...

Geçen gün meselâ, arkadaşlarla konuşuyorduk. Kızcağızın birisi diyor ki:

"—Hocam, ben üç yıldır iyi müslüman oldum, Allah'ın emirlerini tutmağa çalışıyorum. Kur'an okuyorum, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymaya çalışıyorum. Allah örtün dedi diye başımı örtüyorum, manto giyiyorum. En büyük muhaliflerimden birisi, kendi öz babam ve kendi öz annem... Hocam, başörtümü parça parça yırtıyorlar. Mantomu cart curt makasla kesiyorlar. Başımı örtmeyeyim, manto giymeyeyim diye... Dayak ata ata sağımı solumu morartıyorlar. Komşular bana acıyor, 'Şikâyet et!' diyorlar. Babamı mı şikâyet edeceğim?.." diyor.

Şu medeniyetsizliğe bakın, şu tahammülsüzlüğe bakın! Hoşgörü, hoşgörü diyen ilerici yazarlar buyursunlar, gelsinler buna bir şey söylesinler: Bir insan, bir evlât başını örttü diye döğülür mü?..

Daha madalya vermek lâzım! "Aferin, sen gençliğin çapkınlıklarına kapılmamışsın, günaha dalmamışsın; tertemiz, ma'sum, melek gibi kalmışsın! Başını örtüyorsun, dindarsın, aferin!.. Delikanlılık, kavak yelleri başında esmiyor; aferin sana!" diye mükâfât vermek lâzım gelirken; al sana bir imtihan...

Evden bir ayrılmış, gittiği yerde de rahat bırakmıyorlar diye duyuyoruz. Tabii bunlar zulüm, çok büyük zulüm; hem de Allah'a karşı gelmek... Çünkü Allah, "Örtünün!" diyor, o da inatla açmasını istiyor.

Demek ki, hayat böyle imtihanlı oluyor. Dininin, imanının gereğini yapmasa, hiç bir şey olmayacak, rahat olacak. Ama dininin icabını yapınca, başına böyle çeşitli sıkıntılar geliyor. Tabii bir açıklama yapayım:

"—Dininin icabını yapmayan insanlar dünyada mutlu mu yaşıyorlar?.."

Hayır! Onlara da Allah başka imtihan veriyor, çeşit çeşit sorunları var... Dünyanın müslüman olmayan ülkelerinde felâket yok mu, musîbet yok mu, dert yok mu, belâ yok mu?.. Daha beter!.. Afrika'da açlık, Güney Amerika, Orta Amerika ülkelerinde karışıklıklar... Asya'da, Afrika'da çeşitli musibetler, felâketler...

Yâni herkese her zaman felâket, musîbet geliyor. Ne yapmak lâzım?.. Hiçbir zaman Cenâb-ı Hakk'a kulluk edebinde yanlışlık, taşkınlık, terslik yapmamak lâzım! İyi kul olmak lâzım! Belâ gelince de sabredip, geçmesi için güzel güzel çalışmak lâzım, dua etmek lâzım!.. Safâ gelince şükredip, Cenâb-ı Hakk'a hamd ü senâlar etmek lâzım! Dînî görevlerini yapmak lâzım, hayrât ü hasenâtını yapmak lâzım!..

Bu tabii, bir tesellîdir. En büyük belâlar, imtihanlar, meşakkatler, sıkıntılar peygamberlere gelmiş, biliyorsunuz. Zâten Peygamber Efendimiz de:[143]

أَشَدُّ الْبَلاَيَا عَلَى الأَنْبِيَاءِ

(*Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ'*) "En büyük belâlar, musîbetler, beliyyeler peygamberlere gelmiştir." diye buyuruyor. Yâni, dağına göre kar... Onun için, Allah onlara çok büyük sıkıntılar veriyor.

Demek ki, iyi insan olduğu halde insan, hiç sıkıntıya uğramayacak, rahat yaşayacak gibi bir şey yok. Herkes imtihan

---

[143] Muhtelif lafızlarla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.30, no:4013; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:119; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.312, no:1045; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9774; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.372, no:6325; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.160, no:2900; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5463; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.26; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.205, no:1159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27124; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.448, no:8231; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.244, no:626; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9776; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7482; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.259, no:2413; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.212, no:808; Ebû Ubeyde ibn-i Huzeyfe, halası Fatıma bint-i Yemân RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.12, no:3740; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.326, no:6778-6784; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.130, no:371; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.420, no:3468-3473.

oluyor bu dünyada; sabreden kazanıyor, şükreden kazanıyor. Şaşırmayan, azmayan, isyan etmeyen kazanıyor. İsyan eden kaybediyor.

Allah bizi yolunda güzelce yürüyen, edebli, àrif, fâzıl, zarif, kâmil, müeddeb kullarından olmayı nasîb eylesin...

c. İnsanın Gönlü

Üçüncü hadis-i şerif, aynı sayfadan. Sahih kaynakların, meselâ Müslim'in, Ahmed ibn-i Hanbel'in Abdullah ibn-i Amr'dan rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:[144]

إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّهَا ، بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمٰنِ ، كَقَلْبٍ وَاحِدٍ ، يُصَرِّفُهُ حَيْثُ يَشَاءَ . اَللّٰهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ ، صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلٰى طَاعَتِكَ ! (حم. م. قط. في الصفات عن ابن عمرو)

RE. 127/7 (*İnne kulûbe benî âdeme küllehâ, beyne isbeayni min esàbii'r-rahmân, kekalbi vâhidin, yusarrifühû haysü yeşâ'. Allàhümme musarrife'l-kulûbi, sarrif kulûbenâ alâ tàatik!*)

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*İnne kulûbe benî âdem*) "Hiç şüphe edilmesin ki, muhakkak ki Ademoğullarının, bütün insanların gönülleri, kalpleri, düşünceleri, iç dünyaları, akılları, fikirleri, hepsi, (*beyne isbeayni min esàbii'r-rahmân*) Rahmân olan Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin parmaklarının iki parmağı arasındadır. (*Kekalbi vâhidin*) Tek bir kişinin gönlü gibidir."

Kişilerin çokluğu, insanların sayısının milyarları bulması, onların gönüllerinin Allah tarafından tasarrufunda bir meşakkat

---

[144] Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2045, no:2654; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.168, no:6569; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.430, no:2460; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.414, no:7739; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.137, no:348; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.239; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.595, no:1702; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.138, no:8085.

ortaya çıkarmaz. Bir kişinin kalbini döndürmek, fikriyatını değiştirmek gibi, bütün Ademoğullarının gönüllerinin hepsi, Cenâb-ı Mevlâ'nın parmaklarının iki parmağı arasındadır.

Tabii, burada Cenâb-ı Hakk'ın parmakları deniliyor. Hani, "Bu işte falancanın parmağı var!" diyoruz. Yâni, parmak kelimesini, biz de Türkçe'de böyle bir mânâda kullanıyoruz. Yâni, Cenâb-ı Mevlâ isterse, kaderin bir tasarrufu olarak şöyle yapar, isterse böyle yapar; kişilerin gönlünü istediği tarafa çevirir, fikrini o tarafa döndürür, aklını o tarafa yöneltir; onu sevdirir, onu yaptırır. Kişilerin gönüllerinin hepsi Cenâb-ı Mevlâ'nın elindedir. Sevmeleri, kızmaları, bir şeyi istemeleri, istememeleri, bir şeye yönelmeleri, yönelmemeleri hepsi Cenâb-ı Mevlâ'nın tasarrufundadır.

Bunu dedikten sonra dua ediyor Efendimiz:

(*Allàhümme musarrife'l-kulûb*) "Ey gönülleri istediği tarafa çeviren Rabbim! (*Sarrif kulûbenâ alâ tàatik*) Bizim gönüllerimizi sana itaat tarafına çevir, sana kulluk etmek tarafına çevir! Sana isyan tarafına çevirme, şeytana uydurma, dünyaya kaptırma, aldatma, yanıltma da; sana güzel kulluk etmenin en doğru yol olduğunu anlayıp, sana güzel kulluk etmemizi bizlere nasîb ü müyesser eyle yâ Rabbi!.." diye dua ile bitiriyor.

Yâni, her şeyin Allah'ın elinde olduğunu söyledikten sonra, Allah'a ilticâ ediyor; "Yâ Rabbi, bize yardım eyle!" demek istiyor. "Bizim gönlümüzü, senin istediğin işleri yapmak tarafına çevir de, sana güzelce kulluk edelim!" diyor.

Şimdi bazı insanlar, akşam oldu mu patlayacak gibi olur, bir eğlence ister:

"—İlle gideyim, nerede eğleneyim?.. Kahveye mi gideyim, gazinoya mı gideyim, bara mı gideyim, pavyona mı gideyim, gece kulübüne mi gideyim?.. Boğaziçi'ne mi gideyim, Çamlıca'ya mı çıkayım?.."

Artık hangi şehirde ise, o şehrin merkezine, eğlencenin çok olduğu, eğlence yerlerinin ışıklarının ışıl ışıl yandığı, döndüğü, kırmızı yeşil ışıkların aldatıcı pırıltıların; cazibeli, dâvetkâr, teşvikkâr şeylerin, gel bana diye çağırdığı şeyi ister.

Kimisi de oraları hiç sevmiyor; gidiyor, camide ibadet etmeyi seviyor.

“—El-hamdü lillâh, çok şükür yâ Rabbi, yatsı namazını camide cemaatle kıldım. Sabah namazını da inşâallah kaçırmam, camide kılarım! Bir insan yatsı namazını, sabah namazını camide kılarsa, bütün gecesini ihyâ etmiş gibi, bütün gündüzünü ihyâ etmiş gibi sevap alır. Oh ne güzel yaptım, oh çok şükür; şimdi gidip güzelce istirahat edebilirim.” diye, kimisi namazı seviyor.

Orucu seviyor;

“—Ah on bir ayın sultanı Ramazan gelse de, gene o teravihleri kılsak da, tekbirler getirsek de, salât ü selâmlar getirsek de, gecemiz böyle feyizli geçse... Kur’an-ı Kerim okuyabilsem, ah şunu bir ezberleyebilsem... Ah paramın zekâtını uygun bir yere verebilsem, birkaç fakiri sevindirebilsem... Ah çocuğumu iyi müslüman yetiştirebilsem...” diyor.

Geçen gün, lisan imtihanına gittik. Benim de mesleğimi sordular. Ben de:

“—Buradakilere bildiğim dînî bilgileri öğretmek durumundayım.” filân dedim. “Benim profesörlüğüm şuydu.” dedim.

“—20 Yüzyıl’da gençler senin bu bilgilerini ne yapacaklar?” dediler.

Dedim:

“—Öyle değil! Bizim ailelerin hepsi çocuklarını namazlı, niyazlı, ibadetli yetiştirmek isterler. Bizim için öyle değil, çok mühim.” dedim.

“—Anneler babalar çocuklarının aşk ile şevk ile Kur’an öğrenmesini, harfleri öğrenmesini isterler; hoca tutarlar, küçük yaşta öğretirler. Dinlerini, imanlarını öğretmek babanın vazifesidir, annenin vazifesidir diye evlâtlarını iyi müslüman yetiştirmeye çalışırlar.” dedim.

Evet, öyle... Allah-u Teàlâ Hazretleri bize sevdiği şeyleri yapmayı sevdirsin, onu yapmakta da bize tevfîkini refîk eylesin... Onu yapalım! Hakkı hak olarak görüp, anlayıp o tarafa gitmeyi hakkı tutmayı nasîb etsin... Bâtılı bâtıl olarak görüp, onun yanlışlığını, kötülüğünü anlayıp, ondan sakınmayı, çekinmeyi nasîb etsin...

Bazı insanlar kanıyorlar, bâtılı hak sanıyorlar, yanlış yola gidiyorlar ve samîmî olarak gidiyorlar. Ben burada Volongog'da bir Budist mabedine gittim. Ama şöyle ibret olsun diye gittim. Arkadaşlar dediler ki:

"—Görün burada, bakın kaç bin dönüm araziye ne kadar büyük mâbedler yaptı budistler! Güney yarımkürenin en büyük budist mâbedini yaptılar. Koca arazi, kocaman binalar, kocaman Buda heykelleri..." dediler.

"—Görelim bakalım!" dedik, gittik.

Orada birisi Buda heykelinin önünde eğildi, secde etti. Tüylerim diken diken oldu, çok üzüldüm. Nihayet o elle yapılmış bir şey. O malzeme daha önce biliyoruz ki, dağda bir odundu veya toprağın altında bir madendi. İşte onu heykel haline getirdiler. Onun karşısına geçiyor, secde ediyor... Aman Allahım!..

Ama o kendisinin doğru yaptığını sanıyor. Yanlış olduğunu düşünse, yapmaz; doğru yaptığını sanıyor. Hattâ onun için mücadele veriyor, onun için para veriyor. O kadar parayı boş yere harcar mı insan?.. Trilyonlar, Avustralya doları ile ne kadar milyarlar para harcanarak orası...

O paralar fakir bir millete verilse, ihyâ olur. Somali'ye verilse, Somali kalkınır. Somali artık güzel bir ülke olur. İnsanlar ne kadar boş şeyleri, yanlış şeyleri doğru sanıp oraya para harcıyorlar, emek sarf ediyorlar, ömürlerini boşa geçiriyorlar. Paraları boş yere harcıyorlar, havaya sarf ediyorlar. Öbür tarafta kardeşleri açlıktan, susuzluktan ölürken, hastalıktan kıvranırken; onlar böyle yanlış işler yapıyorlar.

Bu neden oluyor?.. Hakkı görememekten, doğruyu sezememekten, kültürsüzlükten, bilgisizlikten, ilimsizlikten...

Ama benim hayret ettiğim başka bir şey daha var; dünyanın bayağı okumuş, mürekkep yalamış milletleri var. Uzaya uzay mekiği gönderen, füze yapan, bomba yapan gelişmiş ülkeler var... Al Japonya'yı, al Hindistan'ı, al Amerika'yı, al Avrupa ülkelerini vs. Onların da bakıyoruz, inançlarında itikadlarında yanlış inançlar var. Gelenektir diye yapılıyor.

Allah bizi yanlışa saplamasın! Biz yanlış amaçlara koşturarak, ömrü tüketip sonunda pişman olanlardan etmesin... Cenâb-ı Hak

bizi sevdiği dinde yaratmış. Sevdiği dinde yaşayıp, huzuruna sevdiği dine sahip mü'min-i kâmil kullar olarak varmayı nasîb eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Tabii, Türkiye için de tehlikeler var ama, bu dış ülkelerdeki kardeşlerim daha büyük tehlikede... Çünkü yabancı dinlerin, inançların, örflerin adetlerin içinde; bize çok günah olan, çok yanlış olan, çok ayıp olan şeylerin rahatlıkla yapıldığı yerlerde... Tabii, burada yetişen kardeşlerimizin çocukları ne olacak?..

Bu günahlara alışırlar da, bunları hoş ve mâzur görürlerse olmaz! Bunların dînî bakımdan güzel yetiştirilmeleri, eğitilmeleri lâzım! Çok dua edelim birbirimize, tam böyle yardımlaşma zamanıdır.

Tabii, eğitim en önemli iş... Eğitim müesseselerine çok kuvvet vermeliyiz. Yaygın eğitim için tabii, bu radyo, televizyon, gazete, dergiler çok önemli... Teşkilatlı eğitim için, örgün eğitim için de, ilkokuldan üniversiteye kadar enstitüler, okullar, meslek okulları çok önemli...

Ben geçen konuşmamda, "Dergilerin çıkmadığına, Hocamız üzülmüş; birisine rüyasında, 'Dergilerin çıkmadığına çok üzgünüm!' demiş." diye nakledince, dergilerin çıkmasına karar vermiş kardeşlerimiz, hazırlıkları yapmışlar, benden başyazı bekliyorlarmış. Ona da çok sevindim, teşekkür ediyorum.

Dergiler, gazete, radyo, televizyon, okullar, eğitim müesseseleri, mektepler; bir insanın iyiyi, doğruyu, gerçeği görmesi için, öğrenim yaptığı, bir şeyler öğrendiği her müessese, her mekân çok önemli... Eğitime çok önem vermeliyiz.

Bu hususta hepinizden olanca gayretinizi sarf etmenizi diliyorum, ricâ ediyorum. Allah hepinizden razı olsun... Allah hepinize hayırları yapmayı nasîb etsin... Hepinizi cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

14. 05. 1999 -AVUSTRALYA

25. ALLAH'IN KİTABINI ÖĞRENİN!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, ihsânı, ikramı dünyada ahirette üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak cümlenizi dâreyn saadetine, iki cihanda mutluluğa erdirsin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

a. Kur'an'ın Öğrenilmesi İçin Camilerde Toplanılması

Ebû Hüreyre RA'dan Ebû Dâvud'un rivayet ettiği bir hadis-i şerifinde, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[145]

مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ ، يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ ، وَ يَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ ؛ إِلاَّ نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ ، وَ غَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ ، وَ حَفَّتْهُمُ الْمَلاَئِكَةُ ، وَ ذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ

(د. عن أبي هريرة)

RE. 369/9 (*Me'ctemea kavmün fî beytin min büyûti'llâh, yetlûne kitâba'llâhi, ve yetedâresûnehû beynehüm; illâ nezelet aleyhimü's-sekînetü, ve gaşiyethümü'r-rahmetü, ve haffethümü'l-melâiketü, ve zekerahümü'llâhu fîmen indeh.*)

---

145 Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2074, no:2699; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.460, no:1455; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.82, no:225; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.252, no:7421; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.261, no:1695; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.808, no:2320; c.X, s.278, no:28805; c.XV, s.1356, no:43560; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.380, no:19665.

Bu hadis-i şerif müslümanların ibadetgâhlarını, camilerini nasıl kullanması, oralarda neler yapması konusunda bize ışık tutan bir hadis-i şeriftir. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Me'ctemea kavmün fî beytin min büyûti'llâh*) "Bir topluluk, bir kısım insanlar Allah'ın evlerinden bir evde toplanmaz; (*yetlûne kitâba'llâh*) Allah'ın kitabını okur vaziyette, (*ve yetedâresûnehû beynehüm*) aralarında Allah'ın kitabını birbirleriyle ders konusu, anlama-anlatma konusu yapar vaziyette... (*İllâ nezelet aleyhimü's-sekînetü*) Böyle yapar yapmaz mutlaka üzerlerine sekînet nâzil olur, (*ve gaşiyethümü'r-rahmetü*) ve rahmet onları kaplar, (*ve haffethümü'l-melâiketü*) ve melekler onları çepeçevre çevreler; (*ve zekerahümü'llàhu fîmen indeh.*) Cenâb-ı Mevlâ, Allah-u Teàlâ onları kendi yanındakilere zikreyler."

Kısa meali böyle hadis-i şerifin. *Me'ctemea* diye olumsuz başlıyor, *illâ* ile olumsuzluk zâil oluyor. "Toplanmaz, toplanınca ille şöyle olur." mânâsına, Arap dilinin bir anlatım şekli oluyor. "Toplanır toplanmaz" diye, biz de bazen böyle bir olumlu, bir olumsuz fiili yan yana kullanırız. Buna benzer bir ifade tarzı oluyor.

Bunu, biraz daha kolay anlayabileceğimiz bir Türkçe ile söyleyecek olursak; buradaki *kavm* sözü, bir ırkî topluluğu kasdetmiyor. Hani çeşitli kavimler var Arap kavmi, Türk kavmi, bilmem İngiliz, Fransız, Alman, Berber, Habeş, Zenci... vs. böyle değil. Kavm, insanlardan meydana gelen bir zümre, bir topluluk, bir kalabalık demek; bir kısım insanlar...

"Bir kısım insanlar, Allah'ın evlerinden bir evde toplanırlar." *Beyt*, ev demek; *büyût*, evler demek. Ev veya çadır; oturulan, içine girilen yer mânâsına...

Allah'ın evleri nereleridir?.. Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne ibadet edilen, namaz kılınan, Allah'a kulluk edilen ibadethanelerdir. Biz şimdi cami diyoruz veya küçük olursa mescid diyoruz. Hepsi Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin evidir ve camilere giden müslümanlar da, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin evine ziyarete gitmiş misafirlerdir. Misafirlere de tabii, ev sahipleri zenginliklerine göre nice nice ikramlarda bulunurlar. Her türlü varlığın, zenginliğin, mülkün sahibi Cenâb-ı Mevlâ da tabii, kendi evine gelenlere nice nice ikramlar yapar.

Caminin eve benzetilmesi, zihnimizde böyle görüntüleri meydana getiriyor. Gözümüzün önüne bunlar geliyor, aklımıza bunlar geliyor. “Allah’ın evlerinden bir ev” denildiği zaman anlaşılacak olan, Allah’ın mescidlerinden bir mescid, bir cami demek. *Kavm* denilince de anlaşılacak olan, bir kısım insanlar demek.

b. Cemaatle Namazın Önemi

Camiler çeşitli semtlerde, köylerde, kasabalarda, mezralarda, yaylalarda, her yerde olabilir. Müslümanın zaten, üç kişi bir araya geldi mi, namazı yalnız kılmayıp cemaatle kılması tavsiye ediliyor. Bu konuda bir hadis-i şerifi de okuyalım. Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[146]

مَا اجْتَمَعَ ثَلاَثَةٌ فِي حَضَرٍ أَوْ بَدْوٍ ، لاَ تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلاَةُ ، إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ (كر. عن ابن عمر)

RE. 369/7 (*Mectemea selâsetün fî hadarin ev bedvin lâ tükàmü fîhimü’s-salâtü, illâ istahveze aleyhimü’ş-şeytàn.*)

“Üç kişi ikàmet halinde veya seyahat halinde...” *Hadar*, seferin zıddı; bir yerde oturmak, hàzır bulunmak, seyahat etmemek, yerinde yurdunda mukim bulunmak demek. *Bediv* de, taşra demek ve taşraya seyahate gitmek mânâsına geliyor.

“İster yolculukta olsun, ister yolculukta değil de ikàmet ettikleri yerde olsun, üç kişi; (*lâ tükàmü fîhimü’s-salâh*) bu üçünün arasında, üçünün olduğu mekânda, mahalde namaz ikàme olunmazsa...”

---

[146] Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.274, no:1329; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.405; Zehebî, *Tezkiretü’l-Huffâz*, c.III, s.815; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20371; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.377, no:19660.

Namaz kılmamak bir büyük suç; çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri, “Namaz kılınız, zekât veriniz!” buyuruyor. Bu Allah’ın mühim emirlerinden bir emir... Burada namaz kılınmazsadan murad, cemaatle namaz kılınmazsa demek. Zâten bir müslüman tek başına da olsa, dağ başında da olsa ezanı okuyacak, kamet getirecek, namazı kılacak. Tek başına da olsa... Namaz kişisel, herkesin başlı başına yapması gereken bir önemli ibadettir. Hakkında ciltlerle kitaplar yazılsa faydaları, feyizleri, insana sağladığı belirli sonuçlar anlatıla anlatıla bitmez.

Bundan maksat, namaz için ezan okunup ikàmet getirilmezse demek. (*İlle’stahveze aleyhimü’ş-şeytàn*) “Böyle olmazsa, şeytan onların üzerine galebe çalar, onlara hakim olur.”

Beraberce namaz kılınması, cemaatle namaz kılınması iki kişiden başlıyor; ama üç kişi olunca mecburiyet kesinleşiyor, mâzeret kalkıyor. Evinde kılmayacak, camiye gidecek veya öteki arkadaşlarla beraber kılacağı yere gidecek.

İnsanın kılacağı namazlar birkaç çeşittir. Tek başına kıldığı namazlar da vardır. Geceleyin kalkar, teheccüd namazını tek başına, uzun uzun, boynunu bükerek, gözyaşı dökerek istediği gibi kılar.

Ama bir de İslâm’ın toplumsal yönü var, topluluk halinde yapılan ibadetler var. Cemaatle namaz da farz namazların, sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı namazlarının; cuma, bayram gibi ibadetlerin de beraber yapılması Allah tarafından emrediliyor. Peygamber SAS Efendimiz tarafından öyle uygulanmış, kitaplarımıza da öyle yazılmış. Bu toplulukta, beraber ibadet etmekte çok hayırlar, çok bereketler var.

Böyle olmazsa ne olur?.. Çok günahlar, çok zararlar olur da; hepsinin temeli, kaynağı, şeytan onlara hakim olur, gàlip olur. Şeytanın da gàlip olduğu, hakim olduğu, baskı altına, avuç içine aldığı insanlar, çeşitli zararlı işleri, günahları işlerler. İşin tadı kaçar, feyzi kalmaz, bereketi kalmaz; kötü duruma düşerler.

Onun için, camiler çok çok önemli; cami olmayan yerde cami kurmak da, müslümanların birinci vazifesi...

Müslümanlar bir araya geldi mi, sağına soluna bakacak, kendisi gibi müslümanı bulacak, namazını cemaatle kılacak; üç kişi bile olsa... Hattâ otobüsle gidiliyor, mola veriliyor; veyahut kendisi arabası ile giderken, bir yakıt alma durağında duruyor, abdest alıyor, camiye gidiyor. Birkaç kişi gelince hemen orada birisi imam oluyor, ötekiler cemaat oluyor, namaz kılıyorlar. Bunun hayrı ve bereketi var, böyle emredilmiş.

Cemaat taş yığını, kum yığını, çakıl yığını değildir. Bir mü'min insan, Allah'ın varlığına birliğine, ahirette kendisine mükâfât veya cezâ vereceğine inanmış, sorumluluk duygusu taşıyan insan, namaz kıldığı kimseye, "Sen kimsin kardeşim?" diye soracak. Çünkü müslüman müslümanın kardeşidir.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ (الحجرات: ١٠)

(*İnneme'l-mü'minûne ihvetün*) [Müminler ancak kardeştirler.] (Hucurât, 49/10) buyrulmuştur.

“—Kardeşim sen kimsin, nerelisin, neyin nesisin?.. Aç mısın, tok musun, derdin mi var, nerden gelir nereye gidersin?..” diye soracak, tanışacak.

Çünkü müslümanlar, Allah tarafından birbirlerinin kardeşi kılınmışlar. Onun için, bu namaz tanışmaya vesile olur, berekete, hayra vesile olur. Bir kişinin tek başına yapamayacağı işler, toplulukta rahat yapılır. Yâni hayır, feyiz dolar taşar, halka halka yayılır, nice nice faydalar hasıl olur. Onun için camiler çok önemli...

“—Efendim işte ibadet gizlidir, kişinin kendisine mahsustur.”

Öyle olanı da var, gizli olanı da var, âşikâre olanı da var. Kişisel olanı da var, toplumla ilgili, içtimâî olanı da var... Hepsinin yerli yerinde önemi var, sırası var... Yeri gelince onun öyle olması lâzım!

Tek başına bayram namazı olmaz, cuma namazı olmaz. İslâm'da topluluğa teşvik var. İslâm insanların Hazret-i Adem'den kardeşler olduklarını düşündürüp, birbirleriyle kardeşliklerini dînî bir temele dayalı olarak pekiştirmek istiyor.

Bu çok önemli bir husus... Bunu tabii, birtakım ibadetler kendiliğinden sağlıyor. Otomatik demiyorum, kendi kendine oluşuveriyor bu iş... Cenâb-ı Hak her şeyin içyüzünü, esrarını biliyor, bin bir hikmetle emrini veriyor. İnsan onun hikmetini anlasın, anlamasın önemli değil. Anlamasa da, onu öyle yaptığı zaman sonuç alıyor. Tohumu insan bilse de bilmese de toprağa ektiği zaman, topraktan tohum filiz veriyor, mahsûl çıkıyor. İşte karpuz bu... İşte onun gibi.

Allah'ın evlerinden bir ev sahibi olacak müslümanlar, o evlerden uzak olmayacak. Yoksa çevresinde; öyle bir evi kuracak, öyle bir toplum tohumunu oraya atacak. Bir çekirdek, bir filiz olsun diye, orada dikilecek. Ondan sonra bir tanışma olacak, muhabbet olacak, ilgi olacak, yardımlaşma olacak, halka halka genişleyecek, genişleyecek; bütün insanlar kardeş olacak.

Amaç bu... Yaparlarsa, bu güzel amaca ulaşmaktaki emekleri nisbetinde mükâfât alırlar, sevap kazanırlar. Yapmazlar, birbirlerine sırt dönerler, birbirlerine küserler, birbirlerinin kuyusunu kazarlarsa...

Şimdi önümüzdeki hafta Fetih Haftası olduğu için, Osmanlı tarihi kitaplarından bir kitap gözümün önünde, masamın üstünde; açtım, sabahtan beri okuyorum. Fatih'i okurken görüyorum ki, nice nice aynı dinin mensubu insanlar birbirleriyle nasıl mücadele etmişler, nasıl gayrimüslimlerle ittifaklar yapıp birbirlerini arkadan vurmağa çalışmışlar. Nasıl Fatih Sultan Mehmed bir taraftan Balkanlar'daki düşmanlarıyla uğraşırken, Avrupa'daki hasımlarıyla uğraşırken; bir taraftan da doğudaki, onlarla ittifak etmiş olan, güyâ dindaşı insanlarla nasıl uğraşmış, neler olmuş?..

Okuyorum, çok ibretli... Hayatın işte böyle çeşitli ibret alınacak olayları olmuş. Tarihten insan bunları okuyup ibret alması lâzım! Tarihi çok iyi öğrenmemiz lâzım; çoluk çocuğumuza da çok iyi öğretmemiz lâzım! Doğru taraflarını doğruluğunu vurgulayarak;

"—Bak, böyle yaptıkları güzel olmuş! Fâtih çok çok güzel işler yapmış, çok doğru işler yapmış." tamam diyelim. Eğrileri de;

"—Bak Uzun Hasan gururuna kapılmış, cihadla meşgul olan Osmanlıyı arkadan vurmak için Venediklilerle, Avrupalılarla maalesef ittifak yapmış, anlaşma yapmış." diyelim.

Elçiler demişler ki:

"—Haydi, siz oradan, biz buradan şu Osmanlının işini bitirelim!" demişler ama, Fatih onu yendiği zaman bile intikam almamış;

"—Müslümana böyle yapmak revâ değildir. Onlar bizim kardeşimizdir." diyerek, sadece Uzun Hasan'ın mağlub edilmesiyle yetinmiş. Ahalisini cezalandırmamış, esirleri azad etmiş.

Fatih İslâmî şuura sahip, öteki değil... Tabii sahip olan kazanır; sahip olmayan mahkeme-i kübrâda hesabını verir. Bu dünya hayatı bir imtihandır, kaybeden kaybediyor; kendisi bilir. Ama bizim de vazifemiz, hele hele bizim gibi vaaz veren, İslâm'ı bilen, ayetleri hadisleri bilen insanların vazifesi de, insanlara Allah'ın nelere gazab ettiğini, neleri sevdiğini vurgulayarak anlatmak...

Allah-u Teàlâ Hazretleri ihtilâfı sevmiyor, müslümanların birbirleriyle ihtilafa düşmelerini sevmiyor. İttifak eylemelerini

seviyor, muhabbet etmelerini istiyor. İhtilaf çıkartan, zıt giden, düşmanlık yapanları cezalandırıyor. Yolunca emrini tutup àdilâne, kâmilâne hareket edenleri de, dünyada ahirette izzet ve itimad, saadet ve devlet, şevket ve nimete mazhar ediyor.

Şimdi onun için, cami yoksa cami kuracağız, cami varsa camiye gideceğiz. Camideki cemaatle tanışacağız, dertleşeceğiz; kardeşlerimizin, insanlığın dertlerini müzakere edeceğiz. O dertlerin tedavisi, o hastalıkların geçirilmesi için neler yapmamız gerekiyorsa, onları yapmağa çalışacağız.

c. Komşusu Aç İken Tok Yatan

Peygamber SAS Efendimiz'in çokça duyduğumuz bir hadis-i şerifini okuyalım. Taberânî'den, Enes RA rivayet etmiş. Ne buyurmuş Peygamber Efendimiz, ne kadar tüyleri diken diken eden bir ifade:[147]

مَا آمَنَ بِي ، مَنْ بَاتَ شَبْعَانًا وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ ، وَهُوَ يَعْلَمُ بِهِ
(بر. طب. عن أنس)

RE. 369/2 (*Mâ âmene bî, men bâte şeb'ànen ve câruhû câiun ilâ cenbihî, ve hüve ya'lemü bihî.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Pek çok rivayetler var buna benzer, bu konuda. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Mâ âmene bî*) "Bana iman etmemiş olur, etmemiş sayılır." Kim?.. (*Men bâte şeb'ànen*) "O kimse ki tok olarak geceledi; (*ve câruhû câiun ilâ cenbihî, ve hüve ya'lemu bihî.*) ama yanındaki komşusu, evinin bitişiğindeki komşusu, yan tarafındaki komşusu aç... (*Ve hüve ya'lemü bihî*) O tok adam da onun aç olduğunu

---

[147] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.259, no:751; Askalânî, el-*Kavlü'l-Müsedded*, c.I, s.21; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.53, no:24906; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.305, no:13554; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.374, no:19647.

bildiği halde, tok olarak sabahladıysa, bana iman etmemiş demektir. Bana imanı sağlam değildir, iyi müslüman değildir.”

Demek ki, onun aç olduğunu biliyorsa, ona açlığını giderecek bir yardımda bulunacak.

Tabii bu, yanındaki komşular deyince, şimdi mesafeler kolaylaştı. Medine-i Münevvere’de, veya Cidde’de, başka şehirlerde de öyle oldu artık, insan arabayla bir yere gideceği zaman kilometrelerce mesafe gidiyor. Eski insanların bir günlük zamanını harcayarak gidemeyeceği yere gidiyor, nihayet küçük bir şeyi alıp dönüyor. Arabalar, nakil araçları mesafeleri küçülttü.

Şimdi Arnavutluk’taki kardeşlerimiz aç... Makedonya’da, Arnavutluk’ta Kosovalılardan evlerine aldıkları misafirler, on kişi, yirmi kişi... Evin genişliğine göre, istiabına göre bağırlarını açmışlar;

“—Gel kardeşim, derdin var mazlumsun, mağdursun!” diye ona bakmağa çalışıyorlar.

Biz de onların kardeşleriyiz. Oraları bizim eyaletlerimizdi, vilâyetlerimizdi. Onlar zâten bizim kardeşimiz veya akrabamız, veya bizim şehirlerden oralara gitmiş kimseler. Zâten bize yakın oldukları için, öbür taraf, durup dururken onlara saldırıp hınç ile, hırs ile, gaddarlıkla, zulümle öldürüyor... Mağdur ediyor, topluca katliam ediyor, hunharlık ediyor, gaddarlık ediyor. Tabii, müslümanların ilgilenmesi lâzım!..

Şimdi ilk hadis-i şerife dönelim! Camilerin, topluluğun, birliğin, beraberliğin önemini böylece anlatalım derken, hadis-i şeriften hadis-i şerife geçtik. Allah bizi duygulu, sorumluluk duygusuna sahip, görevlerinin, ödevlerinin neler olduğunu bilen ve bunları yapmağa çalışan akıllı, fikirli, tedbirli, uyanık, gayretli, dikkatli müslümanlardan eylesin... Gàfil, câhil etmesin...

Sırtüstü tok yatıp da, başkalarının dertleriyle ilgilenmemek çok kötü bir şey... Peygamber Efendimiz’in ifadesi çok ağır:

“—Bana inanmamış sayılır, iyi müslüman sayılmaz!” demek istiyor. Hadis-i şerifin mânâsı böyle...

Şimdi camiler var.

"—Tamam hocam, işte bizim mahallede cami var, kubbesi var, son cemaat yeri var... Son cemaat yerinde üç tane kubbesi var. Müezzin camiyi kapattığı zaman, eğer geç gidersek, son cemaat yerinde namazımızı kılıyoruz. Bahçesi var, şadırvanı var... İşte tamam, camimiz var, beş vakit namazı orada, camide kılıyoruz."

Cami sadece namazların kılındığı bir yer değildir. Cami müslümanın lokali, kahvehanesi, kıraathanesi, medresesi, mektebi, ilim irfan ocağı, muhabbethanesi, sohbethanesi... Cami cemiyetin merkezi... Müslüman toplumunda çok önemli yeri var. Bakın Efendimiz'in ifadesinden çıkıyor:

"Birtakım insanlar —üç kişi, beş kişi, on beş kişi, neyse— Allah'ın evlerinden bir evde toplandılar mı?.. Toplandılar. Toplandıkları zaman ne haldeler, ne yapıyorlar?.. (*Yetlûne kitâba'llàh*) Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kitabını okur vaziyetteler. Allah'ın kitabını okur halde, bir camide toplanmışlarsa..."

d. Önce Kur'an'ı Öğrenelim!

Allah'ın kitabı ne?.. Kur'an-ı Kerim. Allah-u Teàlâ Hazretleri Hazret-i Adem Atamız'a da vahyetmiş, Peygamber Efendimiz'e kadar nice peygamber, enbiyâ ve mürselîn göndermiş. (*Salevâtu'llàhi ve selâmühû aleyhim ecmaîn.*) Onlara vahiyler göndermiş, melekler göndermiş, emirlerini indirmiş. Kimisine *suhuf*, yâni sahifeler; kimisine *kütüb*, yânî ilâhî kitaplar indirmiş.

Mûsâ AS'a Tevrat'ı indirmiş, İsâ AS'a İncil'i indirmiş. Ama onlar eski devirlerde... Sonra ahir zaman peygamberi, peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'ni göndermiş. Göndereceğini de daha önceki ümmetlere kitaplarında bildirmiş:

"—Ben ahir zamanda bir peygamber göndereceğim; ismi şöyle olacak, evsafı böyle olacak." diye onlara da bildirmiş ki, ilerideki asırlarda geldiği zaman, bu ümmetlerde bir tereddüt hasıl olmasın diye...

Tevrat'ta, İncil'de ön bilgiler var. Ahir zaman peygamberinin geleceğine dair, evsafına dair, yapacağı güzel işlere, mücadelelere, vazifesini nasıl yapacağına dair bilgiler var. İleride böyle bir peygamber gelecek.

Pekiyi, nasıl olabilir bu ilerideki şey?.. İlerideki bir şeyi mahlûkat bilemez, insanlar bilemez. İlerideki şeyi bilmek, yeri göğü yaratan, zamanı mekânı yaratan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne kalmış bir şey... Cenâb-ı Hak her şeyi bilir; evvelini de bilir, âhirini de bilir. Bu cihanın mazîde kalmış olan her şeyini de o biliyor; ileride, istikbalde gelecek olan her şeyi de o biliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bildiği bazı bilgileri sevgili kullarına, peygamberlerine de bildiriyor. En basit misâli, Peygamber SAS Efendimiz'in,

"—İstanbul fethedilecektir." demesi gibi.

"—Ahir zamanda şöyle olacak, böyle olacak..." diye bazı şeyleri bildirmesi gibi...

Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim... Bir harfi bile değişmeden, hafızlar ezberlemiş, ellerine ne geçmişse, ne bulmuşlarsa, yazmışlar. Hem yazılı olarak muhafaza olmuş, hem ezberlenmiş, hem aşk ile şevk ile geceleri teheccüdlerde saatlerce okunmuş, okunmuş... Efendimiz bir gece namazına durduğu zaman, kaç cüz okurdu?..

Sahabe-i kiram geceleyin çok Kur'an okurlardı. İçlerinde kurrâ hafız olanları var, Tamâmını ezberleyenler var, daha az ezberleyenler var... Kur'an-ı Kerim'i su gibi bilenler var... Büyük alim sahabiler var. Ötekiler de onlara soruyorlar gerektiği zaman...

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kitabını müslümanlar okuyacak.

"—Niye okuyacak hocam?.."

Allah'ın kitabı müslümanlar okusun diye, müslümanlara indirilmiş hitâb-ı ilâhî olduğu için okunacak. Yâni bir mektup gelse, kalın bir büyük zarf içinde, yaldızlı, görkemli, güzel, kıymetli bir zarf içinde, bir büyük yerden, çok yüce bir makamdan bir yazı gelse, insan nasıl memnun olur, nasıl sevinir, nasıl heyecanlanır; okur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kelâmı, insanlara, müslümanlara Allah'ın emirlerini bildiren; emirleri, yasakları, günahları, sevapları, doğru olan, yanlış olan şeyleri bildiren, ahkâmı ihtivâ eden kitabı... Çok önemli, ana kaynak...

“—Bir müslümanın ne yapması lâzım, hayatın amacı, gayesi ne?..”

Hayatın gayesi Allah’ın rızasını kazanmak...

“—Hayat ne?..”

Hayat bir imtihan...

“—Bizi kim yarattı?..”

Allah yarattı.

“—Sonra ne olacak?..”

Yaşam bitecek, bu dünya hayatı fâni. Sonra ahirete göçecek insanlar. Yarın ahirette, bu dünya hayatı bittikten sonraki ukbâda, Cenâb-ı Hak insanları yaptıklarından dolayı hesaba çekecek. İyi şeyler yapmışlarsa, mükâfatlandıracak; suçları varsa, cezalandıracak. Hayat bu, hayat bir imtihan...

Bir kimse bir imtihana gireceği zaman, meselâ:

“—Araba sürme [ehliyet] imtihanına gireceğim. Bunun bir kitabı varsa, soruları varsa alayım, önceden çalışayım!” diyor.

Hakîkaten basılı kitapları oluyor, alıyorlar, çalışıyorlar, imtihana giriyorlar.

“—Araç kullanmanın yazılı imtihanını kazandım. Şimdi de bizzat kullanacağım, arabamın içine imtihan heyeti binecek, bakalım nasıl sürüyorum diye bakacaklar.” diyor

Önce bir kitabı okuyor insan.

Bu dünyada bu imtihanın nasıl kazanılması gerektiğini, Allah’ın rızasının nasıl kazanılması gerektiğini anlamak için, birinci kaynak Kur’an-ı Kerim... Kur’an-ı Kerim’i okuyacak!.. Herkes okuyacak; Amerikalısı, İngiliz’i, Fransız’ı, Alman’ı... Herkes Allah’ın bu kitabını okuyacak.

Duyuyoruz, tanıştığım bazı kimselerden bizzat duydum; sorduğum zaman cevap olarak söylediler, bizzat öyle kimselerle karşılaştım. Kendisi başka bir ülkede, başka bir alemde, başka bir medeniyet içinde, başka duygularla, ilimlerle, bilgilerle, inançlarla yoğrulmuş; değişik, örfü adeti farklı başka bir milletin ferdi olarak dünyaya gelmiş bir insan...

Şöyle bakıyor, Budizm’i merak ediyor, şunu bir inceleyeyim diyor; Hint dinlerini inceliyor...

"—Şu Kur'an-ı Kerim ne imiş, bir de şunu göreyim, bakayım!" diyor.

Kendisinin dışındaki dünyayı tanımak için meraktan alıyor. Onu alıp okuduğu zaman, Kur'an-ı Kerim'i sûre sûre, sayfa sayfa, satır satır okuduğu zaman:

"—Tamam hak yol bu, asıl doğru inanç bu! İnsanların putlara, haçlara, bâtıllara, yalanlara, yanlışlara, hurafelere tapınması çok büyük bir yanlışlık... Doğru yol bu!" diye herkes doğru yola geliyor.

Bu kitabın herkes tarafından okunması lâzım! Müslümanın da, iyi müslüman olmak için bu kitabı okuması lâzım!..

"*Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol!*" diyor şair.

Ben de kesin olarak, hadis-i şeriflere dayanarak söylüyorum, Allah'ın kitabını öğrenmemiz lâzım!..

Şimdi ben tabii, 60 yaşına gelmiş bir insanım. Şimdiki aklım olsa, ilkönce Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kitabını okurum, anlatırım, bitiririm. İlk iş bu, Allah böyle buyuruyor. Bunu bilsin,

haramı helâli bilsin, sevabı günahı bilsin, doğruyu eğriyi bilsin, güzeli çirkini bilsin; iyi ahlâkı öğrensin, kepâzelik, rezillik nedir anlasın! Çünkü hayat, ona dayalı olarak sürecek; ondan sonra, onları hayatı boyunca uygulayacak. İlkönce bunları öğrenmesi lâzım!..

Ama geç kalmış;

"—Ah hocam, senin gibi ben de pişmanım! Bizim de ömrümüz şuraya geldi, biz de yaşlandık..." diyor.

Tamam, artık yaşlanan yaşlanır; o pişmanlığını genç olanlara anlatır. Gençler yaşlıların pişmanlığından ibret alırlar, kendileri o hatalara düşmezler, o gafletleri yapmazlar; uyanık olurlar, kurtulurlar.

Şimdi, insanlardan bir topluluk, Allah'ın evleri olan camilerden bir camide toplanmış. Ne vaziyette?.. Allah'ın kitabını okuyorlar. Demek ki cami sadece namaz kılıp, ondan sonra da kapatıp terk etmek için değilmiş. Yâni, bir ilim öğrenme, okuma yeriymiş, mektepmiş. Okuyacaklar. Allah'ın kitabını okudular. Tamam:

"—*Elif lâm mîm. Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîh...*"

Ne anladın?.. Hiç bir şey anlamıyor. Neden anlamıyor. Çünkü:

"—Ben Arapça bilmem hocam, İngilizce bilirim. Babam beni koleje gönderdi, iyi yetiştirmeye çalıştı. Esas tahsilimi İngilizce yaptım. Yan dil olarak Fransızca da öğrendim. Almanca'yı da bilirim çatır çatır... Bilgisayar da okudum."

O da iyi, her şey güzel; Arapça bilmiyor. Artık bilmiyorsa, onu da öğrenecek. Hatta ilk önce öğrenecekti. Belki de daha iyi olur, o dilleri öğrendikten sonra, oradaki kaynakları eline alarak, belki daha güzel öğrenebilir.

Allah'ın kitabını okuyacaklar, sonra ne olacak?.. (*Ve yetedâresûnehû beynehüm*) "Aralarında *müdârese*, *tedârüs* edecekler." *Tedârüs* etmek ne demek; ders olarak karşılıklı müzâkere etmek demek.

"—Yâ kardeşim, acaba (*Elîf lâm mîm*) ne demek? (*Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîh*) ne demek? (*Müttakî*n) ne demek?.. Bu ayet-i kerimenin tefsirine ben biraz mealden baktım; mealden pek bir şey çıkartamadım. Elmalılı'nın, rahmetlinin *Hak Dini Kur'an Dili*

tefsirine de baktım; o da böyle kendi engin bilgisine, görgüsüne göre öyle kelimelerle yazmış ki, o kelimeleri de anlamak için çok güçlük çekiyorum. Yâ bunun aslı nedir, faslı nedir?"

"—Tamam kardeşim, ben bunu biraz okumuştum, ben sana anlatayım!" vs.

Bilen bilmeyene anlatacak, belki hiç bilmiyorlarsa bileni çağıracaklar, soracaklar veya bir hocaya ricâ edecekler, "Bize şunları anlat!" diye. Birbirlerine ders, bilgi alış-verişi olacak. Soracaklar, öğrenecekler, anlatacaklar.

Sahabe-i kiram da böyle yapardı. Sahâbe-i kiram Arap; Arapça'yı biliyorlardı onlar ama, onların da Kur'an-ı Kerim'den soracakları çok şeyler vardı. "Gittim ben filânca alim sahabeye sordum, 'Ayet-i kerimede geçen bu kelime nedir?' diye. O da şöyle cevap verdi." diyor. Kitaplar öyle yazıyor.

Şimdi ben demin tefsir kitabına baktım, böyle diyorlar. Sahabeden birisi, ötekisine gitmiş, sormuş. Onlar birbirlerine soruyorlar. Arap ama, Arapça bilmek başka.

Kemal Edip Bey vardı, Allah rahmet eylesin, nur içinde yatsın:

"—Kur'an-ı Kerim Arapça değil, Rabca'dır." derdi.

Rabbü'l-âlemîn'in kitabı. Yâni, Arapça bilen hemen anlamıyor. Arapça bilmek yetmiyor, ayrıca öğrenmek gerekiyor. Kur'an'ı tam anlayabilmesi için, birçok ilimlerle bilgisini takviye etmesi gerekiyor.

Hah, onun için ders olarak müzâkere etmeleri lâzım aralarında. Böyle yaparlarsa, (*Yetedâresûnehû beynehüm*) "Aralarında müzâkere eder vaziyette, Allah'ın evlerinden bir evde toplanırlarsa..."

Demek ki, camilerin en önemli işlerinden birisi, içlerinde müslümanların Kur'an-ı Kerim'i anlamıyla, ders alarak, görerek, tamamen öğrenmeleri imiş.

"—Bunu kim yapacak hocam?.."

İmam kardeşlerimiz yapacak. Müezzin kardeşimiz hafızdır, o yapacak. İmam-hatip okulunu bitirmiş kardeşimiz var;

"—Ben biraz okumuştum, şu şu mânâya geliyor. İşte bir tefsir kitabı olursa, onu böyle dikkatle okuyarak açıklarım. O olmazsa ötekisine bakarım. Birisine sorarım..." filân diyecek.

Yâni o muhitte, o köyde, o mahallede, o kasabada, o semtte, o şehirde hangi kaynaklardan faydalanabilirse soracak.

Tabii, eskiden herkesi amacı Allah'ın kelâmını okumak, öğrenmekti. En büyük zekâlar, en zengin insanlar, aşk ile, şevk ile, ilkönce Kur'an-ı Kerim'i öğrenmeye sarılıyorlardı. Eski devirlerin hâli, şânı böyleydi. Osmanlıların ilk devri böyleydi. Yâni, zaferden zafere koşuşan nesilleri yetiştiren eğitim böyleydi. Kur'an-ı Kerim ile büyüyorlardı. Kur'an-ı Kerim'in ışığında padişah yetişiyordu, şehzâde yetişiyordu, komutan yetişiyordu, asker yetişiyordu, esnaf yetişiyordu. Her taraf pırıl pırıl, ahlâklı, sağlam, dipdiri bir toplum, yepyeni bir toplum, mü'min bir toplum, her şeyi Allah rızası için yapan bir toplum durumundaydı.

Neden oluyordu?.. İşte eğitimin böyle olmasından oluyordu.

رَبِّ يَسِّرْ وَلاَ تُعَسِّرْ ، رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

(*Rabbi yessir ve lâ tüassir, rabbi temmim bi'l-hayr*) [Yâ Rabbi, kolaylaştır, zorlaştırma; hayırla tamamlamayı nasib eyle!] diye, küçük yaşta besmele çekilerek başlatıyordu. Çocuk erken yaştan öğreniyordu, terbiyeyi öğreniyordu. Müeddeb, akıllı, zeki, fikirli yetişiyordu.

Şu Fâtih'in meziyetlerini, insan şimdi anlata anlata bitiremez. Ne cevval, ne zeki, ne fa'al, ne yüksek bir şahsiyet!.. E tabii böyle bir insan nasıl yetişiyor? Yetişmesinin ortamı nedir, bu zekâyı bu hâle getiren çevre nasıl bir çevredir?.. Bu çevreler işte Kur'an çevresi, İslâm çevresi, iman çevresi. O çevreden Fâtih çıktı.

İşte böyle, Allah'ın kitabını okursa... Ben bakıyorum şimdi, tefsir dersleri var ya bizim salı akşamları; tefsir dersini hazırlayayım diye elimdeki mahdut bir kaç kaynak... Tabii ah Türkiye'deki o kütüphânem olsa diyorum, o imkânlar olsa diyorum diyâr-ı gurbette... İnsanın içinde bulunduğu nimetlerin kadrini, kıymetini bilmesi lâzım!.. Onlar olmadığı zaman anlıyor kıymetini. Yâni, kitapların yokluğu bile bir mahrumiyet. Evet, kütüphanem şimdi dört tane kitap dolabı tıklım tıklım dolu ama, yetmiyor. İslâmî ilimlerde insan bir şeyi merak ettiği zaman, bakacağı çok kaynak var. Kocaman bir bina gerekiyor. Neyse...

Yâni, okudukça insan zevkten zevke geçiyor, içi dışı nurlanıyor, hayatının yönü belli oluyor. Hangi yolda gidecekse... Sahradaki nereye gideceğini bilemeyen bir insan gibi olmuyor insan. "Şu istikàmette gideceğim!" diyor, yönü belli. "Rap, rap, rap..." sağlam adımlarla sırât-ı müstakîmden dümdüz, sapmadan cennete doğru gidiyor.

Fedâkarlık yapmak gerekirse, fedâkârlık yapıyor. Para vermesi gerekiyorsa, veriyor Allah rızası için. Uykusuz kalması gerekiyorsa, uykusuz kalıyor. Terlemek gerekiyorsa, terliyor... Özveri, fedâkârlık, masraf, zahmet, zahmetten rahmet oluyor. Zahmet ama, zahmetlerden rahmet çıkıyor. Emeklerden mahsûl oluyor.

Çiftçi emek sarf ediyor; sonra mahsûl, meyve oluyor. Ondan herkes yiyor, içiyor. Allah razı olsun, ekip biçip de bizim önümüze koyanlardan... Şimdi herkesin bir işi var, gücü var. O çiftçi kardeşlerimiz bütün sene uğraşıyor. Ziraatla uğraşan kardeşlerimiz toprağı ekiyor, ekmeden önce ekime hazırlıyor, ektikten sonra bakımını yapıyor, olgunlaştıktan sonra hasadını yapıyor, ilâçlamalar... vs. Biz de yiyoruz.

Herkes tabii topluma borcu var, ne gibi hizmetler yapabileceğini düşünüp, onu yapmalı! Ben kardeşiniz de hadis-i şerifleri anlatayım, Allah'ın kelâmını anlatayım, Kur'anını anlatayım, diyorum. Çünkü bakıyorum, yaygın bir cahillik var. Cahillik büyümüş, hem de cahiller diplomalı cahil olmuş. Avrupa gören cahil, bir iki fakülte bitirmiş cahil, iki üç lisan bilen cahiller olmuş.

Sorsan; ağzını yamultarak, yüzünü buruşturarak, ekşiterek İslâm hakkında hiç bir şey okumadığı için gerçekten cahil. Hakaret için söylemiyorum, acıyorum yâni. İslâm'ı hiç bilmiyor, bilmediği için de düşman oluyor. İslâm'ın büyüklüğünü anlayamıyor, kıymetini anlayamıyor.

Şimdi dünyayı gezdikçe, farklı toplumları gördükçe, başka dinleri, inançları, o inançlara bağlı insanların yaşam tarzlarını, davranışlarını yakından görüp inceledikçe, her gezdiğim yerde gördüğüm manzaradan mukayese yapıyorum; "Ah İslâm ne kadar güzel!" diyorum. "Çok şükür yâ Rabbi! El-hamdü lillâh

müslümanız. El-hamdü lillâh beni müslüman eylemişsin yâ Rabbi! Bu nimetten uzak olsaydım, ne olurdu hâlim?" diyorum.

Burada, Avrupalılar buraya gelmeden önce, buranın yerli ahalisine *Aborijin* diyorlar. Onlarla ilgili bir program vardı televizyonda. Ne zaman çekmişlerse, yakın zamanda da çekilmiş olabilir. Baktım, tamamen anadan doğma üryan geziyorlar, avlanıyorlar. Avlanmaları, halleri; tamam işte, dünyadaki en ilkel toplumlar filân deniliyor.

Sonra bakıyoruz okumuşlara, okumuşların huylarına, özel yaşantılarına, cinsel yaşantılarına ve sâirelerine... En güzel yol İslâm, hak yol İslâm!..

Bu nasıl öğrenilecek?..

"—Efendim işte kitapları okuyalım, bilmem şuradan başlayalım da, buradan başlayalım da..."

Kur'an'dan başlamak lâzım! Kur'an-ı Kerim'i öğretmek lâzım, öğrenmek lâzım! Aman bak, bu Allah'ın kelâmıdır ha, ciddiye al, iyi oku, iyi belle!.. "Bunu geçersen maaşın artacak, zam olacak; şu şöyle yaparsan diploma alacaksın!" diye değil; "Bunu doğru öğrenirsen Allah'ın rızasını kazanacaksın, Allah'ın sevgili kulu olacaksın! İmtihanı kazanacaksın, ahiretin dünyan kurtulacak!" diye bunu iyice öğretmek lâzım!

Allah'ın kitabını okuyup, müzâkere etmek üzere insanlardan bir topluluk, bir mescidde bu amaçla bir araya gelirlerse, böyle yapar vaziyete... Ne olur?..

إِلاَّ نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ ،

(*İllâ nezelet aleyhimü's-sekîneh*) "Onların üzerine Allah'ın sekînesi iner."

"—*Sekîne* nedir?" diye sorulursa; *sekîne*, Kur'an-ı Kerim'de Fetih Sûresi'nde geçiyor, Bakara Sûresi'nde geçiyor:

فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ (البقرة:٢٤٨)

(*Fîhî sekînetün min rabbiküm*) [Onun içinde Rabbinizden size bir ferahlık ve sükûnet vardır.] (Bakara, 2/248) diye, Benî İsrâil'e Allah'ın böyle bir sekîne indirdiği bildiriliyor.

Ondan sonra Fetih Sûresi'nde:

فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ (الفتح:٢٦)

(*Feenzela'llàhu sekînetehû alâ rasûlihî ve ale'l-mü'minîn*) “Allah sekînesini Rasûlü'nün ve mü'minlerin üstüne indirdi.” (Fetih, 48/26) diye bildiriliyor.

Bu *sekîne*; sükûn, huzur, rahatlık, kalp rahatlığı gibi bir mânâya da gelebilir ama, ondan daha öte bir başka mânevî ikram, bir mânevî varlık olduğu da bu âyet-i kerimelerden seziliyor. Hattâ Hazret-i Ali Efendimiz'den rivayet edildiğine göre, sûreti şöyle olan bir melektir, diye tarif edilmiş...

Sekînenin indiği insanlar çok büyük bir lütfa mazhar olmuş oluyor. Sekîne, Allah'ın böyle sevgili kullarına indirdiği, yol gösterici, huzur verici, gönül rahatlığı verici ve onları irşad edici, onlara zafer sağlayıcı, yol gösterici bir mânevî ikram...

“Allah sekînesini onların üzerine indirir.

وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ ،

(*Ve gaşiyethümü'r-rahmetü*) Rahmet onları gaşyeder, yâni üzerlerini kaplar.”

Biz şimdi Türkçe'de, rahmeti yağmur mânâsına da kullanıyoruz. Çünkü yağmurla yeryüzündeki otlar yaşıyor, insanlar su sahibi oluyorlar. Allah'ın rahmetinin bir tecellisi olduğundan yağmura rahmet demişiz. Ama rahmet ne demek?.. Allah'ın rahmeti iner. Allah'ın lütfu, ikramı iner. Allah bir insana rahmetti mi, rahmet eyledi mi, o ihyâ olur, lütuflara gark olur, mazhar olur.

Böyle Kur'an'ı okuyup da müzakere eden insanlara sekîne denilen bir lütuf gelir, rahmet-i ilâhi onların şöyle çepeçevre üzerlerini örter. Rahmet-i Rahmân'a hâli hayatlarında, Kur'an okuduklarından ererler. Çok büyük bir şey!

وَحَفَّتْهُمُ الْمَلاَئِكَةُ ،

(*Ve haffethümü'l-melâikeh*) "Allah'ın görülmez nûrânî varlıkları olan melekler de etrafını çepeçevre, böyle bir kalabalık halde kuşatırlar." *Haffet*, *huffu* çevrelemek demek.

Tabii bu kuşatma, onları sevdiklerinden, onları korumak için, onların seyranının güzel olmasından dolayıdır. Tabii melekler böyle geldi mi, etrafı melekle kaplandı mı; böyle melek dolu mânevî bir meclis düşünün, ne kadar güzel olur. Tabii, melekler bir de dua ederler. Allah'ın böyle mü'min kullarına, iyilikler yapan kullarına dualar ederler. Öyle bir manevî hâl olur.

اَلَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا (المؤمن:٧)

(*Ellezîne yahmilûne'l-arşa ve men havlehû yüsebbihûne bi-hamdi rabbihim ve yü'minûne bihî ve yestağfirûne li'llezîne âmenû*) "Allah'ın Arş-ı Rahmânını taşıyan melekler, Rablerini hamd ile tesbih ederler, ona iman ederler. Mü'minlerin de bağışlanmasını dilerler." (Mü'min, 40/7) diye, okuduğum ayet-i kerime ve devamında mü'minlere nasıl dualar ettikleri bildiriliyor.

Meleklerin duası vardır. Meleklerin duası da kıymetlidir. Allah onların dualarını, o mübârek varlıkların dualarını kabul eder. Tabii çok büyük faydası olur. Meleklerle çepeçevre böyle muhafaza altına alınmış, bir nûrânî mübarek meclis olur o toplantının yapıldığı mekân.

وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ .

(*Ve zekerahümü'llàhu fî men indehû*) "Allah da onları kendi ind-i ilâhîsinde, huzur-u izzetinde bulunanlara yâd eder, anar, zikreder." Yâni ne demek; Allah'ın çevresinde, huzur-u ilâhîsinde olanlar nedir?.. Allah'ın yakın melekleridir. Meleklerin en yüksek,

mübarek olanlarıdır, rütbesi en âlâ olanlarıdır. O melâikesine *Kerribiyyûn* deniliyor, çok büyük melekler; Cebrâil, İsrâfil, diğer melekler var. O huzur-u ilâhîsindeki, o mübârek, o hamele-i Arş olan melekler var... O meleklere zikreder Allah.

Tabii Allah'ın zikri, öğmesi sadece böyle bir sözden ibaret olmaz. O kimse çok büyük lütuflara mazhar olur. Tabii burada şu mânâ var, benim o âyet-i kerime hatırıma geliyor. Yeryüzünde insanları yaratacağını Allah-u Teàlâ Hazretleri meleklerine bildirince, onlar da:

"—Yeryüzünde fesat çıkartan, birbirlerinin kanlarını döken şu varlıkları, şu insan cinsini mi yaratacaksın yâ Rabbi?" demişlerdi, Âdem Atamız yaratılmadan, insan var edilmeden önce.

Allah-u Teàlâ Hazretleri:

"—Ey meleklerim bakın, benim ne kadar güzel kullarım var, ne kadar sevgili, ne kadar hoş halli kullarım var, görün! Bak bunlar nasıl benim kitabımı okumakla, öğrenmekle ilgileniyorlar, nasıl böyle hayırlı işler yapıyorlar!" diye onlara medihte bulunur.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kitabını okumak ve öğrenmek, mescidde olursa olur.

"—Hocam mescidde olmuyor!"

"—Neden?.."

"—Tâlimat var, emir var. Müezzin müftüye bağlı, mütfü Diyanet'e bağlı. Diyanet, şu saatte kapanacak, şu saatte açılacak, şu olacak, bu olacak demiş oluyor Veya demese bile, müezzin de bir insan, onun da çoluk çocuğunun yanına gitmesi gerekiyor. Böyle caminin her zaman açık olması olmuyor. Namazdan sonra cami kapanıyor."

Biz orada ders yaptığımız zaman, müezzin de belki, "Bunlar ne yapacak, olmadık bir şey yapar da ben de sorumluluk altına girer miyim?" diye düşünebilir.

Allah selâmet versin, Teknik Üniversite'de, yüksek matematik kürsüsünde bir profesör ağabey dostumuz vardı. Kendisi anlattı bana... O mübarek yüksek matematikçi, uluslararası şöhreti olan bir kimse... O haliyle, ak sakalıyla emekli olduktan sonra böyle şehir kasaba dolaşıp, orada camilerde Allah'ın dininin hak din olduğunu anlatmaya yönelik faaliyetler yapıyormuş.

Neden yapıyor?.. Emeklisin, git Bodrum'da, Marmaris'te otur. Parası da var, "Ben bu kadar talebe yetiştirdim, bu kadar doktora yaptırdım, şu unvanı kazandım, saçım sakalım ağardı; şimdi keyfime bakayım!" diyebilir. Hayır, öyle yapmıyor; Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasını kazanmak için çırpınıyor. "İslâm'ı öğreteyim. İnsanları doğru yola çekeyim. Onların yaptıklarından daha sevap kazanayım!" diye.

Bir kasabaya gitmişler. Kim olduğunu söylemiyor. Alnında da, "Teknik Üniversite yüksek matematik kürsüsü emekli profesörlerinden" diye kocaman bir yazı da yok. Camide, namazdan sonra nezaketle ilgililere, imama, müezzine demiş ki:

"—Müsaade ederseniz, cemaate birkaç söz söylemek istiyorum!"

Tabii onlar da, demişler ki:

"—Müftüye sorman lazımdı; sormadan böyle şey olmaz!" demişler.

Çok mahzun olmuş tabii. İyi niyetli, bir şeyler anlatacak, koca profesör... Halk da onun sözlerinden muhakkak istifade eder. Mahzun, üzgün bir şekilde dışarı çıkmış. O civarda bir göçebe kafilesi varmış. Arabalarıyla, atlarıyla göçebe yaşayan bazı insanlar var. Başkanları oluyor, liderleri oluyor. Onların başkanı da camideymiş, namazlı bir kimseymiş demek ki. Kim olduğunu da bilmiyor ama, demiş:

"—Üzülme ağabey... Gel bizim obada konuş!" demiş.

O göçebe obasına, oraya gitmiş bu muhterem profesör; orada tatlı tatlı anlatmış. Dili çok tatlı, bilgisi çok geniş, görgüsü çok fazla... Yâni öyle bir insan el üstünde tutulur, baş tacı edilir;

"—Ricâ ederim hocam, buyurun söz sizin!" denilir yâni.

Çok güzel konuşmalar yapmış. Obadaki insanlar ağlaşmışlar.

Tabii, işte artık neler yapıyorlardı; kalaycılık mı yapıyorlardı, sepet mi örüyorlardı, ne iş yapıyorlardıysa... Geçimlerini öyle sağlamaya çalışan garibanlar yâni. Ağlaşmışlar, gözyaşları dökmüşler, duygulanmışlar, imanları cûşa gelmiş. Ondan sonra demişler:

"—Her zaman gel ağabey, buyurun, bekleriz!" filân demişler.

Yâni, bunları neden yapıyor?.. Sorumluluk duygusundan yapıyor. Bir şeyler anlatayım da, ihtiyarlık hâlimde biraz daha sevap kazanayım diye yapıyor. Devir İslâm'ı anlatma devri... Hem de insanın rütbesi ne kadar yüksekse, makamı ne kadar yüksekse, ünvanı ne kadar çoksa, öyle bir insanın İslâm'ı anması, söylemesi daha etkili oluyor. Çünkü bir kuşku var.

"—Bu hoca, bu müezzin veya bu şahıs; acaba, ne mâlum doğru mu söylüyor? Sahih mi söylediği? Kur'an'da var mı, hadiste var mı?.." filân.

Tabii bilgili insandan, tam, güvenilir bir söz dinlemek istiyor herkes; itimad edemiyor birden... Tanısa, belki itimad edecek. Onun için ne kadar yüksek insan olursa, ne kadar yüksek makam olursa, o kadar etkili oluyor.

"—Rica ederim, bu eski bakanlardan birisidir. Falanca yerin kaç devre milletvekiliydi. Şuralardan mezun, buradan mezun, çok muhterem bir zâttır."

“—Haa, öyle mi o zaman tamam!” diye, millet tabii sözünün kıymetini bilir. Söyleyenin kıymetini anlayınca, sözün kıymetini bilir.

Şimdi, herkesin İslâm’ı dili döndüğünce anlatması devri... Doktor var, çok güzel İslâm’ı biliyor, tıp doktoru, tabip; eh o kendi sahasında güzel konuşmalar yapabilir. Fizik profesörü, matematik profesörü, kimya profesörü; kendi sahasında anlatabilir. Coğrafya, tarih, daha başka çeşitli ilimler... En çağdaş, en yeni ilimlere sahip insanlar:

“—Acizâne ben falanca üniversitede profesörüm, işte şu şöyledir, bu böyledir...” deyince ahali de bilir ki, İslâm ilme, akla, mantığa, çağa çok uygun, çok güzel bir din... Yâni çok tesiri olur, çok faydası olur.

Onun için bu gibi kimselerin, unvanlı, bilgili, görgülü kimselerin eline kalemi alıp yazması, fırsat olan yerlerde de Cenâb-ı Hakk’ın emrini, Kur’an’ını okuması, anlatması; dinin güzelliğini, İslâm’ın güzelliğini ahaliye tanıtmaya çalışması lâzım!..

Çok yaygın bir ilgisizlik, bir dünyaya meyil, maddecilik, imanla ilgilenmemek, zevke ve keyfe dalmak hali belirdiği için, Toplumlarda, dünyada bu radyoyla, televizyonla, müstehcen neşriyatla da böyle körüklenen şey... Onun için, şimdi bu devirde çalışmanın çok büyük önemi var.

Herkes yakınlarına, çevresine, halka halka genişleyerek... Evinde de anlatabilir, yâni cami kapalı olsa evinde anlatır. Hattâ yapacağı ziyareti o maksatla yapar: “Falanca yere gideyim, falanca arkadaşla filanca, filânca da gelsin, orada toplanalım!.. Yâni bir aile, bir gece sohbeti ama, ben şu hadisleri okuyayım, şu ayetleri okuyayım; onun üzerinde konuşalım! Önce biraz şöyle hazırlık yapayım.” filân demeli... Muktedir olanlar, eli kalem tutanlar, bu işi başaranlar da bunu yazmalı!.. İşte dergilerimiz, işte gazetelerimiz, radyomuz... Çeşitli imkânları da onlarda çoğaltmaya çalışmalı!..

Duydum sevindim. Hocamız rüyada bir arkadaşımıza görünüp de, dergilerin çıkmadığına mahzun olduğunu söylemesi üzerine, bu rüyayı ben naklettim diye, yeniden gayrete gelmiş,

kardeşlerimiz dergileri çıkarmaya başlamışlar. Benden başyazı istiyorlar. İnşâallah dergilerimiz çıkacak. İnşâallah gazetemiz devam edecek. Radyomuz, televizyonlarımız gelişecek, büyüyecek, etkinleşecek. Güzel, asil, tatlı, kıymetli, sevaplı hizmetler olacak...

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi din-i mübîn-i İslâm'a çok güzel hizmetler yapmaya muvaffak eylesin...

Şu Fatih Sultan Mehmed'in 22 yaşında yaptıklarına bakın, biz kaç yirmi iki yıl yaşadık. Allah bize de tevfîkini refîk eylesin... Hayırları işlemeye bizleri muvaffak eylesin... Yolunda dâim eylesin, İslâm'a hâdim eylesin... İslâm'ı aziz eylesin, müslümanları aziz eylesin... Zulümden, gadirden, hainlerden, zalimlerden; kâfirlerin, insafsızların, gaddarların, hunharların şerrinden korusun... İki cihanda aziz eylesin...

Cümlemizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

21. 05. 1999 - AVUSTRALYA

26. İSLÂM'IN KÜFRE GÀLİP GELMESİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cumanız mübarek olsun...

Biliyorsunuz, yarın 29 Mayıs, İstanbul'un fethinin yıldönümü. Bu sene de Osmanlı Devlet-i Aliyyemizin, yâni tâ tarihin derinliklerinden beri devam eden devletimizin Osmanlı devresinin 700. kuruluş yıldönümü. Bu münâsebetle seçmiş olduğum hadis-i şeriflerden size okumak istiyorum.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu dîn-i mübîn-i İslâm için hizmet edenlerden razı olsun... Makamlarını yüceltsin... O şehidlerin, o mübarek gàzîlerin şefaatlerine bizleri nâil eylesin... Bizleri de onların yolundan ayırmasın... Onlar gibi dîn-i mübîn-i İslâm'a güzel hizmetler etmeyi nasîb eylesin... Nice nice fütûhât ve füyûzâtı bizlere de ihsân eylesin... Sa'yedenlerin sa'yi meşkûr olsun... Allah hepinizden, böyle çalışanların hepsinden razı olsun...

a. Zaferler ve Fetihler Sizi Şımartmasın!

Peygamber SAS Efendimiz, Ahmed ibn-i Hanbel'den, Tirmizî'den rivayet olunan ve Tirmizî'nin hasen sahih hadis dediği, İbn-i Mes'ud RA'ın rivayet ettiği bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor:[148]

---

[148] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.524, no:2257; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.389, no:3694; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.205, no:5304; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.383, no:2015; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.175, no:7275; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.94, no:19993; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.102; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.329, no:561; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.431, no:29257; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.451, no:8801.

إِنَّكُمْ مَنْصُورُونَ ، وَمُصِيبُونَ ، وَمَفْتُوحٌ لَكُمْ ؛ فَمَنْ أَدْرَكَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَلْيَتَّقِ اللهَ ، وَلْيَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ ، وَلْيَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ ، وَلْيَصِلِ الرَّحِمِ. وَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً ، فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ (حم . ت . حسن صحيح ، ق. عن ابن مسعود)

RE. 136/5 (*İnneküm mansùrûne ve musîbûn, ve meftûhun leküm, femen edreke zâlike minküm felyettekı'llàhe velye'mur bi'l-ma'rûfi velyenhe ani'l-münker, velyesıli'r-rahim. Ve men kezebe aleyye müteammiden felyetebevve' mak'adehû mine'n-nâr.*)

Biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz'in İstanbul'un fethiyle ilgili, müjdesi var:[149]

لَتُفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ ، فَلَنِعْمَ الأَمِيرُ أَمِيرُهَا ، وَلَنِعْمَ الْجَيْشُ ذٰلِكَ الْجَيْشُ (حم. ك. طب. خ. في تاريخه ، كر. وابن الأثير ، عن عبيد الله بن بشر الغنوي عن أبيه)

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) "İstanbul muhakkak ve muhakkak fetholunacaktır. (*Feleni'me'l-emîru emîruhâ*) O ordunun komutanı ne güzel komutandır; (*ve leni'me'l-ceyşü zâlike'l-ceyş*) ve o ordu ne güzel ordudur." diye Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifinde methedildiği için, o şerefe nâil

[149] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.335, no:18977; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Tàrih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.34; Abdullah ibn-i Bişr el-Ganevî, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.252, no:38462; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.VI, s.323, no:10384; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.339, no:18311.

olalım diye, müslümanların asırlarca peşinden koştukları bir güzel amaç...

Peygamber Efendimiz'in müslümanlara verdiği müjdeli haberler, sadece İstanbul'un fethine dair o hadis-i şeriften ibaret değil; nice nice hadis-i şerifler var. O hadis-i şerif meşhur olduğu için, ben başka hadis-i şeriflerden sohbetimin malzemesini derledim. İşte bu hadis-i şerif de Tirmizî'den, Ahmed ibn-i Hanbel'den sahih, hasen bir hadis-i şerif. Râvîsi de mübarek Abdullah ibn-i Mes'ud RA Hazretleri.

Efendimiz SAS Hazretleri, (Allah şefaatine erdirsin) ne buyurmuşlar bu hadis-i şerifte:

إِنَّكُمْ مَنْصُورُونَ ، وَمُصِيبُونَ ، وَمَفْتُوحٌ لَكُمْ ؛

(*İnneküm mansùrûn*) "Siz Allah'ın nusretine, yardımına mazhar olacaksınız, mansur olacaksınız. (*Ve musîbûn*) Ve çok mallara isabet edeceksiniz. Yâni çok ganimetler, mallar, mülkler elinize geçecek. (*Ve meftûhun leküm*) Ve diyarlar, imkânlar, rahmet kapıları, zafer, galibiyet kapıları hep açılacak size..."

Bunlar nedir?.. Peygamber Efendimiz'in istikbâle ait, Allah'ın kendisine bildirmesi, vaad etmesi, ikram etmesi, müjdelemesi üzerine ashabına verdiği istikbal haberleri... Bunlar söylendiği zaman, sahabe-i kiramın durumları hiç öyle ileriye ümitle bakacak durumlar değildi; hattâ hepsi mahzun, mazlum, mağdur, müstad'af ve perişan idi. Öyleyken, Peygamber SAS Efendimiz:

"—Sabretmiyorsunuz; sabredince bunlar değişecek, önünüzde güzel günler gelecek, sabredin!" buyuruyordu.

Hattâ İslâm tarihini okumuşsanız, kütüphanenizdeki o güzel kitaplardan; belki rastlamış olabilir içinizden bazı okumaya meraklı kardeşlerimiz; Hendek Harbinde müşrikler gelmişler Medine'yi tahrib etmeye, müslümanları yok etmeye... Çare olarak savunma düşünülmüş, hendek kazılıyor; amansız, parçalanmayan sert bir kaya çıkmış. Ashab-ı kiram aciz kalmışlar.

Peygamber SAS, o muazzam sert engelin, o kazılan hendekteki parçalanamayan kayanın parçalanması için eline aleti almış, bir vurmuş, bir ateş çıkmış. Sahabeler bunu görüyorlar, rivayet ediyorlar. Herkesin gözünün önünde cereyan eden bir olay...

Peygamber SAS buyurmuş ki:

"—İşte bu ışıyan ateşten, kıvılcımdan, bu parıltıdan istikbale ait bazı olayları gördüm; kayserlerin, kisraların diyarlarını Allah size bahşedecek!" diye açıkça, o büyük devletlerin bile yenileceğini ve onların diyarlarının o anda savunmada olan müslümanların eline geçeceğini söylemiş.

En ümitsiz anda, hiç bir ümit kıpırtısının görülmediği, ihtimalinin belirmediği bir zamanda söylemiş. Hattâ müşrikler de demişler ki:

"—Şunlara bak, kendilerinin hayatı devam edecek mi, etmeyecek mi belli değil, başlarındaki zât kayserlerin, kisrâların, imparatorlukların diyarlarının ellerine geçeceğini söylüyor. Ne olmayacak iş..." diye garipsemişler ve bu inançsızlıklarını dile getirmişler.

Ama, Peygamber SAS Efendimiz'in dediği gibi oldu.

Bu hadis-i şerifte de böyle buyurmuş Peygamber Efendimiz:

"—Allah'ın nusretine mazhar olacaksınız, *mansùrûn* olacaksınız." *Mansùr*; nusrete mazhar olmuş demek, kendisine

yardım edilmiş demek. “Mansur olacaksınız, muzaffer olacaksınız.”

Hakîkaten de savaşlara girdiler, az kuvvetle çok düşmanı yendiler. Bedir’den başladı bu olağanüstü, Allah’ın yardımıyla olan galibiyetler, yüz akı zaferler. Nice nice diyarlarda, nice nice devirlerde, nice güzel misallerle devam etti. Az kuvvetlerle büyük orduları perişan etmek, Allah’ın yardımıyla oluyor tabii.

وَمَا النَّصْرُ إِلاَّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (آل عمران:١٢٦)

(*Ve me'n-nasru illâ min indi’llâhi’l-azîzi’l-hakîm.*) [Zafer, ancak mutlak gàlip, hüküm ve hikmet sahibi Allah katındandır.] (Âl-i İmran, 3/126) Yardım ancak Allah’tandır. Allah yardım etmezse, büyük ordular bile mağlub olabilir. Çok güçlü kuvvetli ordular mağlub ve perişan olur.

Nitekim, Peygamber SAS Efendimiz Mekke-i Mükerreme’yi fethettikten sonra, Huneyn Gazvesi’nin ilk zamanlarında, başlangıcında sahabe-i kiram:

“—Ooo, biz Bedir Harbi’ndeyken düşmanın üçte biri kadardık, azıcıktık. O zaman bile Allah’ın lütfuyla, Allah nasib etti, gàlip olduk. Şimdi artık şu halimize bakın, vadiyi doldurmuş binlerce asker var, çok kalabalığız. Artık düşman bizi yenemez!” diye yanlış bir duygu, düşünce zihinlerine, gönüllerine geldi.

Yâni, “Kalabalığız, karşı taraf bizi yenemez!” dediler. Halbuki, yenmek kalabalıktan değil, Allah’ın yardımından. Allah onlara bunun böyle olduğunu öğretmek için, önce bir hezimeti tattırdı, dünya başlarına dar geldi. Yönlerini düşmandan çevirip, sırtlarını dönüp kaçmaya başladılar.

وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ (التوبة:٢٥)

(*Ve dàkat aleykümü’l-ardu bimâ rahubet sümme velleytüm müdbirîn.*) “Dünya bunca genişliğine rağmen başınıza dar geldi. Arkanızı dönerek geri dönüp kaçıp gittiniz.” (Tevbe, 9/25) diye ayet-i kerimede bildiriliyor.

Yâni yardım çoklukta değil, Allah'ın vereceği bir şey. Verirse, Allah-u Teàlâ Hazretleri yardım ederse, nusret, zafer verirse, az bir kuvvet çok kuvveti yeniyor. Ayetlerde de bu böyle bildiriliyor.

"Siz mansur olacaksınız, savaşlarda nusret-i ilâhiyeye mazhar olacaksınız. (*Ve musîbûn*) Çok mala, mülke, ganîmete, maddî nimete, imkânlara sahip olacaksınız. (*Ve meftûhun leküm*) Araziler, diyarlar, ülkeler, sizin için açılmış olacak kapıları, fethedeceksiniz oraları, elinize geçecek."

Tamam, Efendimiz'in söylediği gibi oldu. Hiç ümit yokken, yiyecekleri bile tam yetmediği zaman, çok sabrettikleri zamanlarda; yiyecekleri, hurmaları ortaya toplayıp, taksim edip, hurmayı emip emip, bir avuç hurmayla seyahat ettikleri zamanlarda, Cenâb-ı Rasûl Efendimiz Hazretleri böyle müjdeler verdi.

Peygamber Efendimiz arkasından buyuruyor ki, yâni nasihat ediyor: İnsan nimete mazhar olursa, zafere mazhar olursa, önüne kapılar açılırsa; nimet kapıları, zafer kapıları, ikram kapıları, lütuf kapıları, diyarlar, ülkeler, tarlalar, bağlar, bahçeler, mallar, mülkler, ticaretler çok olursa ne olacak?.. Tabii, onu anlıyoruz bu devamında:

فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَلْيَتَّقِ اللهَ ، وَلْيَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ ، وَلْيَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ ، وَلْيَصِلِ الرَّحِمِ.

(*Femen edreke zâlike minküm*) "Ey beni dinleyenler! Sizden bu anlattığım duruma yetişenler olursa, yaşayıp da o günleri görenler olursa, (*felyetteki'llâh*) Allah'tan korksun! (*Velye'mur bi'l-ma'rûf*) İyiliği emretsin, (*velyenhe ani'l-münker*) ve münkerden nehyetme vazifesini yapsın! (*Velyasıli'r-rahim*) Ve sıla-i rahim yapsın; yâni eşini, dostunu, akrabasını gözetsin, kollasın, ziyaret etsin; ihtiyacı varsa, yardım etsin. Yâni dînî vazifelerini, farzları ihmal etmesin! Mal mülk sahibi oldum diye şımarmasın, şaşırmasın! Bunları görünce, diye dinden imandan uzaklaşmasın!" buyuruyor.

Ondan sonra da değişik bir cümle geliyor:

وَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً ، فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

(*Ve men kezebe aleyye müteammiden*) “Kim bana kasden yalan isnad ederse; yâni benden bir şey duymuş gibi ‘Rasûlüllah’tan şöyle duydum.’ deyip de, aslında benim söylemediğim sözü söylemişim gibi bir yalan ortaya atarsa; (*felyetebevve’ mak’adehû mine’n-nâr.*) cehennemde oturacağı yere kendisini hazırlasın, hazırlansın!” buyuruyor. Yâni, “Cehenneme girecek, bilsin!” mânâsına geliyor.

Bugün okumak istediğim hadis-i şeriflerden birisi bu.

b. Farsların ve Romalıların Yerleri Sizin Olacak

İkinci hadis-i şerif. Yine ashabın çeşitli meşakkatler çektiği günlerde, Abdullah ibn-i Büsr RA’dan Taberânî rivayet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[150]

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، لَتُفْتَحَنَّ عَلَيْكُمْ فَارِسُ وَ الرُّومُ ، وَ لَتُصَبَّنَّ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا صَبًّا ، وَلَيَكْثُرَنَّ عَلَيْكُمُ الْخُبْزُ وَ اللَّحْمُ ، حَتَّى لاَ يُذْكَرُ كَثِيرٌ مِنْهُ اسْمُ اللهِ تَعَالَى (طب. عن عبد الله بن بسر)

RE. 459/5 (*Ve’llezî nefsî bi-yedihî, letüftehanne aleyküm fârisu ve’r-rûmü, ve letesubbenne aleykümü’d-dünyâ sabbâ, ve leyeksüranne aleykümü’l-hubzü ve’l-lahmü hattâ lâ yüzkeru alâ kesîrun minhü'smü’llàhu teàlâ.*) *Sadaka rasûla’llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Taberânî’nin rivayet ettiği bu hadis-i şerifte, Efendimiz yine istikbale ait müjdeli bir haberi veriyor. (*Letüftehanne’l-*

[150] *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.394, no:6236; *Mecmau’z-Zevâid*, c.V, s.18, no:7905; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXII, s.403, no:25177.

kostantıniyye) “Kostantin’in şehri fetholunacaktır muhakkak ve mutlaka...” dediği gibi:

(*Ve’llezî nefsî bi-yedihî*) “Şu nefsimin elinde olduğu yaradanıma, Rabbime yemin olsun ki...” Ne demek nefsinin Allah’ın elinde olması?.. Yâni, dilerse yaşatır, dilerse öldürür; dilerse izzetli eder, dilerse zilletli eder. İnsanın kaderi Cenâb-ı Hakk’ın takdiriyledir, nasıl olacaksa Cenâb-ı Hak öyle diler. Allah’a yemin ederken, bu ifadeyi kullanırdı Peygamber Efendimiz. Böyle hadis-i şeriflerden de size epeyce miktarda okumuştuk, bu da onlardan birisi...

“Canım elinde olana, yâni Allah’a yemin olsun ki; şu hayatım, memâtım, her şeyim yed-i takdirinde olan Allah’a yemin olsun ki, (*letüftehanne aleyküm*) size açılacak mutlaka ve mutlaka, muhakkak ve kesin olarak; (*fârisun*) Fars diyarı, yâni İranlıların olduğu yer fetholunacak.”

Bu İranlıların olduğu yer, başşehirleri Bağdad’ın güneyinde Medâin denilen bir şehirdi. Batılılar buna *Ctesiphon* diyorlardı. Yâni, Irak’ın ortasındaydı başşehirleri, Arabistan’a da yakındı. Hattâ Arabistan’ı, Yemen’i filân hakimiyetlerine almışlardı. Sâsânî İmparatorluğu vardı o zaman. Oradan tâ Horasan’a kadar uzanıyordu ve Türklerle hudut savaşları yapıyorlardı. Bu taraftan da Bizanslılarla hudut savaşı yapıyorlardı.

Fârisun dediği, yâni “Bütün onların o imparatorluklarının, devletlerinin kapladığı alanlar size fetholunacak, muhakkak, kesinlikle... (*Ve’r-rûmu*) Roma İmparatorluğu’nun toprakları size fetholunacak, muhakkak ki...” diye kesin bir ifade ile, şeksiz şüphesiz, nûn-u te’kid-i sakîle ile söylüyor.

Sonra buyuruyor ki:

(*Ve letusabbenne aleykümü’d-dünyâ sabbâ*) “Sizin üzerinize dünya, yağmurun bardaktan boşanırcasına döküldüğü gibi saçılacak, dökülecek, akacak. Dünya, mal, mülk, zenginlik, izzet, itibar vs. bunlar artacak. (*Ve leyeksüranne aleykümü’l-hubzü ve’l-lahm*) Ve sizin üzerinize ekmek, et öyle çoğalacak, öyle çoğalacak ki, çok fazla olacak.”

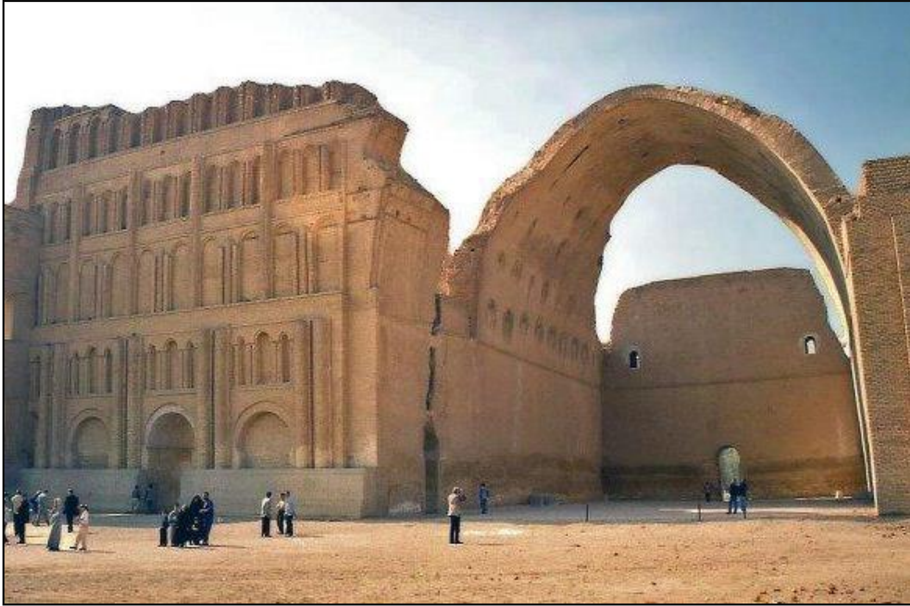
Tabii şimdi bizim için belki... Türkiye’nin fakir bölgeleri var, zengin bölgeleri var; şehirlerin fakir mahalleleri var, zengin

mahalleleri var; eti yiyebilenler var, yiyemeyenler var... "Zavallı, bir kuru ekmek yiyor." diye, biz meselâ, eti bulamayıp da sırf ekmek yiyene acırız. Ama eski devirde, Peygamber Efendimiz'in yaşadığı devirde, bir hurma ile günleri geçerdi. Yâni hurma yiyerek, su içerek... Ekmek büyük nimetti.

Ekmeğin bir de hangi undan yapıldığı meselesi var. Buğday ekmeği çok kıymetli, çok a'lâ idi. Bembeyaz bir ekmek... Çünkü arpa ekmeği olur, çavdar olur vs. Onlar sert, kuru ve acı olur. Buğday ekmeği tatlı olur.

Ekmek aziz bir gıda, kıymetli bir gıda... Hem mânevî bakımdan hürmet edilecek bir yemek, hem de içinde her türlü besleyici madde var. Netice itibariyle buğdayın veya bir başka tohumun ezilmesinden, un haline getirilmesinden yapılmış.

Unun içinde insana yarayan, yetişmesine, gelişmesine sebep olan bütün malzeme var. Zâten birçok yiyeceğimiz, adlarının arkasındaki asıl maddesine bakacak olursak, hepsi gider una dayanır. Ekmeğin akrabası, kardeşi... Pasta, onun gibi bir şey... Börek, onun gibi bir şey... Makarna, onun gibi bir şey... Hepsi sonuç itibariyle o ana zümreden olmuş oluyor.

Bir de et, insanoğlunun tabii önemli bir gıdası. Yaratıkların bir kısmı ot yiyor, bir kısmı et yiyor; otoburlar, etoburlar diye isimlendirmişler kitaplarda... İnsanoğlu hepsini yiyor; ot da yiyor, tohum da yiyor, yeri gelince et de yiyor. Balık eti de yiyor, kuş eti de yiyor, koyun, keçi vs. etlerini de yiyor.

Şimdi bu ekmek ve et artacak demek, yâni sofralarınız çok kıymetlenecek demek. Bunları duyanlar, "Oooh, ekmek de var, et de var!" diye yutkunmuşlardır.

"—O ileride, bunlar o kadar artacak ki," diye Peygamber Efendimiz anlatıyor. "O derece artacak ki, hattâ..." *Hattâ*'nın sonundaki cümle sizi biraz tebessüm ettirecek: (*Hattâ lâ yüzkeru alâ kesîrun minhü'smü'llàhu teàlâ.*) "Bu yiyeceklerin çoğunun üstüne millet yiyecekleri yerken, ağzına alırken Allah'ın adını anmayacaklar, besmeleyi çekmeyecekler." diye, bunu bir garip hadise olarak Peygamber SAS Efendimiz söylüyor.

Tabii, mü'min kimseler, sahabe-i kirâm, Peygamber Efendimiz, àrif, alim kimseler rızkın Allah'tan geldiğini bilir, Allah'a şükreder, besmeleyle yer. Besmele ne demek?..

"—Yâ Rabbi! Ben bu nimetin senden geldiğinin şuurundayım, idrakindeyim. Bunu sen bana nasib ettin, önüme getirdin de, ben şimdi bunu ağzıma koyabiliyorum, yiyebiliyorum. Sana minnet duygusuyla, şükür duygusuyla doluyum yâ Rabbi! Senin adınla, sen verdiğin için, sen müsaade ettiğin için, helâl olduğu için bunu yiyorum yâ Rabbi!" demek.

Benim anacığımın da bir duası vardı:

"—*Niyet ettim nimete, kuvvet olsun ibadete, tâate!*" derdi.

Çok hoşuma gidiyor benim. Sade bir söz ama, "Yediğim nimet ibadet etmeye harcansın!" demek. Çok güzel bir duygu...

İnsan yiyor meselâ benim hatırladığım, gençlerden birileri vardı;

"—Günde iki kilo pirzola yiyorum!" diyordu.

"—Niye böyle yapıyorsun?.."

"—Başka bir şey yemiyorum. Ekmek filân yersem kilo yapıyor, sırf et yiyorum. Çünkü haltere çalışıyorum." diyordu.

Yâni, yük kaldıracak, kasları gelişecek. Mübarek, haltere çalışma; iki kilo eti fukaracıklardan birisinin evine haftanın bir-

iki gününde götür de, o da orada çoluk çocuğuyla yesin; sevap kazan!

Böyle düşünceleri olanlar da olabiliyor.

“—Yiyeyim de, kuvvetleneyim de, şöyle yapayım, böyle yapayım!.. Keyfim artsın, şehvetim artsın!” gibi şeyler olabiliyor.

Halbuki müslüman öyle yapmaz. Gıdanın da yenilmesinde bir amaç vardır O amaç nedir?.. Dinçleşip, güç ve tàkat kesbedip, kazanıp, onunla Cenâb-ı Hakk'a kulluk vazifelerini güzel yapmak...

Tabii, besmele çekilmesinin bile unutulması, Allah'ın isminin anılmadan gıdanın yenilmesi, çok şaşılacak bir olay Peygamber SAS Efendimiz için, onun etrafındaki ashabı için... Onun için böyle buyurmuş.

Öyle et ve ekmek artacak, nimet artacak ki, millet artık nimeti küçümsüyor bolluğundan dolayı, tabii sanıyor onu. Halbuki dünyanın gene bir çok yerinde bugün bile ekmeği, eti bulamayan nice insanlar var. Ben biliyorum ki, yağmur yağdığı zaman, arazilere solucan toplamağa giden milletler var. Onları yiyip de karınlarını doyuracaklar.

Öyle yerler var ki, yağmuru yok, yağmur olmadığı için ot yok, ot olmadığı için hayvanlar ölüyor. İnsanlar bir deri bir kemik kalmış. Şöyle ağızlarına alacak bir gıda, bir şey bulamıyorlar.

Onun için tabii, nimetin Allah'tan olduğunu bilip Allah'a şükretmek lâzım, hamd etmek lâzım!.. Bir de Allah'ın nimetini yeyip, Allah'a ibadet etmek lâzım! Allah'ın nimetini yeyip de Allah'a âsi olmamak lâzım! Allah'a karşı gelmemek lâzım, kâfir olmamak lâzım! Bu çok önemli bir husus...

c. İslâm Küfre Gàlip Gelecek

Üçüncü hadis-i şerif; Peygamber SAS buyurmuş ki:[151]

---

[151] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.250, no:13019; Abdullah ibn-i Abbas ve Ümmü'l-Fadl RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXV, s.27, no:43; Ümmü'l-Fadl RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.I, s.442, no:878; *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.384, no:29123; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.345, no:19581.

لَيَظْهَرَنَّ الْإِيمَانُ حَتَّى يَرُدَّ الْكُفْرَ إِلَى مَوَاطِنِهِ ، وَلَيَخَاضَنَّ الْبِحَارُ فِي الْإِسْلَامِ ، وَ لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَتَعَلَّمُونَ فِيهِ الْقُرْآنَ فَيُعَلِّمُونَهُ ، وَيَقْرَؤُنَهُ ، ثُمَّ يَقُولُونَ: قَدْ قَرَأْنَا وَعَلِمْنَا. فَمَنْ ذَا الَّذِي خَيْرٌ هُوَ مِنَّا ، فَهَلْ فِي أُولٰئِكَ مِنْ خَيْرٍ. قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ ، وَمَنْ أُولٰئِكَ ؟ قَالَ: أُولٰئِكَ مِنْكُمْ وَأُولٰئِكَ وَقُودُ النَّارِ (طب. عن ابن عباس ؛ عن أم الفضل)

RE. 366/11 (*Leyazharanne'l-îmânü hattâ yerudde'l-küfre ilâ mevâtınihî, ve leyehàdanne'l-bihâru fi'l-islâm, ve leye'tiyenne ale'n-nâsi zamânün yeteallemûne fîhi'l-kur'âne feyuallimûnehû ve yakraûnehû, sümme yekùlûne: Kad kara'nâ, ve alimnâ. Femen ze'llezî hüve hayrun minnâ. fehel fî ülâike min hayr. Kàlû: Yâ rasûla'llàh, ve men ülâike? Kàle: Ülâike minküm, ve ülâike vekùdü'n-nâr.*) Allah saklasın...

Bu hadis-i şerifi Abdullah ibn-i Abbas rivâyet etmiş. Taberânî Abdullah ibn-i Abbas'tan almış. Bir de annesi Ümm-ü Fadl rivâyet etmiş. Yâni, Peygamber Efendimiz'den duymuşlar demek ki. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

(*Le yazharanne'l-îmânü*) "İman galip gelecek, hàkim olacak, ortaya çıkacak. Yâni iman, din ve İslâm. (*Hattâ yerudde'l-küfre ilâ mevâtınihî*) Ve küfrü hangi gediklerde, deliklerde yaşayabiliyorsa, oralara kadar tıkıştıracak, sıkıştıracak ve inine sokacak yâni. İman o kadar gelişecek, genişleyecek ki, küfrü böyle yuvasına sokacak."

Hani yılan çıkmış dışarıya, zarar veriyor. Ama yuvasına kaçırtılıyor, taşlanıyor, sopalanıyor, yuvasına giriyor. Tamam, onun gibi bir şey anlamak lâzım ifadeden, kelimelerden. Küfrü deliğine tıkıncaya kadar, iman aşikâr olacak, gàlip olacak. Tamam.

(*Ve leyehàdanne'l-bihâru fi'l-islâm*) *Hàdà-muhàda*, *dad* ile *hı* ile, oynaşmak demek, kımıldamak demek. (*Ve leyehàdanne'l-bihâr*) "Denizler çalkanacak, (*fi'l-islâm*) İslâm'da çalkanacak."

Bu ne demek?.. Denizler İslâm denizi olacak. İslâm, Arabistan'da kalmayacak, Hicaz'da kalmayacak, Medinecik'te kalmayacak; denizleri aşacak, denizler İslâm'la çalkalanacak. Denizlerde Allah denilecek, Allah'ın dini hakim olacak, Allah'ın *Lâ ilâhe illa'llàh*, tevhid bayrağı dalgalanacak. Tâ deniz ötelerine kadar, İslâm gidecek.

Evet gitti. Efendimiz'in bildirdiği, istikbâle âit, o zaman için istikbâl olan bu olaylar oldu. Dünyanın bilinen her yerine kadar İslâm gitti. Ukbetü'bnü Nâfi bütün Afrika kıtasını geçti. Düşünün, haritayı göz önüne getirin; bir kere Mısır alınıyor, Hicaz'dan ne kadar uzak. Mısır'dan sonra Libya, Tunus, Cezayir, Fas... Hepsi koca koca, Türkiye'nin kaç misli alanları olan büyük diyarlar. Buraların hepsini geçti müslümanlar, Atlas Okyanusu'na dayandı.

Ukbetü'bnü Nâfi, devesini okyanusa, ummana yürütebildiği kadar yürüttü, soktu bacaklarını nereye kadar gidebiliyorsa; orada ellerini açtı:

"—Yâ Rabbi, önüme bu uçsuz bucaksız, engin deryâyı çıkartmasaydın, senin dinini daha öteye de götürebilecektim! Buraya kadar gelebiliyorum, buradan öteye gücüm yetmiyor; beni affet!" diye dua etti.

Ama ben Amerika'ya gidip geldiğim zaman, orada okuduğum makalelerden öğrendim ki; 800'lü tarihlerde Afrika'da İslâmî bir devlet tamamen hàkim olmuş ve bu devletten bir büyük hükümdarın çocuğu, iki yüz kadar gemiyle Amerika kıtasına gitmiş. Bazıları geri gelmiş, bir kısmı da oraya yerleşmiş. Daha sonraki asırlarda ki, Kolomb'dan daha kaç yüzyıl önce, oralara nice müslümanlar gitmiş. Hatta oralara gidenler, oralarda üzerinde Arapça yazılar olan paralar bulmuşlar. Demek ki, o Atlas Okyanusu'nun da ötesine kadar, bazı mübarekler İslâm'ı götürebilmiş.

Ondan sonra Tàrık ibn-i Ziyad, Cebelitarık'ı geçti, İspanya fethedildi. Yeni okuduğum makalelere göre, Fransa ve İsviçre'de çok ileri noktalara kadar, benim şu anda isimlerini söyleyemeyeceğim noktalara kadar İslâm girdi ve yerleşti.

Sicilya, Malta, İtalya'nın bir kısmı müslüman oldu. Balkanlar İslâm'ı tanıdı. İngiltere krallarından birisi İslâmiyet'i kabul etti. İsveç'in kralı, İspanya'da okutmak için çocuğunu gönderdi. Bunların bir kısmı müslüman oldular. Şarkta Türk diyarına İslâm gitti. Güneyde Hint Okyanusu'na dayandı, Hind-i Çinî'ye gitti. Oralardan nerelere kadar İslâm yayıldı...

Efendimiz'in buyurduğu oldu. Denizler İslâm'da çalkandı, Karadeniz Türk gölü oldu. Doğu Akdeniz Türk iç denizi oldu. Hazar Denizi çevresi hep müslümanlar oldu. Bir zamanlar bunların hepsi oldu.

Amma bu bir imtihan... Bu işi başaranlar söylediklerini yaptılar. Ondan sonra bu başarıyı söndürenler, devam ettiremeyenler veballeri yüklendiler, imtihanın soruları değişti. Şimdi de müslümanlar her yerde mazlum, her yerde makhur, her yerde mağdur, her yerde öldürülüyor, maktûl, mahpus...

Kadınlarda gözyaşı, çocuklarda gözyaşı... Televizyonlarda Kosova felâketi, daha önceki yıllar Çeçenistan felâketleri... vs. Bu da işte belki vazifeyi yapmamanın cezası, belki imtihanın bir başka şekli.

Ama Efendimiz'in buyurdukları oldu. Küfür deliğine tıkıldı. İslâm'ın hak din olduğunu birçok yerde herkes duydu, bildi. Şimdi de, "Bakalım hak bilinen dine sarılıp sebat gösterecekler mi?" diye, Cenâb-ı Hak başka türlü imtihan soruları çıkartıyor. Evet İslâm böyle yayılacak dedi, yayıldı; gàlip gelecek dedi, gàlip geldi.

d. Kur'an'ı Öğrenip de Amel Etmeyenlerin Durumu

Hadis-i şerifin devamında, buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَتَعَلَّمُونَ فِيهِ الْقُرآنَ فَيُعَلِّمُونَهُ وَيَقْرَؤُنَهُ ، ثُمَّ يَقُولُونَ: قَدْ قَرَأْنَا وَعَلِمْنَا. فَمَنْ ذَا الَّذِي خَيْرٌ هُوَ مِنَّا ، فَهَلْ فِي أُولٰئِكَ مِنْ خَيْرٍ.

(*Ve leye'tiyenne ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek ki..." Bu ne zaman olacak?.. İslâm yayıldıktan sonra, yerleştikten sonra, öğrenildikten sonra... (*Yeteallemûne fîhi'l-kur'ân*) "Kur'an-ı Kerim'i teallüm edecekler, öğrenecekler, anlayacaklar." Arapça öğrendiler, tefsir okudular, i'rab okudular, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinin, kelimelerinin meâlini okudular filân... (*Feyuallimûnehû*) "Sonra da bunu başkalarına da öğrettiler. Çoluk çocuk, isteklilere öğrettiler; (*ve yakraûnehû*) ve onu okudular."

Tabii ifade şöyle: "Öyle bir zaman gelecek ki, insanlar o zamanda Kur'an-ı Kerim'i öğrenecekler, sonra öğretecekler ve okuyacaklar. Kur'an okunuyor, öğreniliyor, öğretiliyor. (*Sümme yekùlûne:*) Sonra da diyecekler ki:

(*Kad kara'nâ ve alimnâ*) "Okuduk Kur'an-ı Kerim'i, mânâsını da anladık. (*Femen ze'llezî hüve hayrun minnâ*) Bizden daha hayırlı kim var dünyada? Var mı bizim gibisi?" demek yâni.

(*Femen ze'llezî hüve hayrun minnâ*) "Bizden daha hayırlı kim var, var mı bizim gibisi? En hayırlı biziz!" diyecekler.

En hayırlı sanacaklar kendilerini, böyle diyecekler. Demek ki, böyle diyecekler ama, böyle değiller ki Efendimiz buyuruyor: (*Fehel fî ülâike min hayrin*) "Bunlarda hiç hayır var mı?.." Yâni yok. İstifhâm-ı istinkârî, yok mânâsına. Hiç bunlarda hayır var mı?.. Yâni yok, hiç hayır yok!..

قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ ، وَمَنْ أُولٰئِكَ ؟ قَالَ: أُولٰئِكَ مِنْكُمْ ، وَأُولٰئِكَ وَقُودُ النَّارِ .

(*Kalû: Yâ rasûla'llàh: Ve men ülâike*) Şaşırmışlar sahabe-i kiram. Bu istikbâle âit haber üzerine şaşırdıkları için, dediler ki:

"—Yâ Rasûlallah, kim bu adamlar? (*Ve men ülâike*) Hem Kur'an okuyorlar, öğreniyorlar, öğretiyorlar, hem de bunlarda hiç bir hayır yok. Kim bunlar?"

Efendimiz buyurdu ki: (*Kàle: Ülâike minküm*) "Onlar da işte sizin aranızdan çıkacak, sizin gibi müslüman gûya. (*Ve ülâike vekùdü'n-nâr*) Halbuki onlar aynı zamanda hepsi cehennemin yakıtı olacaklar."

Vekùd ne demek?.. Yâni, yakıtı demek. Cehennemin içine atılacaklar, yanacaklar. Cehennemin yakıtı odun değil, insanlar, cehennemlikler... Günahkârlar cehenneme atılacaklar.

İbn-i Abbas rivayet etmiş; tefsir ilminin en önde gelen isimlerinden... Ümm-ü Fadl rivayet etmiş. Buradan neyi anlıyoruz? Yâni, Kur'an-ı Kerimi öğrenmek, öğretmek, okumak, kuru kuruya yetmiyor. Gene cehennem odunu olabilir bir insan. Neden?.. Okuduğu Kur'an'la amel etmezse, Kur'an-ı Kerim'in ahkâmına uymazsa, müslümanlığını güzel yapmazsa...

Çok şimdi böyle insan... O kadar çok ki, sanki bir gazete haberi kadar canlı bu bilgiler. Okuyan, okutan, öğrenen, öğreten nice insan var. Nice insan var ama, sağlam bir İslâm, yaşanan bir İslâm nerede?.. İslâm'ı tam böyle ailesiyle, iş hayatıyla, toplum hayatıyla hàlis bir halde, tertemiz bir şekilde yaşayan toplum nerede?.. Hangi diyarda?.. Suud'da mı, Irak'ta mı, Suriye'de mi,

Türkiye'de mi, Balkanlar'da mı? Nerede?.. Yâni, çok yer gezen kimselere soralım! Ben kendi kendime soruyorum: Özenilecek toplum, ah ben de şunların arasına girebilsem diye özeneceğimiz toplum nerede?.. Çok az...

Kişisel olarak böyle bazı kimseler var, İslâm'ı biliyorlar, yaşamaya çalışıyorlar vs. ama, maalesef umumiyetle yok... Bizim yörelerde bir söz vardır. Zaman zaman böyle halk tabiri olarak dillerde söylenirdi:

"*—Bunların en akıllısı Deli Bekir, o da zincirde yatur.*" derlerdi.

Yâni, en akıllısı Deli Bekir olursa; affedersiniz, ismi Bekir olanlar alınmasın, tekerleme böyle... En akıllısı deli lâkaplı bir kimse olursa, zincirle bağlanmış, yâni zincire bağlanacak kadar deli, demek ki. Yâni, zinciri çözüldüğü zaman cam çerçeve kırıyor, sağ sola yumruk atıyor, zarar veriyor demek ki, zincire bağlanmış. En akıllısı zincire bağlanmış olursa, ötekiler ne olur? En akıllısı bu, akıllı olmayanlar, daha az akıllı olanlar ne olur?..

Yâni, müslümanların çok dikkat etmesi lâzım! Uzun tenkit etmek istemiyorum, herkes kendi kendisini tenkit etsin. Çünkü, herkes kendisini başkalarından daha iyi bilir. Hatalarının muhasebesini çıkarsın, günlük kârını, zararını hesap etsin, Kur'an'a ne kadar uyduğuna dikkat etsin. Bazı ibadetleri yapıyorum diye kendisini aldatmasın.

"—Camiye gidiyorum, Kur'an okuyorum, okutuyorum, öğretiyorum… Ne var işte, bizden daha hayırlı kim varmış?" demesin.

Çünkü, Allah kimleri seviyor, kimleri sevmiyor; onları iyi bilmezse insan, yanlış işler yapabilir. Zekât verir, zekâtı kabul olmayabilir. Hacca gider, haccı kabul olmayabilir. Namaz kılar, namazı kabul olmaz, hatta Allah'tan uzaklaştırır. Bunların sebepleri var, yâni ibadetlerin kabul olmamasının sebepleri var.

Biz bunları makalelerimizde, kitaplarımızda kardeşlerimiz bilsin de, o durumlara düşmesinler diye uzun uzun anlattık. İhlâssızlık, riyâkârlık, haramla yapmak gibi sebeplerden, onlar kabul olmayabiliyor. Onun için, incelikleri öğrenmek lâzım! Öyle kuru kuruya, paldır küldür:

"—İşte ben böyle yaptım, var mı benim gibisi?.." demek yetmiyor. Çok düşünmeliyiz, hatalarımızı düzeltmeliyiz, iyi müslüman olmaya çalışmalıyız.

Fatih'in hayatı hepimiz için çok önemli bir numûne... Nasıl yaşamış, nasıl yetişmiş?.. 12 yaşında bir padişah olmuş. Ondan sonra, her taraftan hücum olunca babası gelmiş, biraz daha padişahlık yapmış. 18 yaşında tekrar, ikinci defa padişah olmuş. 18 yaşından vefatına kadar ömrü, 1432'de doğup, 1481'de ölünce 49 sene ediyor. Ömrü muazzam işler yapmakla geçmiş. Yüzlerce cami yapmış, eser vermiş. Arkasında hayrât ü hasenât bırakmış.

Fatih'ten ibret alalım. Evlatlarımız fatihler gibi yetiştirelim!

Allah'ın selâmı, rahmeti üzerinize olsun... Allah hepinizden razı olsun... Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Akra dinleyenleri!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

28. 05. 1999 - AVUSTRALYA

27. İLİM ÖĞRENMEK VE ÖĞRETMEK

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah hepinizden razı olsun... Sevdiği razı olduğu kul olup, öyle yaşayıp, huzuruna öyle varmayı nasîb eylesin... İki cihan saadetine erdirsin...

Bugün kur'a ile açılan hadis-i şerif kitabı sayfası, *Râmûz*'un 440'ıncı sayfası... Dört tane ilimle ilgili hadis-i şerif var. Sohbetimizdeki ağırlıklı konu, ilim konusu olacak demek ki.

a. İlim Taleb Etmenin Karşılığı

Birinci hadis-i şerifi okuyorum. Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. İbnü'n-Neccâr kitabında kaydetmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[152]

مَنْ كَانَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ ، كَانَتِ الْجَنَّةُ فِي طَلَبِهِ ؛ وَمَنْ كَانَ فِي طَلَبِ الْمَعْصِيَةِ ، كَانَتِ النَّارُ فِي طَلَبِهِ (ابن النجار عن ابن عمر)

RE. 440/2 (*Men kâne fî talebi'l-ilm, kâneti'l-cenneti fî talebih, ve men kâne fî talebi'l-ma'sıyeh, kâneti'n-nâru fî talebih.*)

"Kim ilim talebi peşinde olursa, ilim öğrenme yolunda, onu elde etmek için çalışma uğrunda niyetini, gayretini sarf ediyor olursa, (*kâneti'l-cenneti fî talebihî*) cennet de onu ister. Cennet de onun peşine düşer, cennet de onu taleb eder, onun isteğinde olur." Yâni, bu kul cennete gelsin, girsin diye ister o kulu.

(*Ve men kâne fî talebi'l-ma'sıyeh*) "Kim de isyan, günah peşinde olursa, onu yapmağa, onu elde etmeğe uğraşırsa; gayretini,

---

[152] *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.290, no:28842; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.294, no:23554.

himmetini, düşüncesini oraya sarf ederse; (*kâneti'n-nâru fî talebih*) onun da cehennem peşine düşer, cehennem onu ister. 'Yâ Rabbi, bu herifi cehenneme koy!' diye, cehennem onun talepçisi, taliplisi, isteklisi olur."

Demek ki, müslüman olarak, Allah'ın rızasına erenlerin gittiği yer olan cenneti, rızası yurdunun, nimetlerin, ebedî saadetin olduğu yer olan cenneti istediğimize göre, cehenneme düşmekten Allah'a sığındığımıza göre, ilim yolunda olmalıyız. Cenneti biz istiyoruz, bir de cennet bizi isterse, o iki taraflı istek daha da hoş bir şey olur. Cennet taleb edecek bizi, "Yâ Rabbi, şu kulunu cennete sok!" diyecek. Ne kadar güzel bir şey!..

O halde aziz dinleyenler ve izleyiciler, ilim peşinde olmalıyız. İlim çok önemli. Dünyayı isteyen de ilim öğrenmek zorunda... Dünyayı isteyen ne demek; dünyada meslek sahibi olsun, kazanç sahibi olsun, yükselsin, itibarlı bir insan olsun, ilerlesin, gelişsin, rakiplerini geçsin... Dünyevî amaçlar bunlar, bu dünya hayatı ile ilgili istekler. Bunu isteyen de ilme sarılmalı!

İlimle çalışan, bilimsel yöntemleri kullanan, mesleğinde ilmi takip eden, mesleğinin gelişmelerini, dünyanın neresinde olursa olsun meslektaşlarının yaptıklarını dergilerden, kitaplardan, ilmî toplantılardan takip edenler ilerler.

Uluslararası sergileri gezmeğe giden bir arkadaşımız söylüyordu:

"—Çok istifade ediyoruz hocam! Bir sergiye gittiğimiz zaman, orada kendi mesleğimizdeki yeni gelişmeleri görüyoruz, bizim için çok faydalı oluyor." diyordu.

Dünyayı isteyen de ilme sarılmak zorunda ve kendi mesleğinde, kendi dalında ilmî usüllerle çalışmak ve ilme eğilmek zorunda.

Meslekler çeşitli ama, hepsinin müşterek bir öğrenmesi gereken bir konu var; o da din ve iman, akîde konusu... Demin bir arkadaş bana sordu, boş zamanı varmış bir kardeşimizin; "Nedir mesleği?" diye sordum ben. Biraz ilmî kitaplar okumak istiyormuş. Tamam, hangi meslekte olursa olsun, mutlaka okumalı!..

Bu geçtiğimiz hafta, İstanbul'un fethi münasebetiyle, Fatih Sultan Muhammed Hân-ı Cennet-mekân'ı anlatırken, özelliklerini, husûsiyetlerini, meziyetlerini, diğer insanlardan farklarını anlatırken, en çarpıcı olan yerlerden birisi, çok kitap okuması ve bir de çok dil bilmesi... Muhtelif dilleri biliyor. Fethettikleri ülkelerde yaşayan insanların dillerini bilen bir kimse... Arapça, Farsça, Rumca, Lâtince, Yunanca dillerini biliyor. Daha fazla diller bildiğini söyleyenler de var.

Kütüphanesinden pek çok yabancı dilde kitap intikal etmiş bize. Demek ki okuyordu. Hocalarından bir kısmının yabancı hocalar olduğunu biliyoruz. Dünyayı çok iyi takip etmiş. Coğrafyaya dair eserleri var. Dünyanın neresinde ne var, öğrenmiş.

Tarihi iyi takip etmiş. Eski devletleri yönetenlerin hangi hataları yaptığını, hangilerinin ne sebeplerle başarı kazandıklarını incelemiş, okumuş. Onun için müstesnâ bir padişah, başkalarına benzemeyen bir padişah ve başkalarının yapamadığı kadar büyük işleri başarmış. Başkalarının nail olamadığı kadar büyük şöhrete ermiş. Yabancılardan bir kısmının da söylediğine göre, cihanın gelmiş geçmiş en büyük cihangir devlet adamı, hükümdarı ki, "İskenderler bile geride kalmış." diyenler var.

Yetişme tarzı, çok büyük alim hocalardan. Küçük yaşından itibaren çocuklukla, oyunla, geziyle vs. ile ömrünü zâyî etmemiş. Küçük yaşında padişah olmuş. Ondan sonra bir ara vermiş. Ondan sonra babası vefat ettiği için, 19 yaşında kesin olarak padişahlık tahtına oturmuş. İki sene sonra da, 21 yaşında İstanbul'u fetheylemiş.

Özellikleri ne?.. En mühim özelliği çok kitap okuması, ilmi sevmesi, ilim adamlarıyla beraber olması, ilim adamları tarafından yetiştirilmesi, ilim adamlarıyla istişare yapması, ilim adamlarını çevresinde bulundurması; yabancı dil bilmesi... Bunlar 15. Yüzyıl'da, kaç asır önce...

Fatih'i sevenler, Fatih'in milletinin mensubları, Fatihlerin yetiştiği milletin mensubları olan bizler de, aynı şekilde çok okumalıyız, çok bilmeliyiz; çok dil bilmeliyiz, dünyayı çok iyi takip etmeliyiz. Çok önemli...

Dünyayı isteyen de ilim öğrenecek, ahireti isteyen de ilim öğrenecek. Çünkü ahiret ilimleri de bilgi ister, atmakla, tutmakla olmaz.

"—Benim kafama göre böyle..."

Senin kafanın benim nazarımda hiç kıymeti yok... Sen Kur'an-ı Kerim ne söylüyor, onu söyle! Peygamber Efendimiz ne buyurmuş, onu anlamağa çalış önce!.. Çünkü senin kafan ya yamuksa, ya doğru düzgün düşünemiyorsa, çalışmıyorsa, doğruyu aksettirmiyorsa...

Aynalar görüntü verir insana. Ayna düz olmadığı zaman yamuk görüntü verir; şişman insanı zayıf gösterir, zayıf insanı şişman gösterir, yuvarlak kafayı uzun gösterir; çarpıtır görüntüyü... Ayna ama, düz olmak şartı var. Akıl ama, akıl akl-ı selim olmazsa, iyi çalışmazsa, gerçekleri gösteremez.

Onun için, "Bana göre böyle!" diyenlere ben şöyle bir bakıyorum, acıyorum, dudak büküyorum; "Behey adam! Etin ne, budun ne, boyun ne, posun ne ki, ne cesaretle bana göre diyebiliyorsun? Bu ne küstahlık!.. Sen kimsin?" diyorum.

Dînî konularda atıp tutuyor, farzları çiğniyor, sünnetleri çiğniyor. Ulemâyı hiçe sayıyor; sanki kendisinden önce İslâm'la ilgilenen, İslâm'ı derinlemesine inceleyen büyük alimler yokmuş gibi hareket ediyor. Onları okumak lüzumunu duymuyor.

Halbuki Avrupalı bir zât müslüman olmuş, kendisiyle konuşan bir kimseye demiş ki:

"—Siz İslâm medeniyeti mensubları çok büyük adamlar, dâhîler yetiştirmişsiniz. Bu dâhîlerin kitaplarını okuyun! Bak ben şimdi, Endülüs İslâm dünyasının yetiştirdiği falanca büyük alimi okuyorum." demiş.

Ötekisi adını bile bilmiyor. Müslüman olan Avrupalı, kim dâhî anlamış, harıl harıl onun eserini okuyor. Berikinin hiç haberi yok...

Bizim de halkımızdan yarım aydınlarımızın, yarım aydınlanmış insanların kafası boş oluyor. Yarım aydınlıkla iş olmaz. Pırıl pırıl aydın olması lâzım ki, gölge bir yer kalmaması, karanlık bir yer kalmaması lâzım ki, doğru düzgün iş yapsın.

Yarım aydın bir şey bilmiyor, sanıyor ki mâzîsinde hiç bir değer yok... Avrupalılar söylemese, Amerikalılar söylemese, hâlâ uyanmayacak. Amerikalılar Osmanlının esaslarını uyguluyorlar. İbn-i Haldun'u okuyorlar, *Mukaddime*'sinin içindeki bilimsel gerçekleri göz önünde bulundurup ona göre hareket ediyorlar. Bizimkiler, "İbn-i Haldun da kim?" diyorlar. Zâten böyle eski bir İslâmî isim oldu mu, hemen defterden siliyorlar.

Geçen gün gazetelerde yazılmış, çok çok üzüldüm: Bandırma'ya giden gemilerden birisinin adı Akşemseddin'miş, silmişler. Akşemseddin, Fatih'i Fâtih yapan büyük zât... Fatih kuşatmayı bırakacakken, sırf Akşemseddin tutmuş ve demiş ki:

"—Devam edeceksin padişahım, bırakmayacaksın! Fetih müyesser olacak!" demiş.

Çok büyük bir alim, çok zarif bir insan... Fatih'in karşısında el pençe divan durduğu kimse... Fatih'i yetiştiren kimse... Onun isminin gemiden, kayıktan, motordan silinmesi çok büyük cahillik, çok büyük küstahlık... O Akşemseddin'in kadr ü kıymetini bilmeyen bir millet; Fatih'in kıymetini bilmeyen, Fatih'in yaptırdığı kalenin kitabesini kazıtan bir yabânîlik, bir vahşîlik çok acaib...

İşte böyle bu cahillikten kaynaklanıyor bunlar. Kendisinin hiç bir kıymetinden haberi yok, başkaları o hazineleri bulup bulup, çalıp çalıp götürüyorlar. Kendisi hiç bir şeyden haberdar değil, batıya bakıyor.

Şimdi ben, dünyanın muhtelif yerlerini gezen ve tanıyan bir kardeşiniz olarak, doğuyu da gördüm, batıyı da gördüm, Amerika'yı da gördüm, Avrupa ülkelerinde de bulundum, Ortadoğu ülkelerinde de bulundum... Bizim yarı aydınlar çok mutaassıb, çok geri kafalı, çok tutucu insanlar... Dünyadan haberleri yok!

Amerika'da, üniversitelerde ders veren bazı profesörler de televizyonda söylediler. Birisi ısrarla devrimleri konu edip ona soru sorunca, gayet ciddî bir zât dedi ki:

"—Devrimler böyle bilgisiz, kaba saba insanların elinde kalmıştır. Onları yorumlamak, anlamak durumunda olmayan, mutaassıb insanların elinde kalmıştır." dedi.

Onlar rağbette; yâni davulcu gibi kuru gürültü, başka bir şey yok... Mûsikinin inceliği nerde, davulun vurması nerede?.. Arada çok büyük fark var. Birisi çok ses çıkartıyor ama, davula vurmak herhalde bir sanat eseri değil. Mûsikîde davulla bir sanat şâheseri ortaya konmaz.

Onun için, ahireti isteyen de ilme çalışacak, dünyayı isteyen de ilme çalışacak, ülkeyi iyileştirmek, yükseltmek isteyen de ilme çalışacak. Bilimle taban tabana zıt bir anlayışla ne yönetim olur, ne ilerleme olur, ne yükselme olur...

Peygamber SAS Efendimiz'den ilimle ilgili birinci hadis-i şerif bu... Yâni, ilim taleb edeni cennet kendisi tâlip oluyor, istiyor. Günah taleb edeni, günahın peşinde koşanı, cehennem peşine düşüyor, istiyor. Cennetlik olmak isteyen ilme çalışacak.

Onun için ilmi çok seviyorum. Bana soru soran bütün talebelerime, ihvanıma, kardeşlerime ilim yolunda ilerlemesini tavsiye ediyorum. Mümkünse asistanlık yapmasını, doktora yapmasını, kendi mesleğinde ilerlemesini, yükselmesini; mümkünse yurtdışına gitmesini, yabancı dilleri öğrenmesini tavsiye ediyorum, ufku açılsın diye... Yoksa küfleniyor. Böyle önüne bakan, sağı solu görmeyen insanlar çok geride kalıyorlar.

b. İlmin Sadakası

İkinci hadis-i şerif, yine Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. Bu sefer İbn-i Sinnî isimli alim (Rh.A) rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[153]

مَنْ كَانَ لَهُ عِلْمٌ فَلْيَتَصَدَّقْ مِنْ عِلْمِهِ ، وَمَنْ كَانَ لَهُ مَالٌ فَلْيَتَصَدَّقْ

مِنْ مَالِهِ (ابن السني عن ابن عمر)

153 Hünnâd, *Zühd*, c.II, s.525, no:1083; Zeyd ibn-i Eslem RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.438, no:29280; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.302, no:23578.

RE. 440/4 (*Men kâne lehû ilmün felyetesaddak min ilmihî, ve men kâne lehû mâlün felyetesaddak min mâlih.*)

Bu da kısa bir hadis-i şerif. Bunların hepsi hatırda kalabilecek temel esaslar, temel bilgiler. İnsanın hayatına ışık tutan, yön veren nasihatler.

(*Men kâne lehû ilmün*) "Kimin ilmi varsa, bilgisi varsa, (*felyetesaddak min ilmihî*) ilminden sadaka versin..." İlminden sadaka vermek ne demek; ilmini anlatmak, bildiğini başkalarına öğretmek demek, ilmini ortaya koymak demek... Yazacaksa, yazacak...

Tabii yazmak için yazılacak yer lâzım, gazete lâzım, dergi lâzım!.. Konuşacaksa, konuşacak yer lâzım; sesini duyurmak için radyo lâzım, televizyon lâzım!.. Bunlar ilmin çok önemli araçları olduğu için, gazete çok önemli diyoruz, radyo çok önemli diyoruz, televizyon çok önemli diyoruz; kardeşlerimize çok ısrarla söylüyoruz, teşvikte bulunuyoruz. Gazeteleri geliştirmek için her türlü fedâkârlığı yapın, dergilerimizi geliştirmek için her türlü desteği yapın! Okuma desteği, satma desteği, daha başka hayırlar...

Şimdi bu devirde birisine yiyecek bir şey versen, dudağını kıvırır. Ne olacak yâni, herkes yiyecek bir şey buluyor, giyecek bir şey buluyor; Türkiye'de hayat seviyesi yüksek... Ama eksik olan taraf, işte gerçeklerin söylendiği bir tertemiz gazete... Sağduyu sahibi bir gazete çok önemli!

Biz bunu başarmışız, burca bayrak dikmişiz. Ulubatlı Hasan, boyna ok atılıyor üstüne; göğsüne yirmi tane, otuz tane ok saplanmış. En büyük kaybı da mâlî imkânların azlığı. Birisi gelecek destekleyecek, bayrak burçtan aşağı düşmeyecek. Anlatılacak, konuşulacak.

Başkaları bu gazeteleri şerde kullanıyor, mafyaların sömürüleri için kullanıyor, gerçekleri çarpıtmak için kullanıyor... Memleketi batırmak için kullanıyor, gençliği bozmak için kullanıyor. Yalan söylüyor, kötü yayın yapıyor, müstehcen neşriyat yapıyor. Ahlâkı bozayım, millet zayıflasın, çöksün, çürüsün diye çalışıyor.

Biz de;

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَاسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (الأنفال:٦٠)

(*Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvveh*) "Gücünüz yettiğinizce onlara karşı kuvvet hazırlayın!" (Enfal, 8/60) diye Kur'an-ı Kerim'de Allah emrettiği için, en önemli olan aletleri, cihazları hizmete sokmağa çalışıyoruz, sokuyoruz. O hizmette onların yürümesi lâzım!

Gazete çıkmalı, dergiler çıkmalı; çıkacak inşâallah! Belki çıktı bile birisi, İslâm dergisi; çünkü ben yazıları gönderdim ve çıkacağına dair müjdeyi de aldım. Bütün dergilerimiz çıkacak. Bir kısa duraksamadan, bir küçük fetret devresinden sonra dergiler çıkacak; gazete devam edecek, gelişecek, artacak. Belki başka alanlarda yayın yapan gazeteler, dergiler çıkacak.

Radyomuz, televizyonumuz gelişecek. Gerçekleri anlatacağız, bilimsel bakımdan halkımıza gerçekleri söyleyeceğiz, faydalı olacağız. Dünya ve ahiretlerini kurtarmağa çalışacağız. Yanlışlıkları dile getireceğiz.

İşte ilmin sadakası nedir?.. İlmi anlatmaktır. Anlatmak için kimse gelmiyor. Ben öyle iyi kıymetli hocalar biliyorum, "Kimse gelmiyor hocam talebe olarak!" diyor. Ben üzülüyorum, "Vaktim olsa ben geleceğim, seni dinleyeceğim!" diyorum, ben gelince, başkaları da gider diye.

Kimse gitmiyor. Neden?.. Ağır geliyor. Onun dili biraz anlaşılmaz oluyor, veya kulağı iyi duymuyor. Veyahut ötekisinin zamanı olmuyor. İşte bu güçlükleri aşacak çareler bulmak lâzım!

Çare ne?.. Adam çalışırken, radyodan bir şeyler öğrenebiliyor. Radyoyu koyuyor tezgâhına, bir taraftan çalışıyor, bir taraftan radyodan bizim anlattıklarımızı duyuyor Hem eli çalışıyor, hem kulağı dinliyor, hem aklı, gönlü doluyor. Radyo çok büyük bir eğitim vasıtası...

Televizyon karşısında akşamleyin kahvesini içerken, çayını içerken, kendisine güzel bir görüntüyle güzel şeyleri anlatan, çoluk çocuğuyla zevkle dinleyebileceği, yüzü kızarmadan, dinine hücum olmadan, akîdesi bozulmadan, günaha girmeden seyredebileceği bir televizyon... Ne kadar güzel... Böyle bir şeyi

istemez mi?.. İster. Ama siz kuruyorsunuz, biz kuruyoruz; destek yok, masraflar çok olduğundan yürütemiyoruz. Desteklenmesi lâzım ki, bu hizmetler yürüsün. Biz de ilmimizin gereği olan sözleri söyleyelim!

Kimin ilmi varsa, ilminden sadaka versin; yani ilmini anlatsın, öğretsin! Öğretmenin vasıtası, öğretmenin ileri yolu nedir?.. Mekteptir, mekândır, radyodur, televizyondur, dergidir, gazetedir, toplantıdır, konferanstır, seminerdir... Çeşitli adlarla, çeşitli şekillerde bilgilendirmeler.

(*Ve men kâne lehû mâlün felyetesaddak min mâlihî*) "Kimin malı varsa, o da malından sadaka versin!" Hâ, demek ki malı olan, malını İslâm'ın hizmetine koyacak, verecek; fakirler o maldan istifade edecek, o para ile, o malla yapılması gereken hizmetler yapılacak.

Bugün Yirminci Yüzyıl'da, şu bizim yaşadığımız yıllarda kaç tane savaş gördük. Çeçenistan'daki savaşı gördük, Bosna savaşını gördük, Sırpların Kosova'daki katliamlarını gördük, Irak harbini gördük. Şimdi Keşmir harbini görüyoruz. Yâni pek çok savaş görüyoruz.

Bu savaşlarda aletleri, cihazları, teçhizâtı üstün olan ordu, zahmetsiz galibiyet kazanıyor. Bombayı uzaktan sallıyor, köyleri yakıyor, yıkıyor; köylü oradan kaçtıktan sonra geliyor, orayı zabtediyor. Bu sefer daha ilerideki köyü bombalıyor, oradaki insanları kaçırtıyor. Orayı zabtediyor, başkasının ülkesini istilâ ediyor.

Meselâ, Azerbaycan ülkesinin topraklarının %30 - %40 bölümü, Ermeniler tarafından böyle alındı. Aynı şekilde Bosna toprak kaybetti.

Yugoslavya dağıldığı zaman Almanlar yardım ettiler, Slovenya'yı Yugoslavya'dan ayırdılar. Çünkü orası gelişmiş kısmıydı, zengin kısmıydı Yugoslavya'nın. Ötekilerden de dînî yönden farklıydı. Onlar Katolik'ti, Almanlarla uyuşuyordu, ama ötekiler Ortodoks idi. Almanya orada teknik gücüne dayanarak Slovenya'yı kopardı Yugoslavya'dan. Biraz çarpışmak istediler, baktılar ki Almanya'nın desteklediği Slovenya'yı

halledemeyecekler; geri çekildiler. Slovenya istiklâlini kazandı, Yugoslavya'dan koptu.

Aynı şekilde Hırvatistan da, yine Katoliklikten dolayı İtalya'nın, Almanya'nın desteğini aldı. Sırplar onlarla da biraz çarpıştılar ama, baktılar ki onları da yiyip yutamayacaklar; onlara da istiklâlini verdiler, çekildiler.

Ama müslümanlar geri olduğu için, müslümanlar silahsız olduğu için, müslümanları destekleyen bir başka ülke olmadığı için, mâsum insanlara saldırıyorlar, köyleri bombalıyorlar. Erkekleri dışarı çıkartıyorlar, boğazlarından kesiyorlar. Kızların, kadınların gördüğü hakaretin, tecavüzün haddi hesabı yok... Yâni teçhizat eksikliği, bilgi eksikliği, sonunda boğazdan kesilmeye kadar götürüyor işi...

Onun için, müslümanların bilimsel yönden çalışması lâzım ve elinden gelen gayreti göstermesi lâzım! Bilenlerin de boş durmaması lâzım, bildiğini anlatması lâzım, öğretmesi lâzım! Talebe toplaması lâzım etrafına; özel talebe veyahut resmî talebe, neyse... Bildiklerini mutlaka anlatmalı!

İlmin olan ilmin sadakasını verecek, ilim öğretecek; malı olan da malını verecek! Allah yoluna, din yoluna, hayır yoluna, hasenat yoluna, hayırlı işlerin yapılması için, o da malını verecek. Herkesin ilmi olmaz, ilim adamı olmak kolay değil... Ömrü harcıyorsunuz, yıllar geçiyor; o zaman birikince, hatırlı bir ilim adamı oluyor insan.

Herkes ilim adamı olamaz ama, ilim adamını destekleyebilir, parasını o yolda sarf edebilir. Yetişmiş bir insanın güzel faaliyetler yapmasına yardımcı olabilir.

"—Tamam kardeşim, senin her türlü bilgin, müktesebâtın var; benim de param var, ben de paramla seni destekleyeyim!" der.

"*İki gönül bir olunca, samanlık seyran olur*." derler. İlimle para bir araya geldiği zaman, çok büyük güçler, kuvvetler, hamleler, atılımlar, gelişmeler, yükselmeler, ilerlemeler olur.

Hem para var, hem ilim var... Dünya ve ahireti mamur olur böyle ülkelerin. Onun için, bu iki şeye sahip olan insanlar, kendi sahip oldukları şey ne ise, onu verecekler, hak yola harcayacaklar, vakfedecekler. İlmi olan ilmini verecek, malı olan malını verecek. Herkes nesi varsa onu verecek ki, ortada eser meydana gelsin. Milletimiz yükselsin diye böyle çalışmalar yapmak lâzım!..

c. İlmi Gizlemek

İbn-i Abbas RA'dan Taberânî Rh.A rivayet etmiş, Ebû Hüreyre'den Tirmizî rivâyet etmiş; hasen, sahih olduğunu beyân etmiş. Daha başka kaynaklar da kaydetmişler. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[154]

---

[154] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.345, no:3658; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.29, no:2649; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.98, no:266; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.499, no:10492; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.297, no:95; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.181, no:344; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.330, no:2534; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.335, no:3322; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.112, no:160; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.268, no:6383; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.316, no:26454; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.275, no:1743; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.266, no:432; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.VI, s.66, no:256; İbn-i Sa'd, *Tabakàtü'l-Kübrâ*, c.IV, s.331; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.268; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.76; Ebû Hüreyre RA'dan.

مَنْ كَتَمَ عِلْمًا يَعْلَمُهُ، أُلْجِمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنَ النَّارِ

(د. ت. ه. حم. حب. طب. ك. حسن صحيح عن أبي

هريرة؛ طب. عن ابن عباس)

RE. 440/15 (*Men keteme ilmen ya'lemühû, ülcime yevme'l-kıyâmeti bi-licâmin mine'n-nâr*)

Bu hadis-i şerif de demin söz arasında ihtar ettiğim bir hususu gösteriyor. Diyor ki Peygamber SAS:

(*Men keteme ilmen ya'lemühû*) "Bildiği bir ilmi saklayan, söylemeyen kimsenin, (*ülcime*) ağzına gem vurulur (*yevme'l-kıyâmeti*) kıyamet gününde ağzı gemlenir, dizginlenir; (*bi-licâmin mine'n-nâr*) ateşten bir gemle, ateşten bir dizginle ağzı dizginlenir."

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.97, no:264; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.355; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.312; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.449; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.298, no:96; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.182, no:346; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.186, no:5027; Abdullah ibn-i Mübarek, *Zühd*, c.I, s.119, no:399; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.38; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.145, no:11310; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.458, no:2585; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.159; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, c.IV, s.206; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.541; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.102, no:10089; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.356, no:5540; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.455; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.183, no:3921; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.371, no:500; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IL, s.219; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.334, no:8251; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihàb*, c.I, s.267, no:433; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.353, no:182; Kays ibn-i Talak, babasından.

İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.147; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.91; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.I, s.400, no:741-745; *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.190, no:29001; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.254, no:2505; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XX, s.364, no:22350.

“—Sen bu ağzınla mı ilmi sakladın, kapattın, ilmi öğretmedin, kendi yanında tuttun, bilgiyi kimseye vermedin, cimrilik yaptın? Hadi bakalım!” denir, ağzına, böyle atın ağzına gem takıldığı gibi ateşten bir gem takılır.

Dizgin başına takılıyor da, ağzın içine de gem dediğimiz bir demir takılıyor. İki dudağının arasından... Dizgini çektiği zaman o demir çekiliyor. Ağzın iki kenarı çekildiği için, atın dudaklarının kenarı acıdığından başını geri kasıyor, koşamıyor. Yâni yavaşlaması için bir çare, ata gem vurmak. Yavaşlamasını sağlayacak bir şey bu.

Ahirette de, ilmini söylemeyen insanlar ateşten gemlerle gemlenecek, öyle azab görecekler. Ağzında ateşten bir gem olacak. “Sen bu ağzınla ilmi sakladın, cezayı bu tarzda çek!” diye her suçun cezası, o suçun cinsine münâsip tarzda oluyor.

Kimler ilmi saklar, niye saklar?.. Bazen, bazı şeyleri bilen insanlar, “Sırf ben bilici olayım, başkası öğrenirse benim tek kişiliğim kanmaz, eşsizliğim, emsalsizliğim, yegâneliğim kalmaz!” diye saklıyor, öğretmiyor.

Halbuki bu, İslâm’da günah. Bildiği güzel bilgileri etrafına anlatması lâzım! Anlatmadığı takdirde böyle dünyada, ahirette cezâya uğrar. Onun için meselâ Peygamber Efendimiz’in söylediği sözleri, bildiğini, duyduğunu söylemek istemeyen bazı insanlar, bazı mübârek insanlar; “Belki kelimelerini tam hatırlayamam, söyleyemem!” diye çekinen insanlar, ömrünün sonuna doğru, “Belki cümleyi tam hatırlayamam diye çekiniyorum ama, ben bunu söylemeden ölürsem ahirette azab görürüm.” diye çekindikleri için, duyduklarını anlatmışlar.

O da bir sorumluluk duygusu tabii. Böylece Peygamber SAS Efendimiz’den, onun neler söylediği, kavlî, fiilî, takrîrî hadis-i şerifleri, bize kadar nice nice ciltlerle eserler, kitaplar halinde ulaşmış.

Yâni, ilmi saklamayacak bir müslüman, öğretecek. Kabiliyetli insanları gözleyecek. Ve hattâ belki kendisi zenginse, varlıklıysa onu çağıracak. İmam-ı Âzam (Rh.A), Allah makamını a’lâ eylesin, ders verirmiş, nice insan onun dersini dinlermiş. İmam Ebû Yusuf da o zaman bir genç delikanlıyken, çırakmış. Kuyumcu dükkânına

gidermiş, orada kuyumcu çıraklığı yaparmış. Meslek öğrenecek, para kazanacak, harçlık alacak. Annesi öyle istermiş.

İmam-ı Âzam, bakmış çok zeki, anlayışlı bir talebe:

"—Senin o kuyumcu dükkânına girip de alacağın para neyse, ondan daha fazlasını ben sana vereyim, sen benim derslerime devam et!" demiş.

Ondan sonra, çok büyük bir alim olmuş o zât. Yâni, icabında kabiliyetli öğrenciyi hoca kendisi seçmeli; "Ancak benim ilmimi bu çabuk kavrar, anlar. Bunu ben talebe alayım!" diye o almalı yanına... Böyle bir kabiliyetli bir kimseyi gören bir zengin de, onu desteklesin! Hani malından sadaka verecek insan, en hayırlı sadaka ilim öğrenen insanlara verilen sadakadır.

"—Tamam kardeşim, al yavrum, oğlum, kızım... Sen buyur, bu hocanın derslerine devam et, ben senin harçlığını vereyim! Sen benim dükkânımda çalışacak olsaydın, ne kadar vereceksem, daha fazlasını vereyim!" diyebilir.

Çünkü, en iyi öğretme yollarından birisi, alimin yanına gidip ondan öğrenmektir. Ben Ankara'da da söylerdim. Böyle güzel vaiz kardeşlerimiz vardı. Bazı zengin dostlarımız da vardı, bana soruyorlardı:

"—Çocuğumu bu yaz tatilinde Mercedes yedek parçaları satan dükkâna vermek istiyorum, biraz piyasayı öğrensin diye. Ne yapayım?"

Ben de diyordum ki:

"—Çocuğunu imam-hatibe göndermişsin; onun mesleği Mercedes yedek parçacılığı değil. Sen onu şu vaizin hizmetine ver. O vaiz kaç camiye gidiyorsa onunla beraber gezsin, onun çantasını taşısın, ondan ilim öğrensin!" diyordum.

Bu güzel bir yol! Bakın bu Osmanlıların, Fâtih'i yetiştiren toplumun usulü de bu idi. Genç çocuğun başına hocalar tayin ediyorlar, hocaların nezaretinde sorumluluk veriyorlar. Sancak beyi oluyor. Sekiz yaşında, altı yaşında, on yaşında, on iki yaşında yönetim bilimini öğreniyor. Ama yanında olgun hocaları var; feylesof, hakim, bilge insanlar var... Böylece çocuk yaşlı insanların yanında durmaktan ciddiyeti öğreniyor, hayatı çabuk anlıyor.

Padişahların çoğu çok büyük işler yapmışlar ve padişahlar çok genç yaşta vefat etmişler. Meselâ Çelebi Sultan Mehmed, Osmanlı'nın Yıldırım'dan sonra dağılan birliğini derlemiş, toparlamış, nice fütuhat yapmış; otuz küsur yaşında, otuz iki yaşında filân vefat etti. Çünkü genç yaşında tahta geçmiş. Bereketli, 24 sefer yapmış. Yâni büyük ordu, büyük askerî harekât... Balkanlar'da ve sâirede kısa ömrü içinde nice nice çalışmalar yapmış.

Fâtih de öyle, 49 yaşında vefat etmiş. 27 sefer yapmış. 380 cami yapmış, 300 küsur kale ve kasaba ve şehir almış. Bir ülkenin alanını 900.000 kilometrekareden, 2.500.000 kilometrekareye çıkartmış. Böyle çalışmalar yapmışlar.

Büyük bir alimin yanında iyi yetişiyor insanlar. Alimlerin söz sahibi olduğu ülkeler gelişiyor. Alimlerin horlandığı, itildiği, hapsedildiği ülkeler batıyor. Şimdi birçok İslâm ülkesinin en büyük sorunlarından biri, doğruyu söyleyen alimlerin hürriyetsiz ortamda derhal yakalanıp hapse tıkılması. Bu Uzakdoğu ülkelerinde ben inceliyorum, duyuyorum. Ortadoğu ülkelerinde duyuyorum. Bir zalim yönetime geçiyor ve o yönetimde doğru sözü söyleyen, dosdoğru konuşan insanlar makbul değil. Tabii doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar. Onları yakalıyor, hapse tıkıyor, hemen. Yâni ilk hedef alimler oluyor.

Böyle toplumlar batar. Alimlerin sözünün dinlendiği, ilmin hâkim olduğu, bilimsel düşüncenin hâkim olduğu ülkeler gelişir.

Tabii, ilimlerin çeşitleri var. Şerefleri farklı, dereceleri farklı, sevapları farklı ama, hepsi güzel... Her ilmin öğrenilmesi lâzım! Öğrenilmiş ilmin de başkalarına öğretilmesi lâzım! Üstadların ve alimlerin ilmini kendisiyle mezara götürmemesi lâzım, saklamaması lâzım!

Ama dînî ilimler çok önemli. Çünkü dinî ilim bir insanı dindarlıkta ilerletiyor, ihlâslı bir dindar yapıyor. İhlâslı bir insan da hayırlı işler yapıyor. İhlâssız olduğu zaman, alim olsa bile ilmini kötülüğe kullanabilir. Bu bakımdan insanın ahlâken dürüst olması, alimin ahlâklı olması çok önemli bir husus. Bu bakımdan dinî ilimler tabii öncelik kazanıyor.

d. İlmi Yazan Kimsenin Ecri

Bu hususta bir hadis-i şerif daha var bu sayfada, onu da okuyalım. Bu da Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'den rivâyet edilmiş. Hâkim (Rh.A)'in *Tarih*'inde yazılmış bu hadis-i şerif:[155]

مَنْ كَتَبَ عَنِّي عِلْمًا أَوْ حَدِيثًا ، لَمْ يَزَلْ يُكْتَبُ لَهُ الْأَجْرِ مَا بَقِيَ

ذٰلِكَ الْعِلْمُ أَوِ الْحَدِيثُ (ك. في تاريخه عن أبي بكر)

RE. 440/13 (*Men ketebe annî ilmen ev hadîsen lem yezel yüktebü lehü'l-ecri mâ bakıye zâlike'l-ilmü evi'l-hadîs.*) buyurmuş Peygamber SAS Efendimiz. Anlamı nedir?..

(*Men ketebe annî ilmen*) "Kim benden duyduğu bir ilmi yazarsa; bir ilim, bir bilgi yazarsa; (*ev hadîsen*) veyahut söylediğim bir sözü yazarsa, (*lem yezel yüktebu lehu'l-ecr*) dâimâ ona sevap yazılıp durur; (*mâ bakıye zâlike'l-ilmü evi'l-hadîs*) bu ilim durdukça, bu hadis-i şerif ortada dolaştıkça, o yazan kimseye sevap yazılmaya devam eder durur, ecir yazılır durur."

Demek ki ilmin yayıcılarının, yazıcılarının, kitap yazanların, yazarın, hocaların büyük sevapları var... O kitaplar okunduğu, öğrenildiği, öğretildiği müddetçe, zaman boyu devamlı olarak onların ecirleri yazılır durur, sevgili kardeşlerim!..

e. Kırk Hadis Yazmak

Meselâ, hadis-i şerif filân öğrenmişse... Bu hususta bir hadis-i şerif var yine bu sayfada, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs RA'dan. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[156]

مَنْ كَتَبَ عَنِّي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا رَجَاءَ أَنْ يُغْفِرَ اللهُ لَهُ ، غَفَرَ لَهُ وَأَعْطَاهُ

[155] Lafız farkıyla: İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.249; İbn-i Asâkir, *Muhtasar-ı Târih-i Dimaşk*, c.I, s.310; Hz. Ebû Bekir RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.327, no:28951.

[156] *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.419, no:29223.

ثَوَابَ الشُّهَدَاءِ (ابن الجوزى في العلل عن ابن عمرو)

RE. 440/12 (*Men ketebe annî erbaîne hadîsen recâen en yuğfera'llàhu lehû gafara lehû ve a'tàhu sevâbe'ş-şühedâ'*) "Kim benden duyduğu kırk hadisi yazarsa, benden duyduğu şeyler arasından kırk tane hadis yazarsa; günahları afv ü mağfiret olsun diye, sevabını Allah'tan bekleyerek, mağfiret olunmayı umarak böyle kırk hadis yazarsa; (*gafara lehû*) Allah onun günahlarını mağfiret eder, (*ve a'tâhu sevâbe'ş-şühedâ'*) ve ona şehidlerin sevabı gibi sevap verir."

Demek ki öğrenecek, yazacak, tesbit edecek, kitap haline getirecek ve yayınlayacak; dinlenecek, öğrenilecek, uygulanacak.

Onun için, zamanımızda ve eski devirlerde bu kırk rakamını duyup, "Yüzlerce, binlerce hadis-i şerif okuyamıyorum, yazamıyorum, nakledemiyorum; bâri kırk tanesini yazayım, bu mükâfata nâil olayım!" diye, kırk hadis toplayanlar çok olmuştur. Çeşitli konulara göre, veyahut kırk tane olsun da hangi konuda olursa olsun diye, muhtelif konuları ihtivâ eden kitaplar yazılmıştır.

Siz de hadis-i şerifleri öğrenirseniz, yazarsanız, başkalarına söylerseniz, dinletirseniz çoluk çocuğunuza; size de o sevap verilecek demektir. Onun için, can kulağıyla dinleyin ve bu hadis-i şerifleri çoluk çocuğunuza öğretin ki, ona göre hareket etsinler.

f. Mazeret Dolayısıyla Yapılamayan Amel

Yine bir başka müjdeli hadis-i şerife geçiyoruz. Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan İmam Taberânî (Rh.A) kitabına yazmış ki, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[157]

---

[157] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.200, no:3091; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.491, no:1261; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.559, no:6703.

Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.82, no:236; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.24; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.338; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V, s.234; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

مَنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ يَعْمَلُهُ فَشَغَلَهُ عَنْهُ مَرَضٌ أَوْ سَفَرٌ ، فَإِنَّهُ يُكْتَبُ لَهُ صَالِحُ مَا كَانَ يَعْمَلُ وَهُوَ صَحِيحٌ مُقِيمٌ (طب. عن أبي موسى)

RE. 440/3 (*Men kâne lehû amelün ya'melühû feşegalehû anhü maradun ev seferun, feinnehû yüktebu lehû sàlihu mâ kâne ya'mel ve hüve sahîhun mukîm.*)

Bu müjdeli bir hadis-i şerif demiştim; buyuruyor ki Peygamber Efendimiz: (*Men kâne lehû amelün ya'melühû*) "Kimin adet edindiği, işlediği bir güzel ibadeti, ameli varsa..."

Farz edelim, —misalle anlatıldığı zaman hatırda kolay kalır— geceleyin kalkıyordu, teheccüd namazı kılıyordu. Veyahut her yatsıdan sonra çoluk çocuğunu topluyordu, üç tane hadis okuyorlardı, beş tane ayet okuyorlardı diyelim. Yâni, böyle işlediği bir hayırlı, sevaplı iş var.

"Kimin böyle bir sevaplı işi varsa; (*feşegalehû anhu maradun ev seferun*) bu adet edindiği işi bir hastalık geldiği için, ya da adam yolculuğa çıktığı için; bu hastalık veya yolculuk engellemişse, yaptırtmamışsa; yolcu ne yapsın veya hasta, baygın, yatakta... O evvelce yaptığı güzel şeyi yapamadı." O zaman ne olur? (*Feinnehû yüktebu lehû sàlihu mâ kâne ya'melü ve hüve sahîhun mukîm*) "O adam sağlıklı iken, sıhhatteyken, evindeyken, rahatı huzuru tamam olduğu sıralarda o yapa geldiği iyi şeyleri yapıyormuş gibi, ona sevap yazılır." Yâni yapmadığı halde, mazeretinden dolayı yapamadığı için, Cenâb-ı Hak yapmış gibi sevap verir.

"—Hasta, yapamadı..."

E olsun, Allah yine sevap verir.

"—Yolculuğa çıktı, yapamadı. İşte yolculuğun sıkıntıları, binek, eşyanın indirilmesi, beklemek, o vasıtadan o vasıtaya gitmek, koşuşturmak, yorulmak, bitkin düşmek... Yapamadı."

Tamam, olsun, yapmış gibi Allah-u Teàlâ Hazretleri sevap ihsân ediyor.

g. Kötülerle Birlikte Olmak

Bunlar bu konuda, bu sayfadaki hadis-i şeriflerden bazıları. Bunlar altı tane oldu. Okuduklarım yedi tane olsun, rakam tek olsun; "Allah tektir, teki sever." diye hadis-i şerif var... Sonuncu hadis-i şerifi okuyayım. Semüre isimli sahabiden (RA), Taberânî rivayet etmiş, başka kaynaklarda da var. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:[158]

مَنْ كَتَمَ غَالاًّ فَهُوَ مِثْلُهُ ؛ وَمَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ ، فَإِنَّهُ مِثْلُهُ (طب. ض. عن سمرة)

RE. 440/14 (*Men keteme gàllen fehüve mislühû, ve men câmea'l-müşrike ve sekene meahû, feinnehû mislühû.*) Burada bazı kelimeler var, izah etmemiz gereken:

(*Men keteme gàllen*) "Kim gulül yapan bir kimseyi saklarsa..." *Gàllen*, *gulül* yapan demek. *Gulül* masdarının ism-i fâili. *Gulül* ne demek?.. Ganimet malını iç etmek, saklamak, çalmak demek.

İslâm'da harp olduğu zaman, toplanan mallar bir yerde toplanır; beşte biri beytü'l-mâl-i müslimîne ayrılır, beşte dördü gazilerin arasında eşit olarak bölünür. Şimdi ortaya konulmayan, sakladığı bir mal varsa, yâni çarpışırken adamın cebinde on tane altın buldu, kendi cebine indirdi, kimse görmedi veya bir eve girdi, adamın karısının yüzükleri, bilezikleri var, onları cebine attı...

Şimdi bu Kosova, Çeçenistan, Bosna gibi yerlerde çok böyle olaylar oluyor. Yâni, evinden kaçan insanların malları, mülkleri, servetleri yağmalanıyor. Eskiden de buna benzer şeyler olmuş olabilir. İslâm'da böyle şey yok. Düzenlilik var, ciddiyet var.

"Kim böyle ganimet malını ortaya koymadan saklamış, çalmışsa, gulül yapmışsa; birisi de gördüğü halde söylememişse;

---

[158] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.251, no:7023; Semüre ibn-i Cündüb RA'dan.

Lafız farkıyla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.77, no:2716; Semüre ibn-i Cündüb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.37, no:43775; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.345, no:23698.

(*fehüve mislühû*) o da çalmış gibidir, o da mes'uldür." Hırsızlık yapanı, saklayanı, ortaya koymayanı, beyan etmeyeni bildiği halde söylemeyen de, o kötülüğü yapmaya vesile olduğu için, o kötü adamın cezâlandırılmasını engellemiş olduğundan, o da onun gibidir. O da ganimetten çalmış gibidir.

Ganimetten çalan bir insan ne olur?.. Bir ayakkabı bağcığı bile çalsa, Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

"—Cehennemden ateşten bir bağ çalmış demektir, ayağına ateşten bağ bağlamış demektir."

Bir keresinde nidâ ettirdi, dellâllara bağırttırdı ki:

"—Kimin yanında böyle alınmış bir şey varsa, getirsin, ortaya koysun! Ganimet taksimi yapılacak, kimse yanında bir şey bırakmasın!"

Herkes getirdi koydu. Taksimat yapıldı. Neden sonra birisi geldi, pişmanlık duydu herhalde, vicdanı rahatsız etti kendisini; iki tane bağcık getirdi, sırım getirdi ayakkabıyı bağlamak için. Ayağa giyilen çarık vs. neyse o zamanki şeyi bağlamak için.

"—Bunu al yâ Rasûlallah!" dedi.

Rasûlüllah Efendimiz dedi ki:

"—Ben çağırdığım zaman, söylediğim zaman niye getirmedin?.. Cehennemden iki tane ateşi elinde bıraktın!" dedi.

Efendimiz iltifat etmedi, yâni başında getirecektin demek istedi. Böyle bir kimseyi saklayan da onun gibidir.

(*Ve men câmea'l-müşrike*) "Kim müşrikle birlikte olursa..." *Câmea, yucâmiu, mucâmaa* ve *cimâ*, cem olmak, bir arada olmak demek. Çeşitli anlamlara geliyor. Burada: "Müşrikle kim mücâmaa ederse, yâni cem olur, bir arada olursa... (*Ve sekene meahû feinnehû misluhû*) Onunla beraber oturursa, o da onun gibidir, yâni müşrik gibi olur." Ne yapacak?.. Mü'minlerin yanına gelecek.

Eğer anlamı benim verdiğim, ilk düşündüğüm anlam gibi değilse; çünkü bu şey müzekker gelmiş, müennes gelmemiş. Müennes olarak düşünelim, yâni cimanın bir de gayr-i meşrû münâsebet mânâsı var. "Kim öyle bir şey yaparsa, onun gibidir." demek tabii, bu katmerli haydi haydi kötü oluyor. Onu söylese, onun müşrik olmasına lüzum yok. O kötü fiili, yâni Lût kavminin

amelini birisiyle yaptı mı, insan zâten Lût kavminin cezasını hak ediyor. Çok büyük günah işlemiş oluyor.

Onun için, bu kelimenin bazen böyle bir arada olmak mânâsı da vardır, kelime anlamı da odur zâten. Ben sanıyorum ki, "Müşrikle ahbaplık eden, onunla beraber düşüp kalkan, beraber olan, onun yanında oturan onun gibidir." demek isteniyor.

Mü'minleri bulacak, mü'minlerle ahbap olacak. Müşrike, kâfire yardımcı, yardakçı, yâr, yâver, destek, arkadaş olmayacak. Çünkü onun bin bir türlü tehlikesi, zararı vardır. Mü'minleri arayıp bulacak, neredeyse...

Hoşuma gitti. Amerikalının birisi müslüman olmuş. Açmış telefon rehberini, orada İslâmî isimler ne var?.. Meselâ Muhammed... Muhammed ismini telefon rehberinden aramış, bir telefonu çevirmiş:

"—Kardeşim, ben yeni müslüman olmuş bir Amerikalıyım! Sizin isminizi telefon rehberinden buldum, müslüman ismi diye; sizinle görüşebilir miyiz?" demiş.

Bak hemen mü'min kardeş arıyor kendisine, ne kadar güzel...

Onun için insan, isterse müslümanların arasında otursun, bir başka taraftaki kötü insanları tasvip ediyorsa, destekliyorsa, onları haklı görüyorsa; müslümanların arasında otursa bile, o sevdiği kimse ile beraber hesaba girer, o hesaba dahil olur ve onlardan sayılır.

Kişi sevdiği ile beraberdir. Kötüyü seviyorsa, kötünün yanına götürüverirler insanı... Kötü insanlarla arkadaşlık, ahbaplık bile doğru değildir.

Ama bunun karşısında, iyi insanlarla arkadaşlık, ahbaplık, ibadet sevabı kazandırır. İnsan iyi bir arkadaş edindi mi, mertebesi bir derece yükselir ve bir müslümanla arkadaşlık, ahbaplık ettiği için nice nice hayırlara nâil olur. Onun için, müslümanlar birbirlerini aramalı, bulmalı, hemen irtibat kurulmalı!..

Bugün bir yere götürdüler bizi. Bosnalıların bir camisine gittik, Bosnalı kardeşlerimizi görelim diye. Kimseyi göremedik ama, o civarda öğrendik ki Türkler çok oturuyormuş. Hemen ben dedim ki:

"—Aman buraya bir cami kuralım veya bunlara gelelim, bunlarla tanışalım!" dedim.

Çünkü araması lâzım insanın... "Aman burada kim var, benim gibi Allah'ın varlığına, birliğine inanan, mü'min, muvahhid iyi kul?" diye arayıp, bulup; "Kardeşim, ben de senin gibiyim! Esselâmü aleyküm, merhaba!" diye sarılıp muhabbet etmesi lâzım!

Mü'minler mü'minlerin kardeşleridir. Kötü insanlarla da arkadaşlık, dostluk, yandaşlık yapmaması lâzım! Kötülerle yandaşlığın çok fenâdır, ağırdır.

وَلاَ تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ (هود: ١١٣)

(*Ve lâ terkenû ile'llezîne zalemû fetemessekümü'n-nâr.*) (Hûd, 11/113) buyuruyor Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Keriminde. Yâni, "Sakın zulmedenlere, zalimlere meyletmeyiniz, onların tarafını tutmayınız, onlarla beraber olmayınız; gönlünüz onlardan yana olmasın, akmasın, kaymasın, meyletmesin; sonra size cehennem ateşi dokunur, cehenneme düşersiniz!" diye tehdit ediliyor.

Mü'minlerin böyle bir vazifesi de vardır. Mü'min mü'mini bulacak, onunla arkadaşlık kuracak; ötekilerin arasında durmayacak. Çünkü adam müşrik olduğu için, puta taptığından çeşitli günahları işler, onu da alıştırır. Kumara alıştırır, içkiye alıştırır, zinaya alıştırır, afyona alıştırır... Çeşit çeşit kötü şeylere alıştırır.

Allah'ın emrini tutan, yasaklarından kaçan, ibadetleri yapan insan da, "Aman kardeşim! Bizim dinimizin, imanımızın gereği güzel ahlâklı olmaktır, güzel işleri yapmaktır; gel şunu beraberce yapalım!" der.

Kişi iyi bir arkadaş edinince kurtulur; kötü bir arkadaşa kapılınca da azar, sapar, kayar, gider.

"—*Kişi refîkinden azar.*" demiş eskiler.

"—Sen kiminle arkadaşlık yaptığını söyle, ben senin kim olduğunu söyleyeyim!" demiş bir zât da.

Yâni arkadaşlarıyla ölçülür insan... Güvercin güvercinle uçar, şahin şahinle, karga kargayla... Bu iş böyle gider.

Onun için, iyi kimseleri seçmek lâzım! İyi kimselerle, alim, fâzıl, kâmil, bilge, edepli, terbiyeli, olumlu, hayırlı insanlarla ahbaplık etmek lâzım! Hayırsızların yanından sür'atle kaçmak lâzım; AİDS'ten kaçar gibi, yangından kaçan gibi...

Allah bizi iyi kardeşlerle, arkadaşlarla beraber olmaya muvaffak eylesin... Hak yolda, hak cephede, haktan yana, Cenâb-ı Hakk'ın rızasından yana olmayı nasîb etsin... Şeytandan yana, günahtan yana, haramdan yana, kötü şeylerden yana olmaktan bizi ve çoluk çocuğumuzu, ta kıyamete kadar da nesillerimizi korusun...

Her türlü güzelliği yapmağa bizi muvaffak eylesin, güzelliklere vesile eylesin... Emr-i ma'ruf, nehy-i münker vazifesini, her türlü kötülüklere engel olma vazifesini de güzelce yapmayı nasîb eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!...

04. 06. 1999 - AVUSTRALYA

28. ROMA'NIN FETHİ VE DECCAL

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak dünya ve ahiretinizi mâmûr eylesin... Cümlenizi iki cihanda, sevdiklerinizle beraber mes'ud ve bahtiyar eylesin...

Biliyorsunuz, geçtiğimiz iki hafta önce İstanbul'un fethi merasimleri yapıldı, dualar edildi. O zaferler, o güzel günler yad edildi. Şu sırada da dünyanın her yerinden, müslümanların uğradığı sıkıntılarla ilgili haberler radyolarda, televizyonlarda görülüyor. Keşmir'de Pakistanlılarla Hintliler mücadele ve çarpışma halinde... Kosova'da çok acı olaylar oldu, yüz binlerce insan hunharca öldürüldü. Daha önce de başka yerlerde olaylar olmuştu.

Tabii bunlar çok üzücü şeyler ama, mühim olan insanın müslüman, mü'min, Allah'ın sevdiği, Rasûlü'nün razı olduğu bir imanlı kişi olması... İmanlı bir kişi olduktan sonra bir müslüman, zulmen ölürse veya savaşta ölürse, veya gadren, haksızlık yapılarak öldürülürse, mazlum olur. Mazlumun ahını Cenâb-ı Hak alır, zàlimin burnundan fitil fitil getirir, yaptığı zulmün cezasını dünyada, ahirette çektirir.

Mazlum da tabii, o mazlumluğu dolayısıyla ahirette mükâfât alır. Eğer öldürülürse; işte yüzlercesi nâhak yere katlediliyor, ortada hiç bir sebep yokken, bir insanlık dışı anlayışla öldürülüyorlar. O zaman ölenler de, çarpışarak ölürse şehid olur. Mazlum ölürse, yine kâr eder. Kalırsa yine kâr eder. Müslümanın her halde, mü'min olması dolayısıyla her halinin sonunda, eline bir mânevî mükâfât geçer.

Onun için, ölenlere üzülmemek lâzım! Hattâ eskiden savaşlara gidenler, şehid olamayıp döndükleri zaman üzülürlermiş. "Niye ben şehid olamadım?" diye gözyaşı dökerlermiş. "Allah bana o mertebeyi niye vermedi?" diye, şehid olanlara gıpta ederlermiş.

Mü'min insan biliyor ki, dünyadaki nimetlerin hepsi derli toplu kendisine verilse bile, cennet hepsinden daha güzel! Allah'ın sevdiği kulu olmak en güzel şey... Allah'ın sevdiği bir hal üzere ölmek, en iyi sonuç olduğundan, seve seve Allah yolunda, Hak yolunda, adalet için, insan için, din için, iman için, haksızlıkların önlenmesi için, zalimle mücadele için canını da verir müslümanlar.

Her hâl ü kârda kâr eder. Ölürse şehid olur, kalırsa gàzi olur. Hem dünyada hem ahirette, müslümanın sırtını hiç bir şekilde kimse yere yapıştıramaz, alt edemez. Çünkü, sonunda Allah'ın aziz ettiğini kimse zelil edemez.

a. Roma da Fethedilecek!

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri, Amr ibn-i Avf RA'ın rivayet ettiğine göre —Deylemî'nin *Müsnedü'l-Firdevs*'inde yazılmış— buyuruyor ki:[159]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يفتَحَ اللهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ الرُّومِيَّةِ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ (الديلمي عن عمرو بن عوف)

RE. 478/5 (*Lâ tekùmü's-sâah, hattâ yefteha'llàhu ale'l-mü'minîne'l-kustantîniyyeti'r-rûmiyyete bi't-tesbîhi ve't-tekbîr.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz bir şeyi daha müjdeliyor bize, İstanbul'un fethini müjdelediği gibi:

(*Lâ tekùmü's-sâah*) "Saat kopmaz, kalkmaz, ortaya dikilmez..." Yani kıyametin gelmesi böyle ifade ediliyor. Kıyametin gelmesi

---

[159] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.82, no:7524; Amr ibn-i Avf RA'dan. İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.59; Küseyr ibn-i Abdullah babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.298, no:38601; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.306, no:16840.

çok önemli bir vakit, saat olduğu için *elif-lâm* ile, (*es-sâah*) o belirli saat diye söylendiği zaman kıyamet anlaşılıyor.

Kıyâmet, (*kàme-yekùmü*) dikilmek demek. "Kıyamet insanın karşısına dikilmez, yâni kopmaz; (*hattâ yefteha'llàhu ale'l-mü'minîne'l-kustantîniyyeti'r-rûmiyyeh*) Allah-u Teàlâ Hazretleri mü'min kullarına el-Kostantîniyyeti'r-Rûmiyye'yi açmadıkça, vermedikçe, fethini nasib etmedikçe kıyamet kopmaz." Neyle olacak bu?.. (*Bi't-tesbîhi ve't-tekbîr*) "*Sübhàna'llàh* diyerek, tesbih ederek; tekbir getirerek, *Lâ ilâhe illa'llàh, Allàhu ekber* diyerek olacak." diye bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, kıyametten önce oranın da fetholunacağını, İstanbul'un fetholunması gibi metheylemiş.

Şimdi el-Kustantîniyyeti'r-Rûmiyye diye geçiyor, bu *Râmuz*'daki 478. sayfanın 5. hadis-i şerifinde... Roma Kostantîniyyesi, yâni Roma şehri demek. Araplar bu şehri anlatmak istedikleri zaman, *el-Kustantîniyye el-Kübrâ* veya *er-Rûmiyye el-Kübrâ* derlerdi; İstanbul için de, *er-Rûmiyye es-Suğrâ* derlerdi. Yâni küçük Roma, büyük Roma; küçük Kostantîniyye, büyük Kostantîniyye tabirleri Arapların arasında kullanılmış.

Burada, "Roma Kostantîniyyesi de müslümanlara Allah tarafından fetholunmadıkça kıyamet kopmaz." diye bildiriliyor. Ama nasıl fetholacak?.. Tesbihle, tekbirle; *Sübhàna'llàh* diyerek, *A'llàhu ekber* diyerek fetholacak.

Başka hadis-i şeriflerde de belirtiliyor; "Roma'nın etrafına çevrelenirler, tesbih çekerler, tekbir getirirler ve Roma fetholur." diye bildiriliyor.

Tabii, meşhur İstanbul'un fethi hadis-i şerifinde, oranın savaşla alınacağını da Peygamber Efendimiz belirtmiş. Bu ikisi arasındaki fark, çok açık olarak ifadelerden ortaya çıkıyor. Orada:

"—Kostantîniyye mutlaka fetholunacaktır; onu fetheden komutan ne mübarek bir komutandır, o ordu ne mübarek bir ordudur." buyruluyordu.

Yâni bir orduyla, bir komutanla, bir savaşla, mutlaka İstanbul'un fetholunacağını belirtmiş ve fetholundu; bu tamam... Bir de burada Kontantîniyyeti'r-Rûmiyye, yâni Roma'nın da fetholunacağı bildiriliyor.

b. Tesbih ve Tekbirin Anlamı

Nasıl fetholunacak?.. *Sübhàna'llàh* diyerek, *Allàhu ekber* diyerek fetholunacak.

Sübhàna'llàh, Cenâb-ı Hakk'ı kâfirlerin, müşriklerin, yanlış, bozuk inanç sahiplerinin düşündükleri her çeşit yanlış sıfattan pâk ve münezzeh olduğunu söylemeye derler. "Yâ Rabbi, bu zalimlerin, bu müşriklerin, bu putperestlerin, bu zavallıların söylediğinden sen çok pâksın, çok yücesin! Bunların bu söyledikleri ile senin hiç ilişkin yok... Onlar seni hakkıyla bilemiyorlar, çok cahiller, çok gàfiller. Sen münezzehsin, pâksın; her sıfatın en güzeldir." mânâsına geliyor.

Yâni bir zaman gelecek ki, müslümanlar buna bastıra bastıra, söyleye, söyleye; yanlış inanç sahipleri, dağlara tapanlar, birtakım yıldızlara, gök cisimlerine, güneşlere, aya tapanlar; bir takım hayvanlara, bir takım insanlara tapanlar, bu işin yanlış olduğunu anlayacaklar.

Kur'an-ı Kerim Allah'ın kelâmı, çok açık olarak bildiriyor. Peygamber SAS Efendimiz, Allah'ın Rasûlü, kesin olarak bildiriyor. Müslümanlar bu bildirmeyi ihmâl etmeyecek. Her yerde, her zaman, çok açık bir şekilde, bunun çok önemli bir husus olduğunu; "Allah'ın şânına lâyık olmayan sıfatları ona yakıştırmak, o şöyledir, böyledir diye nâkıs, yanlış, bozuk akîdeler ileri sürmek çok büyük iftira, çok büyük suç ve çok büyük günahtır." diye müslümanların bu konuya çok önem vermesi lâzım!..

Sonunda Cenâb-ı Hakk'ın münezzehliği, sıfatlarının yüceliği anlaşılacak, varlığı, birliği anlaşılacak demek.

Bir de *Allàhu ekber*; yâni Allah hiçbir varlıkla mukayese edilemeyecek kadar yüce, büyük, azamet sahibi, kudret sahibi, ululuk sahibidir. Bunu anlayacaklar. Müslümanlar bunları söyleye söyleye, imanın temizliği bastıracak ve bozuk inançları alt edecek.

c. Batılıların Dine Saygısı

Şimdi bu Balkanlar'daki olayları takip ederken, ben burada televizyonları izliyorum; kocaman sakallı, başlıklı, cübbeli din adamlarını çıkartıyorlar ve onları kullanıyorlar. Kendilerini savunmak için, kendilerini haklı göstermek için, ya da kendileri gibi inanan öteki milletlere:

"—Bak sizdeniz biz, bizi tutun; haksızlık da yapsak, taraf tutun!" demek istiyorlar.

Şunu çok kesin olarak söyleyeyim, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler: Bizden başka dinine yan ve yamuk bakan millet çok az!.. Amerika olsun, Avustralya olsun, İngiltere olsun, Fransa olsun, Almanya olsun, Yugoslavya olsun, Yunanistan olsun, Bulgaristan olsun, yöneticilerin hepsi halkın dînî duygusuna hürmet ediyor.

Hattâ geçen gün televizyonda, Yeltsin'le oranın Ortodoks din adamlarının bir merasimi vardı. Dînî kıyafetleriyle bir yerde yürüyorlardı Belki de Balkanlar'daki uygulamalarla ilgili toplantılar olmalı... Yeltsin bile böyle hazırol vaziyetinde duruyordu. Yâni hepsi halkın dînî duygusuna hürmet ediyor ve din adamları ile yöneticiler barışık!..

Yunanistan meselâ, Avustralya'ya işçi gönderirken, her on iki aileye bir papaz göndermiş. Yâni, "Aman gittikleri yerlerde Yunanlılıklarını, Ortodoksluklarını kaybetmesinler!" diye. Her yerde kiliseleri var.

Bosna savaşları olduğu zaman da, başından beri size bildiriyordum ki: "Bunlara bu İslâm düşmanlığını veren, asırlarca beraberce oturdukları, sulh içinde yaşadıkları komşularına hunharca saldırtıp da, onları kestirten, yakan, yıkan; çocukları öldürten bu taassubdur. Bu taassubu da papazlar kışkırtıyorlar." diye konuşmalarından misaller vermiştim.

Kilise maalesef, "Yapmayın, etmeyin; insanlar kardeştir!" diyecek yerde, "Burada hiç müslüman bırakmayacağız!" gibi bir mantıkla, "Kesilsin, asılsın!.." gibi bir şekilde teşvik ettiği için, onlar öyle bu zulümleri yapıyorlar.

İngiltere lâik bir yönetim, Amerika seküler bir yönetim vs. Ama hepsinde din toplumda fevkalâde etkin, çok önemli ve din adamları fevkalâde saygın; herkesin dinine hürmet ediliyor.

Bugün bizim eve bir kamyonla eşya getirdiler. İşte yanlış gelmiş, evdeki eşyaları alacaklar, değiştirecekler, asıl doğrusunu getirecekler. Adam ayakkabı ile içeri girmek istiyor. Ben dedim ki:

"—Lütfen ayakkabılarınızı çıkartınız!"

"—Çıkartamam!" diyor, diretiyor, ayakkabısı ile içeriye girecek. "Silerim, içeriye girerim!" diyor.

Ben dedim ki:

"—Biz müslümanız, bizim evimizin temiz olması lâzım! Biz evimizde, bu halıların üstünde ibadet ediyoruz. Böyle yüznumaraya girilen, dışarıda nereye basıldığı belli olmayan ayakkabı ile içeri kesinlikle girilmez. O zaman istemiyorum eşyaları!" dedim.

Adam baktı ki vaziyet ciddî, o zaman ayakkabılarını çıkarttı. Şöyle bir hareketle de çıkartıverdi. Ama dikkat ettim, ilkönce çok katı bir tavır takınmışken, "Çıkartmam!" vs. derken, "Bu bizim dînî inancımız!" deyince, akan sular durdu, yelkenler suya indi, hemen pabuçlarını çıkarttı.

Yâni çok büyük destek var, çok büyük saygı var. İnşâallah İslâm ülkelerinde de durum aynen böyle olur; din adamları, dînî

duygular, dînî hükümler, dînî yaşantı hiçbir baskıya mâruz kalmadan, serbestçe, insanın gönlünce Rabbine inandığı gibi ibadet etmesi serbest olur. Sözde ve fiiliyatta...

Şimdi ben, İlâhiyat Fakültesi profesörüyüm. Ansiklopedileri okuyorum, başka bilimsel araştırmaları okuyorum, hatalarını bulabiliyorum; çünkü bu benim mesleğim. Yâni, yazanların yazdıkları şeylerdeki kusurları, hataları biliyorum; çünkü bu işin mütehassısıyım. Ömrümü bu mesleğe vermişim, bu hususta kendimi yetiştirmişim. Şimdi bunları bilmeyen bazı kimselerin çıkıp da bana, "Şunu yap, bunu yapma!" demeleri, 20. Yüzyıl'da çok çağdışı, hiç akıl mantık ermez, çok yanlış bir şey olur. Kimsenin din ve vicdanının baskı altına alınması doğru değil.

"—Yanlış bir şey bile olsa, baskı altına alınamaz!" diyor batılılar.

Yanlışlığını münakaşa ile düzeltelim, doğruyu gösterelim de demiyor. O mezheb öyle, bu mezheb böyle; Ortodoks, Katolik, Anglikan, Luteryan, Uniteryan... vs. Binlerce dîni topluluk var...

Amerika'ya gittiğim zaman çok açık olarak gördüm, hepsi kolonileşmişler. Yâni belli yerlere yerleşmişler, orada kendi gönüllerince dînî yaşantılarını sürdürüyorlar.

Meselâ, şimdi olimpiyatlar yapılacak diye herkesin bildiği *Salt Lake City* diye bir yer var Amerika'da. Orası Mormonların oturduğu bir yer. Mormonlar da —şimdi bizim aydınlarımız duymamışlardır belki, duyunca şaşıracaklar— Amerika'da, çok kadınla evlenmeyi dinlerinin müsaadesi olarak doğru gören, kabul eden bir topluluk. *Teaddüd-i zevcât* (*poligami*) dediğimiz çok kadınla evlenme var onlarda. İçki içmek yasak, sigara içmek yasak bunlarda...

Amerikan hükümeti bir şey demiyor, tamam bunların inancı diyor. Başka yerde başka topluluklar var. Bazı yerlerde kumar yasak... Yasak demiş, bitirmiş işi... Toplum ona razı olmuş, tamam.

Eymiş diye bir takım gruplar var; otomobil kullanmazlar, elektrik kullanmazlar, çağdaş araçları kullanmazlar. Yüz - yüz elli yıl önce Avrupa'dan oraya gittikleri zamanki hallerini at arabalarıyla, giyimleriyle, kuşamlarıyla sürdürüyorlar ve herkes

onları ziyarete gidiyor. "İşte bunlar da böyle!" diyor. Alay etmek yok yâni, "Tamam, bunların inancı böyle, inançlarına göre yaşıyorlar." diyorlar. Sakalları var, kadınların kıyafetleri örtülü... Yâni birisi ötekisine, "Sen niye sakal bıraktın?.. Sen niye böyle örtündün?" demiyor, herkes kendi inancında hür...

Niyagara şelâlelerinin olduğu yere gitmiştik. Yakın bir yerin reklamı vardı. Orada da bir ayrı topluluk varmış. "Bizim buraları ziyaret zamanımız, hac zamanımız şudur. Hacılar şöyle yapsınlar, böyle yapsınlar!" diye o kelimeleri kullanmışlar. Yâni kendi toplumlarını kurmuşlar.

Avustralya'da da öyle... Bir şehre giriyorsunuz, şehrin girişinde bir levha ile karşılaşıyorsunuz. "Burası bir *centiks city*'dir; yâni kentlerden oluşan, o kavmin yerleştiği bir yerdir." diyor, onunla öğünüyor Onu kendisine alâmet edinmiş, bayrak edinmiş; kimse bir şey demiyor.

Yâni hürriyet batıda, batı ülkelerinin hepsinde böyle. Her yerde böyle olması lâzım! Çünkü insanın hakkı...

d. İnsanlara Hakkı Anlatmak

Bir de, kaldı ki biz müslümanlar haklıyız. Bir zaman gelecek, İslâm'ın haklılığını herkes anlayacak. Puta tapılmaması gerektiğini, elle yapılan bir eşyaya sonradan kutsallık kazandırıp tapılmaması gerektiğini anlayacaklar. Güneşe tapılmaması gerektiğini anlayacak Japonlar... İneğe tapılmaması gerektiğini, ineğin deveden bir farkı olmadığını veya koyundan bir farkı olmadığını, ona tapınmanın doğru olmadığını bir zaman gelecek, anlayacak Hintliler...

Biz haklıyız, haklıyken müslümanlara baskı çok daha büyük zulüm oluyor. Ama bu zulümler devam etmeyecek. Zulüm pâyidâr olmaz, Roma bile fetholacak. Bunu bir müjde olarak söylemek istiyorum.

Tabii, şimdi iman belli, küfür de belli; isteyen mü'min oluyor, istemeyen inanmıyor, kâfir oluyor. Kimisi de açıkça söylüyor. Ben bazı yazarların yazılarını okuyorum, Türkiye'den gelen gazetelerden; adam veya kadın:

"—Ben ateistim!" diyor.

Ateist, anormal der gibi, Tanrı tanımayan demek. *Teist*, Tanrı'yı tanıyan; ateist, Tanrı'yı tanımayan. "Ben ateistim, ben inanmıyorum!" diyor.

Kimisi öleceği zaman etrafındakilere söylüyor, yazıyor vasiyetnâmesine:

"—Benim için dînî tören yapmayın, benim ölümü yakın, küllerimi şuraya gömün!" diyor. Yâni inançlılık serbest, inançsızlık da serbest... Bu anlayış getirilmiş, buna sekülerizm veya laiklik denmiş. Herkes istediğini yapabiliyor.

Ama, "Benim istediğimi sen yapacaksın!" diye baskı oldu mu, buna laik bir hükümetin engel olması lâzım! Çünkü, kendisi bir mezhebi tutmamış, ortada durmuş; baskı yapanları onun engellemesi lâzım geliyor. Batıda böyle oluyor. Burada da öyle oluyor; inancından dolayı herkes gayet rahat, kimse kınanmıyor.

Ben de Melbourn'a ilk geldiğim zaman, beni havaalanında *Lâ ilâhe illa'llàh* bayraklarıyla, tekbirlerle filân karşıladılar. Ben tabii:

“—Yâhu ne yapıyorsunuz? Sonra başınız derde girmesin!” dedim.

“—Yok hocam, burada hiç kimse bir şey demez.” dediler.

Baktım; kimisi sarıklı, kimisi cübbeli, yüksek sesle tekbir getirerek bizi karşıladılar. Şaşırdım doğrusu... Aslında benim şaşırmama şaşırmak lâzım, çünkü onlar onun doğru olduğunu düşünüyor, o halde doğru bildiği şeyi, inancını —başkalarına zararı yoksa— uygulayabilmeli insan.

Biz haklılığımızı tatlı tatlı anlatmalıyız. *Sübhàna’llàh*’ı, tesbihi iyi öğrenmeli ve öğretmeliyiz insanlara... Tekbir’i, *Allàhu ekber*’i de iyi bir şekilde öğretmeliyiz.

e. Deccal, En Büyük Fitne

Şimdi iman belli, küfür belli de, bir de birileri çıkıyor, imanlıyı kandırmak için mü’min gibi önüne düşüyor, “Ben de mü’minim!” diyor, ondan sonra da onu yanlış yola çekiyor, ters yola çekiyor. En tehlikeli olanı bu...

Bu hususta Peygamber SAS Efendimiz’in bazı hadis-i şeriflerini size zikretmek istiyorum. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[160]

مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَّالِ

(ش. حم .م. عن حشام بن عامر)

RE. 373/8 (*Mâ beyne halkı âdeme ilâ kıyâmi’s-sâati emrun ekbera mine’d-deccâl.*)

---

[160] Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2266, no:2946; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.19, no:16298; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.573, no:8610; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XXII, s.173, no:450; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.III, s.125, no:1555; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.490, no:37471; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.II, s.254; Ebû Ya’lâ, *el-Mefârîd*, c.I, s.68, no:67; İbn-i Sa’d, *Tabakàtü’l-Kübrâ*, c.VII, s.26; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XXIII, s.568; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.366; Hişam ibn-i Amir RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.354, no:38758; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.1905, no:2905; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.477, no:19941.

"Hazret-i Adem AS Atamız'ın, ilk insanın yaratılışı zamanından, kıyametin kopacağı zamana kadar, insanlığın tarihi içinde Deccal'den daha büyük bir iş, konu olmamıştır." diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Hocamız (R.Ah)'i sevenler, onun dua mecmuasını, tertip ettiği *Evrad-ı Şerif* kitabını okuyanlar, Esmâ-i Hüsnâ'nın arkasındaki sayfada (s.19) her gün bir dua okurlar. Orada Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) Hocamız, hadis-i şeriften alınma bir dua kaydetmiş:[161]

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَمِنْ

فِتْنَةِ مَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ .

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem, ve min azâbi'l-kabr, ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât, ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl.*)

Bu duayı Peygamber SAS Efendimiz tâlim etmiş, Hocamız da hatırlayalım diye dua kitabının bir yerine koymuş, sabahları okuyoruz. Bunun mânâsı ne:

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem*) "Ey benim Rabbim, Mevlâm, cehenneme düşüp orada azab görmekten,

---

[161] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.412, no:588; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.277, no:5514; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.258, no:2342; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.356, no:721; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.715, no:1955; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.154, no:2702; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.463, no:7953; Taberânî, *Dua*, c.I, s.199, no:620; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.295; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.50, no:2288; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.323, no:984; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.524, no:3494; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1262, no:3840; İmam Mâlik, *Muvatta* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.215, no:501; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.242, no:2168; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.280, no:999; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.241, no:694; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.29, no:10939; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.304, no:1021; Taberânî, *Dua*, c.I, s.198, no:619; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VII, s.371; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.30; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

cehennem azabına dûçar olmaktan, giriftâr olmaktan, cehennemlik olmaktan ben sana sığınırım.”

Tabii, dünya bir imtihandır. Amaç imtihanı kazanıp başarmaktır; yâni cehenneme düşmemek, cenneti kazanmaktır. Başarı cennetle taltif ediliyor; başarısızlık da cehennemle cezalandırılıyor. Bu dünya hayatı muvakkat, arkasında ebedî hayat var. O zaman tabii, cehennem çok önemli; “Yâ Rabbi, ondan sana sığınırım, beni koru! Ona düşmememi sağlayacak neler gerekliyse, onları bana nasîb et!” demiş oluyor.

(*Ve min azâbi’l-kabr*) İnsanın cehenneme gitmeden önce kabirde de azab görme ihtimali vardır; eğer suçlu ise, hak etmiş ise, müstehak olmuş ise... Kabirde de azab vardır

Bu kabir azabı hakkında çeşitli hadis-i şerifler var; kabirde azab gerçektir, haktır. Peygamber Efendimiz’in kesin olarak belirttiği husustur. Daha kıyamet kopmadan kabrinde yatarken bile, bazı insanların kabri ateş doludur, azab doludur; bazı insanların kabri de cennet bahçesi gibidir. Bunu da kesin olarak biliyoruz. Onun için, “Kabir azabından da koru yâ Rabbi! Öyle bir şey de başımıza gelmesin.” diye dua ediyoruz.

(*Ve min fitneti’l-mahyâ ve’l-memât*) Masdar-ı mîmî diyor Araplar. *Mahyâ*, yâni yaşamak demek; *memât* da, ölüm demek. Yâni, “Ölümün ve yaşamın, ölmenin ve yaşamanın fitnesinden de sana sığınırım.”

Mahyânın, hayatın, yaşamanın fitnesi nedir?.. Yaşarken insanın birtakım olaylarla karşılaşması ve orada aldanması, fitneye uğrayıp şaşırması, yanlış davranıp kaybetmesi... *Fitne* de imtihan demek. Hayatta insanın başına çeşitli fitneler gelir.

Bir de ölümün fitnesi vardır. Ölürken de insanın iman-ı kâmil ile ölmesi lâzım! Son nefese kadar imanın korunması önemli... İman kaçabilir. Meselâ birisi, hastalığın verdiği ızdırabla intihar eder. İşte ölümün fitnesi... Çünkü intihar yasaktır, haramdır. İntihar eden cehenneme gidecek, intihar yok... Veya kendisini yüksek bir yerden attı, veya hapları yuttu. Veyahut şeytan karşısına dikildi, aldattı, yanlış fikirler verdi. O acıya dayanamayıp, Allah’a karşı lâyık olmayan sözler sarf etti... Gitti.

Ölüm anı çok zor bir an, önemli bir an... Ölüm zor bir geçit... Onun için orada da fitneye, bir imtihana, bir yanlışlığa uğramamak hususunda Allah'a sığınıyoruz bu dua ile...

Hem cehennemde azab görmekten, hem cehenneme gitmeden daha kabirde azab görmekten, yaşarken böyle birtakım yanlışlıklar yapıp da, fitneye mâruz kalıp da cezalı duruma düşmekten, hem de ölürken böyle birtakım fitnelere mâruz kalıp, yanlış işler yapıp da, cezalı duruma düşmekten Allah'a sığınıyoruz.

Ve sonuncusu: (*Ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl*) "Mesîhi'd-Deccâl'in fitnesinin şerrinden de yâ Rabbi, sana sığınıyoruz." demiş Peygamber Efendimiz, böyle dua etmiş. Biz bu duayı o öğrettiği için her gün okuyoruz, Mesîhi'd-Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınıyoruz.

Bu da karışık bir olay ve insanlar şaşırabiliyorlar. Şaşırınca da kaybediyorlar, cehennemlik olabiliyorlar.

Mesih, kurtarıcı demek ama; *Deccal,* yalancı demek. *El-Mesîhü'd-Deccal*, yalancı kurtarıcı... *Deccal* burada *Mesih*'in sıfatı olarak; yalancı Mesih, yâni yalancı kurtarıcı.

Mesih, *cim*'e benzeyen noktasız *ha* iledir. Noktalı *ha*, yâni *hı* ile de rivayetler vardır; o da kör mânâsına gelir. O da gene olur; ahir zamanda çıkacak Deccal'in gözü kör olacağından yine ona dalâlet eder. O da uygun bir şey.

Bu izahtan sonra, şimdi gelelim okuduğumuz hadis-i şerife... Demek ki yaşam esnasında imtihanlar, fitneler olabilir, insanın sarsılmaması lâzım! Ölürken bir takım şaşırtıcı fitneler karşısına dikilebilir; onları da atlatabilmesi lâzım! Allah yardım etsin... Ama, "Mesîhi'd-Deccal'in fitnesinin kötülüğünden de sana sığınırım." diyeceğiz.

Deccal kelimesi üzerinde biraz açıklama yapayım. Çünkü, "Adem AS'ın yaratılışından kıyamet kopuncaya kadar bütün insanlık tarihinde Deccal'den daha büyük bir belâ musibet, fitne yoktur." diyor. En büyük tehlike yâni. O halde, bunu bütün müslümanların bilmesi lâzım! Deccal'in kelime anlamı, hangi kökten geldiğini söylersek biraz daha iyi anlaşılır. Arapça'da *decele-yedcülû-declen* fiilinden geliyor bu *Deccal* kelimesi.

Mübalağa-i ism-i fâil derler. Yâni, *decl* fiilini çok yapan mânâsına. Ne demek *decl*?..

Decele-yedcülû-declen; yalan söylemek, böyle karşı tarafı aldatmak için yalan düzmek demek. Hatta asıl mânâsı da *decele şey'e*; bir şeyi örtmek, üstünü kaplamak demek. Onun için deveyi hastalıklardan korunsun diye katranla boyamaya da (*Decele cemele*) "Deveyi katranladı." mânâsına bu fiil kullanılır. Hatta katranın adı da Arapça'da *ed-dücel* veya *dücâle*, katran demek yâni. Katran kelimesi de kullanılıyor. Bu da öyle, yâni yaralı yeri, deriyi veya ayak, el neresiyse katranladıkları yeri, katran da örtüp kapladığı için, örtmesinden dolayı böyle isimlendirilmiş.

Decele'l-hakka, hakkı örtüp, saklayıp, başka şeyi hakmış gibi göstermek, bâtılı hak gibi göstermek, şaşırtmak demek. Deccal de buradan çok yalancı demek olur.

Şarlatan doktora da *deccal* derler Araplar. Diploması yok, hakîkî doktor değil... Ona da deccal derler. Yalancı yâni... *El-Mesihi'd-Deccal*, Yalancı Mesih demek diye, onun için öyle tercüme ettik.

Şimdi bu Deccal, ahir zamanın alâmetlerinden birisi, önemli bir olay ve Ademoğlunun yaratılmasından kıyamet kopuncaya kadar insanlık tarihinin en önemli olayı olduğu için bunu bildirmek lâzım.

f. Her Peygamber Deccal'i Bildirmiştir

Hatta Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[162]

إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيٌّ قَبْلِي إِلاَّ حَذَّرَ أُمَّتَهُ الدَّجَّالَ ، أَعْوَرُ عَيْنِهِ الْيُسْرَى

[162] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.221, no:21979; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.84, no:6445; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.440; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.II, s.229; Sefine RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.VII, s.654, no:12517; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.364, no:38787.

بِعَيْنِهِ الْيُمْنَى ظُفْرَةٌ غَلِيظَةٌ ، بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْتُوبٌ: كَافِرٌ (ط. حم. و البغوي ، طب. كر. عن سفينة)

RE. 140/11 (*İnnehû lem yekün nebiyyün kablî illâ hazzere ümmetehü'd-deccâl, a'veru aynehü'l-yusrâ bi-aynihi'l-yümnâ zafratün galîzan beyne ayneyhi mektûbun: Kâfir.*) Hadis-i şerif uzun. Buyuruyor ki SAS Efendimiz:

"—Benden önceki peygamberlerden hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini kör Deccal'in, sol gözü kör, sağ gözü perdeli, alnında kâfir yazılı olan Deccal'in tehlikesinden ümmetini uyarmasın, haberdar etmesin, tembihlemesin..."

"—Aman Deccal'e uğrarsanız, sizin nesilleriniz, torunlarınız, çocuklarınız ileriye doğru Deccal'le karşılaşırsa aman aldanmasın!" diye, her peygamber Deccal'e karşı ümmetini hazırlamış, uyarmış. "Aman, Deccal gelirse Deccal'e uymayın, aldanmayın!" diye her peygamber Deccal'i anlatmış.

O Deccal'in sol gözü kör, sağ gözünde bir kalın perde var. Yâni, ne sağı doğru düzgün görüyor, ne solu görüyor. Tek gözlü, bir gözünde de perde var. Bir gözü görmüyor, sadece dünyayı görüyor diyelim, ahireti görmüyor. Bir gözü de perdeli, dünyayı da doğru düzgün görmüyor, yanlış görüyor. Alnında da kâfir yazıyor. Yâni dikkatli bakan, basireti olan bir mü'min onun kâfir olduğunu, aldatıcı, yalancı olduğunu anlar.

Demek ki, bütün peygamberler Deccal'in tehlikesini ümmetlerine anlatmışlar. O halde eski ümmetlerde de Deccal fikri var. Tamam, yahudilerde var, Deccal gelecek diye; hristiyanlarda var, Deccal gelecek diye... Neden? Çünkü kaynak aynı... Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kâinatı yaratan Rabbimiz, Mevlâmız, peygamberlerine böyle bir imtihanı haber vermiş. Nasıl insanlar doğru yolu bulsunlar diye peygamberler göndermişse her asırda, nasıl peygamberlere kitaplar, vahiyler vahyetmişse, insanların şöyle şöyle yaparlarsa tehlikeli olacağını, sonunda ceza göreceklerini bildirmişse; şöyle şöyle iyi şeyler yaparlarsa, mükâfat alıp cennete gireceklerini bildirmişse; en büyük tehlike

olan Deccal'i de her ümmete, o ümmetin peygamberi hatırlatmış. Onun için, onlarda da bu bilgi var.

Nitekim, bunu gibi meselâ cennet fikri, cehennem fikri de eskiden beri var. Çünkü cennet var, cehennem var... Çünkü onlar hakkında bilgi veren Rabbü'l-àlemîn ve bu bilgileri insanlara anlatan peygamberleri gönderen Allah-u Teàlâ Hazretleri. Onun için Allah fikri, cennet fikri, cehennem fikri, ahiret fikri, dünyanın sonunun geleceği, kıyametin kopacağı fikri, kıyamete yakın zamanda Deccal'in çıkacağı fikri, ama onu da alt edecek Mehdî'nin geleceği fikri bütün semâvî dinlerde var... Bunlar, hakikat olduğu için, onlara da bildirildiğinden var.

Bu Deccal'in tabii aslında en büyüğü var. Kıyametten önce insanların başına gelecek, bir büyük aldatma olacak. Halbuki çok gariptir, bu çok ilginç bir garâbet. İnsanlar yaşadıkça tecrübeleri artıyor, ilimde ilerliyorlar, fende ilerliyorlar, fezâlara gidiyorlar; fakat inançta bir gerileme var ve inançta aldatma var... En son devirde, insanların en çok geliştiği zamanda, bilgisinin en çok geliştiği zamanda böyle bir aldatıcı kurtarıcı Deccal çıkıyor; çok ilginç...

Bu bir imtihan tabii, Cenâb-ı Hak her an, her devirde, her ümmeti, her insanı imtihan ettiğinden, imtihanlı bir hayat bu... Bu da böyle işte… İnsanların ilminin, irfanının en yüksek olduğu zamanda, maalesef en büyük aldatıcı da çıkacak.

g. Deccallerin Dini Değiştirmesi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[163]

إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ الدَّجَّالُ، وَ بَيْنَ يَدَيِ الدَّجَّالُ كَذَّابِينَ ثَلاثِينَ

أَوْ أَكْثَرَ. قِيلَ: مَا آيَتُهُم ؟ قَالَ : أَنْ يَأْتُوكُمْ بِسُنَّةٍ لَمْ تَكُونُوا عَلَيْهَا

163 *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.224, no:38380; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.471, no:7710.

يُغَيِّرُونَ بِهَا سُنَّتَكُمْ وَدِينَكُمْ ؛ فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمْ ، فَاجْتَنِبُوهُمْ وَعَادُوهُمْ

(طب. عن ابن عمر)

RE. 121/3 (*İnne beyne yedeyi's-sâati ed-deccâlü*) "Kıyâmetten evvel Deccal olacak, çıkacak. (*Ve beyne yedeyi'd-deccal*) Deccal'den önce de, (*kezzâbîne selâsîne ev ekser*) otuz veya daha fazla yalancılar da gelecek." Yine Deccal gibi yalancı, ama onun kadar büyük şarlatan değil, onun kadar böyle dinî hususlarda insanları aldatan değil, ona yakın otuz kadar böyle birtakım insanlar gelecek, geçip gidecek."

Başka bir hadis-i şerifte de *deccâlûn*, diye cemî sîgasıyla yapılmış o evvelki, asıl Deccal değil de, ondan öncekiler de deccaller diye belirtilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz böyle buyurunca; tabii merakla dinliyorlar, her sözü tatlı, her haberi hak. Peygamber Efendimiz konuşmaya başladığı zaman başlarına kuş konmuş da kıpırdarlarsa kaçacakmış gibi dikkatle dinlerlerdi sahabe-i kiram. Merakla bazen sorular sorarlardı en meraklı yerinde. (*Kîle: Mâ âyetühüm*) Sormuşlar ki:

"—Deccal'in ve Deccal'den önceki deccalcıkların, yalancıların, sahte kurtarıcıların alâmetleri nedir?.."

Biliyorsunuz âyet iki mânâya gelir. Bir: Kur'an-ı Kerim'in cümlelerine âyet diyoruz, numaralanmış cümlelerine, bazen büyük bazen küçük oluyor, tefsir dersinde de söyledik; Kur'an-ı Kerim'deki cümlelere âyet deniliyor. Bir de Allah-u Teàlâ Hazretleri kullar imana gelsin diye, onlara olaylar olarak, yer gök olayları olarak neler yapmışsa o mucizelere de, imanı bağlayacak olan şeylere de âyet deniliyor. Onlara *âyât-ı kevniyye* deniliyor. Yâni dış dünyada, yerde gökte olan maddî olaylardan âyetler. Ötekiler de Kur'an-ı Kerim'in parçacıkları, cümlecikleri, o da âyet.

(*Ve mâ âyetühüm?*) "Burada bunların âyetleri nedir, asıl Deccal ve ondan önceki deccalcıkların, Deccal bozuntularının, Deccal'i hazırlayan, zaman zaman çıkan adamların, insanların alâmetleri nedir?" diye sordular.

(*Kàle: En ye'tûküm bi-sünnetin lem tekûnû aleyhâ yugayyirûne bihâ sünnetekûm ve dînekûm; feizâ raeytümûhüm fectenibûhüm ve àdûhüm*) Taberânî, İbn-i Ömer RA'dan rivâyet etmiş.

Onların alâmetleri nedir? Alâmetleri yaptıkları icraattır. Ne yapmaları?.. (*En ye'tûküm bi-sünnetin lem tekûnû aleyhâ*) "Sizin üzerinizde olmadığınız görünümden ayrı bir görünüm, gidişten ayrı bir gidiş, yaşam tarzından ayrı bir yaşam tarzını size getirmeleridir." *Sünne*, açılan bir çığır, yol, tarz mânâsına geliyor. Yâni: "Siz evvelce, doğru düzgün, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi üzere yaşıyordunuz, bu sizin üzerinizde yürüdüğünüz cadde-i kübrâ, sünnet-i Nebeviyye'den ayrı bir sünnet getirmeleridir." Bir, alâmetleri; (*yuğayyirûne bihâ sünnetekûm ve dînekûm*) "Sizin sünnetinizi, dininizi bu getirdikleriyle değiştirirler."

Bu değiştirme nasıl olur? İnsan nasıl sünneti bırakır, Kur'an'ı nasıl bırakır, İslâm'ı nasıl bırakır? Hakikatleri öğrendikten sonra, gerçek olduğunu anladıktan sonra, dünyanın başka yerlerinden inceleyen insanlar müslüman olup dururken nasıl bırakır?.. Tabii başka bir hadis-i şerifte onu belirtiyor: Birtakım olağanüstü şeyler gösterecek, başarılı sonuçlar, işler, hünerler gösterecek; insanlar aldanacaklar. Ona geçmeden önce, hadis-i şerifi tamamlayım:

"Sizin dininizi, sünnetinizi değiştirecekler, bu Deccallerin özellikleri bu. (*Feizâ raeytümûhüm*) Onları gördüğünüz zaman, (*fe'ctenibûhüm*) onlardan kaçınınız; (*ve àdûhüm*) ve onlara düşmanlık ediniz. Çünkü yanlış iş yapıyorlar, milleti aldatıyorlar. İmandan çıkartıyorlar, küfre düşürüyorlar ve gerçekleri çarpıtıyorlar. Şeytanlık yapıyorlar, şeytan tarafına hizmet ediyorlar. Rahmânî, iyi işlere zararlı olduğu için onlara karşı müteyakkız olun!" buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

Tabii bunun ölçeği nedir?.. Yâni, nasıl anlayacak, anlaşılacak?.. Kur'an ve sünnet değişiyorsa, değiştiriliyorsa, din değiştirilmeye çalışılıyorsa; o zaman işte alâmet bu... Şimdi niye millet bunların peşinden gidiyor? Bunun bir gözü kör, bir gözü perdeli, alnında kâfir yazılı, küfre hizmet ettiği besbelli ama neden?..

h. Deccal'in Ölüyü Diriltmesi

Peygamber SAS Efendimiz, Ahmed ibn-i Hanbel'in de, Taberânî'nin de daha başka kaynakların da Semüre RA'dan rivâyet ettiği bir başka hadis-i şerifinde belirtiyor:[164]

وَإِنَّهُ يُبْرِئُ الأَكْمَهَ وَالأَبْرَصَ ، وَيُحْيِي الْمَوْتَى ، وَيَقُولُ لِلنَّاسِ: أَنَا رَبُّكُمْ ! فَمَنْ قَالَ: أَنْتَ رَبِّي ، فَقَدْ فُتِنَ. وَمَنْ قَالَ: رَبِّيَ اللَّهُ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى ذٰلِكَ ، فَقَدْ عُصِمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَّالِ ، وَلاَ فِتْنَةَ عَلَيْهِ وَلاَ عَذَابَ (حم. طب. والروياني ، ض. عن سمرة)

RE. 97/5 (*Ve innehû yubriü'l-ekmehe ve'l-ebrasa*) Biliyorsunuz, *beras* illeti var, bir cilt hastalığı; o hastalığa tutulana *ebras* deniliyor. Bu hastalığı geçiriyor. (*Ve yuhyi'l-mevtâ*) Ölüyü diriltiyor, körün gözünü açıyor. İnsanlara böyle hünerler gösteriyor. (*Ve yekùlü li'n-nâs: Ene rabbüküm!*) İnsanlara, "Ben sizin yaradanınızım, rabbinizim, tanrınızım!" diyor.

Bu hünerlerinden dolayı insanlar aldanıyor. "Haaa, bak, böyle yapıyor!" diye. (*Femen kàle: Ente rabbî*) Kim, "Mâdem sen böyle olağanüstü şeyleri yapıyorsun, o halde sen benim rabbimsin!" derse, (*fekad fütine*) fitneyi yutmuş demektir, Deccal fitnesinde yenik düşmüş demektir, küfre düşmüş demektir, mahvolmuş demektir.

(*Ve men kàle: Rabbiya'llàh*) "Hayır, sen yalancısın; benim Rabbim Allah-u Teàlâ'dır." deyip de, (*hattâ yemûte alâ zâlike*) bu inanç üzere ölünceye kadar durabilirse, (*fekad usime min fitneti'd-deccâl*) Deccal'ın fitnesinden kendisini korumuş olur. (*Ve lâ fitnete aleyhi ve lâ azâb*) Ona artık başka bir imtihan, bir başka azab olmaz dünyada, ahirette... Kurtulmuş olur.

---

[164] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.13, no:20163; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.220, no:6918; Semure ibn-i Cündeb RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.318, no:38795; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.254, no:6240.

i. Aman Kur'an'a ve Sünnete Sarılın!

Şimdi, bunlar Deccal hakkında topladığım hadis-i şerifler; bir de Melbourn'da konuşma yaptım geçenlerde, çok ilgi de çekti. Demek ki, bir kitap hazırlamak nasib olsa, iyi olacak.

Şimdi burada mühim olan, bizim yıllardır söylediğimiz husus: Aman Kur'an'a sımsıkı sarılın! Çünkü imanın hakîkatleri, Allah'ın rızası Kur'an'a sarılmakta... İmanın hakîkatleri, bütün iman gerçekleri orada; aman Kur'an'a iyi sarılın!..

Hattâ bana kalsa, ben şimdi elime geçen çocuklara önce Kur'an'ı ezberletirim, ondan sonra tamâmen Kur'an'a göre yetiştiririm. Sonra hadis-i şerifleri öğretirim. Tabii, hadis-i şerif Kur'an-ı Kerim'i en iyi açıklıyor ve bir de teferruatı bize bildiriyor. Kur'an-ı Kerim'de olmayan incelikleri, teferruatı bize tafsil ediyor, açıklıyor.

Kur'an-ı Kerim'de olmayan deyince, yanlış anlaşılmasın; meselâ Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

أَقِيمُوا الصَّلاَةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ (البقرة:٤٣)

(*Ekîmu's-salâte ve âtü'z-zekâh*) "Namazı kılınız ey mü'minler ve zekâtı veriniz!" (Bakara, 2/43)

Namazı nasıl kılıyoruz biz, düşünün: Abdest alıyoruz, ondan sonra geliyoruz, kıbleye dönüyoruz, niyet ediyoruz, ondan sonra *Allahu ekber* deyip namaza duruyoruz... Namazın kılınış şeklini hatırlayın!.. Şimdi bu teferruatın hepsi Kur'an-ı Kerim'de yok... Bu teferruat Peygamber Efendimiz tarafından bize bildirilmiş.

Şimdi abdest alıyoruz, çünkü:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرءُوسِكُمْ وَ أَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ (المائدة:٦)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû izâ kumtüm ile's-salâti fa'ğsilû vücûheküm ve eydiyeküm ile'l-merâfikı*) [Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın; (*ve'msehù biruûsiküm*) başlarınızı mesh edin; (*ve ercüleküm ile'l-kâ'beyn*) topuklara kadar ayaklarınızı yıkayın!] (Mâide, 5/6) ayet-i kerimesiyle abdest emrediliyor. Abdestin nasıl alınacağını Peygamber SAS Efendimiz gösteriyor.

Namazı kılıyoruz, çünkü namaz kılmayı emreden ayet var. Ama namazın nasıl kılınacağı, rekâtlar, rükûsu, secdesi, selâmı ve sâiresi, Peygamber SAS Efendimiz tarafından bize öğretiliyor. Onun için, sünnet-i seniyye-i Nebeviyye olmadan İslâm olmaz. Çünkü, teferruat bilinmeyince, emri nasıl uygulayacağını, Kur'an'ı nasıl uygulayacağını insanlar bilemezlerdi.

Onun için, Allah-u Teàlâ Hazretleri 23 yılda Kur'an-ı Kerim ayetlerini indirtip, uygulattı. Peygamber Efendimiz insanlara, Kur'an'ın uygulamasıyla beraber, İslâm'ı öyle öğretti. Onun için, "Sünnete lüzum yok!" derse bir insan, hapı yutar. "Sünneti bırakalım!" diyen de kötü niyetlidir. "Sünneti bırakalım!" demek, "İslâm'ı bırakalım!" demektir. Çünkü sünnet bırakıldı mı, İslâm'ın nasıl uygulanacağı bilinemez. Bilinmeyince de, bulunmaz. Hani adres bilinmeyince, aranan kimsenin bulunmayacağı gibi...

"—Bizim hemşehrimiz İstanbul'a gitmiş, yerleşmiş, git bakalım, bul!"

Bulamazsın! Adres lâzım, telefon lâzım, araç lâzım!.. Onun için, hadis-i şerifli, sünnet-i seniyyeli Kur'an-ı Kerim bilgisi, İslâm'ı tam ve doğru olarak öğretiyor. Sapık fırkaların saptığı noktalarda, sünnet-i seniyye insanı saptırtmıyor, doğru yolda yürüttürüyor.

Onun için, biz ehl-i sünnet ve'l-cemaat çizgisindeyiz. Müslümanların içinde sünnet-i seniyyeye sarılmış müslümanlarız. Milletçe, asırlar boyu, dedelerimizden gelme durum böyle ve işin doğrusu da bu... Buna aykırı bir şey olduğu zaman, karşılaştığımız olayları Kur'an-ı Kerim'e ve sünnet-i seniyyeye göre tartacağız Doğruysa, "Kur'an'da var, hadiste var; doğru söylüyorsun!" diyeceğiz. Yanlışsa, "Yanlış söylüyorsun!" diyeceğiz.

Aksi takdirde, düşünün ki, geçmeyen bir hastalığı iyileştiriyor, görmeyen bir gözü göstertiyor, ölüyü diriltiyor... Bu gibi olağanüstü şeyleri yapıyor. İnsan şaşırabilir.

Alimler Deccal'ın şahıs mı, daha başka bir şey mi olduğu hususunda çeşitli yorumlar yapmışlardır. Hattâ hayret ettim, *Mekke'ye Giden Yol* diye eseri var, müslüman olmuş bir Avusturyalı, Muhammed Esed (*) ismini almış. O Deccal hakkındaki görüşünde demiş ki:

"—Deccal, münkir batı medeniyetidir." diyor.

Batı medeniyeti çağdaş gelişmeleriyle, aletleriyle, cihazlarıyla insanların gözünü kamaştırdı. Bazı insanlar da sandılar ki, batı medeniyeti her şeyi yapacak. Meselâ, Tevfik Fikret'i alalım. Tevfik Fikret, en çok şaşırmış, yanılmış insanlardan birisi... Şiirlerinde bunu açıkça görüyoruz. *Haluk'un Amentüsü* diye, müslümanın amentüsünün yerine ikàme edilecek bir amentü düzenlemiş. "Tekniğe ben de inandım, her şeyi yapacak." diye bir inanç ortaya çıkartıyor. Dine, "Canım bunlar çöl kanunu, hurafe... Eski devirden gelme..." diyor.

Eski ama gerçek... Bazı gerçekler Hazret-i Adem'den beri gelen gerçek... Belki insanoğlu yaratılmazdan önceden beri gelen geçekler var. İki kere iki dört eder.

Böyle bazıları bocaladılar ve şaşırdılar. Osmanlı toplumu batı ile tanışınca, bir kısmı kendi milliyetini, örfünü, adetini, inancını, her şeyini kaybetti. Her şeyini kaybetmiş, zâyi olmuş insanları görüyoruz. Ne biçim kayıp... Düşman kıs kıs gülüyor, şeytan gülüyor. Ama maalesef, o kendi-sinin yanlış olduğunu anlayamıyor.

Muhammed Esed, "Deccal batı medeniyetidir." demiş. Belki böyle bir zihniyettir, belki böyle bir kavramdır, bir akımdır, bir cereyandır, bir felsefî düşüncedir. Belki de bunları çok derli toplu bir şekilde insanlara sunup aşılayan, insanları kandıran, sürükleyip götüren kişiler olabilir.

Deccal'ın mahiyeti nasıl olursa olsun, meselâ rüzgâr gibi gidecek. Demek ki tek bir şahıs değil, belki bir cereyan, yayılacak. Şimdi burada televizyon yayınlarında görüyorum, (*one nation*) "Dünya tek bir millet!" diyorlar. Tamam, güzel; bütün insanlar

kardeş, tek bir millet olsunlar. Demek istiyorlar ki, bizim kültürümüz, bizim yönetimimiz altında tek bir millet... Yâni karşı tarafa hak tanıyarak değil de, kendi tarafına çekerek.

Birliğin olmamasını sağlayan en önemli zıtlık, ters söz nedir?.. "Tamam, birleşelim ama, benim tarafıma gel!" sözüdür. "Hak ne ise ona gelelim!" değil de, "Benim tarafıma gelin!" demek, işi yokuşa sürmek oluyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim! Allah bizi cehenneme düşürmesin, kabirde azab göstermesin, hayatın ve ölümün fitnelerine uğratmasın... Bir de böyle birtakım olağanüstü hünerlerle, başarılarla insanın gözünü boyayıp... *Decel* sözü, deveyi katranla boyamak demekmiş. Yâni katranla insanın gözünü, her tarafını boyayabilir. Katran da kolay çıkmaz, yıkamakla filân çıkmaz, yapışkan bir madde... Böyle aldatmalardan Allah bizi korusun...

Bunun çaresi nedir?.. Bak işte 20. Yüzyıl'dayız. Ben şahsen kendim, fen ve ilim seviyesi çok yüksek bir toplumda büyüdüm. Etrafımda hep Teknik Üniversite profesörleri vardı. Kendim de o tahsili görmüştüm. Çağdaş bilgiler, bilimler, usüller vs. öğrendim. Öyle kıymetli kimseler vardı ki, kendi sahasında buluşlar yapıyordu, icatlar yapıyordu. Uluslararası şöhrete sahip kimselerdi. Bunların hiç birisi İslâm'ın hak olduğunu gölgelemedi, onunla zıt düşmedi. Benim imanımı kuvvetlendirdi, herkesin de imanını kuvvetlendiriyor.

Onun için, İslâm hak dindir. Sonunda yine İslâm hakim olacak, bütün herkes, bütün insanlık İslâm'ı kabul edecek.

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, sımsıkı durun, sarsılmayın, tereddüt etmeyin, yamulmayın, sapmayın, sapıtmayın! Elinizdeki dinin imanın kıymetini bilin! Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı sarılın!.. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini kılı kırka yararak incelemiş büyük alimlerin sahih hadis kitapları var, onların Türkçe'ye tercümeleri yapıldı. Şerhleri, açıklamaları, yorumları var. Hocalar kalın kalın, yaldızlı yıldızlı, kütüphanelerimizin raflarını şereflendiren kitaplar hazırladılar. Onları okuyun!..

Doğru yoldan ayrılmayın ve doğruyu söylemekten geri durmayın! Çünkü insanların çoğu bilmiyorlar.

Peygamber Efendimiz ne dedi:

“—Yâ Rabbi, sen benim bu kavmimi, bana karşı çıkan, edepsizlik yapan insanları affet, onları azablandırma! Çünkü onlar bilmiyorlar, bir zaman gelip anlayacaklar.” dedi.

Ama söylemek lâzım, anlatmak lâzım! Peygamber Efendimiz’in mesleği söylemek, anlatmak... Bu anlatmadan bir an geri durmamak lâzım ve anlatmanın bütün araç ve gereçlerini var gücüyle düzenlemek ve elde etmek lâzım!..

Şimdi ben camide vaaz veren, üniversitede ders veren bir hoca iken, şimdi benim konuşmalarım uluslararası bir boyut kazandı. Şu konuşmam dahi anında Amerika’dan ve sâireden dinlenebiliyor. Her yerden dinlenir duruma geldi. Bu çağın fenninin, ilminin bir başarısı, güzel bir şey... Ama bu bakımdan hazırlıklı olmamız lâzım!

Çok sevindim, sebep olanlardan ve yeniden gayret gösterenlerden Allah razı olsun... İslâm dergimizin gecikmeli neşri gene devam ediyor. Haziran sayısı çıkmış, Sağduyu gazetemizde ilanını da gördüm.

Sağduyu günlük gazetemizi çok beğeniyorum. Bakıyorum; efendi, akıllı, uslu, ciddî, güzel yazılar, haberler var... Kusurları olabilir, ama desteklendikçe mükemmelleşir. Desteklemeniz lâzım!..

Dergilerimiz çıkıyor, inşâallah *Kadın ve Aile* de haziranın on beşinde çıkacak. *İlim ve Sanat* çıkacak, *Panzehir* çıkacak... Ondan sonra bu bilgisayarlı, uluslararası dünyada, alemde gerçekleri anlatmamız lâzım!..

Şimdi ben burada el-hamdü lillâh Malezya’yı takip ediyorum, Endonezya’yı takip ediyorum, Pakistan’ı takip ediyorum. Bu yabancı dil bilgisinin de genişlemesi iyi oluyor. İnşâallah gerçekleri anlata anlata yanlışları düzelteceğiz. Hazret-i Adem’den kardeşimiz olan bütün insanlara gerçekleri ileteceğiz. Kabul ederse, kurtulur. Kabul etmezse, biz müsterih oluruz. Allah sözün tesirini halk etsin... Hidayet eylesin, tevfîkini refîk eylesin...

Bizi de yanıltmasın, şaşırtmasın... Başımıza gelen üzücü olaylardan, harblerden, darplerden, sıkıntılardan dolayı bir çökme, bir fetret, bir vehin, bir gayretsizlik, ümitsizlik olmasın! Ümitsizlik İslâm'da haramdır. Ümidinizi dâimâ kuvvetli tutacaksınız. Allah'a dayanacaksınız. Allah'a dayanıp tevekkül edenin yaveri Hak'tır.

Cenâb-ı Hak mutlaka üstün kılacak ve yeryüzünün her tarafı, bir zaman sonra müslüman olacak... Bunun hizmetinde olalım!

Allah hepinizden razı olsun... *Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû*, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

11. 06. 1999 - AVUSTRALYA

29. ALLAH MÜKÂFATI KAT KAT VERİR

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!.

Aziz ve sevgili Akra dinleyenleri, Ak Televizyon izleyicileri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Bu cuma sohbetimde size müjdeli konuları ihtivâ eden, müjdeli konulara dair, sizin duyunca sevineceğiniz bazı hadis-i şerifleri açıklamak istiyorum.

a. Şehidlik Sevabı Verilen Kimseler

Bunlardan birincisi Saîd ibn-i Zeyd RA tarafından rivayet edilmiş. Tirmizî'nin sahih dediği, Ebû Dâvûd'da, Neseî'de ve diğer kaynaklarda olan, Ahmed ibn-i Hanbel'de olan bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[165]

مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دَمِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دِينِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَ مَنْ قُتِلَ دُونَ أَهْلِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ (عب . حم. د. ن. ع. ق. ض. ت. صحيح عن سعيد بن زيد)

RE. 437/11 (*Men kutile dûne mâlihî fehüve şehîdün, ve men kutile dûne demihî fehüve şehîdün, ve men kutile dûne dînihî fehüve şehîdün, ve men kutile dûne ehlihî fehüve şehîdün*) *Sadaka rasûlü'llàh SAS...*

---

[165] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.660, no:4772; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.30, no:1421; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.116, no:4095; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.190, no:1852; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.266, no:5858; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.310, no:3558; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.66, no:106; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, no:42; Saîd ibn-i Zeyd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.714, no:11180; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1556, no:2559; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.209, no:23315.

Bu sahih hadis-i şerif, şehidlerle ilgili bir hadis-i şerif. Tabii bugünlerde binlerce şehid veriyoruz Ümmet-i Muhammed olarak. Dünyanın muhtelif yerlerinde çok sıkıntılı günler yaşıyor Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek ümmeti. Meâli, mânâsı şöyle:

Şimdi bu hadis-i şerifte dört cümle var. Biliyorsunuz, Allah yolunda cihad ederken, çarpışırken, savaşırken bir kimse öldürürse, canını Allah yolunda faaliyet esnasında vermiş olduğundan, şehid deniyor. Çok yüksek makamı var; sorgusuz, hesapsız cennete girecek, çok büyük nimetlere mazhar olacak.

Bu savaşta öldürülen şehidler, tamam, bildiğimiz şehidler. Bunun dışında şehid hükmünü alan başka kimseler de var. Meselâ; hanım çocuğunu dünyaya getirirken vefat ederse, şehid sayılıyor vs. Ama bu hadis-i şerifte başka dört husus açıklanıyor:

(*Men kutile dûne mâlihî fehüve şehîdün*) "Malını korumak için mücadele ederken bir kimse öldürülürse, o da şehiddir." Bir. (*Ve men kutile dûne demihî fehüve şehîdün*) "Kanını korumak için öldürülürse..." Kanını, yâni canını demek tabii; kesildi mi bir yeri, kanı akacak. Kanı çok akınca da, ölecek. Yâni, canı demek... "Canını, kanını korumak için, savunmadayken öldürülürse bir insan, o da şehiddir."

(*Ve men kutile dûne dînihî fehüve şehîdün*) "Dinini korumak için öldürülürse o da şehiddir. (*Ve men kutile dûne ehlihî fehüve şehîdün*) "Ailesini, çoluk çocuğunu, hanımını veya çocuklarını, ailesini korurken, mücadele ederken öldürülürse, o da şehiddir."

Şimdi tabii, bu anlatılanlarda düzenli bir savaş sahnesi yok, bir savaş yok ortada. Ama diyelim ki adamcağız yola çıkmış, yolda eşkıya bunun önünü kesmiş:

"—Çıkart paralarını, ver şu mallarını, in arabadan!" diyor.

Neyse artık, insanın parası olur, malı olur yanında... vs. O da malını korumak için, vermemek için mücadele ediyor. Çünkü isteyenin istemeye hakkı yok. Yol kesici, *katîu't-tarîk*; çoğulu *kuttâu't-tarîk* deniliyor. Yol kesmek büyük günah; cehennemlik insanlardan bir sınıf bunlar... Birisinin parasını almak için yolunu keserler de, o da parasını vermemek için diretirse; malını savunmak için, korumak için uğraşırken öldürülürse, o da şehid oluyor.

Çünkü mülkiyet hakkı var İslâm'da. Alnının teriyle kazandıktan sonra —zâten kazancın helâl olması lâzım— Bir insanın kazancı, biriktirdiği malı, evi, barkı, parası, davarı, koyunları, sürüleri, ne-siyse; onlar onun malı oluyor. Başkasının onu almağa hakkı yok!.. Zorla alırsa, göz göre göre alırsa; *gasb* deniliyor buna. Görmeden, farkında olmadan, uyurken, o orada yokken aşırılırsa; ona da *hırsızlık* deniliyor. Hırsızlığın Arapça'sı *sirkat*. İkisi de kötü. Gasb da kötü, hırsızlık da kötü, yol kesmek de kötü...

Malını korurken bir insan ölürse... Demek ki koruyacak, demek ki korumaya hakkı var. Demek ki mülkiyet hakkı muhterem... Dünyadaki bazı beşerî sistemler mülkiyet hakkı tanımıyor vs. filân. Demek ki, onların aslı, esası yok, dinimizde yeri, mekânı yok! "Malını korurken, uğraşırken, kendisini malının önüne siper edip mücadele verirken ölürse, şehiddir." Ne güzel! Yâni şehidin rütbesini böylece almış oluyor bir insan. Mazlûmen öldürüldü, malını korurken.

(*Ve men kutile dûne demihî*) "Kanını korurken, uğraşırken ölmüşse o zaman da şehiddir." *Dem*, Farsça'da başka mânâya gelir, Arapça'da başka mânâya gelir. Kelimelerin aynı olması, mânâlarının da aynı olmasını gerektirmez. Arapça'da *dem*, çoğulu *dimâ* gelir; kan demek. Meselâ; hacca gitmiş bir insan, bir hatalı iş yaptığı zaman, hatası çok büyükse, "Dem gerekir." deniyor. Yâni kan akıtmak, kurban kesmek gerekir mânâsına. Onu fukaraya verecek tabii.

"—Pekiyi hocam, Farsça'da *dem* ne demektir?" diye sorarsanız; Farsça'da *dem*, nefes mânâsına geliyor, zaman mânâsına geliyor.

"—Son deminde adam kelime-i şehadet getirerek ruhunu teslim etti." diyoruz meselâ.

"—Çay demlenmek..." deniliyor. Yâni zaman alacak; ateşin üstünde duracak, kaynayacak altı. Böylece çay orada duracak, demleniyor, zamanlanıyor. Bu mânâya gelebilir.

Dem bu demdir, dem bu demdir, dem bu dem!

Bu bir ilâhînin nakaratı böyle; "Zaman bu zamandır, çağ bu çağdır; tam işin anı bu andır." Mânâsına...

İnsanın ağzından verdiği, aldığı soluk mânâsına gelir Farsça'da... Arapça'da kan demek. Kanını korumak için, yâni hayatını, canını korumak için; saldırdı birileri, o da savunmaya geçti. Tüfekler patladı, yumruklar, mücadele, alt alta, üst üste... Eve hırsız giriyor, esrar çekmiş oluyor, insanın üstüne saldırıyor... Neyse yâni... Öldürüldü, o da şehiddir.

(*Ve men kutile dûne dînihî*) Dinini savunmak için, dinini korumak için, dinini müdafaa etmek için ortaya atıldı. Karşı taraf da din düşmanı, alçak, hain, dinsiz, kâfir, müşrik... Saldırdı buna. Peygamber Efendimiz'e ağır söz söyledi, veyahut Kur'an-ı Kerim'e ağır söz söyledi diyelim; veyahut Cenâb-ı Hakk'a yakışık almayacak söz söyledi... Bu da dayanamadı, "Öyle değildir!" dedi. Demeğe hakkı var. Çünkü inanç, Allah'a inanmak, iman, müslümanlık çok önemli. Karşı taraf kalktı, ya mücadele ederken, ya etmeden öldürüldü.

Bazan da meselâ zàlim hükümdarlar oluyormuş. "Sen iman ettin!" diye öldürüyormuş ahaliyi. Kur'an-ı Kerim'de var, *Ashàbü'l-Uhdûd*... Çukurlara, geniş hendeklere ateş yaktırıyormuş hükümdar. Çok kuvvetli ateş... İnanmış olan kişiyi ateşin, hendeğin kenarına getiriyormuş:

“—Dininden dön, inancını bırak! Vazgeç bu inançtan!..” diyormuş.

Doğru inanç halbuki. Vaz geçmiyor. Vaz geçmeyince itiyor çukurun içine... Ateşin içinde, o korların, har har yanan ateşlerin içinde, büyük hendekte, dışarı da çıkamıyor. İtildi zâten, elleri de bağlı; ölüyor. Bu da şehid.

Yâni, inancı uğrunda zulme uğradı, mazlûmen... Karşı taraf zâlim, bu da mazlum. Mazlûmen öldürüldü. Böyle de olabilir. Yâni hiç bir şey yapamadan, o da olur. Kendi dinini savunmak isterken, savunurken karşı taraf kızdı, mücadele oldu, o zaman da olur. Her ne şekilde olursa olsun, o da şehiddir.

Bir de dördüncü cümle var aynı hadis-i şerifte: (*Ve men kutile dûne ehlihî fehüve şehîdün*) Hanımı var, çoluk çocuğu var. Gözü dönmüş bir cânî, hain, ırz namus düşmanı kimse saldırıyor. O da tabii ailenin reisi. Bunlar onun ehli, iyâli, çoluk çocuğu, eşi vs.si. Tabii mücadele veriyor, yaptırtmıyor, yaptırtmak istemiyor. Bu da şehiddir.

Demek ki meşrû müdafaalar, güzel uğurda yapılan mücadeleler, bazen mücadele edenin hayatına mal olabiliyor. Ama o zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri, ona ahiretin ebedî saadetini veriyor, şehidlik rütbesini veriyor, bi-gayri hisab cennetine dahil ediyor, nice nice mükâfatlara mazhar ediyor.

Hadis-i şerifte geçer:

“—Bir insan şehid olmayı candan istediği halde, yatağında ölse bile yine şehid sevabı verilir.”

Eh kader, öyle yazılmamış; işte yatağında tabii bir tarzda vefat ediverdi. Üç gün yatak, dördüncü gün toprak; vefat ediverdi. Tamam, bu adam ömrü boyunca şehid olmayı istiyordu, temenni ediyordu. Allah’tan ihlâs ile, can ü dilden, yâni içten, gönlünden, bütün samimiyetiyle şehid olmayı diliyordu. Fırsat olmadı, imkân olmadı, yazısı kaderde öyle değilmiş, yatağında öldü. Ama o da şehid; çünkü niyeti öyleydi.

Allah-u Teàlâ Hazretleri demek ki bu şehidlik rütbesini bazen savaş olmadan da, savaşa girmeden de, mazlumken de, mağdurken de o rütbeyi veriyor. Biliyorsunuz büyük şeyhlerimizden, tarihte çok meşhur, Necmeddîn-i Kübrâ

Hazretleri de; Moğollar saldırmışlar, İslâm diyarlarına, Harezm'e; yaşlı, ak sakallı, mübârek, pîr-i fânî, yâni gücü kuvveti, vücudunun tâkati azalmış ama, taşları yığmış önüne; yâni o zamanın düşmana karşı savunulacak şeyi... Eline de o taşları atmaya mahsus olan aleti almış. Şöyle içine atılıyor, havada çevriliyor, çevriliyor, atılıyor taş. Karşı tarafta, işte on metre, yirmi metre, kaç metreye giderse, adama çarparsa; meselâ at sürerken, düşman üstüne gelirken çarparsa o taş, kafasına gelirse veyahut göğsüne gelir, sendeletir, düşür filân. Düşerse düşüyor.

İşte ne yapalım, o zamanın savunma, savaşma vasıtaları, kılıç, mızrak, ok bir de sapan diyorlar. Bu sapan tabii çocukların ağaçtan yaptıkları lastikli, küçük taş atmaya mahsus şeylere de sapan derler. Böyle elde çevrilerek, iri, yumruk gibi, veya iki yumruk gibi, veya kelle gibi, bir taşı savurup savurup, savurmadan dolayı bir kuvvet kazanıp, onu belli bir istikàmete atmakla taş atmış oluyor. O da çarparsa karşı tarafta hasmına, devirebiliyor.

O taşları önüne yığmış mübarek Necmeddîn-i Kübrâ Efendimiz KS, Moğol askerleri saldırırken o da taş atarak, böyle savunma yaparak, savaş halinde ruhunu teslim etmiş, şehid olmuş, Allah şefaatlerine erdirsin. Ama yaşlıyım diye kenarda durmamış. Allah-u Teàlâ Hazretleri de ona nasib etmiş şehidlik rütbesini, şehid olmuş.

Aziz ve sevgili dinleyenlerim, seyirciler, izleyiciler! Bu dünya böyle imtihanlı... Cenâb-ı Hak cümlemizin alnımıza güzel yazılar yazsın, hayırlı ömür sürmek nasib etsin, hüsn-ü hàtime nasib etsin... Saîd olarak yaşamayı, yâni bahtiyar, Allah'ın yolunda, mü'min, cennetlik bir yolda yürüyerek yaşamayı nasib etsin... Ahirette de cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Şehid rütbesini de versin... Savaşmazsak, savaşa girmezsek bile, yatağımızda ölsek bile, o rütbeye ermeyi Cenâb-ı Hak nasib eylesin...

b. Ayete'l-Kürsî Okumanın Sevabı

Müjdeli hadis-i şeriflerden bir diğeri. Bu bildiğiniz bir konu, yaptığınız bir şey hattâ. Tabii şimdi geleneksel olarak, töreleri;

anadan, babadan, dededen küçükken öğrendiğini yapıyor müslümanlar. Neden yaptığının üzerinde durmuyorsa, sormuyorsa, ilgilenmiyorsa; işte şuursuz olarak yapıyor, kıymetini de bilmiyor. Bazen de yapmıyor, kıymetini bilmediği için. "Anam, babam böyle öğretmişti ama, ne yapalım?.." diyor, yapmıyor, kalkıp gidiyor.

İşte bunlardan birisi bu hadis-i şerif. Bu da Neseî'de var, İbn-i Hibban'da var, Dâra Kutnî'de var, Taberânî'de var; Ebû Ümâme RA'dan rivâyet edilmiş:[166]

مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِي دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ ، لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الجَنَّةِ إِلاَّ أَنْ يَمُوتَ (ن. حب. قط. طب. ض. والروياني عن أبي أمامة)

RE. 438/5 (*Men karae âyete'l-kürsiyye dübüre külli salâtin mektûbetin, lem yemna'hu duhûle'l-cenneti illâ en yemûte*)

Bu, Âyete'l-Kürsî'yi farz namazları kıldıktan sonra okumakla ilgili bir hadis-i şerif. Müjde... Yâni, el-hamdü lillâh siz de tatbik ediyorsunuz. Yaptığının sevabının ne olduğunu bilmeyenler bunu okuduğum zaman anlayacaklar.

(*Men karae*) "Kim okur ise (*âyete'l-kürsiyye*) Âyete'l-Kürsî'yi kim okursa..." Âyete'l-Kürsî, biliyorsunuz, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

اَللَّهُ لاَ اِلَهَ إِلاَّ هُوَ ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ ، لاَتَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَنَوْمٌ ، لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ، مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ

---

166 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.114, no:7532; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.92, no:8068; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.30, no:9928; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.9, no:824; Taberânî, *Dua*, c.I, s.214, no:673; Ebû Ümâme RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.458, no:2395; Hz. Ali RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.221; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.170; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.882, no:2534; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c .XXI, s.228, no:23363.

بِإِذْنِهِ ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ ، وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ

مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاءَ ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالأَرْضِ ، وَلاَ

يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (البقرة:٢٥٥)

(*Allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm, lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm, lehû mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ard, men ze'llezî yeşfeu indehû illâ bi-iznih, ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm, ve lâ yuhîtûne bi-şey'in min ilmihî illâ bimâ şâe, vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard, ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüve'l-aliyyü'l-azîm.*)

[Allah ki, kendisinden başka hiç bir ilâh yoktur. O Hayy ve Kayyum'dur; dâimâ diri ve yarattıklarını gözetip yönetendir ve her şey varlığını onunla devam ettirir. Kendisini ne bir uyuklama, gaflet, ne de bir uyku tutar. Göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi onundur. İzni olmadan, onun katında kim şefaat edebilir? O kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını, gelmiş ve geleceklerini bilir; ona hiç bir şey gizli kalmaz. Kullar onun ilminden, ancak kendi dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar. Onun kürsüsü gökleri ve yeri içine almıştır. Onları koruyup gözetmek ona ağır gelmez. O çok yücedir, çok büyüktür.] (Bakara, 2/255) diye, Bakara Sûresi'ndeki büyük ayet-i kerime.

Çok satırları var, yarım sayfa sürüyor, uzun bir ayet-i kerime. İçinde, (*Vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kürsüsü gökleri ve yeri içine almıştır, ihâta etmiştir, çevrelemiştir. Yâni şu uçsuz, bucaksız gökler, fezâ ve yer kürsüsünün içindedir. Kürsüsü onları kuşatmıştır." diye geçtiği için, bu ayet-i kerimenin bir cümlesi bu olduğu için, *Ayete'l-Kürsî* denilmiş.

Bu çok muazzam bir ayet-i kerime. Allah-u Teàlâ Hazretleri hakkında bizi ma'rifetullaha erdirecek bilgiler veriyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bazı kullara şefaat hakkı verdiğini de isbatlıyor; şefaati inkâr edenler bilsinler diye söylüyor,

hatırlatıyorum. Sevabı çok büyük olan bir ayet-i kerime. Kur'an-ı Kerim çok şerefli bir ayet-i kerimesi.

"Kim bu Ayete'l-Kürsî'yi..." (*Dübüre külli salâtin mektûbin*) *Salâti mektûbe* demek, yâni Allah tarafından kulun boynuna, "Bunu ille kılacaksın!" diye yazılmış olan namaz demek. Yâni, farz namaz demek. "Her farz namazın arkasından kim Ayete'l-Kürsî'yi okursa..." Ne olur?.. (*Lem yemna'hu duhûle'l-cenneh*) "Bu zât-ı muhteremi, bunu böyle namazın arkasından okuyan bu müslümanı, cennete girmekten ancak (*illâ en yemûte*) henüz ölmemiş olması men eder." Yâni, ölmedi de ondan cennete giremiyor. Yoksa, Ayete'l-Kürsî'yi okudu diye cennete girecek ama, daha vefatı gelmemiş, ölümü vukù bulmamış, ondan girmiyor. Cennete girmesini engelleyen ölmemiş olması. Ölmüş olsa, cennete girecek demek yâni.

Onun için, yaptığımız ibadetleri bilerek yapalım! Kimisi bilmiyor yaptığı ibadetlerin kıymetini. Kimisi de:

"—Ben Arabistan'a gittim, adam namazı kıldıktan sonra kalkıp gidiyor." diyor.

Hayır! Biz de gittik Arabistan'a, kaç sefer gittik. Yanlış... Onlar bizim okuduklarımızı okuyorlar ama, sessiz okuyorlar. Yâni müezzin şunu okuyun, bunu okuyun demeden, yüksek sesle müezzinlik yapmadan, kendi içlerinden okuyorlar. Farz namazı kıldıktan sonra cemaate dönüyor imam, okuyor. Tesbihleri de çekiyor, Ayete'l-Kürsî'yi de okuyor. Bizim yaptıklarımızın hepsini yapıyor. Çünkü bunlar sahih hadis-i şeriflerde, Peygamber Efendimiz tarafından müjdelenmiş şeyler.

Yapıyor da, yalnız bizde, bilmeyen halk hatırlasın diye, müezzin yüksek sesle müezzinlik yaparak söylediği için, herkes yapıldığını biliyor. Ama Suud'da böyle bir müezzinlik mesleği diye ayrı meslek koymamışlar; imam çıkıyor ezanını da okuyor, kàmetini de getiriyor. Cemaatten hatırlı birisi varsa, "Geç öne, namazı sen kıldır!" diyor. Ondan sonra kendisi geçiyor kıldırıyor. Yâni bizdeki gibi böyle imam ayrı, müezzin ayrı olmadığından, dışarıdan gören bir şahıs yapmıyorlar sanıyor. Halbuki Peygamber SAS Efendimiz bu duaların yapılmasını tavsiye etmiş olduğundan, onlar da yapıyorlar.

Yapmadan kalkar giderse bir insan ne olur?.. E farzı yerine getirdiği için farzı kılmış olur ama, çalışıp çalıp da ücreti almadan gitmek gibi; veyahut daha büyük kârlar elde edecekti, o kârları elde etmeden kalkıp gitmek gibi olur.

Demek ki, el-hamdü lillâh, Allah razı olsun dedelerimizden, ecdadımızdan, hocalarımızdan, bize bunları öğreten analarımızdan, büyüklerimizden, mahalledeki müezzin amcadan, ihtiyar amcalardan... Neyse, kim öğrettiyse bize, iyi ki Ayete'l-Kürsî'yi küçükken ezberletmişler, iyi ki her namazın arkasından bunu okuyoruz...

İyi ki, "*Subhàna'llàhi ve'l-hamdü li'llâhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm.*" diyoruz.

Tabii bunu insan içinden dese de olur. Ama yüksek sesle, başkaları da bilsin, duysun, öğrensin diye böyle yapmış bizim ecdadımız. Ondan sonra Ayete'l-Kürsî'yi okuyoruz, ondan sonra tesbihleri çekiyoruz. Onlar hakkında da hadis-i şerifler var. Ama demek ki, Ayete'l-Kürsî'yi okuyan insan cennete girecek.

Bir de aziz ve sevgili kardeşlerim, bir de mânâsını bilirseniz... *Ayete'l-Kürsî* ne demek?.. Mânâsının derinliğini görebilirseniz, sezebilirseniz, o zevki tadabilirseniz; o ayetin o zaman keyfi çok daha fazla olur, sevabı da çok olur tabii. İnsanın sevabı, idrakinin çokluğu, derinliği, genişliği, güzelliği, doğruluğu nisbetindedir. Tabii insan, ne mânâya geldiğini idrak etti mi, o zaman göz yaşlarıyla okur ve çok daha güzel hazlar alır, mânevî lezzetler duyar. Feyizlere gark olur, sevabı çok olur.

Bir müjdeli hadis-i şerif buydu. Bunu demek ki çoğunuz yapıyorsunuz, güzel.

c. Günde Yüz Defa İhlâs Okumak

Şimdi çoğunuzun yaptığı bir başka şey daha size söyleyeyim. Bizim kardeşlerimize biz zaten söylüyoruz, "Günde 100 defa, tesbihlerinizin arasında *Kul huva'llah* da okuyun!" diye. Zaten ben bunları tembih ederken diyorum ki:

“—Bakın bunu ben kendim söylüyor değilim. Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şeriflerde buyurmuş, ben bunu hatırlatmış oluyorum, aracı olmuş oluyorum.” diyorum.

Hadislerinden geldiğini zaten biliyorlar. Buyuruyor ki, Enes RA’ın rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz, çeşitli kaynaklarda var:[167]

مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ خَطِيئَةَ خَمْسِينَ عَاماً مَا اجْتَنَبَ خِصَالاً أَرْبَعاً : الدِّمَاءَ ، وَ الأَمْوَالَ ، وَ الْفُرُوجَ ، والأَشْرِبَةَ

(عد. هب. كر. عن أنس)

RE. 438/10 (*Men karaa kul huva’llàhu ehadü miete merreh, gafara’llàhu lehû hatìete hamsîne âmen me’ctünibet hısàlen erbaà: Ed-dimâe, ve’l-emvâle, ve’l-fürûce, ve’l-eşribe*) Şimdi mânâsını verelim:

(*Men karaa kul huva’llàhu ehad*) “Kim *Kul hu va’llàhu ehad*’i okursa...” İşte bu da hepinizin bildiği bir sûre, küçükken ilk öğrendiğiniz, *Rabbi yessir’*den sonra hemen öğrendiğiniz mübarek bir sûre. Kur’an-ı Kerim’in üçte birini okumuş gibi sevap kazanıyor insan. Yâni hafız olmayanların bile ne kadar çok sevaplar kazanma imkânları var dinimizde.

(*Miete merreh*) “Kim bu *Kul huva'llàh*’ı yüz defa okursa...” (*Gafara’llàhu lehû hatîete hamsîne àmen*) Burada (*hatîete*) demiş, kaynaklar yanımda olmadığı için aslını araştırıp tesbit edemedim ama, doğru şeklinin (*hatîetehû*) olduğunu sanıyorum.

“Yüz defa *Kul huva’llàh* okursa, Allah onun elli yıllık hatalarını, günahlarını mağfiret eder, affeder, örter, bağışlar, setreder; (*me’ctünibet hısàlen erbaa*) dört konuda sakınmayı başardıkları takdirde... Bu *Kul huva’llàhu ehad* Sûresi'ni yüz defa

---

[167] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LII, s.308; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.437; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.934, no:2661; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXI, s.269, no:23477.

okuyanlar, şu dört şeyden kendilerini sakınabilmişlerse, Allah onların elli yıllık günahını affeder.”

Neymiş bu dört şey:

1. (*Ed-dimâe*) “Kanlar” Bakın, burada *dem* kelimesinin çoğulu geldi. (*Ed-dimâe*) “Kanlardan kendini koruyabilirse.” Yâni ne demek? Kimsenin kanını akıtmazsa, yaralamazsa, öldürmezse; kàtillik, yaralama gibi şey yapmazsa demek. “Kanlardan kendini koruyabiliyorsa, birisinin kanına girmekten kendini koruyabiliyorsa...”

2. (*Ve'l-emvâle*) “Başkasının malını haram yolla gasb veya haksızlık veya aldatmaca veya şu veya bu şekilde neyse, kumar vs... Öyle gasbetmiyorsa, almıyorsa. Haram malları, başkalarının mallarını almıyorsa, başkasının kanlarına girmiyorsa...”

3. (*Ve'l-fürûce*) “Başkalarının namuslarına zarar vermiyorsa...)

4. (*Ve'l-eşribete*) “Meşrubatlardan sakınıyorsa...” Tabii, bu meşrubatlar, içildiği zaman insana sarhoşluk veren içkilerdir. Yâni, “Sarhoşluk veren içkilerden sakınıyorsa...”

Daha derli toplu, halkların anlayacağı kelimelerle söyleyecek olursak: “Kan dökmekten, mal çalmaktan, başkasının namusuna tecavüz etmekten, içki içmekten korunmuşsa, korunduğu takdirde, korunduğu müddetçe, yüz *Kul huva'llàhu ehad* okuyanın, elli yıllık günahı affolur.”

Tabii bizim kardeşlerimiz, el-hamdü lillâh, bunu günde okuyorlar, her gün okuyorlar. Her gün, her gün bu kadar sevabı kazanıyorlar. İlk defa duyanlar da bundan sonra okusunlar. Çünkü, bu *Kul huva'llàhu ehad*'ın mânâsı da çok güzel. Mânâsını da anlamaya çalışırlarsa; *Ayete'l-Kürsî,* bir; *Kul huva'llàhu ehad* Sûresi, iki...

Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni, onun rızasına uygun bir şekilde, müslümanca, sağlam, sahih bir şekilde tanımanın, Kur'an-ı Kerim'de en önemli iki belgesi bu âyetle bu sûre. Yâni bunlar Allah-u Teàlâ Hazretleri hakkında, müslüman olmayan çeşitli milletlerdeki başka insanların, gelişigüzel, eğri büğrü, yalan yanlış söyledikleri çeşitli lâfların doğrusunu, eğrisini ayıran, doğruyu ortaya koyan, yanlışı da çizip iptal eden çok önemli belgeler, Kur'an belgeleri bunlar... Bunlarla insan, Allah-u Teàlâ

Hazretleri'nin ma'rifetine, yâni ma'rifetullaha, irfana erer. Onun için bunu da tavsiye ediyorum, yüz defa okuyun!

d. Namazın Ardından On İhlâs Okumak

Bir şey daha tavsiye edeceğim. Tabii tavsiyeler çoktur. Hatırda kalsın diye hepsini birden yüklemek istemem. Ama şunu da kendinize bir âdet ediniverin, inşâallah, bu mükâfatı da alın! İbn-i Abbas RA'ın Peygamber SAS Efendimiz'den rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Efendimiz buyurmuş ki:[168]

مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ ، دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ عَشَرَ مَرَّاتٍ ،

أَوْجَبَ اللهُ لَهُ رِضْوَانَهُ وَمَغْفِرَتَهُ (ابن النجار عن ابن عباس)

RE. 438/12 (*Men karaa kul huva'llàhu ehad, dübüre külli salâtin mektûbetin aşera merrâtin, evceba'llàhu lehû rıdvânehû ve mağfiretehû*)

Bakın ne kadar güzel bir mükâfat burada, ne kadar büyük bir müjde:

"Kim *Kul huva'llàhu ehad* sûresini, her farz namazın ardından on defa okursa..." Sabahı kıldınız on defa, öğleni kıldınız on defa, akşamı kıldınız on defa, ikindiyi kıldınız on defa, yatsıyı kıldınız on defa, toplam elli eder... Yâni: "Her farz namazın arkasından on defa kim okursa bu *Kul huva'llàhu ehad*'i, Allah ona rıdvânını vâcib kılar ve mağfiretini vacib kılar."

Ne demek rıdvânını vâcib kılar? Yâni, "Muhakkak ondan hoşnut ve râzı olur. O kişi Allah'ın rızasına erer, Allah'ın rızasını kazanır." demek. (*Ve mağfiretehû*) "Mağfiretini kazanır."

Eğer Allah-u Teàlâ Hazretleri, kulları ince bir elekten geçirip, hesaba tâbi tutsa, hiç bir kul yaptığı güzel amellerin toplamıyla cennete giremez. Kötü amelleri de Allah affetmese, ne kadar çok

---

[168] *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.963, no:2732; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.267, no:23471.

yanlışları vardır, hatası vardır hayatı boyunca... Allah hep mağfiret ediyor, affediyor. Allah'ın mağfireti çok önemli... Yâni affetmese hâlimiz haraptır, müslüman da olsak...

Çünkü, ona lâyık kulluğu yapmak mümkün olmuyor. Üstelik, bir sürü de hata yapmak dâima olağan. Tabii, "*Beşer, şaşar.*" demişler. İki kelime böyle birbiriyle secîli, müseccâ: Beşer, şaşar... Evet, beşer tabiatında, mayasında vardır, şaşırır, yanlış iyi yapar, şaşkınlık yapar. Maalesef çiğ süt emmiştir. Evlât anasına, babasına àsî olur, kardeş kardeşi keser... Karı kocaya, koca karıya hıyanet eder, ihânet eder, gadreder, zulmeder, nasıl olursa... Komşu komşuya ettiğini biliyoruz, duyuyoruz her zaman.

Sonra görüyorsunuz, milletler birbirlerine neler ediyorlar!.. Hepsi Hazret-i Âdem'in çocukları, nasıl birbirlerinin kanlarını döküyorlar. Nasıl cesetlerini yakıyorlar; belki canlı canlı yakıyorlar. Yüzlerce mezar bulunuyor, yüzlerce yanık insan, kesik insan, kanlar, canlar...

İşte insanoğulları çok zàlim, insanlar çok zalûm, (*zalûmen cehûlâ*) pek zalim, pek cahil insanoğlu... Bu zalimliği, bu cahilliği ancak iman izâle ediyor. İslâm ve ihsân, yâni şöyle güzelce müslümanlık yapmak düzenliyor. Öyle yetişirse evliyâ oluyor. İşte cümle cihanın, müslüman olsun olmasın sevdiği, hayran olduğu o mübârek evliyâullah, eski alimler, fâzıllar, kâmiller, öyle insanlar oluyor... Ama kâfir olduğu zaman da, imansız olduğu zaman da, sorumsuz oluyor. Sorumsuz olunca da her türlü zulmü, gazabı yapıyorlar, yapıyorlar, yapıyorlar... Görüyoruz.

Allah şerlerden korusun... Allah yardımcımız olsun... Allah, iyilere de kötüler kadar gayret versin... Kötüler, bu kötülüğü yapmakta, günahı işlemekte, cehenneme kendilerini düşürecek fecî hataları yapmakta ısrarlı, bu kadar teşkilâtlı; iyiler teşkilâtsız... İyiler iyilikler yapsalar, iyi işleri yapsalar, cennete gidecekler. Cennete gidecek iyi işleri yapmakta, iyiler gayretsiz; cehenneme düşürecek, kendilerini mahvedecek kötü işleri yapmakta kâfirler son derece gayretli, teşkilâtlı, birbirleriyle yardımlaşıyorlar vs. Zulüm, zulüm, zulüm...

Allah iyilere akıl fikir versin, gayret kuvvet versin... İyiler hakim olsun, iyilik hakim olsun dünyamıza... Şu köhne

dünyamıza iyilik hakim olsun. Tarih boyunca nice nice yapılan hatalar böyle devam edip duruyor.

e. Abdestten Sonra Kadir Sûresi'ni Okumak

Son bir müjde daha hatırlatmak istiyorum. Müjdeli bir hadis-i şerif okumak istiyorum yâni. Enes RA'dan Deylemî rivâyet eylemiş. Bu müjdeyle bu sohbetimi bitireceğim.

Tabii müjdeler hadis-i şeriflerde pek çoktur. Okuyun, müjdeleri bulun! Kur'an-ı Kerim'i okuyun, müjdeleri bulun!.. Ama, hadis-i şerifi mutlaka rehber edineceğiz kendimize ki, Kur'an'ı da doğru anlayalım!

"—Ben sade Kur'an okurum!" diyen doğruyu bulamaz.

Çünkü Peygamber SAS Efendimiz'in irşadına ihtiyacı var, yol göstermesine ihtiyacı var. Okuyoruz Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifini:[169]

مَنْ قَرَأَ فِي إِثْرِ وُضُوئِهِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَرَّةً وَاحِدَةً ، كَانَ مِنَ الصِّدِّيقِينَ ؛ وَمَنْ قَرَءَهَا مَرَّتَيْنِ ، كُتِبَ دِيوَانِ الشُّهَدَاءِ ؛ وَمَنْ قَرَءَهَا ثَلاَثاً ، حَشَرَهُ اللهُ مَحْشَرَ الأَنْبِيَاءَ (الديلمي عن أنس)

RE. 438/7 (*Men karaa fî isri vudùihî innâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadri merreten vâhideten, kâne mine's-sıddîkîn; ve men karaahâ merreteyni, kütibe fî dîvâni'ş-şühedâ'; ve men karaehâ selâsen, haşerahu'llàhu mahşere'l-enbiyâ'.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl...*

"*İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadr*" sûresini biliyorsunuz. Bilmiyorsanız bile, Kadir Gecesi oldu mu teravih namazında kaç defa okur imamlar... Mahalle imamlarının arkasında namaz

---

169 *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.521, no:26090; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.261, no:23450.

kıldıysanız, insan bir Ramazan'da öğrenmezse ikinci Ramazan'da öğrenir. "*İnnâ enzelnâhu fî leyleti'l-kadr*" sûresi, kısa bir sûre.

Şimdi, (*men karaa fî isri vudûihî*) "Kim abdest aldıktan sonra bu sûreyi okursa... Abdestini aldı, yüzünü, ayaklarını usûlünce yıkadı, namaz için abdest aldı, bitti. Kim bunu okursa..." Hani havluyla kurulanırken vs: "Arkasından kim bunu bir defa okursa, sıddîklardan olur."

Ebû Bekr-i Sıddîk RA'ı biliyorsunuz, Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz'i biliyorsunuz, bu lâkabı almış. *Sıddîkan nebiyyâ* diye bazı peygamberlere bu sıddîk sıfatı lütfedilmiş, Kur'an-ı Kerim'de sıddîk diye anılıyor bazı peygamberler. Çok yüksek bir sıfat bu sıddîklık. Yâni sadakatte, dürüstlükte, doğru sözlü, doğru özlülükte son derece muhkem, pek kuvvetli, pek iyi durumda olan demek yâni.

"Kim abdest aldıktan sonra, *İnnâ enzelnâhu fî leyleti'l-kadr* Sûresi'ni bir defa okursa, sıddîklardan yazılır. İki defa okursa, şehidler divanına kaydedilir. Üç defa okursa, Allah onu peygamberlerin toplanma yerinde, onlarla beraber haşreder."

Biliyorsunuz, Makàm-ı Mahmûd'un sahibi Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz. (*Bi-yedihî livâü'l-hamd*) Mahşer günü, mahşer yerinde, Peygamber Efendimiz eline *Livâü'l-Hamd*'ini alacak; bütün peygamberler, Adem AS ve ondan sonra Peygamberimiz'e kadar vazife görmüş bütün peygamberler, Peygamber Efendimiz'in *Livâü'l-Hamd*'i altında toplanacaklar. Tabii, Peygamber SAS Efendimiz'in ümmeti, sıddîklar, şehidler, sàlihler de aynı bayrağın altında toplanacaklar...

Rabbimiz bizi de, o mahşer gününde Peygamber Efendimiz'in hamd sancağı, *Livâü'l-Hamd*'i altında peygamberlerle, sıddîklarla, şehidlerle, sàlihlerle beraber toplasın, haşreylesin... Bi-gayri hisâb, hesâba tâbi tutmadan, mağfiret ederek, razı olarak, rıdvânına erdirerek cennetine dâhil eylesin... Cemâliyle müşerref eylesin... Ebedî nimetlere mazhar eylesin... Bu müjdeli hadis-i şerifleri duydunuz, uygulayın; o sevapları Cenâb-ı Hak size de versin. Cenâb-ı Hak her şeye kàdir...

Şimdi o sûrelerin, o sevaplarını tabii burada bildirmiş Peygamber Efendimiz. Sahih hadisler, kaynakları sahih... Hadislerin mânâlarını size söyledim. Bazıları bunlara der ki:

"—Yâ bu kadar kolay bir şeye, bu kadar büyük mükâfatı nasıl veriyor Allah?.."

İşte onun belgesi, delili Kur'an-ı Kerim'de *İnnâ enzelnâhu* Sûresidir. O *İnnâ enzelnâhu* Sûresi'nden biliyoruz ki; Leyle-i Kadr'i kim ihyâ ederse, bin aydan daha hayırlı bir iş başarmış oluyor. Bir geceyi ihyâ etmiş oluyor, bir ömre bedel bir gece... Demek ki bir gece, içinde Leyle-i Kadir bulunmayan bin aylık bir zamandan daha kıymetli, daha kazançlı olabiliyor.

Allah her şeye kàdir... Rahmetine bahâ istemiyor, rahmetini vermeye bahane buluyor, bahane icâd ediyor. Bir bahane ile kulunu taltif ediyor. Çünkü Ekremü'l-ekremîn'dir, Erhamü'r-rahimîn'dir. Bizi de rahmetine erdirsin, keremine mazhar eylesin, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

18. 06. 1999 - AVUSTRALYA

30. YÖNETİCİLERİN SORUMLULUĞU

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah hepinizden razı olsun... Allah'ın (CC) rahmeti, bereketi, ihsânı, ikrâmı dünyada ahirette üzerinize olsun... Allah nasib eylesin, rızasına erdirsin, rahmetine daldırsın...

Cumanızı tebrik ederim, cumanız mübarek olsun... Önümüzdeki, Peygamber Efendimiz'in Mevlid Kandilini, Mevlîd-i Şerifini tebrik ederim. Cenâb-ı Hak cümlenizi Peygamber Efendimiz'in sünnetinden, yolundan, şefaatinden mahrum bırakmasın, ayırmasın... Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine erdirsin; ahirette ona komşu olmayı nasib eylesin...

a. Bid'atçıya Hürmet Etmenin Zararı

Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[170]

مَنْ وَقَّرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ ، فَقَدْ أَعَانَ عَلٰى هَدْمِ الْإِسْلَامِ

(طب. عن عبد الله ؛ عد. عن ابن عباس ؛ عد. كر.

---

[170] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.35, no:6772; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.324; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.235, no:211; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.4; Hz. Aişe RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.61, no:9464; İbrâhim ibn-i Meysere RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.218; Abdullah ibn-i Büsr RA'dan.

İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.67; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.65; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Lafız farkıyla: Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.233, no:413; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.97; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIX, s.320; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.383, no:1102; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.248, no:2474; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.500, no:24116.

وأبو نصر عن عائشة ؛ هب. عن إبراهيم)

RE. 446/7 (*Men vakkara sàhibe bid'atin, fekad eàne alâ hedmi'l-islâm.*)

İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş. Taberânî'de, İbn-i Adiy'de, İbn-i Asâkir'de ve diğer kaynaklarda var. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men vakkara sàhibe bid'atin*) "Kim bid'at sahibi bir kimseye hürmetle, saygı ile davranır, yüceltirse, ona tâzim ederse, ulularsa, ona böyle hürmetkâr muamele ederse, (*fekad eàne alâ hedmi'l-islâm*) İslâm'ın yıkılmasına, temellerinin tahrib edilmesine, İslâm'ın binasının hedm edilmesine, târumâr edilmesine yardımcı olmuş olur." diyor Efendimiz SAS.

Biliyorsunuz, Cenâb-ı Hak Peygamber SAS Efendimiz'i insanlara rehber olarak indirdi ve insanlara yol gösterici olduğu için, Allah'ın emirlerini tebliğ edip onlara uymayı sağladığı için, bütün insanların Peygamber SAS Efendimiz'e tâbi olması lâzım!.. Onun emrini tutarak hareket etmesi lâzım! Eski devirlerde gelmiş peygamberlerin ümmetlerinin de görevleri bu idi; kendilerine gelen peygambere inanmak, bağlanmak, yardımcı olmak ve onun gösterdiği istikamette, yolda yürümek.

Yol budur. Yâni Peygamber Efendimiz'in çizdiği, gösterdiği çizgide yürümektir. Buna sünnet yolu diyoruz. Bunun dışında, Peygamber Efendimiz'in tavsiye etmediği, dinin aslına esâsına uymayan, sünnete uymayan hareketlere, yaşam tarzına, davranışlara, dinde sonradan ortaya çıkmış, Peygamber Efendimiz'in söylemediği, yapmadığı yanlış işlere de bid'at diyoruz. Birisi böyle kalkıp da yalan yanlış bir şeyi ortaya çıkarmış ise, buna *sàhib-i bid'at* deniliyor. Yâni bid'atı yapan, bid'ata sahip olan, bid'atı ortaya koyan kimse demek, bid'atçı demek.

"Kim böyle bir bid'atçı kimseye hürmet ederse, saygı gösterirse, tâzim ederse..." Ne yapmış olur? "İslâm'ın yıkılmasına, alaşağı edilmesine yardımcı olmuş olur." Çünkü İslâm'ın ayakta durması, Kur'an-ı Kerim'ledir ve Peygamber SAS Efendimiz'in sünneti yolunda yürümekledir. Sünnetten ayrıldı mı, Efendimiz'in

tavsiyesinin dışına çıktı mı, yoldan, istikametten saptı mı, sırât-ı müstakîmden saptı mı, şaşırır. Cennetin yolundan ayrıldı mı, cehennemin yoluna döndü demektir.

Böyle bir şey, hiç temenni edilen bir husus değildir ve kimsenin sünnet-i seniyye çizgisini bırakması doğru olmaz. Herkesin Peygamber SAS Efendimiz'in izinden yürümesi lâzım! Onu kendisine rehber ve önder ve server edinmesi lâzım! Peygamber Efendimiz'in nasihatlerini dinlemesi lâzım! Yorumlarını anlaması lâzım! Hayat sürüş tarzına dikkat etmesi lâzım!..

Öyle yapmıyor; dinde sonradan kendi aklına, kendi nefsine, kendi şeytanına tâbi olan bir takım insanların çıkardığı başka şeyleri benimsiyor ve o insana hürmet ediyor, onun peşinden gidiyorsa; tabii, o zaman İslâm'a aykırı bir iş yapmış olur, İslâm'ı yıkmış olur. İslâm'ın ayakta durması o sünnet-i seniyyeye bağlılıkladır. O sünnetten ayrılıp da bid'atlara dalındığı zaman, artık sonsuz yanlışlıkların başlangıcı olmuş olur. Bu yanlışlıklar da İslâm'ın saptırılmasına, yanlış öğrenilmesine, yanlış uygulanmasına sebep olur, Cenâb-ı Hakk'ın gazabını çeker.

Bunu yapan kimse, yâni bid'atı çıkaran kimse zâten çok büyük vebal ve sorumluluk altındadır. O işi çıkardıktan sonra kimler onu yapmışsa, kullandıkça, yapıldıkça o ilk çıkarana bütün veballer yüklenir zâten. Öyle kimselerin cehennem köpekleri olacağı, hadis-i şeriflerde bildiriliyor:[171]

أَصْحَابُ الْبِدَعِ كِلاَبُ النَّارِ (أبو حاتم الخزاعي في جزئه

عن أبي أمامة)

RE. 72/5 (*Ashàbü'l-bidai kilâbü'n-nâr*) "Bid'at ehli kimseler cehennemin köpekleridir."

---

[171] *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.380, no:1094; RE. 72/5.

Tabii, böyle cehennem köpeği olacak kimselere de tâbi olmak doğru bir şey değildir. İnsanın dinini kimden öğrendiğini, dinin aslının, esasının ne olduğunu çok iyi takip etmesi lâzım, iyice tahkik etmesi lâzım; en sağlam yerden öğrenmesi ve onu öyle uygulaması lâzım!..

İslâm'da en sağlam kaynak Kur'an-ı Kerim'dir. Ondan sonraki kaynak, Kur'an-ı Kerim'i de açıklayan, öğreten, mücmel kısımlarını, yâni özlü, özet halinde olan kısımlarını tafsil eden, yâni açan, genişleten, anlatan, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesidir. Sünnet olmasa, zekâtın nasıl verileceğini bilemeyiz, namazı nasıl kılacağımızı bilemeyiz... Dinimizin bir çok bilgileri meçhul kalır, muğlak kalır, müphem kalır, karanlık kalır, anlaşılmaz durumda kalır. O zaman İslâm'ı, Kur'an'ı insan uygulayamaz. Bütün teferruat sünnet-i seniyyededir.

Onun için sünnete sarılacağız, şiârımız, parolamız, kuralımız, kaidemiz, uyacağımız en temel esas, Peygamber SAS'in sünnet-i seniyyesine sarılmak olacak. Bunun dışına çıkan, başka şeyler söyleyen, başka yollara giden insanlara da ikazda bulunmak lâzım ve onlara da uymamak lâzım. Hem uymamak lâzım, hem de onları ikaz etmek lâzım. Dinlemiyorlarsa, bir yerden emir alıyorlarsa, dini bozmaya çalışıyorlarsa, müslümanları şaşırtmağa, saptırmağa çalışıyorlarsa; o zaman, "Buna uymayın!" diye müslümanlara söylemek lâzım! Böylece dini korumakta önemli bir görev yapılmış olur.

Böyle kimseleri desteklediği zaman da, destekleyenler vebal yüklenmiş olur. Çünkü bir fàsık kimseye, fâcir kimseye bir müslüman "Efendim!" bile dese, Arş-ı A'lâ titrer. "Vay böyle bir alçak kimseye, bu niye efendim dedi?" diye korkusundan, işin fecaatinden titrer.

Onun için, yüz vermek hiç doğru değildir. Yanlış yolda giden insanlara, kötü insanlara, kötü niyetli insanlara veya cahil insanlara veya nefsinin, şeytanın esiri olan insanlara uymamak icab eder. Bu çok önemli bir husus...

Mevlid Kandili'nin evvelinde, Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sarılmayı vurgulamış oluyoruz, bu hadis-i şerifi söylemekle.

b. Yöneticinin Görevleri

Sayfadaki diğer hadis-i şerife geçiyorum. İbn-i Abbas RA tarafından rivâyet edilen, Deylemî'nin naklettiği bir hadis-i şerifte Rasûlüllah SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[172]

مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا ، فَحَسُنَتْ سَرِيرَتُهُ ، رُزِقَ الْهَيْبَتَ مِنْ قُلُوبِهِمْ ؛ وَ إِذَا بَسَطَ يَدَهُ لَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ، رُزِقَ الْمَحَبَّةَ مِنْهُمْ ؛ وَ إِذَا وَفَّرَ عَلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ، وَفَّرَ اللهُ عَلَيْهِ مَالَهُ ؛ وَ إِذَا أَنْصَفَ الضَّعِيفَ مِنَ الْقَوِيِّ ، قَوَّى اللهُ سُلْطَانَهُ ؛ وَإِذَا عَدَلَ فِيهِمْ ، مُدَّ فِي عُمْرِهِ (الحكيم والديلمي عن ابن عباس)

RE. 446/10 (*Men veliye min umûri'l-müslimîne şey'en, fehasünet serîretuhû, ruzika'l-heybete min kulûbihim; ve izâ besata yedehû lehüm bi'l-ma'rûfi, ruzika'l-mahabbete minhüm; ve izâ veffera aleyhim emvâlehüm, veffera'llàhu aleyhi mâlehû; ve izâ ensafa'd-daîfe mine'l-kaviyyi, kavva'llàhu sultànehû: ve izâ adele fîhim, müdde fî umrihî*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu hadis-i şerif, müslümanları idare eden idarecilere bir müjdedir. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men veliye min umûri'l-müslimîne şey'en*) "Kim ki müslümanların işlerinden, ictimâî hizmetlerden, topluma ait resmî görevlerden, hizmetlerden birisine tayin olunursa, seçilirse..." Bir yere müdür oldu, başkan oldu, yönetici oldu, bakan

---

[172] Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdîru'l-Usûl*, c.II, s.124; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.20, no:14631.

kişi oldu vs. "Bu müslümanların bir işinin başına getirilmiş olan bir kimse, eğer şu şartlara sahipse çok güzel durumlara erer:

1. (*Fehasünet serîretuhû*) İç dünyası, gönlü, niyeti, kalbi güzel ise; yâni art niyetli değilse, kötü niyetli değilse..."

Kalbi bozuksa o zaman bir şeye nâil olamaz. Çünkü her şeyde zâten en önemli olan; her harekette, her davranışta, her ibadette en önemli olan niyetin iyi olmasıdır. Bir kere içi iyi olacak, niyeti iyi olacak. Eğer ki o tayin olunan şahsın içi iyi ise, kalbi temiz ise, insanlar tarafından görülmeyen gizli tarafı iyi ise... Görünen tarafına insanın sûreti derler, görünmeyen iç tarafına da sîreti veya serîresi derler; gizli olanı, gizlisi... O gizli olanı işte artık bütün niyetlerin filân olduğu tarafı oluyor insanın, iç dünyası oluyor. Eğer o iç dünyası güzelse, yâni niyeti iyiyse ne olur?..

(*Rüzika'l-heybete min kulûbihim*) "Müslümanların gönlünden o kimseye karşı bir saygı, bir böyle onu yüce görme, iyi görme duygusu hàsıl olur. Allah mükâfat olarak, müslümanları ona saygılı davrandırtır. Yâni, müslümanların gönlünde heybetli bir kimse olur böyle bir kimse, niyeti iyiyse..."

Geçti bir işin başına, niyeti iyiyse, bir kere heybet verir Allah; herkes onu sayar. Bir de sayılmamak, sevilmemek, sözü dinlenmemek var. Hiçe sayılmak var, aldırılmamak var. O tabii fenâ. Hem yönetici olacak hem de hiç kimse sözünü dinlemeyecek. Yâni yönetimi, otoritesi zayıf insan demek. O çok fenâ!.. Bir kere bir saygı, bir hürmetle bakılma durumuna nâil olur.

2. (*Ve izâ besata yedehû lehüm bi'l-ma'rûf*) "Eğer o tayin olunduğu işten müslümanlara elini iyilik yapmaya uzatırsa, yâni işin cinsine göre müslümanların hayrına, iyiliğine; onların kişisel olarak veya toplumsal olarak iyiliğine elini uzatırsa, iyilik yaparsa onlara, (*rüzika'l-mahabbete minhüm*) halk tarafından sevilir. Allah halkın gönlüne onun sevgisini verir, o kimseye halk tarafından sevilme nimetini bahşeder; sevilir, sayılır."

Şimdi hem saygı oldu, söz dinlenilme durumu, heybetli olma durumu oldu; hem de sevilme durumu oldu.

3. (*Ve izâ veffera aleyhim emvâlehüm*) "Eğer yaptığı faaliyetlerle iktisâdî bakımdan müslümanlara faydalı olursa, onların zenginliğini artırırsa, mallarını artırırsa..."

Tabii, geçenlerde gazetelerde vardı, "Türkiye'nin iktisâdî durumunu batıranlar da, öteki suç işleyenler gibi muhakeme edilsin ve cezalandırılsın!" diyordu işçi teşekküllerinden birisinin başkanı, veyahut iş dünyasından bir derneğin başkanı... Hakîkaten, alınan yanlış kararlar bir çok kimsenin zarar görmesine sebep oluyorsa, çok fenâ. Ama, "Eğer bir çok kimsenin iktisâdî bakımdan daha iyi duruma gelmesine sebep oluyorsa, malları artıyorsa, bir bolluk, bereket, zenginlik meydana geliyorsa; (*veffera'llàhu aleyhi mâlehû*) bu yöneticiye de, Allah zenginlik verir, malını çoğaltır."

Biliyorsunuz İslâm'da; Hazret-i Ömer RA, devlet işi yapacağı zaman devletin mumunu kullanırmış, devletin işi bittiği zaman o mumu söndürürmüş, kendi mumunu kullanırmış. Kendi özel aydınlanması için devletinkini kullanmazmış. Böyle devletten bir kıl, bir zerre, az bir şeyin bile üzerine geçmesinden çekinirlermiş. Çünkü, tüyü bitmedik yetimin hakkı var diye, bizim büyüklerimiz de söylüyor.

Devlet malından haksız yere almamak çok önemli. Ama kimisi Allah rızası için hiç para almadan çalışmış tarihte, hep başka işler yaparak kazancını sağlamış, hizmeti hasbeten lillâh, Allah rızası için yapmış. Allah böyle başkasının zenginleşmesine, mallarının artmasına sebep olan yöneticinin malını artırır, onu da zengin eder.

4. (*Ve izâ ensafe'd-daîfe mine'l-kaviyyi*) "Eğer kuvvetlinin karşısında, zayıfa adaletle muamele ederse..."

Yâni, şimdi 20. Yüzyıl'da çevremize bakalım, kim kuvvetliyse onun sözü geçiyor. İslâm'da öyle değil... Kim haklıysa o tutulur İslâm'da. Zayıf haklı; karşısındaki adamın ensesi, kulağı yerinde, kuvvetli, kavmi, kabilesi kalabalık, ictimâî mevkii yüksek, hatırlı bir insan.

"—Aman, bunun tarafını tutayım..."

Öyle şey yok İslâm'da! Haklı olan kimse, zavallı bir fakir bile olsa, yoksul bile olsa, o tutulur.

"Eğer bu yöneten kimse, kuvvetli durumda olan kimsenin karşısında adalet edip de, haklı olan zayıfın tarafını tutabiliyorsa, zayıfı ezdirtmiyorsa; haklıya sen haklısın, diyebiliyorsa, haksıza da güçlü kuvvetli bile olsa, haksızsın diyebiliyorsa; (*kavva'llàhu sultànehû*) o zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle bir yöneticinin mevkiini, makamını, gücünü, kuvvetini arttırır, kuvvetlendirir. Bunu ictimâî yönden, siyâsî yönden, askerî yönden, her yönden kuvvetlendirir." diyor Peygamber SAS.

Demek ki hakkı tuttuğu zaman, adalet ettiği zaman, haklı olan zayıfı, haksız olan zenginin karşısında tutabilecek kadar yüreklilik gösterdiği zaman, haktan yana olduğu zaman, zayıfın yardımcısı, yardım isteyenin imdadına koşucusu olursa; Allah da mevkiini makamını sağlamlaştırır, gücünü kuvvetini artırır, saltanatını, nüfuzunu çoğaltır.

Demek ki adalet edecek, haklıya sen haklısın diyecek, haksıza sen haksızsın diyebilecek.

5. (*Ve izâ adele fîhim*) "Ve bu yönetici ahali üzerinde vazifesini yaparken, eğer onlara adaletle muamele ediyorsa, yâni eşitlikle, hakkàniyetle, teraziyle, dürüstlükle, hakkı tutarak muamele

ediyorsa, (*müdde fî umrihî*) Allah lütfeder, o kişinin ömrünü de uzun eyler. Yâni ömrüne bereket verir, ömrünü uzatır, sağlıklı, afiyetli, uzun ömürle yaşar."

Demek ki, aziz ve muhterem kardeşlerim, müslümanların başına getirilen yönetici bir şahıs neler yapacakmış:

Bir kere içi, niyeti temiz olacak. Ona dikkat edecek. "Ben hizmet etmek istiyorum. Ben, hizmet ederek onların duasını almak istiyorum, Allah'ın rızasını kazanmak istiyorum!" diyecek.

Hırsızlık düşünmeyecek, kesesini doldurmak düşünmeyecek. Haksızlık düşünmeyecek, mevkii, makamı sömürmeyi, nüfûzunu kötüye kullanmayı düşünmeyecek. Bir kere içi iyi olacak. O zaman, Allah onu bir saygın insan durumuna getirir. Halkın gözünde ona bir heybet ihsan eder. Halk ona candan hürmet eder, heybetli bir insana yapılan muameleyi yapar, gönülden hem de.

Onlara iyilik elini uzatırsa, o zaman Allah halkın onu sevmesini nasib eder. Eğer onların mallarını artıracak tedbirleri bulur, yapar da, ziyana uğratmaz, zenginleştirirse; Allah da onu zenginleştirir. Haksız olan güçlünün karşısında, haklı olan güçsüzü tutabilecek bir mertliği gösterirse; Allah onun yöneticiliğini, mevkiini, makamını, sultasını, kuvvetini artırır, kuvvetlendirir, sağlamlaştırır. Adaletle hükmederse, ömrünü uzatır. Demek ki yöneticilerin bunlara dikkat etmesi lâzım!

Tavsif edilen şeylerden anlaşıldığına göre; iyilik yapmak isteyecek, iyi niyetli olacak. Faydalı olmaya çalışacak, mâlî yönden ve adaletli olacak. Zâten adalet, yâni hakkaniyetle, eşitlikle, teraziyle, kıl kadar bir tarafa haksızlık yapmadan, dümdüz güzelce yapmak... Bu çok önemli! Bütün yöneticiliğin sırrı, manevî sırrı burada...

اَلْعَدْلُ أَسَاسُ الْمُلْكِ .

(*El-adlü esâsü'l-mülk*) [Adalet mülkün, egemenliğin temelidir.] Yöneticiliğin temeli budur. Zulüm de, yâni adaletsizlik, haksızlık yapmak da, bir saltanatın yıkılması, bir devletin çökmesi sonucunu meydana getirir.

c. Yönetici Mazluma Kapısını Kapatırsa...

Üçüncü hadis-i şerifi okumak istiyorum. Bu okuduğum ikinci hadis-i şerifin karşısındaki durumu bize anlatıyor. Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Asâkir gibi kaynaklar rivâyet etmişler. Yine aynı şekilde başlıyor hadis-i şerif:[173]

مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ النَّاسِ شَيْئًا ، فَأَغْلَقَ بَابَهُ دُونَ الْمِسْكِينِ أَوِ الْمَظْلُومِ أَوْ ذَوِي الْحَاجَةِ ؛ أَغْلَقَ اللهُ دُونَهُ أَبْوَابَ رَحْمَتِهِ عِنْدَ حَاجَتِهِ وَ فَقْرِهِ ، أَفْقَرَ مَا يَكُونُ إِلَيْهِ (حم . كر . عن أبي الشماخ الأزدي عن ابن عم له من الصحابة)

RE. 446/8 (*Men veliye min emri'n-nâsi şey'en, feağleka bâbehû dûne'l-miskîni evi'l-mazlûmi ev zevi'l-hâceti; ağleka'llàhu dûnehû ebvâbe rahmetihî inde hâcetihî ve fakrihî, efkara mâ yekûnu ileyh.*)

Hadis-i şerifin mübârek metnini böylece okumuş olduk, tamamlamış olduk, kayda girmiş oldu. Mânâsını şimdi açıklamaya çalışalım:

(*Men veliye min emri'n-nâsi şey'en*) "Kim insanlardan, insanların işlerinden bir işin başına memur olarak, amir olarak, başkan olarak, yönetici olarak, müdür olarak geçirilirse, tayin olunursa... (*Feağleka bâbehû dûne'l-miskîni evi'l-mazlûmi ev zevi'l-hâceti*) Kapısını kapatmışsa, kilitlemişse... Kime karşı?.. Miskin, güçsüz, fakir kimseye karşı...

Başka kime karşı?.. (*Evi'l-mazlûmi*) "Haksızlığa, zulme uğrayan, kendisine bu zulüm gitsin diye müracaat eden kişiye karşı kapısını kapatırsa; yâni onu içeri almazsa, onu dinlemezse,

---

[173] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.480, no:15983; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.21, no:7384; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1275; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.209.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.61, no:14751.

ona kulak vermezse; (*ev zevi'l-hâceti*) veyahut da ihtiyacı olan, bir muradı, merâmı olan, bir derdi olan, bir şey söyleyecek olan kimseye karşı kapısını kapatırsa...”

Bazıları öyle oluyor. Sekreterine emrediyor yönetici, diyor ki:

“—İçeriye kimseyi alma.”

İçeride ne yapıyor?.. Böylelerini gördük, duyuyoruz, biliyoruz.

“—İçeride toplantı halinde...”

Toplantıda filân değil. İçeride olmadık bir şey yapıyor, veyahut bilmem Fenerbahçe-Galatasaray maçı seyrediyor, veyahut boş bir şeyle, yâni o dairede o anda yapması gerekmeyen, devlet işi olmayan bir işle meşgul oluyor. Ama dışarıdan telefon edene, veyahut müracaat edene, işi başından aşkın insana bir bahane uyduruyor.

Daha da başka şeyler duydum. İçerde gönül eğlendirenleri duydum. Bizzat kendisiyle gönül eğlendirilen kimsenin ağzından duyduğum için, çok kesin olarak söyleyebiliyorum.

Böyle kapısını kapatırsa iş sahiplerine, ihtiyaç sahiplerine, zulme uğrayanlara... Veya bir derdi, bir merâmı, muradı olanlara karşı kapısını kapattı, içeriye almıyor, dinlemiyor. Halbuki görevi neydi?.. Hizmet etmekti. Yapmıyorsa ne olur?.. Allah da onu cezalandırır. Nasıl cezâlandırır?..

(*Ağleka'llàhu dûnehû ebvâbe rahmetihî*) “Rahmetinin kapılarını Allah, onun yüzüne kapatır.” Yâni bu sefer Allah'ın rahmetinden mahrum oluyor. Çünkü halka hizmet, Cenâb-ı Hakk'ın rızasını çekiyor. Halkın hizmetinden kaçınmak, halkın hizmetine kapı kapatmak, kapıyı kapatmak da Allah'ın kendisine rahmet kapılarını kapatması cezâsına çarpılmasına sebep oluyor. Allah rahmetinin kapılarını onun yüzüne kapatır, Allah'ın rahmetine eremeyecek.

Ne zaman?.. (*İnde hâcetihî*) “İhtiyacı olduğu zaman, (*ve fakrihî*) kendisinin muhtaç olduğu, tam ihtiyacı olduğu zaman rahmetinin kapılarını Allah onun yüzüne kapatır. Ne zaman?.. (*Efkara mâ yekûnu ileyhi*) En çok muhtaç olduğu zamanda...”

Tabii, muhtaç olmadığı zamanda, Allah'ın verdiği nimetle, izzetle, devlette, şevketle yaşadığı sırada anlamaz insan bunu ama; bir gün gelecek, herkes Cenâb-ı Hakk'ın divanına çıkacak,

Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine muhtaç olacak. Ahirette en kıymetli şey, insanın Allah'ın mağfiretine nâil olmasıdır, gufrana ermesidir, Allah'ın affetmesi, "Bağışladım günahlarını!" demesine nâil olmaktır, mazhar olmaktır. Tam o hesap gününde, mahkeme-i kübrâda, en muhtaç olduğu zamanda, Allah da ona rahmetinin kapılarını kapatıverir, rahmet etmez.

"—Eyvah, şimdi ne olacak?! Niye rahmet etmedi Allah?"

Çünkü dünyadayken o, ihtiyaç sahiplerinin yüzlerine kapıyı kapattı, içeriye almadı, dinlemedi, kulak asmadı, yöneticilik görevini güzel yapmadı diye, Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle cezalandırır. Yâni ahireti mahvolur.

Yâni yönetim zevklidir, sefâlıdır, keyiflidir. Alkış güzeldir, hürmet görmek, başkası tarafından kendisine hizmet edilmek tatlıdır ama; bunların hepsinin hesabı vardır, sorumluluğu vardır, ahirette cezası vardır. Bu sorumluluk güzel yerine getirilmezse, görevler yapılmazsa, Cenâb-ı Hak o zaman onu cezalandırır.

d. Merhamet Etmeyene Merhamet Edilmez

Burada konu bu noktaya gelmişken, umûmu kaide; Buhàrî'nin, Müslim'in, Tirmizî'nin, Ebû Dâvûd'un ve diğer kaynakların, Ebû Hüreyre, İbn-i Ömer, El-Akra' ibn-i Hâbis, Câbir—*rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*— gibi sahabe-i kiramdan kimselerden rivâyet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[174]

---

[174] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2235, no:5651;Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.318, no:1911; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.228, no:7121; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.202, no:457; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.296, no:5892; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.298, no:20589; Ebû Hüreyre RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2239, no:5667; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.365, no:19264; Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr, c.II, s.333, no:2388; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, no:211; Cerîr RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.777, no:5218; Akra' ibn-i Hàbis RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.43, no:6825; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.III, s.552, no:6672; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.62, no:12124; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.241, no:10163; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.403, no:13488; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.215, no:25367; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.241, no:10164; Abd ibn-i Humeyd, Müsned, c.I, s.309, no:1006; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

مَنْ لاَ يَرْحَمُ، لاَ يُرْحَمُ (خ. م. طب. عن جابر؛ حم. خ. م. د. ت. حب. عن أبي هريرة؛ طب. عن ابن عمر؛ أبو نعيم عن الأقرع بن حابس)

RE. 446/11 (*Men lâ yerham, lâ yürham*) "Merhamet etmeyene, merhamet olunmaz. Kim merhamet etmezse, kendisi merhamete nâil olmaz, mazhar olmaz." Kişi merhametli olacak, acıma duygusu olacak.

Şimdi televizyonları açıyoruz. Bu televizyonlar da dünyanın her yerindeki manzaraları gözümüzün önüne getiriyor. Bu Sırplar neler yapmışlar Arnavutluk'ta, görüyoruz. Ne zulümler, ne yangınlar, ne can yakmalar, ne cinayetler, ne fecaatler, ne dehşetler... Görüyoruz merhametsiz, gaddar kâfirlerin mâsum insanlara neler yaptığını...

Peygamber SAS Efendimiz kâfirlerle, müşriklerle, zalimlerle mücadeleye ordusunu gönderirken buyurmuş ki:[175]

اُغْزُوا بِسْمِ اللَّهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، لاَ تَغُلُّوا، وَلاَ تَغْدِرُوا، وَلاَ تُمَثِّلُوا، وَلاَ تَقْتُلُوا وَلِيداً (حم. عن صفوان بن عسال)

RE. 75/10 (*Üğzû bi'smi'llâhi fî sebîli'llâh, lâ teğullû, ve lâ tağdirû, ve lâ tümessilû, ve lâ taktülû velîden.*)

(*Üğzû*) "Gazâya gidiniz, cihada gidiniz, gaza ediniz; (*bi'smi'llâh*) Allah'ın namına, Allah adına, Allah'ın adıyla, (*fî sebîli'llâh*) Allah yolunda besmeleyi çekerek, Allah'ın rızasını kazanmak için gazâ edin!"

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.341; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

[175] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.240, no:18122; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.70, no:7397; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.416, no:2467; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.377, no:3411; Safvân ibn-i Assâl RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.752, no:11282; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.145, no:3887.

(*Lâ teğullû*) “Ganimet malını iç etmeyin, çalmayın! (*Ve lâ tağdirû*) Zulüm yapmayın! Anlaşma yapmışsanız sözünüze sadık olun!

(*Ve lâ tümessilû*) “Müsle yapmayın!” *Müsle*; bir kişinin işkence olsun diye burnunu, kulağını kesmek demek. Peygamber Efendimiz bunu da yasaklıyor. İnsanlar arasında savaş çıktığı zaman, hınç duyulduğu zaman böyle şeyler yapılan bir ortamda, Peygamber Efendimiz böyle şeyleri yasaklıyor.

(*Ve lâ taktilû velîden*) “Çocukları da öldürmeyin!” Yâni, İslâm’a göre savaşın da bir asâleti, merdâneliği ve âlicenablığı olduğunu görüyorsunuz. Müslüman böyledir.

Sonra başka hadis-i şeriflerden biliyoruz:

“—Çocuklara dokumayın, kadınlara dokunmayın! Kendi halinde ibadetine devam eden rahiplere dokunmayın! Hurma ağaçlarını yakmayın! Sadece savaşan kimselerle savaşın!” diye tavsiye buyurmuş.

Bütün ömrü boyunca yaptığı, tertiplediği bütün mücadelelerde, bütün savaşlarda öldürülenlerin sayısı bir-iki yüz. O kadar az,

yâni o kadar dikkat etmiş. Herkesin dikkat etmesi lâzım! Allah'tan korkan böyle yapar, Allah'ı tanıyan bütün dinî duyguya sahip olan herkesin böyle yapması lâzım!

"—Böyle olmadığı zaman ne olacak hocam?"

Tabii o zaman da, böyle zàlimlere karşı müslümanların birlik ve beraberlik içinde olması lâzım! İslâm'da cihad niçin emredilmiş, niçin farz olmuş?.. Müslümanlar zulme uğradığı için, işkence gördüğü için. Çölde, sıcağın altında işkence gördüğü için, şehid edildiği için.

Kademe kademe kendisi hakkı söylüyor. Hakkı söyleyince, sen de cevabı verebilirsen ver. Hakkı söylediğini kabul ediyorsan, "Hakkı söyledin!" de. Öyle yapılmamış, işkence ve zulüm yapılmış. Hatta Peygamber Efendimiz öldürülmek istemiş, hicret etmek zorunda bırakılmış. Allah'ın takdiri tabii... Cenâb-ı Hak dileseydi Mekke'de de korurdu, ama böyle baskılar olduktan sonra, İslâm'da savaş olmuş.

Bu savaş da, dünyada zàlim insanlar oldukça her zaman olması gerekiyor. Savaştan kaçıldığı zaman da, yangın büyüyor, kötülük büyüyor. O zaman Cenâb-ı Hak, kaçınanları cezalandırıyor.

Şimdi zaman zaman aklıma geliyor, zaman zaman da dilimin ucuna geliyor, sohbetlerimde sizlere de duyuruyorum. Sırplar Bosna'da müslümanlara saldırdıkları zaman, Arnavutluğa saldırdıkları gibi tepki görmediler. Şu anda tepki gösterenlerin hepsi destekledi diyebiliriz. O zavallı Boşnak kardeşlerimiz çok sıkıntılar çektiler. Tabii işin doğrusu bütün müslümanların ayağa kalkıp, oradaki müslümanları korumasıydı, kollamasıydı. Her yerdeki müslümanın da, bu zàlimin durması için elinden ne geliyorsa yapmasıydı.

Şimdi dikkat ediyorum, aylar yıllar geçtikçe, vazifesini yapmayanları da Cenâb-ı Hak başka başka zamanlarda, sırası geldikçe çeşitli şekillerde cezalandırıyor. Cenâb-ı Hak cümlemizi afv ü mağfiret eylesin...

Yaptığımız işleri ikiye ayırabiliriz: İyi işlerimizi kabul etsin, iyi amellerimizi, ibadetlerimizi, hayrâtımızı, hasenâtımızı kabul etsin... Kötü işlerimiz vardır muhakkak, çoktur; onları da afv ü

mağfiret eylesin... Yapmadığımız şeyleri de ikiye ayırabiliriz. Kötülükler karşımıza geldiği zaman yapmamışsak, tutabilmişsek kendimizi; aferin, kötülükten kendimizi çektiğimiz için Cenâb-ı Hak lütfuna erdirsin, rahmetine erdirsin...

Ama bir de vazifeler karşımızdayken, vazife terettüb etmişken, yapmamız gereken vazifelerden kaçmışsak; o zaman da tabii onun cezası var, vebali var. Dünyevî kanunlara göre de söyleyecek olursak, meselâ cepheden kaçan bir askeri, devlet derhal cezalandırıyor; "Niçin sen görevden kaçtın?"diye... Yâni, görevden kaçmak her zaman cezayı gerektiriyor.

Onun için Cenâb-ı Hak, bizim görevlerimizin neler olduğunu bize iyice görmeyi, basiretle teşhis etmeyi nasib eylesin, anlamayı nasib etsin... Görevleri güzel yapmağa tevfîkini refîk eylesin, yardımcı olsun... İslâmî görevlerimizi en uygun şekilde, Cenâb-ı Hakk'ın rızâsına en uygun tarzda yapmağa muvaffak eylesin...

Sanılıyor ki, İslâm'da görevler sadece, ibadet etmektir, namaz kılmaktır. Halbuki emr-i ma'ruf, nehy-i münker; iyiliği emretmek, kötülükten men etmek farzı var, cihad farzı var... Bu kılıçların kınlarına sokulup, cihadın tatil edilmesi büyük felâketlere yol açar. Allah'ın gazabını çeker. Allah'ın rızası için, zàlimin karşısında da erkekçe, babayiğitçe durabilmesi lâzım geliyor. Bunun için de âlet, edevat, silâh, malzeme hazırlamak gerekiyor.

Ben bugün bakıyorum, İslâm Alemi çok geri durumda. İleri ülkeleri, Avrupa'yı, Amerika'yı, dünyanın her yerini gezip gördüğüm için biliyorum; müslümanlar sanki bir asır gerideymiş gibi... Kendi ülkemi düşünüyorum, kendi köyümü düşünüyorum, Anadolu'muzun köylerini, kasabalarını düşünüyorum, şimdi gezdiğim yerleri düşünüyorum; maalesef çok gerilik var, çok tembellik var, çok eksiklik var...

Bunun için aşk ile, şevk ile kolları sıvayıp çalışmak lâzım! Çalışmayınca da ceza geliyor, belâ geliyor. Yâni şimdi bir Arnavut, bu Sırp'ın bu kadar silahlarına karşı ne yapsın?.. Tabii bu bir birikim; yâni Arnavut'un ihmâlinin birikmesi bu noktaya gelmiş. Ötekiler çalışmış çalışmış, onların da zulüm aletlerini belli bir noktaya getirmesi bu seviyeye gelmiş. Arada çok büyük fark olduğundan, zulüm oluyor. Tabii ötekiler de yapmadıkları

görevlerin, sorumluklarının cezasını çekiyorlar. Onun için, bunları düşünerek çalışmak lâzım!..

Çocuklarımızı çağın üstüne, hatta çağın sonrasına, yâni yaşayacakları 21. Yüzyıl'a göre yetiştirmemiz şart! Bilgisayar konusunda yetiştirmemiz gerekiyor, çağın alet edevatlarını, imkânlarını nasıl kullanmaları gerektiğini öğretmemiz gerekiyor. Dünyayı tanıtmamız gerekiyor. Çocuklarımızı başka ülkelere gönderip, onların neler yaptığını takip etmemiz gerekiyor. Onların yaptıklarıyla kendi yaptıklarımızı karşılaştırıp, eksiklerimizi telâfi etmemiz gerekiyor.

Bunlar yapılmayınca, bu da yapmamaktan dolayı biriken günahlar, cezâlar oluyor. Bir zaman sonra patlak verdiği zaman, eh artık yumurta kapıya geldikten sonra çare aramak fayda vermiyor. O zaman Allah'ın kahrı, cezası tecelli ediyor ve maalesef, kavim müslüman da olsa, belâsını buluyor, cezasını çekiyor.

Bunlar hepsi ibrettir, bizden söylemesi... Yâni, herkes hiç bir gününü boş geçirmemeli! Kendisini ve çoluk çocuğunu ve çevresini ileriye hazırlamalı ki, bu zulümler olmasın...

Cenâb-ı Hak tevfîkini refîk eylesin, uyanıklık ihsân eylesin, hakkı hak olarak görüp ona uymayı nasib eylesin... Bâtılı bâtıl görüp ondan korunmayı nasib eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, cumanız mübarek olsun, kandilleriniz mübarek olsun... Allah nice mübarek günlere, gecelere, kandillere erdirsin ve o mübarek zamanların feyzinden, bereketinden hissemend ve hissedar olmayı nasib eylesin...

İki cihanda cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin... Her türlü zulümden, haksızlıktan korusun... Her türlü güzelliğe, lütfa nâil eylesin... Cümlenizi sevdiklerinizle beraber, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

25. 06. 1999 - AVUSTRALYA

31. ALLAH YOLUNDA HİCRET

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..
Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!
Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak dünyanın ve ahiretin hayırlarına cümlenizi erdirsin... Dünya ve ahiretin şerlerinden cümlenizi korusun...

a. Peygamber Efendimiz'in Büyüklüğü

Peygamber SAS Efendimiz, Neseî'nin, İbn-i Hibbân'ın ve Hàkim'in rivayet eylediği bir hadis-i şerifte buyuruyor ki:[176]

أَنَا زَعِيمٌ لِمَنْ آمَنَ بِي وَأَسْلَمَ وَهَاجَرَ بِبَيْتٍ فِي رَبَضِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي وَسَطِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي أَعْلٰى غُرَفِ الْجَنَّةِ. وَأَنَا زَعِيمٌ لِمَنْ آمَنَ بِي وَأَسْلَمَ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِبَيْتٍ فِي رَبَضِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي وَسَطِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي أَعْلٰى غُرَفِ الْجَنَّةِ. فَمَنْ فَعَلَ ذٰلِكَ لَمْ يَدَعْ لِلْخَيْرِ مَطْلَباً ، وَلاَ مِنَ الشَّرِّ مَهْرَباً ، يَمُوتُ حَيْثُ شَاءَ أَنْ يَمُوتَ

(ن. حب. ك. ق. عن فضالة بن عبيد)

---

176 Neseî, *Sünen*, c.VI, s.21, no:3133; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.479, no:4619; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.81, no:2391; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.311, no:801; Saîd ibn-i Mansùr, *Sünen*, c.II, s.118, no:2304; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.72, no:11176; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.15, no:4341; Fudàle ibn-i Ubeyd RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.98, no:273; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.15, no:5695.

RE. 152/3 (*Ene zaîmün li-men âmene bî ve esleme ve hâcere bi-beytin fî rabadı'l-cenneh, ve bi-beytin fî vasatı'l-cenneh, ve bi-beytin fî a'lâ gurafi'l-cenneh. Ve ene zaîmün li-men âmene bî ve esleme ve câhede fî sebîli'llâhi bi-beytin fî rabadı'l-cenneh, ve bi-beytin fî vasatı'l-cenneh, ve bi-beytin fî a'lâ gurafi'l-cenneh. Femen feale zâlike lem yeda' li'l-hayri matleben, ve lâ mine'ş-şerri mehraben, yemûtü haysü şâe en yemût.*) (Buradaki *bi-beytin* sözleri, bazı nüshalarda *yebîtü* şeklinde de rivayet edilmiştir.)

Bu hadis-i şerif Fudâletü'bnü Ubeyd RA tarafından rivayet edilmiş. Efendimiz SAS Hazretleri buyuruyor ki:

(*Ene zaîmün li-men âmene bî ve esleme ve hâcere*) "Bana, ben Muhammed-i Mustafa'ya iman eden, İslâm'a giren ve hicret eden kimseye ben kefilim ki, Allah onu cennetin kenar bahçelerinde gecelettirecek, ev bark sahibi edecek... Orada, cennetin *rabad* denilen şehirlerin kenarlarındaki bahçeli yerler gibi yerlerinde bir evi, Allah'ın ona mükâfât olarak vermesine kefilim. Yâhut orada bir ev sahibi olmasına, gecelemesine kefilim."

Bâte-yebîtü, gecelemek mânâsına. Tabii insan kendi evinde yatar, kalkar, geceler. İkisi de aynı noktaya geliyor. "Eğer bir insan Peygamber Efendimiz'e iman ederse, İslâm'a girerse ve hicret ederse, Allah ona cennetin şurasında veya burasında bir ev nasîb edecek; ben buna kefilim. (*Bi-beytin fî rabadı'l-cenneh*) Cennetin banliyöleri, kenar kısımları; (*ve bi-beytin fî vasatı'l-cenneh*) veya cennetin orta yeri, ki Firdevs-i A'lâ'nın olduğu yerdir, orada bir ev verecek; veyahut, (*ve bi-beytin fî a'lâ gurafi'l-cenneh*) cennetin en yüksek köşklerinin birisinde gecelemeğe ben kefilim." Yâni, böyle bir kimse cennete girecek.

Ne yapması gerekiyormuş?.. (*Li-men âmene bî*) "Bana iman ederse..." Peygamber SAS Efendimiz'i, yeri göğü yaratan Rabbü'l-àlemîn, Hazret-i Adem'i yaratan, insanoğlunu yaratan Allah-u Teàlâ Hazretleri göndermiştir. Hazret-i Adem'den beri, insanlara doğru yolu gösterecek sàlih kimseler, yüksek şahsiyetler, mübarek insanları peygamber olarak gönderen Allah tarafından, ahir zaman peygamberi olarak gönderilmiş Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne inanıyoruz. *Amentü bi'llâh ve âmentü bi-rasûli'llâh...*

Peygamber Efendimiz Allah'ın rasûlüdür. Hiç umulmayan bir ortamdan, bilimsel imkânları olmayan, yaşam şartları çok gayri

müsait olan, su olmayan, bitki olmayan, ekin olmayan kum çölleri arasından; çeşitli mahrumiyetlerin olduğu, insanların dünyanın öbür yerlerindeki kadar medenî imkânları hazırlayamadıkları cahiliye devri ortamından; öyle bir zarif, öyle bir edip, öyle bir kâmil, öyle bir mübarek, öyle bir güzel kimseyi Cenâb-ı Hak peygamber göndermiş ki, hiç şek şüphe yok ki Allah'ın peygamberidir. Çünkü, ortamından alacağı hiç bir şey yok...

Yetiştiği çevredeki bütün gayr-i müsâit şartlara rağmen son derece güzel ahlâklı; toplumunun hiç tanımadığı, bilmediği bir tarz, şekil... Son derece doğru sözlü, güvenilen, Muhammed el-Emîn diye lakap kazanmış olan; son derece merhametli, son derece yetimleri, dulları, fakirleri, zayıfları kollayan, gözeten; kadınların haklarını, kızların haklarını korumak hususunda her türlü tavsiyeyi yapan; geçmiş ümmetlerin hallerinden, tâ Hazret-i Adem AS zamanından kendi zamanına kadar yaşamış milletlerin, tarihlere geçmemiş, bilinmeyen olaylarını teferruatıyla anlatan; kendisinden sonraki istikbale ait olayları da, gelecek zamanın olaylarını da bir bir bildiren, ulûm-u evvelîn ve âhirîne sâhip, bir müstesnâ, mübarek insan...

Evet o Allah'ın Rasûlü... Çünkü öyle olmasa, kimse onu yetiştirmedi, mektep medresede tahsil görmedi. Ümmî olduğu halde, yazı yazmadığı halde, hocası olmadığı halde, toplumunda onun bahsettiği konuları bilmek şöyle dursun, kullandığı kelimeleri bile anlamakta zorluk çekiyorlar, "Bu ne demek yâ Rasûlallah?" diye soruyorlar.

Toplumundan bu kadar ayrı, bu kadar değişik; çünkü Seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn, geçmişin ve geleceğin efendisi olan bir insan zuhur ediyor ve bütün cihanı sarsan büyük gerçekleri söylüyor. Allah'ın birliğini söylüyor, putlara tapılmayacağını söylüyor. Herkesin çeşit çeşit, yalan yanlış, sapık inançları yaşadığı dünyada; "Hayır bu putlara tapılmaz! Allah-u Teàlâ Hazretleri yeri göğü yaratandır, alemlerin Rabbidir. Hiç bir şey ona denk olamaz. İnsanın aklı idraki onu ihata edemez, kavrayamaz Ama o her şeyi görür, bilir. Her yerde hàzır ve nâzırdır. Böyle mücerredi kavrayabilen, gözle görülmeyen, en ince, aklın en yüksek dereceleri ile idrak edilebilecek bilimsel gerçekleri söyleyebilen bir kimse olarak, karşımıza Cenâb-ı Hak

göndermiş. Ahir zaman peygamberine inanıyoruz, müslümanların hepsi inanıyor.

Müslüman olmayan milletlerden de pek çok kimse, incelediği zaman, “Ne büyüksün yâ Muhammed!” diyorlar. Meşhur filozof Voltaire, meşhur siyaset adamı prens Bismark, meşhur edip Frederich Von Goethe; yaşayanlardan, gelip göçenlerden nice nice insanlar, Hazret-i Peygamber Efendimiz’in büyüklüğünü anlıyorlar.

“—Ne büyüksün ki, tâ on dört asır önceden insan haklarını, kadın haklarını ne kadar güzel ortaya koymuşsun!” diye, Avrupalı filozoflar hayranlıklarını dile getiriyorlar.

Tamam, el-hamdü lillâh biz ona inanmışlar zümresindeyiz. Birinci şartı sağlamışız. Peygamber SAS Efendimiz kefil oluyor. “Evet, muhakkak kazanacaksınız o mükâfâtı, şunlar şunlar olursa...” diye. Birinci şartı, “Kim bana inanırsa...”

b. İslâm Olmak

(*Ve esleme*) “Ve İslâm olursa...” İslâm olmak ne demek, İslâm dinine girmek demek... Kendisini Allah’a teslim etmek demek... Alemlerin Rabbinin rubûbiyyetini, vahdâniyyetini, ferdâniyyetini, ehadiyyet ve samediyyetini anlayıp, “Ben onun kuluyum, ona kulluk edeceğim!” demek... Bunu de el-hamdü lillâh severek biliyoruz. Bunun böyle olduğunu, cihanın en yüksek filozofları söylüyorlar.

Evet, bu dünya bir acaib dünyadır. En derin alimler, en büyük filozoflar, en büyük mütefekkirler; en yüksek tahsili yapmış, en ileri milletlerin en olgun fertleri Allah’ın varlığını, birliğini söylüyor. Ama bazen de Allah’ın varlığını inkâr ediyor, her şeyi inkâr ediyor.

Ateist, Tanrının varlığına bile inanmıyor. O halde, “Şu kâinatta her şey bir sebeple olur.” diyen bilimin de karşısında... Kâinat da bir sebeple olduğuna göre, kâinatı halk eden sebep nedir? Eski İslâm alimlerinin *illet-i ûlâ* dedikleri kâinatın ilk yaratılması nedir?.. O soruyu cevapsız bırakmış oluyorlar. Kâinatın evvelini düşünmemiş oluyorlar. Bir bilimsel muhakeme tarzını reddetmiş oluyorlar. Kâinatı izah edememiş oluyorlar. Yerin göğün nizamının nereden geldiğini anlayamamış oluyorlar.

Bu düzenin bozulmadan nasıl böyle muntazaman, aksamadan yürüdüğünün sebebini anlamamış oluyorlar. Hiç bir şeyi anlamamış oluyorlar.

Binâen aleyh, bazı insanlar maalesef komünist ülkelerde, Rusya'da resmen devlet de desteklemiş, "Dinler afyondur." diye inkârla başlamışlar. Yeri göğü yaratan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne de dil uzatmışlar, dinlere de dil uzatmışlar. Mukaddes kitaplara, ilâhî kitaplara da dil uzatmış kimseler çıkmış. Ama ne olmuş?.. Perişan olmuşlar.

Sonuç?.. Sonuçta ellerine geçen sıfır... Kendileri intihar etmişler, kendileri delirmişler. Saplandıkları bataktan kendilerini kurtaramadıkları için, çıkmaza girdikleri için, geri dönemedikleri için hayatları mahvolmuş. En son demlerinde, yanlışlıklarını bazıları anlamış, dönmeye çalışmış; dönebilen dönmüş, dönemeyen dönememiş.

Ama işin gerçeği nedir?.. Şu yeri göğü, bu makro kosmos ve mikro kosmosta, yâni büyük evrende ve küçük atom aleminde bu düzeni, bu matematiksel düzeni kuran, bu fizik, bu kimya kanunlarını koyan, yeri göğü bu kadar güzel, bu kadar hikmetli, bu kadar bilimsel mükemmellikte yaratan bir alemlerin Rabbini biz kabul ediyoruz, el-hamdü lillâh. Doğru olan budur. Batının en ileri devletlerinin, en ileri mütefekkirleri kabul ediyorlar. Bazı nasipsizler kabul etmiyor, ne yapalım!

Âb-ı pâke ne zarar, vakvaka-i kurbağadan...

"Kurbağanın vıraklamasından temiz suya ne zarar gelir." Güneş balçıkla sıvanmaz. Birtakım densizlerin bu çeşit görüşleri, kendi cehaletlerinin ilânıdır.

Cümle cihan halkı yeri göğü yaratan bir yüce varlığın olduğunu kàhir ekseriyetle kabul ediyor ama, yeri göğü yaratan, alemlerin Rabbinin tasavvurunda hatâ ediyorlar. Kimisi bir heykel yapıp onun karşısına geçiyor. Kimisi aya tapıyor, kimisi güneşe tapıyor... Biz onların yanlışlığını da anlamışız, el-hamdü lillâh, çok şükür...

Demek ki, ikinci kademede de Allah bizi nasiplendirmiş. Hem Peygamber Efendimiz'e inanmışız, hem de İslâm olmuşuz.

Peygamber Efendimiz kefil oluyor cennete gireceğine. Bu iki şart tamam...

c. Hicret

(*Ve hâcera*) “Bir de hicret etmişse...” Hicret etmek ne demek?.. Bir beldeyi bırakıp, kendisinin anavatanını, diyarını bırakıp, dininin selâmeti için, dinine hizmet için kalkıp bir başka diyara göçmek... Türkçe göçmen diyoruz, Arapça muhâcir deniliyor, göçen kimseye... İngilizce’de *emigrant* deniliyor.

Bugün dünyada bir yerden bir yere göçenler, çok kere bakıyoruz iktisâdî sebeplerle göç ediyorlar. Bundan otuz yıl önce Avustralya’dan yetkililer gelmişler Türkiye’ye...

“—Ülkemize buyurun, işçi lâzım! Sizi götürürüz, iş buluruz.” diye ilanlar vermişler.

Bazı kardeşlerimiz Samsun’dan, bazı kardeşlerimiz Yozgat’tan, Adana’dan, Antalya’dan kalkmışlar, pekiyi demişler, gelmişler bu diyarlara... Sonra da bizi çağırmışlar, biz de gelmişiz, buralarda geziyoruz.

Şimdi bu tabii, bir iktisâdî sebeple hicret... Buraya gelen bu kardeşlerimize vatandaşlık vermişler, *emigrant* diyorlar; vatandaşlık belgesi vermişler. Bunlar hem Avustralya vatandaşı, hem Türk vatandaşı olarak rahat rahat istedikleri yere gidiyorlar.

Bizim Türkiye’den tanıdıklarımız vardı, Almanya’ya gelmek istemişlerdi; Almanya vize vermedi. Halbuki her türlü güzel şarta sahip, vize verilmesi gereken kimselerdi, vize vermedi. Ama Avustralyalı kardeşimiz, elindeki Avustralya belgesi ile İsveç’e gidiyor, vize gerekmiyor; Almanya’ya gidiyor, vize gerekmiyor; İngiltere’ye gidiyor, Kanada’ya gidiyor, vize gerekmiyor. Güzel bir imkân...

Tabii, Peygamber Efendimiz’in bahsettiği hicret hangisi?.. İktisàdî sebeplerle yapılan hicret, nihayet dünyevî bir hicrettir. Dini için yapılan hicret... Peygamber Efendimiz’in asr-ı saadetine gidip, o zamanı düşünecek, hatırlayacak olursak, Peygamber Efendimiz bizzat kendisi hicret etti. Biraz da geç hicret etti. Müslümanların çoğunu daha önceden gönderdi;

“—Siz gidin önden!” diye müsaade etti.

Müslümanlar Kureyş'in dînî baskılarından, zalimliklerinden kurtulmak için muhtelif yerlere göçtüler. Habeşistan'a göçtüler, orada denediler. Kureyşliler oraya adam gönderip, orada da onları tâciz ettiler, rahatsız ettiler:

"—Bu göçmenleri bize gönderin, geri verin, teslim edin, cezalandıralım!" dediler.

Sonra Medine'nin müslümanları, Evs ve Hazrec kabilesinden Mekke'ye hac münasebetiyle geldikleri zaman, Akabe'de Peygamber Efendimiz'i davet ettiler:

"—Yâ Rasûlallah, bizim şehrimize buyur! Biz seni baş tâcı ederiz. Seni kendimizi koruduğumuz gibi koruruz, mallarımızı koruduğumuz gibi koruruz." diye söz verdiler.

Peygamber SAS Efendimiz'in ashabından Es'ad ibn-i Zürâre, Mus'ab ibn-i Umeyr ve daha başka sahabe öncü olarak gittiler. En son Peygamber Efendimiz kaldı. Ebû Bekr-i Sıddîk:

"—Ne zaman gideceğiz, develeri hazırlayayım yâ Rasûlallah?" diye soruyor.

Peygamber Efendimiz:

"—Ben ilâhî müsaadeyi bekliyorum, Allah'ın emrini bekliyorum!" diyor.

Nihayet Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamber SAS Efendimiz'e hicret emrini bildirince, o meşhur mâceralı yolculuk başladı. Önce Sevr Mağarası'nda saklanarak, 13-14 günde Mekke-i Mükerreme'den Medine-i Münevvere'ye hicret ettiler.

Medineliler de yüksek tepelerde, Mekke yolunun göründüğü yerlerde, yolunu gözlüyorlardı. *Seniyyetü'l-Vedâ* denilen yerden Peygamber SAS Efendimiz'i görünce, damların üstünde bekleyenler, "İşte geliyor!" diye başladılar ilâhîler söylemeye... İşte Peygamber Efendimiz'in hicreti.

Peygamber Efendimiz, bütün müslümanların yanına gelmesini istedi. İslâm'ın Medine'de toplanmasını istedi. O zaman herkesin hicret etmesi lâzımdı, hicret edenlerin çok büyük mükâfâtları olacak idi. Burada bahsediyor, ifade ediyor, işaret buyuruyor Peygamber Efendimiz:

"—Kim bana iman eder, müslüman olursa, kendisini Allah'a teslim ederse ve hicret ederse; yâni Rasûlüllah'ın emrettiği şekilde yanına gelip, İslâm birliğini teşkil eder, kuvvetlendirirse; böyle bir kimseye mevkiine göre, takvâsına göre, diyânetinin salâbetine göre; aşkının, şevkinin, hissiyatının, edebinin derecesine göre, Cenâb-ı Mevlâ cennetin bir yerinde bir ev bark sahibi olmasını nasib edecek, bir köşk verecek." diye, Peygamber Efendimiz kefil oluyor.

d. Zamanımızda Hicret

Tabii bu hicret şimdi nasıl olacak?.. Mekke-i Mükerreme müslümanlar tarafından fetholunduğu zaman, Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[177]

---

[177] Buhàrî, *Sahîh*, c.III, s.1025, no:2631; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.148, no:1590; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.226, no:1991; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.312, no:2512; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.349, no:3050; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.452, no:4592; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.339, no:10844; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.407, no:36930; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.41, no:844; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.III, s.1416, no:3686; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

لاَ هِجرَةَ بعْدَ الْفَتْحِ (خ. ت. حم. در. خز. حب. طب. ش. عن ابن عباس ؛ خ. عن ابن عمر ؛ م. حب. ع. ش. ق. عن عائشة ؛ حم. ك. ط. ش. حل. عن أبي سعيد)

(*Lâ hicrete ba'de'l-feth*) "Artık fetihten sonra hicret yoktur!"

Hicretin asıl can alıcı, kıymetli olduğu zaman fetihten önceydi. Mekke fetholununca, artık asıl hicret kapanmış oldu.

"—Bundan sonra hicret, mânevî bir hicret olarak Allah'ın yasak kıldığı, haram kıldığı şeyleri bırakmak, Allah'ın emrettiği şeylere yönelmek, oraya gitmek; yâni haramlardan helâllere, sevaplara hicret etmektir." buyurdu:[178]

Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1488, no:1864; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.209, no:4867; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.362, no:4952; ; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.408, no:36932; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.17, no:17554; Hz. Aişe RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.22, no:11183; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.282, no:3017; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.84, no:601; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.407, no:36929; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.384; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.42, no:845; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I, s.3; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.243, no:1767; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.VII, s.464, no:13899; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.I, s.439, no:357; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.447; Câbir ibn-i Abdillah RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.309, no:9712; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.931, no:46250.

[178] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.13, no:10; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.6, no:2481; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.105, no:4996; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.163, no:6515; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.467, no:230; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.391, no:1144; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.56, no:3598; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.280, no:460; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.499, no:11122; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.187, no:20544; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.214, no:8701; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.333; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.271, no:595; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.138, no:181; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.270, no:6034; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.271; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1301, no:2304; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.173, no:24584.

اَلْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللّٰهُ عَنْهُ (خ. د. ن. حم. حب. طس.
هب. ق. حل. خط. كر. عن ابن عمرو)

(*El-muhâciru men hecera mâ neha'llàhu anh*) [Muhâcir, Allah'ın yasakladıklarından hicret eden, kaçınan kimsedir.] buyurdu.

Ama dünyada bazen, tarihi tekerrür sandıracak olaylar da cereyan ediyor. Bazen mü'minler bulundukları beldelerde rahat yaşarlarken, rahat yaşama imkânlarını kaybediyorlar. Zàlimlerin baskıları artıyor. O zaman bir yerden bir yere göçmeleri, hicret etmeleri gerekiyor. Çünkü orada dinlerini, Allah'ın emri vechile yaşamaları mümkün olmuyor.

Meselâ, bu Pakistan ve Hindistan'ın bölünmesi esnasında, Pakistan'ın ortaya çıkması esnasında, nice nice yüz binlerce insan çok büyük zararlar görmüş, öldürülmüşler. Çünkü Hint tarafında kalanları Hintliler tepelemiş, göçmek isteyenler yollarda zâyiata uğramışlar. Büyük muhaceretler olmuş. "Pakistan İslâm devleti oldu, oraya gidelim!" diye yola çıkanlar, yollarda ne maceralarla karşılaşmışlar.

Osmanlı Devleti de Balkanlar'dan çekildikten sonra, orada kalan kardeşlerimiz ne kadar sıkıntı çektiler. Onların bir kısmı Anadolu'dan oraya yerleştirilmiş idi. Bir kısmı da oranın ahalisinden müslüman olanlar idi.

Geçenlerde okudum. Sakarya'daki genç kardeşlerimiz —Allah razı olsun— dergi çıkarmışlar, bana da göndermişler. Orada Makedonya'daki Türk, müslüman partisinin başkanıyla yaptıkları bir konuşmayı, aşk ile, şevk ile, merakla okudum: Merhum Turgut Özal oraya gittiği zaman, çok ilgilenmiş; çok memnun olmuşlar, dualar ediyorlar, rahmet diliyorlar. "Çok ilgilendi, candan ilgilendi." diyorlar. Turgut Bey'e:

"—Bak biz buralara, 'Siz buraları bekleyin, buralarda görev yapın!' diye devlet tarafından iskân olunduk. Biz göreve devam ediyoruz." deyince; merhum Turgut Bey'in gözleri yaşarmış bu söz üzerine...

Tabii Sivas'tan, Konya'dan, muhtelif yerlerden aileler, birçok kardeşlerimiz oraya yerleştirildiler. Sonra bir kısmı da, oradaki kardeşler müslüman oldu ve asırlarca İslâm diyarı olarak yaşadı. Altı asır, yedi asır müslüman olarak yaşadı. Ondan sonra işte hunharlıklar, gaddarlıklar, cinayetler, çeşitli entrikalar yapıldı. Osmanlı idaresi oralardan çekilince, kalanlar çok sıkıntı çektiler.

O sıkıntı içinde, "İlle komünist olacaksın!" diye baskılar yapıldığı zaman, bir kısmı dinlerini korumak, kurtarmak için mecbûren Türkiye'ye geldiler, göç ettiler. O da bir hicret...

Bir kısmı Balkanlar'dan göç ettiler. Çocuklarına bakacak imkânları yoktu, orduya teslim ettiler, "Evlâtlarımız asker olsun, oralarda çok sıkıntı çektiler, burayı korusunlar!" diye. Onların bir kısmı general oldular, paşa oldular. Kafkasya'dan gelenler, Balkanlar'dan gelenler ordunun başında...

Tabii benim temennîm, oralardan gelen aileler çocuklarına oraları öğretmeliydi, anlatmalıydı. O çocuklar da oraları gönüllerinden çıkarmamalıydı. Oralara hizmet etmenin aşkıyla, şevkiyle hareket etmeliydi. Bizim bir Balkan politikamız olmalıydı, bir Kafkasya politikamız olmalıydı. "Oralara nasıl hizmet ederiz? Oralarda, onların arasında kalmış olan kardeşlerimizi nasıl koruruz?.. Nasıl böyle hunharlığa, gaddarlığa uğramalarını engelleyebiliriz?" diye çareler aranması lâzımdı.

Bulgaristan'da katliamlar oldu. Bosna'da yüz binlerce kardeşimiz katliamlara uğradı; toplu mezarlar açılıyor, görüyoruz. Şimdi Kosova, yakın tarihin en büyük katliamına, en hunhar, en gaddar, en zalim saldırısına uğradı. Yâni çoluk çocuk, kadın tanımadan boğazlarından keserek öldürdüler.

Kafkaslarda Çeçenlerin geçtiğimiz yıllardaki kahramanca müdafaaları hatırımızda... Yâni, o hicret dediğimiz olay, her zaman başa gelebiliyor. Dinini korumak için, hayatını, ırzını, namusunu korumak için bazen göç etmesi gerekiyor. Erimemesi gerekiyor, kaybolmaması gerekiyor. Kalsa bile, kaldığı memlekette görevli olarak kalması gerekiyor. Allah'ın dinini savunması gerekiyor.

Zor iş ama, Cenâb-ı Peygamber tekeffül ediyor:

"—Ben, bana iman eden, müslüman olan ve hicret eden; yanıma gelip de benimle İslâm'ın gelişmesi için çarpışan bir kimseye, ya cennetin şöyle bir münâsip kenar kısmında, ya cennetin orta yerinde, ya da en yüksek, en kıymetli yerinde Allah'ın bir ev vermesine, oralarda gecelemesini, yatıp kalkmasını, oralara sahip olacak mükâfâtı almasına kefilim!" buyuruyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz'e bağlı eylesin... İslâm'a sımsıkı sarılan şuurlu müslüman eylesin... Gerektiği zaman hizmet için hicret etmeyi, veyahut hizmetin kalmadığı yerde dinini korumak için, daha iyi dindarâne yaşayabileceği yere göçmeyi, ne yapmak gerekiyorsa onu yapmayı, her türlü fedâkârlığı yapmayı Allah nasîb etsin...

Bazı güzel kardeşlerimizi duyuyoruz ki, bazı diyarlara İslâm'ı öğretmek için gidiyorlar. Gittikleri yerlerde de:

"—Bir daha anamın, babamın yanına, Türkiye'ye de dönmeyeceğim, gözüm orada da kalmayacak. Ölürsem burada vazife başında öleyim!" diye pasaportlarını iptal edip, yırtıp oralarda kalıyorlar ve oralarda güzel hizmetler yapıyorlar, yapmak istiyorlar.

Ne güzel, o da bir çeşit hicret... O da Anadolu'yu bırakıyor, tehlikeli bir mıntıkaya hizmet yapmak için gitmiş oluyor. Ne kadar güzel, fedâkârca, kahramanca bir davranış!..

e. Allah Yolunda Cihad

Hadis-i şerifin ikinci kısmında devam ediyor Peygamber SAS Efendimiz ve buyuruyor ki:

وَأَنَا زَعِيمٌ لِمَنْ آمَنَ بِي وَأَسْلَمَ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِبَيْتٍ فِي رَبَضِ الجَنَّةِ ، وبيتٍ فِي وَسَطِ الجَنَّةِ ، وبيتٍ في أَعْلَى غُرَفِ الجَنَّةِ .

(*Ve ene zaîmün*) "Ben yine kefilim..." Kime?.. (*Li-men âmene bî ve esleme*) Bana iman eden ve müslüman olan, Allah'a, Allah'ın iradesine teslim olan, Allah'a söz veren, Allah'ın dinine giren

kimseye kefilim.” Üçüncü kelime burada değişti: (*Ve câhede fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda cihad edene...”

İslâm’ı yok etmek için cehd eden İslâm düşmanlarına karşı, müslümanların da müslümanca savunma yapması, karşı cehdi ortaya koyması demek... Yâni bir düşman var, cehd sarf ediyor ki, İslâm’ı yok etsin, müslümanları mahvetsin, silsin, ortadan kaldırsın…

Şimdi Sırplar diyorlardı ki,

“—İşte Osmanlılar buraya gelmiş, bunları Balkanlar’dan atacağız. Çünkü, onlar buraya zâten dışarıdan gelmiş.”

Pekiyi, Arnavutlar oranın köklü ahalisi; Sırplar bile onlardan sonra geldiler. Oranın en eski kavmi Arnavutlar. Pekiyi onları niye sökmeğe çalışıyor?.. Hiç bir mantığı yok ama, ne kadar mantıksız olduklarının bir başka göstergesi... Yâni dininden dolayı saldırıyor. Onların belki eskiden din kardeşi idi ama, İslâm’ın hak din olduğunu anlayıp müslüman oldu diye, dininden dolayı düşmanlık ediyor.

Papazlar da, “İşte müslümanları şöyle yapın, böyle yapın!” diye kışkırtıyorlar. Halbuki din adamı olarak, “Böyle yapmayın, Allah sevmez!” demeleri lâzım!

Müslümanlar asırlarca, yedi asır orada hakim olmuşlar, onları kesmemişler; onlar bir asır tahammül edemediler. Buldukları her fırsatta, aç kurtların kuzuların üstüne saldırdığı gibi, savunmasızlara saldırdılar. Onlara bir yerden silâh gelmiyor. Ötekilere Rusların tankları geliyor, yardımcı olarak Rusların askerleri geliyor. Her türlü teçhizat geliyor, her türlü destek geliyor...

O kadar hunharlık yaptılar. Arnavutların savunmasına bile imkân verilmedi, silahları yine toplatıldı. Yâni, yakaladıkları suçluları cezalandırmalarına bile imkân verilmiyor.

Şimdi bu ikinci cümlede, Allah yolunda cihad etmekten bahsediliyor. Demek ki, belki bu iki cümlenin peş peşe gelmesinde Peygamber Efendimiz'in muradı şu olabilir:

"—İnsan bir yerde benim peygamber olduğuna inanıp, davetimi kabul edip, ondan sonra müslüman olursa, önünde iki ihtimal var. Ya etrafındaki kâfirler Kureyş'in eşkıyası, işkencecileri gibi çok azılı ise, o zaman hicret eder, kalkar gider. Yerini yurdunu bırakır, dininin selâmeti için müslümanların yanına gelir... Ya da bulunduğu yerde belki bir topluluk teşkil eder, Allah yolunda cihad eder."

(*Bi-beytin fî rabadı'l-cenneh*) "Her ikisine de cennetin banliyösünde bir köşk sahibi olmasına kefilim. (*Ve bi-beytin fî vasatı'l-cenneh*) Veyahut ameline göre, ihlâsına göre, samîmiyetinin kuvvetine, fedâkârlığının fazlalığına göre cennetin ortasında bir eve, Allah'ın öyle bir köşk vermesine kefilim. (*Ve bi-beytin fî a'lâ gurafi'l-cenneh*) Ya da cennetin en yüksek köşklerinde böyle iskân olunmasına kefilim." diyor.

فَمَنْ فَعَلَ ذٰلِكَ لَمْ يَدَعْ لِلْخَيْرِ مَطْلَبًا ، وَلَا مِنَ الشَّرِّ مَهْرَبًا ،

يَمُوتُ حَيْثُ شَاءَ أَنْ يَمُوتَ

(*Femen feale zâlike*) “Kim bu söylediğimi yaparsa; yâni Peygamber Efendimiz’e inanıp müslüman olacak, icabında yerini terk edecek, icabında kahramanca direnecek, savaşacak. Kim bunu yaparsa, (*lem yeda’ li’l-hayri matlebâ*) hayırlardan artık yapılmadık bir şey bırakmamış olur; taleb edilen, istenilen, temenni edilen bir şeyi geride bırakmamış olur. (*Ve lâ mine'ş-şerri mehrabâ*) Şerlerden de kaçınılmamış bir şey bırakmamış olur. Yâni böyle bir kimse istenilecek her şeyi istemiş sayılır; istenmeyecek, kaçılacak her kötü durumdan da kaçmış sayılır.”

(*Yemûtü haysü şâe en yemût.*) “Artık nerede isterse, orada vefat etsin! Ömrü nerede sona ererse, orada ahirete irtihal eylesin...” Her hayrı elde etmiş, her şerden kaçmış olur.”

Hayır nedir?.. Hayır; Allah’ın rızasını kazanmak, mükâfâtına ermektir. Şer nedir?.. Dininin, imanının zaafa uğramasıdır. Kulluğunun kötü olmasıdır. Bir hileye, bir tuzağa, şeytanın bir oyununa kapılmasıdır. Şeytana uymasıdır, nefse uymasıdır, dünyaya kapılmasıdır. “Böyle yapan bir kimse, bunların hepsinden sıyrılmış olur. Artık temenni edilen her şeyi de, elinden geldiğince yapmış olur.” diyor.

Cenâb-ı Hak bizleri Peygamber Efendimiz’e aşk ile, sıdk ile, sadakat ile vefa gösterenlerden, bağlı olanlardan eylesin... Evet, o bir çölde yetişti ama, alemlerin sultanı, Seyyidü’l-evvelîne ve’l-âhirîn... Bunu anlamak için hayatını okumak lâzım! Nasıl fedâkârca yaşadığını, nasıl iyiliklerle ömrünü geçirdiğini, nasıl lüksten kaçtığını anlamak lâzım!

Müslüman hatunlardan birisi, kendisine bir yatak getiriyor da:

“—Yâ Rasûlallah! Çok kuru yerde yatıyorsun, sana bir yatak hazırladım, buyur, bunda yat bundan sonra!” diyor.

Bir gece o yatakta yatıyor Peygamber Efendimiz, ertesi gün bir de uyanıyor ki, çok rahat uyumuş. Uykudan, rahatlıktan dolayı gece teheccüd namazına kalkamamış. Diyor ki:

“—Bu yatağı alın, götürün! Çünkü bu yatak çok rahat, ben burada yatarken bu gece teheccüde kalkamadım. Bu kadar rahat iyi değil!” diye, Efendimiz yatağı geri göndertiyor.

Bir güzel elbise hediye etmişler, “Giy yâ Rasûlallah!” diye. Üstüne giymiş, çok da yakışmış. Yeşil renkli, çok da güzel bir elbise imiş. Hemen sahabiden birisi gelmiş:

“—Yâ Rasûlallah, bu gömleğini bana versene!” demiş.

Peygamber Efendimiz, “Pekiyi...” demiş, çıkartmış, vermiş. Daha gömlek sırtında ısınmamış, uzun boylu durmamış; hemen çıkartmış vermiş. Yâni, “Vermem!” demiyor.

Bu zamanda böyle bir olay olsa, istenen kimse:

“—Dur bakalım yâ, ne oluyorsun, ben daha yeni giydim. Bana da birisi hediye etti, veremem!” der.

Efendimiz “Pekiyi...” dedi, verdi. O sahabiye gittiler:

“—Yâhu ayıp ettin, Rasûlüllah giyseydi biraz!” dediler.

“—Ben de vefat edince bununla sarınayım da, kabrimde Rasûlüllah’ın gömleği içinde yatayım diye temenni ettim.” dedi.

Rasûlüllah Efendimiz işte öyle cömertti, ümmetine öyle şefkatli idi. Tevbe Sûresi’nde:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ ، عَلَيْهِ مَاعَنِتُّمْ حَرِيصٌ

عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ (التوبة:١٨)

(*Lekad câeküm rasûlün min enfüsiküm azîzün, aleyhi mâ anittüm harîsun aleyküm bi’l-mü’minîne raûfün rahîm.*) [Andolsun ki size kendinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, mü’minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.] (Tevbe, 9/18) diye bildiriliyor. Öyle merhametli, öyle şefkatli, ümmetini korumağa, kollamağa o kadar dikkatli idi.

O bize bu kadar sevgi ve şefkat gösteriyor. Süleyman Çelebi’nin *Mevlid-i Şerif*’ini okuyoruz biz ama, her tarafını okumuyoruz. Artık camideki zamanın ayarına göre, verdiği imkâna göre, biraz başından, biraz ortasından, biraz sonundan okuyoruz. *Mevlid* kitabının okumadığımız güzel şâheser başka beyitleri de var. Peygamber Efendimiz küçükken, daha beşikte iken bir şeyler söylüyormuş. Kulağını yanaştırıp dinlemişler,

“Ümmetim... Ümmetim...” diyormuş. Süleyman Çelebi bu rivayeti okuduğu için, *Mevlid*’inde diyor ki:

Ol beşikte diler idi ümmetin,
Sen kocaldın, terk edersin sünnetin!

“O Rasûlüllah daha beşikte iken, Cenâb-ı Hak’tan ümmetini isterdi; ‘Yâ Rabbi, ümmetimi afv ü mağfiret eyle!’ diye dua ederdi. O beşikte iken seni düşünüyor; sen ihtiyarladın gittin, hâlâ onun sünnetini uygulamıyorsun, sünnetini terk ediyorsun!” diyor.

İyi bir müslümanın ne yapması lâzım?.. Peygamber Efendimiz’in sünnetine göre yaşaması lâzım! Sünnetini terk edip de, bid’at yollara sapmaması lâzım!

Bugün halkın yaşantısına bakın! Giyimine, kuşamına, yemesine, içmesine, yediği içtiği maddelerin haramlığına, helâlliğine; giyimindeki açıklığa saçıklığa, günaha şöyle bir bakın!.. Sünnet-i seniyyeden, Peygamber Efendimiz’in öğrettiği asıl dinden, asıl İslâm’dan ne kadar uzaklaştıklarını, ne kadar ihmâlkâr olduklarını üzülerek görebilirsiniz.

İnsanlık umûmiyetle böyle maalesef... Dünyanın her yerinde bir zevkperestlik, kendi zevkine, şehvetine tapınmak, kendi nefsine kul olmak, dünyaya sımsıkı bağlanmak, maddiyata, materyalizme sımsıkı saplanmak; her yerde maalesef umûmî hastalık bu... Yâni o eski fazîletler, o fedâkârlıklar, o arkadaşlıklar, o eski hayırseverlikler yine var, fakat toplumlar uçuruma doğru gidiyorlar; çünkü imandan uzaklaşıyorlar. İmandan uzaklaşınca, ahiret inancı olmayınca, insanlar işte Sırpların yaptığını yapar o zaman... Çünkü hesap korkusu yok! İnanç yanlış olunca, çok yanlış işler oluyor.

Cenâb-ı Hak bizi, Peygamber SAS Efendimiz’in o güzel, nurlu, pırıl pırıl sünneti yolundan ayırmasın... Allah’ın rızasına uygun yaşamayı nasib eylesin... Güzel müslüman olmayı nasîb eylesin...

Peygamber Efendimiz’e inanmanın gereği, onu tanımak, sünnetine uymaktır. Allah’a teslim olmanın, müslüman olmanın gereği Kur’an’ı okuyup, öğrenip, Kur’an yolunda yürümektir. Ondan sonrası ne oluyor?.. Gerekirse hicret, gerekirse cihad...

Hicret edilecek yerde, zamanda, mecburiyette hicret edilir. Hicret edilmeyecek zamanda, yerde, şartlarda, İslâm'ın korunması, müslümanların savunulması için, imanın öğretilmesi için, müslümanların olanca gücünü sarf etmesi lâzım!..

Şimdi bu konuşmayı Avustralya'nın bir kasabasından yapıyorum. Burada bir cami yok, ama burada üç-beş arkadaşımız var, cumaları kılıyorlar; Allah razı olsun... İnşâallah bir cami yeri yapalım diye buraya uğradık. Allah'ın lütfuyla, izniyle, Allah'ın rızasına uygun böyle bir yer yapabilirsek, bir cami bina edersek, bundan sonra burada namaz kılınırsa, cumalar kılınırsa, el-hamdü lillâh mutlu olacağız. Yardım edenlerden, gayret edenlerden Allah razı olsun diye temenni ediyoruz.

Allah hepinize kendisinin rızasına uygun yaşamayı nasîb eylesin... Rızasını kazanmayı nasîb eylesin... Dünyada ve ahirette cümlenizi aziz ve bahtiyar eylesin...

Sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

02. 07. 1999 - AVUSTRALYA

32. KURTULUŞ İSLÂM'DA!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak-Radyo dinleyicileri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Tabii Ak-Televizyon derken, içim buruk olarak diyorum. Gàlibâ, istediğimiz canlılıkta, kuvvette, genişlikte yayın yapamıyor, bant yayınına inhisar ediyor diye duyuyorum. İnşâallah mâlî sorunlar, diğer sorunlar hallolur, elbirliği ile güzel eserler ortaya konur. Milletimize güzel hizmetler yapmak hususunda herkes elinden geleni ortaya koyar, himmetini eksik etmez inşâallah...

a. Peygamber Efendimiz'in Şefaati

Bugün sohbetime alacağım hadis-i şeriflerden birincisi, rahmetu'llàhi aleyh, cennetmekân Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddîn Hocamız'ın *Râmûzü'l-Ehàdîs* kitabının 509 sayfasından. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan Taberânî rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[179]

يَدْخُلُ مِنْ أَهْلِ هٰذِهِ الْقِبْلَةِ النَّارَ، مَنْ لاَ يُحْصِي عَدَدَهُمْ إِلاَّ اللهُ؛ لِمَا عَصَوا اللهَ، وَاجْتَرُوا عَلٰى مَعْصِيَتِهِ، وَخَالَفُوا طَاعَتَهُ. فَيُؤْذَنُ لِي فِي الشَّفَاعَةِ، فَأُثْنِي عَلَى اللهِ سَاجِدًا كَمَا أُثْنِي عَلَيْهِ قَائِمًا فَيُقَالُ: اِرْفَعْ رَأْسَكَ، سَلْ تُعْطَهُ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ (طب. عن ابن عمرو)

---

[179] Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.80, no:103: Abdullah ibn-i Amr RA'dan.
Mecmau'z-Zevâid, c.X, s.683, no:18511; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.483, no:39115; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.111, no:26744.

RE. 509/2 (*Yedhulü min ehli hâzihi'l-kıbleti'n-nâre, men lâ yuhsî adedehüm illa'llàh; limâ asavi'llâh, ve'cterû alâ ma'sıyetihî, ve hàlefû tàatehû. Feyü'zenü lî fi'ş-şefâah, feüsniye ale'llàhi sâciden kemâ üsniye aleyhi kàimen feyükàl: İrfa' re'sek, sel tu'tah, veşfa' tüşeffa'.*) *Sadaka rasûlüllah, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Çeşitli okuyuşlarımın sebepleri burada harekeler var, o harekelerin izahını yapacağım. Ben neden değişik okuduğumu söyleyeceğim.

Bu hadis-i şerifte bu ümmetten, yâni Ümmet-i Muhammed ki, Allah'ın en sevdiği peygamberinin, Habîbullah'ın, en büyük makàmın sahibi o ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafâ'nın ümmeti ki, ümmet-i merhûmedir. Allah'ın rahmetine nâil olmuş bir ümmettir. Sevilmiş, methedilmiş, Tevrat'ta, İncil'de, eski mukaddes kitaplarda medh ü senâsı yapılmış bir ümmettir.

(*Yedhulü min ehli hâzihi'l-kıbleh, en-nâr*) Maalesef bu ümmetten, bu kıblenin ehli olan, bu Kâbe-i Müşerrefe'ye teveccüh edip namaz kılan kişilerden oluşan ümmetin bazı fertleri cehenneme girer." Bu kıble, Mekke kıblesi, Kâbe kıblesi kimlerin kıblesidir?.. Müslümanların, Peygamber Efendimiz'e bağlı olan insanların kıblesidir. Bu kıblenin ahalisi, ehli arasından bazı kimseler cehenneme girer ki, (*men lâ yuhsî adedehüm illa'llàh*) miktarlarını Allah'tan başkası bilmez."

Bir sürü insan, bu ümmetten olduğu halde, o Peygamberin ümmeti olduğu halde. Kur'an ehli, kıble ehli olan bu güzel Ümmet-i Merhume'nin bir mensubu olmasına rağmen, cehenneme girer. Ne sebeple?.. (*Limâ asavi'llâh*) "Allah'a àsî oldukları için; (*ve'cterû alâ ma'sıyetihî*) Allah'a isyan etmeye cür'etkârlıklarından, kalkıştıklarından dolayı; (*ve hàlefû tàatehû*) Allah'a ibadet ve tâate muhalefet ettiklerinden, aykırı hareket ettiklerinden dolayı..." Yâni, tâat etmeyip tâatin gayri iş yapmalarından cehenneme girerler.

Bu kıble ehli olan ümmetten, adetlerini Allah'ın bildiği kimseler, o kadar sayıda insanlar, Allah'a asi olduklarından, günahlara kalkıştıklarından, giriştiklerinden —ne cür'etle, ne cesaretle girişiyorlarsa—ve Allah'ın tàatine muhalefet ettiklerinden, Allah'a itaat etmeğe, ibadet etmeğe dik

çıktıklarından, karşı geldiklerinden, aykırı gittiklerinden dolayı cehenneme girerler.

(*Feyü'zenü lî fi'ş-şefâah*) "Şefaat etme hususunda bana izin verilir." İzni veren kim?.. Allah... Peygamber Efendimiz *Şefîü'l-ümme*'dir, sıfatlarından bir tanesi ümmetin şefaatçisidir. *Şefi'*, çok fazla miktarda şefaat eden demek; *şâfi'* kelimesinin mübalağası.

Peygamber Efendimiz şefi'dir ve müşeffa'dır. Yâni, şefaat ettiği zaman, şefaatine itibar olunan bir şefaatçidir. Sözü dinlenmeyen, kulak asılmayan, teveccüh edilmeyen bir şefaatçi değildir. Şefaati makbul olan, kendisine şefaat müsaadesi lütfedilen peygamberdir. "Şefaat etme konusunda bana izin verilir. (*Feüsniye ale'llàh*) Ben Allah'a hamd ü senâlar ederim."

Biliyorsunuz, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne dualarımızda, münâcaatımızda, namazımızda, her türlü işte Allah'ın adıyla başlamak, Allah'a hamd ü senâlar etmek İslâm âdâbındandır ve Allah sever. Allah'ın en sevdiği kullar *hammâd* kullardır, Allah'a çok hamd eden kullardır:[180]

إِنَّ أَفْضَلَ عِبَادِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، الْحَمَّادُونَ (طب. عن عمران بن حصين)

RE. 116/6 (*İnne efdale ibâdi'llàhi yevme'l-kıyâmeh, el-hammâdûn*) [Kıyamet gününde Allah'ın kullarının en fazîletlileri çok hamd edenlerdir.] buyruluyor.

Şimdi bana telefon açıyorlar, mektup yazıyorlar, faks çekiyorlar:

"—Çocuğumuz oldu, adı ne olsun?" filân diye soruyorlar.

Ben de düşünüyorum, hangi isimleri vereyim diye. Bir de daha önce verdiğimiz isimlerden farklı olsun istiyorum. Bu *Hammâd* ismi de çok güzel bir isimdir.

Hammâd ne demek?.. Allah'a çok hamd eden demek.

---

180 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.124, no:254; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.458, no:6414; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.196, no:6110.

Peygamber Efendimiz Allah’a çok hamd ü senâlar edecek. “Onun yüce sıfatlarını, Esmâ-i Hüsnâ'sını anarak, o güzel edebiyle, o sevimli haliyle, edebli haliyle medh ü senâlar edecek. (*Sâciden*) Cenâb-ı Hakk’a secde etmiş bir vaziyette, (*kemâ üsniye aleyhi kàimen*) ayakta ona medh ü senâlar, hamd ü senâlar ettiği gibi.”

Demek ki, bir miktar öyle secde ederek, bir miktar ayağa kalkarak, hamd ü senâlar ederek, Esmâ-i Hüsnâ'yı anarak dua eder. Hani:

وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا (الأعراف:١٨٠)

(*Ve li’llâhi’l-esmâü’l-hüsnâ fed’ùhü bihâ*) [*Esmâü'l-hüsnâ*, en güzel isimler Allah'ındır. O halde, ona o güzel isimlerle dua edin!] (A’raf, 7/180) diye, Kur’an-ı Kerim’de de bildiriliyor.

Tabii, Allah kendi güzel sıfatlarının idrakini, bilinmesini, onların söylenmesini seviyor. Kulunun böyle hareketinden razı oluyor, hoşnut oluyor. Bunu da zâten çok iyi bilen ve bize öğreten Peygamber Efendimiz.

Secde halinde hamd ü senâlar eder:[181]

---

[181] Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.X, s.79, no:10014; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.330, no:1524; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.384; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.350, *Salât* 4/42, no:482; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.294, no:875; Neseî, *Sünen*, c.II, s.226, no:1137; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.421, no:9442; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.254, no:1928; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.395, no:969; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.41, no:165; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.12, no:6658; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.110, no:2517; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.242, no:723; Tahavî, *Şerh-i Mâànî*, c.I, s.234, no:1308; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.VII, s.373, no:1529; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.274; Ebû Avâne, Müsned, c.I, s.498, no:1856; Ebû Hüreyre RA’dan.

İbn-i Sa’d, *Tabakàt*, c.II, s.255; Zehebî, *Tezkiretü’l-Huffâz*, c.III, s.909; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.78; Üsâme ibn-i Zeyd RA’dan.

Keşfü’l-Hafâ, c.I, s.180, no:497; RE. 79/6.

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى ، إِذَا كَانَ سَاجِداً

(طب. عن عبدالله بن مسسعود)

(*Akrabü mâ yekûnü'l-abdü mina'llàhi teàlâ, izâ kâne sâcidâ*) "Kulun Allah'a en yakın olduğu hal secde halidir." buyrulmuştur.

Ondan sonra, ayakta hamd ü senâlar eder.

(*Feyükàlü*) "Ondan sonra, bana denilir ki..." kim diyecek?. Tabii Cenâb-ı Hak... Secde etti, ayağa kalktı, hamd ü senâlar etti. O zaman kendisine denilecek ki: (*İrfa' re'seke*) "Başını kaldır! (*Sel tu'tahû*) Sen iste, istediğin sana verilecek!" Yâni, "Ben istediğini sana ihsan edeceğim, sana vereceğim! Dile benden ne dilersen; dilediğini vereceğim! Başını kaldır ey Rasûlüm!" diye Allah-u Teàlâ Hazretleri istediğinin verileceğini müjdeleyecek.

(*İşfa'*) Burada *eşfa'* gibi hareke konmuş. İnşâallah bu *Râmûz*'u, harekelerini güzelce düzenleyerek, yeniden basmak nasib olur. Öyle bir arzumuz var. Allah ömür verir, kudret verir, imkân verirse, yaparız, düzeltiriz.

(*İşfa' tüşeffa'*) "Sen kimlere şefaat etmek istiyorsan söyle; şefaatin kabul olunacaktır, şefaatine itibar olunacaktır. Yâni, şefaat ettiklerini affedeceğim ey Rasûlüm!" denilir bana, diyor Peygamber Efendimiz. İstikbale ait, kıyamette olacak, mahşer yerinde, mahkeme-i kübrâda olacak bir hadiseyi önceden haber veriyor.

Tabii baş tarafı dehşetli, korkutucu, üzücü olarak başladı. Yâni, bu ümmetten bazı insanlar maalesef, Allah'a isyan ettikleri için, âsî oldukları için, günahlara daldıkları için, Allah'a ibadet ve tâati yapmayıp, bu duruma muhalif hallerle yaşadıkları, işler yaptıkları için cehenneme gidecekler. Çünkü Allah'ın adalet-i ilâhiyyesi vardır. Adaletinin iktizâsı, iyi işler yapan kulları mükâfâtlandırır; kötü işler yapanları cezalandırır. Bu dünya imtihan dünyasıdır. Herkesin bunu bilmesi lâzım; ayağını denk alması lâzım, günahlardan sakınması lâzım!..

Günahların hepsi zâten pis, çirkin şeyler, âdâba aykırı şeyler, topluma zararlı şeyler... Kişinin sağlığına zararlı, aileye zararlı, her şeye zararlı olduğundan, Allah yasaklamış.

قُلْ إِنَّ اللهَ لاَ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ (الأعراف:٢٨)

(*Kul inna'llàhe lâ ye'müru bi'l-fahşâ'*) "Allah kötü şeyleri kullarına emretmez, şânından değildir." (A'raf, 7/28) Neyi emretmişse, emrettiği şeylerin hepsi güzeldir, iyidir, faydalıdır. Neylerse güzel eyler, işledikleri güzeldir; ne emretmişse, o da güzeldir.

Bazıları bunu idrak edemiyorlar. Bazıları İslâm'ın güzelliğini anlayamıyorlar. Allah'ın emirlerinin hikmetlerini, toplumu kurtarıcı reçeteler olduğunu, ne kadar güzel ilâçlar olduğunu, ne kadar müessir, tesirli, hemen şifa verecek ilaç olduğunu anlayamıyorlar.

Türkiye kurtulsun!.. İç borçlar şu kadar trilyona ulaşmış, dış borçlar şu kadara çıkmış, şöyle kötü, böyle kötü... Kurtulur mu bu ülke?.. Kurtulur.

Bu ümmet kurtulur mu?.. Kurtulur. Nasıl kurtulur?.. Dürüst, dindar, Allah'tan korkan, namuslu, çalmayan, çırpmayan, rüşvet yemeyen, hakkı işleyen, hakkı söyleyen insanlar söz sahibi olursa, kurtulur. Geri ülke de olsa, fakir ülke de olsa, onlar söz sahibi oldu mu ilerler.

Osmanlı Devleti bir küçücük uç beyliği iken, "Hadi bakalım, siz şu yaylalarda hayvanlarınızı otlatın!" diye bir kabile olarak, bir aşiret olarak gelmişken Anadolu'nun Söğüt, Domaniç yaylalarına; Kütahya, Tavşanlı taraflarına; İnegöl'ün güneyindeki dağlara... Sonra Cenâb-ı Hak dindarlıkları, ihlâsları, samîmiyetleri dolayısıyla mükâfâtlandırdı, mükâfâtlandırdı, dünyanın en uzun ömürlü, en geniş ülkelere yayılmış büyük devletlerinden birisi oldu ve adaletle hükmetti.

O yıkıldıktan sonra, onun ülkelerinde onun temin ettiği huzur, sükûn, tatlılık, geçim hâlâ sağlanamıyor. Onun gitmesine çalışanların hiçbirisi kâr etmedi, hepsi zarar etti. Gittiği yerlerde de huzursuzluk dâimâ devam ediyor; hem Ortadoğu'da, hem Balkanlar'da, hem Kafkasya'da... Onlar nereye gittiyse huzur götürmüşler.

Bunun kıymetini bilenler var, bilmeyenler var, düşmanlar var, aksini söyleyenler var... Hattâ o mübarek şehidlerin, gàzilerin evlâtlarından dedelerinin kıymetini bilmeyen, başkalarının iftiralarına aldanıp da dedelerine söğüp sayan, onları kötü görenler var...

Basîreti kapalı olduktan sonra bir insanın, anlatamazsınız. Meselâ, dünya yuvarlak dediğiniz zaman, cahil bir insan, "Yuvarlak olsa, dönüyor olsa ben de şöyle olurum, böyle olurum..." diye dünyanın yuvarlaklığını anlayamaz, düz sanır. İslâm onlara gerçekleri anlatıncaya kadar, Avrupalılar uzun zaman dünyayı tepsi gibi sanmışlar.

Bunları bilmeyenler İslâm'ı çağdışı sanıyor, kötü sanıyor, İslâm'ın ahkâmının, Kur'an'ın ahkâmının güzelliğini anlayamıyor. Amerika'ya gidiyor, Avrupa'ya gidiyor; sonra bakıyor ki Amerika, Avrupa Osmanlıyı taklit ediyor; Kur'an'ı dikkatle okuyor, istifade

ediyor, bazıları müslüman oluyor. O zaman ayıkabilirse, biraz uyanıyor, baygınlığından ayılıyor, gafletinden kalkıyor. “Haa, ben ecdadımızı anlayamamışım!” filân diyor.

Söylüyoruz, anlatamıyoruz. Bizim kardeşlerimizden yönetimde görev almış oldu geçtiğimiz yıllarda, cennetmekân Hocamız’ın zamanında... Hangi dairenin başına geçmişse dürüst insanlar, o dairenin bütçesi düzeldi, zarardan kâra geçti. Hep iyi şeyler oldu, hiç olumsuz şeyler olmadı. Hepsinin misalleri var... Sümerbank’ın, daha başka devlet teşkilatlarının, ondan sonraki hallerinin ondan öncekiyle farkı gün gibi ortada...

Yâni, Türkiye’yi de, dünyayı da, insanlığı da, çağı da kurtaracak olan İslâm’dır, imandır. Anlayana, ilacın kıymetini bilene ne mutlu!.. Ama bazı mecnunlar ilacın şişesini kırıyor, hapı atıyor, doktora karşı geliyor. Doğru sözü kabul etmiyor. Doktorun nasihatlerini dinlemeyen nasıl iyi olacak?..

O zaman tabii hastalıklar artıyor, ilerliyor. Ahlâk olmayınca, Allah korkusu olmayınca insanları nasıl kardeş yapacaksınız? Osmanlı kardeş olarak kaç asır beraber yaşatmış, sen yaşatamıyorsun... Neden?.. O kardeşliğin temellerini düşünmüyorsun, temellerini kurmamışsın, ondan.

Şimdi başı böyle başlıyor. Allah’a isyan ettiğinden, günahlara cür’etle, cesaretle daldığından, Allah’a ibadet ve tâate muhalefet ettiğinden cehenneme girecekler. Yarısı böyle bir korkutucu bilgi; ama öbür yarısında da Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Bana şefaat hakkı verilecek, şefaat için izin verilecek. Ben de secde edeceğim, ayakta duracağım, hamd ü senâlar edeceğim; yalvaracağım, dua edeceğim, münâcaat eyleyeceğim... Ondan sonra da Allah-u Teàlâ Hazretleri: ‘Ey Habîbim, başını kaldır, ne istiyorsan iste; istediğin verilecektir. Kime şefaat edeceksen şefaat eyle; şefaatin kabul olunacaktır, şefaat ettiğin kurtulacaktır.’ buyuracak.”

El-hamdü li’llâh, eş-şükrü li’llâh, el-minnetü li’llâh... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz’in sevgisine, şefaatine erenlerden, cennete girenlerden eylesin... Tabii bir kısmı hesapla girecek, bir kısmı hesaba lüzum kalmadan bi-gayr-i hisâb cennete girecek; Mevlâmız bizi onlardan eylesin...

Neden?.. Çünkü, defterin açılıp, ayıpların günahların ortaya saçılması kimsenin hoşuna gitmez. “Settar ismiyle Allah ayıplarımızı örterek, kimseye bildirmeden cennete dâhil etsin!” diye herkes temenni eder. Allah bi-gayr-i hisab cennete dâhil eylesin...

Tabii bir kısmı da, defterler açılacak, sevaplar günahlar tartılacak; öylece sevapları üstün olduğu için cennete girecek. Bir kısmı da günah işlediğinden —mü’min olduğu halde, ehl-i kıble olduğu halde, bu dinini mensubu olduğu halde— cehenneme girecek. Onlar için de Allah Peygamber Efendimiz’e şefaat izni veriyor. O da af dileyecek, Cenâb-ı Hak onun duasını kabul edecek, cehenneme girenler de, sonradan cehennemden kurtulacaklar.

Ama Peygamber Efendimiz bir başka hadisinde ihtar etmiş, ben onu size defalarca sohbetlerimde yeri geldikçe söyledim; diyor ki:

“—Sakın cehenneme düşmemeye gayret edin! ‘Düşsem de, nasıl olsa mü’min olduğum için Rasûlüllah bana şefaat edecek de, ben de çıkacağım.” diye düşünmeyin! Çünkü cehenneme bir düşen, ahkâben kalacak; yâni ömürlerce, hukublarca kalacak.”

Hukub seksen küsur sene... Cehenneme bir düşen 240-250 sene kalacak. Hemen böyle düşer düşmez çıkmak yok!..

Bir de Peygamber Efendimiz, bu 250 senenin de o kadarla kalmadığını bildiriyor. Ahiretin bir gününün, dünyanın günlerine göre bin yıl gibi olduğunu söylüyor. O zaman bir senesi 365 bin sene ediyor. 250 senenin her günü 365 binle çarpılırsa, ne kadar uzun zaman cehennemde kalacağı anlaşılıyor.[182]

Cenâb-ı Hak bizi lütfuyla, keremiyle bi-gayri hisâb cennete girenlerden eylesin... Habîb-i Edîbine komşu eylesin...

b. İmanı Korumak Önemli!

---

[182] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.IV, s.358, no:7029; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.III, s.106, no:350; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan. *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.725, no:18632; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XIV, s.633, no:39543; RE: 456/3.

Yarısı tehditli, yarısı müjdeli bir hadis-i şerif. Tabii Peygamber Efendimiz'in şefaatine ermeye çalışmak lâzım! Ve tabii imanı kaptırmamak, göğüsten çaldırmamak, kalpten kaçırttırmamak lâzım! Şimdi insan mü'min gider gider, ondan sonra bir gazete haberi, bir akılsız, dinsiz kimsenin yazısı, bir kötü filim, komünist ülkede çevrilmiş bir filim, bir müstehcen olay... derken bir kayar ayağı, bir sapıtır. "Aaa, bu adam ne idi, ne oldu?.. Bu kadın ne idi, ne oldu?.." der çevresindeki herkes, hayret eder. Öyle iyi gidip dururken ayağı bir kayar, uçuruma yuvarlanır gider, cehenneme gidebilir.

İmanını da kaybeder. İmanı kaybetti mi zaten, artık cehennemden çıkmak yok... Mü'min olarak yaşamak, mü'min olarak ölmek önemli! İmanı korumak en önemli!..

Suudi Arabistan'a gidiyorsunuz; vaizler camilerde kalkıyorlar, hacılara nasihat olsun diye konuşmalar yapıyorlar. Diyorlar ki:

"—En önemli şey iman!.."

Doğru, biz de onu söylüyoruz. Önce imanı kurtarmak diyoruz, alimlerimiz öyle diyor, şeyhlerimiz öyle diyor. Mürşid-i kâmillerimiz, bu kitapları yazan büyüklerimiz, sàlihlerimiz, "Önce iman!" diyor. İman kurtulmadıktan sonra, iman gittii mi, dünyanın fânî lezzetleri çok çabuk geçer, zevkler çabuk biter. Ömür tükenir, vücut yıpranır, ihtiyarlar, ölür gider insan... O zaman ahirette ebedî felâket, iman olmadığı zaman...

Onun için imanın korunması en önemli... İmanın korunması için de ne yapmak gerekiyorsa, yapmak lâzım! İman insanın kalbinde bir meş'ale gibi devamlı yanmalı, hiç sönmeden yanmalı... İman söndü mü, ebedî mahrumiyet... Allah korusun..

Tabii etrafımızdaki şartlar da maalesef hürriyet olduğundan... Aslında bana kalsa, ben kötülere hürriyeti uygun görmüyorum. Hiç bir toplum kötülüğe hürriyeti tasvib etmez de, "Sade sen mi?" diyebilir bu sözü duyanlar. Birçok kötülüklere ceza yazılmıyor ki... İslâm'ın kötü dediği birçok şeye bugün modern toplumlar ceza yazmıyor. Kötülük olduğunu bilse bile, toplumla baş edemediği için ses çıkartmıyor.

Ama İslâm toplumla baş etmeyi, etmemeyi düşünmüyor, zararlı olan şeyi yasaklıyor. İçki yasak... Bunun birası, rakısı, votkası, şarabı, şusu busu, hepsi yasak. İçkinin kötülüğünü bizim

toplumumuz da söylüyor, 20. Yüzyıl'da Amerika da söylüyor, Avustralya da söylüyor, Fransa da söylüyor, Türkiye de söylüyor... Amma hem devlet tarafından tesis edilmiş ve çalıştırılmakta olan içki fabrikaları var, hem de çok büyük miktarda içki içiliyor.

Halkımız müslüman, %99'u müslüman ama korkunç miktarda içki içiliyor, yâni dinlenmiyor. İçkinin faydalı olduğunu söyleyen kimse çıkmaz. Bu meret zararlı diye hepsi söylüyor. Sarhoşların yanına git, ne kadar güzel nasihatler duyarsın. Meyhaneye git, bir otur, bandı al yanına, seslerini, sohbetlerini kaydet; ne güzel sözler söylerler:

"—İşte şu merete bir alıştık, bir türlü kurtaramıyoruz kendimizi... Aman kardeşim, sen içme!" vs. diye kim bilir neler söylerler.

Profesörler söylüyor, toplantılarda söyleniyor. Hattâ alkolü az olduğu için, bazılarının savunmağa kalktığı biranın kötülükleri anlatılıyor. Bilmem Gülhane Askerî Tıp Akademisi'nde toplantı olmuş, generaller, paşalar toplanmışlar; gazeteler yazıyor. İşte, "Az alkollü denilen şeyin de şu zararı var, bu zararı var..." diye ortaya koymuşlar.

Hep söyleniyor, Avrupa'da söyleniyor. Avrupa'da meselâ, domuz etinin ne kadar zararlı olduğunu radyolarda, televizyonlarda söylüyorlar; ama hem kesimine, hem üretimine, hem de yenilmesine devam ediyorlar. Halbuki bir şeyin kötü olduğu belli olunca, vaz geçilebilmeli!..

Doktor diyor ki:

"—Tuzlu yeme, tuzlu yersen tansiyonun artar, damarın çatlar, felç olursun..."

Çeşitli şeyler söylüyor; adam tuzlu yemeğe devam ediyor. Sen bilirsin kardeşim, doktor yeme dedi. Ondan sonra işte şu hastalık, bu hastalık... Çok yağlı yeme, çok şekerli yeme... Yâni, helâl şeyin de belli bir ölçüde yenmesi lâzım! Fazlası zararlı olabiliyor.

Millet zararlıyı bildiği halde içiyor. Sigaranın kötü olduğunu herkes biliyor havaalanlarında, hastanelerde duvarlarda levhalar var, görüyorsunuz. Ama doktor bile içiyor. Hastanenin başhekimi bile yanına gittiğin zaman sigara ikram ediyor. Ben hayret ediyorum.

İnsan yanlış olduğunu bildiği bir şeyi yapmamalı, o kadar basit... Ama insanoğlu bir acaib mahlûk, hepimiz acaibiz yâni... Allah bizi düzenli, istikrarlı, kale gibi sağlam, kural sahibi, prensip sahibi, aklı başında, mantıklı yaşayan, akıllı mantıklı işler yapan, topluma faydalı olan, kendi vücudunu koruyan insanlar eylesin...

Bunlar önemli, herkes bunları biliyor;

"—Tamam hocam, haklısın, aslan hocam, kaplan hocam..." diye bir de bizi teselli etmek için tatlı sözler söylüyor; bildiğine devam ediyor.

Kardeşim, sen bana o tatlı sözleri söyleme, şu sigarayı bırak! Şu içkiyi bırak, şu kumarı bırak!.. Bunların hepsi kötü... Ama serbest... Kötü olduğu bilindiği halde kanunlara göre serbest... Yasaklanmamış, oynanıyor.

Nâmahreme bakmak doğru değil, gayri meşrû, nikâh dışı yaşam doğru değil... Kanunlar söylüyor ama, uygulama öyle değil... Çeşit çeşit şeyler olabiliyor.

İslâm böyle ikili şeyi, ikiyüzlülüğü sevmiyor. Yasaksa, bırakılacak; sevapsa, yapılacak... İslâm mantıklı ve istikrarlı, düzenli ve anlamlı ve uyumlu bir sistem, teşkilât... Böyle bir tarafı öbür tarafına ters düşmüyor. Bir tarafta bir şey söyler, öbür tarafta aksini yapar; böyle şey İslâm'da yok...

Sevgili kardeşlerim, o halde ne yapmalıyız?.. Cehenneme düşmemek için Allah'ın emirlerini tutmalı, Allah'ın emirlerinin aksini yapmamalıyız. Günahlara paldır küldür, cesur cesur, "Nasıl olsa Allah affeder!" gibi çeşitli uyuşturucu felsefelerle dalmamalıyız. Cehenneme bir düştü mü, insan milyonlarca sene azab göreceğini, yanacağını bilsin...

c. Sàlih İnsanların Azalması

İkinci hadis-i şerif. Ramhürmüzî, Mirdas RA'dan rivayet etmiş. Taberâni'de benzeri rivayetler de var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[183]

---

[183] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.299, no:709; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.355, no:607; Şeybânî, *el-Ehad ve'l-Mesânî*, c.IV, s.333, no:2368; Dârimî,

يَذْهَبُ الصَّالِحُونَ أَسْلافًا ، اَلْأَوَّلُ فَالْأَوَّلُ ، حَتَّى لاَ يَبْقَى إِلاَّ حُثَالَةٌ كَحُثَالَةِ التَّمْرِ وَالشَّعِيرِ ، لاَ يُبَالِي اللهُ بِهِمْ (الرمهرمزي عن مرداس)

RE. 509/6 (*Yezhebü's-sàlihùne eslâfen, el-evvelü fe'l-evvelü, hattâ lâ yebkà illâ husâletün kehusâleti't-temru ve'ş-şaîr, lâ yübâli'llàhu bihim.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu ikinci hadis-i şerif de ümmetin devrinin sonu geldiği zaman, dünyanın sonu yaklaştığı zaman, ahir zamanda durum ne olacak diye, SAS Efendimiz'in istikbale ait söylediği bilgilerden, uyarılardan birisi... Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Yezhebü's-sàlihûn*) "Sàlih insanlar gidecek." *Sàlih* ne demek?.. Uygun, iyi, her işi Allah'ın emrine, Peygamberin sünnetine, Kur'an'ın ahkâmına uygun yapan, kulluğa uygun hareket eden, Allah'ın beğendiği iyi kul demek. (*Eslâfen*) "Halef selef, nesil nesil sàlihler gidecekler, ondan sonra ötekiler gidecek."

Sàlihler azalıyor, toplum fenâ... Toplumu temizleyen, toplumun tutamağı, toplumun ümidi, topluma Allah'ın rahmetinin gelmesinin sebebi olan iyi insanlar gidiyor; bu çok fenâ... Neye benzetebiliriz?..

Meselâ; kapalı bir yerde, havadaki oksijen kullanılacak, kullanılacak, azalacak... Sonra ne olur?.. Garaj meselâ... Adam arabasını çalıştırıyor, arabanın içinde duruyor. Oksijeni bu motor çekiyor, yanmalarla oksijen bitiyor garajda... Arabanın egzozundan çıkan gazlar, karbon monoksit, yavaş yavaş insanı öldürüyor. Yâni, zehirli gazların çoğalması, oksijenin azalması, sonunda ölümle sonuçlanıyor.

Sünen, c.II, s.390, no:2719; Ramhürmüzî, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.125, no:90; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1002; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.195; Mirdas el-Eslemî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.287, no:31191; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.116, no:26752.

Bunun gibi, dünyada sàlih insanlar azalacak. Halef, selef, nesil nesil, birer birer, tabaka tabaka gidecekler. Bu, “Eyvah, oksijen bitiyor!” demek, zehirli gazlar artıyor demek. Ortam yaşanamaz duruma geliyor demek...

Sonra, iki rivayet var da, ikisindeki kelimeleri söyleyeceğim:

(*Hattâ lâ yebkà illâ kehusâleti't-temri veş'şaîr*) *Husâle*, noktasız *hà* ile, peltek *se* ile; arpanın ve hurmanın dış tarafındaki kabuk kısmı. “İnsanların öz kısmı değil de, böyle kabuk kısımları kalır.” Meselâ hurmanın, arpanın içi yenilir. Meyvaların kabuğu ayıklanır, soyulur, içi yenilir. Geride kalanlar arpanın, hurmanın kışırı gibi, kabuğu gibi yığınla içi boş şeyler.

(*Lâ yübâli'llàhu bihim*) “Allah onlara aldırmaz, kıymet vermez.” Yâni, duasını kabul etmez, felâkete uğrasa imdadına yetişmez; korumaz, kollamaz, başarıya ulaştırmaz. Neden?.. Kışır gibi, ot gibi, saman gibi değersiz kabuk kısmı kaldı, öz kısmı gitti.

Asıl Allah'ın sevdiği mübarek insanlar, sàlihler gider gider, toplumlarda kötüler kalırsa kıyamet kopar. Felâket olur. Allah artık onların dualarına da aldırmaz, topluca felâketler yağar.

Onun için, bence sàlihlerin sayısının çoğaltılması amaç olmalı!..

“—Sàlih insanlar, dürüst insanlar, haram yemeyen insanlar, kimseye kem gözle bakmayan insanlar, kimseye kötülük yapmayan insanlar, herkese iyilik yapan mübarek insanlar, nurlu insanlar, ak sakallı insanlar, kale gibi sağlam, mert insanlar, çalışkan insanlar, cesur insanlar, fedâkâr insanlar, hayırhah insanlar, hayırsever insanlar nasıl çoğalır?.. Bunların artması nasıl olur hocam?” diye sorular yağmalı!..

Hattâ meclislerde bunlar konuşulmalı! Millî Eğitimin ana amacı, böyle iyi insanların yetiştirilmesi olmalı!..

“—Hocam, sanki öyle değil mi?” diyebilir, şimdi dinleyen birisi.

Ben üniversite profesörüyüm. Millî Eğitim komisyonlarında da çalıştım. Devlet Planlama'nın beş yıllık kalkınma planlarının eğitim bölümlerinin hazırlanmasında da çalıştım. Herkes aynı lafı söylüyor ama, diken ekersen, diken ektiğin yerde buğday bitmez ki!.. Deve dikeni ekilen yerde, deve dikeni olur. Millî Eğitim'in ana hedefleri doğru tesbit edilmeli!

Meselâ biz:

"—İnanan insanların adedi artsın da, dürüstlük çoğalsın!" diyorduk.

Muhaliflerimiz vardı, mücadele ettiğimiz kimseler vardı. Onlar da inanan insanların yetişmesini, gelişmesini sağlayacak müesseseleri kırpıştırmağa, kesmeğe, engellemeğe çalışıyordu.

O bakımdan, aziz ve sevgili kardeşlerim, sàlihlerin artması için, aklı başında feylesof insanların, hakîm insanların, bilgin insanların böyle karar vermesi lâzım! Bunları herkes bilemez. Toplumları tanıyan, batıyı bilen, doğuyu bilen insanların karar vermesi lâzım!

Razıyım; çağıralım Avrupa'nın büyük ahlâkçı düşünürlerini, onlara hazırlatalım! Neler diyecekler bakalım?.. Kendi ülkelerinde ben görüyorum, işte bakın, dine imana o kadar büyük kıymet veriyorlar ki!.. Bilmiyorlar mı inançlarında hurafeler olduğunu; biliyorlar. Yaptıklarının hepsinin akla mantığa sığmadığını kendileri ifade ediyor. Ama niye o eğitimi destekliyorlar? Niye dış ülkelere onu yaymağa çalışıyorlar?..

Meselâ, şimdi bu benim bulunduğum Avustralya'nın kuzeyinde Endonezya'da, Yeni Gine'de, iki yüz kişiye bir misyoner düşecek kadar yoğun bir misyoner göndermişler, hristiyanlaştırmak için... Herkes harıl harıl niye hristiyanlaştırmağa çalışıyor?.. Ondan fayda umuyor, o zaman o vahşi kabilelerin biraz hizaya geleceğini düşünüyor. Söz dinleyeceğini, adam olacağını, tahsil göreceğini düşünüyor. Eski haliyle, yamyamlığıyla kalırsa, iyi olmayacağını düşünüyor.

Bizim dinimiz akıl mantık dini, bunu herkes söylemiş. Devletin en yüksek kademesinden en aşağısına kadar herkesin zamanı gelince söylediği sözler. Bunların bir koleksiyonu yapılabilir, duvarlara yazıları yazılabilir. Besbelli bir şey... Ama, böyle düşünen insanlar ayarlamazsa millî eğitimi, o zaman sakat eğitim olur. Sakat eğitimin sonucu da, anarşi olur, terörizm olur. Yâni, yetiştirdiğin insan devlete millete faydalı olmaz, zararlı olur. Neden?.. Ayar yanlış, makina yanlış çalışıyor, ondan dolayı oluyor, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Buradan sàlih insanların arttırılması, azaldıkça üzülmek gerektiği; çocuklarımızı sàlih insan yetiştirmeğe çalışmak gerektiği ortaya çıkıyor. Şimdi ben burada kardeşlerime bakıyorum, bu yabancı diyarda çocuklarını müslüman, mütedeyyin yetiştirmeğe muvaffak olmuş iyi kardeşlerim var. Hoşuma gidiyor onları gördükçe... Sabah namazında bakıyorum karşımda, uykusunu feda etmiş küçücük küçücük çocuklar var. Namazdan sonra geliyorlar, elimi öpüyorlar; çok seviniyorum.

Neden?.. Babası namına seviniyorum, çocuk namına seviniyorum. Çünkü, buradaki ortam müslüman bir ülke ortamı olmadığı halde, çocuklar namazlı niyazlı yetişebiliyor. Bir de çağın bilgilerini alarak yetişecek. Al sana sàlih, pırıl pırıl bir evlât, hayırlı bir evlât, hayırlı bir nesil...

Bu dış ülkelerde yaptığımız faaliyetler de önemli... Çeşitli yerlerde çeşitli hayır sahiplerinin buna benzer işler için, iyi insan yetiştirmek için kurduğu müesseseler çok önemli... Bunlar doğru adımlar. Bunların aksini yaparsan, "Bırak yâ, serbest olsun, çocuk istediğini yapsın!" dersen, olmaz. Kendi bildiğine giden şaşırır. Öyle kendi bildiğine gitmek yok... Hayatı bilen, hem de en doğru bilen, hem de uluslararası alanda sivrilmiş büyük insanların gösterdiği hedefleri hedeflemek lâzım, öyle yetiştirmek lâzım!..

Avrupa'ya seyahat ediyor karayoluyla bizim tırcılarımız, Allah yardımcıları olsun... Romanya'dan geçiyorlar, Macaristan'dan geçiyorlar, Bulgaristan'dan geçiyorlar. Bulgaristan'da bir millî maç olmuş; bizim Mercedes'li, BMW'li sporseverler kalkmışlar, gitmişler, maçı seyretmişler. Çıkmışlar dışarı, bakmışlar bilmem 20-30 tane kıymetli araba, Mercedes, BMW yok... Onlar oraya misafir gittiler, park edilen yerlerden bu arabalar nasıl çalınıyor?..

Komünizm, "Din afyondur!" dediği için, insanları dinden imandan mahrum yetiştirdiği için, başarısız oldu. Toplum da başarısız, toplum da yaşanmaz bir toplum... Geçemiyorsunuz; geçenler çok sıkıntılar çekiyorlar, çok acaip şeylerle karşılaşıyorlar.

Tabii ben, sadece Bulgaristan'ı suçlamıyorum. Bizim Türkiye'de de benim arkadaşlarımdan birisi söyledi. Karayoluyla Antalya'dan Adana'ya geçerken, yolunu kesmeye kalkmışlar,

tabanca çekmişler, Suud plakası var diye... Halbuki arkadaşımız Konyalı, Beyşehirli... Mercedes arabasını durdurmaya çalışmışlar; o da gazlamış, ellerinden kurtulmuş, Adana'ya zor gelmiş. Suudlu diye, yabancı plakalı diye, tabanca tehdidiyle kenara çekip soyacaklar.

Ben sırf Bulgaristan'ı, Macaristan'ı Romanya'yı suçlamıyorum, bizde de oluyor. Eğitim yapmadığın zaman bu işin şakası yok, ahlâk gidiyor; düzen de gidiyor, huzur da gidiyor.

Şimdi burada Avustralya'da gelseniz, görseniz, çok ibretli şeyler var... Dağın başında, ormanın içinde adam ev yapmış, hiç korkmadan yaşıyor. Ben böyle hayretle bakıyorum. Türkiye'de şehrin içinde insan korkuyor, "Acaba bir şey olur mu?" diye.

Neden anarşi çıkmış, terörizm çıkmış? Niye çıktı?.. Bu terörizme kimler kayıyor, neden kayıyor?.. Bunu tahlil etmek lâzım! Bir istatistik yapıldı mı, niye saklanıyor halktan bu öldürülenlerin aileleri, eğitim durumları...

Bilmem Ortadoğu'dan mezun falanca, Tokat'ın bilmem neresinde üç kişi kıstırıldı, öldürüldü. Bu Ortadoğu'ya kadar çıkmış ama, maddî eğitim vermek bir şey değil. Cahil bir millete okuma yazma öğretirsen, okuma yazma bilen bir cahil millet elde edersin. Cahillik okuma yazma öğrenmekle izale olmaz, arif olmakla izale olur.

Cahilin karşısındaki ideal, özenilen, istenilen, arzu edilen insan tipi nedir?.. Arif insandır. Arif insan, faziletli insan, erdemli insan nasıl yetişir, onu ayarlamak lâzım!

Yoksa, ilkokuldan üniversiteye kadar bütün okulları aç, makina gibi öğret... O zaman haydutlara bilgi öğretmiş olursun, onlar devlete silah çekerler. Kışlaya saldırırlar, camileri yakarlar, mektepleri yakarlar, çalıştırmazlar. Hayvanları öldürürler. Mü'min olunca, insan karıncayı ezmiyor; şunların yaptığına bak!.. Eğitim sakat...

İşte bütün bunlar sàlihlerin azlığından oluyor, sàlihlere kıymet verilmediğinden oluyor. Sàlih insan yetiştirecek düzenlemeler engellendiğinden oluyor. Sàlih olmayan insanların yetişmesi için, her türlü gayretin gösterilmesinden oluyor. Bu olayların asıl sebebi bu... Bunları misalleriyle, cesaretle ortaya koyup anlatmak lâzım!..

d. İlimle Allah Kavimleri Yükseltir

Üçüncü hadis-i şerif, sohbetimin son hadis-i şerifi. Enes RA'dan Ebû Nuaym el-Isfahânî (Rh.A) rivayet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[184]

يَرْفَعُ اللّٰهُ بِهٰذَا الْعِلْمِ أَقْوَامًا ، فَيَجْعَلُهُمْ قَادَةً يُقْتَدٰى بِهِمْ فِي الْخَيْرِ ،

وَيُقْتَصُّ آثَارِهِمْ ، وَتُرْمَقُ أَعْمَارُهُمْ ، وَتَرْغَبُ الْمَلاَئِكَةِ فِي خُلُقِهِمْ ،

وَبِأَجْنِحَتِهَا تَمْسَحُهُمْ (حل. عن أنس)

RE. 509/9 (*Yerfeu'llàhu bi-hâze'l-ilmi akvâmen, feyec'alühüm kàdeten yuktedâ bihim fi'l-hayr, ve yuktassu âsâruhüm, ve türmeku a'mâruhüm, ve tergabü'l-melâiketü fî hulükuhim —ev halkıhim— ve bi-ecnihatehâ temsehuhüm.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu da konunun sonunda denk geldi, uygun. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Yerfeu'llàh*) "Allah yükseltecek, yükseltir." O zaman cahiliyet devri kapandı, asr-ı saadet başladı ama, insanlar o cahiliyetten yetişmiş insanlar. Şimdi ne olacak?.. Değişecek hepsi. Diyor ki Peygamber Efendimiz: (*Yerfeu'llàh*) "Allah yükseltecek, yükseltir. (*Bi-hâze'l-ilmi akvâmen*) Bazı kavimleri, insanları Allah ilimle yükseltecek, yükseltir."

Bu genel mânâsıyla ilimdir. Ama İslâm'da genel mânâsıyla ilim methedilmez. İslâm'da *el-ilm*, ilm-i nâfi'dir. Yâni insana fayda veren, insanı erdemli insan haline getiren ilim öğülür, istenir.

Bütün bilgiler kıymetlidir. Bütün bilgilerin hedefi de insanı iyi yetiştirmek, iyi insan yapmak yönündedir. Öyle olan, öyle alim

---

[184] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.260, no:8124; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.346; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.316, no:28920; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.125, no:26778.

kıymetlidir, o ilim kıymetlidir. Aksi olursa, yâni ilim ile àmil olmazsa insan; kötü şeyleri öğrenmişse, ahiretine, kendisine, dünyasına, ahlâkına faydası olmayan bilgilerle ömrünü geçirmişse, o zaman yükselmez.

“Bu ilm-i nâfî ile, din ilmiyle, iman ilmiyle, ahlâk ilmiyle Allah bazı kavimleri yükseltecek. (*Feyec’alühüm kàdeten*) Onları önderler yapacak, komutanlar yapacak. İnsanların önünde onları sevk eden kılavuz, önder, komutan insanlar yapacak.” İlimle...

Osmanlılara bakıyorum, meselâ Eyyûb Sabri Paşa *Mir’atü’l-Harameyn*’i yazmış. Yâni, gittiği yerde aynı zamanda ilimle meşgul olmuş. Hem askerî veya mülkî vazife görmüş, hem de nice güzel eserler yazmış. Alim yetişmiş, arif yetişmiş; hem dünya tarafı var, hem ahiret tarafı var, hem askerî rütbesi var, hem ilmî rütbesi var. *Sàhibü's-seyfi ve’l-kalem*; kılıç sahibi ve kalem sahibi... Böyle methedilirdi eskiden insanlar. Sadece kılıç sahibi veya sadece kalem sahibi değil; hem kılıç sahibi, hem kalem sahibi...

Bu komutan, bu bey, bu padişah ne?.. *Sàhibü's-seyfi ve'l-kalem*, kılıç sahibi ve kalem sahibi... Hem savaş gerekirse cesur, hem de kalemiyle yazar; çünkü alimdir.

"İlimle Allah bazı insanları, kavimleri yükseltecek, onları önder yapacak. (*Yüktedâ bihim fi'l-hayri*) Hayırda kendilerine uyulan önderler yapacak, kılavuzlar yapacak. (*Ve yuktassu âsâruhüm*) Peşlerinden gidilecek insanlar yapacak. İzi izlenecek insanlar yapacak. (*Ve türmeku a'mâruhüm*) Ömürlerine bakılıp, ibret alınıp, ben de böyle yaşayayım diye icraatları, amelleri başkalarına güzel örnek olan insanlar haline getirilecekler."

(*Ve tergabü'l-melâiketü fî hulükuhim*) "Melekler onların güzel huylarına rağbet ederler." Veyahut (*halkıhim*) okunsa; "Onların vücutlarını, bedenlerini bile melekler severler. Bu adamlar ne mübarek diye, (*ve bi-ecnihatehâ temsehuhüm*) kanatları ile onları okşarlar." Ne ile?.. İlimle.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim! Para kazanmaya koşturduğunuz kadar... Kazanın; Allah hayırlı, helâl, bol kazanç nasib etsin! Helâl kazanmak için çalışmak da İslâm'da önemlidir, faydalıdır, teşvik edilmiştir. Ama para ile bir şeyler elde ediliyor diye, para kazanılıyor. Parayı veriyorsun, istediğini alabiliyorsun. Muradına erişebilme vasıtası olarak para isteniyor:

"—Parayı kazanayım, ondan sonra istediğimi onunla alırım!" deniliyor.

Ama, asıl kazanılacak şey ilim! Hem de faydalı ilim, hem de insanı faziletli bir insan yapan, her hareketi ölçülü, güzel olan bir insan haline getiren ilim... "Böyle ilimle, Allah bazı kavimleri yükseltir ve başkalarının hayırda kendilerine uyacağı insanlar, izinden gidilecek insanlar, yaptığı icraatlarına, amellerine bakılıp, ibret alınıp taklit edilecek insanlar haline getirir. Melekler de onları sever, kanatları ile onları okşarlar." Allah bizi böyle olanlardan eylesin... Evlâtlarımızı böyle yetiştirmeğe rağbet edelim!

"—Hocam bazı ilimler para etmiyor, aç kalıyor adam..."

Ben de bir ara çocukken, bu duyguları çok duydum, söylenildiği zaman bu sözleri çok işittim. Arkadaşlar ya doktor olmak istiyorlardı, ya mühendis olmak istiyorlardı. Doktorluk

faydalı bir ilim dalı, meslek. İnsanların hayatlarını kurtarıyor. Allah razı olsun, güzel... Mühendisler memleketi imar ediyorlar. Allah razı olsun, güzel işler yapıyorlar. Elektrik, sular, barajlar, makinalar onlar sayesinde oluyor. Hepsi güzel...

"—İşte bunlarda para var hocam; onun için ben çocuğumu böyle bunlardan birisi yapacağım!"

Ben de öyle bir mühendis olayım filân diye düşünüyordum. Hattâ kendim tayyare mühendisi olmayı istiyordum. O zaman uçağa tayyare deniliyordu. Ama, Allah'ın bana öğrettiği ilimlerden o kadar memnunum ki... Çok şükür Arapça'yı öğrendim, çok şükür Farsça'yı öğrendim. Ne kadar güzel bir edebiyat dili Farsça; ne kadar güzel bir ilim dili Arapça...

Ecdadımızın hazineleri gözümün önüne açıldı. Kütüphanelerdeki kitapların kıymetini biliyorum. Evimde odalarım yığınla kitap dolu... Geceleri sabahlara kadar okusam, en güzel arkadaş onlar, en güzel bilgiler onların içinde... Ne kadar güzel arkadaştır kitaplar... Son derece memnunum.

Bir de deniliyordu ki:

“—Parası az olur.”

Tamam, doğru; ben üniversiteye asistan olarak girdiğim zaman, gerçekten ayın sonuna maaşımız yetmiyordu. Ek ikramiye verildiği halde, nihayet asistanın maaşı azdı. Şu kadarı kiraya gidiyordu, bu kadarı yiyeceğe gidiyordu. Ay sonunda ekmek parası bile kalmadığı olabiliyordu. Bütün arkadaşlar öyleydi.

Belki bütün memurlar öyle... Türkiye’nin iktisâdî bakımdan, halkını mutlu edecek çalışma içinde olması lâzım! Ülke zenginleşirse, herkese bu zenginlikten pay düşer, o zaman herkes bu sıkıntıdan kurtulur.

Meselâ, bu Avustralya’da herkesin arabası var, herkesin evi var... Herkesin sosyal güvencesi var... Aç kalma diye bir durum yok... İşsiz kaldığı zaman bile devlet bakıyor, tedavisi var, maaşı var. İnsanlara dünya nimetlerinin hepsini devletleri sağlamış. Yollar, sular vs. her şey sağlanmış.

“—Hocam niye Avustralya’da duruyorsun da başka yere gitmiyorsun?..

Başka yere gideceğim ama, zâten de gidiyorum, o da olabilir; fakat burada hizmetleri çok güzel yapmışlar. Halkına güzel hizmet eden bir devlet, halkını zenginleştiren bir yönetim... Ne kadar güzel, öyle olması lâzım!..

Belediyelere bakıyorum, belediyelerin beldelerine hizmetlerine bakıyorum... Bazı belediye başkanı kardeşlerimi çağırdım, “Gelin burada görün, bunların neler yaptıklarını, nasıl yaptıklarını!” diye. Kendim de çok ibretler aldım. İnşâallah Türkiye’ye geldiğim zaman, nice nice bu tecrübeleri uygulamayı istiyorum. Allah nasib etsin, hayırlar yapmağa muvaffak eylesin...

Nereye getireceğim; asistanken tabii ilim yoluna girmiştik, ay sonuna maaşımız yetmiyordu. Bu durum değişiyor. Zamanla dişini sıkarsa, ilim yükseltiyor insanı, saygın bir insan oluyor. Doktora yaptığın zaman, sayın doktor diyorlar. Bir sahada biraz derinleşmiş oluyor, o konuyu başkalarından fazla biliyor. Söyleyince, sözü dinleniyor. Sonra yardımcı doçent oluyor, sonra doçent oluyor, sonra profesör oluyor.

Artık profesör olduğum zaman... Daha doçentken bir araba almıştım ben. Çünkü oraya oraya çağrılıyordum, gitmek için

mecburdum. Ankara'da bir günde dört veya beş ayrı yere gitmem gerekiyordu. Toplantı yapmam, konuşmam gerekiyordu. Televizyonda konuşma yapacaksın, oradan kalkacaksın meclise gideceksin. Oradan falanca komisyondaki görevine gideceksin, oradan filânca yere gideceksin. Arabasız olmuyordu. Onu alacak imkânı da Allah verdi.

Ondan sonra da, Allah'a hamd ü senâlar olsun, ilim çok şeyleri kazandırdı. İlim yoluna giren insan, hiç de fakir kalmıyormuş, yoksul kalmıyormuş.

Eski hattatların yazılarının toplandığı güzel bir hüsn-ü hat mecmuasında okumuştum. Arapça bir söz hoşuma gitmişti. Onu da şimdi yeri gelmişken söyleyeyim:

لاَ غُرْبَةَ لِلْفَاضِلِ، وَلاَ وَطَنَ لِلْجَاهِلِ .

(*Lâ gurbete li'l-fâdıl*) "Faziletli, ilimli, irfanlı insana gurbet yoktur." Çünkü, nereye gitse her yerde, 'Ooo, hocam, buyurun!' derler, ilmine uygun hürmeti gösterirler. Yine bir mevkî makam, vazife, hizmet mutlaka olur.

(*Ve lâ vatane li'l-câhil*) "Cahile de bir vatan yoktur." Cahili her yerden kovarlar, "Git buradan yâ cahil adam, berbat ediyorsun, aramızda durma!" derler. Cahil olunca vatanı, oturacak yeri olmaz.

Alim olunca da her yerden kucak açarlar, her yerden davet ederler, "Aman ne olur, bize gel!" derler. İlim işte böylece, kime gelirse şerefiyle beraber geliyor, şereflendiriyor. Onun için, evlâtlarınızı alim yetiştirmeğe gayret edin!

Ben de, bana soru soran kardeşlerime, ihvanıma, dâimâ ilim yolunda ilerlemelerini söylüyorum. Yâni:

"—Mastır yap, ondan sonra doktora yap! Mümkünse, üniversitede kal, maaşın az da olsa ilimde ilerle!.. Paraya bakma, sonunda para da geliyor. Zâten paraya gözü tok olduğu zaman, insan ahireti düşündüğü zaman, dünya onun arkasından kös kös gelir. Sen Allah yolunda yürü, Allah sana rızkını gönderir." diyorum.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Evlâtlarınızı, kendinizi, ailenizi ilimle mücehhez hale getirin! Çünkü milletler ilimle yükseliyorlar, câhillikle de mahvoluyorlar.

Ama, bazen cahiller diplomalı oluyor. Meselâ şu Sırbistan'ı mahveden, onu maceraya sürükleyen kimdir?.. Başındaki Miloseviç'tir. Ne yaldızlı laflar söyledi, ne hunharlıklar yaptı. Şimdi ne sıkıntılara düşürdü milletini, görülüyor ortada, ibretli bir hadise...

Allah bizi rızası yolundan ayırmasın... Şeytana aldananlardan etmesin, nefse uyanlardan eylemesin... Fânî dünyanın yalan yanlış zevklerine, aldatıcı boyalarına, süslerine aldanmayan, asıl gerçek güzellikleri görenlerden eylesin... Cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili kardeşlerim, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..*

09. 07. 1999 - AVUSTRALYA

